5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 377.—Sîmbătă 1 Martie 1908

Colegiul I de Senat

Puține zile ne mai despart de marea bătălie de la 9 Martie.

Nouă Martie!

Patruzeci de mucenici!

Chef și bucurie la canoane, slobozenie la cinste!

Dacă biserica sărbătorește cu toată cinstea cuvenită martirul celor 40 de sfinți, cari au crezut în Hristos și au suferit înghețul în baltă de cît căldura băii romane de alături, nu mai puțin e prilej nimerit de a ne sui gîndul și inima la vitejia civică a războiului de mîine.

In fața colegiului I de Senat se prezintă 3 candidați, în numele celor 3 partide politice ce ființează astăzi în țară.

A mai contesta ființa acestui partid e a face operă de nebun.

Cum să nu existe partidul conservator-democrat, cînd peste 2 zile șeful acestui partid, iubitul nostru șef, va veni în orașul nostru și va desfășura ideile și tendințele partidului!

Doctrina partidului conservator-democrat, o avem închegată.

In marele congres ecumenic strîns în București, la 3 Februarie, șeful a cetit noile tendințe către un ideal politic al țării. Congresul a ratificat acea doctrină.

Din zidurile Capitalei noua doctrină, noul partid și-a croit drumul în țară. Iașii au avut fericirea premierei. Craiova a bătut toba. Galații au tălmăcit doctrina.

La Galați șeful a lămurit rostul titulaturei de conservator-democrat.

Sunt mărgăritare frazele prin care se explică doctrina conservatoare-democrată.

Partid închegat, program desfășurat, doctrină înfiripată.

Șef, cadre, număr... iată rostul partidului!

Iașii sunt chemați să consacre această întocmire politică, și colegiul I de senat are prilejul de a-i da botezul, botez de sînge.

Rari colegii din țară reprezintă atîta lumină și capacitate ca colegiul I de Senat din Iași!

Colegiul I de Senat e colegiul proprietății mari intelectuale și materiale. Tot ce are țara mai select ca avere și cultură se găsește în rîndurile colegiului I de senat.

Și mai ales colegiul I de Senat din Iași are fericirea să numere floarea baroului, floarea catedrei, floarea magistraturii și floarea profesiilor liberale.

Universitatea de Iași și curtea de apel sunt cele 2 înalte așezeminte, care sunt reprezentate în largă măsură în acest colegiu.

El fiind forța vie a țării, acest înalt și luminat colegiu se găsește prin firea lui fixat în aprecieri.

In marea lui majoritate acest colegiu este expresiunea vie și puternică a ideii conservatoare în cea mai largă și curată accepțiune de înțeles.

Marea proprietate fonciară urbană și rurală, reprezintă munca, economia, priceperea practică a vieții. Cei 98 de proprietari urbani și rurali din colegiul I de Senat sunt aproape formați în convingerile lor. Ei dau în marea lor majoritate încrederea ideii conservatoare, ei fiind expresiunea cea mai potrivită a conservării forțelor reale ale țării.

Dacă comerțul și industria în Iași are puțin rost la acest colegiu întâiu, cauza e situațiunea că burghezia industrială și comercială ne e străină, lipsită de drepturi, înstrăinată de noi. Ceia ce la Galați aceste două categorii de cetățeni formează grosul puterii politice, la Iași ne lipsește.

In schimb avem burghezia intelectuală și profesionistă.

114 avocați și magistrați
110 profesori
90 medici și farmaciști; apoi militari, pensionari, preuți și liberi, așa că aceste categorii de profesiuni liberale formează 4 | 5 din totalul alegătorilor colegiului I de Senat.

Sunt aceste categorii de cetățeni pionierii ideii conservatoare?

Da!

Elemente suite sus prin muncă și prin munca grea a minței, ele sunt pururi elemente de progres, de spor în evoluția societății.

Dar dacă sunt elemente de progres, de evoluție, de fapt sunt cele mai conservative în esența lor. Cultura și cultura superioară e un element conservativ în sine, și un popor cu cît e mai cult cu atît e mai tradițional, mai conservativ. Ignoranța e caracteristica demagogiei; cultura e semnul conservatismului. Și dacă cultura extinsă la masele de jos, la democrație e o pîrghie de sporire, de evoluție, imediat ce ea și-a împlinit misiunea de a stîrpi ignoranța, devine pentru poporul de jos un puternic imbold de conservare a trecutului.

A trecut vremea cînd tot ce era profesiune liberală să se zică și *liberal* în politică. Era prima chemare a organelor culte: să lupte contra ignoranței. Și au luptat; azi ele au devenit elemente conservatoare, nu de *nașterе*, ci de *proveniență*.

Cine mai mult ca elementele culte de la Senat resping sistemul politic sprijinit pe caste, pe neamuri, pe clanuri? Ele protestează în contra acaparării vieții politice de cei ce își înfundă nasul la *poker*, sau la alte jocuri.

Politica de *tombatere* s'a dus, și nu colegiul I de Senat, și mai ales cel de Iași va ratifica prin votul său acest specimen de politică.

Iașii posedă cele mai alese elemente conservatoare-democrate, căci elita intelectuală e recrutată din popor prin munca proprie, rîdicată sus prin merite, și conștientă de rolul ei cultural și conservativ al bunurilor până aici cîștigate, va ști să dea încrederea sa întreagă partidului conservator democrat.

* * *

Zugrumarea libertății presei

Cu cît trece o zi, cu cît se apropie mai mult vremea muncei cîmpului, cu atît situația la țară devine mai nesigură și spiritele se aprind mai mult.

In asemenea împrejurări este natural ca guvernul să ia toate măsurile, cele mai energice, ca să nu asistăm la jalea din anul trecut, cînd nenorocirea era datorită tocmai faptului că un om fără chemare, fără busolă, fără vlagă, deținea cel mai important minister.

Respunzînd interpelărei de ieri, ministrul de interne a respuns cu energie și cu franchețe, că guvernul nu poate fi surprins, că a luat toate măsurile preventive necesare.

Intru cît guvernul va lua, în adevăr, asemenea măsuri; întru cît nu va ieși din lege și nu va face excese de puteri—toată lumea trebue să stee alături de el și să-l ajute în opera sa, căci opera aceasta este pur patriotică și în afară de orice luptă politică.

Dar d. ministru al internelor, altfel a vorbit la Cameră și alt fel a debutat în luare de măsuri. A debutat prin a zugruma o libertate, care, pînă ieri, n'a fost atinsă: libertatea presei.

In peste patruzeci ani de viață constituțională această libertate n'a fost turburată la orașe. La țară ea se zugrumă regulat. D. Stere, cu prilejul confiscărei unei reviste socialiste, a protestat; d. Panu este pentru respîndirea ziarelor la țară, pentru ca sătenii să se poată împrieteni cu mentalitatea orășenilor.

Dar iată că s'a făsut peste noapte, ceea cè nu s'a făcut nici în timpurile atotputerniciei lui I. Brăteanu.

Inovația aceasta rea a făcut mare impresie asupra publicului, nedeprins cu asemănea măsuri moscovite. Știrea că cele mai cîtite ziare din țară Dimineața *și* Universul *au fost confiscate, au produs mare neliniște.*

D. I. I. Brăteanu a avut un debut foarte nenorocit. A se servi de aparatul polițienesc pentru confiscarea ziarelor, este un sistem, foarte comod în aparență, foarte periculos și rușinos ca fond.

Cu sîla și cu toporul nu se suprimă un drept garantat prin constituție. Nu agenții poliției au chemarea să zugrume cea mai frumoasă libertate din cîte există alături cu libertatea graiului.

Presa, la care, în împrejurări mai grele de cît acelea de astăzi, același ministru a apelat anul trecut, s'a înțeles perfect de bine cu d. Brătianu.

Cu ce drept a recurs, deci, acum la mijloace atît de extraordinare?

D. Brătianu sau va reveni, sau va fi invins de măsurile sale nelegiuite.

SALA TEATRULUI CIRC SIDOLI

Duminică 2 Martie 1908

ORA 2 p. m.

MARE INTRUNIRE PUBLICA

ținută de partidul

Conservator democrat

Pe lângă delegații clubului de Iași vor lua cuvîntul și Dii:

Take Ionescu

Șeful partidului,

C. G. Disescu, D-r C. Istrati, I. L. Caragiale, Nicu Xenopol și C. Rădulescu-Motru.

O ÎNTREBARE

Un fapt extrem de grav se petrece cu examenul de înaintare pe loc. Aproape jumătate din învățătorii înscriși pe tablou nu se prezintă la examen. Iar din cei ce vin majoritatea e respinsă, de și știut este că la acest examen vin floarea învățătorimei noastre.

Invățătorimea nu vine la examen, căci a văzut cu ochii felul cum s'a făcut înscrierea, pe sprinceană și pe ochi; unii au fost respinși din nepriceperea inspectorilor; alții din răutatea revizorilor, alții de netemeinicia și ilegalitatea examenului.

Publicarea examenului s'a făcut în afară de termen, la 1 Maiu în loc de 1 Aprilie. Inspectorii școlari au făcut inspecții pe alese și pe picnite.

Invățătorimea a fost indignată de răzbunarea pătimașă ce marele Haret, veninosul Haret, a făcut foștilor membri ai comisiunei examinatoare.

Invățătorimea nu dă încredere actualelor comisii numite în afară de prevederile regulamentului și cînd nu e încredere, n'are la ce veni.

Invățătorimea nu mai vine, căci în lista de autori, s'a făcut negustorie de tarabă, s'a pus pe Iorga față de Bălcescu și Hajdeu și învățătorimea nu știe cum să cetească și să înțeleagă pe Iorga.

Mai mult încă, severitatea comisiunei fiind notorie, învățătorimea nu voește să se întoarcă rușinată la căminurile sale, pentru că... cei mari fac politică păcătoasă pe spetele ei.

In același timp imaculatul d. Haret văzîndu-se desgolit de răutatea sufletului seu, a chemat speriat pe unul din inspectori și l'a întrebat ce crede asupra cauzelor de nu vin învățătorii la examen.—Inspectorul a scaldat'o, căci nu s'a dat pe sine că ar fi una din cauzele principale.

In același timp excelența sa d. Haret asvîrle banii pe fereastră.

Numai la secția Iași din cei 238 candidați, vor veni 150 la examen. Pentru ascultarea acestor 150 de candidați vor lucra *boerește* cele 2 comisii; din 6 persoane cel puțin 60 zile, ceeiace reprezintă *bănește* 7.200 lei, iar dacă punem la socoteală și comisiunile din București excelența sa d. Haret va arunca pe fereastră 15.000 lei ca să asculte învățătorii.

Aceasta e și o răsipă de bani publici, și o căpătuială a favoriților și *afiliaților* cari fără să întrebe la vre-o chestie de știință, a pus în comisii și profesori de științe, cari habar n'au nici cu istoria, nici cu literatura nici cu pedagogia și practica pedagogică.

Dacă ar fi să se scoboare cineva în sufletul învățătorimei, ar rămânea indignat de răsunetul ce a lăsat în sufletul acestei învățătorimi veninul celui ce deține frînele învățămîntului.

CATE-VA NOTE

Shylock prensiar.

— Ce distinge pe Prensul Griguță de Take Ionescu?

— Fiind-că el ie ipotekist.

*

— Ce fel de nație de om o fi Prensul acesta: ortodox sau catolic.

— Ba ie protestant: protestează polițe.

*

— Acum s'a lămurit lucrul: în cabinetul carpist Prensul va avea finanțele.

Și va rădica cuponul la înălțimea lui: zece la sută.

*

Reflecția unui naiv:

— Un prens așa de simplu—se hazardează la dobîndă compusă.

*

— L'am văzut într'o zi, m'am uitat bine la el și mi-am zis: aista nu știe că două și cu două face patru.

— N'ai greșit: la el două și cu două fac cinci.

*

Doctorul X scrie o rețetă prensului.

— Am prescris două la mie sublimat corosiv. Asta nu ie mult. Să nu fii ingrijat.

— Două la mie? O bagatelă, Puteți prescrie pînă la zece la sută; sînt deprins.

*

Doi evrei discută asupra „transacției» Roman-Prens.

— Zece la sută ie un procent dulce. Dacă ia Banca Națională cinci—de ce n'ar lua el dublu?

— De ce ieşti prost, vere, respunde celalt evreu: Banca ia numai cinci, tocmai fiind-că ie națională; dar prensul ie internațional: are moșii, case, fabrici, băcănii. Și tu știi că procentul internațional ie mai mare de cît cel național.

OAMENI ȘI LUCRURI

CÂNII...

De unde oare vine acea nemiloasă tradițiune a „tîrbacei" în țară la noi și în special în Capitală? Se știe că odată cu „lăsata secului" reapare și obiceiul barbar de a se tortura cînii legîndu-se nenorociților, în batjocură, tinichele de coadă și gonindu-i cu pietre, ori cu bastoanele.

In multe cazuri bieții cîni își pierd viața în aceste tragice aventuri cari contrazic în mod absolut tradiția despre prietenia cînelui pentru om, tradiție care a consacrat pe acest animal drept simbolul credinței și devotamentului.

Se zice că obiceiul acesta sălbatec datează foarte de mult și anume că ne-ar fi venit dela Romani; e o amintire despre epizodul cu atacul Capitoliului pentru căderea căruia se pedepsește astăzi încă—după două mii de ani—toată rasa canină. Se știe că în acea istorică noapte cînii, atît de inteligenți, n'au fost cu băgare de seamă. In schimb gîștele au dat alarma și au salvat Roma în timp ce cînii dormeau...

Aceasta ar fi o explicațiune istorică, nu însă și o cauză dreaptă. Obiceiul chinuirii cînilor rămîne o barbarie condamnabilă și e de sperat că va dispărea.

Nu puțin straniu e faptul că scriitorii noștri în rîndurile cărora calul și boul au găsit adeseori nu numai apărători simpatici, dar adevărați apologiști, n'au găsit în proza lor accente de simpatie pentru ciine.

Nici literatura populară nu acordă acestui sincer prieten locul ce-i se cuvine și a trebuit să vedem societatea pentru protecțiunea animalelor luîndu-i apărarea în contra torturei la care e supus în chip tradițional.

In operile marilor noștri scriitori nicăiri nu-i s'a consacrat vr'o pagină de glorie, așa cum bună oară i'a închinat Anatole France cînelui „Riquet" al înțeleptului Bergeret sau cum are cînele „Pointu" în scrierile lui Jules Renard. Iar unul din cei mai mici poeți ai noștri, d. Lecca, a întrebuințat comparația cu „cîinii" într'un senz trivial și nedrept, aruncîndu-le epitete nemeritat de înjositoare.

Din fericire, cum ar zice Caragiale, S. P. A. a apărut. Campania pentru ocrotirea animalelor există și dă roade. Un ziar din Călărași ne descrie o ședință solemnă a consiliului comunal din acel oraș în care s'a hotărît înființarea unui cimitir pentru cîni,—cel dintâiu din țeară fără îndoială.

Ne e teamă însă că ideia țintirimului nu e nici ea izvorită dintr'o intențiune generoasă, ci poate din vr'un proect nou de a stîrpi cînii în număr mai mare.

E lucru hotărît: avem intențiuni miloase în țară la noi numai pentru cînii uciși; pentru cei vii avem „tîrbaca" și dramaturgia d-lui Lecca.

Rodion

Un filosof al Morgei

Un viu printre morți.—Trei decenii de tovărășie.—Atmosfera sinistră.—Un filosof.—Amic al morților. — Tovarăși de masă.—Amintiri grozave.—Scene hazlii. Viață și moarte.

După o activitate de treizeci de ani se retrage acum în viața privată d. Gand, administratorul „Morgei" pariziane. El se retrage cu părere de rău, din motive de sănătate, deși nu e puțin de mirat poate, că într'un mediu atît de... funebru ca în atmosfera de morgă să se gîndească cine-va la sănătate, la bătrînețe. Faptul însă că administratorul a putut păstra timp de trei decenii acest post, dovedește că nu e așa de rău de trăit în mijlocul morților; iar că d. Gand se plînge acum de boală de stomac, însamnă că pofta de mîncare nu i-a lipsit, ba poate chiar că a fost uneori prea lacom la masă, gîndindu-se că odată și odată o să-i vină și lui rîndul cum le-a venit rîndul miilor de muritori pe care i-a văzut înșirați în decursul atîtor ani pe mesele lungi și reci ale morgei sale.

Cu încetul, se pare, d. Gand cîștigase acea ideală nepăsare, acel calm filosofic care l'a făcut nu numai să poată trăi alăturea cu morții, dar să-i și poată observa și studia, — așa că astă-zi retrăgîndu-se, se gîndește și la un scop practic și științific în acelaș timp: să-și scrie „Memoriile".

*

Cu privire la această Gand a făcut unui ziarist cîte-va mărturisiri interesante pe care le vom rezuma din fugă:

„—Da, da, am plecat la rîndul meu. Nu numai morții merg repede, ci și cei vii care i-au observat prea mult. Tocmai lesne nu mi-a fost să-i părăsesc; mă obișnuisem cu ei, eram oare cum prieten cu dînșii și un amic devotat al serviciului meu."

Vă pot asigura că omul se deprinde cu toate. Păzitorii de morți sunt înrudiți cu medicii. Acești se obișnuesc să fie reci față cu suferințele fizice ale oamenilor, noi—față de suferințele sufletești; tot așa și cu dezgustul. Se cere însă și priceperea realității că un om mort nu mai este om, ci un corp neînsuflețit.

Cîte-odată mă simțeam de un calm fericit. Domnea în juru-mi o atmosferă de duioasă melancolie, uniformă și adormitoare. Dacă stai să vezi zi cu zi ce este la adică viața omului pentru care facem atîtea prostii, simțim ațipind în noi orice patimă, orice ambițiune, orice teamă.

Nici vorbă, a trecut o vreme pînă cînd biruisem cea dintâiu repulsiune intimă. Cînd am primit serviciul, în 1878, eram nevoiți a lua dejunul în fața morților pe care-i priveam prin paravanul de sticlă: priveliștea nu era tocmai ispititoare, societatea nu era tocmai plăcută—să vezi cadavrele întinse pe mesele lor. Timp de două săptămîni aproape n'am putut mînca. Mai tîrziu însă nu m'a mai impresionat de loc.

*

„Vrei să cunoști cea mai grozavă a mea amintire"? E din vremea cea dintâiu a serviciului meu, din anul 1880. Mi s'au adus atunci într'o ladă bucățile cadavrului lui Lenoble care fusese omorît de Prevost și tăiat în bucăți. Tocmai întrasem în biroul meu, cînd lada fu deschisă și bucățile scoase la iveală. Un servitor băgă mîna și scoase de păr capul desprins, însîngerat, cu ochii zgîiți,—groaznic tablou!

Gheorghe Lascar

este candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parţială a colegiului I de Senat din Iaşi, în ziua de 9 Mart a. c.

Tot aşa de spăimîntătoare fu ziua catastrofei metropolitanului. Cadavrele s'au adus în timpul nopţei. Mereu mă gîndeam că a sosit cel din urmă transport, dar mereu şi fără sfîrşit sosiau alte care pline de trupuri omeneşti. Dar sărmanii care veneau să-şi caute morţii lor! Ce scene sfăşietoare!

Nu mai puţin grozavă fu ziua arderei bazarului caritătii. Vederea corpurilor carbonizate nu era poate aşa de scîrboasă ca priveliştea trupurilor însîngerate, sfîşiate în bucăţi, dar era aşa de trist, aşa de dureros de trist!

*

Cu toate aceste să nu credeţi că n'am trăit aici şi moment de haz şi de veselie.

Acum cîţi-va ani venia în toate zilele o femee să caute cadavrul bărbatului său. Nu era din cale afară supărată, vroia numai să aibă siguranţa că e mort. Insfîrşit, în una din zile crezu că l'a descoperit sub forma unui cadavru umflat şi zdrumicat şi eu am făcut actul oficial. Părăsind biroul meu ea zise, uşurată: „Mulţumesc lui D-zeu; acum pot să mă mărit cu Gaudin!". Cum însă da să iasă pe uşă,—o întîmpină... „barbatul mort", teafăr şi voinic, care o luă în primire, făcîndu-i aspre mustrări şi aplicîndu-i în sfîrşit cîteva palme. Era o nostimadă şi scena merită să fie văzută. Dar, e drept, asemenea scene sunt rare în lumea morgei.

*

Dintre toate obligaţiile serviciului mai urîtă îmi era acea a experienţelor judiciare, confruntările asasinilor cu victimele lor, de exemplu. Atari încercări sunt fără nici un rost. Mai totdeauna criminalii sunt cinici, indiferenţi. O singură dată am văzut pe unul izbucnind în hohote de plîns —şi era un uriaş luptător de arenă Gamahut în 1885. Un contrast ciudat în felul său."

...In „Memoriile" sale, Gand o să ne povestească de sigur multe picante şi interesante întîmplări. El se retrage la ţeară, în mijlocul florilor şi a grădiniţei sale unde va trăi în mijlocul naturei eterne, meditînd asupra ironiei şi scurtimei vieţei omeneşti.

S.

Agitaţii şi ziare

D. G. Panu, care se află în secretul zeilor, a ştiut, se vede, că guvernul „liberal" este hotărît să suprime, prin confiscarea ziarelor— libertatea presei. Căci în numărul „Săptămînei", apărut cu două zile înaintea inaugurărei „erei nouă", d. Panu scrie:

Ori ce gazetă ţărănească a fost considerată ca un pericol social şi s'a făcut tot posibilul ca ea să dispară. Mai mult, s'a oprit întrarea la sate a gazetelor din oraşe. *Pentru ce? Pentru ca, se spune, să nu aducă turburare în spiritele naive ale ţărănimei. Argument slab, căci admiţînd că gazetele ar aduce turburare în spiritele ţăranilor,* nu e mai puţin adevărat că ei au dreptul, ca ori şi ce cetăţean să citească gazete. *Ţăranii au mai dovedit că fără gazete, li se turbură spiritul a merge pînă la răscoală.*

Eu cred, că, lăsînd ca ţăranii să se deprindă a ceti tot ce cetim noi şi a vedea discutate toate chestiile, chiar sub formele exagerate cum le discutăm noi, pot cu timpul să-şi formeze o educaţie mentală, să-şi dea seama de ceea ce se poate şi de ceea ce nu se poate şi să se desbareze de ideia fixă, singura care o are până acuma, acea de a face agitaţii ilegale din cînd în cînd.

Ţăranul trebue chemat la viaţa publică ca ori şi ce cetăţean, cu avantajul şi riscul unei asemenea vieţi. Dacă ţăranul va lua din viaţa publică numai partea anarhică, cu atît mai rău pentru dînsul, căci va fi reprimat fără milă, reprimarea îi va servi de lecţie. După cum noi în oraşe nu ne gîndim să facem revoluţii, fiindcă îi ştim consecinţele, ţăranii se vor deprinde cu libertatea fără licenţă, căci la ocazie vor simţi că licenţa se pedepseşte.

Nu ştiu dacă sub un regim egalitar în privinţa propagandei, ţăranii se vor răscula. Dar răscoala dacă s'ar putea întîmpla, le va servi de lecţie mai mult de cît înăduşirile sîngeroase de răscoală sub un regim pentru dînşii despotic.

„Opinia" la Fălticeni

Adunarea generală a obştei Bogdăneşti.—Duminică, 24 cr., ora 2 p. m.; obştia comunei Bogdăneşti (Suceava) care ţine în arendă moşiile Plopi şi Bogdăneşti, a fost convocată de representanţii lor, pentru a li se face darea de seamă asupra gestiunei acestor moşii, pe anul 1907.

Incă de la ora 12 obştea s'a adunat în localul şcoalei comunals, în număr de peste 400, unde, în presenţa d-lui inspector al plăşei respective, delegat în acest scop de d. prefect al judeţului, i s'a făcut darea de seamă asupra veniturilor şi cheltuelilor pe 1907, a moşiilor cum şi a băncei lor populare.

Din această dare de seamă reesă, că, de şi recolta anului expirat a fost foarte slabă, însă graţie bunei gospodării făcute de d-nii: Preotul M. Cârlănescu, învăţători Grigorescu şi Udiţă, fruntaşului Vasile Bacalu şi comptabilului Gavrilescu s'au realizat însemnate foloase pentru obşte.

Apoi s'a procedat la alegerea membrilor representanţi ai obştei şi censori.

Au fost realeşi cei vechi.

S'au ţinut cuvîntări de ocazie de către preotul Cârlănescu; învăţători: Grigorescu şi Udiţă şi de inspectorul Crăciuneanu.

Preotul Cărlănescu, în cuvîntarea sa, a expus ţăranilor să muncească în pace şi cu credinţă în D-zeu şi vor face progrese neaşteptate.

La ora 5 obştia s'a retras în linişte, după ce au mulţumit representanţilor lor.

Litere-Ştiinţe-Arte

Esperanto? Un fenomen pe cît de curios, pe atît de regretabil este acel al lucrărilor ştiinţifice inaugurale cu care studenţii—în special medicinştii—îşi trec examenele de doctorat. Ori cît de puţin s'ar putea cere acestor lucrări caracterul originalităţii, e nedrept şi e urît a se tolera ca ele—fiind probabil în majoritate simple compilări şi traduceri—să fie scrise într'o limbă care numai romînească nu e. Un soiu de amalgam care pare a fi noua limbă universală,—idealul esperanto, dacă nu ceva şi mai rău. Din întîmplare răsfoim una din cele mai recente teze medicale unde cetim construcţii, fraze, termeni precum urmează:

„In urma întrebuinţării *al* limphei lui Koch...

...Un excelent mijloc de diagnostic şi ajunge în mînile lui Nocard unul (sic!) din cele mai bune arme, cu care poate „decela" tuberculoza.

...Provoacă o reacţiune la animalele tuberculoase, în plus de asta la om...

...Metodă „infidelă" nu se poate „conta" pe ea, cînd este o „ţară" tuberculoasă.

...Tuberculina e „triturată", „decantată".

Iar la fiece pas avem termeni ca: papudă, diluţie, gutte, investigaţie, elucidare, preconizate, insidioase, relevare, tranşante, congenere şi sute de altele mai mult ori mai puţin neînţelese.

N'avem oare mijlocul de a crea un stil ştiinţific romînesc? E admisibil să scriem tezele într'un aşa feliu de esperanto? Şi ni se afirmă că sunt mult mai rele. Le vom cerceta, ocazional.

*

„Anuarul Presei şi al Lumei politice" pe anul 1908 este una din lucrările cele mai elegante şi cele mai complecte în feliul ei din cîte ne a dat publicistica din anul acesta. Autorul lucrării, d. Gr. Grigoriu-Rigo e un publicist experimentat şi conştiincios, autorul unei lucrări ştiinţifice pe care a tipărit-o de curînd Academia Romînă.

Anuarul are pe lîngă partea artistică —ilustraţiuni excelente—şi biografică, o bogată parte literară şi formează o bogată colecţiune de articole variate care vor fi cetite cu un viu interes pe deplin meritat. Sperăm că cu volumul următor nu va fi neglijată nici provincia, mai cu seamă presa ei.

*

JOSETTA şi-a asigurat cel mai deplin succes pentru mîne seară. Combătută în Parlament de d-nii Spiru Haret şi N. Iorga, nu mai încape îndoială că piesa trebuie să fie dintre cele mai hazlii şi mai amuzante ca să displacă atît de mult celor doi politiciani cu totul lipsiţi de gust artistic. Tema pe care Josetta a fost combătută în Parlament a fost că ..a adus teatrului din capitală prea multe parale. D-nii Pella-Penel nu văd într'aceasta nici un neajuns, din contra!...

*

Au apărut: No. 3 din interesanta revistă „Biblioteca Modernă", de sub direcţia d-lui Vasile Alexandrescu, cuprinzînd romane, poezii, nuvele, ştiinţă, teatru, muzică, etc.

*

Naturaliştii şi medicii vieneji sunt uimiţi de curiosul fenomen ce prezintă de cîtva timp popularul şi marele urangutang al grădinii zoologice din Schönbrun. Peter—acesta-i este numele—refuză absolut ori-ce nutriment. In zadar gardianii i-au oferit banane, prăjituri, smochine şi alte bunătăţi. Peter nu gustă nimic. O singură dată a gustat puţin ceaiu, dar văzînd că gardianul e de faţă, scuipă băutura, de ciudă... E o curioasă manifestare pe care specialiştii n'o pot studia căci Peter e încă foarte voinic şi violent, aşa că nu poate fi examinat. E în vrîstă de 20 de ani. Medicii sunt îngrijiţi de soarta preţiosului animal. Nu tot aşa de îngrijită pare Grethe, nevasta lui. Momiţa se hrăneşte bine şi nu compătimeşte la onorul lui de familist...

N'o fi chiar gelozia — pricina supărării lui Peter?

*

Profesorii Lieberman şi Dr. Davidowics au stabilit după îndelungate studii că fumatul repede e mult mai vătămător decît acel încet. Aceeiaşi doză de tutun lasă în organism otravă mai multă ori mai puţină, după cum e consumată mai repede ori mai domol. Să vedem care o fi părerea d-lui Dr. Lebell în studiul ce ne anunţă asupra „Tabagismului" şi din care a apărut un interesant fragment în No. 2 al „Revistei din Iaşi".

*

Lumea care frequentează cursurile nouei şcoli „Berlitz" de curînd înfiinţată în oraşul nostru ne asigură că rezultatele sunt excelente. Pînă acum se predau cele trei limbi mai principale: franceza, germana şi engleza.

*

STRUNA ZILEI

„JOSETA" IN PARLAMENT

Teatrul naţionai a fost acaparat de «Joseta».
N. Iorga.
«Joseta» a umplut caseta teatrului naţional.
Sp. Haret.

Pacea e 'ntre ei completă,
Par'că ambii pun la cale
Iarăşi niscaiva răscoale...
Ştii cum te combat, Josetă?
..Că nu eşti o... c'oană Vetă
Ci, drăguţă şi cochetă,
A teatrului cassetă
Prea o umpli de... parale!

Informaţii

Eri după amiazi, cu un tren special, un escadron de roşiori din cele două care sosiseră în localitate, a plecat la Ruginoasa unde va şarja.

*

E probabil că regimentul 13 Stefan cel-Mare din localitate va pleca în spre Muntenia.

● Maiştrii de muzică din localitate vor reînoi memoriul ce l'au întocmit şi care 'l vor trimete tuturor colegilor din ţară, în vederea ţinerei unui congres al tuturor maiştrilor de muzică în Capitală—congres care urmează a se ţinea în cursul lunei Aprilie a. c.

Eforii Spiridoniei au chemat la Iaşi pe representanţii obştiei „Viitorul de aur" din comuna Sîrbi, ca să dee explicaţii în privinţa nemulţumirilor ţăranilor de acolo.

D. Pîrlogeanu, arendaşul moşiei Sîrbi, a declarat că a cedat sătenilor cinci sute fălci din întinderea moşiei şi că representanţii obştiei ar fi luat pentru ei cîte 50 fălci din porţiunea cedată.

Invăţătorul I. Trofin, preutul V. Teodorescu şi vechilul Leonescu, representanţii obştiei, declară că ei n'au luat de cît cîte 3—4 fălci şi că porţiunea de 500 fălci, cedată de proprietar, a fost împărţită la 500 locuitori şi că 200 fălci din acea întindere ar fi pîrloagă şi fînaţ.

O sută locuitori au rămas fără pămînt.

Instrucţiuni inspectorilor agricoli.— Inspectorilor agricoli, cari au plecat la posturile lor, li s'au dat următoarele instrucţiuni: să convoace imediat comisiile regionale ca să fixeze preţurile muncilor agricole şi să fixeze şi preţurile de arendă în bani sau în dijmă; să convoace şi să consulte pe proprietari şi pe ţaranii notabili ca să obţie informaţiuni exacte; să consulte rolurile fiscului ca să-şi dee seamă de valorea pămîntului, să-lee în persoană, la faţa locului, informaţii asupra stărei ţaranului.

D. Gh. Văleanu, inspectorul agricol regional al judeţului Iaşi, s'a prezentat astă-zi la prefectură şi şi-a luat postul în primire.

Biroul seu a fost instalat în camera care pînă acum servea de birou al presei.

Mâine seară, Sîmbătă 1 Martie c., are loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică, obicinuita serată familiară.

Reorganizarea Armatei

Organizarea armatei.—Avansările în armată.—Reorganizarea sub-ofiţerilor.— Alte amănunte.

Cele trei proiecte ale ministrului de rezboi, asupra cărora am dat unele detalii, au fost depuse ieri pe biroul Camerei: 1) proectul referitor la organizarea armatei; 2) proectul modificător al avansărilor în armată şi 3) proiectul prin care se modifică unele articole privitoare la reangajarea serjenţilor.

Cel mai important din cele trei proiecte este acel al reorganizărei armatei.

Punctele esenţiale ale acestui proect sunt în număr de patru şi anume:

1) O mai potrivită repartiţie a anilor de serviciu; 2) sporirea infanteriei prin permanentizarea ei complectă; 3) sporirea numărului oamenilor, care ar poseda o instrucţie complectă, trecuţi în fie-care an în reservă, prin reducerea la doi ani a serviciului activ în infanterie; 4) o distribuire mai raţională a artileriei, cavaleriei şi a trupelor tecnice.

*

Din economia proiectului acesta diferite ameliorări rezultă astfel: în virtutea legei actuale, cetăţenii sînt ţinuţi la serviciul militar de la etatea de 21 ani până la 46 ani împliniţi şi anume: şapte ani serviciul activ (sub drapel şi în congediu), doui ani în rezervă, 6 ani în miliţie şi 10 ani în trupa teritorială.

Proectul d-lui general Averescu sporeşte serviciul în rezervă de la 2 la 5 ani, şi reduce serviciul în miliţii de la 6 la 3 ani. Această modificare este justificată prin faptul că două clase de rezervă nu erau suficiente spre a complecta unităţile serviciului activ, pe cînd trei clase sunt suficiente pentru miliţii.

Ast-fel obligaţiunile militare vor înceta pentru toţi cetăţenii la vrîsta de 40 ani

Prin reducerea la 2 ani a serviciului în trupele pedestre şi prin permanentizarea infanteriei, un mai mare număr de tineri va putea fi încorporat în fie-care an. Astfel că pe viitor se vor putea încorpa 40,000 în loc de 22,000 de oameni.

*

In ce priveşte cavaleria, proectul urmăreşte aceiaşi tendinţă de permanentizare. Proectul propune în această privinţă gruparea aparte a tuturor trupelor de cavalerie permanente (roşiori).

Proectul prevede în sfîrşit dispoziţia că tinerii înainte de a fi încorporaţi vor aparţinea unui element al armatei, spre a putea obţinea un început de instrucţie militară, mai ales pentru tir.

In virtutea acestei dispoziţiuni, toţi tinerii cu 19 ani împliniţi vor fi înscrişi în controalele de recrutare. Pînă la vrîsta de 21 ani ei vor fi în toate Duminicele la dispoziţia ministerului de resboiu şi anume din Aprilie pînă în Noembrie, cînd vor face instrucţii militare şi exerciţii de tir.

*

In ce priveşte proectul de înaintare în armată, diferite modificări au fost introduse.

S'a redus vechimea pentru obţinerea gradului de caporal sau de sergent de la 6 la 4 luni.

Se prevede posibilitatea recrutărei sub-locotenenţilor pentru armata activă dintre tinerii care fac serviciul de un an (baccalaureaţii), după ce aceştia vor fi reuşiţi la examenul de sub locotenent în rezervă, vor fi supuşi unei pregătiri speciale.

Pentru examenele de maior s'au introdus următoarele modificări: căpitanii din infanterie şi cavalerie vor depune numai examene practice cu referinţă la cunoştinţele tactice; ceilalţi ofiţeri vor depune numai examene teoretice.

*

Proectul pentru reangajarea sub-ofiţerilor prevede o sporire a soldei de la 30 la 50 lei şi pentru instructori de la 50 la 60 de lei, în ce priveşte pe cei reangajaţi pentru a treia oară, suplimentul de 70 lei a fost menţinut. Reangajaţilor li se va servi şi o îndemnizare pentru locuinţă.

Sub-ofiţerilor de administraţie şi guargilor de artilerie şi de geniu li se va reţinea 5 la sută din leafa pentru pensie.

Comitetul superior al armatei se va întruni poimîne, avînd a se ocupa cu avansările ce se fac în armată cu ocazia zilei de 14 Martie, precum şi cu alte chestiuni.

● *Duminică 2 Martie, ora 2 jum. p. m.*, în cunoscutul local al societăţii de gimnastică şi muzică din stradela şcoalei de Arte, veche, va avea loc concertul dat de *Corul Mitropolitan*, sub conducerea harnicului şi distinsului şef, d. D. Dimitriu.

Credem de prisos, să mai reamintim cititorilor noştri de renumele acestui cor, ci ne mărginim a anunţa, de o camdată, că comitetul n'a cruţat nici un sacrificiu pentru a face ca succesul acestui matineu să fie desăvîrşit.

Programul e foarte bogat şi cu totul variat;—Se vor executa soluri şi bucăţi de artă;— atragem atenţiunea în special, asupra bucăţii „Feeria în Codru" solo *sublim* cîntat de d-rele Grigorescu şi Linke, nu mai puţin, simpaticul tenor George Zavalide va cînta solo—Saria teluţa; cu un cuvînt se vor petrece cîteva ore de adevarat deliciu, şi nu ne îndoim că tot ce are Iaşul mai distins şi de muzică iubitori, se vor grăbi a-şi da întîlnire la acest concert.

Jurisprudenţă. Intr'un proces al unui funcţionar cu prefectura de Dorohoi, curtea de Casaţie s. III a stabilit următoarele în materie de prescripţie de pensie:

Potrivit art. 125 al. 2 din legea comptabilităţii publice, se prescriu şi sunt considerate cu desăvîrşire stinse orice sume rău încasate sau percepute, prin trecere de cinci ani dela data încasării sau perceperei.

Aşa dar, cererea pentru restituirea unor reţineri pentru pensie este tardivă, dacă nu a fost făcută în interval de cinci ani dela data reţinerii.

● Sîmbătă 1 Martie a. c. se redeschide ciclul seratelor cinematografice Pathé Frerès din Sala teatrului Circ Sidoli. Programa de redeschidere va fi cu desăvîrşire nouă şi excepţional de bogată. Principesa neagră celebra feerie de la Chatelet din Paris, farmecul mărei la lumina lunei, Manufactura imperială de Porţelanuri din King-Ciu (China) şi un mare număr de comedii, vederi de pe natură etc. sunt sujetele splendidului şi feericului program al acestei serate de redeschidere.

Spectacolul va fi întovărăşit de teatrul de varietăţi compus din excelenţi artişti franceji, italieni şi americanul Gyp.

Peste cîte va zile vor debuta „The Ombras" fraţii Dumitrescu-Popescu celebrii gimnastici, cari de 15 ani parcurg lumea întreagă obţinind enorme succese în toate continentele. Sunt singurii români cari au culeş lauri pe scenele străine uimind lumea cu producţiile lor neimitabile.

● La Galaţi a apărut primul număr al unei gazete esperantiste: „Rumena Gazeta Esperantista".

Primul număr cuprinde, între altele, traducerea esperantistă a poesiei „Revedere" a lui Eminescu.

● D. I. Andrieş a fost numit copist archivar la judecătoria ocolului Copou, în locul d-lui Sever Hulubeiu.

● D-na Sofia Teodorescu, institutoare din Buhuş, a fost transferată la şcoala de băeţi No. 10 din localitate.

● P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei, a plecat la Tăuteşti, unde va oficia mîine cu ocazia serbătoarei sf-lui Teodor, un parastas pentru pomenirea donatorilor şi întemeetorilor institutului „Procopie Florescu", din acea comună.

● No. 2 al revistei *Pedagogia experimentală*, director d. C. Rădulescu—Motru are următorul cuprins:

Asupra experienţilor pedagogice în timpul orelor de şcoală, de C. R.-Motru.— Concluziunile pedagogice, ce se pot trage din cercetările experimentale, făcute asupra oboselii intelectuale de Gr. Al. Tabacaru.—Invăţămîntul educativ şi condiţiunile sale psichologice şi pedagogice de I. Ciocîrlie.—Matemateca în şcoala primară de G. A. Antonescu.—Avansarea pe loc a institutorilor de I. Ciocârlie.—Note şi discuţiuni de T. şi C.—Presa pedagogică şi didactică, din ţară şi străinatate de M. C. T.—Cronica învăţămîntului primar de C.—Bibliografie de ***

DIVERSE

— I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, va începe în cursul septămînei viitoare o serie de vizite la mînăstirile din Eparchia sa.

— Consiliul judeţean se va întruni din nou Marţi, 4 Martie, avînd a se mai ocupa cu cîteva chestiuni.

— Săteanul Gheorghe Bunduc, autorul crimei din Ungheni, a fost eri depus la penitenciar.

— Mâine comisiunea de recrutare va începe să lucreze la disp. IV.

Operaţiunile de recrutare la această dispărţire vor dura 3 zile.

— Membrii consiliului de higienă al oraşului au fost convocaţi pentru mîine seară, Sîmbătă, la orele 8, în şedinţa ordinară, sub preşedenţia d-nului dr. C. Buicliu, medicul şef al comunei.

— S'au acordat avantajele legei industriale fabricei de ciorapi ce domnii Hodan şi Cave vor înfiinţa în Iaşi.

— In „Monitorul Oficial" de astăzi a apărut decizia ministerială pentru numirea d-lui Eugen Brief ca ajutor-contabil la prefectura judeţului Iaşi.

— La 25 Martie se va ţinea licitaţie la ministerul şcoalelor, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de adaus de clădire la localul Seminarului „Veniamin" din Iaşi.

După deviz lucrările se urcă la 42.000 lei.

Spoliarea pensionarilor Spiridoniei

— In chestia proiectului cu privire la pensiuni —

Am publicat în numărul nostru de ieri textul proiectului întocmit de epitropia sf. Spiridon cu privire la pensionarii acelei instituţiuni.

Faptul a stîrnit o vie emoţiune printre funcţionarii şi pensionarii în chestiune. Căci acest proiect, transformat în lege, însamnă, pur şi simplu, spoliarea avutului pensionarilor, avut mizerabil şi cîştigat după o muncă istovitoare de mai bine de un sfert de veac.

Şi pentru a invedera lucrul aeesta vom explica în ce conzistă dispoziţiunile proectului în chestiune.

*

Art. I din acest proiect glăsueşte astfel:

Funcţionarii Epitropiei Generale a Casei Spitalelor şi Ospiciilor Sfîntului Spiridon din Iaşi, cărora nu li s'au făcut reţineri, sau li s'au făcut reţineri parţiale ori mai mici de cît acele prevăzute în legea generală de pensiuni, au dreptul de a beneficia de dispositiunile acestei legi vărsînd la casa pensiilor suma necesară pentru complectarea reţinerilor cuvenite, pe tot timpul servit, în termen de cinci ani, de la promulgarea acestei legi.

In nici un cas, regularea la pensie nu se va face de cît după complectarea reţinerilor, sau scăzînd din timpul servit, timpul pentru care n'au vărsat reţineri de loc, ori au lăsat reţineri mai mici de cît acele prevăzute în legea generală de pensiuni.

Ce însamnă aceste dispoziţiuni? Iată:

In această categorie intră funcţionarii care au servit înainte de legea din 1902. Or aceşti funcţionari întrau în prevederile regulamentului din 1881, în virtutea căruia li se făcea reţineri de 5 la sută din salar.

Deci toţi aceia care au servit înainte de legea din 1902, pentru ca să aibă dreptul la pensie urmează să verse în casa sf. Spiridon, în termen de 5 ani, 4 la sută din retribuţia primită în tot acest timp. Sau mai clar: *un funcţionar plătit cu 100 lei lunar, şi care a servit 25 ani, ca să aibă drept la 60 lei pensie lunară*, cuvenită pe acest timp de 25 ani, *trebuie să plătească sf. Spiridon* **rotunda sumă de 2640**—adică două mii şase sute patru zeci lei,—**timp de 5 ani**, adică cîte 528 lei,—adică cinci sute două zeci şi opt—*lucru aproape cu neputinţă faţă cu salarul său.*

*

Să vedem acum ce cuprinde articolul 2. Iată cum glăsueşte el:

Pensiunile înscrise în conformitate cu regulamentul din 1881, şi cele anterioare regulamentului, fie că sunt primite de titularii care au fost înscrişi ori de urmaşii lor, cărora li s'au transmis, vor continua a fi primite de cei în drept conform titlurilor ce posedă.

Intru cît Casa pensiilor Epitropiei Sfîntului Spiridon din Iaşi, n'are nici un fond şi veniturile acelei case de pensiuni sunt neîndestulătoare, în cît nu ajung pentru plata pensiunilor, Epitropia Generală este în drept a aplica o repartiţie **pînă la 57 o/o (cinci zeci şi şeapte la sută) asupra pensiunilor acordate înainte de legea generală de pensiuni**, fie că acele pensiuni se primesc de titulari cărora li s'au recunoscut, fie că se primesc de urmaşii lor, cărora li s'au transmis pensiunile.

Pensiunile acordate şi înscrise conform legei generale de pensiuni, vor putea fi puse şi ele la o repartiţie de 10 la sută pentru reţinerea prevăzută de lege, dacă în timpul servit se vor fi făcut reţineri din salar mal mici de cît acele prevăzute de lege.

Mai pe romîneşte asta însamnă: In baza principiului că menţine pensiile acordate prin regulament însă va avea dreptul să le facă o repartiţie de **57 la sută**—*cinci zeci şi şapte*—pentru acoperirea cheltuelelor, repartiţie la care dacă se adaugă şi 20 la sută pe care le reţine actualmente epitropia — *un pensionar care primea 100* **lei lunar va primi 23 doua zeci şi trei lei lunar.**

Prevederile aceste — *pe lîngă partea lor de nedreptate strigătoare la cer*—sunt în contradicţie cu dispoziţiile regulamentului din 1881—care prevede că nu se va face nici o reţinere din pensii şi cu dispositiile art. 91 din regulamentul pentru aplicarea legei din 1902 care spune că nu se poate face nici o reţinere asupra pensiilor acordate conform regulamentului din 1881.

Proectul în chestiune este o enormitate. Până astă-zi în ţara romînească, nu s'a făcut nici o lege de pensie care să răpească drepturi câştigate printr'o lege sau regulament de pensie.

Şi acest lucru vom dovedi în numărul nostru de mîine.

Ultime informaţii

● *Tratativele dintre cele două nuanţe din gruparea carpistă — cu privire la alcătuirea comitetului executiv al clubului— n'au dus la nici un rezultat.*

D-nii M. B. Cantacuzino, deoparte, şi Greceanu— Vasile Sculy, de altă parte, n'au putut cădea ds acord, după săptămîni de tratative, asupra persoanelor ce trebue să între în acel comitet şi a proporţiei în care trebue să figureze greceniştii şi junimiştii.

Omogenitatea mult cîntată se reduce dar la zero. De la început se constată lupta între cele două nuanţe şi tendinţa de preponderenţă a fiecăruia.

Omogenii noştri nu s'au mulţumit numai cu emiteri de dorinţi. Au trecut chiar la ameninţări.

Vorbind cu d. M. B. Cantacuzino, d. Vasile Sculy a spus:

— Cînd veţi conveni că ie nevoie de un comitet mă tem că are să fie prea tîrziu.

E lesne de înţeles ce cuprinde această ameninţare.

● *Cele două escadroane, II şi III din regimentul 7 Calaraşi, care au rămas în localitate, au primit ordin ca să plece imediat la Slatina.*

Imbarcarea se va face de la 7 seara.

● *Inspectorul comunal din Podul-Iloaiei a telefonat după amiază primului procuror, că ţaranii din Cristeşti, comuna Brăeşti, s'au revoltat şi sunt agresivi,—cerînd ajutorul armatei.*

D. Gh. Kernbach prefectul judeţului; care se afla la Podul-Iloaia cu ocazia recrutărilor, fiind avizat a plecat la faţa locului.

Ţaranii s'au revoltat pentru că arendaşul Lizeta refuză să le dea pămînt.

D. prefect Kernbach a comunicat mai tîrziu primului procuror, că nu mai e nevoe de intervenţia armatei căci a reuşit să liniştească pe ţărani.

● Ministerul instrucţiei a înaintat revizorilor şcolari următoarea circulară:

La 2 Martie viitor vor avea loc întrunirile generale ale băncilor populare din ţară.

Cu această ocazie vă rog să puneţi în vedere tuturor d-lor învăţători şi învăţătoare din circ. d-voastră, că dumnealor au datoria să profite de aceste întruniri pentru a vorbi sătenilori pentru a-i lumina asupra nouei stări de lucruri, create prin legile votate pentru dinşii în timpurile din urmă. Sunt datori să le explice sensul acestor legi şi îmbunătăţirile pe care le aduc ele. Vor mai trebui să'i înveţe a se feri de acei cari i-ar îndemna la agitaţii şi la pretenţiuni nesocotite pe cari nimeni nu ar putea nici odată să le satisfacă.

In timpurile grele prin care trecem este de datoria tuturor oămenilor cuminţi să lumineze pe cei ce au trebuinţă de sfaturi.

● Senatul universitar împreună cu colegiul facultăţei juridice, a fost convocat pentru astă seară, la orele 6, spre a-şi da avizul asupra proectului din regulament întocmit de comisiunea mixtă a facultăţilor de drept din Iaşi şi Bucureşti.

După acel proect, urmează a se înfiinţa pe lîngă facultăţile de drept din Bucureşti şi Iaşi, următoarele catedre noi pentru secţiunea de doctorat.

O catedră de drept civil; una de drept roman; una de internaţional public; una de drept administrativ şi legislaţie industrială şi o catedră de drept comercial comparat şi maritim.

Aceste catedre urmează a fi prevăzute prin noul budget.

● După cum am anunţat anul acesta conferenţele generale ale învăţătorilor se vor ţinea de la 17—21 Aprilie a. c.

Ministerul a trimes lămuriri revizoratului şcolar asupra acestor conferinţe.

Institutorii şi învăţătorii vor fi împărţiţi în serii de cîte 60, una din aceste serii va fi prezidată de revizorul şcolar, iar celelalte de institutorii delegaţi de inspectorul învăţămîntului primar.

Conferenţele se vor deschide în ziua de 17, printr'un Te-Deum ce se va oficia la Mitropolie, şi după care revizorul şcolar va rosti o cuvîntare de deschidere.

● I. P. S. S. mitropolitul va publica zilele aceste în revista „Biserica ortodoxă" o pastorală pe care o adresează preoţilor din eparhia Moldovei şi Sucevei privitoare la sfaturile pe care preoţii urmează să le dea sătenilor, de a da ascultare legilor şi a aştepta cu încredere şi linişte, îmbunătăţirile făgăduite de cîrmuitorii ţerei.

● In urma autopsiei făcută eri femeei Elena Dinu din Podul-Iloaiei, de către d. dr. Guţu, fiind prezent şi d. procuror Gh. Livaditi, s'a dovedit că moartea i-a provenit în urma unei hemoragii meningeale violente, datorită unei lovituri dată în cap de Gh. Dinu, soţul victimei.

Acesta a fost arestat de jandarmii din Podul-Iloaiei şi înaintat parchetului.

● **Judiciare.**—D. judecător al ocol III a trimis o adresă tînărului S. Taubes, fiul fostului rabin Foivel Taubes, ca în calitate de rabin al sinagogei mari, să asiste luni la un jurămînt more judaico, fixîndu-i şi un onorar de zece lei. Tînărul Taubes a respuns că nu posedă calitatea de mai sus şi că în urma morţii bătrînului mare rabin Taubes, comunitatea israelită a concedat această calitate exclusiv dolui dr. Niemirower.

De-o cam dată chestiunea stă aici.

— Mâine, Sîmbătă, se va deschide sesiunea Curţei cu Juri.

Şedinţele se vor ţinea tot în sala de dezbateri a consiliului comunal.

Curtea va fi prezidată de dl. consilier Al. Hina; asesori domnii Julian Theodorescu şi Hipolit Mîrzescu.

Curtea va judeca un proces pentru contopire de pedepse.

— D. procuror de Curte Hamangiu a renunţat să mai susţie acuzarea în procesul Lotti Rubinstein.

Parchetul general a delegat pe d. procuror Skarlet cu această acuzare.

— Curtea s. II-a a respins ieri apelul lui Zisu, din Bucecea, care a fost condemnat de tribunalul Botoşani la un an închisoare, pentru falşuri în acte comerciale.

— Apelul rabinului Niemirower în contra jurnalului judecătoresc prin care a fost condamnat la 50 lei amendă, pentru refuz de serviciu, se va judeca la 6 Martie, la secţia III-a a tribunalului.

Judecătorii de ocoale din Iaşi au hotărât să citeze pe ceilalţi rabini din Iaşi în cazuri de jurăminte more-judaico.

◕ Din cauza întrunirei publice de Duminecă 2 Martie, din sala Teatrului Circ Sidoli, reprezentaţie de zi a Teatrului Cinematografic Pathé Frères, va avea loc la ora 5 jum. p. m., cu preţurile pe jumătate la toate locurile şi cu un program escepţional de bogat. Tot în acea zi, la 9 ore seara, va avea loc reprezentaţia obişnuită.

● Iată procesele care s'au fixat pentru Curtea cu juri, care se deschide mîine:

1 Martie: I. Mariţcu, contopiri de pedepse; 3 Martie V. I. Melinte, pentru tălhărie; 4 Martie dr. Leon Cosmovici, pentru calomnie prin presă; 5 Martie Cristea Cristea şi Gh. Bărgovanu, pentru delict electoral; 6 Martie Contestaţia lui Gheorghe Rusu şi Gh. I. Andronachi, pentru lovituri cauzătoare de moarte.

Procesul preventivei Lotti Bîrnovanu, pentru crimă sevîrşită dar neisbutită, a fost fixat pentru ziua de 10 Martie.

Astă-zi se va fixa şi procesul ce urmează a se judeca în ziua de 7 Martie; în ziua de 8 nu se va judeca nici-un proces, căci în acea zi se vor face pregătirile în sala consiliului comunal unde curtea ţine şedinţe, în vederea alegerei colegiului I de Senat, care are loc la 9 Martie.

● Din Bucureşti ni se telefonează că curtea de casaţie secţia II, a pronunţat ieri decisia în procesul d'intre d. G. Buzescu avocat în Iaşi cu d-na Cleopatra Sculy.

Inalta curte a respins recursul d-lui Buzescu. Vom reveni cu interesante detalii, asupra acestui proces, care face sensaţie în cercurile avocăţeşti din Iaşi.

● D. Dim. Alexandrescu, distinsul profesor universitar, publică în revista craioveanu „Pagini juridice" un respuns la atacurile ce-i a adresat profesorul Longinescu.

Vom reproduce mîne, în esenţă, admirabilul articol-polemică al savantului profesor.

● **Teatrul Regal (Pastia).**— *Sîmbătă 1 Mart 1908*, prima representaţie dată de Noul *Cinematograph Edison.*

Din vastul şi bogatul program compus din 12 numere de remarcat:

Mari lupte cu Taurii. Din mizeriile vieţii Pariziene, mare dramă de actualitate. Frumoasele Andaluze. Aventurile tinereţei, etc. etc.

Preţurile locurilor: Loja 7 lei, loc rezervat 1.50, stal I 1 leu, balcon 50 bani.

Inceputul la ora 9 precis.

Duminică 2 Martie, 2 mari representaţii.

TEATRUL NAŢIONAL
Sîmbătă 1 Martie 1908
JOSETA
PENTRU BENEFICIUL
PENEL şi PELLA

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 29 Fevruarie

Mişcarea de la sate

— Dislocări de trupe. Măsuri de prevenire—

Bucureşti.—Din noianul de ştiri sosite la ministerul de interne, cu privire la neliniştea de la sate, se poate constata în primul loc următoarele dislocări de trupe:

Trei escadroane din regim. 2 roşiori şi un escadron din reg. 3 roşiori au început să patruleze în regiunile Adjud-Mărăşeşti-Bacău şi Iaşi.

Cavaleria sosită aseară la R.-Sărat a plecat astă-zi la ora 10 jum. dim. în marş în judeţ. Regimentul de infanterie cu reşedinţa în acest oraş a plecat în Oltenita, iar la R.-Sărat soseşte la noapte regimentul de infanterie diu Prahova.

*

Astă-noapte tîrziu şi azi dimineaţă a circulat în Capitală ştirea că sătenii de pe moşia d-lui Bălăceanu, Stolnici, din judeţul Dîmboviţa s'ar fi dedat la acte de violenţă în contra administraţiei moşiei şi a acelei comunale.

D. Bălăceanu în baza ştirilor primite desminte neorînduelile şi spune că este adevărat că sătenii se adună zilnic în număr mare la primărie şi discută asupra celor ce se petrec în ţară.

O procură interesantă

Bucureşti.—Astăzi dimineaţă la ora 11, preşedintele trib. Ilfov, secţia notariatului, a fost primit la palat, pentru a autentifica o procură prin care Elisabeta, regina Romîniei, cu reşedinţa în palatul regal din Capitală, autorizează pe d. avocat dr. Mandy de a urmări drepturile de autor ale Carmen Silvei.

La această autentificare au asistat: grefierul secţiei notariatului şi d. avocat Mandy.

Consilieri fără drepturi

Bucureşti.—D. V. Ghiorghiu, consilier judeţean din Botoşani a comuncat că d. Eug. Totoescu consiiier comunal din Hârlăn şi viitor primar al acestei târguşor nu este cetăţean român.

D-sa produce şi dovezi pentru susţinerea acestei aserţiuni.

Explozia unei maşini infernale

Barcelona.—Ziarul „Liberal" confirmă explozia unei maşini infernale eri noaptea de 10 spre 11 Martie la orele 3 pe cheiul Atarazanas, într'un loc izolat şi pustiu. Maşina era pusă într'un tub de fer destinat canalizărei apei. Explozia a făcut să se spargă tubul, ceia-ce a pricinuit stricăciuni în vecinatate. Ordine au fost date pentru a se face să dispară urmele exploziei. Din această cauză explozia a putut fi menţinută secretă până azi. Se păzeşte o mare rezervă. Autorităţile spun că explozia a fost fără importanţă.

Deschiderea Dietei

Agram.—Dieta a fost deschisă. Preşedintele imvitând Camera să salute pe Sârbii aleşi, partizanii lui Starcevici şi o parte din membrii coaliţinnei protestează cu vioiciune. Se produce zgomot. Şedinţa a trebuit să fie suspendată.

La redeschiderea a apărut Banul Croaţiei, în mijlocul citor-va strigăte. Banul a citit rescriptul regal inaugurat, enumerînd chestiunile ce vor avea a fi rezolvată de către dietă. Rescriptul a fost primit cu strigătul de: Trăiască Regele! Starcevicienii strigau: Trăiască regele Croat. Drumurile care duc la palatul Banului şi la dietă erau ocupată de cordoane de politie şi de trupe.

Azi dimineaţă studenţii au parcurs străzile, căutînd a se apropia de palat însă au fost respinşi. Nu s'au produs desordine serioase. Clubul Starcevicienilor a decis să caute a se menţine ordinea în dietă pentru a nu da loc nici Banului să ia măsuri extraordinare, nici coaliţiunei să zică că este impiedicată de a lucra.

Cerére de Pace

Paris.—Generalul d'Amade telegrafiază că a primit mai multe scrisori autografe din partea lui Muley Hafid ca şi a şefilor mehalelor sale, cerînd suspendarea operaţiilor şi pacea.

Cererile de supunere din partea triburilor Glaoni şi Tvogni sunt formale.

Respunsul Angliei

Londra.—Agenţia Reuter este informată că guvernul englez a trimes respunsurile sale la cele două note rusă şi italiană cu privire la proiectele căilor ferate în Macedonia.

In fiecare din aceste note, Anglia declară că observă o neutralitate bine-voitoare faţă de toate proiectele de căi ferate în Macedonia, dar că nu este pregătită pentru a sprijini vreunul din aceste planuri până cînd poarta nu va fi consimţit la realul proect al reformelor.

Propunerea lordului Grey privitoare la numirea unui guvernator general în Macedonia a fost remisă puterilor.

Camera

Bucureşti.—Inainte de deschiderea şedinţei îşi fac apariţia d-nii Carp şi Take Ionescu care au lipsit cîte-va zile de la Cameră.

D. Carp pare foarte plictisit, iar d. Take Ionescu văzînd că nu este nimic important la ordinea zilei, pleacă imediat.

Camera se ocupă cu votare de mici credite.

Senatul

Bucureşti.—Se declară vacant colegiul I de Dolj, în urma morţei lui Alexandru Neculaid.

Se intră apoi în ordinea de zi şi anume în discuţiunea nouei legi comunale.

D. Al. Enacovici vorbeşte cel dintăi.

Şedinţa continuă.

Sărbătorirea lui Tolstoi

Petersburg.—In şedinţa Dumei de astăzi s'a cerut guvernului ca serbările în onoarea lui Tolstoi să fie făcute de către stat şi că statul să construiască o universitate la Iasnaia-Polina, reşedinţa celebrului scriitor.

Se crede că cu ocazia acestor sărbări, şi nodul va rîdica anatema aruncată asupra lui Lew Tolstoi.

Chestia Davila

Bucureşti.—In ziarul „Ordinea" apărut azi dimineaţă, se află un interview cu d. Davila, care este dpstul de drastic la adresa d-lui Iorga şi pe alocurea la adresa d-lui Haret.

D. Iorga caută să readucă din această cauză din nou la Cameră această chestie, şi poate chiar în şedinţa de astăzi. In acest scop şi-a asigurat concursul cîtor-va deputaţi liberali.

S'a făcut demersuri şi pe lîngă d. Panu ca să intervie la o eventuală discuţie.

D. Panu însă a răspuns:

—„Polemici literare pot să am cîte poftiţi; dar nu înţăleg să aduc această chestiune în discuţiunea Camerei, să transform această întîmplare în chestia Davila. şi să încerc să forţez mîna ministrului.

Mişcare teroristă

— 25 ucişi —

Petersburg. — Ca urmare a numeroaselor condamnări la moarte a teroriştilor de către tribunalele marţiale, se observă o mare sporire a acestei mişcări.

Ast-fel pe ziua de eri semnalează următoarele atentate în toată Rusia:

Tiflis: trei ofiţeri poliţişti ucişi; Butischew: şeful poliţiei, Castanichew, ucis; Noua Suliţa: 4 poliţişti ucişi; Kiev: o bombă aruncată asupra poliţiei; Kerson: trei jandarmi şi 4 politişti împuşcaţi ziua în amiaza mare în piaţa oraşului; Voronetz: poliţia este atacată de revoluţionari: sunt 10 morţi.

Primăria Oraşului Bacău

PUBLICAŢIE

No. 625 Februarie 21

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 14 Martie 1908 la oara 4 p, m, se va ţinea licitaţie publică prin oferte închise în localul acestei Primării, pentru scoaterea în vânzare spre exploatare, pe period de (5) cinci ani începător de la 1 Septembrie 1908—1 Septembrie 1913, a suprafeţei de 62 hectare şi 600 m. p. din pădurea Ketriş proprietatea spitalului Pavel şi Ana Cristea, situată în Comuna Tamaşi acest Judeţ; care este evaluată lei 21230.70.

Condiţiile se pot vedea la Primărie în toate zilele.

Concurenţii la licitaţie vor depune o garanţie de 3000 lei în numerar sau efecte publice garantate de stat.

Dispoziţiile art 72-83 din legea de comptabilitate sunt obligatorii.

Primar **L. Sakelary**

Secretar *Em. Samurian*

200,000 lei de dat cu ipotecă. A se adresa d-lui L. Weisengrün la societatea de asigurare „Agricola", str. Ştefan cel Mare, Iaşi.

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 și 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Cereți de Urgenta

Lozuri Norocoase

NUMAI DE LA

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumàtate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Prețurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50 lei	1/4	Un sfert	9.00 lei
1/2	Una jumătate	18.00 lei	1/1	loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal.

Se garantează serviciu cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER incheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL Dului ZED

are pentru basa principală **Codeina și Tolu**; el inlocuește **Pasta Zed** și poate fa ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Folosește de minune in contra **irritatiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tuselor invechile, bronchitelor, tusei magărești, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** și la *diverse* farmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAȘI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelașŭ timp ca și răcoritorŭ; el ajută și corrige tote secrețiunele și dă forța organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelașŭ succesŭ capiilorĭ și bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experiență de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE și in general ca depuratif in tote **BOLELE CONGESTIVE.**

DEPOSITU IN JAȘI : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 200 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primese spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

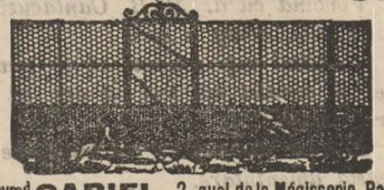

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f.**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 80
Porte-Bouteilles, pour 20 Places.....	3 [illegible]

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani

» » » » IV 40 «

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 378.—Duminecă 2 Martie 1908

LA LUPTA

Şeful partidului conservator-democrat, terminînd luminoasa şi captivanta sa vorbire, ţinută înaintea membrilor clubului din Iaşi, prin care arata rostul şi menirea noului partid, conchidea îndemnînd pe toţi la luptă. Ştia el că noua formaţiune nu e chemată să doarmă pe laurii cîştigaţi, ci că trebue să-i cîştige pentru ca să aibă dreptul la odihnă. Ştia că un partid politic, organ din organismul general al statului, n'are drept a se odihni sub pedeapsa de a se atrofia, ca ori ce organ ce stă în nemişcare, dar că poate fi mai liniştit atunci cînd toate pedicile mari vor fi învinse.

Ştia că are asemenea pedici şi adversari hotărîţi, de aceia lozinca dată partizanilor a fost: lupta.

Şi lupta negreşit e frumoasă, înălţătoare pentru că deşteaptă toate energiile. De altfel toţi, şef şi partid, au înţeles lupta leală, la lumina zilei, cu arme civilizate.

Şi aşa ar trebui să fie dacă şi adversarii ar fi de aceiaşi părere. Din nefericire nu e aşa. Pentru ei orice armă, fie ea cea mai de jos, care înjoseşte şi pe cel ce o alege, e bună, destul numai ca să lovească.

La atacuri de felul acesta, dispreţul ar trebui să fie cel mai bun răspuns. De multe ori eşti silit însă, cu toată rezerva ce ţi-ai impus, să nu rămîi dator cu răspunsul.

Partidul conservator democrat are a lupta contra a două feluri de adversari: unii naturali, contra cărora lupta e şi naturală, dar trebue să fie şi mai aspră. Aceştia sunt adversarii vechi, liberalii.

In al doilea loc, partidul conservator democrat are de luptat contra acelora, cu cari pînă mai ieri dusese casă împreună. Şi logic ar fi fost ca lupta cu aceştia să fie cel puţin mai blîndă, mai civilizată, mai modernă. Dacă împrejurările au făcut ca cei ce împreună au dat atîtea bătălii să nu mai poată face aceasta în viitor, urmarea oare cum naturală ar fi fost ca în luptele ce-şi vor da între dînşii, vechii tovarăşi să păstreze oarecari urme de urbanitate.

Şi aşa a socotit partidul conservator democrat că trebue să meargă lucrurile, socoteală în care n'au intrat şi cei ce astăzi îi sunt adversari. Aceştia au înţeles lucrurile altfel.

Şi aceasta e cu atît mai de observat cu cît, în urma formării partidului conservator democrat, cei ramaşi sub eticheta de conservatori, susţin că astfel li s'a făcut un mare bine, că au ramas curaţi, că nici nu vor să ştie de acei ce au fost tovarăşii lor.

Cu toate acestea nu se sfiesc a edita şi reedita în organele de publicitate, ce le sunt prietene, tot felul de versiuni, tot felul de vorbe urîte contra membrilor acelui partid, de multe ori de sigur cu convingerea că nimic din ce spun nu e adevărat.

Merg mai departe şi chiar de ar fi unele din cele spuse adevarate, ceia ce nu e, totuşi un sentiment de pudoare ar trebui să oprească şuvoiul de insinuări la adresa membrilor, cari şi pentru gruparea conservatoare, erau marcanţi pănă mai ieri. Şi aceasta cu atît mai mult cu cît însuşi adversarii naturali înţeleg a nu împinge lucrurile pănă a pune în sarcina partidului conservator democrat, tot ce trece prin mintea celui întăi venit.

Aceştia înţeleg că e o limită dincolo de care nu e bine să treci. Găsesc cei întăi că au dreptul şi sunt mai în măsură a vorbi de toate, pentru că în timpul cît au stat împreună au ştiut să se aprecieze, să se cunoască şi să ştie multe. Dar ce justificare poate fi aceasta, cînd astfel s'au cunoscut, după cum arată astăzi şi cu toate acestea au lucrat în comun atîta amar de vreme?

Cît timp a fost vorba de muncă, de organizarea partidului, de lupte electorale, de cuvîntări, de alergături erau buni democraţii. Cînd a sosit ziua de plată şi aceştia au cerut a li se recunoaşte meritele, au încetat de a mai fi buni.

De aici lupta surdă contra lor, iar cînd aceştia declară că nu mai pot suporta astfel de viaţă, ci se separă, o bucurie nervoasă şi supărăcioasă.

Nu se mai pot lovi conservatorii democraţi pe faţă, pentru că s'au organizat, dar se poate lupta contra lor prin ponegriri de tot soiul.

Democraţii au convingerea, pe care de altfel pe faţă au mărturisit'o şi tovarăşii de altă dată, că atît cît le-a stat în putinţă şi cînd au putut au lucrat pentru interesul general. Cu atît mai rău pentru foştii tovarăşi, cari repudiază astăzi ceia ce au găsit bun şi folositor dăunăzi.

Ori ce am zice însă noi, un lucru rămîne sigur. Cu toată cearta şi neînţelegerea dintre unii şi alţii, cu toată invinuirea ce unii aduc altora pentru fapte neadevarate, sigur este că sub guvernarea conservatoare trecută, cu concursul puternic al partidului conservator democrat de astăzi, progres s'a făcut.

Cele ce am spus de altfel pănă aici, arată că lupta e bună, purifică dar în faţa mijloacelor întrebuinţate de unii adversari, ea devine grea, cu toate acestea vom lupta.

V. I. Radu.

Să vie cu bine!

Iaşul va găzdui mîine pe şeful partidului conservator-democrat şi pe mulţi din fruntaşii acestui partid—al căror cuvînt va resuna în întrunirea publică de aci, a doua, după congres, pe care noul partid o ţine în ţară.

Iaşul, care a salutat cu satisfacţie înjghebarea partidului de sub şefia lui Take Ionescu, marele prieten al Capitalei Moldovei—va saluta, în întrunirea de Duminecă, prezenţa în oraş a şefului şi fruntaşilor cari şi-au ales acest oraş ca să fie discursurile importante ce vor fi rostite în întrunirea de mîne.

Salutăm şi noi cu drag prezenţa între noi a şefului iubit, al cărui nume stă înscris cu recunoştinţă în cartea nobilului oraş al Moldovei; salutăm cu drag şi pe toţi ceilalţi fruntaşi cari vin la noi: pe C. G. Dissescu, al cărui proiect de lege universitar, tindea la îmbogăţirea viitoare a facultăţilor universităţei din Iaşi; pe doctorul Istrate, N. Xenopol şi pe ilustrul Caragiale, care vine să-şi inaugureze la noi adevărata sa carieră politică.

Să vie cu bine! Vor pleca cu impresia că aci, în inima Moldovei, se simte cu căldură pentru partidul de sub şefia lui Take Ionescu.

O scrisoare importantă

— Grecii revendică pe d. Xenopol ca al lor —

Ziarul grec, redactat în limba franceză, „Messager d'Athènes" în numărul din 29 Februarie a. c. conţine sub titlul *Credinţa Romînilor la originile lor*, următorul articol la adresa ilustrului nostru concetăţean A. D. Xenopol.

„D. A. D. Xenopol, celebrul istoric romîn, se află în acest moment la Paris unde face o serie de conferinţe la Sorbona, după cererea facultăţei din Paris.

Mai multe ziare parisiene, după ce aduc un drept omagiu învăţatului profesor, zic despre Xenopol că ar fi un exemplu al credinţei rasei romîneşti către originile ei. Aţi auzit lămurit: „credinţa rasei romîneşti către originile ei! D. Xenopol!!

Dar, onorabile confrate, „vastul spirit al d-lui Xenopol se trage dintr'un alt atavism. D. Xenopulos a putut, renegîndu-şi naşterea, să devie unul din duşmanii cei mai înverşunaţi ai helenismului.

Dar în zadar şi-a sulemenit d-sa numele: chiar tuns după moda romănească aceste trei silabe greceşti, denunţă *origina grecească* a învăţatului profesor dela Iaşi.

Dar apoi aşa stau lucrurile cu toţi romînii de oare care notorietate, căci romînii datoresc totul helenilor şi principilor fanarioţi: cultura cîmpiilor sale, civilizaţia sa de care este atît de mîndră, cea mai bună parte din oamenii ei de stat, din literaţii ei, toate marile familii ale aristocraţiei. Nu enumerăm nume, căci sunt prea multe; de la Cantacuzini şi Lahovary, urzitorii conflictului greco-romîn, pănă la C. Xenopol iscoditorul drepturilor romîneşti asupra Turciei europene. Dar căutaţi pe detractorii cei mai înverşunaţi ai Helenismului şi veţi găsi în toţi aceştia ex-grecii plini de râvnă... să zicem a neofiţilor".

Ar plăcea mult ziarului grecesc să poată socoti, ca aparţinînd poporului lor ilustrul savant care a făcut să se înalţe atît de mult neamul romînesc prin memorabile sale lecţii la Sorbona, care au fost aşa de bine primite de întreaga lume învăţată din Franţa în cît s'au grăbit să 'l invite din nou pentru luna lui Neombrie ca să ţină un nou şir la colegiul de Franţa.

D. Xenopol, însă, prin alăturata însemnată scrisoare, strică bucuria patrioţilor eleni.

Domnule director al ziarului „Messager d'Athènes".

Mă văd silit cu mare părere de rău, a tăgădui origina grecească pe care bine-voiţi a o atribui provenienţei mele. Aşi fi fost prea mîndru să fiu grec dacă lucrul s'ar fi lovit, căci nu poate fi de cît o mare cinste de a se coborî din acei eroi ai minţei omeneşti, vechii Elini—de care epigonii lor, grecii de astă-zi, se fălesc cu drept cuvînt.

Cred însă domnule director, că colaboratorul dv., care trebuie să ştie greceşte, s'a lasat a fi indus în eroare prin sunetul numelui meu care este nu se poate mai grecesc, pe cînd însemnarea lui dovedeşte tocmai că familia mea n'a fost nici-odată greacă. Căci pentru ca grecii să fi dat bunului meu porecla de Xenopoulos, care însamnă fiul străinului, a trebuit invederat ca acest supranume să fi fost atribuit unui om care să fi fost străin neamului grecesc.

Primiţi vă rog etc.

A. D. Xenopol.

Iaşi 7 Martie 1907.

Pentru anonimul „LIBERALULUI"

In gazeta liberală din localitate apărută aseară, un anonim încearcă, într'un articol de fond, să polemizeze cu articolul meu din „Opinia" intitulat Activitatea extraşcolară. *Răspunsul în chestiune e mai mult o aiureală, în care se vorbeşte de toate şi de multe lucruri îndepărtate de subiect. Impresionat de tulburarea timpului, anonimul ne vorbeşte* de pepturile goale ale acelora căre pot primi gloanţe sau ghiulele (ale învăţătorilor), înaintea pepturilor încarcate cu decoraţii ale etc., *se vede că este un om de ordine socială.*

Mentalitatea prea înflăcărată a autorului nu i-a permis să înţeleagă adevaratul sens al articolului din „Opinia", sau l'a diformat el cu rea credinţă pentru a face mai mult o discuţie ad personam.

In cazul acesta discuţia ideilor nu mai are nimic de văzut şi prudentul polemist se mărgineşte cu ameninţări, fără a'şi descoperi personalitatea.

De ce oare?

Dr. H.

CATE-VA NOTE

D. profesor doctor C. Thiron, dela facultatea din Iaşi, publică următoarea notă ştiinţifică, pe care o reproducem aci cu multă plăcere:

Comunicarea făcută de eminentul profesor dr. V. Babeş, Academiei române la 13 Aprilie 1907, intitulată „Studii critice asupra organizaţiei sanitare. V. Lascar şi măsurile sanitare din comunele rurale"; editată în broşură de Academia romînă;—este nevoe să fie difuzată în toate păturile sociale, fiind de un foarte mare interes social şi naţional romîn.—In adevăr, după cum zice d-sa,—politica economică, sanitară şi socială, adică întrebuinţarea stărei materiale şi sanitare, rurale şi urbane,—formează baza „profilaxiei generale, superioară instituţiilor şi construcţiilor de spitale, care deşi foarte necesare, însă „spitalul este o necesitate ultimă; esenţialul este ca prin îmbunătăţiri de tot felul să nu ajungă cineva bolnav şi deci să nu aibă nevoie de spital. „Prevenirea boalelor trebuie să fie preocupaţia tuturor";—asupra acestei maxime, este cunoscut că dl. profesor Babeş, pe lîngă nenumăratele şi perfectele sale lucrări de anatomie patologică şi Bacteriologie etc;—niciodată şi necontenit n'a părăsit un moment, cu toate pedicele ce i s'a pus în cale, de a scrie, lupta şi propovedui, îmbunătăţirea stărei sanitare a ţărei. Astfel d-sa a fost printre cei d'intăi în lupta contra: Tuberculozei, Alcoolismului, paludismului, leprei, pelagrei, sifilisului etc,—adică contra boalelor populare generale ale ţărei noastre.

Gheorghe Lascar

este candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parţială a colegiului I de Senat din Iaşi, în ziua de 9 Mart a. c.

OAMENI ŞI LUCRURI

Literatura în politică

Epoca prin care trecem actualmente va fi caracterizată în istoria ţărei româneşti nu numai prin trezirea la viaţă a noului partid,—al democraţiei conservatoare, dar şi prin subita apariţiune în viaţa politică a unor forţe şi energii neaşteptate, cum şi prin o apropriere, necunoscută încă, între literatură şi politică.

La cea din urmă întrunire, acea din Galaţi, d. Mihail Dragomirescu, profesor universitar şi director al «Convorbirilor critice» a rostit un discurs politic pe care cetitorii l'au putut aprecia în coloanele „Opiniei". Iubitorii de literatură cunoşteau pe d. Dragomirescu ca un representant autorizat al criticei noastre contimporane. In revista d-sale—ca şi in celelalte publicaţiuni la care se manifesta odinioară—d-sa se distingea prin cugetarea sobră, prin stilul clar, prin o apreciare nepărtinitoare a producţiunilor literare; cunoscătorii admirau criteriul just, lipsit de pasiune, pe care-l aplica în judecarea lucrărilor de artă şi vedeau în d-sa pe unul din acei puţini, chemaţi a conlucra pentru formarea gustului estetic în ţeară la noi.

Iată însă că la Galaţi d. Dragomirescu rosteşte un discurs în care se ridică la o înălţime de vederi şi la o eloquenţă foarte puţin comună în viaţa noastră politică. Omul de studii închinat preocupărilor pur artistice aduce un enorm bagaj de observaţii şi de fapte, alături de o nespusă bogăţie de imagini frapante, un discurs de o adevărată frumuseţă, de o excepţională vigoare, de o rară putere de convingere, de o reală valoare prin discernămînt şi analiza a împrejurărilor trecute şi actuale şi de un înalt curagiu social. Intr'un cuvînt, o strălucită dovadă că în momente date apar totdeauna forţe nouă, manifestări neaşteptate de energie şi de entuziasm, raze cari vor aprinde apoi flacăra vie, făuritoare de mari şi durabile şi sănătoase transformări sociale.

Intrunirea de mîne a partidului conservator-democrat aduce la rîndul ei cea mai scumpă şi mai plăcută surpriză politico-literară: apariţia maestrului Caragiale la tribuna publică. Considerăm—fără nici-o exagerare—momentul acesta ca unul dintre cele mai însemnate în viaţa noastră socială şi un simptom prevestitor de istorice întîmplări.

Generaţia de eri a avut în Caragiale pe cel mai ilustru scriitor, pe cel mai fin observator, pe cel mai spiritual biciuitor al viciului şi al superficialităţei în moravuri, în societate, în politică.

Generaţia de astăzi îşi va aduce aminte cu dragoste şi cu admiraţie că a văzut pe Caragiale coborîndu-se în arenă, urmînd prin cuvîntul rostit aceeaşi luptă energică şi neobosită, pe care a dus-o prin cuvîntul scris. Generaţiile de mîni vor invidia Iaşul că în sinul lui s'a manifestat marele scriitor, pururi entuziast şi viguros, îmbrăţişînd cauza dreaptă—a democraţiei, însuflîndu-i un tînăr avînt, şi împodobind-o cu încă un nume glorios.

Rodion

Un studiu polemic

— Dl. Dimitrie Alexandrescu răspunde unei insinuări maliţioase —

In revista „Pagini juridice" cu data de astăzi 1 Martie găsim un articol de înaltă valoare juridică şi polemică în acelaşi timp, un adevărat studiu al eminentului profesor iaşan d. Dim. Alexandrescu, scris cu prilejul apariţiunii unei broşuri intitulată „Dreptul romîn şi literatura juridică romînă".

Eruditul jurisconsult, autor al atîtor opere cari se află astăzi în mînile tuturor oamenilor de drept, dă prin noua sa lucrare o lecţiune bine meritată unui pseudo-critic lipsit de cunoştinţele necesare şi de obiectivitatea necesară în atare materie. Cetitorii ne vor ierta că în coloanele ziarului nu putem reda decît un palid şi succint rezumat al studiului atît de documentat şi de vioiu al excelentului profesor al universităţii iaşane. Ne rezervăm a reveni asupra lui.

Autorul acelei broşuri acuză pe profesorul iaşan că în unele lucrări ale d-sale de drept ar fi „compilat" materialul, că prin urmare nu sunt lucrări „originale".

Dar oare numai inevitabilele compilări şi citaţiuni—răspunde profesorul iaşan—cuprind lucrările mele de drept? Este lucru fatal ca în istoricul unei legi, a unei doctrine, cineva să fie nevoit a aduna dintr'un vast material trecut. Dar zoilul poate nega că apoi urmează pretutindeni păreri, lucrări, observaţii şi concluzii proprii?

Cu mult succes şi sarcasm d. Dim. Alexandrescu relevă alte neserioase imputări referitoare la pasagii cu erori de zaţ sau la modul de a cita izvoare. După care eruditul scriitor şi polemist intră în materie rospunzînd la următoarele invinuiri astfeliu ca să nu mai rămînă nici-o umbră de îndoială pentru specialiştii cunoscători în materie.

1). Acuzaţia privitoare la *jus edicendi.*

2). Cea relativă la *responsa prudentium.*

3). Cu privire la *hereditas jacens.*

4). Cu privire la domiciliul minorilor.

5). Relativ la domiciliul funcţionarilor inamovibili unde ar fi asemăluit pe senatorii romîni unor funcţionari publici.

6). Relativ la afirmarea că la Romani soţii se puteau căsători prin procuraţiune.

7). Că ar fi întrebuinţat un cunoscut adagiu latin, aşa cum—de altfeliu—l'au înţăles şi întrebuinţat mulţi alţi autori străini.

8). Relativ la chestiunea tutelei femeilor la Romani.

9). Relativ la părerea susţinută că faptele negative nu pot fi dovedite.

Fără ca să'şi dee osteneala criticul a complecta ideea autorului şi a vedea în ce înţăles şi în ce împrejurări e emisă această opiniune.

*

In toate aceste chestiuni d. Dim. Alexandrescu relevă cu deplin succes şi distruge acuzările rău voitoare ce încearcă a-i aduce adversarul şi cu o mare bogăţie de argumente ştiinţifice şi în acelaşi timp cu numeroase şi spirituale citaţiuni

SALA TEATRULUI CIRC SIDOLI

Duminică 2 Martie 1908

ORA 2 p. m.

MARE INTRUNIRE PUBLICA

ţinută de partidul

Conservator democrat

Pe lângă delegaţii clubului de Iaşi vor lua cuvîntul şi D-nii:

Take Ionescu

Şeful partidului,

C. G. Disescu, D-r C. Istrati, I. L. Caragiale, Nicu Xenopol şi C. Rădulescu-Motru.

din literatura universală, reduce la zero întreg eșafodagiul clădit cu arma relei voinți patente sau chiar a falșificarii intenționate.

Dacă în partea specială n'am putut urma pe d. Dim. Alexandrescu în detalii, ne vom face plăcerea însă a reproduce o parte din rîndurile cu care d-sa își încheie polemica dusă la bun sfîrșit.

„...Să ne ierte cetitorii mei, dacă am fost atît de lung. „*C'est une chose bien commode que la critique*, a zis Jean Jacques Rousseau, *car ou l'on attaque avec un mot, il faut se défendre avec des pages*".

Fiind atacat și ponegrit pe nedrept, cred că am resturnat acuzările malițioase ce mi s'au adus, dînd acestui domnișor o lecție bine meritată. El a voit să facă o operă de distrugere, însă cu aceasta s'a distrus, însuși, căci mi-a dat ocazia să-l fac cunoscut atît colegilor cît și studenților săi din București. Și sunt gata a reîncepe lupta oricînd. El promite că va reveni; îl aștept cu nerăbdare.

Profesorașul obscur, care într'o activitate negativă de doisprezece ani n'a produs nimic, și care mușcă pe furiș pe toți acei cari, de bine de rău, au făcut ceva pe terenul cultural, merita a fi demascat pentru ca să-l cunoască și studenții lui din București. Acei din Iași îl cunosc cu prisosință.

El s'a legat și de profesorul Danielopol, care a ilustrat mai bine de treizeci de ani catedra de drept roman de la București.

Fiindcă el publică rapoarte contra cărților mele, îl sfătuesc să publice și opinia profesorului Danielopol care, cu ocazia unui concurs ținut la București l'a declarat incapabil de a ocupa catedra de drept roman de la Iași. Dacă mi se va răspunde voi publica eu acest interesant document, emanat de la singurul specialist, care făcea atunci parte din comisiune.

Și notați că tot în analele Academiei, pe care adversarul meu le compilează cînd este vorba să găsească ceva desplăcut la adresa mea, există un alt raport mai recent, în care se vorbește în termeni elogioși de lucrarea mea. Cu ocazia premierei Comentariilor de drept comercial a d-lui M. A. Dumitrescu, raportorul a zis, în adevăr (ședința din 28 Martie 1905), că această lucrare va fi cea mai întinsă și poate cea mai însemnată *după sau alături cu Explicațiunea teoretică și practică a dreptului civil romîn a profesorului de la Iași.* Veninosul critic se ferește de a vorbi de acest raport, care menționează lucrarea mea ca o operă însemnată și monumentală. In spiritul de dreptate care-l caracterizează, el nu cunoaște cea ce ridică și înalță, ci numai ceea ce înjosește și degradează. Toți invidioșii sunt așa.

„*Il semble a l'envieux que ce qu'on accorde de mérite aux autres est rètranché du sien*", a zis un moralist, și un alt autor a zis cu drept cuvînt:

„*Les envieux ne manquent jamais de salir ce qu'ils ne peuvent pas atteindre*".

...In timp de mai bine de doisprezece ani, acest profesor, astăzi mutat la București (bine că a scăpat Iașul de asemene pacoste), s'a învrednicit a publica, și de astă dată nu cu cheltuiala lui, ci cu acea a Universității (a se vedea anuarul Universității din Iași) un program de curs, adecă o tablă de materii, care este o fidelă reproducere din Maynz (ediția veche bine înțeles). Dacă mi se va răspunde voi dovedi acest lucru. Acesta este încă odată omul, care voește să distrugă pe toți acei cari muncesc și au făcut ceva în această țară. *Ecce homo!*

...Savantul jurisconsult, care este de abia la începutul carierei sale, pe cînd eu am ajuns aproape la sfârșit, crede, în mintea lui cea strîmtă, că m'a distrus cu desăvîrșire. Lăsați-l, oameni buni, să se hrănească cu iluzii. De bine, de rău, numele meu, rămas în întuneric, figurează în mai toate cărțile străine, și tocmai aceasta umple de bucurie inima lui cea bună. Spre a-i face o bucurie și mai mare, îl rog să binevoiască a deschide ultimul caiet (al 11-lea), sosit acum cîteva zile din *Recueil général des lois et des arrêts* (*Sirey*), care datează de peste una sută ani (se va feri însă de a-l deschide pentru că bietul om nu are decît ediții vechi), și va muri ca pițigoii de ciudă, văzînd numele meu citat și acolo. Al său nu l'am văzut nici într'o revistă străină, iar în Revistele romîne l'am văzut *numai pe coperte....*

„Opinia" la Vaslui

Am anunțat că la Vaslui s'a format o secție a „Vetrei luminoase". Iată modul său de constituire:

Prețedinte: M. Sa Regina Elisabeta.

Vice-prețidinți: V. Gh. Gherasimescu și Aurel N. Ghinea.

Casier: C. Badenski.

Secretari: C. Zarojanu și D. Buzdugan.

Membri în comitet: preot C. Ulle, I. I. Toporașcu, dr. G. Scarlat, Ed. Motăș și D. Tiron.

Iată și numele membrilor fundatori: P. V. Irimiade, primarul orașului V. Gh. Gherasimescu publicist, d-na L. Ed. Ghica, A. Vitoreanu, prețid. tribunalului, d-ra Francina Ed. Ghica, C. Ulle, protoereul orașului, dr. G. Scarlat, C. Zarojanu, D. Buzdugan, A. N. Ghinea, secretarul consil general al jud. Vaslui, I. Arbore, șef inginer, Emil Duplex, inginer, I. I. Toporescu, administrator financiar, C. Badenscki, șeful gărei Vaslui, dr. G. V. Galin, medicul primar al orașului, Ed. Motăș, avocat D. Tiron, casierul primăriei Vaslui, N. Ciurea, substitut de Procuror, d-na Ana Batăr, directoare școala de fete No. 2, d-na Veturia Fr. Botez, Institutoare, d-na Cecilia D. Sion, directoare școalei de fete No. 1, C. St. Desilă, directorul Pretecturei, D. C. Zaharia, magistrat Vaslui, I. Stratulat, proprietar-rentier Vaslui, N. A. Vasiliu, avocat, Virgiliu Mironescu, avocat, maior N. Giosanu, căpitan P. Gogu, reg. 25 Racova, Gh. Papafil, șef biurou Prefectura, M. St. Isvoranu, Polițai Vaslui.

Un romîn sărbătorit la Viena

(*de la un prieten din capitala Austriei*)

Intreaga colonie romînă din Viena a avut Duminică, 24 Februar, o adevărată serbătoare, dată în onoarea vrednicului fruntaș al romînilor, colonelul Alexandru Lupu, avansat la gradul de general în armata austriacă. Domnul dr. Sterie N. Ciurcu, a aranjat un bancnet în saloanele restaurantului „Zur grossen Tabakspfeife" de pe Graben. La orele 8 jum. seara localul era inundat de lumea venită să sărbătorească pe veneratul general; guirlandele și florile naturale, cari decorau sala, variau în frumusețe; iar pe fețele celor presenți se putea ceti expresiunea bucuriei și mulțumirei sufletești, căci o fericită ocaziune s'a prezentat pentru ca fie care se'și poată manifesta recunoștința față de persoana care de 12 ani încoace, a lucrat numai pentru binele conaționalilor sei. Printre cei de față am observat: d-na și d-nul general Al. Lupu cu cumnata sa d-na Maniu, dr. Sterie, N. Ciurcu, d. dr. Aurel cavaler de Onciu (deputat romîn în parlamentul Austriac) cu d-na; D-na și dl. dr. Sturza, d-na și dl. dr. Vassiliu (Podul-Iloaei), d-ra Elena Topliceanu, d-na și dl. Gramatovici (secretar la ministerul de culte), d-na și dl. dr. Lazăr Popovici, d-na și dl. lct. Fințescu (de la Instit. Geografic), lct. Iacoban cu d-na, d-na Cirstiuc, d-ra și dl. C. Popovici, d-na și dl. dr. Cuparescu, d-na și dl. dr. Popa, d-na și dl. Eittel, Preotul Cioban, dl. prof. Popescu-Voiteşti (C.-Lung), dl. Constantino, dl. dr. Roșca; studenții: Crișan, Marmeliuc, Sturza, Șerban, Țopa, Cărăuși și mai mulți representanți ai societății „România Jună". Oficerii Micu, Ledrea, Iancu, căp. Nedelcu, Silvincuteanu, Moldovanu, Curta etc. etc.

Un șir de oratori au ținut să scoată în relief meritele generalului Lupu. Așa în primul loc doctorul în teologie Cioban (preotul capelei romîne) într'o prea frumoasă cuvîntare, a arătat munca neobosită a generalului Lupu.

In numele ofițerilor romîni, a vorbit d. căpitan auditor Nedelcu, care în cuvinte bine simțite, a descris activitatea generalului Lupu, ca oficer în regim. romînesc 64, unde acest bătrîn venerat a condus ca un tată pe ostașul romîn, îndemnîndu-l spre bine, adevăr și frumos.

A vorbit apoi d-l Dr. Lazăr Popovici, în numele societatei de Industriași „Clubul Romîni", arătînd cum de 12 ani de cînd generalul petrece în Wiena, a umblat zi și noapte căutînd în acest chaos pe Romîni și aflîndu-i i-a adus la club, le-a vorbit de misiunea acestei clase, le-a insuflat dor de muncă și păstrarea sentimentului național, ale poporului nostru.

In numele societ. acad. „Romînia Jună" care după expresia d-lui general formează „Cavaleria ușoară" a romînismului din Viena, a vorbit vice-preș. soc. dl. A. Cărăuș.—Intre altele voi să relevez următoarele din această cuvîntare: „Națiunea romînă de sub sceptrul Habsburgic, ereditara virtuței militare a vechei Rome, a dat dovezi de bravură în nenumărate rînduri; a pus chiar pe Napoleon în uimire; n'a fost înse părtașă de încrederea cuvenită din partea cercurilor înalte. Tocmai în ultimele decenii apreciind talentul ei strategic, au fost înaintați Romînii militari din armata Imperială la ranguri înalte.—Intre barbații de frunte numără soc. „Romînia Jună" cu fală și pe actualul general Alex. Lupu care s'a făcut în urma propriei stăruințe părtaș de distincția unui general austriac. Generalul Lupu membrul nostru onorar, s'a validat nu numai ca militar ci și ca romîn însuflețit de idealurile cele mai frumoase, îndemnînd Colonia romîna și studențimea la o viață nouă, insuflînd studenților romîni grupați sub drapelul tricolor al „Romîniei-June" disciplina atît de necesară pentru acțiuni mari, ce are să le întreprindă pentru îmbunătățirea soartei".

In urmă dl. Doctor Marius Sturza, într'o cuvîntare splendidă a adus omagiile coloniei dentru d-na Lupu, șoția vrednică a generalului.

Dl. general Lupu a mulțumit călduros tuturor cari s'au grăbit a-i da dovezi de simpatie, asigurîndu-i că și pe viitor va fi condus de aceleași idealuri și va lucra tot așa de neobosit.

Au urmat apoi diferite bucăți de muzică; cea întâi mult drăguța și tînăra noastră artistă D-ra Elena Topliceanu, care anul trecut a absolvit conservatorul din Viena „magna cum laude" a stîrnit aplause frenetice. D-sa a executat la piano «Steluța lui Alexandri» precum și multe alte frumoase bucăți. De adăogit că d-ra Topliceanu e mult admirată în înaltele cercuri muzicale vieneze.

După aceasta, a urmat d-na dr. Marie C. Vassiliu (Podul-Iloaei); cu o voce plăcută și sentimentală a cîntat «După fragi și după mure» acompaniată fiind la piano de d-ra El. Topliceanu, d-sa a fost viu aplaudată.

D-na Gramatovici a cîntat „ochi albaștri", cu o voce dulce și melodioasă. D-l Crișan student al conservatorului de muzică, a fost bisat în nenumarate rînduri, mai ales cînd a cîntat „numai una" de Coșbuc, a stîrnit un entuziasm de nedescris. Au mai urmat Dr. Ciobanu (o baladă), dl. Șerban (ce te legeni codrule) iar la sfârșit renumitul artist romîn, dl. Constantino, cu vocea admirabilă de bariton a cîntat cîteva bucăți românești.

Banchetul a durat până la orele 2 noaptea, cînd ne-am despărțit cu toții, ducînd cu noi amintirile cele mai plăcute.

Un asistent.

Litere-Științe-Arte

O confuziune... teatrală s'a întîmplat de sigur în sinul parlamentarilor noștri pudici în frunte cu d-nii Sp. Haret, ministrul instrucțiunii publice și d. N. Iorga. Ambii oratori au combătut în parlament piesa „Josetta" ca... imorală, ceea ce nu este cazul.

E posibil c'au confundat-o cu piesa „Zozo", în adevăr extrem de decoltată. Josetta e dela începutul până la sfîrșitul piesei—domnișoară.

*

S'a vorbit prin presă despre o nouă lucrare a poetului A. Vlăhuță și anume o istorie a poporului romîn, scrisă în stilul colorat și poetic în care a întocmit și „Romînia pitorească". Primele capitole ale lucrării au apărut în numărul de astăzi al „Vieții Romînești" cuprinzînd: „Luptele cu Dacii".

*

„Legenda Funigeilor" frumosul poem dramatic al d-lor Iosif și Anghel, în așteptarea unui compozitor care să-l aducă pe scenă, va fi cetit la teatrul național în seara de 14 Martie, de d. State Dragomir. Tot atunci se joacă „Pîinea altuia" de Turghenieff.

*

Prima reprezentație a doamnei Agata Bârsescu în Iași va avea loc în seara de 16 Martie cu „Judith și Holofern". D-na Bîrsescu-Radovici va juca pe Iuditha iar artistul Gh. Radovici pe Holofern.

*

Că savanții sunt distrați—e lucru cunoscut și banal. Intre cei mai atinși de boala distracției pare a fi și noul academician francez, Henri Poincaré.

Candidații la Academie trebuie să facă —precum se știe— vizite „electorale", de obiceiu foarte scurte și de simplă politețe.

Matematicianul Poincaré veni și el în vizită la un academician și intră cu el într'o discuțiune.... științifică. Vizita se prelungia mereu, fără ca savantul să aibă aerul că se grăbește, ori că e gata de plecare.

Discuția îl absorbia mereu și în zadar academicianul căuta să-l facă să priceapă că trebuie să-și urmeze vizitele.

Poincaré uitase cu totul că se află în casa unui străin și se credea în toiul unei discuții științifice până cînd îi se spuse verde că e vreme să plece.

*

— No. 2 al revistei *Pedagogia experimentală*, director d. C. Rădulescu—Motru are următorul cuprins:

Asupra experienților pedagogice în timpul orelor de școală, de C. R.-Motru.—Concluziunile pedagogice, ce se pot trage din cercetările experimentale, făcute asupra oboselii intelectuale de Gr. Al. Tabacaru.—Invățămîntul educativ și condițiunile sale psichologice și pedagogice de I. Ciocîrlie.—Matemateca în școala primară de G. A. Antonescu.—Avansarea pe loc a institutorilor de I. Ciocârlie.—Note și discuțiuni de T. și C.—Presa pedagogică și didactică, din țară și străinatate de M. C. T.—Cronica învățămîntului primar de C.—Bibliografie de ***

*

Scoțianul Farman, inventatorul aeroplanului premiat de curînd la Paris cu 50,000 lei va fi văzut în curînd la cinematograful iașan împreună cu ingeniosul său aparat zburător, cel mai perfect pînă astăzi. Astfeliu vizitatorii cinematografului sunt rînd pe rînd ținuți în curent cu marile invențiuni tecnice ale secolului.

*

STRUNA ZILEI

CONFISCARE

Lumea se întreabă uimită și indignată ce rost are confiscarea «Evenimentului» de către d. prefect Săndulescu...

«Evenimentul».

Stăm și ne 'ntrebăm cu toții—
Căci mirarea ne cuprinde:
Ce rost are să confisce
Un ziar ce... nu se vinde?

Informații

● Banca Națională a redus scontul la 5 la sută și avansul pe efecte la 5 jum. la sută.

● Se asigură că Creditul viticol va fi atașat provizor la creditul agricol.

D. Haret, actualul director al Creditului agricol în lichidare, va fi numit, se crede, director al creditului viticol, iar directorul acestuia, d. Virescu, ar trece procuror la Curtea de conturi.

● Mîne, 2 Mart, se va efectua la Dorohoi alegerea parțială pentru un loc la colegiul II de deputați, în locul rămas vacant prin demisia d-lui Manoliu-Tețcanu.

Candidează domnii: D. P. Moruzzi, din partea partidului conservator-democrat; Gh. Manoliu, guvernamental și G. Stroici, carpist.

Biroul va fi presidat de d. consilier D. Porfiriu.

● Mîine, Duminică, ora 4 jum. p. m. are loc în Aula Universității a treia conferință a d-lui dr. Zosin cu privire la opera lui Vasile Conta, tratînd despre *teoria onduloțiunii universale.*

● D. Ștefan Gane, membru în gruparea carpistă din localitate, și-a înaintat demisia din acea grupare.

Faptul că d. Gane era nemulțumit de felul de a fi al acelei grupări și, mai ales, de chipul cum ea este condusă, a determinat pe d. Gane să se retragă.

● Am anunțat că consiliul județan de Iași a hotărît să alipească la acest județ comuna Covasna din județul Fălciu și s'o treacă la comuna Costuleni.

Țăranii din Covasna au adresat o telegramă d-nului I. Duca, deputatul col. III de Fălciu, ca să intervie ca proiectata alipire să nu se facă.

● Alaltă-eri, Joui 28 Februarie, a avut loc adunarea generală a societății "Viitorul" în localul seminarului „Veniamin Costache".

Cu această ocazie prețedintele societății d. dr. D. G. Boroianu, a întreținut pe membrii societății asupra folosului ce le-ar putea aduce societatea în împrejurările actuale, dacă ar avea mai mulți membri și mai multe mijloace materiale și dacă nu i s'ar pune piedeci spre a 'și ajunge scopul.

După cuvîntarea prețedintelui, s'a cetit raportul comisiunei de control și s'a constatat că societatea posedă un capital de 1900 lei, plasați parte în acțiuni de stat, parte la societatea de economie din Păcurari.

In urmă s'a procedat la alegerea unui membru în comitet, în locul reposatului Preot și profesor Ioan Vasiliu și s'a ales P. C. S. Archimandritul Gherasim Miron, profesor la școalele normale din Iași.

● In urma dispoziției I. P. S. S. Mitropolitului, parochiile: Bursuceni, Vlădeni, Ripiceni, Mihălășeni, Albești și Todireni, din jud. Botoșani au căpătat urmatoarea alcătuire.

Bursuceni, com. Dumbrăveni, cu biserica parochială sf. Neculai; Vlădeni, cu beserica parochială sf. Neculai, cuprinzînd Vlădeni și Hutanii; Ripiceni, cu biserica parochială sf. Alexandru și Ioan, cuprinzînd Ripicenii; Mihălășeni, cu biserica parochială Sf. Gheorghe, cuprinzînd Mihălășenii, Panu Nastase și Sarata Cariana; Albești, cu biserica parochială sf. Voevozi, cuprinzînd: Albești, Cosciungeni și Buiceni; Todireni cu biserica parochială sf. Voevozi, cuprinzînd. Todirenii, Sătrăreni, Jumătățile și Crăciunei.

● A apărut No. 2 (Februar) din «Archiva» sub direcția d-lui A. D. Xenopol, cu următorul sumar.

Vornicul Teodor Burada.—Amintiri de călătoriile în țară și în străinătate, în 1826; Riria,—Vrăjitoarea, versuri; A. de Giers.—Din trecutul Consulatului rusesc din Iași; A. D. Xenopol. — Lupta între Drăculești și Dănești. Cauzele începătornice ale dușmăniei; T. T. Burada.—Inceputul Teatrului în Moldova; G. V. Botez-Gordon.—Samariteanca, Evanghelie în 3 tablouri, în versuri, de Edmond Rostand (trad.); Eugeniu Revent.—Ipoteza întemeerei Principatelor; Dr. Th. Nicolau.—Contribuire la studiul cristalografic al mineralelor în Romînia.

Dr. I. Naum.—Chestiuni de psichologie criminală (un caz patologic), Dr. Mileticiu. Asistența alienaților în țara noastră, Gh. N. Leon.—Edmond Demolins.

Dari de samă: D. Longinescu.—Viitorul României de Dr. P. Zosin. Chestiuni sociale de Lascar Cațargiu.

Cronica: A. Philippide.—Spre lămurire, G. Pascu.—Cîte-va cuvinte pentru „Șezătoarea", A.—Banchetul dat de Societatea Științifică și Literară d-lui A. D. Xenopol.

● D. dr. Gabriel Socor, medic primar definitiv și Gh. Virnav Liteanu. avocat al Epitropiei Sf. Spiridon din Iași, au fost numiți membri în comisia pentru constatarea și așezarea drepturilor la pensiune a funcționarilor acelei Epitropii.

● D. I. Drumescu a fost numit epitrop al guvernului pe lîngă parochia bisericei Nașterea Maicei Domnului, din Miroslava, în locul lui I. Borcea, demisionat, iar d. I. Ernilă a fost numit epitrop al aceliași biserici din partea enoriașilor.

● Intendentul D. Mihăiță a fost trecut în rezerva corpului IV de armată.

● D. căpitan Sturdza, deputat de Fălciu, va fi ales raportor al proiectelor pentru organizarea armatei.

● M. S. Regele a promulgat legea pentru vînzarea și fabricarea lumînărilor de ceară.

● D-ra Moscovici din Botoșani, fiica bancherului Moritz Moscovici a trecut la religia ortodoxă.

Botezul s'a făcut la Viena. D-ra Moscovici se va căsători cu tînărul Arapu din Botoșani.

● Pentru ospiciul de alienați de la Socola s'a luat inițiativa de a se forma o bibliotecă, în care bolnavii ospiciului capabili a o face să poată citi. In acest scop a fost lansat un apel către toți autorii țării noastre, prin care aceștia sunt rugați a trimite cîte un volum din publicațiile lor pentru alcătuirea unei biblioteci a ospiciului.

● Instalarea luminei electrice la ospiciul de la Socola, va fi terminată la 15 a acestei luni.

● Din Fălticeni ni se comunică că eri au sosit acolo trupele din Caracal, care au început să manevreze prin sate.

*

Cele două escadroane II și III din regimentul 7 calarași din localitate, au plecat aseară la Slatina.

● D. G. Teodoru, actual judecător al ocolului II din Iași, a fost numit inspector regional al jud. Vaslui.

D. Bastake, care a fost numit inspector regional al județului Covurlui, a refuzat să primească.

● D. colonel Paleologlu, care a susținut cunoscuta acuzare în procesul colonelului Mărășescu, a demisionat din armată.

Ministrul i-a primit demisia.

● Mâine Duminică 2 Martie se redeschide ciclul seratelor cinematografice Pathé Frerès din Sala teatrului Circ Sidoli. Programa de redeschidere va fi cu desăvîrșire nouă și excepțional de bogată. Principesa neagră celebra feerie de la Chatelet din Paris, farmecul mărei la lumina lunei, Manufactura imperială de Porțelanuri din King-Ciu (China) și un mare număr de comedii, vederi de pe natură etc. sunt sujetele splendidului și feericului program al acestei serate de redeschidere.

Spectacolul va fi întovărășit de teatrul de varietăți compus din excelenți artiști franceji, italieni și americanul Gyp.

Peste cîte va zile vor debuta „The Ombras" frații Dumitrescu-Popescu celebrii gimnastici, cari de 15 ani parcurg lumea întreagă obținînd enorme succese în toate continentele. Sunt singurii români cari au cules lauri pe scenele străine uimind lumea cu producțiile lor neimitabile.

● Astă seară, Sîmbătă 1 Martie c., are loc la societatea de gimnastică, sport și muzică, obicinuita serată familiară.

● Din partea unor locuitori din Hermeziu, primim plîngeri contra preotului Gh. Bernardin, de la acea parochie, care își uită misiunea sa de propagator al învățăturilor lui Christos.

Denunțul care'l primim, pune în sarcina numitului preot o serie de fapte destul de grave; așa între altele, se spune că preotul Bernardin refuză să oficieze servicii religioase și de a îngriji de cele sufletești ale poparenilor săi, trăind într'o continuă dușmănie cu unii locuitori. Și ca culme, spune denunțul, numitul preot trăește în concubinaj, fapt pedepsit foarte asupra de sf.-tele canoane bisericești.

Promitem să revenim pe larg asupra cazului acestui preot, însă pînă atunci atragem luarea aminte a autorităților clericale asupra purtărei acestui preot.

○ I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei și Sucevei a dispus ca biserica Sf. Necolae, din suburbia Bordeele, din P. Neamtz, care era închisă din cauză că amenință cu dărămarea, să fie desfințată.

● D. I. Bărzu a fost numit secretar al inspectoratului regional agricol al județului Iași.

● Consiliul facultății juridice a fost convocat pentru astă seară la orele 8, spre a proceda la alegerea unui delegat al acestei facultăți, în senatul universitar.

DIVERSE

— Astă-zi s'a oficiat cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf. Teodor, din strada cu acelaș nume.

Serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. Archimandritul Miron, asistat de Economul Stavrofor Dimitrie Popa și Economul Gh. Maxim.

— Ministerul de interne a numit pe membrii din comitetul societății de vînătoare „Codrul", din localitate, ca păzitori ai legei vînatului în județul Iași.

Ultime informaţii

● *Maestrul I. L. Caragiale, care va lua cuvîntul la întrunirea de mîine a partidului conservator, a sosit astăzi dimineaţă în Iaşi.*

Distinsul nostru colaborator a descins la hotel Buch.

● *Domnii Vasile Dimitriu şi N. Nicolaide, avocaţi în Iaşi, au plecat astă-zi dimineaţă la Vaslui spre a-şi susţinea înaintea consiliului de disciplină al baroului de acolo plîngerea ce-au adresat-o contra unui avocat, fost deputat, care s'ar fi făcut vinovat de un grav abuz faţă de cei doi colegi ai sei de la Iaşi.*

● Sesiunea parlamentară va fi prelungită de la 15 Mart până la 4 Aprilie.

● Zece cetăţeni alegători în colegiul I de Senat, au făcut astă-zi declaraţia pentru candidutura d-lui G. Lascar la alegerea de la 9 Mart.

Ca delegaţi ai d-lui G. Lascar, în ziua alegerei, vor figura d-nii G. D. Şerban şi Lascar Antoniu.

● *Ni se telefoniază din Bucureşti că un ziar carpist de acolo, în ediţia de astă-zi dimineaţă, publică o scrisoare a d-lui G. Roman, vechilul celebrului prens, care a făcut cunoscuta şi nobila transacţie cu servitorul seu. D. Roman afirmă că prensul a voit să-i dee banii fără amanet, dar că n'a voit el—Roman—pentru ca, în caz de deces, prensul să fie asigurat.*

Mai departe d. Roman asigură—nu ştim dacă pe onoare sau nu—că prensul i-a dat banii cu 5 la sută, dar că a scris la act zece la sută—ca să-şi facă un gust.

Vra să zică dacă ar fi—ferească D-zeu—să moară d. Roman, moştenitorii vor plăti prensului zece la sută, iar nu cinci la sută.

Straşnic prens!

● Toţi pensionarii casei Sf. Spiridon din Iaşi se vor întruni Duminecă, 9 Martie, spre a se consfătui asupra proiectului de lege de care cititorii noştri au luat cunoştinţă.

● **Luni, 3 Mart, orele 8 jum. seara, va avea loc, în sala de şedinţi a tribunalului secţia II, adunarea generală a membrilor baroului local.**

Ordinea zilei: ratificarea şi votarea budgetului.

● D. G. Teodoru inspector regional al judeţului Vaslui, a depus ieri legiuitul jurămînt.

In locul d-lui Teodoru, judecător al ocolului II, va fi numit d. Lupu actual ajutor de judecător.

● Pătrunsă de via parte ce au luat numeroşii amici la sfîşietoarea durere şi ireparabila pierdere ce a încercat, prin încetarea din viaţă a nepreţuitului soţ, *D-na Emilia Gogu Constantinescu*, mulţumeşte tuturor pentru mîngăierea ce i-au oferit cu acea dureroasă ocazie.

● **Examenul de înaintare pe loc.** Aseară s'a dat rezultatul seriei a VII-a a învăţătorilor pentru înaintarea pe loc, de la ambele comisiuni.

Au reuşit din această serie următorii învăţători:

La comisiunea I-a: Gheorghiu Maria (Tutova), Ifrim Const. (Covurlui), Ignat Mihai (Vaslui), Ioachim Ana (Neamtz), Ionăşescu Dim. (Iaşi) şi Iordan Neculai (Putna); la această comisiune au căzut doui candidaţi.

La comisiunea a II a au reuşit: Ionescu Olimpia (Botoşani), Ionaşcu Neculai (Fălciu), Iliescu Dim. (Tecuciu), Grigorescu Nedelcu (R.-Sarat), Iftimescu Florea (Putna) şi Ionescu Alex. (Neamtz). La această comisiune a căzut un singur candidat.

*

Iată acum lista învăţătorilor chemaţi la acest examen pentru mîine Duminică 2 Martie:

La comisiunea I-a: Ivănescu Alex. (Brăila) Ivanovschi Const. (Dorohoiu), Lasporescu Petru (Roman), Liteanu C. Vasile (Roman), Lupaşcu T. Gheprghe (Suceava), Macarie Vasile (Tecuciu), Macovei Vasile (Covurlui), Magheru Vasile (Covurlui) şi Manea Mihai (Fălciu).

La comisiunea a II-a: Irimescu Irina (Suceava), Jitariu Vasile (Suceava), Lăzărescu Mihai (Brăila), Lefter Constantin (Neamţ), Levin Ioan (Fălciu) Macarie Const. (Putna), Macovei I. (Covurlui), Macrinescu Gheorghe (Covurlui) şi Mancaş D. (Roman).

● Cavalerul de Grzybowski, consulul austro-ungar în localitate, luîndu-şi pentru o lună de zile congediu, a plecat la Viena, unde un fiu al seu se află greu bolnav. In tot timpul absenţei sale afacerile consulatului vor fi girate de cavaler de Wurzian—vice consul.

● Chestiunea angajamentelor agricole şi aducerea de braţe străine —continuă a fi un motiv de mari neajunsuri pentru proprietari şi arendaşi.

Ţaranii nu vor să facă angajamente în baza nouei legi—şi prefecturele nu vor să autorize aducerea de lucrători agricoli din Bucovina.

In schimb proprietarii şi arendaşii se văd ameninţaţi în toată averea lor căci ei au nevoie de braţe şi nu pot avea nici pe sătenii din ţară nici lucrătorii streini.

Chestia aceasta ie mai serioasă de cum se pare.

Intreaga avere a ţerei este ameninţată.

● Conferinţa pe care d. A. D. Xenopol, ilustrul istoric, urma s'o ţie astă-zi seara, 1 Martie, în aula Universităţei, în folosul „Leagănului Sf. Maria" se amînă din cauza unei uşoare indisposiţiuni a ilustrului istoric.

● Două delegaţiuni.

D. V. G. Morţun, ministrul lucrărilor publice, a fost delegat să iee parte la înmormîntarea lui Al. Nicolaid şi să iee cuvîntul la întrunirea publică din Iaşi a liberalilor.

● S'a telegrafiat astăzi ministrului de interne că cele întîmplate ieri la Bărleşti—despre cari am relatat—au fost reu interpretate de inspectorul comunal, care a cerut armată.

A fost o mică neînţelegere, care a fost repede aplanată.

✻ **Curtea cu Juri.**—Astăzi s'a deschis seziunea de primăvară a Curţei cu Juri de Iaşi.

Curtea a fost prezidată de dl. Alex. Hinna, membru al Curţei de Apel, asistat de d-nii: Iulian Teodorescu, membru de şedinţă la tribunal şi Hipolit Mîrzescu, supleant.

Pentru astăzi Curtea a avut de cercetat cererea deţinutului I. Mariţcu, de a i se contopi pedepsele ce le are: una de un an şi alta de 8 luni.

Curtea i-a admis cererea, contopindu-i ambele pedepse, în pedeapsa cea mai mare care o are.

● Dl. I. Peretz, profesor de istoria dreptului romîn, va pleca în cursul lunei Iulie la Petersburg, spre a cerceta la biblioteca imperială din capitala Rusiei mai multe documente scrise în limbele slavă şi greacă, referitoare la istoria ţărei noastre.

● **D. Xenopol renunţă la banchet.**—Primim de la d. A. D. Xenopol următoarea scrisoare adresată d-lui prof. L. Cosmovici, care luase iniţiativa organizărei unui banchet în cinstea sa:

Iaşi, 29 Februarie 1908.

Iubite coleg, Am văzut din invitările făcute de dv. gîndul ce-ai avut de a sărbători, prin un banchet, chemarea ce mi s'a făcut de facultatea de litere din Paris, spre a ţinea acolo un curs asupra teoriei Istoriei, a cărui reuşită o dovedeşte noua invitare ce-am primit-o, de a ţinea opt conferinţi în Noembrie viitor, la *Collège de France*.

Din multe cauze mă văd, însă silit, de a refuza onoarea ce voieşte să mi se se facă. Imi rămîne însă mulţumirea sufletească, de a fi adus ţărei mele un serviciu pe care aşi dori din suflet, ca să se găsească şi alţii care să vree şi să poată să-l îndeplinească.

Primeşte, iubite coleg, mulţumirele mele cele mai vii pentru osteneala ce ai fost aşa de bun a lua asupra d-tale.

A. D. Xenopol.

● Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că anul acesta casa de ajutor pentru sergenţii de oraş, e dispusă să dea burse copiilor acestor sergenţi în valoare de 3000 lei.

In acest scop ministerul a cerut prefecturei să 'i înainteze un tablou de numărul copiilor care urmează a fi ajutoraţi, precum şi pentru ce şcoală să le dea bursele.

◕ Din cauza întrunirei publice de Duminecă 2 Martie, din sala Teatrului Circ Sidoli, reprezentaţie de zi a Teatrului Cinematografic Pathé Frères, va avea loc la ora 5 jum. p. m., cu preţurile pe jumătate la toate locurile şi cu un program escepţional de bogat. Tot în acea zi, la 9 ore seara, va avea loc reprezentaţia obişnuită.

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 1 Martie 1908

JOSETA

PENTRU BENEFICIUL

PENEL şi PELLA

● **Judiciare.**—Lotti Bernovanu, al cărei proces se va judeca în ziua de 10 Mart, a mai citat astăzi ca martor pe domnii: profesor doctor Bogdan, doctor N. Apoteker şi pe doamna Zăcopacea, primă-gardiană la Spiridonie, secţia doctorului Negel.

— Reproducem aci, ca document ştiinţific umoristic, concluziile profesorilor Obreja, Marinescu şi Minovici, cu privire la starea mintală a Lotei Bernovanu...

„din cele ce preced demonstrîndu-se starea mintală a Lotei Bernovanu, rămîne *ca justiţia să precizeze gradul de răspundere al prevenitei*, respunderea fiind, în prima linie, *o chestie socială*.

„Ceea ce putem preciza, însă, este, că slăbiciunea facultăţilor intelectuale ale acuzatei, etatea ei şi mediul social în care a trăit, constitue factori importanţi în apreciarea responsabilităţei sale."

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 1 Martie

Chestia Davilla

Bucureşti. —D. Davila, directorul Teatrului Naţional din Capitală, a fost desărcinat pe ziua de astă-zi din demnitatea ce-o ocupa.

*

Asupra împrejurărilor în care s'a făcut această desărcinare se spune că în urma celor întîmplate eri la Cameră d. Haret l'a chemat pe d. Davila şi l'a intrebat dacă este dispus a urma direcţiunea indicată de d-sa. D. Davila ar fi răspuns că înţelege să 'şi continue activitatea în sensul celor ce şi-a propus.

Pe de altă parte se spune cum că în urma celor întîmplate, d. Haret a căutat să aducă la cunoştinţa cercurilor înalte că d. Davila nu mai poate fi menţinut în funcţia ce o ocupă fără ca autoritatea d-lui Haret să nu sufere.

*

La Cameră unde şedinţa se deschide de abia la 3, din cauza discuţiunilor ce se urmează pe tema acestei desărcinări, prietenii d-lui Haret afirmă că ministrul instrucţiunei n'a făcut de cît să se consulte cu d. Sturdza asupra acestei chestiuni şi că primul ministru i-a reeomandat să facă ceia-ce autoritatea lui îi impune.

*

D. Ferechide preşedintele Camerei a declarat astă-zi într'un cerc de deputaţi:

— Nici prin gând nu'mi trece să influenţez în ce priveşte sentimentele majorităţei deputaţilor. Eu cred însă că rău fac aceia care'şi închipuie că partidul liberal este menit să creeze un piedestal d-lui Iorga.

*

D. Panu întrebat asupra părerei sale în privinţa celor ce se petrec în chestia Davila a spus:

— Mĕ scutur de tot ce s'a făcut în această chestie. Eu înţăleg o polemică literară, dar nu înţeleg să se forţeze cuiva mîna şi mai cu samă să silească la măsuri rele.

Modificarea legei casei rurale

Bucureşti. — Guvernul a renunţat la modificările în ce priveşte proiectul de lege al casei rurale.

Singura modificare admisă este aceia că timp de 30 ani nici o altă instituţie similară nu va putea fi înfiinţată.

Linişte în ţară

Bucureşti.—Prefecţii judeţelor: Argeş, Botoşani, Bacău, Covurlui, Ialomiţa, Mehedinţi, Vlaşca şi Vâlcea, comunică cum că liniştea este perfectă în acele judeţe.

O discuţie importantă

Bucureşti.—La discuţia pe articole a legei comunale la senat, a urmat o interesantă discuţie asupra chestiunei dacă prin noua alcătuire a comunelor rurale, aceste comune devin răspunzătoare a eventualelor dezordini ce s'ar produce.

In urma unui foarte documentat discurs, pronunţat de d. Dissescu, discurs aprobat de marea majoritate a senatului, d. I. Brătianu a recunoscut că obştiile săteşti trebue să fie responsabile de eventualele răscoale ce s'ar produce în acele comuni.

Ministerul a refuzat însă să înscrie în lege o sancţiune expresă pentru acest lucru.

Camera

Bucureşti.—Preşedintele cere să se intervetească ordinea de zi şi să se voteze nişte credite cerute de diferite ministere,—ceia-ce se admite.

Se discută proectul convenţiunei pentru delimitarea hotarului dintre România şi Bulgaria.

D. Zamfir Filoti, deputat de Covurlui, combate proiectul aşa cum este întocmit şi arată cît de puţin favorabilă pentru România este delimitarea prin Dunărea.

D-sa se pronunţă pentru o linie fixă şi şi perpetuă.

Cuvîntarea deputatului de Covurlui este ascultată cu multă atenţiune de Cameră, căci se dovedeşte a fi unul din puţini care cunosc chestia Dunărei.

Lucrul acesta l'a recunoscut de altminteri şi primul ministru, care a căutat să dovedească că desavantagele subliniate de deputatul de Covurlui, au fost evitate prin proectul în chestiune.

Şedinţa continuă.

Interwiewul „Opiniei" cu d. Davila

Bucureşti.—Corespondentul „Opiniei" l'a găsit pe d. Davila în cabinetul seu de lucru, de la direcţia Teatrului Naţional.

— Este ceva adevărat în privinţa svonului care circulă la Cameră cum că aţi fi fost înlocuit, revocat etc. din funcţia de director al Teatrului Naţional?

— Pînă în momentul de faţă n'am primit nici o notificare şi continuu deci a mă socoti director al Teatrului Naţional.

— Ce este adevărat în privinţa versiunei cum că aţi fi avut aseară o convorbire cu d. Haret?

— Nu este nimic adevărat întru cît nu l'am văzut pe d. Haret de mai bine de o lună.

Explozie

Madrid.—Se anunţă din Barcelona că un tinichigiu care închidea o cutie de tinichea 60 pe 40 centimetri de fulmicoton, o explozie se produse rănind tinichigiul în mod grav şi mai uşor pe nevasta lui care trecea.

Pagubele în atelierul seu sunt însemnate. Chiar geamurile de la toate casele vecine au fost sparte.

Ministrul de interne spune că acest lucrător era însărcinat să expedieze această cutie de fulmicoton de către o casă autorizată să vîndă acest explosiv.

Nota Serbiei

Constantinopol.—Nota în privinţa căei ferate spre Adriatica, a fost depusă de către dr. Nenadovici şi e însoţită de o scrisoare spunînd că ministrul Serbiei are onoare să remită nota guvernului sârb, cerînd concesiunea lucrărilor în ce priveşte studiul şi traseul căei ferate plecînd de la Merdare, hotarul sîrb, trecând pe lângă teritoriul otoman prin Pritome şi Pritztore apoi Prizrend şi ajungînd la San Giovani de Medna pe Marea Adriatică.

Racordul acestei luni se bazează pe consideraţiuni economice, Serbia fiind silită să aibă un port pentru exportaţiunea vitelor sale. Nota adaogă că această cale ferată va servi de asemenea interesele Turciei şi va contribui la ridicarea porturilor otomane pe Adriatica.

Pentru sufragiul universal

Buda-Pesta.— După un cuvînt de ordine dat de partidul democrat socialist au fost aseară în mod simultan pe diferite puncte ale oraşului şi mai cu samă în incinta cluburilor politice, manifestaţii în favoarea sufragiului universal. Serioase ciocniri s'au produs cu poliţia; mai mulţi agenţi au fost răniţi cu pietre.

Trei gardişti sunt răniţi, fiind-că mulţimea a tras cu revolvere. Poliţia a risipit pe manifestanţi; mai mulţi indivizi au fost loviţi cu sabia, Manifestaţiile au ţinut pînă la 11 noaptea. Au fost arestate 50 de persoane.

O telegramă

Madrid.—Regele Spaniei a primit depeşa următoare din partea împăratului Austriei:

„Mă grăbesc să'ţi mulţumesc din toată inima pentru cordiala telegramă prin care ai binevoit să mă înştiinţezi de vizita escadrei austriace, evocînd amintirile de legături de familie şi de afecţiune care leagă popoarele noastre. Impărtăşesc pe deplin sentimontele aceste de care sunt pătruns pentru tine şi ţara ta, şi'ţi mulţumesc din inimă de frumoasele şi măgulitoarele cuvinte rostite. In ce priveşte starea vaselor mele şi echipagelor lor, sunt mândru că escadra austriacă a meritat aprobarea ta şi reîntărind cu acest prilej asigurările afecţiunei mele înalterabilă, simt o bucurie foarte vie că voiajul tău la Barcelona s'a făcut cu deplină satisfacţie. Te felicit sincer pentru recepţiunea caldă şi patriotică oferită ţie de către poporul spaniol.

Semnat: Frantz Iosef".

Două mii piane distruse

Paris.—Uu incendiu a distrus fabrica de piane Gavaud de la Fontenay Sausbois, lângă Paris; 2000 de piane au ars. Două persoane au fost rănite uşor; 451 lucrători au rămas fără lucru.

Amnistie pentru dezertorii

din armata austro-ungară

Consulatul austro-ungar din localitate face cunoscut, că Majestatea Sa Imperială şi Regală Apostolică Francisc-Iosif I, cu rezoluţiunile din 17 şi 26 Noembrie 1907 a bine-voit a acorda o amnistie întinsă pentru refractarii şi dezertorii armatei I. & R. şi marinei Imp. şi Reg.

Acelor persoane care se vor prezentă pînă la *1 Decemvrie 1909* la autoritatea competentă în patrie va fi garantată reîntoarcerea în patrie, scutită de ori ce pedeapsă în măsura şi conform prescripţiunilor acestui act de graţie.

Pentru eliberarea legitimaţiunilor respective este împuternicit consulatul sus menţionat, a cărui competenţă se întinde asupra districtelor: Iaşi, Vaslui, Fălciu, Botoşani, Dorohoi, Suceava, Roman, Neamtz şi Bacău.

Pentru ulterioare informaţiuni a se adresa către zisa autoritate imp. al reg. în Iaşi.

Vasile E. Dimitriu

Licenţiat în drept şi filozofie

AVOCAT

Iaşi.—Strada Gărei (Casele Motăş) No. 7

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Pentru cei care au lutîrziat, să nu *peardă ocaziunea acuma la*

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea are loc la

— 17 şi 18 Martie 1908 —

Iar cîştigul principal în caz norocos

LEI 90,000 LEI

Inştiinţez pe onor. Public că am pus în vînzare pentru această clasă ultimele rezerve de 20—25 lozuri, cu preţurile oficiale:

1/8	Una optime	13 Lei
1/4	Un sfert	26 Lei
1/2	Una jumatate	54 Lei
1/1	loz întreg	104 Lei

Comandele din ţară se efectuează însoţite de valoarea respectivă.

Vaccinări şi revaccinări

cu limfa garantată

practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

DE ÎNCHIRIAT

7 odăi şi o bucătărie sau 4 odăi şi o bucătărie în strada Nemţească 8. A se adresa alături la D-nul I. Goldştern.

De Vînzare

FÂN de calitate superioară; **PAE** de orz şi **GRÂU**, presate pe moşia Izvoare Epureni. A se adresa: doctor C. Enăşescu *gara Larga.*

LABORATOR SPECIAL

PENTRU

Analize medicale

Dr. Med. Ioan Nimereanu

Pentru a putea răspunde tuturor cererilor îşi asociază şi pe

Dr. Med. P. COSTIN

Medic secundar de spital

Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Farmacie se caută în arendă cu începere de la ori ce dată sau chiar de la sfîntul Gheorghe a. c.

Adresa: **C. Păun** *farmacist*

Biserica Barnovschi, I

DOCTOR SUZANA WECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun

DE INCHIRIET

DE LA SF. GHEORGHE, apartamentul de-asupra băcăniei Iarmacov.

A se adresa la băcănie.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumatate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50 lei	1/4	Un sfert	9.00 lei
1/2	Una jumătate	18.00 lei	1/1	loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal.

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER incheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-rului ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fi ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnăvilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tuseĭ măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÍR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajutŭ şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie PRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—strada Stefan-cel-Mare—Iaşi

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre...	0f 85
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 20
Porte-Bouteilles, pour 250 Places.....	7 »

Envoi Album franco sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani

» » » » IV 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 379.—Marţi 4 Martie 1908

GRANDIOASA INTRUNIRE DE IERI

Primul foc de tun, în marea luptă ce s'a angajat la noi, pentru legitimarea închegărei într'un nou partid a noilor aspiraţiuni şi pentru distrugerea formelor de organizme politice, învechite şi rămase în urma vremurilor — s'a tras eri în ce priveşte localizarea acestei lupte în inima Moldovei.

In fapt importanţa locală şi obişnuită, a unei alegeri parţiale, a dispărut; în fapt ceiace s'a făcut eri a fost trîmbiţarea marei lupte ce s'a deschis; în fapt politica superioară şi de ordin general a prevalat.

Atît este de adevărat acest lucru, în cît aproape a trecut neobservat caracterul personal, local al alegerei de la 9 Martie—căci s'a vorbit prea puţin, aproape de loc despre persoane şi alegerea parţială, s'a vorbit însă foarte mult despre importanţa politică generală a alegerei de la 9 Martie.

Iată de ce nu numai că nu s'a vorbit despre valoarea candidaţilor în luptă, dar candidatul nostru nici n'a venit la tribună.

Aşa erau împrejurările în cît personalitatea candidatului se eclipsase faţă de marea problemă de ordin general politic ce se punea în discuţie. Ce era să spue amicul nostru Gh. Lascar? Să releve el atacurile nedrepte şi puţin demne cu care l'au onorat adversarii? Era mai pre jos de demnitatea lui. Să releve munca lui permanentă şi cinstită pentru binele public? Cînd un om are un capital de valoare politică cum are candidatul nostru, vorba este de prisos şi mai mult încă la Lascar, care n'a fost nici odată omul vorbei, ci omul faptei cuminte şi cumpănite. Să spuie că odată ales va fi luptător credincios pentru ideile conservator-democratice? Era de prisos, căci constanţa şi devotamentul unui om ca Lascar, sunt în afară de angajamente şi asigurări.

*

S'a tras primul foc de tun — şi sub conducerea bravă a şefului şi a fruntaşilor iubiţi, sosiţi din Capitală, şi a celor locali, au angajat lupta, miile de oameni ce au invadat eri în sala circului Sidoli, şi au dat o înfăţişare cum de mult nu s'a mai văzut, „areopagului politic al ţărei româneşti", cum unul din oratori a denumit întrunirea noastră.

Şi într'adevăr, splendidă era sala eri. Autorul acestor rînduri nu este un începător nici în gazetărie, nici în politică. El a văzut întrunirile mari ce s'au ţinut la Iaşi de pe vremea opoziţiei unite încoace şi fără exagerare, el poate afirma că nici chiar marile întruniri politice de pe vremea luptei în chestia Ghenadie, n'au întrecut—nu ştiu dacă au ajuns—la măreţia întrunirei de eri.

Toate clasele erau reprezentate; deasupra marei de capete plutea parcă în văzduh un entuziasm necunoscut, produs al comunităţei sufleteşti şi de idei dintre auditori şi oratori.

Şi mulţimea ceia nu era o mulţime care se lasă a fi îmbătată de vorbe de efect, dar numai vorbe. Ea cerea idei, cuvîntări substanţiale, aşa cum poate nici un public în ţara romînească nu cere la întruniri publice.

Şi aceste idei mergeau drept la inimă, —căci mereu le sublinia cu aplauzele-i entuziaste şi ovaţiuni nesfîrşite.

Inaintea acestui public, recunoscut ca foarte dificil, aşa în cît chiar marii oratori ai ţării nu îndrăsnesc să vie nepregătiţi la Iaşi — înaintea acestui public, zic, s'au pronunţat discursuri substanţiale care numai într'o întrunire publică din Iaşi se pot pronunţa şi nicăeri în altă parte a ţărei Româneşti.

Problema complexă a naţionalismului, a fost cercetată în multiplele ei înfăţişeri, în mod extraordinar de just şi caustic în acelaş timp, de d. Rădulescu-Motru, în partea ei teoretică, de d-nii Dissescu şi Bădărău în manifestările ei, în privinţa acţiunei naţionaliştilor noştri,—iar lupta pe care forma demagogică a naţionalismului, o duce în contra partidului conservator-democrat, a fost cercetată şi biciuită de d. dr. Istrati, cu un succes care va provoca de sigur mult sînge reu corifeilor naţionalişti.

Legitimitatea afirmărei partidului conservator democrat, precum şi cercetarea necesităţei care apropie aceste două noţiuni şi nu le desparte, cum cred unii, a fost cercetată cu multă rigoare şi logică ştiinţifică de către profesorul Bărbulescu, cu o vervă şi înălţimi olimpiane în concepţiune de maestrul Caragiale, cu pătrunderea genială şi inteligenţa uimitóre a şefului nostru—care a dovedit că la noi este şi tradiţia conservatoare, şi acţiunea conservatoare de eri şi că tot la noi este asigurarea că vom fi partidul zilei de mîine.

Analiza împrejurărilor care au zămislit noul partid, cercetarea aprofundată a condiţiunilor în care se angajează lupta mare de astăzi, cercetarea rostului întrunirei şi al alegerei dela 9 Marte; îmbărbătarea la luptă şi afirmarea vigoarei noului partid, al devotamentului acestui partid omogen către şeful admirat şi urmat în mod necondiţionat, s'a făcut în mod captivant şi entuziast de către d. Nicu Xenopol, talent extra-ordinar, care pentru prima oară a vorbit de pe tribuna Iaşului, de către d. Cantacuzino-Paşcanu, veneratul şef al partidului conservator din Roman, de către eruditul jurisconsult Dim. Alexandrescu şi în accente emoţionante care au electrizat sala, de către Lascar Antoniu, Jean Th. Florescu, al cărui succes l'a consacrat definitiv eri, şi Georges Beldiman.

*

Obiceiul este ca ziarele să deie rezumate ale discursurilor pronunţate şi apoi să publice acele discursuri în extenso. Ne vom abate de la acest obiceiu. De ce rezumate care nu spun nimic, sau în cazul cel mai bun spun foarte puţin? Şi cum să reduci frumuseţa şi înălţimea de cugetare a celor pronunţate şi care au produs o impresiune atît de puternică şi un entuziasm extraordinar?

Cum să rezumi acele lucruri pronunţate cu atîta convingere neţărmurită, cu atîta talent covîrşitor şi care a transformat întrunirea de eri într'o splendidă tribună de educaţie politică şi literară? De aceia nu vom da rezumate.

Publicăm astăzi în extenso, cîteva din aceste discursuri şi zilnic vom da în extenso cele ce s'au spus cu atîta succes eri.

Cuvîntarea d-lui Alexandrescu

I şenilor,

Trebuie să salutăm cu dragoste şi cu inima plină de bucurie pe fruntaşii conservatori, care cu ocaziunea acestei frumoase întruniri au venit în mijlocul nostru, în vechea Capitală a Moldovei, care pănă acum a avut vin şi care va avea şi apă, graţie candidatului nostru de astă-zi d. Gh. Lascar, distins fruntaş al partidului conservator democrat.

Noul partid conservator nu e democrat numai cu cuvîntul, ci e democrat prin ideile şi progresul seu, prin reformele ce le va realiza în scurt timp, cînd, după un viitor foarte apropiat, va fi chemat să ia frînele guvernului.

Ţara întreagă e cu Take Ionescu: de la Dorohoiu la Severin, el e pretutindeni, aclamat, stimat şi iubit, înconjurat de tot ce are ţara mai distins, mai ales, mai vital şi mai cult; la Galatz, la Iaşi, la Craiova etc. peste tot locul e aclamat. Şi fiind-că vorbesc de Craiova, îmi amintesc un vechiu proverb oltean: bate toba la Craiova de s'aude în Moldova".

Inteligenţă superioară, om de inimă, cu adevărat om de stat, Take Ionescu e apreciat mult în ţară şi e apreciat şi în străinatate. Pe lîngă aceste frumoase calităţi, el e cinstea personificată.

Viitorul e al lui Take Ionescu cum şi al partidului conservator democrat, care 'l conduce. Cu dînsul dar să fim şi pe el să 'l urmăm! (aplause prelungite).

Cuvîntarea d-lui C. Cantacuzino Paşcanu

Domnilor,

Fiind ieşan şi tot odată reprezentant al judeţului care l'a ales pe d. Take Ionescu, mă simt foarte fericit că mă găsesc împreună cu d-vtre, pentru a saluta pe iubitul nostru şef.

Am convingerea, domnilor, că singurul partid care are şansa de vieţuit este partidul conservator democrat, căci acest partid este condus de un şef plin de vigoare, adevărat om de stat şi este secondat de fruntaşi distinşi şi oameni aleşi.

Intrunirea de astă-zi e o adevărată sărbătoare şi am crezut că ie bine să vin şi eu şi să aduc contribuţia mea de expresiune de dragoste pentrn ideile partidului şi de încredere pentru şef.

Cuvîntarea d-lui dr. Istrati

Domnilor,

Vă mulţumesc din inimă pentru frumoasa primire ce ne-aţi făcut'o.

Sunt 40 de ani de cînd am părăsit Iaşul şi mă simt foarte fericit între dv. Acum, de şi bătrîn, mă simt totuşi reintinerit într'un partid tînăr şi plin de viitor, menit să aducă servicii reale ţărei.

La început, cînd s'a făcut ruptura, am stat cîtă-va vreme în expectativă. Am stat de-o parte pînă cînd iubitul nostru şef a fost lovit, acel cu care am luptat atîta timp şi atunci am zis că este momentul ca toţi să lucreze cu dînsul.

Astă-zi e a doua întrunire de la constituire,—prima a fost Duminica trecută la Galaţi, şi numai orbii nu văd cît de mare este succesul acţiunei şefului nostru. Cu toţii dar, să'l urmăm, pentru binele neamului şi al partidului.

Un lucru m'a surprins, domnilor, şi anume: că suntem atacaţi pe chestia naţională! Lucrul acesta nu putem să nu-l relevăm şi să nu protestăm contra lui din toată inima.

Eu şi acum 40 ani, spuneam că nu se poate partid conservator, care să nu lupte pentru binele ţărei şi al neamului (aplause).

N'avem nevoie să învăţăm aceasta de la alţii. Mai toţi cîţi suntem aici, suntem descendenţi ai vechilor răzăşi, care au luptat pentru binele acestei ţări.

Partidul conservator-democrat, — şi menţin expresia—are un mare rol de îndeplinit.

Zic partid conservator-democrat, pentru că nu se mai poate concepe astă-zi alt partid de cît democrat, căci altminteri ar fi un partid care nu şi-ar înţelege rostul. Partidul acesta e bazat pe o idee comună nouă tuturora.

Avem şi noi blazoane şi titluri, dar ne deosebim de ceilalţi prin aceia că am muncit cu rîvnă pe toate tărîmurile.

Domnilor, veţi fi în curînd convocaţi a da votul d-vstre pentru a trimete un reprezentant în Senat. Veţi fi cei dintîi care veţi da lupta pe acest teren şi sunt convins că succesul va fi de partea noastră.

Să procedăm şi pe viitor cu încredere şi desinteresare, să luptăm pentru partid şi şef, lăsînd pe protivnicii noştri să ne atace cum vor vroi. Acei care ne atacă pe chestia naţională şi de nepatriotism, să ia aminte că ei sunt acei care au nesocotit'o.

Din parte-mi, vă mulţumesc încă odată pentru primirea ce mi-aţi făcut'o şi vă rog să credeţi că nu atacurile pătimaşe şi nejustificate ne vor putea opri de a lucra pentru binele ţărei şi a partidului.

Discursul d-lui Lascar Antoniu

Domnii mei,

Marele şi importantul congres al partidului conservator ce a avut loc la Bucureşti, a arătat că prima capitală a ţărei, împreună cu numeroşii representanţi ai partidului din întreaga ţară, au aderat la principiile şi la idealul partidului conservator-democrat.

Astăzi vine şi a doua capitală a ţărei, Iaşul, ca să consfinţească acest important act politic al emancipărei ideilor conservatoare din fagaşul strîmt şi limitat al vechilor formule reacţionare.

Insufleţiţi de noul ideal al principiilor conservatoare-democrate şi călăuziţi de strălucirea intelectuală şi enorma putere de muncă a d-lui Take Ionescu, iubitul şi respectatul nostru şef, cel mai apreciat om de stat al României contimporane, isbînda luptelor noastre politice, bazate pe dragostea de neam şi ţară, este o cestiune de timp.

Alcătuit în cea mai mare parte din tineri, aparţinînd noului generaţi,—suflete şi minţi generoase, culte şi înflăcărate de dorinţa unui ideal social, economic şi politic, partidul conservator democrat este partidul de mîne, partidul viitorului apropiat, partidul care va regenera România de astăzi, aducînd-o la o viaţă nouă şi aşezînd-o pe baze puternice şi solide din punct de vedere al armoniei şi echilibrului stabil a diferitelor clase sociale. (Aplauze).

Şi viitorul este cu noi domnilor, pentru că în afară de vechea şi reacţionara fracţiune junimistă şi de pretenţioasa şi seaca fracţiune cantacuzinistă, în colo aproape întreg partidul conservator, acela care a făcut gloria marelui Lascar Catargiu, este sub steagul fiului sufletesc al acestuia, a d-lui Take Ionescu. Faţă cu torentul impetuos al unei mulţimi selecte care urmează pe şeful nostru, vă întreb, domnii mei, ce valoare mai pot avea vechile cadre conservatoare reprezentate prin cîteva persoane ajunse la senilitate sau prin tineri blazonaţi cari n'au cunoscut vre-o dată trebuinţele şi sufletul acestui neam pe care vor să-l mai guverneze. Uitaţi-vă şi observaţi bine, domnilor, pe acei care se găsesc în jurul şefului nostru şi acei care sunt grupaţi pe lîngă dl. Carp: de o parte vedeţi suflul intens de viaţă, exploziunea unor energii pline de bărbăţie, avîntul unor inimi însetate de ideal şi progres, iar de altă parte vedeţi oameni cu cariera politică sfîrşită, lipsiţi de vlaga şi entuziasmul tinereţei, incapabil pentru un avînt mai înalt şi în afară de interesele de clasă.

De o parte e viaţa intensă, exuberantă şi plină de acţiune, de altă parte e viaţa amorţită, inertă, lipsită de ideal şi de speranţe.

Iată, domnii mei, pentru ce viitorul politic nu poate fi decît al partidului conservator-democrat.

Domnilor, două motive au contribuit la această renaştere politică, la această din urmă transformare ce s'a operat în partidul conservator; în primul rînd a fost o chestie de principiu, aceia a evoluţiunei partidului conservator spre democraţie, în al doilea rînd vine motivul îngratitudinei şi perfidiei oligarhiei conservatoare.

Nu ne-am mai putut împăca cu concepţiunea strîmtă şi retrogradă de guvernămînt a d-lui Carp şi cu perfidia acelora cari tindeau ca să transforme partidul conservator într'un fel de mandarinat politic, în care descendenţii lui Valois să-l acapareze ca pe orice altă proprietate privată. Şi cînd ne-am convins, domnilor, că dl. Carp şi anturajul său politic este departe de a se menţine la înălţimea curentelor sociale, am preferat să-i părăsim alcătuind partidul de sub şefia d-lui Take Ionescu, care în tot-deauna a ilustrat partidul conservator, cu cele mai strălucitoare pagini de cugetare politică.

Şi astfel ne-am debarasat, odată pentru totdeauna, de aceste exemplare archeologice, menite să înzestreze muzeurile antichităţilor iar nu un partid de guvernămînt. (Aplauze).

Şi pentru a vă convinge domnii mei, de starea lor morală provocată de marele nostru act politic, n'aveţi de cît să observaţi procedeurile adoptate în goana lor nebună după partizani. Adăpostindu-se la umbra autorităţei Regelui nostru constituţional, inventează, insinuiază prin ziarul „Epoca" că Suveranul s'ar fi exprimat că d. Carp va forma viitorul guvern conservator.

Domnilor, nu această teamă mă face să protestez astăzi, ci, sistemul condamnabil, acela de a face insinuări nepoliticoase faţă de Coroană în scopuri meschine şi de a pune, călăuziţi de aceleaşi intenţiuni, cuvinte neadevărate în gura gloriosului nostru Suveran.

In contra acestui procedeu, lipsit de orice demnitate politică, mă rîdic cu tot dispreţul ce îi se cuvine.

Domnii mei, nu'mi pot permite ca să dau o dezvoltare prea mare acestui discurs, căci, dîndu-mi-se cuvîntul din partea Iaşului, trebuie să ţinem seamă mai întâi de distinşii noştri oaspeţi, de fruntaşii primei capitale a ţărei, cari urmează a vă întreţine cu farmecul cuvîntărilor lor.

De aceia voi termina domnilor, vorbind numai cîte-va cuvinte de un fapt cu rezultatul aproape imediat, de alegerea de la 9 Martie. Lupta electorală este în toiul ei. Luptătorii îi cunoaşteţi. Aveţi de o parte pe representantul partidului conservator-democrat Gh. Lascar, profesorul de valoare, muncitor şi intransigent, fostul primar model, plin de dorul de a înfrumuseţa şi îmbunătăţi situaţiunea Iaşului, acela căruia'i se datoreşte în primul rînd, după d-nii Take Ionescu şi Al. Bădărău, aducerea apei de la Timişeşti. In faţa acestui demn fiu al Iaşului, plin de activitate şi energie, se găsesc două candidaturi glumeţe de care vă scutesc de a mai vorbi.

Să luptăm dar domnii mei, pentru ca ziua de 9 Martie să fie începutul triumfurilor partidului conservator-democrat, partid care va marca o epocă de progres şi prosperitate în istoria politică a ţărei. (aplauze prelungite).

*

După întrunire

Aseară la 7 jum., oaspeţii Iaşului, împreună cu un mare număr din fruntaşii clubului local, au luat masa în salonul restaurantului Buch. Numărul celor prezenţi trecea de şaptezeci.

Impresia lasată de frumoasa întrunire a făcut ca între meseni să existe cea mai cordială bună dispoziţie, şi să întreţie discuţiuni agrementate de spiritul scînteetor al maeştrilor gîndirei şi acţiunei noastre politice.

Sunt numai cîte va minute pînă la plecare. Maestrul Carageale îşi ia rămas bun, de la toţi, închinînd paharul pentru ieşeni şi pentru ilustrul lor oaspe, d. Take Ionescu.

Iată în esenţă cuvintele maestrului, dacă aceste cuvinte—despoiate de farmecul originalităţei lor iniţiale,—se mai pot reconstitui într'o formă care să nu le facă a suferi cea mai profundă alterare.

„Mulţumesc ieşenilor pentru căldura cu care m'au primit şi care mi-a făcut o impresie, cu atît mai mare cu cît cariera mea de publicist nu m'a putut încă face să gust popularitatea. Poate că această primire o datoresc şi faptului, că cel care m'a adus în mijlocul d-voastre e d. Take Ionescu. Aveţi dreptate să daţi atîta dragoste şi atîta încredere sefului d-voastră. Acest „şef de bandă", cum i s'a spus, e fără îndoială cel mai iscusit apărător al ordinei noastre sociale şi cel care a înţăles mai bine viitorul către care mergem".

Ridicînd paharul, d. Take Ionescu la rîndul său îl închină în sanatatea maestrului, arătînd în cîte-va cuvinte ce mult folos a adus opera acestuia, partidului conservator. Aruncînd ridicolul asupra falgei democraţii liberale, el a făcut, în spiritul public, numai cu cîteva din comediile sale, mai mult de cît ar fi putut face partidul întreg în 10 ani de campanie politică.

D. dr. P. Zosin declară că adeziunea marelui Carageale la acţiunea politică a d-lui Take Ionescu, este supremul argument care-i fixează convingerile sale. Omul care a biciuit democraţia demagogică, cînd susţine o acţiune democrată, afirmă implicit că această acţiune este sincer şi real democrată. Bea pentru maestru.

In fine d. Aurel Iliescu, cu verva sa plină de căldură, rezumă în cîte

Gheorghe Lascar

este candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parţială a colegiului I de Senat din Iaşi, în ziua de 9 Mart a. c.

va cuvinte opera mare a d-lui Take Ionescu, arătînd cît datoreşte noua organizaţie, dragostei nemărginite pe care o are pentru ilustrul său şef.

„Opinia" la Focşani

Inaugurarea clubului junimisto-bizantin. Astăzi s'a făcut inaugurarea clubului conservator al cărui şef este hazliul Ienibace.

Au sosit cu trenul de 12 jum. d-nii Marghiloman, N. Filipescu, Delavrancea şi Aguletti, spre a lua parte la solemnitate; cel din urmă a venit ca fidel reprezentant a lui *Tanase.*

„Opinia" a fost singurul ziar care a fost din timp informat de vizita ce o vor face-o în Focşani d-nii Filipescu şi Delavrancea d-lui N. Săveanu, care se află de cîte-va zile suferind, aceasta ca condescendenţă şi recunoştinţă pentru că i-au ales în parlament.

D. Enibace, aflînd de sosirea acestor fruntaşi junimişti, a profitat de ocazie şi a luat măsuri pentru inaugurarea clubului seu. Părerea generală este că inaugurarea s'ar fi făcut numai cu d. Marghiloman şi cu trimesul lui Tanase, cu d-nul Aguletti.

Punct la 12.20, trenul a sosit în gară. De şi nu se află un public numeros în gară spre întimpinare, totuşi se află întregul partid şi mai cu osebire spre a primi pe d-l Aguletti, pe acela care ca fost prefect, a lasat cele mai frumoase amintiri şi memorii Putnenilor după cum ar zice d-l N. N. Bibescu, Ciurea, şi alţii. N'a lipsit de la gară nici librarul *Margulis* care avînd de luat nişte bani daţi ca avans d-lui Aguletti asupra unor caete cari au rămas nevîndute; nici d-lui General Vasiliu despre care nu se poate spune c'ar fi avut vre-un interes căci cu toată osteneala pe care şi-a dat-o fostul Prefect, nu i-a putut cumpăra cu preţ fabulos un loc supus inundaţiilor, în dosul pescăriei pentru palatul Telegrafo-Postal.

Şi erau mulţi alţii veniţi toţi dintr'o adîncă convingere politică—convingere că la venirea partidului la putere vor fi umpluţi de bunătăţi şi demnităţi.

Clubul a fost pavoazat cu drapele tricolore şi cu de acele austriace (?) remase la primărie din timpul cînd s'a ornat gara cu ocazia trecerei pe aci a d-rului Lueger Primarul Vienei, şi care drapele au fost împrumutate de d. Ienibace de la Primărie prin bunătatea d-lui Săveanu. Era foarte frumos, era ca la panorama „Braum" de la Drăgşica sau ca la o panoramă din localitate unde toată ziua cântă o muzică spre a atrage lumea, sau unde unul tot pentru acelaş scop scoate pe nas panglice şi mănîncă foc, à la d. Filipescu.

Public foarte numeros şi select în cât d. Marghiloman ar fi spus d-lui Filipescu că recunoasce pe mulţi din asistenţa cari la Buzeu, făcea fala personalului grajdurilor d-sale.

In această impozantă adunare nu s'a vorbit de cît de slăbăciunea conservatorilor democraţi, chiar Crăcănel a luat cuvîntul şi a vorbit despre cinste în politică şi a adus laude d-lui Săveanu că a sprijinit totdeauna pe junimiştii din localitate.

Aveau cu toţii aerul unor slugi cari-şi batjocuresc stăpânii din casele cărora au fost îndepărtaţi pentru necredinţă, când vorbeau de conservatorii democraţi.

S'a făcut mare haz cînd unui car funebru condus în trapul cailor i s'a rupt oiştea chiar în faţa clubului; astfel c'a stat acolo până aproape de sfârşitul inaugurărei.

D. N. N. Bibescu observînd dricul în faţa clubului s'a adresat d-lui Ienibace şi i'a zis „Nu înţeleg moncher că odată cu inaugurarea să se facă şi înmormîntarea marelui tău partid".

Dl. N. Filipescu aseminea observând dricul s'a adresat d-nului Marghiloman. „Filons je t'ai dit de ne pas enmener Aguletti avec nous: il etait prédéstiné ca să ne iasă cioclii înainte".

Astfel s'a terminat această festivitate şi cum boerii ştiu să se laude, să vedeţi ce are să scrie cei de la „Epoca" relativ la aceasta,—numai spre a se adeveri proverbul că: „Cu o minciună boerească, treci în ţara ungurească". M.

Litere-Ştiinţe-Arte

„*Irena*", este numele unei drame în 4 acte datorită cunoscutei publiciste din Bacău, d-na Neli Cornea, autoare a numeroase lucrări literare. Vom vorbi îndată ce vom dispune de spaţiul necesar, despre această nouă a d-sale producţiune.

*

A apărut „Viitorul social No. 7 cu următorul sumar:

Karl Marx—Schiţă biografică—de C. O. Călin

Gustav Auerbach. Chestia agrară şi socialismul în Ungaria

I. Minulescu. O, nu te apropia de Monăstire —versuri.

Dr. C. Racovski. Perspectivele socialismului în Romînia.

Semen Iuskevici. Trei Cimitire—nuvelă.

O. C.. «Comuna»—18 Martie 1871.

CRONICA.—*Politica din lăuntru*: Formarea partidului conservator-democrat — Programul partidului conservator-democrat — D. Diamandy şi scrisoarea lui Lafargue, de Dr. C. R. 65— Programul naţionalist-democrat de Cyril — *Politica din afară:* Socialiştii romîni înaintea delegaţiunei Austro-Ungare de C. R. —Reacţiunea rusă în activitate — *Mişcarea socialistă*: Congresul social-democrat romîn din Ungaria şi naţionaliştii de R.

Notiţe Critice: C. Dimitrescu-Iaşi «Cele două morale»—Incă-odată despre broşura lui Caragiale —Lascar L. Catargi «Chestiunii sociale».

*

A apărut No. 2 (anul III) din revista „Viaţa Romînească" cu următorul cuprins:

Mihail Sadoveanu.—Duduia Margareta, A. Vlăhuţă.— Decebal. Traian. Luptele lor, George Ranetti.—O idee Genială (versuri), C. Moteanu.—Creşterea populaţiunei este dovadă a progresului economic? A. Stavri.—Ielele (versuri), Jean Bart.— Datorii uitate (fragment), St. O. Iosif.—Pesimistul (versuri), I. Teodorescu.—Revoluţia ce trebue s'o facem, D. Anghel.—Alesul (versuri), Philologus.— Dicţionarul Academiei Bomîne sau basmul cucoşului roş, G. Ibrăileanu.—Spre Roman—„Insemnările lui Neculai Manea", Alexandru Rubin.—Amntiri din călătorie, Dr. D. Călugăreanu.—Cronica Ştiinţifică (Simbioza între un vegetal şi o insectă), George Popescu Turnu.—Cronica Economică (către despădurire), Spiridon Antonescu.—Cronica Artistică (Expoziţia dela Ateneu), I. G. Duca.—Cronica Externă (Situaţia din Portugalia), C. Stere.—Cronica Internă („Reformele"), Tarascon.— Cronică Veselă (Fărimituri)' A. Mirea.— Cronică Veselă (Caleidoscop), Gt.—Viaţa Românească în Bucovina, I. Russu.—Şireanu. — Scrisoare din Ardeal, P. Nicanor & Co.—Miscellanea, Recenzii:

*

STRUNA ZILEI

M I N I S T R U!..

D-lui V. G. Morţun, ministrul lucrărilor publice îi s'au dat în aceeaşi zi două delegaţiuni: de a vorbi la înmormîntarea regretatului Nicolaid şi la întrunirea liberală din Iaşi. Ziarele.

Şi cariera de ministru
Are multe supărări:
Intr'o zi îl delegară
Pentru două... 'nmormîntări

Informaţii

● **Expulzarea evreilor de la sate.** — Prefectura de judeţ a trimes primarilor din comunele rurale, următoarea circulară confidenţială, relativ la isgonirea evreilor de la sate:

ROMANIA 1908 Februarie 28.
Prefectura jud. Iaşi
Serv. Ad-tiv
No. . .

Domnule Primar,

In vederea aplicărei efective a art. 5 din legea organizării comunelor rurale şi a îndeplinirei ordinelor Prefecturei, cu privire la aşezarea streinilor în comunele rurale, vă atrag atenţiunea că în comuna dv., sunt mai mulţi străini, cari nu îndeplinesc dispoziţiile legei, şi sunt toleraţi a sta în comună printr'o neiertată păsuire, iar alţii în privinţa cărora sunt deciziuni, de sigur din împrejurări pe care nu le pot numi aici, dar pe care le găsiţi în conştiinţa d-voastră.

Mai tîrziu, de bună seamă, cînd a fost să executaţi acele deciziuni a fost şi mai greu, căci prin îndeplinirea în timpul util, se crease împrejurări şi stări de fapt care au împiedecat executarea.

Vă atrag atenţiunea ast-fel pentru că măsurile care vi se cer să fie luate de urgenţă şi urmărite spre a se putea aduce la îndeplinire.

Veţi executa de 'ndată dispoziţiunile legei cu privire la acei străini, care au fost îngăduiţi în afară de lege să ramînă statornici în comună, veţi aduce la îndeplinire deciziunile de isgonire din comună a acelor străini de 'ndată ce se va împlini termenul care li s'a acordat în scopul regulărei intereselor.

Pentru a se putea executa de-fapt erdinele de mai sus, veţi pune în vedere tuturor străinilor că de la 1 Martie, să nu mai încheie nici un contract de închiriere sau de arendare, sau vre-o obligaţiune cu locuitorii din comună pentru a nu fi siliţi ca în ziua executărei deciziunilor să se vadă strîmtoraţi.

Punîndu-vă aceasta în vedere, cred că nu veţi da prilejul de a le mai reaminti, cu adausul măsurilor disciplinare.

p. Prefect (ss) *C. Moţet.*

● Casa A. S. R. Principelui României a depus la casa şcoalelor recipisa No. 79.209 din 1908, de lei 700, precum şi cea cu No. 76,022 de lei 300 consemnaţi pentru fondul destinat a întreţine şcoala de menaj „Principesa Maria".

● La Bucureşti a încetat din viaţă Vasile D. Păun, profesor şi redactor al ziarului *Secolul.*

Păun a fost profesorul de limba romînă al A. S. R. Prinţului Ferdinand.

● Din Focşani ni se scrie că domnii N. Filipescu şi Barbu Delavrancea au sosit ieri acolo şi au dat o vizită bătrînului şef al liberalilor de acolo, d. N. Săveanu, care se află bolnav.

E o vizită de recunoştinţă pe care cei doi fruntaşi ai partidului carpist o fac şefului liberal. D. Săveanu a reuşit, în adevăr, să aleagă pe cei doi fruntaşi conservatori care au candidat la Focşani sub egida partidului liberal.

Astă-zi cînd d. Săveanu se află bolnav ie natural ca aleşii sei—conservatorii—să-i dee vizite de recunoştinţă.

● Jouia viitoare se va face la şcoalele rurale din judeţ, cu solemnitatea obişnuită sărbătorirea sădirei pomilor.

● D. colonel I. Tarnoschi, comandantul regimentului 13 Ştefan-cel-Mare va inspecta Duminica viitoare soldaţii din trupa teritorială, din acel regiment.

● Revizoratul şcolar al judeţului a înaintat ministerului instrucţiunei publice, un tablou de învăţătorii din acest judeţ care se vor prezenta la examenul de definitivat, examen care se începe la 18 Aprilie a. c.

● **O mică afacere.** — Judeţul Vaslui progresează în toate mai cu samă de cînd a intrat sub oblăduirea părinteştei administraţiuni a actualului prefect d-l Eduard Ghica, nepot vrednic al d-lui Neron Lupaşcu. Arăt numai una din isprăvile acestui prefect, care îşi cheltueşte forţele numai pentru binele şi fericirea judeţului ce i s'a încredinţat. In 1907, prin multe stăruinţi se reuşeşte a se obţine de la casa şcoalelor un mic împrumut cu care să se poată clădi un număr de vre-o patru şcoli rurale. La acest împrumut se adaugă o donaţiune de 5000 lei din partea d-nei Smaranda Mircea, pentru clădirea unei şcoli în satul Coşeşti. Fapta frumoasă din partea d-nei Mircea, demnă de imitat şi de alte persoane cu dare de mînă şi dragoste de această ţară. Mai ales cînd mai bine de jumatate din şcolile rurale din acest judeţ, sînt într'o stare deplorabilă.

Ce decepţie! căci nici aceste puţine localuri nu se vor face sau cine mai ştie cum se vor face.

Pentru localul din Coşeşti, acela pentru care este donaţiunea arătată şi pentru localul din Deleşti, prefectul a găsit cu cale să nu se ţie nici o licitaţie, ci să le dea în întreprindere prin bună învoeală, unui prieten al D-sale un domn inginer Frank — cu care a mai avut afaceri la fabrica de conserve alimentare din Iaşi.

Fără nici o garanţie din partea d-lui inginer antreprenor, îi avansează suma de 5.000 lei. Sunt 7 luni de cînd antreprenorul a încasat suma şi până acum nu a adus nimic din materialul necesar construcţiunilor.

Apoi, cînd pentru ambele clădiri nu sînt de cît 15,000 lei din care 5000 s'au şi avansat, poate ori cine vedea cum vor ieşi acele clădiri *dacă* se vor mai face.

Al treilea local urma să fie dat să-l clădească un inspector comunal; iar al patrulea dat unui conductor, care din întîmplare acum are oarecare daraveri pe la instrucţie.

In definitiv cînd banii pentru clădirile şcolare sunt date pe la prieteni de afaceri, cînd din banii judeţului se dau îndemnizaţii până şi la funcţionarii daţi pe nedrept afară din slujbă, cînd trăsurile şi caii cumpăraţi cu banii judeţului servesc pentru alte scopuri de cît pentru care s'au cumparat—nu putem să ne plîngem că judeţul Vaslui nu merge cu paşi gigantici spre progres.

Cu altă ocaziune vom arata activitatea şi în alte direcţiuni, a *energicului* prefect de Vaslui.

● Numiri la vama Iaşi.

D. Ion Bădulescu a fost numit taxator; d. I. Ştefanovici, de la vama Burdujeni, a fost mutat la Iaşi.

● **Chestia Davila.** — Ziarul liberal frances scrie următoarele în această privinţă:

Ne pare că în momentul de faţă opiniunea publică de la Dorohoi la Severin e mult mai preocupată de o mare problemă socială, care interesează viitorul poporului romîn întreg şi structura însă-şi a Statului, de cît de-a şti dacă Joseta *este o piesă ideală, care poate face educaţia elevilor de liceu.*

Ce să mai adăugăm noi?

● Astă-zi s'au început recrutările tinerilor din plasa Copou.

Comisiunea, care e prezidată de d. prefect Gh. Kernbach, lucrează în localul primăriei Copou.

● Eri la orele 4 jum. d. dr. Panaite Zosin şi-a dezvoltat, în aula universităţei, înaintea unui public ales, a treia a sa conferinţă asupra operelor lui Conta—vorbind despre teoria ondulaţiunei universale.

● D. profesor I. Peritz, fiind reţinut în capitală, nu-şi va continua cursurile de cît în ziua de 10 Martie.

● D-na Ana Conta Kernbach, obţinînd un concediu de o lună, va fi suplinită de d-na Victoria Bottez, la catedra sa de pedagogie de la şcoala normală de institutoare.

● Astă-zi la orele 4 d. a, va aveà loc întrunirea comitetului „Pînea Săracilor.

● Ofiţerii superiori din garnizoana noastră au luat iniţiativa organizărei unui banchet în onoarea d-lui colonel D. Mihăiţă, şeful serviciului intendenţei corpului IV de armată, care, se ştie, că pe ziua de întâiu April şi-a regulat drepturile la pensie.

La acest banchet, care va fi o frumoasă manifestare de simpatie pentru unul dintre cei mai harnici militari ai corpului IV de armată, vor lua parte şi delegaţi de ofiţeri de pe la toate regimentele aflătoare în cuprinsul acestui corp de armată.

Banchetul va fi prezidat de d. general Tătărescu.

● D. Mihail Berceanu doctor în drept dela Paris, a cerut rectoratului universităţei noastre de a fi înscris printre candidaţii, la catedra de drept roman, vacantă la facultatea juridică din Bucureşti.

● Modernul şi clasicul oraş Viena cu toate edificiile, străzile, petrecerile şi întreaga sa mişcare rulează azi— fidel după natură — pe pînza cinematografică Pathé Fréres din sala Teatrului Circ Sidoli.

Se desfăşoară apoi o mulţime de scene comice, dramatice, sportive etc.. toate noue, inedite, ultimele apariţii ale marei case universale Pathé.

Spectacolul acesta atîta de interesant devine şi mai distractiv cu teatrul de varietăţi—specialităţi artistiee de primul rang.

Peste cîteva zile vor debuta „The Ombras" fraţii Dumitrescu-Popescu celebrii gimnastici, cari de 15 ani parcurg lumea întreagă obţinînd enorme succese în toate continentele. Sunt singurii romîni cari au cules lauri în cercurile mari străine uimind lumea cu producţiile lor neimitabile.

Peste cîteva zile noua maşină de zburat a scoţianului Farman care a obţinut la Paris premiul de 50,000 lei. Farman a fost singurul care cu maşina lui de sburat a urmat, cel mai exact, itinerarul aerian prescris de comisiunea specială.

DIVERSE

— D. Dim. Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului, va inspecta zilele acestea cantinele şcolare din acest judeţ.

— Consiliul de higienă al oraşului a luat măsuri pentru combaterea epidemiilor din oraş şi în special contra scarlatinei.

In acest scop a dat instrucţiuni agenţilor sanitari.

— Consistorul spiritual al mitropoliei va fi convocat pentru zilele de 14 şi 15 Martie a. c., cînd va judeca trei procese clericale, între care şi acel al preotului din Herţa, despre care am vorbit la timp şi care a fost amînat în şedinţa din Februarie.

— Duminică 9 Martie se va oficia cu o deosebită solemnitate de către arhiereul Ghenadie hramul bisericei 40 de sfinţi, din strada cu acelaş nume.

— Au fost arestaţi pungaşii minori Haim Herş sin Iancu, Iţic Segal şi Iosub Aron, din Iaşi, care au comis 8 furturi; ei vor face pedeapsa de cîte o lună închisoare corecţională în penitenciarul din Bucovăţ.

— Mai multe persoane ne roagă să atragem atenţiunea celor în drept asupra faptului că faţă de concurenţa ce s'a iscat între societăţile de petrol din localitate gazul eftenindu-se, s'a permis să se ţie depozit de gaz în fiecare prăvălie, ceia-ce constitue un pericol în caz de incediu.

Administraţia comunală şi poliţia au cuvîntul.

— In ziua de 8 Martie se va ţinea licitaţia la primăria comunei Galata pentru vînzarea loturilor 3, 6, şi 14 din moşia statului Hlincea, rămase de la parcelarea moşiei.

— Ministrul instrucţiunei publice a făcut cunoscut rectoratului că în conformitate cu art. 69 din legea învăţămîntului secundar, şi superior, d. dr. Gh. Proca, profesor de higienă la facultatea de medicină din Iaşi, a fost transferat la Bucureşti la catedra de patologie generală

DECLASAŢII

— *Priviri indiscrete* —

Seara, la un bal. După amează, într'o cofetărie high life. Intr'un salon în ziua de recepţie a stăpînei. In or ce adunare, de acest soi, vei fi, vei putea, cu uşurinţă, împărţi societatea în două părţi bine hotărîte.

Deoparte, iată un tînăr. Haina cade de minune. Părul, tăiat după ultima modă; musteaţa nu e rîdicată nici prea sus, dar nici prea jos nu e dată. Braţele, picioarele au mişcările uşoare, poze elegante. Nu te încerca să-i spui un cuvînt ironic. Eşti sigur de a fi înfundat. Răspunsul e gata, nu-l vei aştepta mult timp. Ai nevoe să ştii ultimele scandaluri? Ai nevoe de un „compte-rendu" minuţios al serbărei de aseară, a matineului de eri? Adresează-te lui. Vei şti cine a luat parte la serbare, cine a lipsit de la matineu, vei afla tualetele şi succesele repurtate.

Este un om de lume.

Nu te perde cu dînsul într'o discuţie literară sau ştiinţifică mai serioasă, ai risca de a-l „ambeta".

Păzeşte-te bine de a te afirma altfel de cît cum se afirmă unanimitatea semenilor sei. De faci atare lucru, eşti clasat. Te vor privi zimbitor, te vor ocoli. Te-au mirosit că nu eşti „de ai lor".

Ce sunt?

Nimic. Ei sunt acei ce au fost.

Intoarce-te. In colţul cel mai întunecos ce l'a putut găsi, altul. Ce face? Din cînd în cînd aruncă o privire spre oglinda ce-i stă în faţă.

De la oglindă, pe care o părăsesc, pare-se, cu părere de rău, ochii fac o mişcare în jos; urmează o percheziţiune amănunţită a ţinutei, a îmbrăcămintei. Mînile îi sunt o sarcină ce ar fi vrut să le lase acasă de s'ar fi putut, iar picioarele nu'şi află locul. Gheata îl supără, pantalonii îi sunt prea ridicaţi, gileţca e albă dacă trebuia să fie neagră, cravata asemenea. Cînd cu degetele, cînd cu batista, neîncetat, îşi şterge o pată de pe nas, pată ce nu există de cît în închipuirea lui. In schimb, uită să aşeze o şuviţă de păr ce s'a rîdicat pe vîrful capului ca un fel de egretă neîngrijită.

Cu toată neliniştea ce îi se citeşte pe faţă, cu toate mortificaţiunile ce le suferă zilnic, zilnic îl vei vedea acolo unde sunt întruniţi acei ce gîndesc altfel, ce cred altfel de cît dînsul.

Cine-i?

Acel ce vrea să ajungă.

Scotoceşte-i trecutul. Or ce pas vei face spre origina lui, în tot deauna, îţi va desvăli un orizont de muncă, de cinste, dar şi de sacrificii, de dureri mistuite în tăcere. Iar mai departe, mai în adîncul timpului, ţi se va desfăşura seria primelor studii, studii făcute la lumina fumegoasă a unui muc de lumînare de seu, cu un venit lunar de 5 sau 10 lei, complectat prin servicii josnice, prin căratul apei, măturatul casei unei gazde care nu a luat copilul de cît pentru a economisi simbria unei servitoare.

De vei fi destul de încăpăţinat pentru a urmări investigaţiunile vei găsi o oare-care înrudire între tînărul de adineauri şi acel de acum rudenie de muncă, rudenie născută din lecţiile date de acesta celuialalt-certificatele tinerilor din înalta societate nu sunt adesea de cît fructul sudorilor celor lipsiţi.

In sfîrşit, un popas, un moment de linişte, de independenţă. Bursa, bursa bine-cuvîntată, bursa împărţită cu părinţi muritori de foame.

Şi ast-fel, trecînd prin toată filiera mizeriilor copilăriei şi a tinereţei, a ajuns. Astă-zi este directorul unui mare stabiliment din oraş. S'a căsătorit cu fata fostului prefect. Drept zestre.... numele, rudele, relaţiunile. Avere are, strînsă de el, ban cu ban. Şi a crezut că totul e făcut. Şi a căutat să se bucure de mulţumirile la care a aspirat atît timp. Şi a vrut să petreacă şi el cum petrec acei pe care îi admira odinioară, din stradă prin geamurile mari ale marelor case boereşti. Şi e inteligent. Ştie că a făcut tot ce era omeneşte posibil să facă, îşi dă seama că cea ce ar vrea să mai facă, nu poate face. Vede goliciunea acelora ce-l înconjoară. Ii dispreţueşte, dar ar vrea să fie ca dînşii. Munca sfîntă, în care credea, care trebuia să fie mijlocul satisfacerei tuturor aspiraţiunelor ascunse o vede acum neputincioasă, o vede aspră, nemiloasă, şi nefolositoare Se aruncă din ce în ce mai mult în vultoarea vieţei de petreceri. A părăsi-o nu poate.

Puterea de voinţă ce a avut-o e perdută astă-zi.

Eugen Denize.

DE ÎNCHIRIAT

7 odăi şi o bucătărie sau 4 odăi şi o bucătărie în strada Nemţească 8. A se adresa alături la D-nul I. Goldştern.

Ultime informaţii

Ni se telefonează din Dorohoi că d. D. P. Moruzi, făcuse declaraţie ieri diminenţă că-şi retrage candidatura de la colegiul II de deputaţi de acolo.

De aceea se explică uşor că d. Moruzzi n'a putut întruni de cît un număr mic de voturi.

Consiliul de disciplină al baroului de Vaslui a fost convocat Sîmbătă să facă instrucţia unei afaceri foarte delicate în care este implicat avocatul Gh. Filipescu, fost deputat, om mic dar mare fruntaş al carpismului.

Afacerea constă în următoarele: într'un proces de revendicare dintre d, Miclescu şi defunctul bancher Leff din Vaslui, avocatul Filipescu, care reprezenta pe una din părţi — pe d. Miclescu ni se pare—a angajat şi pe domnii V. Dimitriu şi N. Neculaide, cunoscuţii avocaţi din Iaşi.

In urmă, intervenind o împăcare între părţi, d. Filipescu avea să plătească 6000 lei anorar colegilor săi. A încasat chiar suma, dar n'a achitat-o.

S'au pus mari stăruinţi pe lîngă fruntaşul carpist ca să se achite de obligaţie. Dar el n'a voit, aşa că afacerea a ajuns la decanat.

D. Filipescu în audienţa de Sîmbătă, a recuzat pe decanul baroului, d. Gorgos. L'a recuzat în senzul că, chiar în ziua judecăţei, a introdus o plîngere contra d-lui Gorgos.

Respingîndu-se recuzarea ca nefondată, d. Filipescu a refuzat să se supuă interogatorului.

Ce va mai fi în această delicată afacere—vom rèlata la vreme.

● *Privitor la chestia Davilla, aflăm următoarele:*

M. S. Regele l'a întrebat pe d. Haret asupra motivului înlocuirei d-lui Davila, dar ministrul instrucţiei n'a putut da nici un respuns precis.

— Atunci voi cerceta eu, ar fi respuns M. S. de ce a fost înlocuit dl. Davila. M. S. Regele se opune, ca şi d. Sturdza, la numirea ca director al d-lui Pompiliu Eliad, d sa fiind deputat.

N'a apărut în „Monitor" înlocuirea d-lui Davila.

● **Anarhismul în desbaterea Senatului universitar.** — Senatul universitar, în şedinţa de simbătă seara, a fost convocat a se pronunţa asupra unei chestiuni de o deosebită gravitate.

Din informaţiunile dobîndite, chestiunea a fost privitoare la un raport primit dela ministerul instrucţiunei publice prin care d. rector era pus în cunoştinţă de activitatea unui student desfăşurată într'o organizaţiune anarhistă din capitală.

Punîndu-se chestiunea în consiliu s'a constatat că era vorba de studentul Mihai Gheorghiu Bujor. Acest student e acuzat că ar fi unul din conducătorii cercului „România Muncitoare" şi sufletul, alături cu dl. Doctor Racowski al revistei „Viitorul social".

D. Profesor Bujor luînd cunoştinţă de cuprinsul adresei Ministerului, a comunicat membrilor Senatului, că revista „Viitorul Social" departe de a fi organul unor cercuri anarchiste, e din potrivă o revistă socială democrată, şi ca atare există o deosebire mare între bănuiala ministrului şi realitatea faptelor.

Dl. A. D. Xenopol a arătat şi d-sa deosebirea eclatantă, ce există între teoriile anarchiste şi democratice, şi a cerut senatului să amâne decizia asupra situaţiunai acestui student pînă ce se va ceti colecţia revistei „Viitorul social" şi după ce se va primi rezultatul anchetei Universităţei din Bucureşti din care să se poată constata subiectul şi tendinţa conferinţelor ţinută de studentul Mihai Gheorghiu Bujor la universitatea din Bucureşti.

Senatul în urma explicaţiunilor d-lui profesor Paul Bujor şi A. D. Xenopol, a decis să comunice ministerului că nu se vor putea pronunţa asupra excluderei din Universitate a numitului student, pînă ce rezultatul anchetei nu va dovedi nevinovăţia ce i se atribue.

*

Studentul M. Ghiorghiu Bujor, e înscris la facultatea juridică din Iaşi, în anul şcolar 1903—1904 şi a trecut examenele I şi II de licenţă. De un an locueşte mai mult în Bucureşti, unde ia parte activă la organizarea sindicatelor lucrătorilor, ţinînd şi conferinţe la cercul social democrat, „România muncitoare".

A luat parte activă la susţinerea grevei lucrătorilor dela regie.

De asemenea s'a relevat cu prilejul întrunirilor de protestare, organizate de muncitori din Bucureşti în contra expulzărei d-rului Racowski şi a celorlalţi lucrători expulzaţi în cursul primăverei anului expirat.

● Senatul universitar, în unire cu colegiul facultăţei juridice, şi au dat avizul în unanimitate—bine înţeles minus d. Al. Cuza—asupra înfiinţărei a 6 catedre de drept pentru secţiunea doctoratului.

● D. Ioan Finichi, a fost numit copist la biroul administrativ al lucrărilor pentru aducerea apei, în locul d-lui Paleologu.

● D. Emil Mihailescu, perceptor la abatorul comunei, a fost înlocuit.

● Revistei ieşene „Viaţa Romînească" i s'a retras debitul de întrare în Ungaria.

○ In şedinţele din luna aceasta a consistorului mitropoliei se va mai judeca un proces interesant, care a fost amînat în una din şedinţele trecute.

E vorba de cazul preotului Grig. Bottez, de la ţiganaşi, care anul trecut a botezat copilul unui sătean, căruia ca naş i-a servit un arendaş evreu, pe care preotul zice că'l credea romîn, mai ales că acesta poartă un nume romînesc.

La viitorul termen preotul va aduce martori pentru a dovedi că nu numai el, dar întreg satul îl cunoaşte ca romîn.

● Eri Duminică, 2 Martie, s'a comis un furt în castelul Cantacuzino-Paşcanu, situat în parcul satului Erbiceni.

Parte din lucrurile furate, obiecte de valoare, argintării, juvaieruri, s'au găsit în nişte tufişuri în 2 ţuhali şi şase buccele.

Nu se poate şti pe unde au pătruns hoţii în castel, căci intrarea principală s'a găsit bine închisă.

Jandarmii rurali cercetează.

● Direcţiunea generală a poştelor a pus în vedere oficiilor poştale din Iaşi, oficiului telegrafic şi telefonic, Tg. Frumos, Podul-Iloaia, Iaşi, gara şi biroul de expediţie de la vamă, să încheie operaţiunile financiare cel mult în seara de 31 Martie st. n.

● Eri dimineaţă cele două escadroane de roşiori care se aflau în localitate, au plecat spre Hîrlău, în urma unui ordin sosit de la ministerul de interne.

● Următoarea mişcare s'a făcut în corpul didactic din localitate:

D. Mihai Pastia, institutor la şcoala primară „Cuza-Vodă", a fost detaşat la şcoala „Gh. Asachi", în locul d-nei Laura Neculau, care a fost transferată la şcoala de fete „Principesa Maria"; d-şoara Maria Lăzărescu de la şcoala „Pincipesa Maria" a fost transferată la şcoala „Cuza-Vodă".

● S'a acordat un concediu de o lună de zile medicului veterinar din Tg.-Frumos, pentru a putea lua parte la concursul de definitivat.

In acest interval d. dr. Iliescu medicul veterinar al judeţului va îndeplini serviciul şi la Tg.-Frumos.

● Invăţătorii din seria a VIII-a, chemaţi la examenul de înaintare pe loc, vor da mîine ultima probă de pedagogie practică.

Rezultatul acestei serii se va da miine seară.

● **Curtea cu Juri.**—Astăzi a venit înaintea Curţei cu Juri, procesul privitor pe băetanul Vasile I. Melinte, din comuna Ciurea, acuzat de tălhărie la drumul mare.

Curtea era prezidată de d. Al. Hinna, membru al Curţei de Apel, asistat de d-nii: Iulian Teodorescu, membru de şedinţă şi Hipolit Mârzescu, supleant.

Acuzarea a fost susţinută de d. procuror Gh. Livaditi.

*

In şedinţa de astăzi Curtea a amendat cu 74 lei, pe următorii d-ni juraţi, pentrucă până acum n'au respuns la apelul nominal: Bottez Panaite, Pintilie I., Cantacuzino-Paşcanu, Iliescu P., Manoliu Em. şi Grabovenschi.

● **Şcoală de farmacie.**—D. Gh. Bogdan Rectorul Universităţei, a făcut cunoscut ministerului instrucţiunei, că senatul, împreună cu consiliul profesoral al facultăţei de medicină, au decis în unanimitate înfiinţarea şcoalei de farmacie pe lîngă facultatea de medicină din localitate.

Infiinţarea acestei şcoli nu mai necesită nici o împovărare a budgetului de oare ce toţi d-nii profesori de la facultatea de medicină şi ştiinţe, s'au oferit a preda cursurile gratuit. Nu va fi nevoie de cît de prevederea unei singure catedre de farmacie chimică şi galinică.

● Şeful partidului conservator-democrat, fruntaşii şi delegaţii din provincie, cari au luat parte la întrunirea de ieri, au părăsit ieri seară oraşul.

Ca şi la sosire, un public imens era la gară. Şeful partidului, în special, a fost obiectul celei mai călduroase manifestaţiuni de simpatie.

● **Judiciare.** — Procesul omorului prin imprudenţă ce-a fost intentat d-lui Sturza de către d. Zotta, urma să se judece astă-zi la secţia I-a a Curţei, dar a fost amînat din cauză că expertul inginer Hudic nu şi-a depus raportul.

— Aceeaşi secţie a amînat astă-zi apelul neguţitorului M. Horovitz, care a fost condemnat, de tribunalul Vaslui, la două luni închisoare, pentru bancrută frauduloasă.

— La secţia II urma să se judece azi procesul afacerei Michelsohn. S'a amînat.

In numărul nostru de Sîmbătă, am aratat că curtea de casaţie secţia II-a, respingînd recursul d-lui Buzescu, urmează ca d-sa să plătească suma de 17000 lei d-nei Cleopatra Sculy Logotetidis.

După informaţiunile ce am cules, putem adăuga, că d. Gh. Buzescu nu datorează personal această sumă, ci că d-na Sculy, sora d-lui avocat V. Sculy, avînd a lua de la aceasta o sumă de peste 100,000 lei, a poprit în mînele d-lor Buzescu, şi I. Stavăr suma de 34,000 lei, ce aceştia în calitate de procuratori ai moşteniritorilor lui Iordachi S. Popovici, trebuiau să plătească onorar de avocat d-lui Sculy.

D. Sculy asigurînd şi convingînd pe clienţii săi că proprirea în mînele lor nu era regulat făcută, d-nii Buzescu şi Stavăr, aceştia i-au numărat banii.

Recunoscîndu-se însă de către instanţele judiciare că propririle erau valide, d-nii Buzescu şi Stavăr au fost condamnaţi să mai plătească încă odată suma de 34.000 lei.

D. Stavăr s'a împăcat cu d-na Sculy, iar d. Buzescu este urmărit de aceasta să'i plătească suma de 17.000 lei, după ce a mai plătit'o odată fratelui d-sale.

● D. profesor D. Alexandrescu, a fost reales, pe un nou period de 2 ani, delegat al facultăţei juridice, în senatul universitar.

● Societatea „Pînea Săracilor" face cunoscut D-nelor, cari au costume dela balul costumat de astă iarnă, că pot veni de doresc şi costumate la frumosul bal ce se va da în seara de 8 Martie, în saloanele cercului militar, în beneficiul acestei societăţi.

● D. Dimitrie Porfiriu, consilier la Curtea de Apel, a fost desemnat de sorţi să presideze biroul electoral la alegerea complimentară pentru două locuri vacante în consiliul general de Suceava.

Alegerea se va efectua în ziua de 17 Martie.

● D-ra Natalia Ralea a fost numită maestră de lucru manual la şcoala din Glăvăneşti.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 3 Martie

Chestia Davila

Bucureşti.—Pentru astă seară artiştii Teatrului Naţional au organizat un banchet în onoarea d-lui Al. Davila, cu ocazia retragerei sale de la direcţia Teatrului.

*

Până acum nu se ştie precis cine va urma d-lui Davila.

De o cam dată ministrul instrucţiunei a însărcinat pe d. Sihleanu cu întocmirea budgetului teatrului pe exerciţiul viitor.

Asasinul lui Sarafoff în Romania

Bucureşti.—Ministerul de interne a fost înştiinţat de următorul fapt curios.

Azi dimineaţă la graniţa dintre Dobrogea şi Bulgaria, grănicerii au surprins pe un individ care trecea în mod clandestin în ţară la noi.

El fiind condus la Ostrov a declarat că se numeşte Teodor Iliescu şi că e asasinul lui Sarafoff. Individul o mai declarat că avea de gînd să se ducă la Galatz, unde are rude.

Autorităţile l'au condus la Constanţa şi pînă acum nu ştie dacă cele declarate de el sunt adevărate sau nu.

Alegerea de la creditul rural

Bucureşti.—D. general Manu a asistat eri la adunarea generală a creditului rural.

Văzînd cele ce se petrec, d. general Manu s'a adresat d-lui Brătianu şi i-a spus:

— Nu mai înţeleg tendinţa d-tră de a acapara cu totul această instituţie.

Ce mai caută fratele d-vtre în consiliul de administraţie, cînd un alt frate a fost ales sub-director al creditului?

La acestea d. Brătianu a răspuns:

— Alegerea aceasta îşi are rostul ei; după alegere, fratele meu Vintilă se va retrage".

Rostul alegerei d-lui Vintilă Brătianu nu era altul de cît de a asigura reuşita listei şi în special a d-lui Alimănişteanu.

Funcţionar achitat

Bucureşti. — Comisiunea de disciplină de pe lîngă ministerul de finanţe a judecat astăzi pe d. Al. Corlăţeanu, fostul administrator financiar al judeţului Putna, care după cum am anunţat, a fost suspendat pentru că ar fi calcat dispoziţiile art. 65 din legea învoelilor agricole.

D. Corlăţeanu a fost achitat.

Vice preşidinţia Senatului

Bucureşti.—O delegaţie de senatori s'a prezentat astă-zi la d. Dimitrie Sturza, cerându-i ca demnitatea de vice-preşedinte al Senatului, în locul defunctului Neculaid, să fie încredinţată ori d-nului general Budişteanu, ori d-lui Nacu.

D. Sturdza nici n'a vrut să audă de această propunere şi a declarat chiar delegaţiei că dorinţa sa e ca să fie ales în această demnitate d. Ilariu Isvorauu.

Deces

Petersburg.— Adjutantul Riehter, ataşat personal pe lîngă Imparatul a încetat din viaţă.

Chestia reformelor în Macedonia

Viena.—Ziarul „Fremdenblatt" vorbind despre prelungirea mandatelor organelor pentru reformele din Macedonia, zice că se aşteapta un mare şi important succes de la iradeaua Sultanului, ceia-ce trebuie a se recunoaşte independent din punctul de vedere din care s'ar privi chestiunea. Această bază este acum asigurată prin decizia sultanului.

Fără o nouă confirmare a mandatelor reformelor, o lacună s'ar fi născut în acţiunea de reformă, lacună prin care vechea dezordine ar fi invadat din nou. Cooperaţiunea unanimă a puterilor a invins în cele din urmă rezistenţa Turciei. Faptul că o împotrivire atît de puternică a fost depărtată şi că voinţa puterilor a fost eficace, nu este o probă de neputinţă a concertului european. Propunerile engleze nu vor fi respinse de o cam dată nicăeri şi nici aici, ele vor fi examinate cu nepărtinire, cu atît mai mult cu cît Sultanul arată prin iradea că este convins de necesitatea reformelor şi că fără presiune şi prin înţălpciunea Sultanului n'a mers inainte intenţiile puterilor unite şi cooperante.

Incăerări sîngeroase

Voronetz.—Eri după amiazi o vie încăerare s'a produs aci, între ţarani şi poliţie

Poliţia a uzat de arme; 9 ţarani au fost împuşcaţi, sunt foarte mulţi răniţi.

E temere ca din această cauză să nu se producă o revoltă generală în întreg guvernămîntul.

Desminţire

Sofia. — Cercurile competinte desmint ştirea dată de presă despre o pretinsă intenţie de a se reduce efectivele armatei bulgare.

E vorba numai de divisiunea claselor actuale ale rezervelor în prima şi a doua linie.

Svon desminţit

Constantinopol. — Svonul că agentul bulgar Ghesov ar fi făcut deja demersuri privitoare la calea ferată Kustendil Kumanovo, este desminţit categoric din partea Bulgariei.

Din izvor competinte se desminte asemenea că în audienţa d-lui Nenadovici ar fi fost atinsă şi chestiunea căiei ferate Dunărea—Adriatica.

Inmormîntarea lui Giorgis

Roma.—Inmormîntarea solemnă a generalului de Giorgis, a avut loc azi dim. Au asistat d. Brusate, subsecretarii de stat la ministerele de rezboiu şi afaceri străine, însărcinatul de afaceri al Turciei cu tot personalul ambasadei Turciei, ataşaţii militari ai Austro-Ungariei, Franţai, Rusiei, autorităţile, generali, etc.

Au fost depuse numeroase coroane pe cosciug printre care şi de către ofiţerii austriaci, ruşi şi rumelioţii din jăndărmăria macedoneană.

Trupele garnizoanei înşirate pe tot parcursul cortegiului au dat onorurile.

Amnistia în Portugalia

Lisabona.—Amnistia delictelor politice nu va cuprinde regicidul, nici faptele cari sunt o urmare a regicidului.

Amnistia va fi acordată după închidereă anchetei judiciare şi poliţieneşti deschisă la 1 Februarie.

Explozie

Barcelona.—Azi la orele 1 d. p. în tîrgul sf. Iosef, în apropiere de Rambla, o bombă a isbucnit sub scaunul unui vînzător de carne; o femee bătrînă a suferit grave leziuni.

Sub un alt scaun s-a găsit un obiect care a fost rîdicat cu trăsura blindată.

Un mare incendiu

Lisabona.—Depozitele de făinărie Panpulha au fost incendiate. Pagubele se urca la cinci sute de milioane de reis.

Mai mulţi pompieri au fost răniţi.

Camera

Bucureşti.—Domnul Enăşescu şi-a retras interpelarea adresată ministrului de răsboiu, relativă la modificarea legei de organizare a armatei.

Nefiind nimic la ordinea zilei, Camera se ocupă cu votare de recunoaşteri.

Senatul

Bucureşti.—Senatul votează legea de reorganizarea comunelor rurale cu 53 voturi pentru, fiind 6 contra.

De asemeni votează legea monopolului cîrciumelor, aşa cum a fost trimisă de la Cameră.

Sătenii de pe moşia Spinoasa s'au resculat ieri, cerînd pămînt arendaşului Popovici.

Graţie înţălegerei ce-a intervenit s'a făcut pace între locuitori şi arendaşi.

In ce priveşte zvonul că la Belceşti ţăranii s'ar fi resvrătit, iată la ce se reduce faptul: un cărciumar a aţiţat pe ţărani să devasteze cărciuma unui concurent, ceea ce s'a împlinit.

DE INCHIRIET

de la 23 Aprilie 1908

1) Un apartament din 4 camere osebit bucătarie şi sofragerie— atenanse, grajd, remise şi altele.

2) Un apartament compus din 3 camere şi bucătărie, atenanse, toate cu instalaţiune electrică şi grădini spaţioase.

A se adresa la proprietar,

ILIE I. COCIA

Strada Bucşinescu No. 15 Iaşi.

Primăria Oraşului Bacău

PUBLICAŢIE

No. 625 Februarie 21

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 14 Martie 1908 la oara 4 p, m, se va ţinea licitaţie publică prin oferte închise în localul acestei Primării, pentru scoaterea în vînzare spre exploatare, pe period de (5) cinci ani incepător de la 1 Septembrie 1908—1 Septembrie 1913, a suprafeţei de 62 hectare şi 600 m. p. din pădurea Ketriş proprietatea spitalului Pavel şi Ana Cristea, situată în Comuna Tamaşi acest Judeţ; care este evaluată lei 21230.70.

Condiţiile se pot vedea la Primărie în toate zilele.

Concurenţii la licitaţie vor depune o garanţie de 3000 lei în numerar sau efecte publice garantate de stat.

Dispoziţiile art 72-83 din legea de comptabilitate sunt obligatorii.

Primar **L. Sakelary**

Secretar *Em. Samurian*

Licenţiat în Litere

Face cunoscut elevilor din gimnazii şi licee şi elevilor cari dau examen în particular, că se însărcinează cu facerea de traduceri, compoziţiuni şi disertaţii din limbele franceză, germană, engleză, latină şi greacă în romînă şi vice-versa, cu preţuri moderate.

Corespondenţă în toată ţara. Răspunde urgent.

A se adresa la Administraţia ziarului.

Lucrările se fac în 12 ore.

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Pentru cei care au îutîrziat, să nu *peardă ocaziunea acuma la*

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea are loc la

— 17 şi 18 Martie 1908 —

Iar cîştigul principal în caz norocos

LEI 90,000 LEI

Inştiinţez pe onor. Public că am pus în vînzare pentru această clasă ultimele rezerve de 20—25 lozuri, cu preţurile oficiale:

1/8	Una optime	13 Lei
1/4	Un sfert	26 Lei
1/2	Una jumatate	54 Lei
1/1	loz întreg	104 Lei

Comandele din ţară se efectuează însoţite de valoarea respectivă.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bilete Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumatate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50 lei	1/4	Un sfert	9.00 lei
1/2	Una jumătate	18.00 lei	1/1	loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal.

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Pepper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D-lui ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fi ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomniilor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** şi la *diverse farmacii*

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vind cu preţ foarte eftin; maşinele sunt in bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată in 1856. —Premiată de 6 ori

—Casa de Incredere—

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ copiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de acerdent.

Uă experienţă de mai mult de sése-decĭ anĭ a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI.
BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE
şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN IAŞI: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— Iaşi

Casă fondată in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôtures de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillassons pour abris, le mètre carré... 1 20
Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 3 »
Envoi Album franco de l'Album sur demande

PONDOIR pliant

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iasi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III 50 Bani

» » » » IV 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 380.—Mercuri 5 Martie 1908

Gheorghe Lascar

ește candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parțială a colegiului I de Senat din Iași, în ziua de 9 Mart a. c.

Naționalismul naționaliștilor noștri

Una din chestiile, foarte mult cercetată la întrunirea noastră de Duminecă, a fost acea a naționalismului naționaliștilor noștri.

Chestiunea națională, în sine, ieste o chestiune care nu poate și nu trebue să compoarte o discuțiune. Ea este în inimele și cugetul fiecăruia din noi, ea intră ca parte integrantă din sufletul și cugetul or-cărui romîn. După cum simțimintele simpliste și reduse sunt inerente omului, orcare ar fi gradul de cultură și națiunei căreia aparține, tot astfel nu se poate concepe astăzi — afară de cazuri abnorme—un fiu al unei țeri, care să nu aibă incarnat simțimîntul dragostei de neam și de patrie.

Pot fi diferinți în privința concepțiunei teoretice a naționalismului—diferinți din care rezultă nuanțe și gradații—dar nu se poate concepe cu mintea sănătoasă un romîn, fără de dragoste pentru semenii săi, de care este legat prin comunitate de vorbire, cuget și interese.

Din modul concepțiunei și afișărei rezultă expansivitatea, uneori chiar exagerată—în afișarea acestor simțiminte. Tot din modul de concepțiune rezultă și forma de manifestare a acestui simțimînt: el poate îmbrăca o formă altruistă,—prin cultivarea solidarității sociale între membrii aparținînd aceleiași nații, sau forma egoistă—prin respîndirea urei contra celorlalte națiuni.

Este aceasta din urmă o concepțiune sănătoasă? Corespunde ea timpurilor noastre? Se poate admite, în vremurile în care trăim, cultivarea sentimentului de ură, de vrajbă, și mai cu samă, poate fi considerat acest lucru ca un mijloc de întărire națională? Or, mult mai sănătoasă este o concepțiune care înțelege prin naționalism întărirea noastră etnică prin chemarea la viața politică a tuturor energiilor, și întărirea noastră economică, pentru ca prin imbinarea și angrenarea tuturor forțelor, statul nostru, întocmai ca o navă bine construită, să alunece liniștit și sigur pe valurile, uneori liniștite, alte ori furioase, ale viitorului necunoscut!

Discuțiunea ieste oare cum posibilă—în privința acestor două concepțiuni,—deși pentru o minte sănătoasă și cu vederi sănătoase despre mersul lucrurilor și rostul lor, nu mai încape multă cercetare și ușor este de spus unde este concepția cea mai justă.

Dar ceea ce este foarte greu de admis, ceea ce nu poate fi privit de cît ca o manifestare bolnăvicioasă a unei mentalități și mai bolnăvicioase, este modul de procedare al naționaliștilor noștri.

Pretențiunea că numai concepțiunea lor este cea justă și mai cu samă armele întrebuințate pentru afișarea acestei pretențiuni, nu pot să nu jignească, să nu indigneze.

Pretențiunea că ai monopolizat naționalismul cel mai pur, este în sine însăși o pretențiune lipsită de modestie.

Dar cînd, odată pornit pe calea acestei pretențiuni absurde, întrebuințezi arme ca acele întrebuințate de naționaliștii noștri, cînd calomnia și insulta ia loc argumentului și acțiunei corecte—pe lîngă dovada inferiorității concepțiunei, acțiunea aceasta tinde la însălbătăcirea, la scoborîrea nivelului luptelor noastre politice, la întinarea cugetului și respîndirea sentimentului de ură între fii aparținînd aceleiaș națiuni, aceleiaș patrii.

Acțiunea naționaliștilor noștri, și naționalismul lor, se reduce, în fapt, la clevetire, la acuzări nedemne și nejustificate, la atacuri care depășesc limitele elementarei bunei cuviinți.

Dacă aceste manifestări—ori cum apar ele—ar fi numai rezultatul concepțiunei, încă ar mai putea fi scuzate—dacă nu explicate. Cînd, însă, sunt de multe ori și rezultatul unor anumite combinațiuni, ele devin pur și simplu odioase.

Căci odioasă și nedemnă este acțiunea naționaliștilor noștri contra partidului conservator-democrat.

In scop de a fi plăcuți unei anumite oligarhii—care ține morțiș să nesocotească vremurile și nevoile reale ale mulțimei—șefii—căci naționaliștii au mai mulți șefi—au imprimat partidului—se afișează în partid—o direcțiune ostilă partidului care are de șef pe d. Take Ionescu.

Și utilizează calomnia și insulta, clevetirea și demagogismul decăzut, contra partidului al cărui șef a fost pururea în fruntea mișcărilor naționale de ordine politică—cînd interesele etnice erau periclitate—și care partid are înscris în programul său măsuri care singurele sunt indicate a remedia relele profunde de care este roasă populația noastră rurală—acea populație care, mulțumită acțiunei nefaste a demagogilor noștri a plătit cu sîngele ei nevinovat fala și mărirea acelora ce-i sunt atît de falși prietini.

Naționalismul naționaliștilor noștri este falș în concepțiune — dar are scuza cel puțin a unei concepțiuni. El este, însă, sălbatec în acțiune—și acest lucru este rezultatul unei *convențiuni*, a unei anumite tactici.

Prima formă—trebuie combătută; cea de a doua—trebuie disprețuită.

CAZUL DAVILLA

Nu ne pasionează de loc acest caz. Și n'am vei, ferească Dumnezeu, să-i dăm proporțiile unui eveniment politic.

Ne interesează tot atît de puțin și afacerea Josettei, care a putut pasiona Camera în aceste timpuri grele; și faptul de a ști dacă piesa originală a d-lui Bacalbașa este inferioară sau superioară, Josettei—iar nu ne interesează.

Interesante, în acest caz Davilla, sunt alte momente: d'intre toți funcționarii ministerului instrucției, cari au servit sub ultimul guvern conservator, singurul pe care nu l'a putut atinge ochiul d-lui Haret, era d. Davilla. Nu l'a putut nici mătrăși, nici aduce înaintea uneia din acele celebre ale sale comisiuni judecătorești, cari au atîta frățească asemănare cu acelea de la Stambul!

Multe nopți rele trebue să fi procurat d-lui Haret, ființa unui funcționar, cu simpatii conservatoare, la o instituție ce depinde de acel minister al strangulărilor și al tuturor răutăților meschine, în capul căruia să găsește bunul Haret.

Pe d. Davilla l'a cobit atîta vreme d. Haret, pînă a venit să-i dee mînă de ajutor excelentul domn Iorga, macabrul stilist, deputatul de Iași. S'au înțeles repede. Că doar is frați—în apucături și în răutăți.

De multă vreme concubinagiul lor politic nu mai era secret pentru nimeni. Că unul se află pe banca ministerială și celalalt încă nu—ie o pură întîmplare. Ar fi putut și d. Iorga să aibă un portofoliu ministerial.

Că d. Haret, iarăși, a ajuns să vorbească de pe banca ministerială, cum vorbește d. Iorga în Cameră—asta a scandalizat pînă și pe ziarul autorizat al Brătenilor, care nu s'a sfiit să declare, că în timpurile de față este o rușine ca un ministru să poarte grija Josettelor.

Dar d. Haret a rămas pe banca ministerială: semn invederat că trăim în plină anarhie.

O chestie teatrală ne-a făcut să asistăm în Parlament, în plină lovitură de teatru. Săraca țară!

Succesul de la Dorohoi

Am anunțat ieri că la alegerea parțială de la Dorohoi, efectuată alaltăieri, d. D. P. Moruzzi, candidatul partidului conservator-democrat, și-a retras candidatura puțin după deschiderea biroului electoral.

Că acestei alegeri de la Dorohoi, partidul conservator-democrat nu-i a dat nici o importanță, dovedește faptul că, chiar în ziua alegerei, toți oratorii cari au luat cuvîntul la întrunirea de la Iași, au zis că prima luptă electorală, partidul conservator democrat o va da la Iași, în ziua de 9 Martie.

Ziarele liberale și ziarele carpiste se fac că nu înțeleg lucrul acesta.

Ele dau mare importanță alegerei de la Dorohoi și consideră rezultatul ca „primul eșec" al partidului conservator-democrat.

Din partea ziarelor liberale lucrul se mai poate înțelege ca truc politic.

Intru cît candidatul liberal a reușit, este permis să tălmăcești rezultatul după plac.

Dar de ce jubilează ziarele junimiste? Junimiștii au declarat Dorohoiul ca un centru al lor. Candidatul lor, d. Stroici, s'a dedat, pe de altă parte, la o condemnabilă conrupere de conștiinți. Și rezultatul? D. Stroici a putut întruni 69 voturi, față de *210 voturi* obținute de candidatul liberal.

Chiar dacă d. D. P. Moruzzi nu și-ar fi retras candidatura; chiar dacă candidatul carpist n'ar fi făcut acea distribuție de franci—și dacă și atunci rezultatul ar fi fost acelaș, încă ar fi fost o îndrăzneală să jubilezi pentru că ai întrunit de trei ori voturi mai puține de cît candidatul care a reușit.

Față de cine a avut succes d-nul Stroici cu ale sale 69 voturi?

Față de candidatul liberal—de sigur că nu.

Față de candidatul conservator-democrat nici atît, întru cît acesta s'a retras și partidul însu-și, sfătuit de d. Moruzzi, nici n'a dat atenție acelei alegeri.

Prima lupta electorală, partidul de sub șefia d-lui Take Ionescu o va da în Iași, la 9 Martie.

Acesta ie adevărul.

CATE-VA NOTE

Că prensul Griguță este un bărbat forte în cifre, asta a dovedit'o un trecut foarte glorios. Dar noua sa combinație financiară—și anume cea Romană—a dat la lumină un nou truc financiar al Prensului.

Este învechită formula camatarilor, cari scriu în obligație un procent mai mic de cît îl iau în realitate. Prensul face vice-versa: scrie la obligație, că ia 10 la sută și de fapt primește numai cinci.

— Asta nu s'a mai auzit, spunea ieri un zaraf: să scrii zece și să iei numai cinci.

— Lucrul ie foarte natural, i-a respuns un alt zaraf: oare n'a scris Nababul guvernului că renunță la despăgubirile ce nu i se cuvin? De ce n'ar renunța și Prensul la niște procente, pe cari, potrivit convenției, le-a încasat d'inainte?

*

D. Dimitriu, excelentul spiritist al grupărei carpiste locale, a fost însărcinat de ziarul grupărei să iee un interview Nababului.

Se speră că acesta, care a refuzat reporterilor ori ce convorbire, va respunde d-lui Dimitriu, care s'a specializat în convorbiri cu cei reposați.

*

Certificatele de mulțumire, la adresa Nababului, merg din fiu în tată: după mulțumirea ce-a adresat'o debitorele Roman creditorului seu—prensul Griguță—a venit rîndul Nababului să fie tratat și el la fel.

Deși legea este la fel pentru toți și, deci, și Nababul, ca și toți ceilalți proprietari, *trebuia* să vîndă pămînt pentru islazuri, numai Nababul, dintre toți proprietarii, a primit adresă de mulțumire pentru „nobila sa faptă".

Iată textul mulțumirei:

Locuitorii comunei Sîrbi, adînc recunoscători Excelenței voastre pentru grija ce ne purtați, cedîndu-ne pentru islaz teren foarte fertil, în numele nostru și urmașilor, depunem aceasta ca omagiu de recunoștință, respect și devotament. Să trăiți ani mulți.

Bravi țărani acei de la Sîrbi, cari știu zice „Excelență".

Dar, atîta reu, cît au zis vorba asta!

OAMENI ȘI LUCRURI

Meșteșugul scrisului

Numai puține și rare momente am putut vedea pe maestrul Caragiale în cele două zile de activitate și febrilitate politică ale Iașului. Nu doară că ar fi fost ocupat și preocupat cu pregătirea discursului său de la întrunire, atît de dornic așteptat, atît de entuziast aclamat de enorma mulțime din sala teatrului. De loc. Dar marele om de litere are în Iași atîția admiratori, atîția prieteni, atîția vechi cunoscuți și fie-care vrea să profite de trecerea lui prin a doua capitală, pentru a schimba o vorbă cu el, pentru a-i strînge mîna și a-i ura sănătate, pentru a auzi o glumă, un paradox dintr'acele scînteietoare și profunde pe care numai Caragiale știe să le rostească.

Se vorbea, firește, despre iminenta schimbare în direcțiunea teatrului național din Capitală.

Noi—eram vr'o trei prieteni de la ziar în camera maestrului—prevedeam venirea lui Pompiliu Eliade, omul în umbră, alesul în așteptare.

— A propos, maestre, îi zic. Pompiliu nu te prea agrează. Ai cetit ultimul său articol de polemică teatrală?

— N'am cetit. Ce vrea?

— Zice: „avem pe Caragiale, dar și Caragiale a îmbătrînit".

— Imbătrînit? Se poate. Și maestrul își privi fără de voie figura în oglinda ștearsă a lavabo-ului... Imbătrînit, nu zic ba, dar își cunoaște meșteșugul... Dumnealui, se vede, cînd are nevoie de cizme le comandă nu la cizmarul vechiu, ci la un tinichigiu tînăr. Să-i fie de bine... Vom vedea cum o „să calce".

Și veni vorba de „tinichigii"... dramatici. Davilla, „autocratul" desărcinat al teatrului național, izbuti să cadă după polemica încinsă în jurul celei mai proaste piese de teatru. Că e detestabilă piesa recunoaște toată lumea, toată presa, incluziv d-nii Panu și Iorga. Dar ea a atras căderea lui Davila.

—„Iaca, vedeți,—urmă îngîndurat maestrul—ăștia sunt oamenii cei mai fericiți pe lumea asta. Cum își apără cu dinții, cu sufletul lucrarea nătîngă! De ce-a scris-o? De ce-a dat-o scenei? Cum se poate să dee omul o piesă cum dă în toată dimineața articolul de gazetă la tipar? Știu bine: nu l'a durut inima, nu l'a făcut să tresară nici-o frică, nici o emoțiune, nici o grijă. Ce oameni fericiți sunt oamenii fără simțul de auto-critică!

Iaca eu n'am avut norocul. Mult, puțin cît scriu—și vă spun drept, eu mă pricep să scriu—îmi dă supărare, emoțiune, frică... După ce am scris, mă uit, îndrept, cuget, și iar mai aștept. Privesc foaia din nou, mă uit la ea și așa și mai altminteri. Și după ce o trimit la tipar, iar îmi pare rău, și îmi bate inima, și mi-i în grijă și sutăr să nu fi scris prost, că ași fi găsit o formă mai bună poate cu mai multă muncă... Așa e de greu meșteșugul scrisului—cînd îl ai. Dar cînd nu-l ai, atunci e ușor și ești fericit și nu tremuri și nu-ți bate inima și nu îmbătrînești.."

Rodion

Discursul d-lui Prof. Ilie Bărbulescu

— Rostit la întrunirea de Duminică —

Domnilor

Din vîltoarea frămîntărilor vieței noastre politico-sociale de acum, ca o stea călăuzitoare 'n spre mai bine, se desprinde principiul democratic al întăetății ce trebue să se dea valorilor; el e însăși temelia și crezul pe care se înalță clădirea partidului conservator-democratic care astăzi apelează la convingerile Dumneavoastră și la respectul ce aveți pentru muncă și vă solicitează încrederea spre a trimete în senatul țării pe omul chiar al muncei și străduințelor sale, pe harnicul fost primar și aducător al apei în Iași, pe Gheorghe Lascar.

Prin năzuirea-i de a înfăptui gîndirea principiului acesta, partidul nostru are menirea de a așeza, în traiul țărei, un echilibru statornic între tendințele înapoiate ale oligarhicului partid conservator aristocratic și între apucăturile une-ori mistice, alte-ori demagogice ale țărănismului din partidul liberal.

Principiul acesta—al întăetății valorilor—era de altfel de mult un fel de evanghelie a noastră. Acum, el, numai că din putere latentă, adică ascunsă'n noi, ce era, împins de împrejurări deveni energie în acțiune. Iar ceea ce de astă dată'i dete viață și întrupare, fu cu deosebire faptul că de cîtă-va vreme o oligarhie, îndepărtînd din cumpăna vieței noastre publice întăetatea muncei și a talentului, căuta să ne stăpînească, întemeindu-se pe de o parte pe lingușirea autocratismului aristocratic al unuia singur care le asigura puterea, iară pe de alta pe ale ei numi istorice de familie, pe milioane și nenumăratele-i moșii.

Dar, domnilor, viața modernă—care îngădue ca din păturele de jos ale societății să se ridice 'n spre suprafața ei noui elemente cu numi necunoscute pînă acum—impune ca, cel puțin de acum înainte și în țara noastră, partidului politic și cu deosebire păturei lui conducătoare să i se dea un alt rol de cît acela de a fi proprietate brută a capriciilor unuia; precum impune, de asemeni, ca pătura conducătoare însăși să fie alcătuită nu ca pînă acum numai din numi istorice și slugi boerești ale lor (ca în vechia organizare a țării) ci din ori ce energii ale minții și ale inimei.

Lupta pentru această idee, pentru înfăptuirea acestui principiu în viața noastră publică, este rostul însuși al partidului conservator-democratic și al tutulor acelora cari, ca Gheorghe Lascar, vor avea să-l reprezinte în parlamentul țării și în alte instituții ale ei.

Căci, domnilor, după concepția modernă care este și a noastră, partidul politic și pătura lui conducătoare nu sînt o masă inertă, ca de pildă o bucată de piele pe care cismarul o ciocănește cum îi place pentru ca să scoată dintr'insa cizme, sau ca un bulgăre de aluat pe care brutarul, iarăși dupe placu-i, îl frămîntă pentru ca să-și facă pîinea. Nu. Ci partidul politic și pătura-i conducătoare sînt un organism viu, neîntrerupt în mișcare, și alcătuit din individualități gînditoare. De aceea, invederat, șeful nu poate și nici nu i se îngădue să opereze cu ele ca cizmarul sau brutarul cu materiele brute ale lor.

Cizmarul chiar, de s'ar nevoi să facă din bucata-i de piele aceea ce numai lui îi trăsnește prin cap, fără ca, adică, să țină socoteală de anumite cerințe ale felului ei de a fi, și el s'ar expune împotrivirei acestei materii brute; căci dacă, de pildă, ar voi (honni soit qui mal y pense), ca din piele de cocoși să facă botfori de vînătoare, pielea însăși îi va opune rezistență plesnind sau rupîndu-se dela cele dintăii împunsături cu acul.

Dar dacă astfel stau lucrurile cu o materie inertă, neîndoios că, cu atît mai mult, șeful unui partid politic va trebui să țină socoteală de curentele de gîndire și acțiune cari se zămislesc și se reliefează în sînul partidului sau chiar la orizonturile lui.

Autocratismul aristocratic al șefului numai într'un singur caz ar putea fi îndreptățit, anume cînd întreaga pătură conducătoare a partidului s'ar alcătui *numai* dintr'o oligarhie de numi istorice. Inaintașii acestei oligarhii, părinții, moșii și strămoșii ei,—în curgerea a cîtor-va generații și veacuri, lucrînd în adevăr cu mintea pentru îndrumarea nevoilor țării, pentru organizarea lor și pentru canalizarea echilibratoare a feluritelor interese protivnice sau numai deosebite,—au avut,

prin aceasta, cum,să'şi oboseasca spiritul. Atunci, potrivit cu legea veşnică şi universală a evoluţiei şi decrepitudinei, urmaşii acelora, adică oligarhia aristocratică de astăzi, au putut moşteni un creer organicește slăbit şi chiar sleit. Iar o aşa minte din naştere consumată, evident că nu e în stare să vadă adînc şi larg problemele mari sau mai mici cari se rodesc în sînul societăţii de acum, precum nici nu poate, din aceeaşi pricină, să dea acelor probleme dezlegări potrivite cu vremea şi cu nevoile cari le-au scos în vileag.

De altfel, moştenirea reală a unei aşa inteligenţi organicește sleită explică pentru ce tineretul oligarhiei conservatoare (boeri sau slugi boereşti, ca în vechea organizare a ţării) nu are—fiindcă de fapt nici nu poate avea—alte idei politico-sociale de cît acele ale aproape octogenarului ei şef; precum aceeaşi moştenire a unei inteligenţe slăbite îndreptăţeşte chiar pe şeful oligarhiei să nu ţină socoteală de gîndirile ei ci să treacă peste ele, fiind că, natural, din minţi organicește sleite nimic nou şi larg nu poate să răsară.

Dar, de fapt, în viaţa modernă, partidul politic şi pătura lui conducătoare, pe lîngă o aşa oligarhie de numi istorice cu inteligenţele din moştenire sleite, mai cuprinde, în alcătuirea lui, un număr de alte numi istorice cari şi-au putut păstra încă bărbăţia spiritului, şi încă, mai ales, un mare număr de noui elemente, cărora viaţa de acum, cu felul ei de a vedea, le îngădue ca din păturile de jos ale societăţii să ne ridice 'nspre suprafaţa ei. Aceste noui elemente,—neavînd, ca oligarhia de care vorbeam, înaintaşi ai lor, moşi şi strămoşi cari, în curgerea cîtorva generaţii şi veacuri, să fi lucrat cu mintea pentru îndrumarea năzuirilor ţării şi pentru organizarea mişcărilor organismului ei politico-social,—îndeobşte n'au de ce să fi moştenit un creer slăbit, ci dimpotrivă ele se prezintă 'n vileagul vieţei cu toată bărbăţia unui spirit nou. Aşa fiind, potrivit cu aceiaşi lege universală a evoluţiei şi decrepitudinei, aceste noui elemente, negăsindu-se în stadiul de pe urmă al minţei ci în cel d'intăi, învederat că *sînt în stare* ca, cu vigoarea spiritului lor, să vadă adînc şi larg problemele cari acum se desemnează în cuprinsul societăţii romîne, precum şi ca acestor noui probleme să le dea dezlegări potrivite cu vremea şi mulţumitoare nevoilor cari le-au stîrnit.

Dacă, dar, pătura conducătoare a partidului politic modern se compune mai ales din aceste noui elemente cu minţi de la naştere viguroase şi tinere,—firește că e pricină de înapoiere pentru ţară un şef care nici de gîndirile acestora nu ţine seamă; e condiţie de regres, cînd, spre a-şi mulţumi autocratismul său aristocratic şi spre a avea cu sine pentru ocrotirea lui, şi pe oligarhia cu slugile ei boereşti, pune pe acele noi elemente tot în rîndurile neglijabile ale oligarhiei mediocre.

Iată, Domnilor, ce n'a înţeles partidul conservator aristocratic care, prin autocratismul său aristocratic bătrîn, s'a pus de-acurmezişul împotriva năzuirilor vieţei moderne, dar ce, de minune a priceput partidul nostru conservator - democratic care, prin întrebuinţarea reală a nouilor puteri, merge la o laltă cu vremea.

De altfel, simbolizarea acestor tinere principii de viaţă se vede la noi atît în împrejurările în cari partidul conservator-democratic s'a născut, cât şi în organizarea lui de acum.

In adevăr, ştiut e de toţi, din ziare, că, într'o clipă de legitimă teamă, şeful partidului conservator-aristocratic, d-nul Carp, întreabă la telefon pe şeful nostru, dacă-i adevărat aceea ce se spune, cum că ar avea gîndul să înjghebe un partid politic nou. D-nul Take Ionescu, atunci, liniştit îi răspunde: «să văd, să mă consult mai întâiu cu prietenii mei».

Ei bine, o aşa consultare, o astfel de conlucrare a şefului cu partidul şi'n deosebi cu pătura-i conducătoare e însăşi viaţa, e temelia pe care se înalţă clădirea puternică şi de viitor a partidului conservator-democratic.

Iar înfăptuirea încă de acum a acestor principii de viaţă modernă se poate vedea în chiar organizarea partidului nostru deosebită de a partidului oligarhiei.

In adevăr, partidul conservator aristocratic al d-lui Carp, călăuzindu-se de maxima-i învechită şi boerească a unei turme cu un păstor, a găsit cu cale ca, în Iaşi nu numai de fapt ci şi formal (pe cînd în alte oraşe de fapt) să desfiinţeze existenţa comitetului executiv local al partidului şi să lase conducerea numai pe mîna şefului de aci.

Partidul nostru conservator-democratic, însă, călăuzindu-se după viaţa modernă, care îngădue şi nouilor elemente din popor să-şi spună gîndirea lor, nu numai că în fiecare oraş înfiinţează comitete executive locale cari să conlucreze cu şeful local, dar chiar la Bucureşti a întemeiat, în afară de comitetul local, un alt comitet executiv central. Acesta de pe urmă-i alcătuit din reprezentanţi ai tutulor comitetelor executive locale din întreaga ţară. Iaşul nostru însuşi are acolo un număr de reprezentanţi trămişi din comitetul său local. Iar rostul acestor comitete locale şi central e, tocmai potrivit cu nouile cerinţe ale vieţii publice moderne, de a conlucra cu şeful la conducerea vieţii partidului... Căci, după concepţia noastră şeful, dacă vrea să nu fie păgubitor ci folositor ţării, trebue să facă nu acea ce numai lui îi vine prin minte, ci, prin mijlocirea păturii conducătoare a partidului, să se inspire de la masă şi să ţină socoteală de marile curente de gîndire şi acţiune dintr'insa.

Astfel înţelege, Domnilor, viaţa modernă alcătuirea unui partid politic, a păturei lui conducătoare, precum şi raporturile cari trebuesc să fiinţeze între şef şi partid.

Aşa le înţelege strălucitul nostru şef d. Take Ionescu.

Şi tot astfel le înţelegem su toţii noi —aşa dar şi d-voastră—cari nu avem la spatele nostru alte moşteniri de cât numai însuşirile minţii şi ale inimei, puterea de muncă şi străduinţele noastre proprii.

Iată de ce, domnilor, intemeindu-se pe aceste noui principii de viaţă, cari alcătuesc însăşi existenţa d-voastă, partidul conservator-democratic apelează la convingerile ce vă însufleţesc, la respectul ce aveţi pentru muncă şi vă solicitează încrederea de a trămite în senatul ţării pe omul însuşi al muncii şi străduinţelor sale, pe harnicul fost primar şi aducător al apei în Iaşi—pe Gheorghe Lascar.

Litere-Ştiinţe-Arte

Literatură? Foarte greu ne vine să găsim rost unor anumite producţiuni pe care le adăpostește o revistă importantă şi serioasă—uneori prea serioasă chiar—ca „Viaţa Romînească" la „rubrica veselă" sacrificată d-lui Tarascon. Nu tăgăduim că pseudonimul aparţine unui scriitor talentat şi de spirit. Dar nu poate fi cineva din cale afară fecund şi nu se poate ierta cui-va, pentru faptul că face une-ori spirituale imperecheri de cuvinte, să abuzeze de răbdarea cetitorilor servindu-le marfă de cea mai proastă specie sub scutul unui pseudonim reputat.

De acea ne mirăm mult cum direcţia literară, a revistei iaşane—de alt-feliu înzestrată cu gust estetic şi discernămînt literar—poate adăposti „Fărimituri" ca acele din ultimul număr al „Vieţii".

Regele Belg, bărbat subţire,
Burghez berbant cum n'au fost regi,
Pe aceea ce-i jura iubire
A prins-o cu... cu...mă'nţelegi.

Oare „Furnica" nu mai are coloane pentru asemenea glume sau pentru răsuflatul joc de cuvinte „cap încoronat" şi „cap încornorat"?

Mai regretabilă încă e bucata a doua „Mărţişorul" unde se trivializează un nume devenit popular, graţie unui mare talent,—numele lui Zeilig Şor.

Bucata ocupă o pagină de revistă şi e mare pacat de atîta spaţiu.

„Opinia" n'a hezitat a aduce merituoasei publicaţiuni iaşane laude, de cîte ori le-a meritat. De ce însă ar importa din Capitală o marfă literară pe care abonaţii iaşani n'o pot... mistui?

Sperăm că bucăţile s'au strecurat „fără ştirea redacţiei". E destul sacrificiu să cetim „Geniala idee" a d-lui Ranetti...

*

A apărut No. 5 din „Convorbiri critice" anul II cuprinzînd articole şi versuri de Irena Mohor, Em. Costin, Radu Baltog, Al. Stamatiade, I. Dragoslav, Enr. Furtună, Oreste, Mihail Negru etc.

In acelaşi număr spiritualul critic E. Lovinescu publică un al doilea „dialog" asupra lui Caragiale, cu ocazia apariţiunei comediilor marelui scriitor.

Ilustraţiile sunt semnate de Grigorescu, Baltazar, Şicalo.

*

A apărut No. 4, anul V din „Cultura Romînă" avînd următorul sumar:

I. Găvănescul.—Aşa vorbeşte revoluţia... Dr. Emil Severin.—Technica Cinematografului. Prof. Dr. I. Simionescu. — Soarta asistenţilor universitari. I. Găvănescul Curentele şi preocupările psihologiei contimporane. G. Strugurescu.—Corpul didactic şi politica. I. G. — Activitatea extra-şcolară a învăţătorilor. Recenzii.

*

O revistă literară din Newyork publică un interesant articol necrolog despre regretatul scriitor Ronetti Roman, semnat de tînărul scriitor, iaşan de origină, O. Leonard, autorul unei traduceri a lui „Manasse" în limba engleză.

*

A apărut „Viaţa Nouă" cu următoriul sumar:

Ovid Densuşianu. — Căi drepte şi căi piezişe. Ervin.—Visurile. Vasile Vîrcol. Din sentimentele Romînului. N. Davidescu. — Ruga celui care moare. Georgescu-Ştefăneşti.—Cronica musicală. Luca Zimbru.—Imn către Antonny. Ovid Densuşianu.—Dintr'un balcon.

*

Marea artistă Réjane a ţinut acum cîteva zile o foarte spirituală conferenţă asupra marelui scriitor rus Gogol, cu ocazia reprezentării piesei „Revizorul".

*

Marea tragediană italiană Duse a sosit acum cîteva zile la Florenţa pentru un scurt timp. Intr'un cerc de amici, artista le-a zis că a creat acum un rol cu totul nou acel de... soacră. In adevăr fiică-sa Henrietta s'a măritat la 22 Februarie cu d-rul Edouard Bullough, la Greenfrid, în Anglia.

*

Ducele Georges de Meiningen a făcut cunoscut că va reconstrui pe spesele sale proprii teatrul din Meiningen, distrus zilele acestea într'un incendiu.

*

In arhivele familiei Spinelli din Florenţa s'au descoperit 68 de scrisori inedite ale lui Michel Angelo adresate lui Vasari.

*

La Sheffield, în Anglia, a murit în vîrstă de 81 ani doctorul Henry Clifton Sorby care a inventat un microscop — spectroscop pentru studiul stîncilor. In 1874 a căpatat medalia din partea marei „Royal Society". De la 1879 şi-a consacrat activitatea escluziv studiului biologiei marine servindu-se de iachtul său propriu „Glimpse".

*

Statistica imperiului german dovedeşte că în 1907 populaţia germană a crescut cu 910,275 suflete; cu aproape 200000 mai mult decît în 1606.

*

Istoria conflictului între puterile europene şi împărăţia Chinei s'a îmbogăţit cu un epizod.. postum. Un modest cetăţean dintr'un orăşel al Germaniei de Sud a comunicat ambasadei chineze din Berlin ştirea şi dovada fotografică că se află în posesiunea contractului de căsătorie a Împăratului Kwangsu, oferind să'l redee în anumite condiţiuni băneşti. Contractul e autentic, dotat din 1889, 23 Februarie şi după datina chineză fusese oferit Împărătesei în ziua nunţei.

E stabilit acum că importantul document a fost furat din apartamentele suveranei în timpul răscoalei Boxerilor, cînd armatele europene au prădat capitala imperiului ceresc.

*

La Comédie Française se repetă actualmete o nouă dramă a lui Brieux: Simone. D-nii Octave Mirbeau şi Nathanson a căror dramă „Le Foyer" a fost scoasă din repetiţii în împrejurările de care ne am ocupat vor cere o despăgubire de 300.000 lei, pe cale judiciară.

*

Dr. Toulouse, cunoscul director al laboratorului de psihologie experimentală de la Ecole des Hautes Etudes şi medic şef al asilului de la Villejuif a publicat de curînd o carte întitulată „Comment former un esprit", compusă din zece lecţii, cu coprins de interes pedagogic. Prima lecţie poartă chiar un titlu, luat deadreptul din codrul didacticei: Comprendre ou savoir"?

Distinsul medic şi psiholog se pronunţă pentru „aptitudine mai degrabă decît pentru cunoştinţă"; deci pentru cultura formală.

*

STRUNA ZILEI

CAMATARIE

La ultimul bal costumat al familiei Cantacuzino, Prinţul Griguţă s'a deghizat în costum de evreu galiţian.
Un ziar highlife.

Făr'acest deghizament
Prensul îea, cînd împrumută,
Cel mai... galiţian procent:
Cel puţin zece la sută.

Informaţii

● **Agitaţia pensionarilor.** — *Opinia* a reuşit să-şi procure şi să publice textul unui proiect de lege, prin care pe viitor, se cere ca pensiile funcţionarilor Sf. Spiridon să fie reduse cu 57 la sută.

Publicarea acestui însemnat document—însemnat ca îndrăzneală—şi faptul că veracitatea lui a fost confirmată prin tăcerea acelora, cari ar fi putut desminţi ştirea ziarului nostru—a produs, precum era firesc, mare perturbare printre cei loviţi de acel proiect.

Pensionarii, spre a decide ce-au de făcut, se vor întruni Duminecă, 9 Martie, ora 2 p. m. acasă la d. M. Cristea strada Pomir 3.

Iată textul convocărilor:

Epitropia Sf.-lui Spiridon intervenind la Onor. Ministru de finance ca să modifice legea pensiilor acestui aşezămînt, în sensul ca pensionarilor dinainte de 1902 să le facă reţineri pe lîngă cele de până acum încă 5 la sută, iar acelora de la 1902 încoace încă câte 10 la sută sens în care s'a şi propus un proect de lege, care, dacă nu ne vom mişca, tinde a se transforma în lege.

Faţă de această nouă tentativă a acestei caritabile instituţii, de a ne lipsi de singurul sprijin al bătrâneţelor noastre, am hotărît ca Duminică 9 Martie a. c. ora 2 p, m. să ne întrunim cu toţii, în casele d-lui Mihai Cristea, str. Pomir No. 3, spre a ne sfătui asupra măsurilor ce trebue să luăm ca să împedicăm ca această tentativă să devie un fapt îndeplinit.

După cum vedeţi în joc fiind existenţa noastră de oare ce, dacă pe lângă cei 20 la sută de azi ni se va mai lua încă 57 la sută atunci nu vom mai primi de cât 23 la sută din quantumul pensiei noastre adică pentru 100 lei vom lua numai 23. De aceia vă rugăm cu multă insistenţă să bine voiţi a lua şi dv. parte la această întrunire, şi în cazul cînd nu veţi putea, vă rugăm să delegaţi prin scrisoare pe vr'unul din rudele sau prietenii dv. din Iaşi ca să vă represinte.

Cu deosebită stimă

Economul **Dimitrie Garofeanu**, şi **Mihail Cristea.**

● Contractul d'intre ministerul şcoalelor cu d. I. Botez, profesor de limba engleză la liceul naţional din Iaşi, a fost prelungit pînă la 1915.

● De la 1 April toate serviciile referitoare la lucrări pe apă din ministerul lucrărilor publice, vor fi contopite în un singur serviciu, cu titlul „direcţia generală a căilor de comunicaţie pe apă".

D. inginer Anghel Saligny, presidentul Academiei romîne, a fost numit director al acelui serviciu.

Direcţia va cuprinde următoarele servicii:

a) Construcţia portului Constanţa; b) direcţia serviciului hidraulic; c) serviciul navigaţiei maritime; d) serviciul navigaţiei fluviale; e) şantierul de construcţie din T. Severin; f) serviciul de exploatare al docurilor din Brăila, Galatz şi Constanţa.

● D. Ilie Ghibănescu, profesor de limba romînă la gimnaziul din Dorohoiu, a obţinut un concediu de la 1 Martie până la 15 lunie, pentru a-şi complecta studiile în străinătate.

D-nii Moraru şi E. Procopovici au fost numiţi suplinitori ai d-lui Ghibănescu, pe timpul concediului.

※ Circulara confidenţială trimisă primarilor din comunele rurale din judetul nostru, a fost adusă şi la cunoştinţa inspectorilor comunali, cu ordinul de a lua măsuri pentru aplicarea disposiţiunilor din acea circulară—privitoare la evrei.

● Comitetul executiv al clubului liberal local s'a întrunit ieri. A decis ca întrunirea publică, în vederea alegerei de la nouă Martie, să aibă loc Joi. 6 c. la orele 4.

Domnii Sp. Haret, Toma Stelian şi V. G. Morţun vor lua cuvîntul la acea întrunire.

D. Haret va inspecta şi unele şcoli din localitate.

● Camera de comerţ a intervenit la ministerul de domenii, să dispuie ca acolo unde nu sunt burse, aceste secţiuni să fie îndeplinite de camerile de comerţ respective.

● Afacerea în chestia focului de la liceul National a fost înaintată parchetului.

Pentru ziua de 13 Martie a fost citat pentru a depune ca martor d. Gr. Bârsan, directorul liceului.

● Ni se scrie din Basarabia:

— D. P. Kruşevan, redactorul gazetei „Drug", a fost condamnat la 2 luni închisoare pentru clevetire asupra d-lui A. Şerban, preşedintele zemstvului din Kişinău.

— In urma măsurilor luate de noul guvernator al Odesei Talmacev, omorurile şi prădăciunile din acest oraş, au încetat şi viaţa agitată de odinioară a început a se preface într'o viaţă mai liniştită.

— Zaharow, redactorul gazetei „Besarabskai Jijni", a fost condamnat la 4 luni închisoare pentru că a publicat în gazetă sa un articol în care se lua în batjocură slujba bisericească creştină.

● D. Cristescu cunoscutul profesor de dans, care în fie-care an a dat atît de reuşitele baluri de cîte 200 de copii din şcoalele primare a cerut ministerului instrucţiunei să-i admită a da şi în acest an, în cursul lunei Aprilie un asemenea bal.

Astă-zi d-sa a primit drept respuns de la minister, o adresă prin care i se spune că 1) de oarece repetiţiile pentru aceste dansuri nu sunt supraveghiate de institutori, 2) că obligă pe părinţi a face haine frumoase pentru ziua serbărei şi 3) că d. Cristescu, n'ar fi ţinut angajamentul luat, de a da o parte din venitul acelui bal de copii, pentru cantina şcolară, nu i se mai admite a recruta copii printre elevii şcoalelor primare.

● In urma unui ordin primit eri de la ministerul de războiu, toţi soldaţii bacalaureaţi din localitate, vor pleca în ziua de 12 Martie la Bucureşti, la şcoala de ofiţeri în rezervă ce se înfiinţează pe lângă batalionul de vânători din Capitală.

● **Constituirea noilor corporaţii.**—Camera de meserii în şedinţa de Duminică a recomandat spre aprobare comitetele provizorii a noilor corporaţii în ordinea cum urmează:

Corporaţia Constructorilor Comisarul guvernului Andrei Luca dulgher, supleant V-le Mantea cioplitor piatră, preşedinte Leon Hodan tîmplar, vice preşedinte N. Botez zidar.

Membri: Gh. Vasiliu dulgher, St. Costinescu cioplitor piatră, I. Bateu tîmplar, V. I. Grădinaru tîmplar, Gr. Onişor ceramist.

Corporaţia Metalurgică, comisarul guvernului Gh. Necşanu agricultor, supleant Al. Stoian tinichigiu, preşedinte Ct. Palade mecanic, Vice preşedinte Em. Rogos mecanic.

Membri: Gustav Cornenzon caritaş, Franţ Iosef ferar, Ct. Stup lăcătuş, N. Ostapovici ceasornicar, Al. Ionescu lucrător mecanic.

Corporaţia confecţiunilor, Comisarul guvernului Th. Grigoriu cismar, Supleant Ct. Botez sforar, preşedinte V-le Arsene cismar, Vice-preşedinte Petre Botez croitor.

Membri: M. Botez plapomar, C. Caranfil tricotar, C. Lupu plapomar, D. Dimitriu I, cismar, Chiudea Teodor croitor.

Corporaţia Progresul, Comisarul guvernului I. I. Ionescu tipograf, Supleant Gustav Ulrich cofetar, preşedinte Al. Funiac cofetar, Vice-preşedinte I. Breabăn tipograf.

Membri: M. Geanău legător de cărţi, Gr. Ducievici brutar, S. Constantinescu bărbier (lucrător), C. Vlădescu cofetar, Gr. Brătulescu bărbier.

● Universităţile ne recomandînd încă pe nici unul din candidaţii pentru ocuparea catedrei de filosofie antică şi morală vacantă la facultatea din Iaşi şi trecînd termenul de două luni, ministerul instrucţiei va face numirea fără avizul Universităţilor.

● Ministerul de instrucţie austriac a comunicat că diplomele de maturitate ale şcoalelor din România, vor fi recunoscute în Austria şi în Ungaria.

● Cu începere de mîine Mercuri, în fie care zi dela orele 4 jum—6, va avea loc la conservator repetiţiile orchestrei conservatorului pentru concertul al III-lea filarmonic, care va avea loc în ziua de 6 Aprilie.

● Modernul şi clasicul oraş Viena cu toate edificiile, străzile, petrecerile şi întreaga sa mişcare rulează azi Marţi—fidel după natură— pe pînza cinematografică Pathé Fréres din sala Teatrului Circ Sidoli.

Se desfăşoară apoi o mulţime de scene comice, dramatice, sportive etc.. toate noue, inedite, ultimele apariţii ale marei case universale Pathé.

Spectacolul acesta atîta de interesant devine şi mai distractiv cu teatrul de varietăţi—specialităţi artistiee de primul rang.

Peste cîteva zile vor debuta „The Ombras" fraţii Dumitrescu-Popescu celebrii gimnastici, cari de 15 ani parcurg lumea întreagă obţinînd enorme succese în toate continentele. Sunt singurii romîni cari au cules lauri în cercurile marĭ străine uimind lumea cu producţiile lor neimitabile.

Peste cîteva zile noua maşină de zburat a scoţianului Farman care a obţinut la Paris premiul de 50,000 lei. Farman a fost singurul care cu maşina lui de sburat a urmat, cel mai exact, itinerarul aerian prescris de comisiunea specială.

● Astăzi are loc la Huşi, înhumarea rămăşiţilor pămînteşti ale defunctului Ioan Cojan, fost protoereu al Fălciului.

Defunctul decedează în vîrstă de 75 ani şi e socrul d-lui institutor C-tin Andreescu.

● Regulamentul nou al şcoalelor de menaj s'a publicat în „Buletinul Oficial" al Ministernlui Instrucţiunei No. 277.

Tot în acelaş număr s'a publicat şi lucrările conferinţei profesorilor de ştiinţe fisico-chimice şi ştiinţi naturale ţinute de la 1—4 Octombre 1907.

● Conducătoarele de grădini de copii din jud. Tulcea şi Constanţa în acest an vor ţine conferinţi odată cu institutorii din judeţul respectiv. Numai ei vor face cîte o secţiune aparte avînd şi program aparte.

● Ministerul a aprobat ca la şcoala primară infiinţată pe lângă pulberăria armatei din Dudeşti să se predee cursurile după programa analitică a şcoalelor primare urbane.

DIVERSE

— Preotul I. Andreescu, parohul bisericei Banu, a înaintat Casei bisericilor cererea epitropiei acelei biserici, de a i se admite să facă în cursul acestei veri, reparaţiunile în sumă de zece mii lei, necesare atît exteriorului bisericei cît şi acaretelor acestei biserice.

— Un furt s'a comis la d. Gr. Bârsan directorul liceului naţional, din localitate.

Poliţia a făcut o descindere la portarul liceului şi a găsit la el în adevăr o sumă de bani, care se crede a fi acea furată dela directorul liceului.

— Camera, în şedinţa de eri, a recunoscut calitatea de persoană morală şi juridică societăţei „Jubileul Carol I", din Iaşi.

— Societatea viticolă din localitate a intervenit la prefectura de judeţ să ia măsuri în contra indivizilor care comit furturi prin livezi şi prin vii, în timpul sezonului.

— Agenţii sanitari ai comunei, printr'o petiţiune colectivă, au cerut primarului ca prin noul budget să le sporească salariile.

Ultime informaţii

● **In discursul său de la Focşani. trubadurul ciocoismului carpist, a avut o notă violentă şi de atac personal la adresa fruntaşilor noştri, care desigur ar trebui să facă geloşi pînă şi pe scribii de la „Epoca".**

Era şi indicat ca d. Delavrancea să aibă această notă violentă — căci altfel n'ar fi putut face dovada cît de mult şi-a însuşit rolul de bard al boerismului — era să zic al ciocoismului, împrumutînd stilul d-lui Barbu de pe vremea cînd scria la „Voinţa Naţională".

Bardul, în elanul său oratoric, a spus însă lucruri pe care le regretă desigur —dacă de cînd a vorbit la Focşani a avut norocul să revie la momente lucide şi nu s'a mai aflat sub influenţa acţiunei nocive a acelor substanţe care dacă întunecă judecata limpede dă pe faţă firea adevărată, caracterul aşa cum este el, în toată golciunea lui.

Ne explicăm uşor cuvintele bardului — dar nu le scuzăm.

● **Independenţa** confirmă ştirea noastră că d. Pompiliu Eliade nu va putea fi numit director general al teatrelor, din cauza incompatibilităţei mandatului de deputat cu o funcţie publică.

Se crede că ministrul va da numai delegaţie d-lui Eliad la acel post.

● **Budgetul baroului ieşan.**—Membrii baroului din Iaşi s'au întrunit ieri seara şi au votat budgetul aşa cum a fost întocmit de consiliul de disciplină. Este de observat că, de la 1864, cînd s'a înfiinţat baroul, pentru prima oară se întîmplă ca baroul ieşan să-şi fi întocmit budgetul.

Iată cum se prezintă budgetul:

Venituri: 1) Capitalul ce se găseşte în casă astă-zi 1767.90. 2) Capitalul provenit din cotizaţiile la care sunt obligaţi avocaţii în conformitatea art. 33 şi 34 din lege şi anume: a) 17 de la cei impuşi la 18 lei trimestrial, b) 33 de la cei impuşi la 12 lei trimestrial, c) 65 de la cei impuşi la 6 lei trimestrul, d) 50 de la cei impuşi ca stagiari sau în total 4980.00.

3) Capitalul provenit din taxa de 50 lei prevăzută de art 15 din lege pentru noi înscrişi sau transferaţi, al căror număr s'a fixat la 10 anual 500.00.

4) Capitalul format din rămăşiţele de cotisaţiile de încasat după registru de chitanţe 1999 00. Total 9246.90.

Cheltueli: 1) Onorarul secretarului, care pe lîngă însărcinarea de secretar a consiliului de disciplină este însărcinat şi cu contabilitatea—art. 50—şi însărcinarea de secretar arhivar al biroului de asistenţă judiciară cuvînt pentru care i s'a rîdicat onorarul la 100 lei lunar sau în total, anual lei 1200.00.

2) Salarul aprodului care s'a rîdicat la 40 lei lunar sau anul 480.00.

3) Registru şi imprimate după norma anului precedent 250.00

4) Cheltueli de cancelarie 100.00

5) Iluminatul şi încălzitul camerei corpului şi a altor săli cu ocazia întrunirilor 160.00, 6) Mobilierul necesar camerei corpului şi reparatul mobilierului 100.

7) Ajutoare, onoraruri şi pensiuni în conformitate cu art. 87—800.00

8) Premii conf, art. 85 pentru tinerii stagiari care se vor distinge în asistenţa judiciară 500.00

9) Infiinţarea bibliotecei 1000.00.

10) Cheltueli neprevăzute 500 00. Total 5090.00.

● Am vorbit eri despre furtul comis la castelul Cantacuzino-Paşcanu din Erbiceni.

Jandarmii rurali au arestat eri după amiază pe doi ţigani, care se crede a fi autorii furtului şi care de teamă de a nu fi prinşi au aruncat juvaierurile şi celelalte lucruri furate, în huciagul din apropiere.

● Vine ştirea că ţaranii de pe moşia Zapodeni, judeţul Vaslui, au incendiat mai multe girezi de paie ale arendaşului Vexler.

Prin intervenţia autorităţilor, liniştea a fost restabilită acolo.

● Astă-zi curtea cu juri a judecat procesul de calomnie prin presă, intentat de Popovici Minar, d-lui Dr. L. Cosmovici, profesor universitar.

Juraţii aducînd un verdict negativ, curtea a achitat pe d. Cosmovici.

● In procesul de eri juraţii aducând un verdict afirmativ, curtea a condamnat la un an şi jumatate închisoare pe I. Melinte din Ciurea, pentru tălhărie la drumul mare.

● D. Gheorghe Mereuţă, diplomat al şcoalei comerciale superioare, a fost numit contabil al Camerei de comerţ, în locul d-lui Mihail Câzlariu, care a fost numit secretar al Camerei în locul d-lui Pavlov, demisionat.

● In urma unei dispoziţiunei a administraţiei casei bisericelor chiar din vara anului acestuia se va instala la fie-care mănăstire stupi sistematici, pentru ca călugării să se ocupe cu appicultura.

● Revizoratul şcolar a trimes o circulară diriginţilor şcoalelor rurale prin care le pune în vedere să adune obiecte de lucru manual, executate de elevi în şcoală, pentru expoziţia ce se organizează cu ocazia conferenţilor generale ale institutorilor şi învăţătorilor ce vor avea loc după Paşti.

● Mîine comisiunea de recrutare va începe operaţiile la dispărţirea a V-a unde vor dura trei zile.

De la 15 Martie va lucra comisiunea de revizie, la dispărţirile respective.

● Ministerul de războiu printr'o circulară a hotărît ca fîneţele de pe moşia Şipote din judeţul nostru să se deie în dijmă la ţărani.

● In astă seară comisiunea de control compusă din d-nii Ion Motăş, preotul Florescu şi Mertic, vor cerceta scriptele şi creanţele Cassei de economie din Păcurari.

● **Judiciare.** — Un birou foarte puţin apetisant, al unui avocat din Piatra N., a fost desbătut ieri la Curtea de Apel, secţia II.

Avocatul Crupenski din acel oraş a fost denunţat decanatului că biroul seu de avocatură n'ar corespunde articolului 29 din legea asupra organizărei corpului avocăţesc, care prevede că asemenea birou trebue să fie cuviincios instalat, fără de care se va putea lua avocatului dreptul de-a pleda.

Consiliul, primind denunţul, delegă pe d. avocat Oscar State să constate temeinicia lui. D. State se transportă la locuinţa avocatului, strada Petru Rareş 16— şi constată că d'inaintea casei cu acel număr se află firma: «Şmil Lupovici, cărpaciu-croitor». Intrînd înăuntru, delegatul consiliului de disciplină constată că locuinţa se compune din două odăi: una serveşte de atelier croitorului, a doua ie o odae de culcare.

Croitorul a declarat că avocatul Crupenski este chiriaşul seu de vre-o 3—4 ani, că vine foarte neregulat şi că lipseşte adese de acasă Cînd nu vine acasă, croitorul se culcă în patul avocatului; iar cînd vine — croitorul se culcă în atelier.

Pentru acest în toată forma *pierd-àterre*, avocatul plăteşte treizeci lei lunar croitorului.

Consiliul de disciplină, în faţa acestui rezultat, a luat d-lui Crupenski dreptul de-a pleda, până ce biroul său nu va corespunde exigenţelor amintitului art. 29.

Curtea, în audienţa de ieri, a întărit decisia aşa că d. Crupenski, întru cît ţine să profeseze, va trebui să'şi mute „biroul" aiurea.

— Vasile Ungureanu şi alţi cinci săteni din comuna Gorbăneşti, judeţul Vaslui, au ultragiat, cu prilejul unei alegeri pe jandarmul rural Ioan Pavel, care avea poliţia sălei. Tribunalul a achitat pe săteni. Afacerea se judecă, prin apelul procurorului, la secţia II a Curţei.

— D. consilier C. Grigoriu a fost ieri la Cristeşti, delegat de curtea s. II cu o constatare locală, necesară în procesul de reziliare d'intre domnii Sturza, proprietarul, şi J. Veron, arendaşul.

— Procesul complicilor conductorului poştal Costăchescu, care a delapidat o mare sumă de bani din vagonul poştal, a fost sorocit la 21 Martie, la secţia II a tribunalului.

● După cum am anunţat la timp conferinţele anuale ale corpului didactic primar se vor ţine în zilele de 17, 18, 19, 20 şi 21 a. c.

Iată şi ordinea în cari se vor trata materiile propuse de minister:

In ziua de 17 ora 9—12 tedeum, discursul revizorului şi aranjarea intitutorilor şi învăţătorilor în cele patru secţiuni.

De la 3—6 p. m. a) metodica scris, cetitului, b) o lecţie practică din exerciţiile de vorbire şi auz. c) critica lecţiunei.

In ziua de 18 ora 9 — 12 a) metoda scris cetitului, b) două lecţiuni practice, c) critica lecţiunilor.

De la 3—6 p. m. a) Discutarea regulamentelor, b) exercitarea asupra cântului Imnul naţional oficial.

In ziua de 19 ora 9—12 a) Insemnătatea şi metodica exerciţiilor gimnastice, b) o lecţiune practică de mişcări însoţite de cîntice, c) altă lecţie de jocuri gimnastice în curte, d) critica lecţiunei.

De la ora 3—6 p. m. metodica lucrului manual, b) două lecţiuni practice una pentru băeţi şi alta pentru fete, c) vizitarea expoziţiei de lucruri manuale.

In ziua de 20 ora 9—12 şi 3—6 cântul şi exerciţii de ansamblu.

In ziua de 21 comunicări şi eventuale escursiuni.

● De cîte-ya zile au loc la coloseul Bragadiru reprezentaţiile unei Trupe de varietăţi întrunită sub numele de „Greaat Atraction."

Trupa aceasta se prezintă în condiţii foarte bune; ea aminteşte varieteurile alese care fac deliciul centrelor mari.

Unele numere, în special caricaturistul, Jongleuri, Soeurs Mariette etc. sunt foarte mult aplaudate de numerosul public ce vine în fie care seară.

● *Astăzi s'a deschis acţiune disciplinară contra d-lui M. Ciulei, presidentul tribunalului Botoşani.*

D. Ciulei va fi judecat de ambele secţiuni a le Curţei de Apel. Data procesului n-a fost fixată încă. In conformitate cu legea, însă, termenul cel mai lung este de 10 zile, după deschiderea acţiunei.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 4 Martie

Banchetul Davila

Bucureşti. — La hotel Bulevard a avut loc aseară banchetul dat în onoarea d-lui Davila.

Au luat parte mai toţi artiştii şi numeroase persoane de elită.

D-nii Caragiale şi dr. Ureche s'au scuzat prin scrisori că nu pot participa.

Primul tuast a fost ridicat de d. Ioan Niculescu, artist. Au vorbit apoi d-nii: Procopiu, căpitan Zizi Cantacuzino, Florescu, G. Juvara, directorul „Ordinei", Achille artist şi la sfîrşit d. Davila, care în esenţă a spus că regretă plecarea, mai cu samă cînd ea se face într'un mod atît de brusc. In curînd însă vom fi iarăşi împreună.

„Declar că gîndul meu nu este de a mă mai reîntoarce la Teatrul Naţional. In trei ani am făcut tot ce trebuia de făcut la această instituţie. Acolo nu m'aşi mai putea reîntoarce, de cît micşurat. Voiu face aiurea ceia ce n'am putut face la Teatrul Naţional, căci acolo nu mă va judeca marele public. Vă zic la revedere, căci mă duc să organizez casa care va fi a noastră a tuturor".

*

In legătură cu numirea noului director, ziarul „L'Independance" anunţă că d. Pompiliu Eliad nu va mai fi numit director al Teatrului Naţional, din cauză că este incompatibilitate între mandatul de deputat şi funcţia de director.

Ziarele află însă că în realitate totul se reduce la frica guvernului de a provoca o alegere parţială în Capitală acum şi că această numire se va face după închiderea corpurilor legiuitoare.

Alegerea unui vice-preşedinte

Bucureşti.—Mîine are loc alegerea vice-preşedintelui Senatului, în locul devenit vacant prin moartea regretatului Al. Neculaid.

Pînă acum nu s'a putut stabili numele persoanei care să ocupe această demnitate.

Pe cînd primul ministru susţine pe d. Ilariu Isvoranu, d. Ionel Brătianu susţine pe d. general Budişteanu, care se bucură de multe simpatii în Senat.

Proectul jandărmăriei rurale

Bucureşti.—Mîine se va depune la Senat proectul reformei jăndărmăriei rurale.

Iată dispoziţiile principale ale acestui proect:

Jandărmăria rurală devine o trupă activă, pendinte de ministerul de răsboiu şi pusă la dispoziţia ministerului de interne şi a ministerului de justiţie. Jandarmii vor fi recrutaţi de către consiliile de recrutare şi apoi, prin selecţie, destinaţi la această trupă. Vor face un an de trupă, în care timp vor primi pe lîngă soldă, 30 lei pe lună, după care vor fi ataşaţi pe lîngă reşedinţele administrative.

După funcţionare timp de un an ca auxiliari, vor face timp de 6 luni, o şcoală specială, după care vor fi angajaţi cu dreptul de instrumentare şi cu leafă de 70—80 lei,

Numărul jandarmilor va fi 6500, cîte doui de fie-care comună rurală plus cîte 3 de fie-care reşedinţă de administrator de plasă.

Vor fi împărţiţi în 32 de companii, 16 comandate de căpitani şi 16 de locotenenţi. Ofiţerii vor fi recrutaţi din armata activă şi anume dintre cei mai buni. Ei vor avea dreptul la două gradaţii; în ce priveşte pensia şi limita de vrîstă va fi 55 ani.

Intreaga jandărmărie va fi pusă sub comanda unui colonel, secondat de doui lt-coloneli.

In vederea întrunirei de la Iaşi

Bucureşti.—La întrunirea liberală de mîine nu vor participa nici d. Sturza, nici d. Ionel Brătianu.

Cu acceleratul de deseară pleacă la Iaşi d-nii Stelian şi Morţun şi reprezentanţii liberali din Iaşi, aflători în Capitală.

Legile militare

Bucureşti.—Delegaţii Camerei la legile militare, propuse de d. general Al. Averescu, au terminat pe ziua de eri lucrările lor.

Raportor a fost ales d. căp. Sturza, deputat de Suceava.

Linişte la ţară

Bucureşti.—La ministerul de interne au sosit rapoarte foarte liniştitoare, chiar din acele judeţe unde se semnalase, pînă acuma, conflicte între săteni şi arendaşi.

D. Buzdugan, consilier la Curtea de Apel din Capitală, însărcinat ca să facă o anchetă asupra stărei spiritelor din judeţul Dorohoi, a comunicat astăzi ministerului de interne, că spiritele merg spre liniştire.

Impuşcaţi

Port au Prince. Guvernul haitzian a dat ordin să se împuşte 27 persoane Duminică dim. Se crede că alte acte de violenţă vor mai urma din partea guvernului care se serveşte de conspiraţiunea generalului Firmin spre a obţine prin forţa extradarea haitienilor care s'au adăpestit la consulatele străine.

Concursul judecătorilor ambulanţi

Bucureşti.—Se ştie că pentru acest concurs facultatea din Iaşi a delegat pe d-nii Alexandrescu şi Burada, pentru ca unul din aceştia să facă parte din comisia de examinare a candidaţilor.

In şedinţa de aseară a consiliului profesoral a facultăţei de drept, din Capitală au fost recomandaţi ministrului pentru a alege un delegat, pe d-nii: Disescu şi I. Tanoviceanu.

Camera

Bucureşti.—Deputaţii discută cu aprindere faptul că n'a apărut încă decretul de numirea locţiitorului d-lui Davilla.

D. Al. Şmeltz, deputat de Botoşani reînoeşte interpelarea d-sale cu privire la cartelul sticlarilor şi la acapararea pieţei petroleului de către societatea „Stadard Oil".

La această interpelare se asociază d-nii deputaţi Dragu şi Gheorghiu.

Se validează alegerea de la Dorohoiu de la 2 Martie, în persoana d-lui Gh. Manoliu.

D. Costinescu depune un proect de lege modificator al băncilor populare.

Deputaţii trec în secţii.

Senatul

Bucureşti.—Senatul votează recunoaştere de societate morală a societăţei de binefacere „Moldova" din Iaşi.

După ce mai votează cîteva recunoaşteri, şedinţa se ridică.

Franz Ioseph indispus

Viena. —Impăratul are o bronşită uşoară, care îşi urmează cursul natural. Tusa a devenit foarte slabă.

Bătrînul monarch a avut o noapte bună. Pofta de mîncare este mai satisfăcătoare. La amează Impăratul a primit pe principele Ferdinand al Bulgariei. Această audienţă specială a durat o jum. oră.

Confirmare

Pazis.—Agenţia Havas confirmă ştirea că 12 persoane au fost împuşcate sub acuzarea de a fi fost compromise în complotul urzit de generalul Firmin.

Unsprezece persoane s'au adăpostit la legaţiunea franceză.

Atentat

Baku.—Agenţia Westnik află că o bombă a fost aruncată sub o trăsură care conducea nişte bani aparţinînd căiei ferate transcaucasiană. Bomba a exploadat, omorînd mai multe persoane şi rănind un mare număr. Suma de bani a rămas neatinsă.

Percheziţii

Petersburg.—Noaptea trecută s'au făcut aproape 400 de percheziţii, mai cu samă pe la studenţi şi studente, dar şi la mai mulţi profesori din conservator.

Multe persoane au fost arestate.

In Maroc

Paris.—Generalul d'Amade telegrafiază că trupele sale sînt aşezate lângă Kasbah Ued Said. Inainte de a pleca de la Settat generalul a primit supunerea din cea mai mare parte din tribul Nizab şi de la Uled Said. După ce trupele au dat foc la locuinţa seikului Bonazzoni care în numele lui Hafid, împinse triburile seicului la Rekvo la revoltă, Marocanii au venit să'şi ceară ertare; toate populaţiile din acest ţinut pare că doresc acum foarte mult pacea şi domnia sultanului Abd El Aziz. Generalul va pleca la Casablanca spre a primi pe generalul Liantey. Trupele vor rămînea la Ber Resid, sub ordinile lui Boutegourd.

Licenţiat în Litere

Face cunoscut elevilor din gimnazii şi licee şi elevilor cari dau examen în particular, că se însărcinează cu facerea de traduceri, compoziţiuni şi disertaţii din limbele franceză, germană, engleză, latină şi greacă în romînă şi vice-versa, cu preţuri moderate.

Corespondenţă în toată ţara. Răspunde urgent.

A se adresa la Administraţia ziarului.

Lucrările se fac în 12 ore.

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Pentru cei care au îutîrziat, să nu *peardă ocaziunea acuma la*

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea are loc la

— 17 şi 18 Martie 1908 —

Iar cîştigul principal în caz norocos

LEI 90,000 LEI

Inştiinţez pe onor. Public că am pus în vînzare pentru această clasă ultimele rezerve de 20—25 lozuri, cu preţurile oficiale:

1/8	Una optime	13 Lei
1/4	Un sfert	26 Lei
1/2	Una jumatate	54 Lei
1/1	loz întreg	104 Lei

Comandele din ţară se efectuează însoţite de valoarea respectivă.

DE ÎNCHIRIAT

7 odăi şi o bucătărie sau 4 odăi şi o bucătărie în strada Nemţească 8. A se adresa alături la D-nul I. Goldştern.

DE INCHIRIET

de la 23 Aprilie 1908

1) Un apartament din 4 camere osebit bucătarie şi sofragerie— atenanse, grajd, remise şi altele.

2) Un apartament compus din 3 camere şi bucătărie, atenanse, toate cu instalaţiune electrică şi grădini spaţioase.

A se adresa la proprietar,

ILIE I. COCIA

Strada Bucşinescu No. 15 Iaşi.

De inchiriet de la 26 Oct., 1908. Două dugheni (în parte sau în totul) din str. Ştefan cel Mare No. 8 ocupate actualminte de d. David Kohnfeld, cu sau fără locuinţă, compusă din 4 odăi şi una bucătărie.

A se adresa la d-na de Neuschotz proprietară.

LABORATOR SPECIAL

PENTRU

Analize medicale

Dr. Med. Ioan Nimereanu

Pentru a putea răspunde tuturor cererilor îşi asociază şi pe

Dr. Med. P. COSTIN

Medic secundar de spital

Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Farmacie se caută în arendă cu începere de la ori ce dată sau chiar de la sfîntul Gheorghe a. c.

Adresa: C. Păun *farmacist*

Biserica Barnovschi, I

DOCTOR SUZANA WECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun

Vaccinări şi revaccinări

cu limfa garantată

practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

De Vînzare

FÂN de calitate superioară; PAE de orz şi GRÂU, presate pe moşia Izvoare Epureni. A se adresa: doctor C. Enăşescu *gara Larga.*

DE INCHIRIET

DE LA SF. GHEORGHE, apartamentul de-asupra băcăniei Iarmacov.

A se adresa la băcănie.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea la 17 şi 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Princip. la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumàtate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50 lei	1/4	Un sfert	9.00 lei
1/2	Una jumătate	18.00 lei	1/1	loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi : *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-lui ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu ; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fi ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor ; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vă ămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tuseĭ magăresci, catarrhelor, insomnielor,** etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* farmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE :

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Seânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea ELIXIRULUI GUILLIÉ est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞI : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, *—strada Stefan-cel-Mare* **—Iaşi**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repede

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

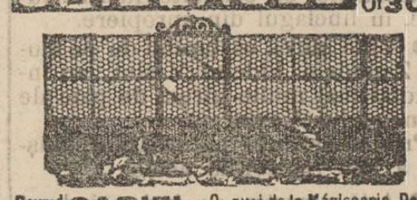

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

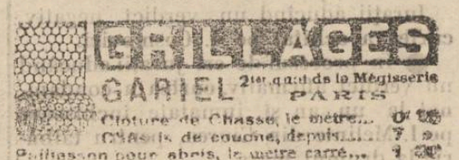

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani

» » » » IV 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 381.—Joi 6 Martie 1908

Gheorghe Lascar

ème candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parţială a colegiului I de Senat din Iaşi, în ziua de 9 Mart a. c.

Idealuri şi tendinţe

De cînd noul partid conservator democrat s'a închegat şi a arătat cîte-va din principiile de care se va conduce, se petrece un fenomen curios. Atît liberalii cît şi nuanţa conservatoare veche pretind că aveau încă de demult asemenea principii şi că ele nu sunt ceva nou. Dar curiositatea este tocmai că nici unul din acele partide nu le-a scos la iveală ci le-a ţinut închise ca nu cumva să le afle şi alţii. A fost de ajuns ca partidul conservator să le spue pe faţă, pentru ca fiecare din cele două grupări politice să le revendice ca fiind ale lor şi numai ale lor.

Partidul conservator zice : noi nu avem să ne opunem curentului democratic care stăpîneşte în cele mai multe părţi ale Europei, şi care poate fără voia unora pătrunde mereu şi în societatea noastră. Sar însă liberalii şi răspund că dînşii numai sunt adevaraţi democraţi, că numai ei au avut şi au darul de a pricepe nevoile societăţii, că numai dînşii pot aduce leacurile cerute. Se uită rău şi cu necaz cînd văd că şi alţii au totuşi ţîta dacă nu mai multă pricepere de cît dînşii. De aici lupta contra noului partid, care prin felul cum îşi desfăşoară ideile de guvernămînt, poate ajunge adversar de temut. Se tem şi cu drept cuvînt, că noul partid va zmulge din aureola de altă dată a partidului liberal, dar mai ales îi va lovi prestigiul în felul de a fi şi de a făptui legile cari vor cîrmui societatea noastră în viitor.

Partidul conservator democrat zice: noi nu vrem nici oligarchie, nu vrem lupta de clasă, ci armonizarea tuturor intereselor sociale. Sar din nou liberalii şi strigă că dînşii şi numai ei sunt adevaraţii prieteni ai armoniei sociale, că nici odată între ideile ai căror campioni s'au făcut ei n'a figurat lupta de clase.

Li se răspunde că în teorie poate o fi aşa, dar cu totul altfel se prezintă lucrurile în realitate. Campania pe care cei mai autorizaţi dintre fruntaşii lor au dus'o în opoziţie contra proprietarilor şi arendaşilor precum şi continuarea ei în timpul guvernării actuale, dau o flagrantă desminţire ideei de armonie socială, pe care liberalii pretind că ar fi adoptat'o în programul lor.

Partidul conservator-democrat zice: voim să dăm o atenţiune deosebită meseriilor şi meseriaşilor, voim să ascultăm doleanţele lor, voim să lucrăm cu dînşii pentru ca măsurile ce la timp vom fi în putere a lua, să fie adevăratul răspuns la acele nevoi.

Şi la aceasta liberalii au răspuns cu necaz că nici odată meseriaşii nu pot şi nu vor urma acest partid. Căci de şi şeful partidului Take Ionescu, a aratat că între principiile conducătoare ale aceluia stă şi chestiunea lucrătorilor în general şi a meseriaşilor în parte, dar aşa ceva nu se poate. Şi nu se poate pentru că d. Take Ionescu este protagonistul capitalului mare şi ca atare nu poate să fie pentru capitalurile mici, pentru meseriaşi.

Şeful partidului conservator-democrat în unire cu partidul, zice: vom lupta pentru armonisarea intereselor tuturor claselor sociale, deci vom lupta pentru a pune de acord industria mare, capitalurile mari cu meseriile, capitalurile mici. Iar acesta e un punct de căpitenie a programului conservator democrat; ideia aceasta e una din bazele pe care stă alcătuirea partidului. Şi la această declaraţie de principii, adversarii liberali răspund că nu se poate. Cu alte cuvinte nu se dă voe de partea aceasta ca conservatorii democraţi să-şi făurească un ideal, să urmărească ţinta de a pune de acord toate interesele. Şi pentru ce? Pentru că, zic liberalii, aceasta o voim noi şi nu permitem să o voiască şi alţii.

Dar se poate ori cînd răspunde că afirmarea cum că şeful partidului conservator democrat e o personalitate predispusă numai pentru capitalul mare, că e oare cum înăscută la el această tendinţă e desigur o copilărie.

A afirma că numai liberalii ţin recordul armonizărei claselor este a nega evidenţa. Căci de sigur toată lumea vede şi simte cum înţeleg dînşii această armonizare: scoborîrea celor de mai sus la nivelul celor de jos, iar nu ridicarea acestor din urmă la nivelul celor întăi; ridicarea ţaranilor prin scoborîrea proprietarilor. Or, acesta nu poate fi idealul democrat-conservator.

V. I. Radu.

CU D. DUCA

D. I. Duca, tînarul deputat liberal, discută discursul pe care d. Take Ionescu l'a ţinut, Duminecă, 24 Februarie, la Galaţi.

După ce arată că partidul liberal doreşte armonia claselor— declaraţie de care luăm act cu plăcere—d. Duca în analiza discursului şefului nostru lămureşte discursul prin aceea că d. Take Ionescu caută să seducă contingentul muncitorilor spre a face din el o armată de agenţi electorali.

Rău se înşeală directorul „Viitorului".

In întrunirea de la Galaţi unde a fost discutată declaraţia de principii, d. Take Ionescu a expus foarte lămurit că ar fi şi o greşală şi o acţiune rea, dacă partidul conservator-democrat s'ar lua la întrecere cu partidul liberal asupra orientărei şi a mersului spre stînga, fiindcă asemenea cursă de întrecere ar avea de rezultat reformarea unei drepte, pe cînd misiunea partidului nostru consistă tocmai în a moderniza dreapta.

D. Take Ionescu a afirmat un fapt. D. Duca nu-l contestă, nici nu l'ar putea nega. Şi dacă d. Take Ionescu a afirmat exemplul muncitorilor englezi, a fost spre a-l recomanda conservatorilor romîni.

Acestor conservatori le-a zis d. Take Ionescu, că, în loc de a urma pe conservatorii francezi, cari au ajuns să nu mai însemne nimic, mai bine ar face să iee exemplu de la conservatorii englezi.

Curioase meniri

Domnii Gheorghe Panu şi Barbu Delavrancea ocupă, fie care în sensul talentului său, situaţiuni importante în lumea politică.

De prea mult noroc în politică nu se poate plînge, însă, nici unul din ei.

D. Panu reuşise să înjghebe o puternică grupare politică; d. Delavrancea s'a adus pe el singur în partidul liberal şi s'a transportat apoi în partidul conservator. Dl. Panu a ajuns deci acum slugă din stăpîn ce era, pe cînd d. Delavrancea este în partidul conservator ceea ce era la liberali : un lăutar care cîntă boerilor.

Dar acolo unde aceşti doi barbaţi politici se întîlnesc în dureroasele şi curioasele lor meniri, este cînd ne dăm seama bine de ocupaţiile identice pe care fie-care din ei le au în partidele lor de azi, pe care le-au avut în partidele lor de ieri.

Domnii Panu şi Delavrancea fac parte din actuala Cameră : unul a fost ales de guvern, ca fruntaş al partidului liberal; celălalt de acelaş guvern liberal, ca fruntaş al partidului conservator.

Doi fruntaşi, aşa dar, cari au întrat în parlament nu prin propriile lor forţe, ci fiind-că partidul d-lui Panu se află la cîrma statului şi fiindcă, ca o culme a lăutarismului său—bardul de la Vrancea, a ajuns să-i doinească până şi lui Suveică de la Focşani!

Dar d. Panu, ca şi d. Delavrancea se află în parlament. Prin ce s'a manifestat fie unul, fie celalalt?

Doar prin tăcere.

Dar în afară de Parlament ambii se manifestă, foarte regulat, prin aceleaşi apucături, cari explică de ce d. Panu e un fruntaş liberal şi de ce bardul e deputatul lui Săveanu bătrînul.

Ambii injură pe d. Take Ionescu : d. Panu în revista sa, d. Delavrancea în discursurile sale D. Panu înjură de două zeci şi cinci de ani : a înjurat pe Sturza, pe Lascar Catargi, pe Stătescu ; iar Delavrancea, care înjura altă-dată pe Sturza, înjură astă-zi pe şeful partidului conservator-democrat.

Şi unul şi celălalt sunt sudalmagiii partidului lor. Şi unul şi celălat ar fi putut face treabă mai bună.

Acum e prea tîrziu.

VIN MINIŞTRII !

Liberalii din Iaşi proiectează să ţie o întrunire publică în vederea alegerei de Duminecă.

Au simţit nevoia de a arăta publicului cine este şi, mai ales, cum este d. Buicliu, candidatul—şi de aceea au hotărît să facă o întrunire publică.

Atît n'ar fi fost în deajuns. Trebuia să se dee întrunirei şi oare care fast, căci cu oratorii locali de cari dispune partidul liberal în Iaşi, ar fi trebuit ca unul şi acelaşi orator să fi vorbit de patru ori în aceeaşi întrunire.

De aceea s'a recurs la o mare fineţă : s'a hotărît ca doi miniştri să vie să ilustreze întrunirea.

D'intre actualii miniştri numai doi au legături cu Iaşul : d. Stelian, care era să cadă în alegerile trecute, şi d. Haret care păşueşte Iaşul cultural ca buba cea neagră.

Ziarele liberale, cari au vestit că doi miniştri vor veni la Iaşi ca să facă pe domnişoarele de onoare ale junelui domn Buicliu, au fost foarte contrarii în versiunile lor : un ziar spunea că vor veni d-nii Sturdza şi Stelian, altul că vor veni alţii etc.

Misterul cu miniştrii a rămas deci să fie lămurit în ziua întrunirei — care nici ea n'a fost precizată încă.

In presupunerea că întrunirea va avea loc şi că vor lua cuvîntul şi din sfetnicii Tronului, întrebăm de ce s'a recurs la prezenţa unor feţe atît de simandicoase ?

Veni-vor miniştrii să glorifice persoana d-lui Gr. Buicliu, directorul Creditului ?

Asta ar fi treaba enciclopedistului, care se va ocupa de ilustraţiile Iaşului. In scopul imediat al alegerei, iar nu credem că ar fi nevoe de oratoria unor miniştri.

Candidatul liberal este sigur de reuşită.

Din ziua cînd herolzii liberali au trîmbiţat superioara candidatură a d-lui Buicliu, se zice de liberali că „triumful" va fi al lor.

Se apasă asupra gloriosului trecut parlamentar al d-lui Buicliu ; asupra faptului foarte tragic că d-sa reprezintă, între altele, şi Manifestul regal de la Martie trecut—şi se recurge la miniştri, cari să vie la o întrunire electorală de la Iaşi !

Prea mult fast şi prea se tradează situaţia critică a candidatului, pe care liberalii l'au scos iar la patinaj.

CATE-VA NOTE

Ziarul local al carpiştilor are o singură specialitate : are un galantar în care îşi expune, cu gust foarte dubios, cele mai neelegante titluri ale „articolelor" senzaţionale ce le publică.

Pe ziua de ieri galantarul a fost reinoit cu un titlu nou de tot, cu un titlu scris cu caractere evreeşti.

Se întreabă lumea ce o fi însemnînd acele litere scrise de la stînga la dreapta.

— Trebue să fie, credea unul, programul grupărei carpiste, care şi ea merge anapoda, de la stînga la dreapta.

— Vă greşiţi, răspunde un altul ; asta ie iscălitura prensului Griguţă de pe actul hipotecar ce l'a încheiat cu vechilul.

*

Cu prilejul citirei unui rescript regal, iată ce s'a întîmplat în Camera Ungară—după descrierea unui ziar romîn de peste munţi:

„Acest rescript prea înalt fu cetit în mijlocul unui sgomot, a unui vîrtej ne mai pomenit. Din toate părţile se auzeau diferite strigăte,

— Să rămînem la olaltă!

— Jos cu Maghiarii!

— Să ne desfacem de către Ungaria!

— Să rămînem la olaltă şi să continuăm şedinţele.

— Abzug dărăbanilor!

După cetirea decretului regal preşedintele propune verificarea protocolului.

In momentul cînd notarul începu a ceti protocolul deputatul starcevican Pasici fugi la catedră, îi smulse protocolul din mînă şi-l rupse în bucăţi.

Un sgomot, o confuziune ne mai pomenită se iscă, aşa că preşedintele fu silit din nou a suspenda şedinţa.

După redeschidere cu mare greu se citi şi verifică protocolul din nou făcut şi preşedintele declarînd şedinţele de amînate încheiă şedinţa.

După ce deputaţii rămaşi la olaltă sfădindu-se au ieşit la stradă : începu publicul a striga în gura mare :—Jos cu Wekerle!—Abzug Rauch! Zsivio coaliţia sîrbo-croată!—Jos Ungaria! —Los von Ungarn!

Au probat să facă demonstraţie şi pe străzi, dar nu le-au succes, căci poliţia a fost pregătită aşa că nu au putut nici vâşca".

OAMENI ŞI LUCRURI

Un suflet care plînge...

O dramă pasională cu totul rară şi originală în feliul ei s'a întîmplat într'o localitate spaniolă, Coruna. Locotenentul de infanterie Josè Morales, fiul unui cunoscut general, a descarcat două gloanţe de revolver asupra logodnicei sale, Juana Lopez, fiica unui bogat fabricant, rănind-o grav. După aceea se sinucise cu cel de al treilea glonte.

Tînăra fată, care avea frumoase aptitudini poetice, scrisese un volum de versuri întitulat „Un suflet care plînge". Cuprinsul volumului deşteptă în mintea tînărului oare care nelinişte, oare cari bănueli poate. Versurile par să fi fost de oare care valoare literară, judecînd după faptul că doi scriitori oferise debutantei cîte o prefaţă. Ofiţerul rugă, conjură pe logodnica sa să nimicească opera, şi după ce ea refuză rugămintea, se iscă neînţălegerea care deveni tot mai mare pînă se sfîrşi cu dureroasa dramă pe care am relatat o mai sus după o informaţiune de gazetă,—un simplu fapt divers.

Intîmplarea însă e rară şi vrednică de înregistrat. Cu deosebire interesante sunt detaliile psihologice ale ei care-i dau toate elementele unei mişcătoare drame de teatru.

Fără îndoială, militarul logodnic avea motive să găsească întru cîtva bănuitoare accentele de duioşie şi de lirizm din bucăţile poetice ale tinerei logodnice şi să se teamă de sentimentele pe care le exprima în versurile ei lirice, să se teamă de manifestările mai tîrzii ale „sufletului care plînge"... Dacă o iubia—şi lucrul nu mai lasă acum nici-o îndoială—avea întreg egoizmul profund al sentimentului de iubire. Dragostea nu cunoaşte altruizmul ; ea cere pentru sine şi numai pentru sine toată fiinţa dorită ; ea poate să uite, să ierte—trecutul ; dar nici-odată nu va îngădui pe tovarăşul viitor al vieţei şi al simţirii reînviind şi mai cu seamă poetizîndo iubire anterioară în moartea căriia are tot interesul, toată dorinţa ca să creadă. Nici macar o floare pe mormîntul unei iubiri uitate, nici o pomenire aşa cum se face ori-cărui mort,—nimic. Ni se pare dar lucru lămurit, mai cu seamă din partea unui suflet cam rece, cam prozaic de militar şi fiu de militar, să despreţuiască şi să urască expanziunile poetice ale unei tinere fete, după cum omenesc lucru ni se pare din partea logodnicului să dorească pe aleasa inimei sale cu totul străină de sentimentalizme, de înclinări şi simpatii care să-i poată întuneca sufletul, tocmai în timpul fericit al logodnei. Şi alături de aceste sentimente,—iată un altul, al ei, de o potrivă omenesc, poate mai omenesc încă : orgoliul literar, visul de glorie, de mărire, de renume, poate chiar un instinct îndreptăţit al unei faime meritate, poate presimţirea unui real şi mare talent; poate încă... o sinceră şi profundă părere de rău pentru un trecut frumos, pentru vr'o iubire împărtăşită dar nenorocită...

Dintr'un atare conflict între două temperamente meridionale nu e uimitoir să se nască o tragedie ca acea povestită mai sus.

Rodion

Edmondo de Amicis

Literatura italiană a suferit la un interval relativ foart mice două pierderi mari, ireparabile : după Carducci a pierdut pe de Amicis. Apropierea acestor 2 nume însemnează că se asemănau cumva prin creaţiunile lor literare, nu prin mărimea geniului lor ; aveau însă ceva comun, zice un critic, — idealul lor patriotic. Căci pe cînd Carducci căuta să întărească sentimentul naţional prin satiră amară şi sîngeroasă, rînd pe rînd şi să propage idealuri sănătoase, tînărul Edmondo de Amicis lupta la Custozza şi nu dezarmă decît atunci cînd unitatea Italiei se realizase prin cucerirea Romei. Se atribue cunoscutelor sale „bozetti militari" faptul că între poporul italian şi armata italiană s'a născut o încredere reciprocă, că s'a risipit neîncrederea şi duşmănia între apărătorii reacţiunii şi marele norod, iubitor al libertăţii.

Carducci şi De Amicis, fiecare cu mijloace diferite, au întreprins să influenţeze asupra educaţiunei morale a poporului şi după cum Carducci în ale sale „odi barbare" a ridicat stilul poetic la înălţimi necunoscute, tot aşa de Amicis a izbutit să creeze un stil neobişnuit şi original pentru opera sa în proză. Amîndoi scriitori au luat o parte imensă la dezvoltarea literară a Italiei.

De Amicis aparţine categoriei autorilor celor mai cetţi ai Italiei. Nu ararori a produs mirare constatarea că lucrarea lui „Il Cuore" a atins atîtea sute de ediţiuni însemnînd un succes cu totul extraordinar. Numai „Promessi sposi" a lui Manzoni au întrecut acest succes. Marele şi popularul scriitor avea însă modestia să admită părerea că din opera sa numai o parte mică îi va supravieţui şi-i va asigura adevărata glorie.

El scrise cîndva : „marii poeţi deşi teaptă admiraţie şi însufleţire ; ceilalţi numai simpatie şi iubire. Dar a trezi simpatie îmi pare un succes suficient, pentru că aceasta însamnă o manifestare delicată a sufletelor omeneşti şi e, pentru sine însuşi chiar, începutul unei bune acţiuni".

*

De Amicis a fost scriitorul mulţimei—de aci şi marile sale succese de librărie. O înclinare firească îl apropria de popor iar educarea acestuia îi se părea totdeauna ca o datorie a sa. „Am vrut cîndva să mă fac învăţător şi de cîte ori văd o clasă cu cîteva bănci, simt o mare emoţiune".

El a început ca scriitor militar, pe cînd el însuşi se afla în rîndurile armatei.

Mai tîrziu, după mulţi ani, cînd se converti pe faţă la socialism, unele ziare — germane mai ales — se arătară foarte bănuitoare faţă de această „renegare", dovedind că nu cunoşteau bine evoluţia şi sufletul scriitorului. Bucăţile lui militare zugrăveau pe de o parte pe ofiţerul născut din clasele mai bogate, patriot prin educaţiune, pe de altă parte ele manifestă o simţire profundă şi o înţelegere deplină a suferinţelor îndurate din soldatul simplu, ieşit din clasele sărăcăcioase şi alinarea, înlăturarea acestora era şi scopul acestor povestiri. Multe scene din cele descrise de Edmondo de Amicis au rămas celebre şi s'au popularizat, chiar dacă nu toate dovedesc psihologie exactă, ci sentimentalism pe alocurea şi declamaţiune.

Lucrările lui de voiagiu sunt superioare povestirilor militare. Aici desvoltarea talentului său literar se poate urmări mai uşor şi mai deplin. Fără a recurge la formele nuvelei sau a schiţei, el zugrăveşte pe om aşa cum îl surprinde din fugă, în plină activitate şi frămîntare. Aci găseşte el şi humorul cel sănătos şi curat.

In zugrăvirea peisagiilor el se ridică la o infinită varietate de tablouri, ne însufleţeşte fantazia, ne-o înviorează, fără să păstrăm însă o impresiune de unitate. Nu ne transpune în peisagiul descris, ci trecem par'că în trenul fulger pe dinaintea lui. In parte e de vină pentru superficialitatea ce se observă în anumite din lucrările lui—şi abundenţa excesivă a producţiunei lui. In această privinţă poeziile lui apărute în 1881 nu însamnă un mare progres.

*

In ce priveşte însă stilul lui de Amicis, el a devenit din ce în ce mai viguros. Cuvîntul capătă la el o resonanţă tot mai muzicală şi dacă fantazia oboseşte uneori, creşte în schimb mereu pitorescul în descriere, siguranţa în colorit, unde lipseşte însufleţirea, se găseşte înflăcararea în dicţiune. Scrierile lui sociale arată o formă perfectă, captivantă. Privirea lui devine tot mai clară în judecarea lumei, reflexi-

unea—tot mai profundă. Aşa s'au produs în activitatea lui strălucitele opere ca „Il covre", „Gli amici"—în 1882, „Sull-Oceano" în acelaşi an şi ale sale „Memorie" în 1899, un an după „La carrozza di tutti" scrisă în 1898. In «Memorie» se arată De Amicis maestru desăvîrşit, dispunînd de o colosală abundenţă de fapte şi gîndiri.

De Amicis şi-a sfîrşit activitatea aşa cum o începuse, — reîntorcîndu-se la lucrări de analiză, de psihologie, la studiarea mulţimilor şi cu deosebire a clasei din mijlocul căreia a eşit. Prin toate scrierile sale găsim un suflu de optimism senin. Unde găseşte şi arată răul, o face numai pentru a ne învaţa să ne ferim de el. El va ocupa veşnic un loc de frunte în literatura italiană.

Litere-Ştiinţe-Arte

V. D. Păun.—Toate ziarele din Capitală au înregistrat moartea ziaristului militant fost în ultimul timp redactor la „Secolul". Notiţe scurte au rezumat sau amintit activitatea lui ziaristică şi didactică, defunctul fiind un fost profesor de Liceu şi fostul dascal de limba romînă a Prinţului Ferdinand.

Ni s'a părut curios că a fost complect uitată activitatea literară a defunctului Păun, autor al unui mare număr de producţiuni poetice care pe vremea lor au fost foarte remarcate şi publicate în reviste mari. In special iubea geniul poemelor mari în hexametre, căuta imaginea îndrăzneaţă şi bogat colorată. Un număr mare de atari lucrări trebuie să fi lăsat, dar nicăiri nu se pomeneşte de ele, nu li se relevă valoarea.

E posibil că pricina e în activitatea cea de pe urmă a reposatului: activitate de gazetar profesionist şi pasionat, în care a sfîrşit prin a se arăta sectar nemilos şi a se servi de un limbagiu pe cît de violent pe atît de greoiu şi lipsit de farmec. E prea probabil că această proză a contribuit a îndepărta în mintea celor de astăzi ideea că autorul ei are la activul său frumoase pagini poetice. Dar e poate constatarea de făcut că, în general, gazetăria de astăzi e la noi incompatibilă cu o adevarată producţiune literară, cu totul contrarie poeziei propriu zise de care te depărtează şi te înstreinează pentru totdeauna.

Stilul violent în care scria fostul ziarist de la „Secolul" nu mai putea aparţinea unui autor de poeme şi de aceea publicul mare l-a uitat complect pe autorul acestor din urmă.

Şi era încă un noroc în nenorocire: că „Secolul" e aşa de puţin cetit...

*

Amintim că cele trei reprezentaţiuni ale d-nei Agata Bărsescu-Radovici şi a trupei d-sale au loc la 16, 17 şi 18 Aprilie.

*

In ziua de Duminecă 16 Martie are loc la teatrul naţional o mare matinee artistico-literară. Marele poet Coşbuc va vorbi despre „Superstiţii populare".

*

Edison este complect restabilit; se ştie că în urma unui accident de laboratoriu marele inventator s'a aflat în pericol de moarte. Un corespondent al lui „Matin" a avut cu el o convorbire. Edison i-a zis între altele:

— Moartea, vezi d-ta, nu e aşa de tare cum ne închipuim noi. Iată eu care sunt un om aşa de bătrîn am fost mai tare ca dînsa. El povesti apoi cum din cauza pasiunei sale pentru lucrările de laboratoriu nu se poate odihni decît cînd, în urma vre unui accident, e nevoit a sta în spital. In momentul de faţă savantul american e preocupat de două invenţiuni: găsirea unui metal ideal care să dea automobilului o putere şi o rezistenţă care-i ipsesc astăzi; şi găsirea unei baterii electrice tot pentru automobil, care să-i dee acestuia cea mai mare energie şi iuţeală în cea mai mică dimensiune şi cea mai mică greutate. La aceasta din urma lucrează de mulţi ani şi are oarecari rezultate promiţătoare.

*

Profesorul Testi, directorul galeriei artistîce din Parma, a descoperit din întîmplare la un comerciant din Veneţia un tablou original de Correggio. Guvernul l'a rescumparat cu 17,500 lire pentru galeria Corsini din Roma. E o lucrare de tinereţe, dar cu toate calităţile caracteristice genialului pictor.

*

Cu ocazia celei din urmă alegeri la «Academia Franceză» ziarul „Gaulois" a stabilit că dintre toate provinciile franceze acea a Lorenei numără mai mulţi reprezentanţi în Academie. Ei sunt şase la număr: Barrès, Gebhardt, D'Haussonville, Cardinalul Mathieu, Mézières şi Henri Poincaré.

*

In 1874 marele poet Carducci scria în „Studi letterari": „Ar trebui întocmită o bibliografie a lucrărilor poetice scrise în slova lui Dante, toate poeziile scrise pentru el şi asupra lui". Această idee a întreprins s'o realizeze romancierul. Carlo del Balzo în 1886, calculînd că vor fi zece volume, cuprinzînd lucrările a vr'o 300 de poeţi. Astăzi opera lui e terminată şi se întinde pînă la al 6-lea centenar al genialului poet, în 1865. Dar în loc de 10 sunt 15 volume de cîte 600 pagini, octav, în loc de 300 — figurează 1000 de poeţi.

*

Medicii din Turin (Italia) au stabilit zilele aceste următorul tarif: o vizită la domiciliu 3 lire; la o oară fixă anunţată dinainte 4 lire; o vizită de urgenţă 5 lire; vizita de noapte 15 lire. Vizită la domiciliu pentru mai multe persoane, cîte 2 lire de persoană; un consult la domiciliul medicului 10 lire şi 20 lire pentru medicul consultant; un certificat simplu 3 lire; vizită afară din oraş 5 lire şi transportul; dacă durează un ceas, 10 lire. Vaccinarea 10 lire.

Aviz noului societăţi a medicilor din oraşul nostru...

*

STRUNA ZILEI

JOSETTISM...

Cu excedentul budgetar pe care d. Davila îl lasă d-lui Pompiliu Eliade la teatru în zadar se laudă d-sa; el e datorit «Josettei»...

Un ziar liberal.

Naivă, blîndă, dar... cochetă,
Ce multe pozne faci, Josettă!...
De dragul tău — Davila cade,
Tot tu-l înalţi pe Eliade...

Informaţii

● **Apă pentru Roman.**— Am anunţat la timp că între primăria comunei Iaşi şi între acea a Romanului, a intervenit o transacţie, căreia urmează să i se dee formă definitivă, prin care transacţie comuna Iaşi va ceda Romanului 4000 m. c., apă pe zi şi va primi în schimb 40,000 lei anual, timp de 50 ani.

Aceeaşi chestie a fost tratată şi între administraţiile respective conservatoare, dar, pe cît se pare, în condiţiuni mai avantajoase pentru comuna Roman, căci, în această privinţă, partidul conservator-democrat din Roman a lansat următorul manifest către cetăţenii de acolo:

Se svoneşte că consiliul comunal este pe cale a încheea convenţiunea cu primăria Iaşi pentru aducerea apei.

Nimeni nu este contra alimentărei oraşului cu apă, dar trebue să lămurim lucrurile:

D. Dr. Riegler a tratat această chestiune pe timpul cînd era primar. Primăria Iaşi a cerut atunci, prin oferta înregistrată, aflătoare la dosar, suma de 500,000 lei. Tratativele s'au oprit la suma de 300,000 lei, pe care primăria Iaşi a acceptat-o.

Astăzi aflăm că primăria Roman este dispusă să dea o anuitate de 40,000 lei pe timp de 50 ani; ceea ce, după calculele facute, reprezintă un milion mai mult, de cît chiar oferta făcută de primăria Iaşi

Prin această intreprindere inexplicabilă şi ruinătoare, comuna s'ar ingloda timp de jumatate de secol, aşa că va fi condemnată a nu mai putea realiza nici una din lucrările absolut trebuitoare oraşului.

Este de stricta noastră datorie, ca cetăţeni ai Romanului, să protestăm cu toată energia şi atragem atenţia d-lui primar căruia cerem să intervie, cu toată autoritatea sa, spre a împedeca realizarea acestei întreprinderi, atît de dăunătoare pentru comuna Roman.

● **More judaico.** — La refuzul rabinului doctor Niemirover de a oficia prestarea unui jurămînt *more-judaico*, tribunalul secţia II a obligat pe rabin să-şi întemeieze refuzul prin un raport scris.

Iată acel raport:

Ca să pot explica pentru ce aşa numitul jurămînt „more-judaico" nu poate fi aplicat şi, mai ales, cum trebue prestat jurămîntul la evrei, trebue să tratez 4 puncte.

1) Jurămîntul la evrei după biblie, talmud şi codicile rabinice.

2) Caracterul nejudaic al jurămîntului numit more judaic

3) Motivele etice şi religioase care conchid contra întrebuinţărei unor forme atît de necivilizate la jurămînt.

4) Cum jurămîntul trebue să fie executat.

1) Formula de jurămînt în Pentateuc este: „jur pe eternul D-zeu al Cerului şi al pămîntului (Genesa 24.3) Deuteronomium 6.13 etc. Se mai găseşte formula în Samuel şi Ruth: cum e drept că D-zeu e viu—cum e drept că trăeşte D-zeu.

Numai într'un singur caz, excepţional, şi anume al femeei infidele, jurămîntul era rostit de preot.

Jurămîntul simplu din timpul Ihorei şi a profeţilor s'a desvoltat în perioada talmudică. Bazate pe deciziuni talmudice codicele rabinice decid că jurămîntul leagă pe evreu în ori ce limbă ar fi făcut (choşen mişpot 78.20) în orice loc şi zi de lucru (Talmud Sebuoth 36) Jurămîntul leagă faţă de neevreu tot atît ca şi faţă de un evreu.

Unele ceremonii de ameninţare (infricoşare), întrebuinţate în Babilonia în timpul Gaoneilor, spre a se evita rostirea numelui de D-zeu, n'au lăsat urme în codicile rabinice ca Iad tactasaca a lui Macmonde.

Imbrăcarea cu tales, luarea unei băi rituale şi cameşa mortuară în timpul jurămîntului, nu sunt prevăzute în talmud şi în codicele rabinice, formula constînd în numele lui D-zeu şi punerea mînei pe Sf. Scriptură.

In casuri grave se atrăgea atenţia şi asupra gravităţei sperjurului. Din veacul al 2-lea ne e păstrată cuvîntarea *judecătorului* care era şi preot prin care atrăgea atenţia în casuri bănuitoare asupra importanţei jurămîntului.

*

2) După ce am arătat că jurămîntul după prescripţiile codicelor evreeşti, nu cere nici preot nici vre-o limbă anumită, nici ceremonii extraordinare, jurămîntul aşa numit more judaico, care e basat pe atari forme, nu e de loc judaic ci e numai o invenţie a spiritului de persecuţie contra evreilor din evul mediu şi a fost desfiinţat în veacul al 19-lea în toate ţerile civilizate. Nici în România n'a fost introdus pe baze talmudice ci de către un neevreu anume Obreja.

Somităţi rabinice, autorităţi pentru evreii cei mai ortodoxi, s'au exprimat contra executărei acestui jurămînt şi profesorul Lazarus, autorul eticei judaismului a declarat că, atît ca moralist cît şi ca psicolog, se pronunţă contra acestui jurămînt.

Rabinii din toate oraşele ţărei au declarat că acest jurămînt n'are originea în judaism şi Rabinul Taubes din Bucureşti, în cartea sa despre jurămîntul la evrei şi jurămîntul more-judaico, a dovedit aceasta în mod larg.

*

3) Intrebuinţarea formelor obicinuite aci la jurămîntul more-judaico e, din multe motive, un dezastru pentru moravuri. E o armă în mîna speculanţilor fără scrupule, care se folosesc de faptul că unii oameni din cauza sălbătăciei şi a repugnanţei formelor nu vor să preteze atare jurămînt, ca să-i exploateze. Caracterul pios-religios al jurămîntului se perde prin astfel de forme în care jurătorul vede mai mult un semn că evreul e altfel tratat la jurămînt ca alţii aparţinînd altor credinţe. Sinagoga, locaş sfînt unde nasc simţimintele cele mai profunde, e profanată cînd e întrebuinţată la oficiarea unor forme nejudaice. Rabinul e înjosit cînd asistă ca martor al unor obiceiuri, care sunt în contrazicere cu spiritul cuviincios şi moderat al religiunei sale.

Efectul acestui jurămînt e că poporul se obişnueşte a crede că numai blestemele au vre-o valoare pe cînd judaismul învaţă că cuvîntul omului, trebue să fie sfînt. La un jurămînt e solicitată asistenţa lui D-zeu, ceeace constitue o ofensă pentru judaism cînd prezenţa lui D-zeu e însoţită de torturi corporale şi chinuri sufleteşti. Simţimîntul religios, conştiinţa morală şi respectul pentru justiţie, cer categoric îndepărtarea acestui jurămînt.

4) Jurămîntul pentru evrei, nu poate fi de cît tot un jurămînt înaintea judecătorului în aceleaşi forme ca şi la ceilalţi jurători cu singura schimbare că mîna se va pune pe biblie deschisă la locul celor 10 poronci.

In cazuri excepţionale rabinul poate fi chemat ca să asiste la jurămînt în pretoriul instanţei spre a atrage atenţia asupra gravităţei sperjurului, citindu-i pasagii sfinte din talmud.

Aceste sunt motivele şi formele care le cred în favoarea jurămîntului la evrei. Avînd în vedere că şi în multe părţi a le ţărei, s'a renunţat la forma aşa numită more-judaico, probabil din motive de natură identică cu cele ce am avut onoare a vă expune mai sus, sper că şi considerentele noastre vor fi luate în vedere.

● Din cauză că regimentul 7 calaraşi a fost trimes în provincie pentru a lua măsuri în cazuri eventuale, marşul forţat pe care cîţi-va ofiţeri vroiau să'l facă pînă la Bîrlad, s'a contramandat.

● Pentru ziua de 1 Aprilie a. c. se pregăteşte o mişcare printre perceptorii fiscali din judeţul nostru.

Cu această ocazie, se vor face, se zice, trei înlocuiri.

● Toţi inspectorii financiari din ţară, precum şi un mare număr din cei mai vechi perceptori, au fost convocaţi pentru Duminică, la orele 3 p. m, la ministerul de finanţe la o consfătuire care va fi prezidată de d. ministru de finanţe.

Scopul acestei consfătuiri este de a se discuta asupra situaţiei perceptorilor şi asupra simplificărei formalităţilor pentru urmăririle şi încasările fiscale.

● **Jandarmeria rurală.**—In afară de dispoziţiile principale, pe care le-am publicat eri, proectul jandarmeriei rurale care va fi depus astăzi la Cameră, mai conţine şi următoarele:

Proectul prevede crearea mai multor categorii de jandarmi rurali. Ast-fel vor fi: jandarmi caporali şi brigadiri; jandarmi sergenţi care vor fi şefi de posturi şi jandarmi sergenţi majori, care vor fi şefi de secţii, sau secretari de companii.

Caporalii vor fi recrutaţi din cei mai buni soldaţi ai armatei active, care vor trebui să fi servit un an. O şcoală specială cu titlu „şcoala jăndărmăriei rurale", va servi la formarea jandarmilor sergenţi.

— Jandarmii sergenţi vor putea fi reangajaţi pe cîte 5 ani, pînă la vrîsta de 40 ani şi sergenţii majori pînă la 50 ani. Ei vor avea prime de reangajare de 20, 30, şi 40 la sută.

— Corespunzător corpurilor noastre de armată, jandarmeria rurală va fi împărţită în 4 regiuni. Va fi condusă de un comandant—cu gradul de colonel şi cu reşedinţa în Bucureşti. Azistenţi colonelului, şi anume: un lt.-colonel şi 3 maiori vor fi plasaţi în fruntea regiunilor, iar companiile fie-cărui judeţ vor fi comandate de către căpitani şi locotenenţi.

Soldele vor fi următoarele: Colonelul 900 lei pe lună, lt.-colonel 700, maiorii cîte 500, căpitanii cîte 400 şi locotenenţii cîte 320. Pentru căpitani şi locotenenţi vor fi două gradaţii, cu o sporire de soldă de 50 lei de gradaţie: întăia gradaţie la minimum 10 ani de vechime în grad şi 5 ani de serviciu în jandarmerie, şi a doua după 5 ani.

In afară de aceasta ofiţerii superiori va avea o indemnitate de 60 lei pe lună pentru ordonanţă, şi cei inferiori de 30 lei.

Limita de vrîstă va fi de 60 ani pentru colonel, de 58 ani lt.-colonel, maiori şi căpitani—şi 36 ani pentru locotenenţi.

Avansarea ofiţerilor se va face numai după alegere.

○ D. de Woley, vice consulul Rusiei, care plecase în congediu de o lună la Petersburg, s'a reîntors în localitate.

● Pe ziua de I April se vor face o serie de noi numiri de funcţionari, în serviciul exterior al aducerei apei la Iaşi, necesară campaniei lucrărilor de primăvară ce vor începe la acea dată.

● D. profesor Paul Bujor a plecat cu acceleratul de aseara la Bucureşti, unde va rămînea toată săptămîna.

● Pentru astă seară Mercuri se anunţă o splendidă serată cinematografică Pathè Frères din sala Teatrului Circ Sidoli.

Se vor desfăşora o mulţime de scene comice, dramatice sportive etc... toate noue, inedite, ultime apariţii ale marei case universale Pathé.

Spectacolul acesta atîta de interesant va fi şi mai distractiv cu teatrul de varietăţi—specialităţi artistice de primul rang.

Peste cîteva zile vor debuta „The Ombras" fraţii Dumitrescu-Popescu celebrii gimnastici, cari de 15 ani parcurg lumea întreagă obţinînd enorme succese în toate continentele. Sunt singurii romîni cari au cules lauri în cercurile mari străine uimind lumea cu producţiile lor neimitabile.

Luni 10 Mart se va desfăşura pe pînza—fidel după natură—noua maşină de zburat a scoţianului Farman care a obţinut la Paris premiul de 50,000 lei. Farman a fost singurul care cu maşina lui de sburat a urmat, cel mai exact, itinerarul aerian prescris de comisiunea specială.

DIVERSE

— Reprezentaţia cinematografică de aseară în folosul societăţei funcţionarilor tramvaiului electric a adus un venit net de aproape 600 franci.

Societatea exprimă mulţumiri publicului pentru încuragiarea ce-i acordă.

— Astăzi d. Constantin Ionescu, preşedintele societăţei de bine facere „Moldova", a expediat în numele acestei societăţi suma de 100 lei pentru „Vatra luminoasă".

— Pensiile civile şi militare pe luna aceasta se vor plăti la administraţia financiară dela 17 Martie a. c.

— Sîmbătă 8 Martie are loc, la societatea de gimnastică sport şi muzică obicinuita serată familiară.

Comitetul societăţei a pregătit noui şi plăcute surprize la această serată.

Vestiţi criminali români

— **Gh. Mărunţelu, Lache Babeanu** —

D. Jean Naum-Inau, dr. în drept, directorul penitenciarului din Focşani, publică interesante pagini de criminalogie comparată, în cari analisează şi cîteva tipuri din criminalii noştri, ale căror isprăvi sunt celebre.

Reproducem aci fişele din penitenciarul Ocnele-Mari, referitoare la Gh. Mărunţelu şi la Lache Băbeanu.

Gheorghe Mărunţelu, condamnat la munca silnică pe viaţă de Curtea cu juraţi din Ilfov.

Antecedente: Romîn ortodox. Din părinţi agricultori. Busuioci-Gorj.

A mai fost condamnat 20 ani munca silnica pe cînd profesa precupeţia.

Ştie sau nu carte: Nu ştia. A învăţat în Penitenciar.

Faptul încriminat: Omor cu tîlhărie.

Observaţii: Prezintat ca periculos. In urma celor 5 ani de celulă, domolit şi nu cred c'ar mai reîncepe. Nostalgia evadărei îl roade, însă dorinţa de a o executa e foarte slabă.

Aprobă măsurile de corijare luate şi se supune lor.

Cunoscut şi văzut la Decembrie 1906.

Unghiul facial cu înclinaţii spre optuz, ochii gri, neîncrezători, bănuitori, fără răutate. Timbru de voce simpatic. Sub administraţia mea, domol, liniştit şi foarte ascultător.

De statură mic, bine făcut şi calm în gesturi.

27 Februarie 1907. La începutul măsurilor luate de mine, avea aerul de a fi neîncrezător şi era sceptic.

Cînd mă vedea în curte mă ocolea ori mă privea neîncrezător. Puţin cîte puţin s'a convins de utilitatea lor ceea ce rezultă din convorbirile ce au loc în cabinetul meu.

De vre-o 3 săptămîni, 'mi aţine calea şi se bucură cînd îi vorbesc. In atelier unde lucrează diferite lucruri de lemn şi unde are gradul de Şef de atelier pus de mine se arată destoinic şi îşi îndeplineşte datoria, mustrînd pe cei sgomotoşi ori leneşi.

Azi a venit pentru a'mi mărturisi c'a spart placa de scris şi să dau ordin pentu a i se procura o alta Ştie deja citi şi scrie ca un copil de cl. II primară. A învăţat rugăciunele şi îi face o plăcere a le recita dimineaţa şi seara.

— Hei, Domnule Director, îmi zice el, dac'aşi fi avut eu pe cineva care să-mi arăte şi să mă înveţe, nu făceam eu ce am făcut. Dar aşa.... ia, om nenorocit. Am fost lasat de capul meu şinu ai eug ştiu cîte chinuri şi lipsuri am suferit.

— De ce ai ucis? Gheorghe, îl ineeu.

— De ce? la pustia de minte. Credeam că de-oi fura oi să rămîn bogat şi n'o să mai sufăr.

— Dar de ce ai ucis, repet eu pentru a vedea mai clar.

— Păi 'mi eşeau în cale şi ca să mă apăr de a nu fi prins dădeam.

— Bine Gheorghe te înţeleg. Dar ia presupune că ai fi liber; ai mai reîncepe,

— Oh feresică D-zeu, aşi munci pentru o ceapă ş'o mămăligă, dar nici unui pui de găină n'aşi face rău, răspunse el, oftînd din greu.

L'am mîngîiat cum am putut şi dîndu-i o ţigare a părăsit cabinetul meu, după ce i-am promis placa de scris.

*

Lache Băbeanu, condamnat munca silnică pe viaţă, prin decizia Curţii cu Juri Ilfov.

Antecedente: Părinţi ţigani nomazi.

Copilărie tristă şi nomadă. De multe ori în loc de mîncare, bătae.

Ştie sau nu carte: Nu ştie.

Faptul încriminat: Multe tîlhării şi omoruri.

Observaţii: 14 Decembrie 1906. L'am găsit în gherlă pentrucă a fost nesupus faţă de un ofiţer, căruia i-a pus mîna în Prezintatea firerea şiperversă

Am început prin a mi-l face prieten. Ii ofer tutun, îl mîngîi.

Ca semne caracteristice are: fălcile puţin eşite fruntea „fuyant". L'am pus pe carte şi i-am dat să înveţe rugăciuni.

3 Ianuarie 1907. Băbeanu dă semne bune. E foarte docil. De cîte ori îl văd prin curte, vine după mine, vorbeşte şi arată mare încredere în mine. Azi m'a rugat să-i dau o carte de religie „viaţa sfinţilor" că îi place.

— Dar tu nu ştii încă citi îi zic eu.

— Ei 'Domnule Director pun eu pe cineva să-mi citească.

10 Ianuarie. Azi am găsit pe Băbeanu şi un altul, citind jos la un zid. Asculta foarte atent ceea ce i se citea. Amîndoi nu m'au simţit cînd am venit.

— Iţi place Băbeanu?

— Cum să nu, îmi place foarte mult.

15 Februarie. — Băbeanu e model de cuminţenie. Cu ocazia revoltei de la 1 Februarie s'a purtat admirabil, el şi cu ţiganii lui scăpîndu-mi pe Popescu.

L'am lăudat în faţa tuturor şi s'a arătat foarte măgulit. De atunci mi-e foarte devotat.

18 Februarie.—Azi a venit Băbeanu foarte agitat cerîndu-mi dreptate. Trebue să citez că, în tot timpul conferinţelor, nu se mişcă şi e foarte atent.

Cauza agitaţiei era că, Porumbel, un alt deliquent, l'a înjurat de mamă şi Dumnezeu...şi n'am zis o vorbă Domnule Director, fiind-că D-ta m'ai învăţat că „la vorbă să nu răspund prin vorbă şi la fapt prin fapt".

Dar fă-mi dreptate, că-mi vine să mor, nu altceva.

E cel întăi om care m'a înjurat, fără a-şi lua pedeapsa. Şi Băbeanu avea lacrămi în ochi.

L'am lăudat de purtarea lui bună şi i-am făcut dreptate, pedepsind pe Porumbel.

1 Martie.—Azi într'un acces de melancolie şi de nostalgie, Băbeanu mi-a mărturisit că de-ar scăpa, s'ar face om cum se cade. „M'aş duce cu femeea mea ş'am munci amîndoi, dar de furat şi ucis n'aşi mai face, să ştiu c'aşi muri.

Opinia mea e că Băbeanu e aproape corijat.

5 Martie.—Femeea lui a venit azi. Foarte emoţionat, m'a rugat să'l las să stea alături de vorbă, nu separaţi.

L'am făcut să priceapă că nu se poate şi că legea nu dă voe.

— Bine Domnule Director, las, dacă nu-i voe, ştiu eu că de s'ar putea D-ta ai face. Nu fi supărat. Şi voia să'mi sărute mîna.

Ca totdeauna l'am mîngîiat şi am dat voe să vie şi mîine nevasta să'l vadă.

Ultime informaţii

Intrunirea Liberală.—*Nici un ministru, nici măcar d. Panu, care nu ie ministru, nu vor lua parte la întrunirea publică de mînă, Joi, a liberalilor.*

D. Stelian, ministrul justiţiei, plecase chiar eri seara spre Iaşi, dar la Mărăşeşti vagonul ministerial a fost desprins şi ataşat la trenul care mergea spre Bucureşti.

De la Huşi a sosit o delegaţie de panişti, cari au hotărît să nu iee parte la întrunire întru cît d. Panu nu ia parte, căci, spun delegaţii, noi am venit pentru Panu, nu pentru liberali.

Se fac felurite comentarii asupra acestor senzaţionale neveniri. Unii susţin, că guvernul n'ar da nici o importanţă alegerei de la Iaşi, alţii susţin, că prea va fi banală întrunirea, prea banală vor fi discursurile, ca să mai vie şi miniştrii.

Aşa că întrunirea de mîine va fi o simplă locală-banală, la care vor rosti discursuri, domnii: N. Gane, Gr. Buiucliu. C. Stere, G. G. Mărzescu.

● **Afacerea Ciulei.**—*Ministerul justiţiei a deschis, precum am anunţat ieri, acţiune disciplinară în contra d-lui M. Ciulei.*

Acuzările pe cari ministrul le aduce prezidentului tribunalului de Botoşani, care, precum se ştie, a fost suspendat, încă din Octombrie, după propria sa cerere, sunt următoarele:

I) că a deschis, fără asistenţă judiciară, lada de fer a defunctului Capşa; 2) că în acea ladă de fer s'ar fi găsit o scrisoare compromiţătoare pentru d. Ciulei; şi 3) că d. Ciulei nu s'ar fi recuzat dintr'un proces ce'l avea o d-nă Cristescu din Botoşani, cu care avea relaţii bănești.

— Curtea, în secţiuni-unite, va judeca acţiunea deschisă în contra d-lui Ciulei, în ziua de 12 Martie.

Acuzarea o va susţinea d. procuror general. Dezbaterile vor fi secrete.

*

— Potrivit art. 101 din legea asupra organizărei judecătoreşti, pedepsele disciplinare sunt următoarele: 1. Prevenirea (adică avertismentul); 2. Mustrarea 3. suspendarea pe timp limitat şi 4. destituirea.

Mustrarea este o reprobare formală cu invitaţiune expresă de a se corige. Mustrarea atrage de drept perderea onorariului pe timp de 15 zile, iar suspendarea este retragerea funcţiunei pe un termen care nu poate fi mai mic de 15 zile, nici mai mare de 6 luni.

Art. 120 din aceeaşi lege spune următoarele:

«Trib. disciplinar citează pe magistratul inculpat prin scrisoare închisă recomandată şi cu retur-recipisă. Termenul de citaţie este minimum de 3 zile şi maximum de 10 zile".

Art. 122: Dezbaterile sunt secrete şi hotărîrea se pronunţă în camera de consiliu fără aratare de motive. Cînd hotărîrea pronunţă destituirea trebuie să fie motivată.

— Intru cît d. Ciulei nu va fi achitat, în nici un caz nu i se va putea aplica prevenirea întru cît acestui magistrat i s'a aplicat această pedeapsă direct de ministru.

Acţiunea deschisă în contra d-lui Ciulei este a treia ce se judecă de către curtea disciplinară din Iaşi: Intăia a fost privitoare la d. Alevra, fostul preşedinte al trib. de Neamtz, care a fost achitat; a doua a fost cerută de d. Skina, actualul preşedinte trib. de notariat de Ilfov, pe atunci preşedinte la Iaşi în urma campaniei ce a dus'o „Adevărul" contra sa. Curtea a achitat şi pe d. Skina.

※ *In urma unui ordin confidenţial, Regimentul 13 Ştefan cel Mare va pleca mîine dimineaţă la ora 6 înspre Cristeşti, cu un tren regimentar, ambulanţă şi manutanţă.*

Două companii din acest regiment au plecat încă de eri şi nu s'au reîntors încă.

● *Ministerul lucrărilor publice a reînoit dispoziţia privitoare la călătoria gratuită a alegătorilor cu prilejul alegerei parţiale de la 9 Martie.*

Alegătorii colegiului I de Senat, vor putea călători gratuit cu o zi înaintea alegerei şi cu o zi după alegere.

● In afacerea focului de la liceul naţional, au fost chemaţi la cabinetul II de instrucţie, unde urmează cercetările: directorul liceului, Grigore Bîrsan, moaşa Livando şi elevul Dron, cît şi servitorul Leonescu de la liceu, bănuit de complicitate.

In sarcina acestui din urmă s'a descoperit că obicinuia să şterpelească d-lui Bîrsan, dintr'un saltar al biuroului din cancelarie, în mod regulat, cîte o hîrtioară de 20 lei.

Zilele trecute, d. Bîrsan a însemnat la unul din capete o bumaşcă de 20 lei şi apoi a pus-o în biurou. A doua zi ea fiind lipsă, comisia dispărţirei I a făcut o percheziţie în odaia lui Leonescu, unde a găsit hîrtia de douăzeci lei, ce lipsea din saltar.

Leonescu a şi fost înlocuit la liceu, iar acum urmează ca siguranţa să descopere rolul jucat de el în darea focului.

● **O afacere „ferată" a Nababului.**—Cinstea cu care operează d. Cantacuzino pentru a-şi spori vastul patrimoniu, a fost pusă în evidenţă cu ocazia interpelărei senatorului Ciochină:

Judeţul Ialomiţa a contribuit nu mai puţin de cît 5 milioane, încă din 1893, pentru complectarea traseului Piteşti-Slobozia. S'a mai cerut judeţului, în urmă, încă 6 milioane şi s'a ajuns în fine, în 1905, a se declara linia de interes general şi a se impune judeţului Ialomiţa construirea liniei, cu sacrificii din partea tuturor comunelor.

In intervalul acesta ajunge ministru de resort, d. Ionel Grădişteanu.

Arhimilionarul patriot, care vorbeşte mereu de cinste, vede ocazia fericită de a-şi spori valoarea latifundiilor, întinzînd întregul traseu pe 60000 pogoane proprietate a sa. A fost însă larg, o recunoaştem, neîmpunând, pentru plata liniei, comuna Miloşeşti, în care se află acea proprietate.

In partea a două a interpelărei sale, oratorul arată că d. Cantacuzino a făcut să se lase prea mare distanţă între unele gări, în scopul de a clădi gări pe proprietăţile sale. Citează, pentru a ilustra această distanţa enormă—24 kilometri—dintre gările Andreeşti şi Căzăneşti şi adaogă:

„Dar pentru cauze bine cunoscute, d. Cantacuzino a făcut ca să se aşeze o gară într'o vale care reprezintă forma unei curbe, aşa că toţi proprietarii din dosul gărei n'au pe unde veni la gară".

Apoi, modificărea adusă liniei la Balaci e foarte păgubitoare pentru judeţ.

E nostim, că d-l Ionaş Grădişteanu, încă unul care a monopolizat inteligenţa şi sîrguinţa, aflat la această şedinţă, habar n-avea de chestie şi întreba sub ce ministru s'a hotărît acest traseu.

Şi d-nii aceştia vorbesc de cinste!

● **Societatea funcţionarilor agricoli.** Duminică, membrii societăţei funcţionarilor agricoli s'au întrunit în adunare generală, terminând cu votarea statutelor şi subscriindu-se peste 100 acţiuni.

S'a procedat apoi la alegerea consiliului de administraţie şi au fost aleşi d-nii Aurel Râşcanu, mare propietar, preşedinte; D. Petrovanu şi Rico Spinzi, vice-preşedinţi; N. I. Boncescu, director; Const. P. Stoica, P. Alexandrescu şi I. Ceaur Aslan, membri; Gh. V. Mareş, I. N. Boncescu şi Anibal Mironeanu, supleanţi: secretar comptabil d. C. N. Boncescu, absolvent al şcoalei comerciale superioare; D. Dimitriu, I. Tautu, C. Papadopol, Gh, Ghiorghiu N. Cujbă şi Al. Ianculescu, censori.

S'a mai decis scoaterea unei reviste lunare, cu începere de la 15 Martie a. c.

D. I. Kalinderu, scuzîndu-se că din cauza multiplelor ocupaţiuni nu s'ar putea interesa de afacerile societăţei şi dar cu regret e silit a nu primi demnitatea de preşedinte de onoare, s'a proclamat ca preşedinte de onoare, pe principele Dimitrie V. Moruzzi.

● Comisiunea instituită cu cercetarea planurilor pentru clădirea unui nou stabiliment de idroterapie la băile Slănie, îşi va depune raportul până la 15 Martie.

● De mai mult timp, prin comunele mărginaşe Prutului, se ivise un bandit care jefuia locuinţele sătenilor, le fura şi vitele pe care le trecea apoi în Rusia.

Jandarmii rurali au organizat de cîte-va zile potere pentru prinderea lui, de oare-ce ei căpătaseră informaţiuni că banditul s'ar afla prin împrejurimi.

Astă-noapte jandarmii împreună cu potera au reuşit să prindă pe bandit, ascuns în casa locuitorului Măleneuş, fratele banditului.

Acesta a comis peste 50 de furturi de vite la noi, şi foarte multe în Basarabia.

S'a mai constatat că ele şi autorul unei crime sevîrşită în Basarabia.

Astă-zi el va fi adus la Iaşi şi înnaintat parchetului.

● Prietenul nostru Gheorghe Serian, fcst primar de Bucium, a încetat astăzi din viaţă.

Condoleanţele noastre familiei.

● Am anunţat că debitul de intrare în Ungaria a fost retras revistei ieşane «Viaţa Românească».

Această revistă place foarte mult transilvănenilor şi avea 400 abonaţi în Transilvania.

● S'a pus sub tipar şi în curînd va apare: *Morala popei Arvinte*, studiu de moravuri, de I. Şeptelici.

● Doamna Sofia Cruceanu, soţia prietinului nostru S. Cruceanu, a încetat astăzi din viaţă. Inmormîntarea va avea loc mîne.

Condolenţele noastre.

● D. Dim. Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului, va continua zilele acestea cu inspectarea şcoalelor primare, din localitate.

● *Vineri 7 Martie, ora 8 jum. seara, va avea loc adunarea obicinuită a membrilor partidului conservator-democrat, în localul clubului din Piaţa Unirei.*

● Pentru astăzi Mercuri a fost chemată a IX-a serie a învăţătorilor pentru înaintarea pe loc, care au fost împărţiţi astfel:

La comisiunea I-a: Manoliu Savel (Suceava), Mihalache Mihai (Botoşani), Marta I. Vasile (Putna), Măciucă Maria (Brăila), Milaş Pavel (Tulcea), Mănescu Ioan (Botoşani), Mocanu Neculai (Fălciu), Merjeru Leon (Tutova) şi Munteanu Dimitrie (Iaşi).

La comisiunea a II-a: Mardare Simion (Tecuci), Manoliu Vasile (Suceava), Mateescu Neculai (Putna), Mihalache Gheorghe (Tulcea), Mădărjac Gheorghe (Roman), Morariu Constantin (Roman), Mihailescu Dimitrie (Bacău), Mircea Gheorghe (Roman) Mucenica Dimitrie (Tecuciu).

Curtea cu juri.—Inaintea curţei cu juri a venit astă-zi spre judecare procesul intentat de d. C. Lohan din Copou, d-lor Bărgovanu, primarul şi Cristea Cristea, secretarul comunei Copou, pentru delict electoral.

Partea civilă a rîdicat un incident, cerînd curţei să'şi decline competenţa, de oare ce printr'o eroare a intentat acţiunea înaintea curţei cu juri, în loc de a trimete pe cei doi în judecata tribunalului pentru fals, căci, după cum pretindea partea civilă, cei doui funcţionari ar fi falsificat decizia consiliului comunal din Copou, din care cauză d. Lohan, a fost şters din listele comunale.

Curtea după o lungă deliberare, a respins incidentul, procedînd apoi la constituirea comisiunei juraţilor, pentru judecarea procesului.

*

Curtea a mai fixat un proces pentru ziua de 12 Mart, acel privitor pe: Alex. Tofan, Ioan T. Covaşu, Gr. Cozma şi Andrei Dumitrache, pentru tălhărie la drumul mare.

● D. Caludi, inspector controlor al verificărei măsurilor mutrice, care de cîteva zile verifică măsurile în localitate, a plecat ieri după amiază la Trg.-Frumos—unde a constatat că mai mulţi comercianţi se serveau în dughenile lor de măsuri false.

● La 15 Martie a. c. se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţia publică pentru vînzarea spre exploatare a mai multor păduri ale statului.

La 1 Aprilie se va ţinea o a doua licitaţie.

● Secretarii comunali din judeţul nostru agită ideia de a se aduna în localitate pentru a pune bazele unei societăţi de ajutor reciproc.

Această adunare va avea loc probabil la sfîrşitul lunei aceştia.

● Ministerul instrucţiunei-publice a înştiinţat revizoratul şcolar ca să puie in vedere aeelor învăţători care s'au înscris la examenul de definitivat, ce se va ţinea la 18 Aprilie şi nu se vor prezenta, că vor fi consideraţi ca căzuţi.

● **Judiciare.** — Ni se telefonează din Botoşani, că tribunalul de acolo a respins cererea de sechestru judiciar făcută de minorii Schönfeld în importantul proces pentru anularea testamentului defunctului Avram Vexler.

Fondul procesului se va judeca la 9 Mai.

—Comerciantul Pincu Cernes a cerut declararea în stare de faliment a firmei fraţii Moscovici, din str. Anastase Panu.

S'a fixat termen pentru 6 Martie.

● D-şoara Rozina Moţet, ajutoare de maestră la şcoala profesională din P.-Neamtz, a fost transferată în aceiaşi calitate Iaşi.

● Duminică, 16 Martie, ora 4 jumătate p. m. d. G. Beldiman va vorbi despre Gabriele d'Annunzio, în Aula Universităţei din Iaşi.

● D. de Brunner, consulul general al Rusiei în Iaşi, obţinînd un congediu de o lună, va pleca zilele acestea la Petersburg.

Lucrările consulatului va fi girate de d. vice-consul Wulff.

● Consulatul imperial rus aduce la cunoştinţa interesaţilor, că petiţiunele ce-i se adresează nu trebuesc timbrate, ci să se facă pe hîrtie liberă.

● D. general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, va pleca zilele acestea în Capitală, pentru a lua parte la şedinţa comitetului superior al armatei.

● *Am anunţat că epitropia sf. Spiridon nu va putea ceda pămînturile necesare pentru islazuri, întru cît după preţurile stabilite, aceasta ar însemna o pierdere de 500,000 lei anual pentru Epitropie.*

Chestia aceasta, atît de importantă se află actualmente în studiul comisiei agricole superioare, care şi-a dat seama de consecinţele foarte grave a unei asemeni pierderi pentru epitropie.

Eforia sf. Spiridon are şapte spitale în tîrguri şi tîrguşoare din Moldova, cari spitale servesc, în special, ţăraniloz.

Deci, din cauza unui eveatual deficit de 500,000 lei, epitropia s'ar vedea constrînsă să desfiinţeze acele spitale.

Se crede şi se speră că afacerea va fi tranşată în chip mulţumitor.

● Aseară pe la orele 7, un început de incendiu s'a declarat la atelierul de cizmărie al d-lui V. Arsenie din str. Unirei şi in împrejurările următoare:

D. Arsenie a cumpărat ieri o lampă cu benzină, de la magazinul d-lui Akerman, din str. de sus şi a suspendat-o în vitrina din faţa prăvăliei.

La interval de 10 minute, după ce a aprins lampa, din cauză că şurubul pe unde se toarnă benzina era de la o altă lampă, de alt sistem, şi nu se păsui ermetic, benzina înferbîntîndu-se, a exploadat, producînd a detunătură puternică, spărgînd geamurile

A ars marfă de vre-o 350 lei.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 5 Martie

O acuzare gravă

Bucureşti.— „Voinţa Naţională" vorbind de uneltirile făcute în contra aplicărei legei tocmelilor agricole aduce următoarea gravă învinuire d-lui Mihail Gh. Cantacuzino, şeful partidului carpist din Ialomiţa.

D. Mihail Cantacuzino ar fi încercat să silească pe ţarani să se îndatoreze, fară a scrie în contract, să lucreze un număr de pogoane, în mod desevărşit, pe suma de 12 lei pogonul, aceasta pe ascuns şi fără a se gîndi macar la pedepsele pe care legea le prevede pentru astfel de contracte oneroase şi făcute în contra legilor.

Presa străină şi agitaţia rurala

Bucureşti. — Ziarul „Frankfurter Zeitung" publică un articol important despre starea spiritilor de la noi. In acel artîcol se spune că starea nu este mulţămitoare, că agitaţii s'au semnalat şi că guvernul a fost nevoit să facă ca trupele de cavalerie să patruleze pe la sate.

Explicaţia acestei stări de lucruri trebuie căutată pe de o parte in modul cum au fost alcătuite noile legi. Proprietarii susţin că s'a dat prea muit, ţaranii că s'au dat prea puţin, sau că li s'au dat lucruri de care n'au nevoie. La aceasta se mai adaogă şi faptul că prin legea asupra monopolului cîrciumelor la sate, un mare număr de cîrciumari rămîn fără ocupaţii şi au devenit elementul de asmuţire de la ţară.

Fi-vor noi răscoale? Se poate spune cu siguranţă că nu. Represiunea a fost prea sîngeroasă pentru ca populaţiunea rurală să mai încerce pentru a doua oară lucruri petrecute astă prima-vară.

Liniştea şi ordinea va fi în curînd definitivă în ţara romînească. Şi ea va trebui să fie pentru că aşa cere bunul mers şi bunul renume al României.

Consfătuire

Bucureşti.—Inainte de a se deschide astă-zi şedinţa senatului va avea loc o consfătuire a maturului corp cu privire la persoana card urmează a fi aleasă ca vice-preşedinte al Senatului.

Guvernul vrea să se puie de acord cu membri majorităţei asupra acestei chestiuni.

D. Sturdza susţine pe d. Ilariu Isvoranu. In locul generalului Budişteanu, care s'a retras candidatura, d. Ionel Brătianu susţine pe d. Matei Corbescu. iar unii membri ai majorităţei sunt pentru alegerea d-lui dr Rămniceanu în această demnitata,

Legea casei rurale

Bucureşti.—Raportul la legea casei rurale va fi distribuit de astă-zi, în Senat.

Discuţia nu va putea înce nainte de Vineri.

Petiţionare la Cameră

Bucureşti.— O delegaţiune a foştilor subprefecţi, ajutori de subprefecţi şi poliţai au prezentat astăzi o petiţiune preşedinţilor Corpurilor legiuitoare, prin care cer să se revie la măsurile prevăzute în noua lege de reorganizarea administrativă şi să se menţie dispoziţiile ărt. 211 din legea comunală din 1904, pentru ca astfel şi dînşii, în urma concursului depus şi baza experienţei lor să poată fi admişi la administrarea plăşilor.

Vas naufragiat

Valenţa.—Vasul „Villareal" a naufragiat din cauza furtunei, 9 marinari au pierit.

Decesul unui cardinal

Roma.—Cardinalul Casali del Drako a încetat din viaţă azi după amiazi.

Camera

Bucureşti.—Inainte de deschiderea şedinţei, deputaţii fac mare haz de păţania d-lui Stelian care a fost reîntors din drum pe cînd venea la Iaşi pentru a participa la întrunirea liberală.

D. Stelian a reproşat unui deputat de Iaşi, prezent în Cameră, că n'a fost prevenit la timp, despre amînarea acelei întruniri.

Se intră apoi în ordinea de zi şi se votează proecte de mici credite.

Şedinţa continuă

Senatul

Bucureşti.—In consfătuirea pe care o anunţam mai sus şi care a precedat şedinţa publică, s'a discutat asupra alegerei în locul vacant de vice-preşedinţe.

Au urmat discuţiuni lungi şi guvernul n'a putut cădea de acord cu majoritatea în privinţa persoanei care urmează a fi aleasă.

S'a amînat această alegere sine die.

Raportul asupra legei casei rurale, de şi tipărit, a fost oprit în ultimul moment, de a fi distribuit senatorilor de către d. Dim. Sturdza, care a cerut să se aducă unele modificări.

Senatul trece apoi în secţiuni şi se ocupă cu proectul pentru înfiinţarea consiliului supetior administrativ.

Schimbarea pedepsei generalului Stoessel

Petersburg.—Agenţia Westnic telegrafiază că Ţarul a modificat pedeapsa cu moarte la care a fost condamnat generalul Stoessel, schimbînd'o în detenţiune de fortăreaţă timp de 10 ani cu excluderea din serviciul militar.

Tulburări Religioase

Annecy.—Azi dimineaţă s'a procedat la isgonirea preotului din Villarditur Thones. S'au făcut 5 arestări pentru insulte aduse jandarmilor în momentul cînd cei arestaţi erau luaţi de jandarmi. Populaţia a sunat toxinul; mulţimea alergînd a bătut pe jandarmi cu bastoane, lovind şi cu pietre. 6 jandarmi au fost răniţi.

Căpitanul jandarmăriei a fost rănit şi dus la spital. S'au făcut 22 arestări.

Urmărirea unor fugari

Paris. Ziarul „New York Herald" ediţiunea pariziană, află din Port au Prince că guvernul haitian ar fi hotărît să prindă pe fugari cu forţa dacă aceştia nu vor fi predaţi de bună voie. Totuşi preşedintele a promis fugarilor cc se află actualminte la ambasada Franţei să plece nevătămaţi din Haiti. In oraş circulă svonuri foarte felurite; sunt temeri că soldaţii haitieni să nu atace pe străini cînd vasele străine trimise vor sosi la Port au Prince.

Primăria Oraşului Bacău

PUBLICAŢIE

No. 625 Februarie 21

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 14 Martie 1908 la oara 4 p, m, se va ţinea licitaţie publică prin oferte închise în localul acestei Primării, pentru scoaterea în vănzare spre exploatare, pe period de (5) cinci ani incepător de la 1 Septembrie 1908—1 Septembrie 1913, a suprafeţei de 62 hectare şi 600 m. p. din pădurea Ketriş proprietatea spitalului Pavel şi Ana Cristea, situată în Comuna Tamaşi acest Judeţ; care este evaluată lei 21230.70.

Condiţiile se pot vedea la Primărie în toate zilele.

Concurenţii la licitaţie vor depune o garanţie de 3000 lei în numerar sau efecte publice garantate de stat.

Dispoziţiile art 72-83 din legea de comptabilitate sunt obligatorii.

Primar **L. Sakelary**

Secretar *Em.*

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 și 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță-vă a cumpara din puținile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumàtate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Prețurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50 lei	1/4	Un sfert	9.00 lei
1/2	Una jumătate	18.00 lei	1/1	loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează serviciu cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurâri atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași : *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D-rului ZED

are pentru basa principală Codeina și Tolu; el inlocuește Pasta Zed și poate fa ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta cătuși de puțin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Folosește de minune în contra **irritațiunilor, peptului** și **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tuscimagăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** și la *diverse Pharmacii*

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelașŭ timp ca și răcoritorŭ; el ajută și corrige tote secrețiunele și dă forța organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelașŭ succesŭ capiilorĭ și bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experiență de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE și in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 200 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

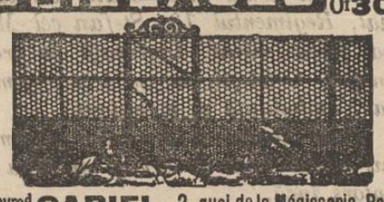

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 80
Porte-Bouteilles, pour 20 Places.....	3 »

Envoi Album de 1. dessins sur demande

PONDOIR

DÉPOSE

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 382.—Vineri 7 Martie 1908

Gheorghe Lascar

ème candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parţială a colegiului I de Senat din Iaşi, în ziua de 9 Mart a. c.

O CANDIDATURA

Mă munceşte o problemă.

E permis unui om care are conducerea unei mari instituţii cu caracter public şi mai cu seamă a unei instituţii de credit, să s'arunce în politica militantă şi s'aspire la demnităţi elective?

D. Buicliu crede că da. Eu cred că nu. D. Buicliu nu găseşte nimic jenant într'o asemenea situaţie. Eu cred că între sarcina administrativă şi aspiraţiile politice e o adevărată incompatibilitate morală.

Presupun, un moment, că aşi fi directorul creditului urban din Iaşi, şi că, de şi pătruns de marele rol social pe care l'aşi îndeplini în conducerea acestei mari instituţii, aşi avea totuşi fantezia să-mi împart activitatea între directorat şi parlament. Presupun deci că mi-am pus astfel candidatura—de pildă—la un scaun de senator.

Campania electorală se deschide. Incep vizitele de rigoare. Ix mă refuză categoric, Ygrec îmi răspunde evaziv, zed îmi făgăduoşte fără a-mi inspira multă încredere. Situaţia e grea; devin preocupat; somnul îmi dispare, şi nici speranţa de a-l recapata acolo unde se doarme aşa de profund şi aşa de bine, n'o mai am.

In biroul meu, în faţa listelor nesfîrşite, mă pierd în calcule de probabilităţi şi în presupuneri fantastice.

Iată însă pe d. Cutare întrînd sfios.

— Domnule director, sunt în urmă cu cîteva rate... mi s'a scos casa în vînzare,.. vă rog reveniţi... Ar fi o adevărată nenorocire...

Clipesc din ochi, căutînd să-mi aduc bine aminte, şi cînd mă conving, poftesc pe solicitant să şadă. Fireşte, îi acord tot ce vrea, cu oare care încetineală, cu mici rezerve, cu diplomaţie, pînă ce-l cîştig şi pînă ce pot aduce vorba acolo unde vreau. Iar cînd pleacă crestez lista cu creionul roş: un vot mai mult.

Evident că lucrul se repetă, şi de la o vreme îmi amintesc de toate rigorile legei organice, uitate pentru unii, îndulcite pentru alţii; dau ordine în consecinţă şi vizitele se înmulţesc iar lista se crestează: voturi nouă.

Ba unii mă iau înainte, îmi fac protestări de devotament, îmi scontează bunăvoinţa, făgăduindu-mi tot concursul şi tot serviciul lor «desinteresat»: voturile cresc.

Pînă ce la un timp mă întreb: fac bine? am dreptul să procedez astfel? nu săvîrşesc eu oare un adevărat abuz de situaţie, în dauna intereselor generale, în dauna instituţiei ce conduc, în dauna demnităţei mele proprii?...

*

Eu nu vreau să cred—doamne fereşte!—că d. Buicliu s'ar găsi în cazul de a-şi face asemenea examen de conştiinţă, fiindcă nu ţin de loc să dau crezămînt răutăţilor ce se şoptesc ici colo pe socoteala d-sale, chiar dac'aşi şti că îndărătnicindumă în asemenea atitudine m'aşi îndepărta de adevàr.

De altfel se spune că d. Buicliu, în afacerea aceasta, a cedat presiunilor ce s'au făcut asupra sa. Ce mai normal deci decît ca şi d-sa să exercite asupra altora presiuni de felul celor pe care le admiteam acum în mod ipotetic? Legea echilibrului.

Dar revin la problema mea, şi—privind lucrurile din punct de vedere general—mă întreb: dacă ispita există, dacă bănuiala nu se poate înlătura, şi dacă interesele generale sufăr,—care e adevaratul raport dintre cei doi termeni ai problemei, dacă nu raportul acela negativ pe care l'am numit mai sus *incompatibilitate morală*?

E. H.

SACUL CU CINSTE

Dumnezeu a rătăcit cînd-va sacul cu cinste şi l'au găsit carpiştii, l'au găsit, mai ales, Nababiştii, şi se fudulesc cu el lucru mare. Ei au găsit sacul cu cinste, între ei au împărţit'o şi cine nu-i de-ai lor, nu numai că n'are cinste, dar ie şi necinstit.

Un necinstit de astă-zi, care ar trece mîne la cei cu cinstea, ar deveni imediat cinstit. Căci partidul lor ie, totodată, şi un purgator. Iar un cinstit de astă-zi, care ar trece mîne de cealaltă parte, ar deveni imediat necinstit.

Septămîna aceasta a dovedit, însă, cu fapte reale, că sacul cu cinste al Nababiştilor are găuri foarte multe. A fost o septămînă foarte rea pentru ei, căci cu toţii, ilustrul tată şi iluştrii fii, au dat dovezi de cinstea lor.

Un prinţ, milionar, om tînăr, naţionalist, antitakist—care se dedă la daraveri băneşti cu servitorii sei; face împrumuturi pe zălog şi ia zece la sută interese plătite d'inainte; un prinţ care se face furnizor de furagii la o primărie al cărei primar este fratele seu—asemenea prinţ ie simpaticul Griguţă, care, aşa fel, ori ce-ar zice vechilul Roman, a cam feştelit sacul cu cinste.

Celalalt prinţ—ilustrul Mizzi Cantacuzino—care spolieazǎ pe ţărani în sensul subliniat de Voinţa Naţională; *care, ca primar al Capitalei, a fost foarte culant cu acel Popovici de la Răcăciuni—asemenea prinţ, ori cît de ministeriabil ar fi după a lui Tanase părere—a făcut şi el gaură sacului cu cinste.*

Iar Nababul însu-şi, cel mai infim bărbat de stat al întregei Peninsule Balcanice şi cel mai mare om bogat al ei—a fost deraiat reu de tot în interpelarea d-lui Ciochină, cu gările pe care voia să le construiască pe moşiile sale.

Iar noi, necinstiţii, care nu facem pe împrumutătorii de bani nici faţă de servitorii noştri, nici faţă de alţii; cari nu exploatăm pe ţărani, nici nu facem şmecherii cu drumuri de fer, noi tocmai de aceia suntem necinstiţi.

Şi Doamne! demodat mai e trucul aceluia, care fuge înainte şi strigă „talharii", ca să nu-l prindă pe el—gardistul!

Intrunirea de azi

Ştirea ziarelor liberale că la întrunirea publică de astă-zi a liberalilor ieşeni vor lua cuvîntul şi miniştri, a fost un simplu truc electoral. Pentru guvern alegerea de la 9 Martie n'are nici o importanţă, fiindcă onor. candidatul nu presintă nici un moment important.

Intrunirei i se va da deci caracter pur local. Va vorbi d. Gane. Nu d. Fîntânariu—ci d. Gane. D-sa nu va fi aplaudat, fiind-că primo nu este orator şi secundo se află în momente de cumplit declin politic.

Va vorbi d. Buicliu. Despre ce poate spune un bărbat ca d-sa, a dovedit trecutul. Candidatul liberal a trecut de şapte zeci ani şi de aproape o jumătate secol face un fel de politică sepulcrală: nu-l aude nimeni, fiind-că n'are ce auzi.

Poate că va fi interesant d. Buicliu: de aproape un an de zile d-sa se găseşte maistru conducător al teatrului din Iaşi. Ar avea haz ca d. Buicliu să fi învaţat ceva declamaţii, lovituri de teatru şi din arta fardărei!

Va vorbi d. Stere. S'a făcut o concesie deputatului de Iaşi. La cameră n'are voie să vorbească. Nu-l lasă d. Sturdza. Va vorbi, cel puţin, la Iaşi, după d. Buicliu!

Mezinul oratorilor va fi d. G. G. Mărzescu, care s'a specializat în Cameră în chestiuni privitoare la societăţi de bine-facere. Şi de,.. întrunirea liberală are şi ea un scop de bine-facere—pentru d. Buicliu!

In general întrunirea va fi extrem de interesantă. Pacat că n'au venit şi sfetnicii Tronului: ar fi asistat la o mutare de oraşe: Urlaţii la Iaşi.

Vineri 7 Martie, ora 8 jum. seara, va avea loc adunarea obicinuită a membrilor partidului conservator-democrat, în localul clubului din Piaţa Unirei.

OAMENI ŞI LUCRURI

NOROCUL

...Pe cînd îmi vorbea, observam la el o neobicinuită nervositate; avea aerul unui om distras, contrariat, ciudos, deşi se silea să fie prietenos ca în totdeauna.

— Cînd ai şti ce mi s'a întîmplat. N'o să pot închide ochii toată noaptea, te asigur.

— Ce anume?

— Inchipueşte-ţi: aseară cerusem unui coleg de birou o optime cintr'un loz. Nu mi-a dat, din distracţie, ori nu m'auzise bine. Eu nu mi-am reînoit cererea şi azi dimineaţă optimea a cîştigat şase mii de lei. A eşit cu premiu...

Şa-se mii! repetă cu un glas apasat ca şi cum ar fi vrut să scoată mai mult încă la iveală importanţa sumei, mărimea cîştigului.

— N'o să pot închide ochii toată noaptea...

Şi pe cînd zicea aceste, eu îmi închipuiam uşor cu ce gînduri o să-şi frămînte creerul, în noaptea lungă de insomnie, ce probleme o să-l irite, o să-i tortureze sufletul, or să-i mustre cugetul, or să-i apese gîndirea rîdicînd în faţa lui mereu imaginea fericirei care i-a stat aşa de-aproape, a norocului pe care—după stilul reclamelor—n'a întins mîna să-l „apuce..

Noaptea lungă, grea şi chinuitoare în care, „ai lui" n'or să-i poată pricepe nici împărtăşi necazul, căci n'o să aibă încă şi nebunia de a le spune şi lor prostia ce a făcut, indiferenţa cu care a privit şansa atît de mare şi de apropiată.

De ce şi-ar mări încă amărăciunea povestindu-le o întîmplare funestă de care el singur, el şi lipsa lui de noroc poartă vina.

Şase mii!... repeta el, tot mai apăsat şi mai oftat.

Ce n'ar fi putut face cu atîta bănet? Şi îmi suggera fără să vree icoana unei căsnicii grele—căsnicia lui—în care lipseşte doar atît: puţină, puţintică avere,—tocmai ce i-ar fi adus suma cîştigată de alt cineva, poate chiar de vr-un coleg de birou—căci de necaz n'avusese măcar curagiul de a se mai duce astăzi pe la birou.

O să-i vadă, în gînd, pe toţi cei opt necunoscuţi, tovarăşi fericiţi, stăpîni, fiecare în parte, pe frumoasa sumă de şase miişoare de lei, pe care i-ar fi avut şi el acum dacă—dacă ar fi avut norocul să-i se dee la timp optimea cerută. De un fir de păr atîrnă norocul cui-va!

L'am întîlnit a doua zi, în stradă. Mă întîmpină cu zîmbetul pe buze, cu privirea voioasă, cu un aer de mulţumire şi-mi zise:

— Tocmai era să trec pe la d-ta să-ţi spun. Ştii că nu era biletul „meu" cel cu cîştigul de şase mii. Imi spusese cineva numărul pe de rost şi eu îl găsisem între cîştigurile mari. Dar nu era. M-am liniştit şi le-am povestit şi la ai mei de acasă păţania şi supărarea.

Ii trecuse omului şi necazul şi neliniştea şi gelozia; recăpatase liniştea nevoilor cu care era obişnuit. Era şi în această dezamăgire—un cîştig sufletesc, un cîştig de lotărie...

— De ce atîrnă norocul omului!

Rodion

Discursul d-lui Take Ionescu

rostit la intrunirea partidului conservator-democrat din Iaşi, in ziua de 2 Martie 1908.

După notele stenografice

Iubiţi cetăţeni

La 9 Martie,—v'au spus toţi oratorii—nu va fi o simplă alegere ca ori care alta, va fi o dată politică de cea mai mare însemnătate. (Aplauze furtunoase)

Intîmplarea, d-lor, face, că la 9 Mart se vor împlini 2 luni de cînd în realitate s'a constituit partidul conservator-democrat, (aplauze furtunoase prelungite); căci născut din persecuţiune şi nedreptate, data lui de naştere se urcă la 9 Ianuarie, cînd onoarea îi cerea să se constitue aşa cum s'a constituit. (Aplauze entuziaste prelungite). Şi vă va fi dat d-voastră, ieşenilor, să vă pronunţaţi cei dintâiu şi să spuneţi dacă la cei cari au rămas dincolo sau la cei cari se găsesc aci, sunt garanţiile viitorului după cum—nădejduesc să vă dovedesc—aci sunt tradiţiunile trecutului. (Aplauze entuziaste. Ovaţiuni).

Ni se spune, d-lor, (în contra noastră) că nu suntem un partid de guvern, că suntem un partid care încă nu ne-am arătat destoinicia, despre care nu se ştie, dacă va fi în stare, atunci cînd va avea răspunderea, să poarte această răspundere cu folos pentru ţară. Eu am pretenţiunea, d-lor, că toţi cei ce au guvernat ţara în numele ideilor conservatoare dela 1895 până astă-zi, toţi aceia sunt lângă noi, sau stau de oparte, şi că nu a rămas dincolo decât unul singur dintre cei cari au guvernat ţara în numele ideilor partidului conservator. (Aplauze entuziaste. Ovaţiuni).

Afară de d. Ioan Lahovari, care este omul care dela 1895 încoace a representat la guvern ideia conservatoare,—nu vă vorbesc de toţi cei cari au şezut pe banca de miniştri, dar de cei cari au guvernat, şi pe cari i-au simţit ţara că au guvernat, — care este omul care se află dincolo? (Ovaţiuni prelungite). Nu văd nici unul. Generalul Lahovari a murit şi nu ştim unde ar fi fost astăzi, dacă ar fi trăit. (Aplauze furtunoase prelungite). D. General Manu stă de oparte, Fleva este azi afară din politică, încolo toţi aceia cari au lăsat urme în trecerea lor la guvern, toţi aceia sunt aci. (Aplauze entusiaste. Ovaţiuni zgomotoase).

Dacă, d-lor, dela oameni trec la fapte; care sunt faptele?—Şi eu nu vorbesc de nenumăratele proecte, chiar de proectele cele mai frumoase, cum era proectul Băncei Agrare, pe care liberalii l'au transformat în casa rurală care dacă eram lăsat să-l fac atunci cînd l'am plănuit, cine ştie dacă revoluţia de care a vorbit dl. Caragiale s'ar mai fi produs sau cel puţin cu aceiaşi intensitate? (Ovaţiuni sgomotoase prelungite). Atunci când zic faptele, înţeleg lucrurile îndeplinite, acelea cari au rămas la activul ţărei şi la activul partidului, iar nu acelea care au fost desfiinţate, după ce s'a schimbat guvernul. (Aplauze furtunoase prelungite) Ei bine, ce a făcut de la 1895 încoace, în opera legislativă, partidul conservator?

A făcut, d-lor, prima încercare serioasă de revizuirea codurilor.

S'a schimbat condica de procedură civilă.

Cine a făcut-o? D. Dissescu. (Ovaţiuni prelungite).

S'a schimbat în parte condica de comerţ, cine a făcut-o? D. Dissescu. (Ovaţiuni sgomotoase).

S'a început schimbarea condicei civile, cine a făcut-o? D. Bădărău. (Ovaţiuni prelungite).

S'a făcut, d-lor, acel contencios administrativ, care este streaja legalităţei, şi care va transforma cu vremea această ţară, dintr'o ţară de licenţă pentru cei de sus şi de arbitrar pentru cei de jos, într'o ţară de respect al legei de sus şi până jos. (Ovaţiuni sgomotoase şi prelungite).

Cine a făcut contenciosul administrativ? D. Bădărău. (Ovaţiuni prelungite, urale).

S'a făcut, d-lor, legea drumurilor de fer de interes privat, cine a depus primul proect? D. Istrati. (Ovaţiuni prelungite).

S'a făcut Expoziţiunea, acea pagină glorioasă care închee aşa de frumos 40 de ani de domnie glorioasă.

Cine a prezidat-o?

Cine a muncit la această Expoziţiune? D. Istrati. (Ovaţiuni sgomotoase şi prelungite).

S'a făcut, d-lor, în primul minister de la 1899—măcar jumătate este opera conservatorilor—restatornicirea finanţelor Statului, restatornicire care s'a încununat în urmă prin acele 100 milioane excedente în doi ani. (Aplauze entuziaste şi prelungite).

Cine a făcut nouile impozite?

Eu şi în parte, d. General Manu.

Cine a făcut instituţiunile de Credit judeţian şi comunal, de credit viticol, modernizarea impozitelor directe, legea pensiilor funcţionarilor judeţeni şi comunali şi atîtea altele la ministerul de finanţe? (Ovaţiuni sgomotoase).

In ce minister s'a început stabilitatea funcţionarilor publici, menită să se întindă la toate ramurile de administraţie ca să ne dea în fine idealul după care alergăm, ca lupta politică să fie lupta de idei, iar nu lupta pentru împărţirea prăzei după victorie? (Aplauze furtunoase şi prelungite). La ministerul de finanţe, pe cînd eram eu ministru de finanţe. (Ovaţiuni sgomotoase şi urale). Aş vrea să-mi arătaţi—vă zic încă odată—aşi vrea să-mi arătaţi în tot bilanţul partidului conservator, care este numărul la credit iscălit de unul care să fie dincolo, afară încă odată de d. Ioan Lahovary, pe care îl regretăm? Nu este unul, absolut nici unul! (Ovaţiuni prelungite).

Atunci, d-lor, dacă avem pentru noi atîta muncă acumulată, dacă avem cu noi şi pe oamenii care au produs acea muncă, cum se poate zice că tradiţiunea este aiurea? (Ovaţiuni sgomotoase, prelungite. Urale).

Dincolo ce vedem? Vedem pe junimişti, grup elegant (ilaritate), şi mai ales grup care în totdeauna a ştiut să se pretindă de o capacitate fenomenală veşnic neîncercată (mare ilaritate, ovaţiuni furtunoase). Văzutu-i-aţi d-voastră vreodată, undeva în acţiunea conservatoare fie de opoziţiune, fie de guvern de la 1895 încoace? (Aplauze furtunoase şi prelungite). Eu nu i-am întîlnit de cât odată la începutul lui 1899 după ce victoria se desenase. (Ovaţiuni). In luptele noastre de opoziţiune unde erau? (Aplauze furtunoase prelungite). Cînd am venit aci cu Lascar Catargiu, în chestiunea cea mare religioasă, junimiştii căpătaseră poruncă, în sală să intre, dar aci sus pe estradă să nu se sue, (mare ilaritate) o subtilitate de logică junimistă pe care eu încă nu am priceput-o după atâţia ani de resgândire. (Ovaţiuni entuziaste).

In opoziţiunea a doua de la 1901—1904, i-am văzut? Da: i-am văzut protejaţii partidului liberal, i-am văzut miluiţii partidului liberal, dar în viaţa conservatoare nu i-am văzut (aplauze entuziaste prelungite).

Şi, d-lor, şi să nu zică, că erau atunci alături de liberali ca să-i ajute în opera economiilor şi a restatornicirei finanţelor. Ajutor sincer şi patriotic nu este acela pe care îl dai în schimb de protecţie şi mandate; ajutor patriotic este acela pe care îl dai atunci cînd gazetele lor te insultă şi partidul lor te loveşte. (Ovaţiuni furtunoase, prelungite urale).

Şi în aceşti 13 ani dela 1895 până acum 13 ani, domnilor, cari fac aproape jumătate din viaţa utilă a omului politic, în aceşti 13 ani nu i-am văzut de cît 6 luni la guvern.

Şi ce a remas din guvernul lor? Au rămas două suveniruri rele. Unul din politica externă unde din pricina nepriceperei, neîndemânărei lor am fost cât pe aci să avem un războiu cu Bulgaria, operă nebunească, căci oricine vede ce jertfe ne-ar fi costat, dar nu poate să priceapă ce am fi putut cîştiga. (Aplauze furtunoase prelungite).

Mai avem, d-lor, şi un suvenir de politică internă: cinci proiecte de legi de impozite născute moarte! Erau rău chibzuite şi totuşi fiind-că nu aveau alt program, trei ani de zile le-au scos mereu la întruniri, chiar atunci cînd ţara înota în excedente, plecînd de la concepţiunea că a face un impozit nu este o nevoe la care omul politic se resemnă uneori, dar un joc de vanitate copilăroasă ca să'ţi arăţi genialitatea în concepţiuni financiare. (Aplauze furtunoase prelungite).

Am dreptul deci să vă spun: avem cu noi tradiţiunea trecutului, cu dorinţa însă de a reînoi, de a o înavuţi, de a o adapta la nevoile prezentului şi privind totdauna înainte la viitor. (Aplauze entuziaste. Ovaţiuni).

Iată, d-lor, unde văd eu garanția succesului. Dacă am fi o alcătuire de oameni care nu și-au făcut nici odată dovezile, ori cît de numeroși, dacă n'am fi fost încercați, dacă după noi ar veni lumea numai cu iluziunea pentru ceea ce pot să spere, iar nu și cu știința de ceiace au realizat, n'am putea să avem de cît un succes cam ca al generalului Boulanger.

Dar după generalul Boulanger se strînsese lumea, fiindcă încălecase pe un cal negru la o paradă, pe cînd aci este vorba de alt-ceva: este vorba de oameni care stăm de o generațiune întreagă în viața politică, care am lucrat chiar atunci cînd eram din cap pînă în picioare încărcați de greutăți de tot felul și care totuși am putut să vă dăm o dovadă de ce putem chiar în cele mai grele împrejurări. (Ovațiuni sgomotoase prelungite, Urale).

Iată, d-lor, ce problemă vi se pune d-voastre în ziua de 9 Martie. Prin votul d-voastră ați putea să întăriți pe liberali. De ce să-i întăriți? Ca să-și continue restul operei lor legislative? Ca să înmulțească jandarmii și suprefecții? Pentru aceasta puteți foarte bine să alegeți un conservator-democrat, căci acestea sunt vechile idei ale partidului conservator pe care le continuă și partidul conservator democrat. (Aplauze entuziaste prelungite).

Eu d-lor sunt încîntat că național-liberalii vor să execute ideile noastre, dar nu văd nevoia de a mai alege încă un național-liberal, ca să pună în practică ideile noastre și propunerile noastre cele vechi; sunt poate convertiții din ultimul ceas; numai Dumnezeu iubește deopotrivă pe păcătosul care vine cel din urmă, oamenii nu pot să se ridice cu dragostea lor pînă la asemenea înălțimi. (Ovațiuni sgomotoase prelungite).

Să dați voturile d-voastre candidatului carpist? Pentru ce, d-lor, a-ți face-o?

Este adevărat: existența a trei partide încurcă mersul treburilor statului și fatal unul—acesta, sau celălalt—va trebui să topească pe celălalt, să desființeze pe celălalt. Care este d-lor cel menit să readucă, să desființeze pe celălalt? Credeți d-voastră că partidul care spune cu dispreț că nu îi trebue numărul, (aplauze entuziaste și prelungite) poate într'o societate democratică, să desființeze partidul căruia i se recunoaște numărul? (Aplauze furtunoase prelungite). Credeți d-voastră că partidul foștilor are să desființeze partidul viitorilor? (Ovațiuni entusiaste prelungite Urale).

Credeți d-voastră că partidul cu compartimente are să desființeze partidul ierarchiilor naturale?

Și credeți d-voastră că partidul acelora care singuri n'au guvernat nici odată, care în tovărășie n'au mai guvernat de la 1895, va putea vre-odată să desființeze partidul care cu ei au guvernat înainte de 1895 și care de două ori a guvernat singur, fiindcă am pretențiunea că aci se află aproape întreg partidul care a guvernat și la 1899 și la 1904. (Ovațiuni sgomotoase prelungite. Urale).

Credeți d-voastre, d-lor, că partidul care nu și-a descoperit sentimentele lui democratice de cît după ce noi ne-am luat titlul de conservatori-democrați, care nu a înțeles încă nevoile cele mari ale statului, căci nu a primit să conlucreze cu partidul liberal la reforma agrară, de cît după ce refuzase toată vara și toată toamna și numai după ce am luat inițiativa în secțiunile Camerei și se găsea aproape în fața unui fapt împlinit, credeți d-voastre că acest partid va fi în stare să desființeze partidul care cel puțin de un an de zile dă dovada vie că a înțăles și gravitatea situațiunei și a și știut să se înalțe pînă la acea gravitate? (Ovațiuni sgomotoase nesfîrșite). De sigur, d-lor, nu. Și ce ar însemna atunci un vot pe care l-ar da un alegător la alegerea de la 9 Martie, partidului domnului Carp? Ar însemna un singur lucru: prelungirea nefirească și contrarie intereselor țărei, a existenței unui partid, încapabil să guverneze, dar capabil, de sigur să încurce treburile, căci ori ce grupare poate să încurce treburile. (Ovațiuni sgomotoase nesfîrșite).

De aceea, d-lor, credeți-mă, nu este la mijloc numai interesul nostru de a ne vedea aprobați în acțiunea politică pe care am întreprins-o, dar este în joc un interes politic de cea mai mare însemnatate, ca în alegerea de la 9 Martie, d-voastră să vă dați voturile d-lui G. Lascar, candidatul partidului conservator-democrat. (Ovațiuni entusiaste). Cu cît succesul lui va fi mai netăgăduit, cu cît triumful lui va fi mai mare, cu atît, d-lor, se va apropia ceasul în care partidul carpist se va topi, cum este să se topească la acțiunea energică a partidului nostru, care nu este altceva de cît emanațiunea firească a d-voastră. (Ovațiuni sgomotoase nesfîrșite. Urale). Operă de ordine socială, operă de progres politic, operă de garanție a triumfului democrației și în același timp a apărărei ideilor de conservațiune socială care, credeți-mă, cum v'au spus și ceilalți oratori, este inseparabilă de idea democratică, stă cuprinsă în votul d-voastră de la 9 Martie. (Aplauze entusiaste nesfîrșite). Și eu d-lor, îl aștept cu deplină încredere; am o încredere absolută și să vă spun de ce: sunt conștient de curentul cel mare care se desfășură în toată țara; am auzit cuvintele cele mai mult de cît elogioase pe care știu că nu le morit, de la acei cari au vorbit înaintea mea, și atunci îmi zic: această mișcare de simpatie neînfrînată, această mișcare de încredere absolută, această mișcare de dragoste care ca un val s'a întins asupra țărei întregi, aceaștă mișcare dacă n'ar răspunde la o necesitate reală nu s'ar fi produs. (Ovațiuni sgomotoase nesfîrșite). N'am nebunia să 'mi închipui că persoana mea singură ar fi fost în stare să stîrnească o astfel de mișcare. Și atunci d-lor, dacă mișcarea aceasta corespunde unei adevarate nevoi naționale, dacă această mișcare a pornit din necesitate, această mișcare nu poate să nu se afirme în toate împrejurările. (Ovațiuni sgomotoase). Cea dintăi împrejurare într'un stat ca al nostru este de sigur, votul de la 9 Martie, căci colegiul inteligenței, colegiul culturei prin excelență, — la Iași colegiul întăi de Senat—este mai mult un colegiu al culturei, decît un colegiu al plutocrației, va avea cel dintăi să-și dea cuvîntul în lupta dintre noi și dînșii. (Aplauze entuziaste. (Ovațiuni nesfîrșite).

N'ași voi însă, d-lor, — și cu aceasta voiu încheia — n'ași voi ca cineva să-și dea votul pentru făgăduiala venirei la putere. Eu nu mă ocup de cine are să vie la guvern, eu nu calculez nici surîsurile, nici minutele de conversațiune privată, și eu nu fac nici necuviința ca să mă întreb: cum are să hotărască în ceasul în care va avea să hotărască singurul care are dreptul să hotărască. (Aplauze furtunoase).

Eu altceva știu, d-lor: eu cunosc istoria politică a țărei; de 42 ani încoace, eu știu că la cîrma statului nu s'au așezat decît guverne rezemate pe partide puternice; eu știu că partidele puternice nu sunt asociațiunile cîtorva oameni cari admirîndu-se între ei se dau singuri drept chintesența capacității, că partidele puternice sunt acele alcătuiri cari avînd rădăcini adînci în toate straturile sociale, reprezintă una din acele forțe de care întotdeauna se ține socoteală. (Ovațiuni nesfîrșite. Urale).

Iată, d-lor, ce îmi spune mie istoria politică a României. Tot aceste adevăruri le-am spus și în opoziția dela 1901—1904 atunci cînd atît junimiștii cît și liberalii veșnic ne spuneau că nu este cu putință să venim noi la putere. Imi aduc aminte cum d. Costinescu într'un limbagiu lipsit de eleganță, adresîndu-se mie și d-lui Vlădescu cari eram singuri pe atunci pe banca opoziționei conservatoare, ne spunea: „ar fi un hohot de rîs dela Dorohoi pînă la Severin dacă ați veni dumnevoastră la guvern"; și totuși am venit la guvern. (Aplauze furtunoase entusiaste). Și nu numai că am venit la guvern, dar am înzestrat țara cu lucrări neperitoare, și nu numai că am înzestrat țara cu lucrări neperitoare, dar acești oameni de care ar fi rîs țara dela Severin la Dorohoi, au fost aceia cari au și știut în momentele de grea cumpănă să facă sacrificiul poziționei lor de guvern în favoarea acelora cari îi criticau chiar pentru cele mai mici măsuri de represiune, și să le dea concursul lor unanim și fără nici o tocmeală, căci nu am stat la tocmeală (ovațiuni nesfîrșite), fiind-că nu am vorbit de preț și nu am primit preț. Mai știu că tot acești oameni de cari ar fi rîs toată țara, au fost în stare toamna trecută să ție în frîu patimele care cercau să se deslănțuiască—ah! dacă ar fi ceasul spovedaniei!—da, să le ție în frîu ca să dea țărei ceeace îi trebuia, liniștea partidelor ca să se poată ajunge la liniștea națiunei. (Aplauze entusiaste. Ovațiuni nesfîrșite).

Ne-am îndeplinit, d-lor, o datorie pe care nu o pot îndeplini decît cei tari, căci numai cine este tare poate să renunțe la împrejurările prielnice. După cum Lascar Catargiu, cînd cu afacerea Ghenadie a preferit liniștea țărei, venirea lui la putere, tot așa și noi urmași ai gîndului lui cel adevărat, nu al aceluia care se scoate la gazetă astăzi în interview, ci al gîndului lui cel adevarat, al pildei lui, am știut un an de zile să facem o dovadă pe care nimeni nu o făcuse în această țară, adică fără coalițiune, fără învoială, fără nici-o tocmeală și nici-o nădejde, să dăm cea mai mare jertfă pe care un om politic poate să o dea, să dăm concursul la o operă pe care nu o aprobam în multe părți, numai și numai în interesul liniștei naționale. (Ovațiuni nesfîrșite).

Atunci dacă la 9 Martie, cum cred eu, veți ști să răsplătiți cinstea și munca noastră, se va duce vestea dela Iași, în celelalte colegii ale țărei și cînd se va fi pronunțat țara în colegiul acesta electoral, și cînd se va fi pronunțat țara în alte alegeri cari au să vie și cînd va fi hotărît dînsa cine o reprezintă mai bine, dintre noi și cei dela d. Carp, să-mi dați voie, d-lor, să vă spun că bătălia va fi cîștigată și că nu mai mă voiu preocupa de nimic, căci restul nu este decît urmarea firească a voinței naționale. (Ovațiuni entuziaste și nesfîrșite).

Litere-Științe-Arte

Brazi și putregaiu. La întrunirea partidului conservator democrat din sala Sidoli publicul imens a făcut ovațiuni maestrului Caragiale. Apariția lui la tribună a fost salutată cu salve de aplauze care nu mai luau sfîrșit. Publicul își manifesta entuziasmul și dragostea pentru scriitorul iubit, pentru autorul atîtor superbe opere care i-au procurat ceasuri de mulțumire sufletească, pentru literatul care n'a încetat a fi în contact esclusiv literar cu marele public și pe care îl admiră neîntrerupt de cîteori revede pe scene nemuritoarele creațiunile din „Comediile lui.

Condițiunea esențială a popularității unui scriitor este această atingere neîntreruptă cu marele public și aceasta o realizează dramaturgul în primul rînd.

Reflecțiile aceste mi-au fost suggerate cu deosebire la apariția unui alt orator la tribună: a d-lui Nicu Xenopol. In d-sa publicul a aplaudat și admirat verva oratorică, preciziunea eloquenței, reputațiunea de economist erudit, de om politic fruntaș.

Foarte puțini din marea asistență au recunoscut în d-sa pe autorul uneia din cele dintăiu și din cele mai alese scrieri literare, cel mai bun roman pe care-l posedăm încă până astăzi în literatura noastră: „Brazi și putregaiu". Cu atît mai puțin de „Aventurile unui american". De la o generație la alta scrierile literare —cînd nu fac serie, ci rămîn izolate— ori-cît ar fi de superioare ca valoare, rămîn la noi aproape necunoscute. Brazii nemuritori sunt înăbușiți de putregaiul care se înmulțește, care învinge prin mulțime, se impune prin zgomot, se recunoaște prin miros.

*

OPERETA. In a doua jumătate a lunei curente vom avea la teatrul național o excelentă trupă de operetă germană, cu un repertoriu sensațional și alcătuită din cîntăreți admirabili. Zilele aceste agenția „Thalia" va face cunoscut programul și serile de spectacol

*

Incepînd cu luna Octombrie viitor Berlinul va avea un teatru englezesc sub direcția d-nei Meta Illing. Proectul e făcut în senzul ca să se reprezinte cele mai bune opere engleze și americane moderne cu concursul artiștilor celor mai buni din Anglia și America. D-na Illing va rămînea cîte 3 luni în Berlin cu teatrul său, apoi va vizita pe rînd Hamburgul, Dresda, Francfurtul și Viena.

*

Acum cîtva timp, societatea italiană „Dante" din Egipet a propus consiliului municipal din Alexandria ca să'i permită să ridice în acest oraș o statuie a marelui poet italian. Dar se făcuse planul fără a se ținea socoteală de fanatismul musulman. In consiliul municipal un membru a protestat violent în contra acestei profanări a Islamului, care nu permite imagini vii, statui în piețe publice mai ales că în „Infernul" nu e tocmai respectat numele lui „Maometto". Un altul a adresat un apel vehement presei egiptiane pentru a protesta cu indignare în contra sacrilegiului proiectat. Și iată cum Dante nu va fi imortalizat în Egipet.

*

In ziua de Duminecă 16 Martie are loc la teatrul național o mare matinee artistico-literară. Marele poet Coșbuc va vorbi despre „Superstiții populare".

*

Intr'o editură pariziană se anunță apariția operilor postume ale marelui poet Baudelaire. Foarte interesant e că printre ele se găsește un număr de „încercări dramatice" între care se citează: „Sfîrșitul lui Don Juan", „Marchizul Husarilor", „Bețivul" și altele.

*

Chestiunea corsetului—care a preocupat atît de adeseori lumea științifică — se credea definitiv rezolvată prin celebrul „droit-devant" al industriei franceze. Americanii însă n'au vrut nici în această privință să cedeze pasul Europenilor și au inventat sisteme mai perfecte, după cum dovedește anunciul unei cunoscute fabrici locale din numărul de astăzi al «Opiniei». Progresul aparține Americanilor!

*

In Rusia s'a celebrat de curînd a 30-a aniversare a morței lui Nekrassoff, cu care ocaziune lumea intelectuală a serbătorit amintirea ilustrului mort prin articole și numere de ziare consacrate vieței și activității literare și culturale a marelui scriitor. Necrassoff a contribuit mult la revoluționarea spiritelor în Rusia.

*

O premieră a lui Balzac.

Peste cîte va săptămîni, un teatru din apropierea Parisului va da cea dintăiu representație a unei piese a lui Balzac.

Nu numai că piesa aceasta nu a fost jucată niciodată, dar e chiar inedită, căci numai de 3 săptămâni a fost publicată într'un restrîns numă de exemplare, ediție de lux.

E intitulată „Școala de Menaglu" și posedă roluri foarte dramatice care vor fi interpretate de unii din cei mai mari artiști ai teatrelor parisiene.

Informații

● **Bugetele.**— Din cauza cheltuelelor necesitate prin introducerea judecătoriilor comunale, proectul de budget al ministerului de justiție prevede o sporire de două milioane și două sute mii lei.

Proectele de bugete ale ministerelor de interne și de domenii vor fi și ele sporite cu aproape două milioane fiecare, în urma reorganizațiilor și anume: comunele rurale, jandarmeria rurală, crearea consiliului administrativ permanent la ministerul de interne și prin creiarea contractelor agricole pentru ministerul de domenii.

Proectul de budget al ministerului de finanțe regrezintă un spor de 4 milioane, provenit din faptul că întregul cheltuielelor și veniturilor efective vor figura pe viitor în acel buget.

● **Contabilitatea statului.**—Camera a votat eri proectul modificator al unor articole din legea contabilității statului.

Punctele esențiale ale proectului sunt următoarele:

Orice cifră înscrisă în budgete de către adunarea deputaților nu va mai putea fi modificată în cursul exercițiului financiar de către ministrul finanțelor; nu vor mai putea fi trecute la escedent de cît cifrele ce vor rămînea după achitarea tuturor datoriilor; s'a determinat ce se înțălege prin „fond de rezervă", în care scop următorul aliniat a fost adăogit la art. 142 din legea contabilității:

„Asupra escedentelor ce vor trece de 3 milioane, se va rezerva, înaintea oricărei alte întrebuințări, o cotă de 15 la sută asupra întregului excedent pentru crearea unui fond de rezervă al Tesaurului.

● **Clasificarea cerealelor.** — D. Anghel Saligny, care cu începere de la 1 Aprilie va lua direcția serviciului „căilor de comunicație pe apă", din ministerul lucrărilor publice, va introduce sistemul clasificărei cerealelor.

Prin acest mijloc se ușurează foarte mult transacțiile, mai ales pentru micii producători și pentru țarani, căci fiecare știe d'inainte de ce fel de calitate sunt cerealele, chiar dacă n'are mostre. Cumpărătorii străini cari cu drept cuvînt nu prea au încredere în mostre, vor trebui s'o aibă cînd calitatea va fi declarată în mod oficial.

● *Secolul* afirmă că sesiunea corpurilor legiuitoare va fi prelungită pînă la 1 April.

Pentru votarea budgetelor, Camera va ținea ședinți de noapte.

● Partidul conservator-democrat din Ploiești va ținea Duminecă, 9 c., o întrunire publică în acel oraș.

● Debitul întrărei în Ungaria a fost retras „Vieței Romînești" în urma unui articol, referitor la situația în Transilvania, publicat în acea revistă de d. I. Rusu-Șirianul.

● Azi dimineață la orele 8 întreg regimentul 13 Ștefan cel Mare, a plecat în marș spre Holboca, Cristești și Ungheni.

● In procesul de eri de la jurați, intentat d-lor Cristea și Bărgovanu din comuna Copou, pentru delict electoral, jurații aducînd un verdict negativ, cei doui deligvenți au fost achitați.

● In seara zilei de 3 Martie a fost convocată, precum am anunțat adunarea generală a societății „Pînea săracilor" pentru a proceda la votarea statutelor, a lua cunoștință de mersul societății pe anul 1907 și a hotări în privința măsurilor ce urmează a se lua pentru deplina reușită a frumosului bal ce va avea loc la 8 Martie curent.

La această convocare a respuns un foarte numeros număr de d-ne din societate, care, întrunindu-se în saloanele d-nei Maria Hinna, președinta societății, după ce s'a procedat la citirea statutelor care au fost semnate de d-nele membre prezente, cu unanimitate de voturi, au procedat apoi în baza statutelor la alegerea comitetului societății și au fost alese:

Președintă, d-na Maria Al. Hinna; Vice președinte d-nele Smaranda B. Sculy Logothetides, și Profira Leppadatu; Casieră d-na Elena Dr. Riegler; Secretară d-na Anetta Dr. Cosmovici și membre d-nele Roxandra Melik, Elise Sakellarides, Elise D. Mavrocordato, Aglae P. Rîșcanu Anetta Dr. Socor, Maria Dr. Bogdan, Marie V. Castano, Déa Bogonos, Marie N. Gane și d-ra Evangeline Cimara.

S'a luat după aceasta cunoștință de mersul societății de la ultima adunare pînă astăzi și aprobîndu-se în totul administrațiunea comitetului precum și gestiunea sa, adunarea, a dat descărcarea.

In ce privește măsurile de luat în privința balului de la 8 Martie, adunarea a aprobat dispozițiile fostului comitet și a hotărît ca actualul comitet ales în toate măsurile ce va crede de cuviință pentru desăvîrșita reușită a ei.

● Aseară a avut loc la cercul didactic obișnuita ședință săptămînală.

● Pentru astă seară Joi se anunță o splendidă serată cinematografică Pathè Frères din sala Teatrului Circ Sidoli.

Se vor desfășora o mulțime de scene comice, dramatice sportive etc... toate noue, inedite, ultime apariții ale marei case universale Pathé.

Spectacolul acesta atîta de interesant va fi și mai distractiv cu teatrul de varietăți—specialități artistice de primul rang.

Peste cîteva zile vor debuta „The Ombras" frații Dumitrescu-Popescu celebrii gimnastici, cari de 15 ani parcurg lumea întreagă obținînd enorme succese în toate continentele. Sunt singurii romîni cari au cules lauri în cercurile mari străine uimind lumea cu producțiile lor neimitabile.

Mâne Vineri se va desfășura pe pînza—fidel după natură—noua mașină de zburat a scoțianului Farman care a obținut la Paris premiul de 50,000 lei. Farman a fost singurul care cu mașina lui de sburat a urmat, cel mai exact, itinerarul aerian prescris de comisiunea specială.

● D. inginer Tancred Constantinescu, directorul lucrărilor pentru aducerea apei de la Timișești, a plecat aseară la București.

Din Capitală d. inginer Constantinescu se va duce timp de 21 de zile să viziteze fabrica de tuburi de la Mühlheim, precum și marile fabrici din Londra, pentru a vedea dacă tuburile ce s'a comandat pentru conducta de aducerea apei, sunt confecționate după cerințele lucrărilor.

● Regimentul 4 artilerie din Roman, a primit alaltă-eri ordinul de a se pregăti să fie gata de plecare în caz de nevoie.

● **Examenul judecătorilor.**—Se știe că facultatea de drept din Iași a ales pe domnii profesori I. Th. Burada și D. Alexandrescu, pentru ca ministrul justiției să delege pe unul din ei la examenul judecătorilor comunali, care va începe la 15, c. la București.

Ministrul a delegat pe d. Burada. Restul comisiei se compune ast-fel: d-nii Mandrea și Rîmniceanu, din partea înaltei Curți; Tanoviceanu și Antonescu. din partea facultății de București. Secretarul comisiei va fi d. Topasiu, șeful biroului afacerilor civile din ministerul justiției.

● Privitor la apelul electoral al d-lu Rakovski, ziarul *Dimineața* primește următoarele din Constanța:

Azi s'a judecat apelul făcut de dr. Racovsky, contra deciziunei consiliului comunal din Ghelengic, care l'a șters din listele electorale.

Apelul a fost susținut de d-nii avocați Traian Belu și Virgil Mormocea,—primul cu procura legalizată la Roma, care n'a fost autentificată de ministerul de externe și al doilea cu o procură generală din anul 1905.

Comuna Ghelengic era reprezentată prin d. avocat Cernescu din București, care a rîdicat incidentul dacă avocații pot sta în instanță în baza procurilor pe care le-au produs.

După o pledoarie de două ore, tribunalul, în urma unei deliberări de o oră și jumătate, admite incidentul că procurile nu sunt bine legalizate și intră în judecarea procesului.

Tribunalul respinge apelul ca nesustinut, cu drept de recurs la casație.

DIVERSE

— D. N. Roată a fost numit conductor clasa I-a, la lucrările de aducerea apei dela Timișești.

— I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei și Sucevei, care se află în Capitală, a plecat pentru cîteva zile la moșia sa din Dobrogea.

— Ministerul de instrucție a făcut cunoscut revizoratului școlar să pue în vedere diriginților școalelor primare rurale să facă rapoarte și dări de samă de solemnitățile sădirei pomilor, care trebuie să aibă loc în cursul lunei aceștia.

— Operațiunile de recrutare vor lua sfîrșit mîine la diep. V.

In cursul septămînei viitoare comisiunea va începe să lucreze la impunerea taxelor celor scutiți, dispensați și amânați.

— Mitropolitul coloniei lipovene din Moldova, Macarie Loboff, de la Fîntîna albă, care a fost în localitate, în inspecție, a părăsit astăzi orașul nostru, reîntorcîndu-se în Basarabia.

— Azi dimineață a fost găsit mort, în mahalaua Dubalari, tăietorul de lemne Gheorghe Neculai.

Se crede că nenorocitul a murit din cauza frigului.

Cadavrul, din ordinul parchetului, a fost transportat la morga spitalului Sf. Spiridon.

— Societatea de gimnastică „Turn-Verein" va da Sîmbătă 8 Martie, o serată extraordinară, în localul societății, al cărei venit va servi ca fond pentru sărbările jubileului de 25 ani al societății, ce vor avea loc în cursul anului viitor.

Comitetul în frunte cu dl. architeht Reimke își dă toate silințele pentru deplina reușită a acestei serate.

Ultime informaţii

Intre alte curiozităţi pe care le prezintă „afişul roş" al întrunirei carpiste este şi faptul că afişul în chestiune poartă în josul lui cuvîntul: Comitetul.

Cei în curent cu mersul lucrurilor în taberile noastre politice se întreabă, cu drept cuvînt, de care comitet ie vorba. Căci cu toţii ştiu că partidul carpist nu are comitet şi că din cauza aceasta s'au produs mari şi numeroase nemulţumiri în rîndurile puţin numeroşilor partizani locali ai d-lui Carp.

Ce o fi însemnînd dar afişarea unui comitet neexistent? Or procedeul acesta face parte din sistemul adoptat de această grupare? Vorbesc de partid şi nu sunt de cît o minusculă grupare; vorbesc de partizani şi pot să-i numere pe degete; vorbesc de program şi nici macar în fundurile saltarelor nu au aşa ceva; vorbesc de comitet şi nu numai că n'au comitet, dar cît pe ce să se încaere, din această cauză, d-nii M. B Cantacuzino deoparte, Greceanu şi Vasile Sculy, de altă parte.

● Din Dorohoi se scrie, că d. Onisifor Gherghel, fostul primar al acelui oraş, a demisionat din partidul conservator-democrat în urma alegerei de la colegiul II de deputaţi de acolo.

D. Gherghel, pentru motive de sănătate, s'a retras din luptele politice. Demisia a fost cu regret acceptată de comitetul executiv al partidului conservator-democrat local.

● **Afacerea Ciulei.**—Afacerea privitoare la presidentul Ciulei este considerată, în Botoşani, ca o afacere politică: unii liberali sunt pentru president, alţii sunt contra lui.

De aceea afacerea era să fie adusă în consiliul de miniştri. D-nii Brătianu şi Morţun aveau să susţie pe d. Ciulei. In ziua, însă, în care consiliul era să se ocupe de acest caz, d. V. G. Morţun se afla în inspecţia şoselei Tg. Ocna—Slănic, aşa că nu s'a mai discutat.

Intre acestea se descoperi cazul cu d-na Cristescu. Ministrul a fost înştiinţat despre acest caz de d-nul Boldur.

In mod exact, iată în ce constă: d-na Cristescu, din Botoşani, a împrumutat pe d. Ciulei cu 10,000 lei. D. Ciulei, cîţi-va ani de-a rîndul, à achitat procentele la capitalul ce datorea. Mai pe urmă ar fi scris creditoarei, că, pentru asigurarea ei, vrea să-i constitue ipotecă casa lui de la Botoşani.

D-na Cristescu a avut şi un proces, de la care d. Ciulei nu s'a recuzat şi pe care l'a cîştigat.

Ministrul, în urma denunţului primit, l'a chemat pe d. Ciulei la Bucureşti, l'a pus în curentul nouei afaceri şi i-a propus să se lase transferat aiurea.

D. Ciulei a refuzat. Atunci a fost deschisă acţiunea publică.

● **Sosirea miniştrilor.**—Cînd erau anunţaţi să vie—n'au venit; şi cînd s'a anunţat că nu mai vin—atunci au venit domnii miniştri!

Domnii Stelian şi V. G. Morţun se află de astă-zi dimineaţă în Iaşi.

Eri era hotărît ca să nu vie. Faptul a fost confirmat, oare-cum, în mod oficial: căci afişele întrunirei placardate ieri, nu anunţau presenţa miniştrilor, pe cînd astă-zi s'au alipit suplimente la afişe cu acest senzaţional conţinut: „la întrunirea de astă-zi vor vorbi şi doi miniştri".

Adevărul este că cei doi miniştri nu voiau să mai vie. Dar d. Buicliu a făcut mare caz, aşa că, în ultimul moment, domnii Stelian şi Morţun au *trebuit* să vie.

*

De ce au fost aduşi miniştrii? Ce haz are presenţa lor la o întrunire pur locală? Ce caută la asemenea întrunire d. V. G, Morţun, care n'are absolut nici o legătură cu Iaşul?

In primul rînd, aceasta ie o dovadă de slăbiciunea candidatului colectivist, pentru reuşita căruia s'a recurs la sistemul învechit al miniştrilor, cari iau cuvîntul la întruniri electorale,

E regretabil că, cu asemenea banal sistem, colectiviştii vor să se impue unui colegiu luminat, cum ie colegiul I de Senat.

*

Unul care n'a voit să vie în ruptul capului ie d. G. Panu. Vice-presidentul Camerei, care a fost trimis la Iaşi în misiune politică, era faţă în comitetul executiv liberal din Iaşi, cînd s'a hotărît întrunirea publică, d. Panu s'a înscris printre oratori şi tocmai d-sa n'a venit.

Faptul dă loc la varii comentarii şi se interpretează ca o nereuşită a d-lui Panu în misiunea sa de la Iaşi. Două fapte recente vin să confirme supărarea d-lui Panu: 1) că delegaţia venită de la Huşi pentru întrunirea de azi, s'a întors acasă; 2) d. N. Nicolaide, care a fost invitat la dejunul ministerial de astă zi, s'a scuzat.

*

Comitetul executiv al clubului liberal s'a întrunit astă-zi la ora zece. La ora 12 a avut loc, la Traian, un dejun de 28 tacîmuri, în onoarea celor doi miniştri.

A sosit şi d. I. G. Duca, cunoscut sub numele de „tînărul deputat de Fălciu". Dacă va lua cuvîntul la întrunire—nu ştim.

● Duminică, 9 Martie a. c. ora 2 p. m. în localul şcoalei primare „Cuza-Vodă" din Tătăraşi, va avea loc a patra conferinţă de popularizare a cercului ştiinţific. D. D. Rădulescu, student în ştiinţele fisico-chimice, va vorbi despre: „Foloasele electricităţii".

Intrarea liberă pentru oricine.

● Serviciile centrale ale poştei, telegrafului şi telefoanelor, au primit ordin să se mute pînă la 23 April, de oare-ce după noul plan, întreaga clădire a palatului administrativ va fi dărămată.

De multe zile se caută un local pentru instalarea provizorie a acelor servicii, dar nu se găseşte.

Acum s'a hotărât ca poşta să fie instalată aparte şi telegraful tot aşa, doar se vor găsi loealurile necesare.

● La curtea de casaţie, secţia II încep astă-zi Joi, cercetările recursurilor electorale făcute de alegători; din Iaşi.

● Se crede că la alegerea colegiului III de Dorohoi, guvernul va susţinea candidatura literatului Artur Stavri.

● La consfătuirea administratorilor financiari şi perceptorilor, care va avea loc Duminică la ministerul de finanţe, au fost invitaţi din Iaşi, domnii: Petrescu, administrator, şi I. Bădăreu perceptor.

● In chestia alegerei unui vice-president al Senatului, va birui, pe cît se pare, tot d. Sturza. Se ştie că primul-ministru, contrar voinţei majorităţei Senatului, susţine pe d. Ilariu Isvoreanu.

Un ziar brătienist, care ar dori, de fapt, alegerea d-lui Matei Corbescu, anunţă, cu entuziasm prefăcut, că astă-zi va fi ales favoritul d-lui Sturza.

● Sîmbătă 8 Martie are loc, la societatea de gimnastisă sport şi muzică obicinuita serată familiară.

Comitetul societăţei a pregătit noui şi plăcute surprize la această serată.

● Asociaţia generală a artiştilor, a delegat pe d. A. D. Atanasiu să cerceteze localurile din localitate spre a alege pe cel mai propriu pentru expoziţiunea ce are a se deschide pe ziua de 15 Aprilie, unde toţi artiştii modoveni să-şi poată expune lucrările.

● **Universitare.**—Eri 5 Martie sub supravegherea d-lui A. D. Xenopol, d-rele Virginia Boldescu şi Nathalie Şandru au trecut examenele în scris de licenţă în istorie şi filosofie.

Astăzi joi de la 2 jum. la 5 jum. vor trece examenele de licenţa cu d. profesor Găvănescul iar mâine de la 1—5 examenele cu d. Paul Negulescu.

— Azi la orele 2 p. m. d. Dimitriu Apostoliu, student la secţiunea filosofică a facultăţei de litere va susţine la cursul d-lui profesor I. Petrovici lucrarea sa.

— Tuturor studenţilor distinşi, care au obţinut bile albe la examene li s'au distribuit astăzi de către secretariatele universităţei, broşura: „Pămîntul, sătenii şi statul în Moldova", de Radu Rosetti broşuri trămise Universităţei de Cassa şcoalelor, cu menirea de a se împărţi studenţilor sîrguitori şi săraci.

● **Curtea cu Juri.** — Astăzi înaintea curţei cu juri a venit spre judecare procesul privitor pe Const. Russu şi Gh. I. Andronache, pentru lovituri cauzătoare de moarte, fapt care s'a petrecut în împrejurările următoare, după cercetările făcute:

In ziua de 20 Decembre 1906 Const. Russu din com, Băiceni, s'a dus cu servitorul său, băetanul Gh. Andronache, la locuitorul Gh. Cojocaru pentru a încarca nişte strujeni pe care fratele lui Russu îi cumpărase de la acesta.

Cojocaru pretextînd că Russu i-ar mai fi datorînd nişte bani, s'a opus să elibereze strujenii şi de aci se născu o ceartă între ei.

Russu şiargatul său Andronache se năpustiră la Cojocaru şi-l îmbrănciră in casă. Aci ei îi dădură mai multe lovituri şi-i lăsaseră în nesimţire. Peste cît-va timp crima s'a descoperit şi s'a constatat că moartea lui Cojocaru i-a provenit prin sufocaţie în urma unor lovituri primite mai ales în regiunea toraco-abdominală.

Curtea e prezidată de d. consilier Al. Hinna, iar ministerul public e reprezentat prin d. procuror Gh. Scarlet.

Acuzaţii sunt aparaţi de d. avocat Neculaide.

*

Mîine Vineri şi poimîne Sîmbătă, Curtea cu juri nu va judeca nici un proces, deoare-ce în sala consiliului comunal, unde Curtea ţine şedinţele, în aceste două zile se vor face pregătirile necesare pentru alegerea de Duminică 9 Martie.

Luni 10 Martie, Curtea va judea procesul Lottei Bîrnovenau

La acest proces întrarea pulicului nu se va face decît cu bilete, eliberate de preşedinei curţei

● Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că a autorizat intrarea în ţară a 3200 lucrători, prin punctele Galatz, Calafat, Giurgiu, Predeal, Burdujeni şi Mihăileni, ceruţi de societatea Union Baugesellschaft pentru lucrările de canalizarea Iaşului.

● Ministerul de interne a cerut prefecturei să'i comunice dacă numerile Monitorului Oficial pentru prefectură şi celelalte autorităţi administrative şi poliţieneşti din acest judeţ, sunt suficiente şi dacă nu mai sunt autorităţi cărora urmează să li trimeată Monitorul,—aceasta în vederea întocmirei noului tablou al Monitorului pe ziua de 1 Aprilie.

● Astă-zi la orele 3 după amiază s'a făcut înmormîntarea căpitanului Const. Cernea, pensionar.

Defunctul a luat parte în răsboiul pentru independenţă şi era decorat cu mai multe ordine.

● Parchetul a fost înştiinţat că nişte cărăuşi de piatră au găsit pe teritoriul satului Bereşti, pe malul Prutului, cadavrul în putrefacţie a unei femei, a cărei identitate nu s'a putut stabili.

S'a orînduit o anchetă.

● După toate probabilităţile mişcarea ce se va face pe ziua de 14 Martie în armată cu ocazia aniversărei proclamărei regatului, nu va cuprinde de cît pe ofiţerii superiori.

O altă mişcare însă se va face pe ziua de 1 Aprilie.

● D. colonel Musteaţă, comandantul brigăzei a IV-a de cavalerie, a făcut alaltă-eri o inspecţie la escadronul de jandarmi călări din localitate.

● **Judiciare.**—Subcomisarul Boian din Fălticeni este acuzat că ar fi falşificat o o citaţie. Tribunalul a achitat pe Boian. Afacerea s'a judecat ieri la secţia I a Curţei. Făcîndu-se divergenţă, procesul se va judeca din nou, de complectul Curţei, în ziua de 11 c.

— Vittorio Alberti era omul de încredere al firmei forestiere Maxim şi tovarăşii din Neamţ. Alberti a abuzat de încredere şi a delapidat o sumă de bani. Tribunalul Neamţ l'a condemnat la doi ani închisoare

Apelul condemnatului urma să se judece azi, dar a fost amînat.

— Intre sculptorul Bălăcescu şi societatea literară „Arhiva", represintată prin d. A. D. Xenopol, există un proces referitor la bustul povestitorului Creangă, pe care l'a executat sculptorul din ordinul „Arhivei".

Procesul constă în acea că, după părerea celor de la „Arhiva", bustul executat ar semăna mai mult lui Gambetta de cît lui Creangă.

Procesul urma să se judece astăzi la secţia II-a tribunalului. Experţii numiţi de tribunal, de d. Caraiani şi Eug. Ghica Budeşti, nedepunînd raportul, judecarea s'a amînat.

— Vechia firmă S. Schiller, lichidînd afacerile, a trecut firma altora, cari o continuă sub firma „succesorii lui S. Schiller". Alţii foşti funcţionari ai vechei firme, au deschis şi ei o prăvălie cu titlul „la băeţii de la Schiller".

De aci proces pentru uzurpare de titlu, care s'a amînat astăzi de tribunalul s. II.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 6 Martie

Audienţă la Rege

Bucureşti.—D. N. Xenopol, fruntaş al partidului conservator democrat şi senator de Tecuciu, a fost primit eri la ora 4 în audienţă de M. S. Regele.

Audienţa a durat mai bine de o oră.

O ştire importantă

Bucureşti.—Ziarele afirmă că în cercurile militare superioare se vorbeşte despre demisiunea individuală a mai multor generali care ar fi foarte nemulţumiţi de modul cum sunt concepute proiectele de reformă presentate de d. general Averescu.

Ştirea a provocat numeroase comentarii în toate cercurile politice.

Dejun

Bucureşti.—La d. Take Ionescu a avut loc eri un dejun la care au asistat pe lîngă fruntaşii politici din Capitală, d-nii de Giers, ministrul Rusiei în Capitală, d-na şi d. Blondel, ministrul Franţei în Capitală, d-na Salofieff, soţia primului secretar al legaţiunei ruse, d. I. Kalinderu, d-na şi d. maior Paciurea şi alţii.

Dat judecăţei

Bucureşti. — Subcomisarul Haralambie G. Demetrescu care a maltratat, după cum se ştie, la poliţie pe funcţionarul Iacobachi, a fost astă-zi dat în judecata Curţei de Apel.

O telegramă a d-lui Nottara

Bucureşti.—Maestrul scenei romîne a adresat d-lui Davilla, următoarea telegramă din Roman, unde se află în turneu:

„Abia astăzi am aflat despre banchetul dat în onoarea d-tale. Mi-a părut rău că n'am putut asista. Regret din inimă că pleci dintre noi".

Confirmarea unei ştiri

Bucureşti.—Eri la sfîrşitul şedinţei Camerei, d. Ferekide, preşedintele adunărei deputaţilor, a reînoit d-lui Haret declaraţia sa că imediat ce-i va da d-lui Pompiliu Eliad o delegaţiune retribuită la Teatrul Naţional, d-sa va declara cu de la sine putere şi fără a mai cere avizul guvernului, vacant un loc la colegiul II de Ilfov.

Consiliul superior agricol

Bucureşti.— La consiliul superior agricol sosesc mereu oferte din partea proprietarilor pentru cedarea pămînturilor de islazuri.

Toate ofertele sunt însă cu mult superioare preţurilor fixate de comisiunea agricolă.

Contractele tip au fost puse la dispoziţia ministerului de interne, care a şi început distribuirea lor prin comunele rurale.

Spor la cheltueli

Bucureşti,—Prin sporirea jandarmeriei rurale, în confirmitate cu dispoziţiile noului proiect pentru reorganizarea jandarmeriei, bugetul ministerului de interne va fi sporit anual cu 2 miloane.

Intreţinerea corpului de jandarmi rurali va costa în total 5 milioane anual, iar pe comunele rurale un milion.

Un ordin de zi al Ţarului

Petersburg. — Ţarul Rusiei a adresat trupelor un ordin de zi, în care între altele spune:

„Apărarea eroică a cetăţei Port-Arthur, precum şi purtarea garnizoanei din acea cetate, purtare care a fost oprită în mod brusc prin predarea acelei cetăţi.

Tribunalul de războiu, care a cercetat condiţiunile în care s'a făcut această predare, a recunoscut netăgăţuitul şi demnul de pildă eroism de care au dat dovadă soldaţii apărători ai cetăţei.

Prin aceasta ei şi-au cîştigat dreptul la nemurire şi istoria va menţiona deapururea eroismul bravilor soldaţi ruşi.

Şi nici Rusia nu 'i va uita, după cum nici ei n'au uitat Rusia cînd au dat dovada actelor lor de eroism.

Bande greceşti

Constantinopol.—Autorităţile semnalează trecerea în Macedonia a 3 noui bande greceşti, cu destinaţia spre Grevena.

Pe de altă parte, se observă din nou, odată cu venirea primă-verei o creştere în tendinţa de formaţiune de bande greceşti.

Mărturisirea unui complice

Constanţa.—Bulgarul Panainte Ilieff, arestat la Ostrov în momentul cînd vroia să treacă graniţa în Romania şi adus aci, a făcut astăzi mărturisiri complecte în privinţa participărei lui la asasinarea lui Sarafoff.

Din mărturisirile lui Ilieff rezultă că trei şi anume: Panitza, Boiceff Ilieff, au avut rolul de a răpune pe Sarafoff.

Aceştia au înconjurat casa lui Sarafoff în seara fatală, iar Ilieff a avut rolul de a distrage pe jandarmul însărcinat cu paza vieţei lui Sarafoff, de la vigilenţa-i obicinuită.

Relaţiile romîno-sîrbe

Belgrad.—Ministrul de externe Pasici, vorbind eri la Skupcina, a relevat importanţa relaţiilor amicale ce domnesc între Romania şi Serbia şi că comunitatea de interes a acestor două regate sporeşte din zi în zi şi ea se manitestă cu ocaziunea construirei liniei ferate în Dunărea-Adriatică.

Agitaţia intelectualilor din Austria

Viena.—Se ştie că profesorul de drept canonic de la Insbruk, Wormund, a publicat un atac la adresa bisericei papale.

Nunţiul papal a cerut prin ministerul de externe ca profesorul acesta să fie scos din învăţămînt, iar clericalii au susţinut această intervenţie a nunţiului papal.

Din cauza aceasta s'a provocat o mare agitaţie în rîndurile intelectualilor Austriei. Toate universităţile s'au solidarizat cu Wormund, iar liberalii şi socialiştii exploatează această chestistune în partea ei pnr politică.

Nu se cunoaşte însă răspunsul ministrului, dar pare sigur că nunţiul papal va trebui să părăsească Viena, în urma apitaţiei ce s'a produs.

Doamna Toselli divorţată

Londra.—Foasta contesă de Toscana, mai tîrziu soţia regelui Saxoniei, apoi contesa Montignoso şi, acum în urmă, doamna Toselli—soţia unui necunoscut pianist florentin, care a călătorit cu dînsa în turneu „artistic"—a hotărît să divorţeze şi de acesta.

Se ştie că foasta princesă a Saxoniei părăsise curtea din Drezda în tovărăşia lui Giron, profesorul copiilor ei şi că din această—fugă, a născut princesa Pia—Monica. Stabilită apoi la Tiesole aproape de Florenţa, contesa de Montignoso—acesta era penultimul ei nume—se amoreză de pianistul Toseli, cu care, în Septembrie, s'a căsătorit la Londra.

Acum divorseaeă şi de Toselli, spre a se căsători cu un ziarist englez, din William Legnex, unul din criticii teatrali ai ziarului Pall-Mall-Gazette. Acest Legnex a figurat ca martor al contesei la căsătoria ei cu Toselli.

Nemîngîiaţii: S. Cruceanu, soţ; doctor Mihai şi Ecaterina Cruceanu cu copiii lor; Elena şi Teodor Speranţă cu copiii lor; Paulina Davidescu; Căpitan Constantin şi Maria Cruceanu; Emil Feder, inginer: anunţă moartea prea iubitei lor

SOFIA CRUCEANU

Inmormîntarea va avea loc Vineri, 7 c., ora 10 dimineaţa. Cortegiul va porni din strada Ghica-Vodă.

In loc de înştiinţări speciale.

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Pentru cei care au întîrziat, să nu *peardă ocaziunea acuma la*

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea are loc la

— 17 şi 18 Martie 1908 —

Iar cîştigul principal în caz norocos

LEI 90,000 LEI

Inştiinţez pe onor. Public că am pus în vînzare pentru această clasă ultimele rezerve de 20—25 lozuri, cu preţurile oficiale:

1/8	Una optime	13 Lei
1/4	Un sfert	26 Lei
1/2	Una jumatate	54 Lei
1/1	loz întreg	104 Lei

Comandele din ţară se efectuează însoţite de valoarea respectivă.

De inchiriet de la 26 Oct., 1908. Două dugheni (în parte sau în totul) din str. Ştefan cel Mare No. 8 ocupate actualminte de d. David Kohnfeld, cu sau fără locuinţă, compusă din 4 odăi şi una bucătărie.

A se adresa la d-na de Neuschotz proprietară.

DE INCHIRIET

de la 23 Aprilie 1908

1) Un apartament din 4 camere osebit bucătarie şi sofragerie— atenanse, grajd, remise şi altele.

2) Un apartament compus din 3 camere şi bucătărie, atenanse, toate cu instalaţiune electrică şi grădini spaţioase.

A se adresa la proprietar,

ILIE I. COCIA

Strada Bucşinescu No. 15 Iaşi.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bilete Loziri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50 lei	1/4	Un sfert	9.00 lei
1/2	Una jumătate	18.00 lei	1/1	loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-rului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vă ămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrheior, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* **Farmacii**

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 — PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile Iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăra ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteaţă iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de cóji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histerieĭ, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi, *—strada Stefan-cel-Mare—* **Iaşi**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftine

GRILLAGES

1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

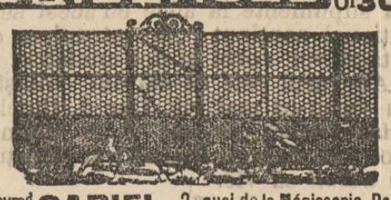

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f.**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	9 30
Porte-Bouteilles, pour 20 Places.....	7 »

Envoi Album franco de 1 timbre sur demande

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-decĭ anĭ a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞI: Farmacie FRATII KONYA.

PONDOIR

DÉPOSIT

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi — Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 — Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 383.—Sâmbătă 8 Martie 1908

Gheorghe Lascar

ěste candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parţială a colegiului I de Senat din Iaşi, în ziua de 9 Mart a. c.

Un sistem nenorocit

Atingînd chestia candidaturei d-lui Gr. Buicliu, *Opinia* de eri, afirma —pe cale de concluzie—că între a fi şeful unei instituţii cu caracter public, şi între a fi candidatul în alegeri al unui partid politic, este—dacă nu o incompatibilitate de principiu constituţional, în tot cazul o incompatibilitate morală.

Cazul d-lui Buicliu nu e însă un caz izolat, şi dacă cele ce am spus în privinţa lui nu suferă contrazicere, se cuvine ca în legătură cu dînsul să arătăm sistemul din care face parte, şi care dă speciei o importanţă caracteristică.

Partidul liberal a dovedit pînă acum în repeţite rînduri, că legenda puterei sale e o simplă minciună, că în materie de organizare ca partid e de o mare slăbiciune, şi că în loc de a se înfige în clasele sociale şi de a-şi lua forţele sale din popor,—aşa cum normal ar trebui s'o facă—el nu s'a bizuit mai nici odată de cît pe puterea instituţiilor pe care le-a acaparat.

Dovadă că lucrul este aşa, e tot trecutul său politic, toată activitatea sa de pînă astăzi, dar nu activitatea rezultînd din faptele care alcătuesc istoria scrisă, ci activitatea cea adevărată rezultînd din împrejurările reale, pe care cu mult meşteşug le-a schimbat şi denaturat în paguba adevărului.

Dovadă că lucrul este aşa, e că istoria partidului liberal, se poate resuma în lupta continuă pe care a dus-o întotdeauna, întru acapararea tuturor instituţiilor financiare din ţară, şi că partea pozitivă a activităţei acestui partid se închee în cucerirea creditului funciar şi a celorlalte importante instituţii romîneşti.

Dovadă că lucrul este aşa, e că tot partidul liberal nu constitue de cît o adunătură de parveniţi, pentru care politica departe de a fi un sacrificiu de energie şi de interese private, a fost întotdeauna un mijloc de înălţare şi de îmbogăţire.

Partidul liberal a înţeles încă de demult, că despărţit de ţară, cu care nu putea avea legături în destul de strînse, redus la sprijinul iluzoriu al unei clase, pe care se strădănuise în zadar s'o creeze, nu putea conta în tendinţele sale politice de cît pe mijloacele şi pe forţele pe care i le punea la îndămînă instituţiile acaparate de el.

Cum aceste instituţii au cele mai întinse legături cu interesele celor mulţi, şi cum moravurile şi starea noastră socială, n'au ajuns să pue în spiritul masselor, acea putere de independenţă pe care o dă conştiinţa datoriei şi a rolului său social şi politic,—era fatal ca lupta dusă prin canalul acesta, să dee partidului succesul dorit de dînsul.

Dar aceasta nu e normal, aceasta însamnă falşificarea sistemului nostru constituţional care se întemeiază pe existenţa unor partide organizate politiceşte,—aceasta e unul din cele mai mari rele pe care le-a născut falşa civilizaţie cu care ne mîndrim.

Trebuie să sperăm că revirimentul care se face acum în opinia publică, va împedeca practicarea mai departe a acestui sistem, care menţine corupţia şi minciuna, şi care zugrumă viaţa normală şi dezvoltarea poporului nostru.

IAŞII ORI GAEŞTII

Pentru edificarea cetitorilor ziarului nostru asupra sentimentelor ce hrăneşte dl. Spiru Haret despre Iaşi, dăm loc de cele zise de d-sa, cînd cu prilejul discuţiei modificărei unor articole din legea Invăţămîntului cu privire la ţinerea examenelor de capacitate.

In legea modificatoare a d-lui M. Vădescu se prevăzuse ca esamenele să se ţină şi la Iaşi, iar în comisiune să fie şi câte un profesor secundar, ca unii ce posedă mai cu temeiu practica pedagogică şi materia cursului de liceu.

D. Haret a tăiat această dispoziţie, voind să pună în loc docenţi sau agregaţi, iar la locul de ţinere a esamenelor a suprimat adausul „şi la Iaşi".

La întrebarea ce i s'a făcut de unii senatori liberali, între care d. Neron Lupaşcu de la Vaslui, d. Haret a răspuns textual: „Examenul ar putea să se facă şi la Găeşti, dacă ar fi interes să se facă acolo".

Pentru d. Haret Iaşii sunt puşi pe acelaşi picior cu Găeştii. Toate justificările aduse de d. Haret sunt ridicule. E o mare gogoriţă a pretinde că se întimpină dificultăţi cu ţinerea esamenului în două localităţi. Cum adică, numai licenţiaţii din Iaşi să se ducă la Bucureşti, iar profesorii din Bucureşt să nu catadixească a se deplasa să vină la Iaşi!

Apoi prin măsura veche se dădea o egală îndreptăţire celor două universităţi, cari au aceleaşi drepturi şi îndatoriri legale.

Dar d. Haret cu prefăcută bună voinţă pentru Iaşi zice: „vă rog să credeţi că nu aş fi riscat eu să nemulţumesc Iaşii, dacă nu aş fi crezut..."

Şi ce crede d. Haret despre centrul Iaşii în ceea ce priveşte ţinerea examenelor de capacitate?

El de şi nu o zicè, dar o lasă a se înţelege:

„Şi-mi pare rău că nu pot să insist şi asupra altor motive cu un caracter mai personal, pentru că atunci v'aşi putea convinge şi mai bine de trebuinţa ce este ca aceste examene să fie puse mai la îndămîna administraţiei şi sustrase de la oare care influenţe locale pernicioase".

Se înţelege din această mărturisire zisă cu dinţii încleştaţi că d. Haret aruncă o mare bănuială asupra imparţialităţii profesorilor din comisiune, prin faptul că vin şi ţin examenul la Iaşi...

Ce adică! dacă comisiunea se compune din profesori universitari din Iaşi şi Bucureşti, este corectă şi imparţială cînd examinează la Bucureşti şi devine parţială şi necorectă dacă vine la Iaşi?

O mai mare palmă dată Iaşilor nici că se poate!

Se ştie că dacă Iaşii are ceva, este rigurositatea corpului didactic, superioritatea nivelului acestui învăţămînt, şi că nu se poate permite nimărui, mai ales unui veninos ca Haret, nesocotitor de legi şi de oameni ca să vină şi în plin Senatul României să arunce o palmă Iaşilor şi corpului ei didactic.

D. Haret în al 3-a al său minister şi-a dat poalele peste cap şi nu mai are nimic sfînt şi de respectat, nici chiar tîrgul unde a copilărit şi învăţat şcoala primară.

Iată elevul ce l'a învoţat carte bătrînul Toma Săvescu! Iată ce zice despre Iaşi fiul Iaşilor!

Păsările d-lui Morţun

Eri, în sala Pastia, au vorbit oratori al de d-nii Gheorghiu, Quintus şi Sasu, ca să susţie, cu talentul lor, cu autoritatea lor morală, candidatura d-lui Grigore Buicliu.

Pe sama acestor celebri necunoscuţi, s'a făcut, de către asistenţi, jocuri de cuvinte: „Cine-i Asu? Ce fel de as?" Ce quintă?"

„Asu, Quinta şi Mărzescu sunt o trilogie a lui Stere", zise un glumeţ; „cît priveşte despre Gheorghiu, lui îi mai zicea şi *filozoful*, era pe vremuri, un fel de ilaritate a universităţii noastre!"

Absolut autentic!

Absolut autentic şi cu toate acestea n'am fi vorbit de loc de această întrunire, deşi e straniu, e unic, în luptele politice ale Iaşului, ca să se recurgă la ast-fel de „forţe" pentru a sprijini un candidat local.

Trivialităţile d-lui Sasu, la adresa d-lui Bădărău, îşi au esplicaţia prin destituirea din magistratură a oratorului, acum trei ani. Atacurile aduse partidului nostru de către celelalte celebrităţi pseudo-democrate, de asemenea se esplică: *Democratizmul nostru este sănătos, lipsit de demagogism.* Aci e toată chestia!

Iată de ce nu ne atinge nimic, şi n'am relevat nimic din incoherenţa discursurilor oratorilor de eri, pe care d. Morţun i-a comparat cu nişte păseri speriate de furtună şi căutîndu-şi adăpost.

Dar dacă vorbim, o facem fiind-că, la întrunirea de eri, s'a remarcat tăcerea d-lui Sterea, care a pus în locu-i pe d. Duca, să-şi reciteze la Iaşi locurile comune debitate în Cameră, cu ocazia discuţiei tocmelelor agricole: „Suntem la o răspintie a Istoriei noastre!..." „sus apăsători, cari trăesc bine, jos apasaţi, cari trăesc în cea mai neagră mizerie!"... „cu o mînă li se ia, cu cealaltă li se dă gloanţe!". A mai pus pe d-nii Sasu şi Quintus, să ne spue că, într'o zi, vor întoarce armele împotriva „acelei mâni, care conduce atât de rău ţara de vre-o 40 de ani", şi că sînt divergenţi adînci în partidul liberal: *o parte pentru expropriere generală, sufraj universal etc..., o altă parte, care se opune acestor tendinţi.*

Fineţa d-lui Sterea, de a vorbi prin glasul păserilor d-lui Morţun, a fost şi mai înţeleasă, cînd aceleasi persoane „autorizate" au mai spus: *Pentru noi căderea d-lui Buicliu nu va fi o înfrîngere, pe noi ne importă ideile, care ne sunt scumpe.*

Cu alte cuvinte, păsările au venit la Iaşi, să-şi verse focul, şi să facă nţică propagandă anarhisto-poporanistă.

Trebuia un om care să liniştească pe cei cîţiva proprietari înspăimîntaţi, care se aflau în sală.

De aceia d. Stelian, care a venit la rînd după băieţii d-lui Stere, s'a văzut silit să facă, cu glas apăsat, şi în forma ce se cuvine unui ministru, declaraţiunea, *că partidul liberal nu înţelege să desfiinţeze proprietatea şi că acest partid consideră chestia socială, rezolvită prin legile votate şi prin cele actualmente în discuţie.*

D. Morţun a fost de asemenea nevoit să duşeze.

Bieţii alegători ai colegiului I de Senat au ajuns pentru poporanişti un mijloc, un pretext de lovituri politice, ca şi bietul candidat colectivist!

Intrunirea liberală

Bogată în peripeţii comice înainte de-a se fi ţinut, întrunirea de la Iaşi a liberalilor s'a terminat cu un foc bengal politic, care va avea consecinţi.

La o intrunire pur electorală, pentru susţinerea unui candidat format d'intr-o stofă pe care moliile au ros-o încă în ultimele decenii ale secolului trecut—la asemenea întrunire au fost aduşi—aduşi în puterea cuvîntului—doi miniştri. Miniştrii aceştia aveau să fie un fel de supliment select, la o representaţie cinematografică cu filme proaste.

Dar iată că, în afară de suplimentul select, s'a dat, prin o regretabilă surpriză—regretabilă pentru liberali —şi un fel de „pe de-asupra" foarte neînţeles: o gloată de falşi social-democraţi, de „iubitori de ţărani", cari se fac că nu văd, cînd d. Sturza bate palmă patriotică cu d. Carp —au venit şi ei să rîdice glasul pentru un oare care domn Buicliu, care, Doamne iartă-mă, o fi special în ale teatrului, dar habar n'are de poporanism.

O fi ştiut Sotir, pe vremuri, cine este acel Sassu, acel ploieştean cu nume latinesc, Ionescu-Quintus, acel Gheorghiu-Filosoful,—o fi ştiind Sotir, noi nu ştim.

Ce-a căutat la Iaşi acel cvartet de quinţi? Ce leagă pe d. Buicliu de poporanism, de sufraj universal şi ce parte a luat el, burghezul de la Iaşi, la celebrul discurs de la 17 Decembrie—dată istorică—a d-lui Duca, vorbitor şi el la întrunirea de ieri?

D. Stere era înscris în lista oratorilor. Ziarul liberal îl anunţa chiar printre oratori. Dar d. Stere nu s'a presintat la tribună, ci a lăsat să vorbească acea mică invazie de social-democraţi, cari l'au represintat cu o regretabilă lipsă de demnitate.

Cum au vorbit quinţii d-lui Stere, asta ie treaba lor. Dar de ce-au vorbit? Căci o esplicaţie se impune: ce poate lega pe poporanişti de candidatura incidentală a unui bărbat fără chemare?

Şi de ce n'a vorbit d. Stere? De ce iarăşi, discursurile quinţilor—filosofi, au fost desaprobate de d. Stelian?

Şi de ce—indiscretă întrebare—*tocmai* poporaniştii au vorbit despre sensaţionala chestie Mochi Fischer—cînd ei ştiu prea bine, că nu doar un criminal conservator-democrat, ci d. V. G. Morţun, ministrul de astăzi, a imprumutat numele seu lui Mochi Fischer, ca să cumpere o moşie pe numele Excelenţei de astă-zi?

De ce?

CATE-VA NOTE

Excelenta contesă de Montignoso este neobosită într'o anume direcţie: calcă în străchini verzi cu mare curaj.

Contesa este, totuşi, o religioasă, ea respectă prescripţia biblică „iubeşte pe aproapele tău, ca pe tine însu-ţi". L'a iubit pe bărbatul regal—fiind-că era aproape de ea; l'a iubit apoi pe profesorul copiilor ei—fiind-că asista de aproape la lecţiile lui Giron; l'a iubit apoi pe Toselli, fiind-că era aproape de el la Fresoli; iar acum îl iubeşte pe Lequex, un englez, care i-a servit de martor la penultima ei căsătorie şi cum, în materie de stare civilă, nu se încape martor prin comisie rogatorie—ie evident că Lequex a stat aproape de contesă.

Aşa că, la contesa aceasta, nu ie interesant cu cine se mărită astă-zi, ci cu cine se va mărita a doua zi.

*

Lequex va fi al patrulea bărbat al contesei. Cînd va veni rîndul celui de-al cincilea, contesa va deveni, fără să ştie, poporanistă romînă: îi va zice Madame... Quintus.

*

— Bună bucăţică, contesa aceasta, spunea ieri cine-va: a tras clapa pînă şi pianistului Toselli.

OAMENI ŞI LUCRURI

Un gest curagios.

Scrisoarea adresată fostului director al teatrelor, Al Davila, de către spiritualul publicist d-rul Urechia, în momentul atît de critic al „desăreinării" lui, constituie fără îndoială ceea ce s'a numit „un beau gest" sau un act de curagiu.

Acum cînd minţile încep a se mai linişti, cînd spiritele încep a se răcori, nimeni n'ar putea spune cu preciziune ce a fost şi ce este acea „chestiune Davila" inventată de d. Iorga, sau poate de altcineva prin d. Iorga.

Au fost în viaţa recentă a teatrului din Capitală crize mult mai grave şi mai îndreptăţite: aşa bunăoară chestiunea artistului Nottara şi a altor artişti, cînd se părea în adevăr că directorul Davila sfidează opinia publică a ţării; au fost evenimentele comice, dar primejdioase din Martie trecut, cu ameninţările studenţilor sub inspiraţia aceluiasi naţionalist, deputatul iaşan de astăzi. Şi Davila n'a căzut, a plecat. Iar astăzi iată'l gonit pentru lipsă de naţionalism în teatru, tocmai într'un moment cînd se joacă „Sanda" piesă absolut romînească şi cînd se preparau alte trei piese romîneşti. E drept că între aceste trei este şi o reluare a lui „Manasse", piesa pe care d. Pompiliu Eliade o declara numai cu cîteva zile înainte un capo-d'operă literar: nu ştia poate pe atunci că'şi va datori înălţarea sa la directorat,—d-lui Iorga, altminteri n'ar fi avansat o părere aşa de îndrăzneaţă.

Davila a căzut cînd merita mai puţin căderea şi după ce dovedise cu cifre că e cel mai naţionalist director, în sensul că a jucat mai multe piese în limba romînă de cît orice alt director înaintea lui. Cade astăzi, cu asentimentul tăcut al tuturor oamenilor politici, cărora le e frică par'că de această gingaşă chestiune a literaturei dramatice naţionale sub care unii vor să înţeleagă literatura naţionalistă, ca şi cum lucrul ar fi posibil sau macar de folos.

De aceea ni se pare un act de rar curagiu sinceritatea cu care spiritualul publicist d-rul Urechiă pune chestiunea şi ni se pare clară formula cu care sintetizează această încurcată problemă.

„Ca spectator—negratuit—cer cuvîntul să protestez contra acelui naţionalism stupid, care vrea să'mi treacă săpun drept caşcaval şi Curcanii drept artă, numai pentru că săpunul e naţional şi Curcanii romîni. — Pe cîtă vreme d. Iorga nu poate să-mi ofere drept artă de cît săpun naţional, nu-i dau nici francul nici seara mea.

Facă spanachidiştii piese bune, şi n'ai grije atunci, să vezi ce patrioţi suntem, să vezi cum alergăm la teatru, almintrelea săli goale şi cassa idem".

D-rul Urechiă care vorbeşte în numele spectatorilor rosteşte adevărul în mod cam brutal. Dar preferim brutalitatea în apararea adevărului, de cît hipocrizia în susţinerea unei cauze false.

Rodion

Cum lucra Napoleon I

In privinţa felului de a lucra al lui Napoleon I nu sunt mărturii mai preţioase de cît ale lui Agatton-Jean-Francisc-Fain, căruia Napoleon i-a dictat cele dintăi ordine de zi din 12 şi 13 Vendémiaire şi care l'a urmat mai apoi ca secretar, cînd Napoleon ajunse consul şi mai tîrziu împărat, până după Vaterloo.

Din memoriile lui, apărute de curînd sub titlul: «*Memoires du Baron Fain, premier secrétaire du cabinet de l'empereur, publiés par ses arrieres-petits-fils, avec une introduction et des notes*», extragem următoarele detalii interesante.

Lîngă odaia de culcare a împăratului era cabinetul său de lucru, în care n'aveau voie să intre nici miniştrii şi nici servitorii. Numai secretarul şi două santinele care trebuiau să grijească şi să facă focul, aveau intrarea acolo. In mijlocul acestei odăi era biroul, de forma unei violine. Lîngă sobă era o causeuse în faţa căreia stătea o măsuţă pentru depeşi. La părete, o bibliotecă cu opere istorice. O masă mare plină cu hărţi, completa mobilierul camerei. Napoleon se punea mai întăi la birou şi iscălea scrisorile dictate în ajun. Totdeauna le recitea şi corecta câteceva, apoi le dădea secretarului, pentru expediare. Apoi se punea pe causeuse şi cetea depeşele.

Pentru fiecare depeşă dicta imediat răspunsul şi arunca apoi hîrtiile rezolvite pe jos; aceasta o numea el «le répondu».

Hîrtiile pe care voia să le rezolve în timpul zilei erau puse la oparte şi se numiau „le courant". Cele pe care voia să le studieze mai amănunţit erau aşezate în alt loc şi formau „le suspens". In urmă răsfoia unul după altul cele patru rapoarte poliţieneşti: al ministerului de interne, al prefecturei, al poliţiei militare şi raportul cancelariei private întreţinute pe socoteala sa proprie.

Cele dintăi trei rapoarte nu conţineau, de obiceiu, lucruri interesante de oarece ministrul, prefectul şi generalul şef al poliţiei se grăbeau să-i comunice la audienţa de dimineaţă, noutăţile cele mai interesante şi mai picante.

Rapoartele poliţiei sale private însă se ocupau de toate cele ce se vorbiau despre el şi-i făceau mare plăcere de care ce-i serviau ca să controleze pe celelalte. In urmă cetia hîrtiile dintr'un portofoliu de piele de marochin roşiu care purta nevinovatul titlu de: „jurnale din străinătate". In realitate însă conţinea rapoartele asupra scrisorilor deschise la „cabinetul negru".

Baronul Fain asigură că împăratul nu prea dădea importanţă acestor indiscreţiuni. El spunea că nu-i nimic mai schimbător decât caracterul Francezilor. „Acela pe care dimineaţa l'am tratat reu are să scrie astăzi că sunt un tiran şi mâine are să-şi deie viaţa pentru mine".

El ardea toate hîrtiile acestea şi păstra numai „impresia generală" în memorie.

E adevărat însă, că multe disgraţieri îşi au originea tocmai în aceste „impresii generale". După portofoliul roş, veniau la rînd jurnalele. In urmă, se aşeza iar la birou şi lua la cercetat pachetul „courant". Rare ori lua condeiul în mînă căci avea o scriere foarte urîtă, cu toate că făcuse o pensie fostului seu profesor de caligrafie, din caseta sa particulară.

Cele mai de multe ori dicta, mai întăi încet, apoi însă, din ce în ce mai iute, lua tonul unei conversaţii, se scula de pe

scaun, măsura camera în lung și'n lat, cu un pas potrivit cu mersul gîndurilor și lungimea propozițiunilor și era imposibil de înduplecat să dicteze mai încet sau să repete o frază. Nici un secretar n'ar fi fost vre-odată în stare să'l urmărească, dacă propozițiunile nu s'ar fi repetat într'un mod anumit. Scriitorul le știa pederost, le simțea venind ca refrenul unui cîntec. Dar trebuia să iea bine seama la nume proprii, de oarece împăratul, în iuțeala dictării, le schimba și spunea de ex. Ebro în loc de Elba sau Smolensk în loc de Salamanca.

La 9 oare, camerierul de serviciu bătea la ușă pentru a anunța *le lever*, o audiență care dura cîte odată cinci minute dar alte ori se putea prelungi pînă la dejun.

In timpul dejunului, pe care-l lua împreună cu familia, împăratul primia pe arhitectul Fontaine, directorul muzeului, Denon, pictorii David, Isabey și Gérard, actorul Talma și totdeauna pe bibliotecarul seu Barbier, eare îl informa asupra noutăților literare și științifice. După dejun, se întorcea imediat în cabinetul seu de lucru și relua cercetarea hîrtiilor curente, trecînd cu o ușurință admirabilă de la un subiect la altul: de la o notă diplomatică la un plan de fortăreață, de la o chestiune de drept civil la o chestie vamală, etc. Dar cu toată memoria lui incomparabilă i-ar fi fost imposibil să urmărească atîtea lucruri deodată, dacă diversele administrații nu i-ar fi ținut liste lucrate cu îngrijire, de multiplele chestiuni pe care le cerceta. «Meseria de împărat» spunea el, „își are uneltele sale ca oricare alta". Una din aceste unelte era masa cu hărțile. In fiecare dimineață i se însemnau cu ace de diferite culori, pozițiunele armatei franceze, și împaratul urmăria, din cabinetul seu de lucru, mișcările trupelor.

Cea mai mare îngrijire o dădea Napoleon controlului riguros al socotelilor. Se interesa de cele mai mici amănunte ca și de schimbarea în aur a celor 15,000 franci ce-i primia pe lună ca bani de buzunar. Și n'avea plăcere mai mare, decît să descopere vre-o greșală, fie numai și de cîțiva bani.

Litere-Științe-Arte

IN ARDEAL.—Măsura guvernului unguresc de a opri „Viața Romînească" să pătrundă în țările romîne de sub domnia habsburgică nu e un act lipsit de o reală importanță. Nu vorbim doară de paguba materială ce-i cauzează publicațiunii iașane perderea celor cîteva sute de abonați și cetitori,—dar interesează partea morală a faptului: Oprirea în drum a unei puternice influențe literare pe care o exercita în Ardeal marea revistă de sigur pînă astăzi cea mai cetită din publicațiunile noastre—în Romînia transcarpatiană, dacă ni se permite expresia.

Incă în primele luni ale existenței sale „Viața Romînească" ajunsese populară, cu osebire în Transilvania, lucru de care m'au asigurat personal cîțiva intelectuali transilvăneni cu care am călătorit în Orient. Și cu cît influența d-lui Iorga era înlăturată, grație exceselor inevitabile pe care le săvîrșia violentul polemist, cu atît d. Stere—care numai în patru zile „cucerise" Ardealul cu Siliștence cu tot— izbutia să asigure „Vieței" un succes de librărie tot mai important. E drept că din cînd în cînd revista iașană era silită să facă concesiuni, publicînd proză literară specific ardelenească, cu totul departe încă de graiul nostru literar. Dar în schimb multe sute de cetitori de dincolo savurau cu lăcomie în paginele revistei produsele literare de dincoace de Carpați și astfeliu limba noastră literară era folosită.

Cu încetul poate ea s'ar fi înrădăcinat în publicistica de acolo și producțiunile literare de peste munți s'ar fi dezbarat de acele locuțiuni urîte de care numai cu muncă și luptă s'au emancipat scriitori ca d-nii Slavici, Coșbuc și Iosif, dar care abundă încă la Goga, Agîrbiceanu, Maria Cunțan și alții.

Sperăm că cenzura nu va fi de lungă durată și că abonații de peste munți ai „Vieței" vor putea ceti încă de mult așteptatul sfîrșit al impresiilor începute de d. Stere sub titlul: „Patru zile în Ardeal".

*

Mîine seară, 8 Martie teatrul național joacă: „Peticarul din Paris" beneficiul d-nului P. S. Alexandrescu; duminică seara cunoscuta comedie: „Hai cu nunta"!

*

Inscrierile pentru reprezentațiile operetei germane se fac la agenția „Thalia".

*

La 14 Martie: «Pîinea altuia" în beneficiul d-lui State Dragomir.

D-sa va ceti și „Legenda Funigeilor".

*

Intre scriitoarele cari s'au relevat în ultimul timp prin merituoase lucrări literare trebuie menționată și d-na Neli Cornea, autoarea piesei „Irena", dramă în 4 acte, apărută zilele aceste. E o lucrare care trebuie cetită și care-și va găsi de sigur locul cuvenit în repertoriile teatrelor noastre.

*

La Berlin s'au jucat într'o singură seară trei piese nuoi, de câte un act, de August Stindberg: „A se juca cu focul", „In ajunul morții", și „Samum". Numai cea dintăi a avut un succes mai simțitor.

In toate însă Stindberg manifestă aceeași veche ură în contra femeilor ca și în lucrările mai vechi.

*

Arhitectul austriac Hlavka, fundatorul academiei științifice cehe, a murit. El construise numeroase edificii în Bohemia și Austria, între cari și Opera din Viena.

*

Orașul Münich organizează o expoziție care se va deschide în Octombrie și care va arăta capitala Bavariei sub dublul aspect: „Münchenul viu, Münchenul creator", o expoziție a meseriilor, a comerțului și a industriei, cu importante serbări muzicale, concursuri sportive etc.

*

„Martira" de Jean Richepin, prelucrare în romînește de poetul M. Codreanu se vinde la librăria Schoenfeld, strada Lăpușneanu cu 0.75 bani în loc de 2.50.

*

Chestiunea corsetului—care a preocupat atit de adeseori lumea științifică — se credea definitiv rezolvată prin celebrul „droit-devant" al industriei franceze. Americanii însă n'au vrut nici în această privință să cedeze pasul Europenilor și au inventat sisteme mai perfecte, după cum dovedește anunciul unei cunoscute fabrici locale din numărul de astăzi al «Opiniei». Progresul aparține Americanilor!

*

In curînd se va celebra a 100-a aniversare a casei italiene de edițiune „Ricordi". Ea a fost fondată c'un capital de 200 lire. E adevărat că la această epocă o partițiune (partitură) valora de comun 25 lire, „Norma" de Bellini, cumpărată cu 800 lire, a devenit isvorul principal al bogăției casei.

Ricordi avea de alt-fel modalitatea lui de a trata cu artiștii. Verdi i-a propus să vîndă toate operile lui viitoare pentru 12000 de sfanți (Zwanziger, bani austriaci). Ricordi a refuzat, și la fiecare din operele nouă ale lui Verdi el trimetea acestuia un contract în bianco, pe care maiestrul îl umplea după gustul său.

Ricordi nu iubea muzica wagneriană. Cînd Puccini s'a prezentat pentru prima oară la Ricordi, acesta îi zise:

— „Nu vei fi cumva o maimuță în mic a lui Wagner?" Compozitorul i-a cîntat una din operele sale. După cîteva ritme editorul îl întrerupse:—«Vă cumpăr opera aceasta și vă mai comand încă una!" Aceasta fu opera cu numărul 112000, pe care casa Ricordi a publicat'o. Mai mult de o mie de partițiuni pe an.

*

STRUNA ZILEI

SARMAN NABAB!

Intr'un scurt interval de timp Exc. Sa Nababul a renunțat: a) la guvern b) la șefie c) la despăgubiri d) la terenuri pentru cale ferată

«Istoria».

De-o dărnicie așa nebună
Și fără vr'o restricție!
V'asigur, fiii or să-l pună
Curînd sub... interdicție.

Informații

● *Faptul că d. G. Panu n'a luat parte la întrunirea de ieri; că delegația de huseni, care a venit la Iași pentru întrunire, s'a întors, și, în fine, că d. Niculaide, prietenul d-lui Panu, n'a voit să iee parte la dejunul ministerial de ieri—toate acestea dovedesc că d. Panu este supărat.*

Este adevărat că vice-presidentul camerei a telegrafiat prietenilor sei că este bolnav, dar indispoziția aceasta nu putea impedica nici pe d. Niculaide să vie la dejun, nici pe huseni să vie la întrunire, nici, în fine, pe d. Panu să se scuze la d. Buicliu că nu poate veni.

D. Panu este dar supărat. Asta e evident. Supărarea aceasta are foarte mare însemnătate: acum trei săptămîni d. Panu a fost în Iași, trimis de d. I. Brătianu, ca să sondeze situația în ce privește președinția clubului liberal.

D. Panu s'a întors în București cu impresiuni rele despre d. Stere, căruia d. Brătianu voia să-i dee situația la Iași.

S'a supărat și d. Stere, cînd a aflat că s'a dat misie d-lui Panu. D. Brătianu continuă a fi pentru d. Stere și de aci nevenirea d-lui Panu la întrunire.

● *Eri seara, după terminarea întrunirei liberale, d. Buicliu, maltratatul candidat colectivist, a făcut aspre observații d-lui Stere, care, găsind că ar fi nedemn pentru d-sa să iee cuvîntul la întrunire, a dat drumul unei mici invazii de poporaniști—sudalmagii, cari au făcut socialism și au atacat, cu violență, marea proprietate.*

● Ziarul liberal local afirmă că domnii Sturza și Brătianu, ar fi scris d-lui C. B. Penescu, că au fost impedicați să vie la Iași, din cauză că la Senat începe discuția casei rurale.

Ori, este pertinamente inexact că la Senat ar fi început discuția acelei legi și rugăm pe d. Pennescu să publice scrisoarea celor doi miniștri.

● Revizoratul școlar primind înștiințarea că frecuentarea elevilor din div. II și III-a a scăzut brusc sub jumătatea celor ce urmau până acum și fiind încredințat că această scădere bruscă se datorește în primul rînd începutului campaniei agricole și în special plugăritului, a trimis o circulară dirigiților școalelor rurale prin care le face cunoscut că a intervenit la prefectura de județ pentru a face uz de art. 47 din legea învoelilor agricole și a opri pe propietari, arendași, grădinari etc., de a angaja elevii div. II și III-a, supuși obligativității.

Pentru ca primarii se știe care sunt acei elevi, cari cad sub prevederile art. de mai sus, învățătorii vor întocmi lista de numele elevilor înscriși în școală în div. II și III și să le înainteze de urgență primăriilor respective.

De asemeni revizoratul a pus în vedere dirigiților să'i comunice dacă au încasat sau nu amenzile.

● Din ultimile două serii de învățători prezentați la examenul de înaintarea pe loc, au reușit 7 la comisiunea întâia, și unul a căzut, iar la comisiunea a doua au reușit 6 candidați.

Astă-seară se va da rezultatul celor reușiți, din seria a IX-a, iar mîine Sămbătă 8 Martie va fi chemată să dea examen seria a zecea.

● Un mare furt s'a comis, acum cîteva zile, la o casă de bancă din Kiew. Un amploiat de la acea casă, tînărul Mihail Racoliew, furînd cheile de la biroul casierului, și-a însușit o însemnată sumă de bani, iar apoi a dispărut.

Autoritățile rusești bănuiau că tînărul amploiat s'ar fi refugiat în Romania și, în legătură cu acest furt, acum două zile doui agenți secreți ai poliției rusești au fost în localitate.

● Pînă și comisiunile examinatoare ale învățătorilor pentru înaintarea pe loc și-au suspendat eri după amiază lucrările, în vederea întrunirei publice a liberalilor.

Din această cauză bieții învățători, veniți de prin toate părțile, au fost examinați pînă după miezul nopței, examinarea începîndu-se abia noaptea târziu.

● Astă-zi a fost dus la mormînt Gh. Serian, pensionar, fost funcționar la Mitropolia Moldovei de la 1842—1849; apoi funcționar la ministerul lucrărilor publice din Moldova, pînă la strămutarea ministeriilor în București. A fost mai mulți ani primar al comunei Buciumi.

Boerit sub Alexandru Ghica V. V., cu rangul de Sardar, a fost înaintat comis sub caimacanul Vogoride.

Era decorat cu serv. credincios cl. I.

● Un ziar află că, față de subordonarea Serviciului Maritim Român către serviciul Hydraulic, d. colonel Coandă. considerînd această măsură ca fatală pentru viitorul S. M. R. și-a trimes demisia motivată ministrului lucrărilor publice.

● Comitetul executiv al societății viticole din Iași, a hotărît să se întrunească odată pe săptămînă, Sămbătă, iar consiliul de administrație al aceleiași societăți, în prima Sămbătă a fie-cărei luni.

● Agenția teatrală „Thalia", înștiințează că celebra trupă vieneză de operete va da patru representațiuni la teatrul național.

Prima representație: Sâmbăta, *15 Martie*, cu *Walzertraum*.

Celelalte vor urma consecutiv în serile de 16, 17 și 18 Martie.

● **Jurisprudențe electorale.**—Cu prilejul judecărei unor recursuri electorale. în ziua de 20 Februarie, înalta Curte, secția III, a stabilit, după comunicările ce le face *Jurisprudența*, următoarele jurisprudenți în materie electorală:

Dacă alegătorii, cari au proprietăți într'un județ, pot figura în colegiul I Cameră și I Senat, din alt județ, unde n'au proprietăți?

Din moment ce legiuitorul regulează că censul pentru colegiul I de Cameră și I de Senat se bazează pe proprietate, și întru cît corpul electoral se împarte pe județe, de aci rezultă că legiuitorul a vroit să formeze în fie-care județ un colegiu al proprietarilor acelui județ, și prin urmare, n'a putut să înțeleagă că acei ce n'au nici o proprietate în acel județ, și nu sunt dispensați de cens pentru colegiul I de Senat, să facă parte din sus menționatele colegii.

Așa dar, pentru ca cine-va să-și poată exercita, într'un județ, dreptul electoral pentru colegiul I de Cameră și I Senat, cînd nu este dispensat de cens pentru acest din urmă colegiu, nu se poate servi de censul ce ar avea în proprietăți în alte județe, ci trebue să plătească o dare funciară cît de mică și în județul în care își alege domiciliul politic.—(C. III, dec. No. 29 din 20 Fevruarie 1908).

●

Doctorii în Științele Fizico-Chimice cari au exercitat profesiunea lor în timp de șease ani, sunt scutiți de cens pentru colegiul I.

*

Se știe că curtea de Apel din Iași a clasificat și pe licențiații în farmacie între acei licențiați, cari, după șase ani de profesare, pot figura în colegiul I de Senat.

Inalta curte, admițînd părerea contrarie, a stabilit următoarele:

Legiuitorul prin art. 8 lit. f, a prevăzut că fac parte din col. I Senat, cu dispenșă de cens, toți cei cari posedă titlul de licențiat sau doctor, în orce specialitate, și cari vor fi e xercitat în termen de 6 ani profesiunea lor. In această dispoziațiune legiuitorul nu a cuprins și pe licențiați în farmacie, căci această categorie de licențiați a prevăzut-o separat prin art. 9 al. d, după care dînșii sunt dispensați de cens pentru a figura în col. II Senat, orcare ar fi timpul cît și-au exercitat profesiunea lor; prin urmare dînșii nu pot figura în colegiul I Senat cu dispensă de cens.—(C. III, dec. No. 111, din 25 Fevruarie 1908).

● După cum am anunțat deja în ziarul nostru, Mașina de zburat a lui Farman, rulează astă-seară Vineri pe pînza cinematografului Pathé Freres (Teatrul-Circ Sidoli). Scoționul Farman e singurul din toți inventatori și constructori de aerophlane, care a obținut cel mai mare premiu de aeronantica — 50,000 lei. Premiul acesta i s'a decernat la Paris de o comisiune specială, care indicînd un anume intinerariu aerian, Farman la urmat exact cu aeroplanul lui. Vederile acestea sunt luate exact după natură.

Programul din astă-seară e complect nou și cuprinde subiecte foarte interesante. Așa de exemplu: Sfîrșitul unui vis e un sujet după o operă a marelui scriitor rus Turgherieff; și romantierii cei mari au intrat în cadrul universal al Cinematografului. Programul mai cuprinde apoi: Constantinopole, Legenda fantomei sau 1000 ani de pribegire, Farmecul cîmpiilor etc. etc.

Cu începere de Marți: Cînii dresați, nu însă la Cinematograf, ci chiar în realitate. O dresură modernă incomparabilă a inteligențelor patru-pede. E o potae de 16 cîni de diferite rase, care prin producțiile lor uimesc pe spectatori.

DIVERSE

— D. general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, va inspecta la sfîrșitul lunei acestia trupele din garnizoana locală.

— D. Al. Hinna, președintele Curței cu Juri, va inspecta zilele acestea pe deținuții din penitenciarul central din localitate.

— Sîmbătă 8 Martie are loc, la societatea de gimnastică, sport și muzică obicinuita serată familiară.

Comitetul societății a pregătit noui și plăcute surprize la această serată.

— Au fost aduși și internați eri la institutul antirabic din localitate următorii săteni mușcați de cîini turbați: Vasile Anton și copilul său în vrîstă de 7 ani de loc din comuna Rădeni județul Botoșani, Gh. Andronache din județul Dorohoi și fata Maria a Preutesei din Dorohoiu.

TACTICA

(Comedii sociale)

Dumineca, pe strada principală a unui oraș din provincie. Lumea slujbașilor, ademenită de seninul zilei, și fără să se sinchisească de ghiarele reci și neprietenoase ale unui vînt prevestitor de iarnă, a ieșit în valuri la plimbare și umblă forfota în susul și în josul străzii.

Mieluș Popescu și-a plantat acasă nevasta și calculele sale de inginer la primărie și a venit să ofere cîteva ochiade ființelor simțitoare din sexul opus. Cu mînile în buzunare, cu gulerul de lutru rldicat în jurul gîtului și cu sfîrcurile mustăților cătînd amenințătoare către cer, Mieluș Popescu are înfățișarea unui adevarat asasin de inimi. Privirile lui, cînd galeșe, cînd ironice, trec în revistă chipurile femeiești ce-i ies în cale. Un potop de reflexii, nu tocmai călugărești, îi preocupă creerul. Caută să'și deie seamă întru cît ar fi aplicabilă, din punct de vedere practic, aserțiunea unui oare-care, că vîrsta indivizilor s'ar deduce aproape sigur după regiunea care le captivează privirile. Se pare că subiectul e profund și plin de subtilități, de oare-ce Mieluș e absorbit cu totul și tresare ca dintr'un vis, cînd se aude de o dată strigat pe nume de un glas voios și se simte luat la braț de unul din trecători.

— Bonjur, Mieluș. Ce te 'ncurci pe aici?

— Hei, bată-te să te bată, Costică! Ce faci, moncher?

— Mai nimic, dragă, afară numai că de cîte-va momente te urmăresc ca o umbră și admir cruzimea cu care săgetezi sărmanele inimi nevinovate.

Și Costică, un tînăr subțiratic și brunet ca un țigan, se pornește pe un rîs sgomotos.

— Mon cher, poți să rîzi dacă'ți place, zice Mieluș impasibil ca un Englez. Dar să știi de la mine că, în chestie de flirt, succesul atîrnă foarte mult de modul cum arunci prima ochiadă...

— Un paradox...

— Fie. In tot cazul verificat de mai multe ori, înnainte de a fi enunțat. Femeile, mon cher, sunt niște ființe ciudate, a căror psihologie nu trebue confundată cu a noastră. Unul și acelaș motiv influențează de obicei în sens invers asupra unui bărbat și asupra unei femei. Nouă ne place delicatețea, lor îndrăzneala, brutalitatea chiar..

— Exagerezi...

De loc. Natura iubește contrastele. Cine vrea să reușească cu o femeie, trebuie să joace totul pe o carte. Indrăzneală și iar îndrăzneală, iată cheia cu care poți cîștiga dintr'o dată pe o femeie...

— Sau să o pierzi pentru totd'auna, complectează prietenul.

— Ai și n'ai dreptate, zice Mieluș, răsucindu-'și un sfîrc de musteață și aruncînd o privire piezișă, cu ochii pe jumătate închiși, asupra unei blonde voluminoase strînsă cu draci aproape să crape, într'un „droit devant cambré"... Cine are experiență știe că femeie virtuoasă, în înțelesul absolut al cuvîntului, nu poate exista. Nu face ochii mari, că mă sperii. Ascultă mai bine să mă esplic. N'am vrut să zic că toate femeile sînt vinovate de relații neîngăduite, ci numai că, dacă o femeie rămîne cinstită, faptul se datorește împrejurărilor neprielnice, nici de cum meritului personal sau constituției mintale deosebite a acelei femei. Femeia este ceea ce împrejurările o fac să fie. Adevărul acesta odată stabilit, conclusiunile reies de la sine. Studiază partea vulnerabilă a celei ce te interesează, prinde momentul oportun și victoria e ușoară...

Oare nevastă-ta, zice Costică afectînd naivitatea, e de aceiași părere cu tine?

— Mon cher, aci nu e vorba nici de nevastă-mea, nici de nevastă-ta. Teorille astea nu sînt pentru capul lor și nici nu trebue să le ajungă vr'odetă la urechi. Cine vrea să 'și păstreze nevasta, e dator s'o ferească de ori-ce ar putea să 'i depraveze moralul. In fața femeei lui bărbatul trebue să se abție de la cel mai mic cuvînt care ar putea trezi în mintea ei o imagine echivocă....

— Cum adică? Să nu 'mi fie îngăduit să rîz și să glumesc cu nevastămea asupra a tot ce mi-ar trăsni prin minte? Să mă deprind cu ideia că, în ceee ce privește intelectul, nevastă-mea a rămas copilă neprihănită și că, deci, urechile ei trebuiesc ferite de atîtea amănunte aparținînd vieței reale? Mă 'ngrozești, Mieluș. Ceea ce preconizezi tu e hipocrizia conjugală...

— Zi mai bine diplomația conjugală, e mai exact. De alt-fel fie-care e liber să facă cum îl taie capul. Eu unul, știu la ce trebuie să mă aștept de pe urma neprevederei, bărbaților și iau masuri în consecință. Adio!

Cei doi prieteni se despart. Costică apucă pe o stradă laterală la dreapta, pe cînd Mieluș își continuă preumblarea și reflexiile. Cu capul înclinat puțin într'o parte, cu surîsul pe buze, cu privirea pe jumătate voalată de gene, fixează drept în albul ochilor grupurile de femei ce trec pe delături. Une-ori la surîs i se răspunde cu un surîs și mai îndrăzneț, și mai provocător. Se pare însă că acele representante ale sexului frumos atît de darnice la surîsuri, nu se prea bucură de mare considerație din partea lui Mieluș, de oare-ce o strîmbătură imperceptibilă de dispreț îi răsare la colțurile gurei, iar privirea, cu un gest de nerăbdare și plictiseală, se grăbește să alunece spre alte figuri.

Al. Vasiliu (urmează).

Un tănăr absolvent al unei școli comerciale din Viena, cunoscînd perfect limba germană, puțină franceză și corect romîna, stenografia, scrisul cu mașina, caută un post. Ofertele sub Lohentum la Depozitul de ziare din Iași.

Banditismul politic de eri

— Insultătorii publici la tribună —

Sub auspiciile a doi miniştri liberali, şi la o întrunire publică patronată de d. Const. Stere, s'au debitat ieri cele mai nerusinate insulte şi calomnii, la adresa fruntaşilor partidului conservator-democrat, de către toţi indivizii, pălmuiţi prin localuri publice, şi aduşi de d. Stere la Iaşi ca să facă propaganda poporanistă.

La cuvîntările urbane—şi recunoscute ca atare de către liberali chiar—pronunţate la întrunirea noastră de Duminică colectiviştii au răspuns ieri prin insulte şi calomnii şi în acest scop au adus să vorbească la Iaşi—lucru ne mai auzit până acum la noi—elementele cele mai detestabile ale vieţei noastre politice.

Până acum veneau la Iaşi să vorbească în întruniri publice corifeii politici, şefi de partide şi fruntaşi. Dar nu s'a văzut încă tribuna politică ieşană întinată prin discursurile tuturor lepădăturelor, culese din întreaga ţară, şi aduse aci să calomnieze în aplauzele şi spre mai marea glorie politică a d-lui Const. Stere.

*

Fruntaşii partidului conservator-democrat au fost atacaţi în cinstea lor politică şi privată.

Să analizăm puţin tema pe care s'a dat aceste atacuri şi autoritatea morală a acelor care au fost agresivi cu noi.

S'a spus între altele—doamne cîte nu s'au spus ieri şi cîte n'a aplaudat subtilul om politic care ie şi director al *Vieţei Romîneşti*—că fruntaşii partidului conservator democrat au făcut avere de pe urma serviciilor aduse fischeriştilor şi că sunt afiliaţii trusturilor arendăşeşti.

Tema ie uşoară de exploatat iar demagogismul desfrînat găseşte aci un minunat prilej de a învenina suflete — acele suflete care trebuiesc păstrate neîntinate în împrejurările prin care trecem.

Şi ea a fost cu nerusinare exploatată.Toate calomniile şi insultele ce ani de zile au fost puse în circulaţie de ziarele fără frîu şi rusine au fost reeditate. Şi aceasta într'o împrejurare, cel puţin delicată, faţă de unii din cei prezenţi, faţă de doi miniştri.

Avere făcută pe urma fischereştilor! Şi acest lucru s'a spus de faţă fiind d. V. G. Morţun, ministru, fost vechil al lui Mochi Fischer, mulţumită administraţiei căruia d. Morţun a putut să-şi refacă averea aproape perdută?

Avocat al fischereştilor? Şi acest l u c r u s'a spus de faţă fiind d. Stelian care ani de zile a fost avocatul Fischereştilor şi care, în ajun chiar de a deveni ministru, pleda de partea lui Fischer în procesul cu prinţul Grigorie Sturdza?

Partid la discreţia lui Fischer! Şi acest lucru s'a spus în faţa unor deputaţi care şi astă-zi sunt tovarăşi la exploatarea unor întreprinderi fischereşti—ie vorba de un alt Morţun, deputat de Fălticeni, tovarăş al unui alt Fischer, al lui Froim?

Şi d. Stere aplauda cînd se vorbea de averi acumulate din senin şi de traiul dus de unii, inexplicabil în privinţa provenienţei mijloacelor.

Dar n'ar putea să ne explice d-sa cu ce mijloace duce viaţa pe care o duce, căci cu toţii ştim că avocătura n'o practică—într'un singur proces a fost angajat în ultimii ani şi s'a trezit cu procura revocată,—**după ce a încasat onorariul, bine înţeles.**

Dar autoritatea morală a oratorilor care s'au servit de calomniile ingreţeşătoare şi insultele de maidan! S'o cercetăm niţel.

Oare are autoritate morală de a vorbi în numele cinstei, un om, care a fugit noaptea dintr'o staţie balneară, lăsînd neplătiţi pînă şi chelnerii de la cari a împrumutat bani?

Are această autoritate individul care respunde la numele de Sassu, pălmuitul d-lui George Mavrocordat de la Vaslui; îndrăzneţul aventurier care a adoptat insulta, la adresa adversarului politic, drept sistem de parvenire; care a fost ales deputat un an după ce a fost destituit din funcţia de substitut de procuror, *şi aceasta drept mulţumire pentru serviciile ce adusese în calitate de magistrat d-lor Neron Lupaşcu—Ed. Ghica; un om atît de decăzut în cît după ce încasează palme de la d. Mavrocordat—pentru insulte—se adresează judecătorului şi cere zece mii lei daune spre a se mulţumi cu o mie?*

Aceşti oameni îndrăznesc să ne atace în cinstea noastră; coaliţia aceasta de necinstiţi, de certaţi cu elementarele reguli de onoare, de ghişeftari, de nevrîstnici sau de oameni de teapa Quintuşilor şi a Gheorghiilor, filosofi de specia lui Ioan Pop Florantin; banda aceasta, condusă de un om cu maralitatea dubioasă ca acea a d-lui Stere, ne atacă în cinstea noastră, pentru ca tot ei, în prezenţa a doi consilieri ai tronului, să se dedee la cele mai temerare acte de banditism şi să meargă pînă a ameninţa cu o nouă revoluţie?

Aceasta depăşeşte orice măsură.

*

Hotărît. Cu toată aparenţa înşelătoare, colectiviştii, altoiţi cu transfugi socialişti au rămas aceiaşi. Ei n'au învăţat nimic din vremuri şi împrejurări şi nu s'au pus de loc în curent cu mersul şi progresul lucrurilor.

Sectari înveteraţi, ei rămîn ceea ce au fost; *creatori de legende calomnioase, dezlănţuitori de lupte canibalice politice.*

A privi cu resemnare astfel de procedeuri ar fi o ticăloşie. A practica un sistem civilizat politic, ca cel adoptat de partidul conservator - democrat, faţă de un adversar selbatec, cum e partidul liberal, ar fi o nebunie.

Banda d-lui Stere ne-a aruncat mănuşa. O rîdicăm şi nu ne îngrijim de rezultatul luptei.

Cu atît mai rău pentru acei care n'au ştiut să profite de felul cum am înţeles noi că trebuesc date luptele politice.

Ultime informaţii

● *D. A. C. Cuza a comunicat eri studenţilor, că pentru ziua de astăzi îşi suspendă cursurile, pentru ca toţi studenţii săi din anii II şi III să iee în corpore parte la întrunirea din sala circului Sidoli; organizată de junimişti.*

D-sa i-a învitat stăruitor să participe în corpore.

● *Filozofii şi Quinţii, cari au luat ieri cuvîntul la întrunirea liberală, au făcut apel la tunuri în contra proprietarilor.*

Am dori să ştim dacă guvernul admite ieşirea stupidă a sterilor steriştl.

● La secţia III a tribunalului a început ieri judecarea apelului rabinului Niemirover, care a fost condamnat la o amendă de 50 lei, de judecătorul ocolului II pentru că a refuzat să oficieze un jurămînt morejudaico, dat unei d-nei Dulbergher.

In audienţa de ieri două incidente au fost rădicate din oficiu: primul, dacă apelul trebuia făcut pe hîrtie timbru sau pe hîrtie timbrată cu marcă de 30 bani.

Tribunalul a respins acest incident. Al doilea incident, asupra căruia tribunalul a rămas să se pronunţe astă-zi, era următorul: dăcă există drept de apel în materia specială.

Rabinul Niemirower este asistat de d-nii avocaţi Combatti şi O. Teodoreanu.

● Regimentul Stefan cel Mare No. 13, care făcuse un marş eri dimineaţă, sub comanda d-lui colonel I. Tarnoschi, la Holboca şi Cristeşti, s'a reîntors eri la orele 4 şi jum., în localitate.

In urma unui ordin al ministerului de războiu, regimentul 13 va continua să facă astfel de marşuri şi prin alte comuni din judeţul nostru.

● Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a făcut cunoscut revizoratului şcolar, că la conferinţele generale ale institutorilor şi învăţătorilor, care vor avea loc după Paşti, pot lua parte şi institutori din alte judeţe; în acest caz însă aceştia vor trebui să înştiinţeze din timp şi pe revizoratul lor respectiv.

● Ministerul instrucţiunei publice a cerut revizoratului şcolar să-i comunice locurile vacante pe ziua de 1 April în învăţămîntul primar, prin trecerea la pensie a titularilor,—aceasta în vederea noilor numiri ce se vor face pe ziua de 1 April.

● Direcţiunea generală a regiilor monopolului statului, a admis suma de 36 mii lei, pentru lucrările de reparatiune şi construcţii adause sucursalei iaşane.

● In ziua de 28 April vor începe inspecţiile generale ale trupelor din garnizoana Iaşi.

● De la 2 Mart, începînd perioada a doua de instrucţie a recruţilor, care va dura pînă la 28 Aprilie, nu se va mai acorda nici un concediu soldaţilor până la serbătorile Paştelor.

● Procesul de eri de la curtea cu juri a celor 2 locuitori din Băiceni, Const. Russu şi Gh. Andronache, acuzaţi de lovituri eauzatoare de moarte, a durat pînă la orele 3 p. m.

Nu s'a putut produce dovezi în deajuns cum că acuzaţii ar fi vinovaţi şi juraţii aducînd un verdict negativ, curtea i-a achitat.

● **Universitare.**—D-şoara Ana Mitescu îşi va trece examenul al II-lea oral de licenţă în istorie, în ziua de Luni 10 Martie, orele 4 d. a.

— Astăzi după amiază, d-rele Virginiz Boldescu şi Natalia Şandru îşi vor susţinea examenele de licenţă la d. prof. Negulescu.

— Au fost scutiţi de plata taxelor universitare următorii studeţi ai facultăţei de drept: Constantin Romanescu, Ioan Popovici, Vasile Teodorescu, Constantin Soroceanu, Dumitru Apostoliu, Mihail Borcea, Emil Gh. Ghiga, Tănăsescu Gh. Teodor, Dumitru Leon, Vilhelm Wirke, V. Vrânceanu, Lascar Spoială, Ioan Chiriac, Emilian Marcu, Aurel Cotta, Ioan Mitescu, Gheorghe Mironescu, Constantin Simionescu, Dumitru D. Hanganu, Alexandru C. Cuzin, Mircea G. Sirion' Ioan Gh. 'Pavelescu şi Gheorghe Radu.

● Luni, 11 c., se va judeca, la curtea s. I, acţiunea intentată de doamna Elena Cortozzi pentru punerea sub interdicţie a d-lui Gh. Exorcu din Bacău.

In acest proces pledează domnii: Take Ionescu, M. B. Cantacuzin, A. Badareu, Sakelary şi Sculi.

● Mîine, Sîmbătă, se va efectua alegerea pentru constituirea comisiei regionale a judeţului Iaşi.

Alegerea va fi presidată de d. prim-president al tribunalului. Proprietarii rurali, care îşi cultivă moşiile singuri, vor alege doi membri şi doi supleanţi.

● **Judiciare.**—Din Bucureşti ne telefonează corespondentul nostru, că ieri sub seară a încetat din viaţă, în urma unei lungi suferinţi, Eugen Donici, excelentul magistrat, consilier la înalta Curte de casaţie.

Cu Eugen Donici dispare, cu mult înainte de vreme, unul din cei mai de valoare magistraţi de carieră.

Eugen Donici, doctor în drept din Bruxelles, era născut în Iaşi, 20 Iulie 1852, avea prin urmare 56 ani. In Septembrie 1874 a fost numit supleant la tribunalul Tecuci; la 10 Februarie 1875, procuror la acelaşi tribunal; la 26 Maiu 1875, judecător la tribunalul Vaslui, la 13 Septembrie 1875, jude-innstructor la acelaşi tribunal; la 22 Mai 1876, judecător la tribunalul Brăila până la 13 August 1876, la 23 Februarie 1885, procuror la Curtea de Apel din Iaşi; la 26 Iunie 1890, consilier la această Curte.

La 1 Septembrie 1905, cu prilejul creărei contenciosului administrativ, Donici fu numit consilier la înalta Curte.

— D. I. Ciulei a cerut primului president al Curţei de Apel, să-i comunice punctele de acuzare în baza cărora acţiunea disciplinară a fost desehisă în contra lui.

— In procesul Lotti Bârnoveanu, acuzarea va fi susţinută, după o ultimă dispoziţie, tot de procuror de curte Hamangiu.

● Tribunalul secţia III a respins astă-zi apelul rabinului Niemirover, că fiind rău întrodus, întru cît, după părerea tribunalului, amenzile ce le dă judecătorul de pace în materie de refuz de serviciu, nu sunt susceptibile de apel.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 7 Martie

Camera

Bucureşti. — D. N. Filipescu asistă la şedinţă, cu toate că a pretextat boala ca motiv al absenţei sale de la întrunirea carpistă de astă-zi.

Cu prilejul discuţiei proiectelor pentru reorganizarea armatei, au loc scene violente şi cari se petrec în modul următor: d. Iorga ia cuvîntul la art. 1 al proectului, pronunţă un vehement discurs şi cere eliminarea evreilor din armată. D. Iorga pretinde că soldaţii evrei sînt propagatorii boalelor cari decimează armata şi tot evreii conrup şi corpul ofiţeresc.

Evreii periclitează forţa armatei, menite să ne apere în vremuri grele. Deputatul de Iaşi cere să se revie, în privinţa evreilor, la proiectul generalului Berindei, singurul general patriot, după părerea d-lui Iorga.

In tot timpul discursului Camera este enervată şi întrerupe pe d. Iorga. Singur, d. Filipescu îl aprobă.

*

Se suspendă şedinţa. Işi fac apariţia deputaţii Duca şi Ionescu-Quintus, cari au vorbit eri la întrunirea din Iaşi.

Deputaţii îi primesc cu zeflemele şi spun că mulţumită lor, căderea candidatului liberal este asigurată.

*

La redeschidere, ia cuvîntul d. Sturdza, care atacă pe d. Iorga în mod extra-ordinar de violent. Primul ministru spune că e timpul să se sfîrsească cu demagogismul desfrînat al unui grandoman nesuferit de calibrul d-lui Iorga.

Agitaţiunele unor asemenea demagogi, cari nu au nici o respundere, trebue să ia sfîrşit pentru bunul renume al Romîniei. (Camera aplaudă zgomotos).

D. Iorga: Nu înţeleg să fiu insultat. Nu mai pot lua parte la această şedinţă.

(D. Iorga părăseşte Camera, însoţit de murmure).

D. Sturza (în continuare) combate ideile d-lui Iorga şi închee astfel:

— Nu primim lecţii de p a t r i o t i s m de la acei cari prin scrierile sale publicate în limbi streine, au insultat ţara; de la acei cari, publicînd o istorie în limba germană, a ponegrit pe cel mai bun domn al Romînilor, denumind condottieri pe Mihai Viteazu".

Sosirea principilor Bulgari

Bucureşti.—Aseară la ora 8 şi 35 au sosit în gara de nord, după-ce au călătorit incognito şi într'un vagon special de la Buda-Pesta la Bucureşti, Principele Ferdinand al Bulgariei şi noua Principesă a Bulgariei Eleonora de Reuss.

A. A. L. L. erau acompaniate de generalul Marcoff şi locotenentul Stoianoff, aghiotanţi princiari.

In gară au fost aşteptaţi de regele şi regina, Principii moştenitori şi micii principi, aghiotanţii regali şi princiari, damele de onoare ale Reginei şi Principesei şi miniştrii Sturdza, Brătianu şi Emil Costinescu.

Paza gărei a fost făcută de domnul Panaitescu directorul general al poliţiei de siguranţă.

Cel dintăi cere s'a coborît din vagonul princiar a fost principele Ferdinand şi apoi principesa Eleonora.

Oaspeţii au fost îmbrăţişaţi de Suverani şi după ce s'au făcut prezentările obicinuite, familia regală, princiară şi Oaspeţii au plecat în automobile spre Palat.

La 9 şi jum. a avut loc masa, la care n'au participat de cît familia regală şi aghiotanţii regali.

M. S. Regele a oferit noilor căsătoriţi drept dar de nuntă o plachetă de bronz, reprezentînd defilarea din faţa Plevnei.

Părechea princiară bulgară va rămînea în capitală până diseară.

Un banchet

Bucureşti. — Liberalii din Ialomiţa vor da un banchet în onoarea d-lui Ciochină, senator, drept recunoştinţă că mulţămită interpelărei sale a reuşit să realizeze o o mare economie judeţului, siiind pe d. Gh. Cantacuzino să renunţe la suma cuvenită pentru expropierea terenului necesar construirei liniei Ploeşti-Slobozia.

Fraudă

Bucureşti.—La vama poştei de aci s'a descoperit o mare fraudă.

Doui funcţionari şi anume Damide şi Simionescu au fost arestaţi.

Cercetările covtinuă şi probabil că se vor mai face şi alte arestări.

Spaima d-lui Vîrnav

Constanţa. — Cu ocazia susţinerei apelului care l'a făcut d-rul Rakowski contra ştergerei sale din listele electorale, un mucalit i-a făcut d-lui Vîrnav spaima că d. Rakowski va veni să'şi susţie apelul.

Inspăimîntat şi găsind nesuficiente forţele poliţieneşti din Constanţa, pentru a descoperi pe Rakowski, d. Vîrnav a cerut forţe din Capitală, şi în fruntea poliţiei aştepta sosirea trenurilor şi a vapoareler spre a descoperi pe d-rul Rakowski, care bine înţeles nici nu s'a gîndit să vie în ţară.

In jurul unei cuvintări

Bucureşti.—Ziarele fac mare caz în jurul discursului d-lui Duca, directorul „Viitorului", care a fost atît de abil în cît în întrunirea dela Iaşi să ceară colegiului celui mai censitar să voteze pentru candidatul partidului ce susţine votul universal şi al acelora care înţăleg că drepturile proprietăţei trebuie să fie ştirbite.

Cît despre ameninţările la adresa proprietarilor cu o nouă revoluţie şi împuşcare, lumea politică liberală este unanimă a recunoaşte că a fost o mare gafă a numitului deputat.

Manifestaţiile din Agram

— Banul Croaţiei ameninţat —

Agram.—Banul Croaţiei d. Rauch mergînd în oraş, însoţit de şeful de secţie Ancovici şi de şeful de comitat Vuchetici, o mulţime de tineri s'a adunat puţin cu puţin, manifestînd în contra Banului, urmărindu-l şi căutînd să 'l atace cu bastoane. Banul se adăposti într'o farmacie, dar mulţimea adunîndu-se tot mereu în faţa farmaciei, poliţia a intervenit dar fu primită cu pietre.

Poliţia fiind silită făcu uz de arme şi risipi pe manifestanţi. Banul se duse atunci la un amic al seu, dar mulţimea 'l urmări din nou; poliţia calare sosi, dar fu primită cu pietre aruncate de pe acoperişuri. Măsuri au fost luate spre a menţine ordinea.

Se afirmă că aproape nici un student n'a luat parte la aceste manifestaţii.

Evenimentele din Maroc

Paris.—Amiralul Filibert telegrafiază că încrucişătorul „Canard" a plecat la capul Juby, spre a aduce echipajul vasului pescar „Lecaire".

Se desminte ştirea după care englezul Hulbert ar fi fost asasinat de Arabi, moartea sa a fost cauzată probabil de un accident.

Protestul puterilor către Poartă

Constantinopol. — Ambasadele marilor puteri şi legaţiile puterilor posedînd drepturile capitulaţiunei au remis Porţei o notă verbală colectivă, care urmînd demersurile făcute anul trecut, protestează energie în contra faptului că străinii sunt opriţi de a dobîndi proprietăţi în Turcia şi cere reforme contra abuzurilor. Arestările Armenilor continuă fiindcă poliţia a descoperit urmele unui complot în contra patriarchului.

Ministrul de Culte se plînge că clerul grec face cauză comună cu bandele greceşti şi rezultatul e că populaţiile nu se adresează autorităţilor turceşti, ci clerului grec.

Boala lui Tolstoi

Tula.—Agenţia Westnic anunţă că în ultimile zile Leo Tolstoi s'a îmbolnăvit de influenţă şi a avut mai multe leşinuri.

Acum orice pericol a dispărut.

*

Petersburg.—Ultimile depeşi private sosite din Moscova, anunţă că Tolstoi a leşinat de mai multe ori.

Moartea unui filosof

Stuttgard. — Filosoful Zoller a murit, avînd vrîsta de 94 ani.

Ministrul Petrovici responsabil de moartea fraţilor Novacovici

Belgrad.—Trib. de prima instanţă a insistat contra interpretaţiunei Curţei de casaţie, pe sentinţa făcînd pe ministrul de interne Petrovici responsabil de omorîrea fraţilor Novacovici.

Un mare faliment

Petersburg.—Societatea vapoarelor de pe fluviul Don şi pe Marea Neagră a fost declarată în stare insolvabilă. Pasivul se urcă la 1.300,000 ruble şi activul la 850,000 ruble.

Noul guvern al Danemarcei

Christiania.—Noul minister a fost compus ast-fel: Kundsen, preşedenţia şi finanţele; Christopherten, externe; Seip instrucţia şi cultele; Ihlen lucrări publice; Abrahamaen, comerciu; Castberg, justiţia; Foosmaes, agricultura; Heftye, războiul.

Luptă cu revoluţionarii

Berlin.—In lupta susţinută de către corpul expediţionar contra lui Simon Kopper, şeful revoluţionarilor din deşertul Kalahari capitanul Ekert, locotonent Ebinger şi 12 soldaţi au fost omorîţi; 9 soldaţi sunt grav răniţi. Kopper a scapat, dar 58 inamici au fost omorîţi.

Reducere de scompt

Londra.—Banca naţională a Angliei a redus scontul la 3 la sută.

NOUL CORSET HIGIENIC

solid şi elegant e

The American Long CLINGING CORSET

croială după sistemul prescris de medicii americani, se găseşte şi se efectuiază numai la

FABRICA DE CORSETE

IANOVICI & WECHSLER

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 37, Iaşi

LABORATOR SPECIAL

PENTRU

Analize medicale

Dr. Med. Ioan Nimereanu

Pentru a putea răspunde tuturor cererilor îşi asociază şi pe

Dr. Med. P. COSTIN

Medic secundar de spital

Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

De inchiriet de la 26 Oct., 1908. Două dugheni (în parte sau în totul) din str. Ştefan cel Mare No. 8 ocupate actualminte de d. David Kohnfeld, cu sau fără locuinţă, compusă din 4 odăi şi una bucătărie.

A se adresa la d-na de Neuschotz proprietară.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8 Una optime	Lei	13
1/4 Un sfert	Lei	26
1/2 Una jumătate	Lei	52
1 Loz întreg	Lei	104

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.50 lei	1/4 Un sfert	9.00 lei
1/2 Una jumătate	18.00 lei	1/1 loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D-lui ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fi ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** şi **ale pulmonilor**, a **tuselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE COJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăra ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, cancerose, tuberculóse, caria oselór, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi ierţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de coje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteadă iritaţiunea vătămătore ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu **BROMURUL DE POTASSIUM**

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— **Casa de incredere** —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS,

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre... 0f75

Chassis de couche, depuis.... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 4 30

Porte-Soufflets, pour 200 Places..... 7 »

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic în acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Elexirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Iaşi — Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 — Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 384.—Duminecă 9 Martie 1908

Către alegătorii col. I de Senat

Suntem în fața urnei.

Vremea vorbelor a încetat, acum e timpul de a trece la fapte.

Nici unei alegeri de la Iași nu i s'a dat atîta însemnătate ca celei de mîine.

Dușmanii noștri naturali—liberalii—v'au pus în față pe candidatul lor căzut la alegèrile generale de colegiul al II-lea. Ceea ce nu l'a putut primi burghezia orașului, crede a'l primi colegiul inteligenței Iașilor.

Ori cît de adînci vor fi pivnițele Creditului fonciar urban, nu vor putea înrîuri cu nimic asupra conștiinței luminate și hotărîte a voastre.

E o sfidare nerușinată ce se aruncă opiniei publice Ieșene, transformînd această instituție publică— piatra de încercare a cinstei liberalilor—în mijloc de presiune asupra alegătorilor în legături cu creditul.

Iașii nu cunosc amenințările; sistemul presiunei electorale și-a trăit traiul și e o rușine ceea ce se cearcă a se face astăzi cu colegiul 1 de Senat.

In același timp tabăra liberală a necinstit Iașii prin irozii tineri aduși să ponegrească pe cei mai aleși fii ai cetății noastre. Ceea ce e declasat în tîrgul lor s'a fost încărcat și adus la Iași ca să asmuțe cele mai urîte patimi sociale și politice în acest oraș așa de blajin și așa de cuminte.

Dușmanii noștri naturali au rămas ceia ce i-am cunoscut totdeauna: anarhici în gîndire, demagogi în procedee, nerușinați la cuvînt, nesocotiți în fapte.

Tovarășii noștri reci de ieri—dușmanii calzi de azi—au golit pînă în fund tot sacul cu calomnii și injurii la adresa noastră.

Și-au adus generalii, ca să diriguiască ei lupta, dar au uitat că în beția lor de cuvinte, moraliștii sexagenari, jocheii de curse, trubaduri de saltimbanci, saltăreții averilor cu parafernă, toți iloții gîndirii și acțiunii, au văzut cu spaimă detronarea lor și celor ai lor din situațiile înalte căpătate prin jocul fericit al vremii.

Organe de scurgere a tuturor inepțiilor, ciracii lor din loc, au transplantat aici la noi urîta marfă a matadorului din capitală.

De mai bine de o lună de zile zidurile cetății noastre sunt copleșite cu placarde murdare, iar urechia voastră a tuturor a fost împuiată cu cele mai nesocotite vorbe și ocări la adresa fruntașilor noștri.

Dar toate aceste ocări, toate aceste critici n'au avut alte urmări de cît a vă întări în convingerea voastră adîncă, că cel mai chemat candidat ca să apere interesele acestui oropsit oraș din țară, e candidatul partidului conservator-democrat.

E **Gheorghe Lascar**.

Cine votează pe Gheorghe Lascar, votează pe fostul primar care a înfăptuit aducerea apei la Iași;

Cine votează pe Gheorghe Lascar, votează pe omul care ca profesor a fost și este o podoabă a școlilor publice din Iași, iar ca om public a dat cea mai deplină dovadă de pricepere, corectitudine și conștiinciositate întru indeplinirea sarcinilor obștești.

In fața urnei dar, faceți-vă datoria deplină, și dați dovadă viè că Iașii e orașul de acțiune și de discernămînt politic.

Succesul zilei de mîne va fi al Iașilor pe de-antregul.

Țara întreagă așteaptă cu nerăbdare verdictul Iașilor pentru a legitima pragul îndrumării nouă în viața noastră publică.

OPINIA

Cum suntem atacați

— Cuvîntarea de aseară a d-lui Alex. A. Badareu —

Intrunirea obișnuită de aseară de la clubul conservator-democrat a luat, pe neașteptate, un caracter de o importanță deosebită prin valoarea extraordinară a cuvîntărei pronunțată de iubitul nostru președinte.

Analizînd cele petrecute la întrunirea liberală de Joi și la cea carpistă de eri, d. Bădăreu a găsit mijlocul de a dovedi pe de o parte că sistemul învechit de luptă canibalică persistă de o potrivă și la liberali și la junimiști, că insulta și calomnia au remas și astă-zi armele de luptă utilizate de liberali, ca și de partizanii d-lui Carp; în acelaș timp însă d-sa a crezut de cuviință să răspundă cu fapte și cazuri concrete și să dovedească ast-fel valoarea celor care ne atacă și cu cîtă rea credință ei lucrează la stabilirea unor legende calomnioase și ticăloase numai în scopul de a distruge pe adversar.

Cele ce urmează mai jos, vor convinge sperăm și pe cei mai pătimași, că aveam drептate cînd spuneam că era banditismelor politice a reînceput și că ar fi o luptă inegală, dacă la sistemul adoptat de adversarii noștri am răspunde prin procedeurile urbane de pînă acum, pentru realizarea cărora în special la Iași d. Bădăreu a lucrat atît de mult și care un moment păreau a fi fost adoptate în luptele politice de partidele noastre din a doua Capitală.

*

După ce oratorul face cîteva considerente generale asupra necesității ca partidele în luptă să utilizeze aceleași arme și procedeuri și după ce vorbește de procedeurile civilizate ale partizanilor noștri în toate ocaziunile, fie că e vorba de presă sau de întrunirile publice ale adversarilor, fie că e vorba de manifestarea acțiunei de partid, oratorul trece la analiza celor două întruniri și în substanță spune următoarele:

Lipsă de direcție

Ultimele două zile au fost un prilej pentru adversarii noștri naturali și pentru adversarii noștri mai noui de a forma un soiu de contre-dans în a ne combate, mai bine zis în a ne ataca.

Acordul după credința mea este foarte natural. Ințelegerea aceasta între liberali și carpiști asupra punctului de a ne ataca cu violență este ușor explicabilă: ea este reminiscența cartelurilor de eri și preludiul acordului de mîine spre a încerca din nou distrugerea noastră politică. Intrunirea liberală a invederat—și spun cu părere de rău aceasta—sărăcia de oameni în partidul liberal local. S'a simțit nevoia ca cei din localitate să fie înlocuiți prin liberali culeși de prin toată țara, de a treia sau de a patra mînă din punct de vedere al valorei politice și oratorice.

Din partea localității n'au vorbit în numele partidului liberal de cît d-nii Grig. Buicliu și Georgel Mîrzescu. Dar nu numai atîta este întristător în modul cum a decurs acea întrunire. Fondul ideilor s'a manifestat sub o formă și tristă și primejdioasă. Duplicitatea, în care excelau liberalii pînă acum, s'a manifestat și de astă-dată, dovadă faptul că oratori ca d-nii Duca avocat, Gheorghiu avocat, Sassu avocat, Ionescu Quintus avocat, au plîns pe toate tonurile că țărănimea este lipsită de dreptul ei de a 'și trimete reprezentanți în parlament și aceasta o spuneau acești d-nii cari toți erau reprezentanții colegiului al treilea. Unde o să ajungem cu acest sistem de duplicitate, cu acest sistem primejdios de ațîțarea țărănimei, cînd însuși deputații aleși de prefecți spun țăranilor: „de și noi vă reprezentăm în parlament, noi v'am înșelat, v'am escrocat voturile și v'am lipsit de apărătorii sinceri aparținînd clasei voastre".

S'a mai dovedit însă și un alt lucru important: o totală lipsă de directivă în partidul liberal. Intr'adevăr oratorii liberali au cerut voturile pentru d. Buicliu pe baza sufragiului universal și a exproprierilor. Lasă că și aci se dovedește duplicitatea liberală, căci aceiași deputați care vorbeau în numele sufragiului universal au fost aceia care au votat, cu ocazia legei judecătoriilor comunale, contra sufragiului universal în ce privește comisiunile de arbitri, de exproprieri, iar partidul căruia aparțin prezintă acum o lege pentru organizarea comunelor rurale în care sufragiul universal este eliminat, căci primarul, alesul obștiei, este numai un element de paradă, iar totul se reduce la secretarul comunal.

Deci, ori direcția este contra sufragiului universal și atunci această direcție nu se face a fi văzută nici pe calea persuasiunei, nici pe calea autorității, ori duplicitatea este menținută în sistem de procedare și această directivă convine ca pentru propagandă să se facă caz de sufragiu universal iar în fapt să distrugă din legiferare ori-ce tendință de lărgire a colegiilor.

Tot ast-fel în ce privește exproprierile și întrunirea liberală a fost un prilej unic poate, în viața noastră politică, ca un ministru să fie nevoit să spuie mulțimei adunate: „nu ascultați ce vă spun copiii aceștia. Eu știu mai mult. Partidul liberal nu este pentru exproprieri, el este pentru respectul proprietății".

Incă o dată dar se dovedește lipsa de directivă, căci ce fel de directivă este aceasta? Ori avem de a face cu un sistem și atunci conducătorii partidului sunt niște criminali pentru că ațîță spiritele și contribue la lărgirea anarhiei; ori direcțiunea aceasta nu are autoritatea suficientă și ea trebue să dispară. Și nouă conservatorilor democrați, cărora le revine sarcina grea de a restabili în atîtea direcțiuni ordinea și procedeuri în acțiune, tot nouă ne va reveni sarcina de a face să dispară această directivă, fie că ea este criminală, fie că ea este lipsită de energie.

Tendința de distrugere politică

Nota caracteristică a discursurilor oratorilor de la ambele întruniri este acea a atacurilor personale. Ințelegerea asupra acestui punct, am spus'o adineoari, nu mă surprinde. Ceia ce este curios, este faptul că lupta canibalică politică se dă de această coaliție în contra noastră, și tot noi suntem acuzați că dăm o luptă de distrugere și nu mai departe de cît la întrunirea junimistă de astăzi chiar, un orator s'a mirat că de ce dăm lupta de exterminare. Curios. Acea întrunire splendidă de Duminica trecută, n'a excelat oare printr'o urbanitate excesivă întrebuințată de oratorii noștri la adresa adversarilor, și acea unitate de procedare în ce privește excluderea totală a notei agresive, care n'a fost rezultatul unei înțălegeri anterioare, nu dovedește ea oare că convingerea noastră este că și pentru educația politică a maselor și pentru civilizarea luptelor politice, ar trebui să dispară sistemul nenorocit al atacurilor personale, al acelui mod sălbatec de a spune unii despre alții lucruri menite a face credință în public și acele puține elemente de care dispune clasa noastră dirigentă sunt toate ticăloase și nedemne de a figura în fruntea acelei pături?

Pilda noastră n'a fost urmată. Am fost atacați personal, în mod nedrept, nedemn și calomnios. A!... se va spune că direcțiunile nu sunt de acord cu oratorii în această privință și că chiar astăzi unii corifei liberali se aratau nemulțumiți de tonul întrebuințat de unii oratori. Teamă îmi e că și aci avem de a face cu duplicitatea, ori avem o nouă dovadă de lipsa de direcțiune. Convingerea mea este însă că avem de a face cu un nou iezuitism al d-lui Stere.

Și dovada o găsim în faptul că atacurile personale, în special în contra mea, au fost date prin organul oratorilor culeși de prin toată țara. Căci dacă foarte cu greu liberalii ar fi găsit pe vr'un localnic, care să spue ca d. Gheorghiu, că acel care a adus apa la Iași a fost d. Gane, ar fi găsit foarte greu și pe un localnic care să debiteze calomniile care le-au debitat în contra noastră. Astfel să explică și faptul importului de oratori străini. Nu numai sărăcia de oameni din partidul liberal, dar și necesitatea de a calomnia a indicat importul de oratori de calibrul celor ce ne-au atacat.

Și că un localnic cu greu m'ar fi calomniat așa cum m'a calomniat streinii importați, se învederează din următoarea întîmplare, al cărei actor în parte am fost: In seara în care avea loc întrunirea liberală, pe la 6 jum., un tînăr liberal, care se demenează mult, a venit aci la club unde mă aflam și chemîndumă în odaia de alături mi-a spus:

— „Domnule Bădărău, mă aflu într'o mare încurcătură, sunt foarte îngrijat și pe cînd mă gândiam cum ași putea să scap din acea încurcătură, l'am auzit pe d. Sassu denumindu-te: haiducul Moldovei. Și atunci mi-am amintit de d-ta că ești singurul în stare să mă scapi. După trei, patru minute omul a plecat liniștit căci motivul de îngrijorare dispăruse.

Iată de ce cred că un localnic nu m'ar fi putut calomnia, căci cine mă cunoaște de aproape nu poate întrebuința calomnia la adresa mea.

Dar mă veți întreba, și cu drept cuvînt: până unde va merge răbdarea noastră îngerească, până când vom admite arme atît de inegale în luptă? Intrebarea dv. e justificată, dar nu mă angajez în mod formal a urma indicațiunilor dvoastre fiind că procedeul este consecința unui temperament și unei concepțiuni. Și firea mea ca și ideile mele nu se împacă ușor cu utilizarea unor procedeuri ca cele utilizate de adversarii noștri.

Răbdarea are o margine

Dar și răbdarea are o margină. Vedeți în ce greu impas ne aflăm noi conservatorii-democrați. Acuzați de a duce un război de distrugere, în fapt noi nu am atacat și nu atăcăm, cel puțin de la Martie încoace. Din contra am dat mereu concursul nostru și aceasta în împrejurări grele sufletești nu pe baza de tocmeli și de avantaje, ci în timpul în care presa liberală și organele liberale ne atacau cu înverșunare.

Și n'am atacat și am dat concursul nostru, nu în vederea unor combinațiuni și avantaje, ci pentru-că în noi era înfipt puternic simțimîntul datoriei către țară și partid.

N'am atacat pentru-că în țara aceasta saracă în oameni, cu o clasă dirigintă slabă — de și este singura pârghie pe care se sprijină regimul nostru de viață constituțională, — în vreme cînd vîntul anarhiei suflă cu putere, găsim că este o crimă ca cei mai vrednici fii ai țărei să fie atăcați cu vădită tendință de distrugere politică. Am privit totdeauna cu uimire pe acei care își făceau un crez și ideal de a distruge forțe de valoarea unui Take Ionescu în vremurile în care viforul anarchist se deslănțuia tot mai puternic și amenința să ne copleșească pe toți. Și tot noi suntem acuzați că ducem luptă de distrugere.

Incercările la care suntem însă supuși au margine. Lupta îngerească ce am dat'o va trebui să ia sfîrșit, căci oameni suntem și noi. Pentru moment atrag atențiunea serioasă a direcțiunilor locale, că este imposibil ca la sistemul sălbatic adoptat de dumnealor să continuăm noi sistemul civilizat de pînă acum. Politica se face cu sacrificii sufletești de multe-ori; nu va fi vina mea dacă voiu fi nevoit să renunț la procedeul meu de pînă acum. La sălbătăcii vom răspunde cu aceleiași arme, căci oameni snntem și noi, nu supraoameni. Recunosc că vom face operă detestabilă, dar vina nu va fi a noastră. Dacă sistemul civilizat de luptă va întărzia a se arata în rîndurile adversarilor noștri, la topor vom răspunde cu topor. Răspunderea va cădea asupra celor ce ne-au provocat.

Atacuri personale

Atacurile fiind date la Iași, era natural ca între cei dintăi vizați să fiu eu. Să vedem însă dacă d-nii aceștia au autoritatea morală să mă atace.

Are această autoritate morală d. Duca, tovarășul d-lui Alimănișteanu în întreprinderile bine cunoscute? Sau d. Sassu, fost substitut de procuror la Vaslui, militant pe cînd era încă în magistratură,—dovadă că puțin după ce a fost scos din magistratură a fost ales deputat de Vaslui de către liberali? Cînd și-a făcut d-sa stagiul politic pentru ca partidul liberal să-l înalțe la demnitatea de deputat, dacă nu în timpul cînd era magistrat? De altfel este un sistem la liberali de a recompensa pe magistrații militanți liberali cu scaune de deputați, căci mulți din deputații liberali au fost pînă mai ieri magistrați.

S'a vorbit la Pastia cu cinismul cunoscut despre antisemitism în general și chiar despre Fișerism. Primesc discuția și pe acest teren. In viața mea n'am pledat de cît de 3 ori pentru Marcu Fischer și de vre-o cîteva ori pentru Froim Fischer. Dar nici odată n'am făcut de cît servicii de avocat pledînd totdeauna cu dosarul în mînă, codul civil sau codul penal. Nici odată, dar absolut nici odată n'am făcut nici-o intervențiune fie la orice ramură administrativă în favoarea Fischereștilor și desfid să mi se dovedească contrarul.

Dar care mare avocat, care coriteu al baroului n'a fost avocatul Fischereștilor?Ași putea cita în treacăt pe d-nii: Stelian, Missir, P. Missir, Cantacuzino, V. Sculy, Morțun etc. omul intereselor Fischerești? Și asta se spune în prezența d-lui Morțun care timp de 10 ani și-a împrumutat numele averei pe care numai ast-fel a reușit s'o salveze?

Adversarii noștri care excelează atîta în răscolirea și cercetarea dosarelor să spuie dacă vre-o dată am prestat fraților Fischer alte servicii de cît acele de avocat. Fac apel în mod public la d. Jules Vâsescu, fost prefect de Botoșani, pe care'l știu leal și franc și care astăzi îmi este adversar, dacă eu am fost acela sau un Cantacuzinist care a intervenit la d-sa atuncea cînd au început neînțelegerile la moșia Flămînzi, din acel județ.

Chestia antisemitismului

Dar această chestie a fost mult desbătută și la întrunirea de dincolo, de la Circul Sidoli. Vă mărturisesc că ași fi fost foarte bucuros ca om, dar întristat ca om politic să'l fi putut vedea pe d. Carp la întrunirea de astă-zi și să scrutez ceva din sufletul lui cînd oratorii discutau și mai cu samă calomniau pe tema aceasta.

Dar d. Carp n'a venit. Să fie aceasta din prudență? Să fie oare fiindcă d-sa prevede căderea rușinoasă a candidatului d-sale? Se poate să fie și prudență, dar eu înclin a crede că este și un iezutism din partea d-lui Carp.

Legenda că d. Carp este un om dintr'o bucată, nesupus influenței împrejurărilor politice începe a dispare din ce în ce. Căci foarte greu îți vine să recunoști ca justificată această legendă cînd vezi că un om politic care scrie în străinătate că țara se prăpădește din cauza antisemitismului, acelaș om ajungînd ministru stărue din răsputeri ca un A. C. Cuza să fie numit profesor universitar.

Prietenii d-lui Carp vorbesc așa cum împrejurările locale o cer și însuși d. Carp se lasă condus de necesitatea împrejurărilor și a localității. La Craiova—care este ce 'i dreptul orașul milionarilor—dar cu care d. Carp nu are nici o legătură mai apropiată, d-sa s'a dus, dar la Iași unde 'și avea fieful său politic atîta vreme, care este leagănul junimismului, d. Carp n'a venit. Pentru ce? Pentru că la Craiova chestiunea antisemitismului n'ar fi folosit întru nimica propagandei junimiste, fiind o chestiune de puțină importanță locală, pe cînd la Iași unde clubul junimist a fost vizitat astă-zi de lt-colonelul Manolescu-Mladian și unde după toate probabilitățile vom vedea în curînd pe d-nii Săghinescu, Cuza și dr. Cosmovici, fraternizînd cu d-nii junimiști, la Iași propaganda antisemită era necesară și d. Carp a găsit că i-ar fi chiar greu să o facă d-sa.

Temeinicia acuzărilor

Dar pe ce se bazează atacurile personale pe tema filosemitismului meu? Odată aceste atacuri se bazau pe acuzări calomnioase: mercantilismul, averi acumulate pe împămînteniri date pe bani, etc. Teamă îmi este — și aceasta in paguba mea personală—că în curînd

Gheorghe Lascar

este candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parțială a colegiului I de Senat din Iași, în ziua de 9 Mart a. c.

vor avea dovada cît de puţin corespunde realitatea spuselor lor. Acum în urmă s'a schimbat însă formula: Am împămîntenit pentru a mări numărul partizanilor noştri. Dacă aceşti oameni s'au înscris în rîndurile noastre, este că ei se credeau obligaţi, îşi manifestau ast-fel recunoştinţa pentru noi. Impămînteniţii liberalilor nu se credeau obligaţi politiceşte şi aceasta, cu atît mai reu pentru liberali. Evreii prin firea lor, nu sunt oameni, care să plătească de două ori şi odată obligaţia contractată achitată, el îşi reia libertatea de acţiune. Faptul că evreii împămînteniţi de noi s'au înscris în rîndurile partidului conservator dovedesc tocmai cît erau de calomnioase acuzările aduse. Un evreu înaintea căruia ai roşit pentru forma în care ţi-a răsplătit serviciul nu mai are nici-o obligaţiune faţă de tine, mai cu samă cînd înscrierea însamnă intrarea în rîndurile militanţilor şi cine zice militant politic la noi zice şi o sumedenie de suferinţi şi neajunsuri din partea administraţiei vrăjmaşe, mai ales într'o ţară orientală ca noi. De ce i-am primit în club? Dar cred oare d-nii în chestiune că ar fi fost un avantaj pentru ţară ca oamenii aceştia să fi fost lăsaţi în afară de cluburi, să fie veşnic o zestre guvernamentală şi să-şi rădă de noi, care ne schimbăm pe cînd ei să fie veşnic ai guvernului? Şi cine ne fac obiecţiunea? D-nii liberali care au excelat totdeauna prin Blankii din partid şi care au ca membru fondator al clubului din Bucureşti pe d. Pincu Solomon? Junimiştii? cu Halfonii lor? Cantacuziniştii? Dar d. Mişu Cantacuzino n'a luat cuvîntul pentru susţinerea împămîntenirei unui evreu? Şi de ce acel evreu susţinut de d. Cantacuzino e bun? Pentru-că-i jîdan boeresc?

Cantacuziniştii şi în special d. Grecianu, s'au opus propunerei mele de a face din d. avocat Goldenthal consilier comunal la Iaşi,—d. Greceanu care împreună cu mine a lucrat sub direcţia d-lui Kogălniceanu şi'i cunoştea deci sentimentele. Dar de ce aceiaşi d-ni Cantacuzinişti găsesc că Tailler poate să fie consilier comunal şi primar al unei comune din judeţul Bacău şi d. avocat Goldenthal, care cel dintâiu a inaugurat militantismul la evreii împămînteniţi din ţară nu poate fi consilier comunal la Iaşi?

In ori-ce caz nu astăzi să ne facă d-nii junimişti aceste obiecţiuni, după-ce au găsit foarte buni aceşti împămînteniţi înscrişi cînd s'a făcut fuziunea. Şi apoi făcut'am noi inovaţii? Oare d. Goldenthal nu face parte de aproape 30 ani din partidul conservator? Dar d-nii d-ri Finkelştein, Lebell, Herdan, etc.?

Chestia împămîntenirilor

S'a spus că noi am împămîntenit prea mulţi. Lucrul nu este exact şi îmi pare rău că nu am cifrele la mine —tablourile comparative de altfel au şi fost publicate în ziare, — spre a dovedi că liberalii au împămîntenit mai mulţi de cît noi. Dar cine ne face obiecţiunea aceasta? D. Morţun, care în calitate de vicepreşedinte al Camerei a împămîntenit, fără Cameră, pe d. Leon Costiner, iar noi cu concursul camerei am voit să împămîntenim pe fratele acestuia d. Samuel Costiner?

Sau cazul industriaşului Spanier, care avea Camera liberală şi l'a votat şi Senatul conservator?

Dar în privinţa acţiunei personale exercitată în chestia împămînteniriior ţin să mă explic pe larg. La ministerul de justiţie n'am introdus de cît o singură inovaţie: am pus capăt stăruinţelor,—şi în ţara noastră se ştie că stăruitorii nu se cam îndemânează pe degeaba, — şi am dat ordin şefului de serviciu să cerceteze cu deamănuntul cererile şi să dea curs acelora care sunt în conformitate cu legea. Dar toată lumea ştie că formalităţile nu sunt aşa de simple şi că consiliul de miniştri întreg cercetează şi iscăleşte lucrările pentru ca să se poată face un mesaj de trimitere la Corpurile legiuitoare. Dar înconjuratu-m'am eu la minister de oameni de acei pe a căror discreţiune să pot conta, aşa cum face ori cine care are conştiinţa tulbure a actelor sale incorecte? Venind la minister am găsit secretar general pe d. Sărăţeanu, fost secretar general al d-lui Giani şi ştiindu-l om de valoare şi de muncă l'am ţinut pînă a reîntrat în magistratură, pentru ca în locul d-sale să numesc pe fiul d-lui general Manu, un tînăr de valoare şi pe care nu'l cunoşteam pînă atunci de cît din vedere.

Şef de serviciu l'am găsit pe d. Nedelcu, om conştiincios şi l'am menţinut; şef de cabinet l'am luat pe d. Hipolit Mîrzescu, om dintr'o familie cu tradiţii liberale şi în relaţii continuu cu adversarii politici. Aşa procedează oare un om care are de ascuns ceva sau care'şi propune să facă lucruri contra conştiinţei?

De alt-fel în această chestiune sunt la largul meu. Am conştiinţa solidarităţei pentru actele făcute împreună şi ca om de guvern nu eu voiu fi acela care ating lucrurile petrecute cît timp am conlucrat împreună.

Dar dacă voiu fi provocat atunci mi se va face şi mie un serviciu căci epoca suferinţei mele va fi scurtată şi voiu spune şi eu atunci tot ce ştiu în această chestiune, căci în dosarul meu am însemnat numele fruntaşilor cantacuzinişti care au stăruit—cred în mod desinteresat—pentru fie-care candidat la împămîntenire.

Eu n'am admis principiul ca o împămîntenire să fie un mijloc de a satisface pe un stăruitor şi nici ca promulgarea unei legi să fie prilejul unei combinaţiuni de club şi bisericuţe. Căci chiar aci în Iaşi promulgarea legei pentru Cohn Drăcşineanu a fost prilejul unei tocmeli pentru ca un representant al Iaşului să se declare partizan al unui club adversar nouă.

Am auzit că la întrunirea de la circul Sidoli, Mişu Cantacuzino ar fi spus că am împămîntenit bancheri pentru ca să-i aducem în club. Şi am cercetat şi eu care bancher avem noi în club şi am descoperit că acest bancher e d. Wachtel, devenit bancher acum în urmă, dar înainte de toate un mare industriaş. Or, împămîntenirea d-lui Wachtel s'a făcut în vremea cînd mă aflam în împrejurări dureroase de familie şi nu luam parte la lucrările Camerei. Eu nu zic că d. Wachtel nu trebuia împămîntenit şi dacă aşi fi fost în cameră aşi fi votat şi aşi fi rugat şi pe prietenii mei să-l voteze.

Dar nu prin stăruinţa noastră, Wachtel a fost împămîntenit, macar că se găseşte în clubul nostru. Stăruitorii au fost d-nii Gr. Cantacuzino şi Dim. Neniţescu şi aceasta pentru că dumnealor devenise acţionari,—prinţul Griguţă Cantacuzino era chiar preşedintele consiliului de ad-ţie,—la fabrica de fringhii de la Copou, căci dumnealor aflase că Wachtel face mare minune în ţara românească de a plăti dividente de 15 la sută.

Şi fiindcă se stabilise legenda că noi suntem stăruitorii, am reuşit să punem în evidenţă că marii naţionalişti şi antisemiţi, fiii d-lui Cantacuzino, stăruie pentru împămînteniri din motive de gaşcă. Căci de 2 luni aproape am reuşit să declarăm votul nul la împămîntenirea unui oare-care Bercovici din Argeş până cînd la un ceai la prinţul Griguţă Cantacuzino s'a hotărît susţinerea acestei împămînteniri în scopul de a cîştiga simpatiile deputaţilor Argeşului—începuseră agapele parlamentare şi cantacuziniştii lucrau din răsputeri să diminueze partizanii d-lui Take Ionescu.

Alegerea de Duminică

Duminică va avea loc lupta decisivă. Despre rezultatul acestei alegeri puteţi judeca după convingerea pe care o au înşişi liberalii că candidatul guvernului nu va reuşi. Ceilalţi adversari însă, ca să mascheze ruşinoasa lor cădere au început să răspîndească de pe acum svonuri despre existenţa unui cartel—ca şi cum întrunirea de Joi nu este o dovadă vie despre sentimentele liberalilor faţă de cele două tabere conservatoare în luptă.

Că există cartel o dovedeşte şi faptul că 20 partizani de ai noştri vor fi opriţi de la vot; un alegător la colegiul I de Senat a fost invitat just pentru Duminică dimineaţă de către un ministru pentru a fi consultat asupra unei mari reforme financiare.

O altă dovadă despre existenţa cartelului este şi faptul că d. Grigore Buicliu a declarat în plin comitet executiv al partidului liberal că a luat înţelegere cu d. Greceanu ca la un eventual balotaj, grupul junimist în mod oficial să voteze pentru candidatul liberal.

Nu puteţi deci să vă bizuiţi pe foloasele cartelului de care vorbesc duşmanii noştri, în privinţa succesului lui Lascar.

E nevoie să veniţi cu toţii la vot acei care sunteţi alegători Duminică, iar ceilalţi să ne încurajaţi în lupta puternică ce o vom da, şi să fiţi siguri că dacă vă veţi face datoria succesul partidului conservator-democrat va fi desăvîrşit.

Cuvîntarea D-lui CARAGIALE

rostită la întrunirea partidului conservator-democrat din Iaşi, în ziua de 2 Martie 1908

— După notele stenografului —

Domnilor,

Intr'o seară frumoasă de vară, un tînăr călător obosit de drum, ajungînd lîngă un izvor, s'a aşezat jos să se odihnească. In faţă spre apus de vale se ridica o pădure bătrînă, iar la spatele pădurii cobora măreţ soarele.

Pe deoparte oboseala, pe de alta înalta frumuseţe a priveliştii l-au vrăjit; şi sub vraja lor, tînărul nostru drumeţ a adormit adînc... A adormit adînc — şi a dormit foarte bine. Cînd s'a trezit — a doua zi de dimineaţă—răsărea soarele. In faţa tînărului, spre apus, acest soare nu mai lumina pădurea bătrînă dindărătul căreia scăpătase aseară... lumina un oraş grandios: cu palaturi, catedrale, turnuri, cupole şi viaducturi şi mişcarea şi sgomotul oraşului mare... In locul pădurii negre de aseară, ce prestigioasă apariţie aeriană sub strălucirea limpede a dimineţii!... S'a şters omul uimit la ochi... Cum se poate? «Cum se poate? M'am culcat aseară—sigur—în faţa unei păduri... şi acum cînd mă trezesc...» (aplauze).

Şi necrezîndu-şi ochilor, s'a aplecat asupra izvorului să şi-i spele... şi privindu-se în apă s'a văzut acu, dimineaţa, tînărul de aseară, cu o barbă lungă albă pînă la brîu... Dormise o sută de ani... A rămas fireşte bătrînul încremenit..

Ei! tot aşa au rămas la noi încremeniţi cei cari, după ce au dormit o jumătate de veac, s'au găsit în faţa împrejurărilor sociale şi politice din urmă (aplauze sgomotoase)... Se şterge boerul la ochi de dimineaţă.. cînd se trezeşte în faţă cu fapta vremii, cu aşa adîncă schimbare a lumii... Rămîne uimit boerul cînd, în faţa ciubucului ridicat, în loc să găsească plecată supunere, întîmpină un om care-i spune: „Boerule, mi se pare că dumneata nu-ţi dai seama de realitate... şi nu mai... poţi raţiona clar". (Aplauze multe).

Cum s'a uimit omul din poveste în faţa oraşului ivit ca prin minune, aşa s'au uimit mulţi de la noi în faţa revoluţiunei ţăranilor... Da, trebue să numim lucrurile pe numele lor; revoluţiune a fost, iar nu răscoală.

Turburarea ordinei publice în anume moment şi loc, chiar cînd e logică, este o răscoală; însă ridicarea generală a unei lumi întregi, chiar cînd pare că n'ar avea logică, este o revoluţiune. (Aplauze sgomotoase).

Şi rămînînd uimiţi în faţa revoluţiunei ţărăneşti, şi-au întors privirile înapoi, şi înapoi au dat cu ochii de alta, care i-a uimit şi mai mult—au dat cu ochii de partidul conservator-democrat... Minune peste minune!

O jumătate de veac se cîntă: „Deşteaptă-te, Romîne!..." „Talpa ţării." „Noi vrem pămînt!..." Invăţaţi carte! luminaţi-vă! Ei! s'a deşteptat romînul... începe lumea să se lumineze. Cine strică? Noi suntem de vină că am fost chemeţi să luăm parte la viaţa publică. (Aplauze).

Clasele sociale care au dominat ţara asta au fost odinioară puse într'o grea dilemă: ori să renunţe a mai domina, cedînd în favoarea intereselor streine, ori să continue a domina în favoarea intereselor naţionale—şi fireşte au fost silite să primească soluţia din urmă. Da; cînd Europa a acordat Romînilor ca atari o stare de drept internaţional, acele clase dominante au trebuit să dea ţării, mai de milă, mai de silă, o formă de Stat european, şi numai decît să introducă şi la noi cultura apuseană... Şi asta a trebuit să aibă urmări. Cînd se părăseşte o stare politică patriarhală, fireşte nu se mai pot păstra moravurile patriarhale.

Nu noi stricăm dacă, deşteptîndu-ne în faţa rămăşiţelor claselor odinioară dominante, suntem mai bine armaţi decît mai pot fi ele. (Aplauze multe).

Domnilor, un stat modern nu mai poate fi conservator în nţelesul strîmtei doctrine a conservării privilegiilor de clasă dominantă. Această doctrină demodată este astăzi patent anarhică, fiindcă energiile cari cresc cu vremea şi pretind să se amestece şi ele în conducerea afacerilor publice, dacă sunt înlăturate prea îndelung de la satisfacerea ligitimei lor pretenţii, atunci cînd natural ar fi să fie elemente de ordine, devin elemente de desordine; în loc să fie din ce în ce mai de folos progresului Statului, devin din ce în ce o mai mare primejdie pentru liniştea şi siguranţa lui.

Doctrina conservatoare modernă îmbrăţişază interesele mai largi de cât ale unei clase dominante, interesele societăţii întregi. Partid conservator modern este acela care cu ştiinţă şi cu metodă, se uită până în straturile cele mai adânci ale societăţei, şi caută şi se întreabă: unde, unde mai este o energie care s-a născut d'abia de eri şi pe care încă n'o cunosc? şi pe aceea trebue s'o chem, să mi-o apropiu şi s'o pun la contribuţia datorită de toţi tutulor: la menţinerea statului meu integral. Căci, ce să conserv? Fireşte raţiunea de a fi a mea şi a tutulor—a Statului acestuia, care el însuşi n'are altă raţiune de a fi de cât fiinţa neamului meu întreg. Dacă vreau să conserv ceva particular în paguba marelui interes general, atunci nu mai sunt conservator, ci anarchist. (Aplauze).

Să nu se mai facă prin urmare glume... ieftine pe socoteala numelui partidului nostru conservator-democrat. In orice caz, cine le mai face să ştie că le aruncă peste noi departe celor mai mari două imperii naţionale — Engliterei şi Germaniei... Şi asta... nu'i frumos! (Aplauze).

Clasele sociale, cu toate deosebitele lor interese particulare, trebuesc să exercite în mecanismul întreg al Statului reciprocă presiune între dînsele, nu pentru a strica economia întregului, ci pentru a o păstra.

Numai astfel acest vast mecanism poate înainta pe calea viitorului depărtat, pe care singur Dumnezeu îl cunoaşte, şi la care orice naţiune tîmţindu-se naţiune trebue să aspire.

Domnilor, spre a încheia am să cer voe să spun d-lui Şef, al partidului conservator-democrat, câte va cuvinte... D-le Şef, istoria, o fac împrejurările şi oamenii... Vai de bărbatul politic care n'a înţeles împrejurările zilelor lui! păcat de împrejurările politice cît de mari dacă nu şi-au găsit un barbat de mare valóre! (Aplauze entuziaste).

Ţara noastră trece vădit prin împrejurări înalte, împrejurări determinante pentru viitorul Statului romîn, pentru viitorul naţiunii întregi (aplauze). Cu siguranţă, aceste împrejurări nu puteau găsi un bărbat mai vrednic şi mai potrivit pentru înălţimea lor, decît pe acela pe care l-au desemnat vechii conservatori de la clubul clasic: acest bărbat este Take Ionescu (ovaţiuni delirante; urale sgomotoase nesfîrşite).

In adevăr, acest act al vechilor conservatori este un act de şcoală modernă conservatoare. (Aplauze entuziaste). Au gîndit într'adevăr la binele general al ţării dînd cu totul uitării interesul lor particular de clasă. Şi-au zis: Take Ionescu nu mai trebue ţinut aici închis la strîmt; trebue să-l mînăm în larg la destinata lui, să-şi poată îndeplini omul misiunea la care-l chiamă patria. (Ovaţiuni entuziaste).

Şi, astfel, împrejurările şi-au găsit omul. Şi de aci, această clocotitoarea dragoste cu care din toate părţile îl întîmpină pe acest om o lume întreagă. (Ovaţiuni, urale).

N'a fost om mai tăgăduit şi mai ponegrit decît dînsul!... şi cît va timp... va mai fi încă. (Ovaţiuni).

De altminteri el însuşi şi-a prevăzut-o, de cînd era încă tînăr, făcînd primii paşi în Parlament. Şi-a zis: ştiu pe unde am să trec, dar—am să trec! (Aplauze furtunoase şi prelungite).

A trecut. Il întîmpină atîta dragoste din atîtea părţi şi atîta ură dintr'o parte. Dragostea aceasta, pe care şi-a cucerit-o, să-l îndemne a merge înainte pe strălucita lui carieră pentru binele public şi pentru onoarea vremii noastre; iar ura sălbatecă ce s'a deslănţuit asupra lui să întărească legămîntul de onoare că noi, oamenii împrejurărilor de astăzi, nu-l vom părăsi pe acest om nici odată. (Ovaţiuni nesfîrşite, aclamaţiuni şi urale sguduitoare).

STRUNA ZILEI

LAPSUS LINGUAE...

Intr'un moment de sacrificii, ce zic!... într'un moment de nimicire a sa proprie d. Cantacuzino a predat şefia partidului... *Delavrancea*, discursul de eri.

Beat, îmi pare nu era,
Dar pesemne-n ameţeală—
Bardul încă se credea
La „Voinţa Naţională"

Incidentul Iorga-Sturza

— In şedinţa de ieri a Camerei, primul ministru a maltratat pe tovarăşul politic al d-lui Haret —

Exact opt zile după demascarea oficială a tovărăşiei politico-anarhiste dintre ministrul instrucţiei şi d. N. Iorga, d. Sturza a infierat această tovărăşie şi a executat pe d. deputat de Iaşi, în chip excepţional de vehement.

*

D. N. Iorga, care n'a fost în stare să ţie, până acum, un discurs, care să fi fost, oare-cum, la înălţimea poziţiei sale de profesor universitar, s'a amestecat ieri şi în proectul militar al d-lui Averescu. Cum d. Iorga n'are chemare în cele militare, d-sa n'a adus nici o critică proiectului, ci s'a mărginit să facă o şarjă aşa zisă antisemită.

*

D. Iorga n'a fost măcar original în propunerea sa relativă la eliminarea evreilor din armată. Un prietin al seu de la Iaşi, excelentul veteran Mladian, l'a luat înainte în această propunere, pe care a făcut'o, într'o întrunire publică, la Iaşi, acum cîtva timp.

Pe d. D. A. Sturza l'a enervat ingrozitor, „observaţia militară" a deputatului de Iaşi.

Reproducem aci, după ziarul liberal *Independenţa*, vorbele pe cari bătrînul prim-ministru le-a adresat d-lui Iorga:

D. D. A. Sturza: *Nu există oameni mai periculoşi de cît cei iresponsabili. D. Iorga trăeşte într'o vecinică grandomanie şi vrea să domine Camera.*

Acest domn Iorga, într'o istorie scrisă în nemţeşte—pentru ca Românii să n'o poată citi—a tratat în chip ignobil o glorie naţională, pe Mihai Bravul, numindu-l candottiere. Un om care scrie astfel, n'are drept să ne dee lecţii. Trebue să se isprăvească farsele cu cari d. Iorga se dă în spectacol în strade: grandomania şi trăncăneala sa sunt de nesuferit.

...N'avem să ne pierdem vremea cu elucubraţiunele d-lui Iorga.

*

Iată ce este şi ce poate d. Iorga, tovarăşul lui Haret, care stă pe aceiaşi bancă cu d. Sturza.

Anarhie evidentă.!

Intrunirea Carpistă

După întrunirea anarhiştilor, a venit rîndul carpiştilor să se producă.

Diferinţa n'a fost mare între aceste două specii de condottieni ai cuvîntului; căci ipocrizia, minciuna, lipsa de urbanitate şi ura, s'au arătat în toată goliciunea lor, la această întrunire a marilor barbaţi.

Asemănarea mai poate fi constatată şi din faptul că o parte a clacei, partea intelectuală, a fost aceiaşi la ambele întruniri. Am putea spune că şi-au împrumutat o parte din auditoriu, cu acel adaos, că cei dintâi au fost mai largi: toţi funcţionarii creditului au ţinut să facă, prin prezenţa lor, plăcere d-lui Buiucliu; poliţia, desigur, a ajutat pe cei cîţiva greceşti zeloşi să adune, din lumea hamalilor celor două pieţe, acea galerie inteligentă, a doua parte a clacei, sub conducerea a trei naţionalişti, elevi de cl. VIII, aşezaţi la dreapta, la stînga şi în faţă, uimind, prin promptitudinea lor, de a aplauda fraze de calibrul celor pronunţate de d. Matei Cantacuzino: „Eflorescenţă, care se dezvoltă pe un teren moral morbid".

Fraza, aplauzele, înfăţişarea, portul celor ce aplaudau în galerie, la un semnal al cîtorva boieri de pe scenă, constituiau un contrast ce avea la început ceva enigmatic pentru parterul compus exclusiv din curioşi, care examinau mai mult galeria de cît gesturile „elegante" ale oratorilor plini de dulceaţă.

*

Rolurile au fost împărţite, studiate fără îndoială cu multă îngrijire, dacă judecăm după iscusinţa pusă în succedarea oratorilor la tribună: au fost vsîstaţi, ca să întrebuinţăm un termen mai puţin caustic: a început d. Matei, i'a urmat d. Greceanu, după care a venit d. Maiorescu, apoi d. Mişu Cantacuzino, o intercalare reclamată de estetica invariabilă a d-lor junimişti.

*

E mai uşor de vorbit de aspectul sălii care avea o notă proprie, bine pronunţată, decît de discursurile aşa zişilor maiştri; căci ele întrunite, nu duc decit la concluzia că fiecare a vrut să-şi plaseze răutatea, nu stabilesc un tot, nu se armonizază.

*

D. Matei Cantacuzino, care pentru a ne ataca, întrebuinţază tot atîta bună credinţă ca şi ultimul reporteraş al «Evenimentului», zice, în partea principială a logosului seu, să nu se abuzeze de democratizm, cum s'a abuzat de naţionalizm, căci după cum acest din urmă a dat naştere urei de rasă, care-i un sentiment josnic, tot astfel democratizmul degenerat în demagogism a dus la ura de clasă, pe urma căreia avem de înregistrat un dezastru recent, pe cînd dl. Grecianu în treacăt numai, iar d. Mişu Cantacuzino, care urmăreşte cu ori ce preţ aplause, a ţinut din toată puterea inteligenţii sale, să facă contrariul.

*

D. Maiorescu, a cărui technică oratorică n'o contestă nimene, dar căruia i s'a contestat darul de a putea face spirit, reuşeşte admirabil pe socoteala d-lui Greceanu: compară alegerea sa, de la 78 la col. I Senat de Iaşi cu alegerea de la 9 Martie; zicînd că momentul istoric se aseamănă: d-sa candida atunci după război, d. Grecianu candidează şi el tot după un război, după rezboiul civil. Intr'adevăr d. Greceanu a fost la înălţimea momentului istoric de azi şi a persoanei sale; căci în timpul discursului abordează chestia proprietăţii, se încurcă în istoricul evoluţiunei ei în Anglia şi ca orice orator modern care naufragiază, spune că se rezumă şi sfîrşeşte cu o tiradă împotriva streinilor, tiradă acoperită de aplauzele galeriei şi presărată cu mici ironii ale parterului. Acesta era în adevăr momentul istoric al d-lui Maiorescu.

*

D. Arion, un fost ministru, îşi desvălue partea slabă a intelectualităţii sale, aleargă după spirit, fiindcă-i junimist şi trebue să facă; începe: *«aci a fost la Iaşi Hristos şi i-a ieşit înainte Vulturul, dar Vulturul e sf. Petru, sf. Petru are cheile raiului»*.

Am reprodus esact! Unde e spirit, care-i legătura? Nimeni din sală nu şi-a putut-o explica! Asta fiind-că d. Maiorescu, care la bătrîneţe sau poate chiar din tinereţe a început a se certa cu adevărul, a povestit că un prieten de la Galaţi a comparat cu Hristos pe d. Take Ionescu, care s-a pus imediat să parodieze Biblia. «Prinţii d-lui Take Ionescu sînt nişte spînzuraţi prin persuasiune» şi spirit tot de ăsta, fără nici o noimă.

*

D. Marghiloman a ţinut să plătească

o poliţă d-lui Take Ionescu, care trecuse, la întrunirea trecută, cu vederea activitatea legislativă a d-sale şi spusese, a propos de cea politică internaţională că era să ne *încurcă într'un răsboiu din care n'am fi cîştigat nimic.*

D-sa a protestat energic, în aplauzele inteligente ale celor de cari am vorbit, în contra acestui „mod grotesc, pur ne„gustoresc de a privi chestiile de demnitate ale unei naţiuni".

„Trebuia un gest larg", zice d-sa.

Nici mai mult, nici mai puţin ca la curse!.

Minunat! Porneai la un resboiu, după ce mîntuiseşi cu totul muniţiile la manevrele generale, dar aveai un gest frumos cu Bulgaria!

Mari mai sunt şi minunele urei, pe care a înferat-o atîta d-sa la întrunire!

Dacă ar trebui să ne luăm după d-nii Mişu et Marghiloman, s'a mîntuit cu aristocraţia în partidul d-lor. Atîta a fost partea bună a întrunirei. D-lor au proclamat în locul vechei privilegiate o aristocraţie a meritului.

*

La sfîrşit, trubadurul Delavrancea care, după forma comparaţiei sale, trada o noapte furtunoasă petrecută cu d. Maiorescu, ne asigură, că noi, cei care nu facem parte nici din aristocraţia meritului, nici din democraţia adevărată, nu mai avem nici un rol:

Ţara e o camaşă de matasă, ai căreia piepţi au tost luaţi de liberali, iar nouă nu ne-ar mai fi rămas de cît poalele.

Halal literatură şi idei!

DIVERSE

— Cu toate că sunt mai multe cereri pentru hirotonisiri de preoţi, I. P. S. S. Mitropolitul Partenie nu va face nici o hirotonisire pînă la sărbătorile Paştelui.

— Printr'un ordin circular s'a cerut perceptorilor să comunice care este rezultatul încasărilor taxelor şi dărilor de la ţarani pe ultimul trimestru,—aceasta probabil pentru a se vedea dacă ţaranii continue a refuza să plătească dările.

— Revizoratul şcolar al judeţului a înaintat casei şcoalelor tablourile cu planurile noilor şcoli primare rurale, în număr de 30, ce urmează a se înfiinţa în cursul anului acestuia.

— Astăzi s'a celebrat la primărie, căsătoria civilă a d-rei Raluca V. Bottez cu d. Ioan Scriban, licenţiat al facultăţei, de ştiinţi.

— Epitropia casei Sf-tului Spiridon a primit numeroase plîngeri asupra stării de infecţie ce domneşte la pavilionul de izolare de la spitalul Paşcanu. Zilele aceste d. dr. Puşcariu va face cuvenita inspecţiune.

— Aflăm că mîine Duminică va avea loc în Dorohoiu, în saloanele d-nei şi d-lui avocat I. Coroi, logodna d-rei Aida Coroi cu d. Dimitriu-Vorniceni, mare proprietar.

— Revizoratul şcolar a pus în vedere învăţătorilor şi institutorilor, că, conform dispoziţiunilor ministerului cultelor ca absentarea de la conferinţele generale, afară de cazuri de forţă majoră, va atrage după sine, pe lîngă alte pedepse disciplinare, reţinerea analogiei din salar.

Suplinitorii sunt riguros obligaţi a lua parte la aceste conferinţe.

Ultime informaţii

Evenimentul a **schimbat tactica în ce priveşte modul cum atacă pe amicul nostru Gheorghe Lascar.**

De unde pînă acum îl ataca pe tema că a tolerat **incorectitudini, în numărul de aseară îl atacă pe tema că a** făptuit **lucrări necorecte.**

Dacă d-nii de la Evenimentul **cred într'adevăr ceea ce încearcă să împrăştie în public, sub o formă cam evasivă, îi priveşte. Chestiunea, însă, nu poate remînea fără respuns.**

Şi respunsul va fi de astă dată scurt cum a fost şi întrebarea—după cum explicaţiile în chestiile Şerban-Chirilă au fost mai lungi, întocmai cum erau şi acuzările.

Amicul nostru Lascar pus de noi în cunoştinţă de întrebareaa Evenimentului **ne-a autorizat să dăm următorul respuns:**

— *La plecarea mea de la direcţia liceului internat am predat condicele şi o chitanţă a casei de depuneri, în sumă de peste 2000 lei, d-lui Calistrat Hogaş.*

Cît priveşte aluziunile referitoare la unele lucrări executate şi care urmau să fie achitate treptat treptat, ar putea să obţie oare-care lămuri de la d. Severin, care ie în măsură de a cunoaşte unele dintr'însele. Rog 'chiar pe amicul meu Severin să aibă gentileţa ca să le dea acele lămuriri.

In ziua de 16 Mart întreaga garnizoană militară din Iaşi, împreună cu statul major, vor pleca în marş spre a face lupte de stat maior între Podul-Iloaie şi Belceşti.

Regimentul XIII va pleca mîne, Duminecă, în marş, la Podul-Iloaiei.

Chestia juridică de-a şti, dacă şi licenţiaţii în farmacie, cari au şease ani de practică, obţin prin aceasta censul cerut spre a fi alegători în col. I de Senat—va fi rezolvită definitiv, în ziua de 10 c. de secţiile unite ale înaltei Curţi,

Se ştie că secţia III a Curţei, într'o jurisprudenţă dată la 25 Eebruar, a zis că licenţiaţii în farmacie nu se pot bucura de asemenea recunoaştere de cens.

La secţia a II-a a înaltei Curţi, judecîndu-se recursurile domnilor farmacişti Th. Lupescu şi I. Werner din Iaşi, cari, la termenele de la Curtea din Iaşi nu presentaseră actele trebuitoare, a făcut divergintă, aşa că chestia va fi desbătută în secţiuni-unite.

● *Ziarul liberal local publică discursurile ce-au fost rostite în întrunirea liberală de alaltaieri.*

Astfel cum sunt ticluite discursurile, ele se osebesc fundamental de cum au fost rostite: s'au suprimat, din cele deblaterate de Quinţi, părţile referitoare la anarhie, la indemnul de-a se asasina proprietarii; s'au adăugit, pe de altă parte, ceea ce n'au zis Quinţii: adică cuvinte entusiaste la adresa candidatului colectivist

Hal de partid, care ajunge să falşifice discursurile prietinilor săi!

Comisia regională.—Astă-zi s'a efectuat alegerea pentru constituirea comisiei regionale a judeţului Iaşi.

Au luat parte la vot 16 propietari, care 'şi cultivă moşiile singuri.

Pe coloare politică aceşti 16 propietari se prezintă precum urmează: 5 junimişti şi anume d-nii: Ilie Stroici, D. Greceanu, C. Negruzzi, Leonida Gatoschy şi N. Petriceanu; 4 liberali şi anume d-nii: I. Corjescu, Cicei, Neron Lupaşcu şi Eduard Ghyka; 2 guvernamentali d-nii: V. Gheorghiu şi Ursachy; 5 conservatori democraţi d-nii: Ştefan Negruzzi, N. Alexandrescu, Leon Iuster, Gh. Aiexandrescu şi C. Popovici.

Totuşi voturile d-lui Ilie Stroici au crescut de la 5 la 11, ceia-ce însumează exact voturile junimiste cu cele liberale.

Aceasta nu va împiedeca însă pe junimiştii să ne acuze tot pe noi de carteluri cu liberali.

● Domnii doctor Hurmuzescu, I. Ralet şi D. Pompei, însărcinaţi de Senatul universitar cu cercetarea titlurilor candidaţilor la catedra de Astronomie, vacantă la facultatea de ştiinţi din Iaşi, s'au întrunit ieri şi au început lucrările de cercetare.

Candidaţi sunt domnii: Stoienescu-Dunăre şi Trajan Lalescu.

○ Cu începere de la 1 Septembre cl. VIII va fi infiinţată la şcoala militară din Iaşi, spre a corespunde celorlalte licee din ţară.

● La tribunalul secţia III, s'a deschis ieri testamentul defunctului P. Niţescu.

● Biroul electoral, la alegerea senatoriala de mîne, va fi presidat de d. consilier George Sturza.

Delegaţii candidatului nostru, d. Gh. Lascar, sunt domnii Gh. D. Şerban şi Lascar Antoniu.

Concursul anual de matematici, ce-are loc anual între toţi elevii tuturor liceelor din ţară, va avea loc anul acesta în ziua de 27 April.

In Iaşi concursul se va ţinea în localul şcoalei militare.

In *Monitorul* de astă-zi se va promulga legea asupra monopolului cărciumelor la sate şi a măsurilor contra beţivilor.

Legea tocmelilor agricole va fi modificată în sensul că instituţiile particulare, care au moşii şi ar trebui să dee o optime din întreaga întindere a fiecărei moşii, să dee numai o cincime.

*

După preţurile stabilite, nici un proprietar din judeţul Roman nu voieşte să cedeze pămînt pentru islazuri.

● D. Vasile Murgulescu, fost prefect de R.-Sărat, a fost numit definitiv director al Cancelariei Senatului.

● **Opereta vieneză** —«Iohann Strauss» teatrul din Viena, are o trupă celebră de operete, a cărei reclamă a făcut'o un lung şir de succese.

Trupa se află sub conducerea renumitului Müller, fostul director al lui Karltheater din Viena.

Opereta, cu orchestra ei proprie, va da patru spectacole în Iaşi, în ordinea următoare: Simbătă, 15 Martie, „Ein Walzertraüm" de Oskar Strauss; Duminică, 16 Martie: „Mireasa milionară", de Emil Berté; 17 Martie: „Wien bei Nacht", de Helmesberger, 18 Martie: „Văduvioara veselă".

Spectacolele le aranjează agenţia „Thalia". Locaţia şi vînzarea au început.

● După cum am anunţat la timp autorităţile din Podul-Iloaiei au descoperit că la primăria acele comuni s'au comis nişte falşuri de bilete pentru vînzarea vitelor.

Cercetările au continuat şi continuă şi acum şi s'a dovedit că în această afacere mai sunt inculpaţi şi: V. Tescu, V. Colariu şi N. Colariu, fosti funcţionari la primăria din Podul-Iloaiei.

Afacerea a fost înaintată parchetului.

● Fecunda psaltită.

Doamna Ecaterina Vasiliu, femeea psaltului spitalului din Floreşti, a dat naştere la patru copii: trei băieţi şi o fată, cari au sucombat toţi, puţin după naştere.

● Biroul electoral de mîne s'a complectat astă-zi prin tragerea la sorţi a d-lor: D. Cihodariu, judecător şi V. Buşilă, supleant. Asistenţi la birou au fost desemnaţi prin tragere la sorţi, domnii D. Botez şi G. Baltă.

● D. Haret, care este cuprins de necesitatea inexorabilă de a da zilnic circulări, a dat una, zilele trecute, care invederează circularo-mania acestui ministru.

D. Haret a dat ordin directorilor de licee şi gimnazii să inspecteze pe inspectori şi să comunice ministrului: cînd, ce şi cît timp au inspectat inspectorii.

Inspectorul, care vine să inspecteze pe directori, nu ştie—sărmanul!—că, din ordinul ministrului, directorul inspectat de inspector, inspectează pe acesta,

Haretu a înebunit!

● Aflăm că prin noul budget al casei spitalelor sf. Spiridon, toate posturile de interni ai acestor spitale nu vor mai fi retribuite.

● Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut comisiunei judecătoreşti, secţiunea Iaşi, că învăţătorul N. Damir. de la şcoala rurală din cotuna Totoeşti, comuna Bîrleşti, a fost scos din urmărirea de insubordonare ce i se aducea.

In aula universităţii are loc mîne Duminică, ora 4 jum. p. m. a patra şi ultima conferinţă a d-lui dr. Zosin cu privire la opera lui Vasile Conta tratînd despre *Metafizica materialistă.* Intrarea liberă.

● Se ştie că acum cît-va timp epitropia Sf. Spiridon a primit denaţiunea de 40000 lei, făcută de d. Bahrim, donaţiune care urmează a fi aprobată şi do minister.

După cîte ştim insă, epitropia nu va mai primi donaţiunea aceasta din cauza condiţiunilor grele impuse de donator.

In afară că cere o pensie de 200 lei lunar, cît timp va fi în viaţă, donatorul a mai pretins în timpul din urmă epitropiei, să rezilieze contractul de arendă a moşiei Blăndeşti, ce d-sa l'a încheiat cu epitropia pe timp de 5 ani,—în care caz epitropia ar fi nevoită să mai aibă o perdere de 5000 lei anual şi moşia să fie arendată din nou în condiţiile care le va arata d-sa.

●Copila Paraschiva de 3 ani a luiD. şi El. Leonte, din com. Bivolari satul Cornu Negru, în lipsa părinţilor, fiind singură în casă şi voind să facă foc în cuptor, şi-a aprins cămeşuţa şi a murit de dureri a doua zi la spital unde fusese transportată imediat.

● După cum am anunţat deja în ziarul nostru, Maşina de zburat a lui Farman, rulează astă-seară Sămbătă pe pînza cinematografului Pathé Freres (Teatrul-Circ Sidoli). Scoţionul Farman e singurul din toţi inventatori şi constructori de aerophlane, care a obţinut cel mai mare premiu de aeronantica — 50,000 lei. Premiul acesta i s'a decernat la Paris de o comisiune specială, care indicînd un anume intinerariu aerian, Farman la urmat exact cu aeroplanul lui. Vederile acestea sunt luate exact după natură.

Programul din astă-seară e complect nou şi cuprinde subiecte foarte interesante. Aşa de exemplu: Sfîrşitul unui vis e un sujet după o operă a marelui scriitor rus Turgherieff; şi romanţierii cei mari au intrat în cadrul universal al Cinematografului. Programul mai cuprinde apoi: Constantinopole, Legenda fantomei sau 1000 ani de pribegire, Farmecul cîmpiilor etc. etc.

Cu începere de Marţi: Cînii dresaţi, nu însă la Cinematograf, ci chiar în realitate. O dresură modernă incomparabilă a inteligentelor patru-pede. E o potae de 20 cîni de diferite rase, care prin producţiile lor uimesc pe spectatori.

Mâne Duminică 2 reprezentaţii: La 3 ore ziua Matineu cu preţuri pe jumătate şi la 9 seara reprezentaţie cu preţuri obişnuite.

DE INCHIRIET

de la 23 Aprilie 1908

1) Un apartament din 4 camere osebit bucătarie şi sofragerie— atenanse, grajd, remise şi altele.

2) Un apartament compus din 3 camere şi bucătărie, atenanse, toate cu instalaţiune electrică şi grădini spaţioase.

A se adresa la proprietar,

ILIE I. COCIA

Strada Bucşinescu No. 15 Iaşi

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 8 Martie

Camera

Bucureşti. — Deputaţii lucrează în secţiuni.

D. N. Iorga a cerut cuvîntul în chestie personală cu d. Dimitrie Sturdza.

Cînd se va redeschide şedinţa, d-sa va avea cuvîntul; pînă acum însă Camera lucrează tot în secţiuni.

Nababul condemnat

Bucureşti.—Astăzi judecătoria ocolul VI-a a condemnat pe d. Gh. Gr. Cantacuzino la amenda către comună, pentru că a desfăcut cu execuţie provizorie toate pavilioanele făcute de d-sa la imobilul din Bulevardul Academiei unde e restaurantul Bristol, construcţii făcute fără autorizaţia primăriei şi prin urmare prin sustragere de la taxele comunale.

Aceasta s'a întîmplat în 1906 în timpul primariatului fiului seu, d. Mişu Cantacuzino.

Dosarul afacerei poartă No. 291 din 1908.

Legea casei rurale

Bucureşti.—La discuţia generală a proectului casei rurale vor lua cuvîntul astă-zi la Senat, d-nii: C. C. Arion, Nicu Xenopol şi Gh. Gr. Cantacuzino, din partea opoziţiei şi d-nii: Alex. Enacovici, Valerian Ursianu şi Matei Corbescu, din partea majorităţei.

Principii Bulgarlei în Capitală

Bucureşti. — Principele şi Principesa Bulgariei s'au dus ieri la palatul de la Cotroceni, pentru a face o vizită principilor moştenitori ai Romîniei.

S'a oferit oaspeţilor un dejun, la care au luat parte şi M. M. M. L. L. Regele şi Regina, precum şi d. Dim. Sturdza, preşedintele consiliului de miniştri, agentul diplomatic al Bulgariei şi d. I. Kalinderu.

După amiază oaspeţii au făcut o preumblare cu automobilul la soşea, fiind întovărăşiţi de Suveranii noştri.

După aceia Suveranii Bulgariei au vizitat Mitropolia, urcîndu-se apoi în palatul mitropolitan, unde au făcut o vizită I. P. S. S. Mitropolitului Primat.

La orele 5 Principele Ferdinand al Bulgariei a făcut o preumblare pe jos pe Calea Victoriei, iar apoi s'a dus să facă o vizită la d. Sturza, pe care însă nu l'a găsit acasă.

Aseară la orele 8 s'a servit un prînz de gală la palatul regal, în onoarea oaspeţilor, la care au luat parte şi d. Dim. Sturza, d-na Dal'Orso, d. şi d-na lt.-colonel Baranga, general Teodory, Kalinderu, d-na Vanda Poenaru, d. şi d-na Mortzun, d-na Stelian, d-na şi d. P. P. Carp, d-na şi d. Ionel Brătianu, d-na şi d. Emil Costinescu, d-na şi d. Haret, d-na şi d. general Averescu, general Berendei, general Gratzosky, d-na şi d. Emil Petrescu, general Mavrocordat etc.

La şampanie M. S. Regele a ridicat un tuast pentru pârechea princiară bulgară, urîndu-le fericire.

Azi dimineaţă Principii Bulgariei au părăsit Capitala, luînd drumul spre Bulgaria.

Rebeliunea din Teleorman

Bucureşti.—Consiliul de resboiu a judecat eri pe soldaţii din Teleorman, acuzaţi de rebeliune.

Consiliul a condemnat pe soldaţii: Dumitru Ienache, I. Costache, şi Ioan Călimănescu, la cîte doui ani închisoare şi pe soldaţii: Oprea Stefan, Tudor Stefan şi Tudor Marin la cîte un an şi jumătate închisoare, iar pe Comănescu Cristea la un an.

Alegerea din Iaşi

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" publică în numărul seu de astă-zi un articol în chestia alegerei colegiului I de Senat de la Iaşi, care va avea loc mîine.

In acel articol se arată că s'a încheiat un cartel între liberalii şi carpiştii din Iaşi,—ceiace întăreşte mai mult credinţa că conservatorii nu pot trăi fără cartel. In acelaşi timp se relevează slăbiciunea liberalilor, de şi ei se află la guvern.

Cu toate acestea, adaugă ziarul «Adevărul», cartelul acesta nu va folosi la nimic, căci rezultatul va fi acelaşi chiar la alegerea de balotaj, cînd el s'ar declara, adică în favoarea candidatului conservator democrat.

Romîn Kossutist

Buda-Pesta.—Ziarele anunţă că deputatul romîn N. Şerban a luat parte la banchetul Kassutist, care a avut loc la 15 Martie stil nou şi desaprobă pe Şerban.

Grevă de ziarişti

Berlin.—Ziariştii germani continuă a sta în grevă, din cauza unor insulte ce s'au proferat în cameră la adresa lor. Nici un ziar nu publica darea de samă dela Cameră, iar ziariştii refuză de a lua loc în tribunele presei.

Nici agenţia Wolff care e a guvernului, nu publică de cît declaraţiile guvernamentalilor.

Banerman pe moarte

Londra.— Primul ministru al Angliei, d. Campbell Bannerman se află într'o stare gravă.

Suveranii Angliei au fost eri după amiază acasă la primnl ministru şi l'au vizitat.

Astăzi după amează Banerman se afla în agonie.

Reforme in Macedonia

Buda-Pesta.—Guvernul rus a înaintat eri guvernului Austro-Ungariei proectul seu de reforme în Macedonia.

De aseară se face un schimb de note între Austro-Ungaria şi Rusia în chestia acestui proect.

Tolstoi în agonie

Petersburg. — *După ultimile ştiri venite pe cale particulară din Isnaia Poliana, Lew Tolstoi se află în agonie.*

Primăria Oraşului Bacău

PUBLICAŢIE

No. 625 Februarie 21

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 14 Martie 1908 la oara 4 p, m, se va ţinea licitaţie publică prin oferte închise în localul acestei Primării, pentru scoaterea în vânzare spre exploatare, pe period de (5) cinci ani incepător de la 1 Septembrie 1908—1 Septembrie 1913, a suprafeţei de 62 hectare şi 600 m. p. din pădurea Ketriş proprietatea spitalului Pavel şi Ana Cristea, situată în Comuna Tamaşi acest Judeţ; care este evaluată lei 21230.70.

Condiţiile se pot vedea la Primărie în toate zilele.

Concurenţii la licitaţie vor depune o garanţie de 3000 lei în numerar sau efecte publice garantate de stat.

Dispoziţiile art 72-83 din legea de comptabilitate sunt obligatorii.

Primar **L. Sakelary**

Secretar *Em.*

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Pentru cei care au întîrziat, să nu *peardă ocaziunea acuma la*

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea are loc la

— 17 şi 18 Martie 1908 —

Iar cîştigul principal în caz norocos

LEI 90,000 LEI

Inştiinţez pe onor. Public că am pus în vînzare pentru această clasă ultimele rezerve de 20—25 lozuri, cu preţurile oficiale:

1/8	Una optime	13 Lei
1/4	Un sfert	26 Lei
1/2	Una jumatate	54 Lei
1/1	loz întreg	104 Lei

Comandele din ţară se efectuează însoţite de valoarea respectivă.

De inchiriet de la 26 Oct., 1908. Două dugheni (în parte sau în totul) din str. Ştefan cel Mare No. 8 ocupate actualminte de d. David Kohnfeld, cu sau fără locuinţă, compusă din 4 odăi şi una bucătărie.

A se adresa la d-na de Neuschotz proprietară.

LABORATOR SPECIAL

PENTRU

Analize medicale

Dr. Med. Ioan Nimereanu

Pentru a putea răspunde tuturor cererilor îşi asociază i pe

Dr. Med. P. COSTIN

Medic secundar de spital

Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50 lei	1/4	Un sfert	9.00 lei
1/2	Una jumătate	18.00 lei	1/1	loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500. —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Pepper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL Drului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Dronot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile Iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăr ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze** de **cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteadă iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din intrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi incă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajutŏ şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşĭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞI : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre...	Of 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 2 o Places.....	3 »

PONDOIR

DÉPOSE

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : Of 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III 50 Bani

» » » » IV 40 «

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 385.—Marți II Martie 1908

Succesul Partidului Conservator-Democrat

Rezultatul scrutinului de eri, așteptat cu atîta vie nerăbdare, nu numai de Iași ci de țara întreagă, este astă-zi cunoscut.

Candidatul nostru a întrunit cel mai mare număr de voturi; Gheorghe Lascar a fost cap de listă; asupra numelui lui s'au întrunit sufragiile a 162 de cetățeni.

Acest rezultat constitue un triumf desăvârșit pentru noi, de și s'a proclamat balotaj.

De multă vreme nu s'a mai dat la Iași o luptă înverșunată ca cea de eri. Urgia și furia administrației și a partidului de la guvern n'a mai cunoscut margini; calomnia și insulta în ajunul alegerei, neadevăruri sfruntate împrăștiate în ziua alegerei, iată armele întrebuințate de adversarii ce ne atacau în coaste.

Nu s'a menajat nimic, nu s'a renunțat nici la un mijloc, cît de infam. Presiuni nerușinate, amenințări, opriri de la vot de o parte; știri false răspândite prin placarde, cum de pildă: „D. Carp a fost chemat chiar astă-zi de M. Sa la palat; Alegători bădărănești au încercat a vota prin fraudă" etc., iată armele cu care au luptat contra noastră liberalii și junimiștii.

Cu atât mai zdrobitor pentru ei este rezultatul, cu atât mai mare succesul pentru noi.

Colegiul cel mai luminat a glăsuit eri și el a dovedit că încrederea sa o acordă numai partidului conservator-democrat.

La apelul făcut de guvernul liberal prin doui miniștri ai săi; la invitațiunea ce i-au adresat carpiștii, prin corifeii lor veniți la întrunire; la glasul reprezentanților autorizați ai partidului conservator-democrat, Iașul a respuns pentru acest din urmă.

Și cine știe aprecia influența enormă pe care o exercită, în mijlocul luptelor noastre politice, un rezultat ca acel al scrutinului de eri, de la Iași, va înțelege ușor cât de mare este succesul nostru și cât de desăvârșită este înfrângerea adversarilor noștri de toate nuanțele.

Plini de entuziasm și recunoscători cetățenilor luminați ai celui mai conștient colegiu din țară, strigăm:

Trăiască alegătorii colegiului I-iu de Senat!
Trăiască partidul conservator-democrat!

Semnificația votului de ieri

— Cuvîntarea d-lui Alex. A. Badareu —

Puțin după ce s'a cunoscut rezultatul scrutinului de eri, marea majoritate a membrilor partidului conservator-democrat au venit la club, unde sosirea d-lui Bădăreu, întovărășit de candidatul nostru, a fost prilejul unor ovațiuni furtunoase și care păreau a nu mai lua sfîrșit.

D. Bădăreu se urcă la tribună și sala răsună de ropote de aplause.

Iubitul nostru președinte spune următoarele:

Iubiți prieteni,

Rezultatul votului de astă-zi are o deosebită semnificație politică și aceasta din mai multe puncte de vedere.

In primul loc, prin succesul nostru, guvernul liberal primește o mare lovitură de care se va resimți pînă la moartea lui—moarte care de sigur nu este tocmai îndepartată.

In al doilea loc repartiția voturilor de astă-zi învederează că a doua Capitală a țărei, prin colegiul ei cel mai conștient, pus să se pronunțe asupra celor trei partide de guvernămînt, a condamnat în mod definitiv gruparea foștilor noștri tovarași și a arătat încrederea sa deplină în partidul conservator democrat.

Acel rezultat mai însamnă că partidul conservator-democrat, mai tare de cît liberalii la guvern, și covîrșitor față de noii noștri adversari, este singurul partid care se bucură de încrederea țărei și de care partidul liberal, cu drept cuvînt, are motive să se teamă.

Cele ce vă spuneam în întrunirea de alaltă-eri se dovedesc aidoma față de cele petrecute astă-zi și mai cu samă față de cele ce se pun la cale pentru rezultatul definitiv de mîine. Bătrînii conservatori erau înțeleși cu candidatul partidului liberal pe baza promisiunei formale, a'i da voturile lor la un eventual balotaj. Pe baza acestei înțelegeri, partidul liberal s'a simțit obligat să menajeze pentru ziua de astă-zi pe candidatul carpist, dîndu'i chiar un număr de voturi.

Este drept că acest calcul al candidatului liberal, îmbătrînit în combinațiuni ruginite, periclita însă-și candidatura lui. Este drept că o astfel de combinațiune dovedește o extra-ordinară naivitate politică. Dar faptul așa este.

Și pe cînd între carpiști și liberali domnea o dulce înțelegere, în contra noastră s'a dat lupta cea mai sălbatecă posibilă, cu armele cele mai înveninate și nedemne. Am fost puși între două focuri ucigătoare și numai puterei noastre, pe deplin dovedită astă-zi, îi datorim rezistența și succesul.

Și mai aveau curajul să ne vorbească de cartel! Atunci cînd peste 20 de prieteni de ai noștri clubiști au fost opriți de la vot—și n'au venit după chiar insistența noastră, pentru-că interesele lor vitale erau amenințate, și între simpatia și interesul lor imediat, noi n'am putut să le cerem să prefere pe cea dintâi —nici un carpist n'a fost oprit de la vot. Desfid să mi se arăte un singur carpist oprit de la vot. In schimb eu mă oblig la cea dintâi cerere să dau numele prietenilor noștri care au fost împiedecați de a 'și exercita drepturile lor de cetățeni.

De alt-fel manopere de aceste, înțelegeri pe sub mînă, între carpiști și liberali, nu mă surprind. Acest sistem s'a practicat și în trecut și cu siguranță că și în prezent; așa s'a făcut la Dorohoiu, așa s'a făcut astă-zi la Iași, așa se va face mîine cu siguranță în altă parte. Opinia publică a putut fi înșelată în ce privește Dorohoiul. Cu Iașul nu merge însă tot ast-fel. Aci s'a dovedit că singurul partid puternic în stare de a da lupta în contra partidului liberal este partidul conservator democrat, pe cînd partidul d-lui Carp rămîne ceia-ce a fost și pînă acum, miluitul partidului liberal.

Cercetînd rostul votului de astă-zi cu siguranță că carpiștii vor schimba tactica de pînă acum. De unde pînă acum spuneau că n'avem partid, n'avem luptători, și că ei au în clubul lor un număr mult mai mare de alegători decît noi, mîine vor întoarce foaia și vor susținea că au cîștigat un mare număr de voturi în rîndurile alegătorilor neînregimentați. Dar ei nu vor mai putea înșela pe nimeni. Dovada este astă-zi făcută că pe cînd ei au fost miluiți de către liberali, noi am avut de luptat în contra a doua organizațiuni care ne-au atacat cu cea mai mare înverșunare posibilă. Am reușit în a afirma forța noastră. Succesul nostru este cu atît mai desevîrșit, iar înfrîngerea lor cu atît mai deplină. Eu nu doresc pentru partidul nostru succese mai frumoase, mai pline de semnificație politică ca isbînda de astă-zi.

Iubiți prieteni.

Vă mulțumesc cu dragoste pentru sprijinul și căldura cu care ne-ați susținut în această luptă și după cum vedeți munca voastră n'a fost zadarnică și vă puteți mândri cu dânsa. In ce privește ziua de mâine, nu vă pot spune nimic hotărît și plec în astă seară la București spre a lua înțelegere cu iubitul nostru șef asupra luptei pentru balotaj.

De pe acum vă pot spune că dacă în adevăr carpiștii se vor ținea de angajamentul luat de a da concursul lor d-lui Buicliu, lupta noastră va fi din cele mai grele, dar vom lupta pentru onoarea steagului conservator.

In cazul cînd lupta la balotaj va fi tot între cei 3 candidați, ne vom prezenta și vom lupta cu cea mai mare energie, plini de speranță față de rezultatul de astă-zi și cu convingerea nestrămutată că și succesul de mîine va fi tot de partea noastră

Damele cu cheta

Dama cu cheta n'are profesiune avuabilă.

Victima unui roman banal— sedusă și părăsită în aceeași zi—dama îmbrățoșează cariera de „artistă"—și cîntă — de și are vocea răgușită, sau nu o are de loc.

„Artistele" acestea nu sunt nomade numai prin faptul că călătoresc din loc în loc, dar și fiind că trăesc din gologanii ce li se dau în talgerul— cu care umblă din mușteriu în mușteriu.

Asemenea damă, care trăește numai din ce i se dă de pomană, este, în politică, și d. P. P. Carp.

Șeful vechilor conservatori nu este om nou în politică; o face de cincizeci ani și în această respectabilă vîață de om, pe care a risipit-o în zeflemele, d. Carp n'a reușit să poată trăi prin el însu-și: de cincizeci ani d. Carp se hrănește cu balonele de oxigen, pe cari liberalii i le servesc gratuit.

Că d. Carp nu obosește, nu ie lucru de mirare: dealul politic l'a urcat totdeauna cu picioarele altora. Cu picioarele lui a fost imposibil să meargă: nu le are.

D. Carp s'a contopit, acum în urmă, cu Cantacuziniștit, cari nici ei n'au picioare. De aceea și la Dorohoi au mers împreună cu picioarele liberalilor și la Iași tot așa.

La Iași au mers cu felurite picioare: cu picioarele lor infirme, cu picioarele liberalilor nemulțumiți și cu picioarele celor cari ar fi fost mulțumiți, ca d. Grecianu să aibe mai multe voturi de cît d. Buicliu.

Și d. Carp merge înainte— cu cheta. Merge și calicește. „Miluiți-vă, zice el, de un mare bărbat de stat, care n'are picioare. Dați la chetă marelui bărbat de stat".

D. Carp este un infirm politic. Cap are — de sigur. Dar n'are picioare. Și proverbul spune: „vai de cap, unde nu-s picioare".

N'are picioare. La caz de „luptă", șeful se urcă în cărucior. Și, la deal, liberalii, cari de cincizeci ani dau la chetă d-lui Carp, liberalii împing căruciorul în care stă tolongit, comod și mîndru, șeful partidului conservator.

Liberalii îl duc la deal și el, ingratul, ie șeful conservatorilor!

In toiul anarchiei

Liberalii, cu prilejul alegerei de la Iași, au făcut o întrunire publică.

Candidatul carpist, în acea întrunire, a fost obiectul unor zeflemele importate de pe la Rîmnicul-Sarat—și atîta tot. Pardidul conservator-democrat, însă, șeful și fruntașii sei, au fost tăbăriți în noroi.

De cine—se știe.

Doi miniștri au luat parte la acea întrunire: V. G. Morțun, tovarășul oficial al lui Fischer și Stelian, ministrul justiției, avocatul lui Fischer.

Dar la întrunire s'a zis, cu acea totală lipsă de rușine, caracteristică anarchiștilor, că noi sîntem fischeriști.

La întrunire s'au proclamat tunuri contra proprietarilor și s'a susținut candidatura unui director de bancă, așa dar a unui representant al capitalului!

S'a decretat moartea proprietarilor de către oameni cari umblă îmbrăcați cu pantaloni de împrumut, și s'a susținut, în mod fățiș, candidatura carpistului, care trece de mare proprietar!

In preziua alegerei, poporaniștii anarhiști au făcut cartel cu junimiștii mari proprietari și au ales pe aceștia în comisia regională.

Asta ie anarchie în toată forma, anarchie amestecată cu șărlătănie! Cu gura proclamă moartea marelui proprietar; cu fapta, însă, dau mîna cu „desbrăcătorii țăranilor", ca să zdrobească pe marele concurent, pe conservatorul-democrat, care în mod sincer și entuziast, dorește pace între proprietar și țăran.

Partidul liberal, cu predominarea elementului generos, s'a condamnat la moarte. Și la Iași, unde n'au putut face coțcării politice oameni ceva mai superiori Sașilor, politica liberalo-anarchistă, a primit ieri—și va primi și în viitor—lovitura meritată.

Partidul conservator-democrat s'a dat în luptă cu două focuri, cari ardeau cu atît mai vîrtos, cu cît ura arde mai tare de cît focul propriu zis. S'a încheiat un act de degrădătoare prostituție politică, pentru ca să se pue bandă neagră pe steagul mîndru al partidului nostru.

Onoare învingătorilor!

Să fie rușine invinșilor!

GHEORGHE LASCAR

este candidatul partidului conservator-democrat la Balotajul colegiului I de Senat din Iași, în ziua de 16 Mart a. c.

Cuvîntarea D-lui NICU XENOPOL

rostită la întrunirea partidului conservator-democrat din Iaşi, în ziua de 2 Martie 1908

— După notele stenografului —

Onorată Adunare,

Eu care mi-am petrecut copilăria în Iaşi, ori de cîte ori străbat uliţele lui adesea ori pustii, nu pot să nu mă gândesc la splendoarea lui trecută.

Nimeni, d-lor, mai mult de cît ieşenii nu au făcut aşa de mari jertfe pentru consolidarea statului, pentru întărirea naţiunei. Ei au fost întotdeauna ca acele trupe eroice, cari sunt trimese înainte la o moarte sigură, dar care mor fericite fiindcă ştiu că peste corpurile lor, va trece în urmă oştirea învingătoare. (Aplauze furtunoase).

Iaşul a fost în desvoltarea poporului romîn una din acele etape glorioase ale desvoltărei noastre prin care a trecut această oştire biruitoare.

D-lor, Iaşii îşi poate număra morţii.

A murit aci preponderenţa politică; bogăţia Iaşului s'a dus; populaţia s'a rărit şi a fost înlocuită în parte din nenorocire cu populaţiune străină. (Aplauze prelungite). Un lucru însă nu a murit în Iaşi, şi nu va muri cred nici odată: e acel isvor dătător de viaţă, din care curg mereu şi se revarsă peste ţară, inteligenţile superioare şi energiile neînvinse. (Aplauze entuziaste, îndelung repetate).

Inteligenţile acelea superioare, cari duc peste mări şi ţări renumele nostru de Romîni şi dovedesc înaintea lumei civilizate dreptul nostru de a fi şi legitimează pretenţiunile şi aspiraţiunile noastre în Orient. (Aplauze prelungite). Şi energiile acelea neînvinse pe care d-voastre le cunoaşteţi mai bine de cît ori-cine; energiile pe cari nici intriga, nici minciuna, nici insulta, nici calomnia nu le-au putut dărîma nici abate macar o clipă de la îndeplinirea datoriei.

Intre aceste energii, numărăm cu drag ca pe cea mai de frunte, pe Alexandru Bădărău. (Aplauze entuziaste. ovaţiuni).

D-lor, niciodată ţara românească nu a avut mai mare nevoe de concursul acestor inteligenţe şi de opintirea acestor energii.

Astăzi, după cum spunea iubitul şef al partidului conservator-democrat: România veche a murit şi în locul ei s'a rîdicat o Românie nouă.

Priviţi în jurul d-voastră şi veţi vedea cum mentalitatea tuturor s'a schimbat. Nu avem să cercetăm aci din nou cauzele răscoalelor, dar constatăm că minţile ţăranilor sunt turburate şi sufletele lor sunt agitate de patimi noi şi violente.

Toţi năzuesc spre o soartă mai bună şi noi toţi dorim să le îndreptăm soarta, dar starea lor sufletească nu poate decît să ne îngrijească.

Priviţi la oraşe; meseriaşii striviţi de concurenţa străină (aplauze furtunoase) se agită la rîndul lor, se organizează; lucrătorii sunt în aşteptare. Toţi aspiră la o viaţă nouă, toţi doresc să trăiască într'o Românie nouă. (Aplauze prelungite.

Clasele culte, la rîndul lor — şi nicăeri în ţară nu există o clasă cultă mai numeroasă şi mai conştientă de menirea ei — clasele culte sunt şi ele în frămîntare şi nici odată nu au avut mai mult de cît astăzi sentimentul răspunderei lor faţă de ţară. (Aplauze prelungite).

In aceste împrejurări, cînd aşa de mari şi grele probleme se impun atenţiunei tuturor acelora cari se gîndesc la viitorul ţărei, cine, d-lor, ar putea să aducă deslegarea unor aşa de mari probleme?

Să o dea partidul liberal?

A fost odinioară un partid liberal mare şi puternic în ţara aceasta, un partid liberal care a rezolvat mari şi grele probleme politice, dar oamenii mari ai liberalilor au dispărut şi în locul lor au venit pitici; au venit epigonii. (Aplauze furtunoase. Ovaţiuni).

A fost odată un mare Brătianu; în locul lui aveţi pe Brătianu cel mic. (Aplauze furtunoase).

Brătianu cel mare a putut dezlega grele probleme politice şi naţionale din vremea lui; Brătianu cel mic nu e şi nu va fi în stare să rezolve complicatele probleme economice şi sociale de astăzi. Nu el va găsi formula care să stîngă antagonismul dintre proprietari şi ţărani, dintre clasele muncitoare dela oraşe şi marii capitalişti. (Aplauze îndelung repetate).

In locul liberalilor al căror chip de bronz împodobeşte capitala noastră, au venit liberalii de mucava. (Mare ilaritate, aplauze prelungite), liberalii de carteluri şi de monopoluri. (Aplauze entusiaste).

La instrucţiunea publică, unde liberalii au avut odinioară miniştri ca Vasile Conta, un moldovean, un ieşan, una din cele mai splendide inteligenţi ale ţărei noastre, la acest departament a venit astăzi răsvrătitorul ţărănimei, otrăvitorul preoţilor şi al învăţătorilor, Spiru Haret. (Aplauze furtunoase prelungite),

La domenii, d-lor, astăzi într'o epocă mai grea decît aceea dela 1864, unde nu ar fi fost de prisos geniul lui Kogălniceanu—un alt ieşan—astăzi împărăţeşte un bancher, d. Anton Carp. (Aplauze furtunoase prelungite).

Aceştia sunt marii bărbaţi de Stat de astăzi, urmaşii marilor liberali de odinioară.

Cine alţii ar putea să resolve grelele probleme la ordinea zilei?

Cei cu formula: Regele şiDorobanţul? Ei, cari s'au încercat să-şi acopere neputinţa lor cu popularitatea Coroanei? (Aplauze furtunoase prelungite). Ei, cari vor să înlocuiască pe alegătorii care le lipsesc cu baionetele dorobanţilor? (Aplauze entuziaste).

D-lor, alegătorii s'au ridicat în totdeauna contra acestor teorii cari nu vor putea niciodată prinde rădăcini într'o ţară democratică; nimeni nu a putut lua în serios asemenea pretenţii absurde şi ridicule, ca o mînă de oameni fără partid, să se impună unui popor întreg, numai fiindcă ei cred despre dînşii că au nonopolul inteligenţei şi al virtuţei. (Aplauze sgomotoase).

Treizeci de ani de înfrîngeri continue ar fi trebuit să le dovedească absurditatea pretenţilor lor.

D-lor, unul din oratori cari m'a precedat, d. Ilie Bărbulescu, spunea că junimiştii, nu mai justifică denumirea lor, de oarece mai toţi au îmbătrînit; să-mi dea voe dl. Bărbulescu să fiu de altă părere.

Nu este exact. Junimiştii n'au îmbătrînit, ei au întinerit, din contra; singurul lucru ce li se poate imputa este însă că au întinerit peste măsură. (Mare ilaritate, aplauze prelungite).

Numai astfel se explică stăruinţa lor în iluziile primei lor tinereţi. (Aplauze sgomotoase). Neaparat că aceasta fiind mentalitatea junimistă, şi noii aderenţi pe cari îi recrutează, poartă marca unei prea mari tinereţi; aţi văzut că la Craiova nu au putut aduce sub steagul lor decît pe d. Dinu Mihail şi Sava Şomănescu. (Mare ilaritate. Aplauze).

Fug de junimişti, fug studenţii, fug profesorii, fug tinerii cu vlagă cari voesc să participe la viaţa politică; în schimb cînd e vreun moşneag gîrbovit care s'a retras de mult la pensie, dar în care s'a mai putut aprinde o vanitate senilă, fiţi siguri că asemenea elemente noui vor alerga să se grupeze în jurul d-lui Carp. (Aplauze prelungite).

Acesta este marele partid al viitorului, destinat să regenereze România. (Ovaţiuni).

D-lor, mai este o grupare alături de junimişti, grupare care dă notă dominantă în formaţia politică care are aşa de puţine forţe reale de luptă, dar care e atît de bogată în iluzii şi pretenţii. Este partidul blazoanelor. (Rîsete, aplauze). Poate dela aceştia aşteptaţi d-voastre fericirea României, vindecarea relelor de care suferim?

Cunoaşteţi teoria blazonaţilor. Noi democraţii, oricît talent şi merit am avea —şi slavă Domnului avem destui oameni de merit şi de talent în rîndurile noastre, (ovaţiuni)—nu putem să ne înălţăm decît până la o anumită treaptă. Ni se spune:

Puteţi munci alături de noi, puteţi să vă distingeţi cît voiţi, talentul şi meritul d-voastră nu se va putea înălţa însă decît până la o anumită treaptă fixată de noi; cu alte cuvinte ei ne zic: până aci e dreptul meritului, de aci înainte începe dreptul blazonului. (Rîsete, aplauze prelungite).

Cu alte cuvinte ei vor ca în ţara noastră mică, aşezată aşa de rău geograficeşte, unde sforţările tuturor celor cari reprezintă o valoare, nu sunt încă de ajuns spre a ne apara, să introducem în sistemul nostru de guvernare principiul selecţiunei pe dos, adică ca cei inteligenţi, destoinici şi energici să fie lasaţi la o parte şi celor săraci cu duhul, incapabili şi leneşi, să le fie încredinţate destinele ţărei. Adică înţelepciunea viguroasă să fie vecinic eliminată dela cîrma Statului şi peste dînsa să fie întronată neputinţa şi vanitatea. (Aplauze prelungite).

Acest partid să rezolve marile probleme?

Asemenea probleme nu pot fi rezolvite decît de un partid care să concentreze în sine toate inteligenţele, toate forţele, toate energiile şi care să unească cumînţenia cu prevederea. (Aplauze).

Amatorii de spirit şi originalii de talent, pot fi buni pentru a împodobi saloane ori cenacle literare, nu pot însă aspira să conducă destinele unei ţări. (Aplauze).

Partidul conservator-democrat e singurul care poate da prin organizaţia şi prin programul său chezăşia unei guvernări înţelepte şi trainice. Partid conservator democrat însemnează acela care de sigur se bizue pe număr şi pe mulţime, dar care din acest număr şi această mulţime se sileşte să ridice elementele sănătoase indiferent de condiţia lor socială. Partid conservator democrat însemnează acela care ţinteşte la egalitatea lor prin munca şi jertfa pentru cauza comună. (Aplauze prelungite).

Blazonul nu poate fi o piedică pentru ca cineva să se ridice la cele mai multe demnităţi, dar nici nu poate fi un talisman care să te scutească de minte şi de studiu. (Aplauze prelungite).

Şeful nostru a indicat în diferite rînduri cari sunt ideile şi tendinţele noastre ca partid. Noi singuri suntem în stare să înlăturăm acele antagonizme de clase cari s'au accentuat într'un chip aşa de violent în timpul din urmă.

Noi nu asmuţim pe ţărani în contra proprietarilor, cum au făcut liberalii, nici nu ne-am încercat să organizăm pe proprietari şi pe arendaşi în liga de rezistenţă contra reformelor agrare cum au făcut junimiştii (Aplauze).

Am căutat să stabilim un teren comun de înţelegere, conciliînd pe cît e posibil interesele şi ale proprietarilor—căci recunoaştem însemnătatea şi rolul proprietăţei mari—şi dreptele revendicări ale ţărănimei. (Aplauze prelungite). Aşa vom lucra şi în viitor; nu vom face nici odată armă de partid din cestiuni aşa de vitale pentru ţară.

Ceeace urmărim este o operă de solidaritate socială şi această operă vom căuta s'o îndeplinim conciliînd şi cererile claselor muncitoare de la oraşe, cu interesele marei industrii. Nu înţelegem ca sub pretext de a apăra munca naţională să stabilim prin tarife vamale adevărate monopoluri în folosul cîtorva privilegiaţi, în dauna celor mulţi, cum au făcut liberalii. (Aşa este!). Cu sistemul acesta, pe lîngă impozitele către stat, cetăţenii mai plătesc încă o altă serie de impozite către unii magnaţi ai industriei, cari sub masca apărărei industriei naţionale ascund nişte apetituri care nu sunt naţionale decît prin faptul că pun întreaga naţiune la o contribuţie în favorul cîtorva. (Aplauze prelungite şi entuziaste).

Vom căuta să luăm apărarea meseriaşilor şi lucrătorilor contra acestei exploatări patriotice, (aplauze) asigurînd în acelaşi timp o existenţă mai ferită de grija de mîine pentru lucrători. (Aplauze furtunoase).

D-lor, în Iaşi s'a pătruns de către istoricii moldoveni mai adînc decît în alte părţi, în vremurile noastre de mult. Tot în Iaşi se presimt mai de timpuriu decît ori unde, vremurile cari au să vină. Cine are urechi să audă vijelia care suflă afară şi care împinge naţiunea romînă spre noi destine. Cine are ochi să vadă calea largă şi netedă ce se deschide democraţiei conservatoare şi la capătul căreia să întrevăd zorile unei noi dimineţi. Eu am convingerea că mereu are să ne lumineze calea şi să ne o acopere de o strălucire fără seamăn splendoarea acestei dimineţi. (Aplauze entusiaste. Ovaţiuni).

Litere-Ştiinţe-Arte

CURS ŞI ÎNTRUNIRE.—S'a anunţat în numărul trecut al ziarului că cunoscutul — prea cunoscutul profesor şi economist de la universitatea din Iaşi, şi-a suspendat cursul pentru a da studenţilor posibilitatea de a asista la o anumită întrunire publică. Mai simplu ar fi fost să spună adevărul că lipseşte de la curs, pentru că ţine personal să asiste la întrunire, că lipseşte ori că-şi suspendă cursul după cum a făcut-o şi cu ocazia altor ocaziuni... electorale. Contrazicerea ar fi fost mai mică în acest caz de cît a fost. Căci nu e de cît foarte puţină vreme de cînd acelaşi celebru profesor economist a învăţat pe studenţi că şeful partidului a cărui întrunire a onorat-o şi sărbătorit-o eri, e un simplu „cartofor", un om care-şi petrece vremea la „jockei-club".

Ce idee-şi vor face studenţii cari au auzit aceste afirmări, văzînd pe profesorul lor acum atît de solemn şi de entuziast?

Dar în afară de aceasta crede oare profesorul în chestiune că ceea ce au avut de auzit eri la întrunire însamnă o lecţiune folositoare de economie politică? Crede d-sa că oratorii ce s'au perindat la tribună au rostit adevărul, au reprezentat sinceritatea în politică, în ştiinţi, în istorie? Ori a fost vacanţa de eri un omagiu adus candidaturii care întruneşte simpatiile profesorului în chestiune?

Atît de puţin îşi respectă el însuşi cursurile, oare, în cît le sacrifică cu cea mai mare uşurinţă prefăcînd pe studenţi în decor al întrunirilor publice cari nu sunt macar întruniri naţionaliste?

Faptul e o dovadă mai mult că unele cursuri de la universitatea noastră sunt, prin felul cum se fac, întruniri publice în miniatură. Ştiinţa lor — ca şi scopul lor, este acelaşi. De aceea şi succesul lor e un succes de demagogism.

*

Abia anunţată prima reprezentaţie a excelentei trupe germane de operete şi înscrierile la „Thalia" se fac cu repeziciune. Toţi iubitorii de muzică şi au dat întîlnire la teatru pentru serile de 15—18 Martie.

*

Alegeri şi literatură — iată un subiect de actualitate, dar nu de la noi, ci de aiurea. In Londra are loc un proces al noului deputat Arthur du Cros căruia scriitorul Frank Harris îi cere 7500 franci pentru 10 articole prin care-i se recomandà candidatura la Hastings, cîte 125 fr. de articol; trei discursuri compuse pentru candidat, 5000 franci; o biografie a aceluiaşi, 1250 fr.

Deputatul susţine că comptul e exagerat şi că el credea că publicistul îi dă un concurs amical.

Cu ocazia pledoariilor s'a amintit despre preţul articolelor în ziarele londoneze. In ziarele mici se plăteşte 130 de franci pentru 2000 cuvinte ca *leading article*. La „Times" tariful e dublu.

*

In seara de 4 (17) Martie a avut loc la Berlin o mare serată sub titlul: „Carmen Sylva Abend". Serbarea patronată de Prinţesa Louise de Wied şi o sumă de marcante personalităţi literare s'a dat în beneficiul „Vetrei Luminoase". In program figurează aproape exclusiv bucăţi poetice de ale Carmen Sylvei recitate de artişt şi amatori din înalta societate berlineză.

*

STRUNA ZILEI

VOINICOS DAR FRICOS

La cel dintăiu atac violent al d-lui Sturza, deputatul Iorga se sculă şi părăsi Camera, în ilaritatea generală.

Ziarele.

După ce prostii îndrugă
Repede o iea le fugă.

Morală

Fuga ruşinoasă
Nu-i nici...sănătoasă'

Informaţii

● Publicăm cu plăcere următoarea scrisoare ce ne-o trimite d. profesor C. Hogaş:

Domnule Redactor,

Vă rog să bine voiţi a da ospitalitate în coloanele „Opiniei" următoarelor rînduri, ca respuns la o întrebare apărută în „Evenimentul" de Simbătă; Vă mulţumesc mai dinainte.

a). N'am avut nici o dată a face cu nici un Parchet din lume şi sfidez pe anonimul de la „Evenimentul"să'mi dovedească aşa ceva; afirmaţiunea, deci, pe care o face menţionata gazetă, că sunt cunoscut pînă şi de Parchet, e o pură infamie, şi trec peste ea fără să mă interesez nici macar despre cine a scris-o.

b). După stilul tot al „Evenimentului" s'ar părea că se pune d-lui G. Lascar intrebarea, dacă eu am dat sau nu în regulă Direcţia pe samă urmaşului meu în această funcţiune; această întrebare se cuvenia se mi se pună mie, şi răspunsul ar fi fost foarte scurt: *Actele vorbesc.*

C. Hogaş.

● **Excursiunea studenţilor din Bucureşti.**—Studenţii în Drept, cu societatea lor «Tribunalul Juridic Studenţesc», au pregătit facerea unei excursiuni la Belgrad şi Viena pe Dunăre. Plecarea va fi în ziua de 3 Aprilie cu trenul până la Turnul-Severin, unde se face îmbarcarea pe vapor. Taxa de inscriere e de lei 20 pentru membrii Societăţii şi de 40 lei pentru ceilalţi. Inscrierile se vor face prin petiţiune la care se vor adăoga recipisa Casei de Depuneri din Bucureşti, pe numele d-lui *D. Economu*, Preşedintele Societăţii.

Informaţiuni se vor da de secretarul societăţii d-l *N. Grassiany* str. Şelari 8, între orele 11—1.

● Inspecţia generală a trupelor din garnizoana locală se va face în cursul acestei săptămîni.

● D. I. Grigoriu, protopsalt al Mitropoliei, a fost numit sub-şef al corului ceremonial al Mitropoliei, iar d. Zavalide, instructor.

● Ministerul de interne a confirmat numirea d-lui Al. N. Bărzu ca secretar al inspectoratului agricol regional al judeţului Iaşi.

● **Examenul de capacitate.**—La 1 Octombrie 1908, orele 8 dim., în localul universităţei din Bucureşti, se va deschide sesiunea ordinară de examene pentru înscrierea în tabelele de capacitate ale profesorilor şi maeştrilor de şcoli secundare de băeţi. Ordinea în care se vor ţine examenele, este următoarea:

1 Octombrie 1908.—Limba latină, geografia, desemnul.

1 Noembrie 1908.—Dreptul uzual cu economia politică şi instrucţia civică, limba germană.

1 Decembrie 1908. — Limba franceză, caligrafia.

15 Decembrie 1908. — Matematica cu contabilitatea, technologia şi mecanica.

8 Ianuarie 1909.—Filozofia, muzica vocală.

20 Ianuarie 1909. — Şt. fizico-chimice cu igiena.

8 Februarie 1909.—Limba elenă, desemnul liniar.

8 Martie 1909.—Istoria, şt. naturale cu igiena, gimnastica.

8 Aprilie 1909.—Limba romînă, cosmografia.

Candidaţii vor adresa cererile lor la ministerul instrucţiunei publice până în seara zilei de 30 August 1908, cel mai tirziu.

Candidaţii, cari doresc a fi înscrişi la examenele de capacitate pentru profesori, vor trebui să fie romîni sau naturalizaţi şi să îndeplinească condiţiunile prevăzute la art. 24 şi 25 din lege şi art. 6 din regulamentul pentru numirea profesorilor şi maeştrilor secundari.

● D. Constantin Boncescu, absolvent al conservatorului de muzică din Iaşi, a fost numit profesor suplinitor al catedrei de violină dela liceul internat.

Pentru a dovedi cît de exactă era prevederea d-lui Bădărău în privinţa rezultatului scrutinului de aseară—şi în ce priveşte situaţia candidaţilor şi în ce priveşte *miluirea* carpismului cu un număr de voturi de către liberali, dăm mai jos textul telegramei pe care iubitul nostru fruntaş a adresat'o şefului partidului conservator democrat la Ploeşti, imediat ce s'a inchis urna—text şi oră ce se poate uşor controla la oficiul telegrafic:

Take Ionescu

Ploeşti

Probabil balotaj. Lascar cap de listă. Liberalii nemulţumiţi au dat voturile lor lui Greceanu.

Bădăreu.

Telegrama aceasta, în laconismul ei, zugrăveşte perfect şi manoperile întrebuinţate eri şi convingerea neştrămutată pe care d. Bădărău o avea în succesul partidului conservator-democrat.

● **Intrunirea pensionarilor.**—Pensionarii casei Sf. Spiridon, întruniţi eri, au adresat cîte o telegramă de protestare ministrului de interne şi ministrului de justiţie.

Telegrama cătră primul:

„Pensionarii sf. Spiridon din Iaşi, întruniţi azi, protestează contra proectului de lege întocmit de Epitropie, prin care cere să se reţină din pensie cîte 57 la sută în folosul casei sf. Spiridon.

Şi va roagă cu respect ca, împreună cu d. ministru de finanţe, să bine voiţi a face să se respecteze drepturile cîştigate şi articolul 9 din regulamentul de pensii, din anul 1902".

Telegrama către ministrul justiţiei.

„Pensionarii sf. Spiridon din Iaşi întruniţi azi protestează cnntra faptului că s'a cerut să se facă o lege care să admită a li se reţine din pensie pînă la 57 la sută în folosul casei Sf. Spiridon, şi vă roagă cu respect, bine voiţi a respecta drepturile câştigate şi art. 9 din regulamentul de pensii generale din 1902.

● D-ra Paulina Teodorescu, absolventă a şcoalei externe de menaj din Bucureşti a fost numită maestră de bucătărie la şcoala de gospodărie „Procopie Florescu" din com. Tăuteşti, jud. nostru.

● Mâne seara, Marţi, la orele 8 şi jum. va avea loc în Aula universităţei o prelegere pnblică despre «Viaţa Soldatului» din punctul de vedere psihologic şi higienic, prelegere ţinută de conferenţiarul societăţei „Crucea Roşie" a Doamnelor din Romăaia,—Filiala Iaşi, d. maior dr. Vicol, cu demonstraţii fotografice şi muzicale. Intrarea liberă. Loc rezervat 50 bani.

● Consiliul de higienă al oraşului a fost convocat pentru Simbătă, 15 Mart, orele 8 seara, sub preşidenţia d-lui dr. C. Buicliu, medicul şef al oraşului.

● Mîne Marţi 11 Martie, la orele 4 d. a. consiliul şcoalei de belle arte, compus din d-nii Nicu Gane, Theohar Antonescu, Constantin Stahi, C. Bălăcescu şi G. Popovici, se va întruni sub preşidenţia d-lui director al şcoalei Em. Bardazare, spre a discuta asupra reorganizărei acelei şcoale.

● D-na Ana Conta-Kernbach, inspectoare şcoalelor secundare, a plecat la Bucureşti spre a inspecta Asilul Elena Doamna şi externatul de fete gradul al doilea.

● In procesul seu, care se va judeca la 12 c, înaintea secţiunilor unite ale Curţei de Apel, d. M. Ciulei va fi asistat de d. avocat George Nicoleanu din Iaşi.

● Patru ţărani de pe moşia Bărşeşti, pe care o ţine în arendă d. Alexandrescu, cerînd cu violenţă, să li se dee pămînt, au fost închişi sub inculpare de rebeliune.

Ei au făcut opositie la Camera de punere sub acuzare, care a admis'o.

In urma acestora cei patru săteni, au fost puşi astă-zi în libertate. Ţaranii se numesc: Pantelimon, Sandu, Radu şi Niculiţă,

● Poetul A. Vlăhuţă va ţinea în cursul lunei Aprilie o conferinţă literară la Iaşi.

DIVERSE

— Comisiunea de recrutare şi-a terminat operaţiunele la toate dispărţirile din localitate.

De poimîne comisiunea va lucra la dispărţirile respective pentru fixarea taxelor celor amînaţi, scutiţi şi dispensaţi.

— Ministerul instrucţiunei publice a cerut revizoratului şcolar să'i înainteze un tablou de toate cantinele şcolare înfiinţate din nou în judeţul nostru, precum şi de noile biblioteci rurale, de curînd înfiinţate.

— Noua societate de muzică, înfiinţată de curînd în localitate, a cerut ministerului instrucţiunei publice să-i pună la dispoziţie localul şcoalei „Vasile Alexandri" pentru a ţinea şedinţe şi întruniri.

— Eri au sosit în localitate d-nii Stăncescu, Cazaban G. şi Voiculescu funcţionari la ministerul cultelor spre a vizita pe d. Constantin Dobrescu, inspectorul învăţămîntului primar care se află floinav în sanatoriul sf-ta Maria.

Ultime informaţii

● *D. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, soseşte în Iaşi, mîne, Marţi, orele 8.30 dimineaţa.*

La orele 5 va avea loc o întrunire generală în localul clubului, la care întrunire va lua cuvîntul şi iubitul nostru, şef.

● *La alegerea comisiei regionale pentru judeţul Iaşi, d. Leonida Gatowski, candidatul grecenist în cartelul junimisto-colectivist,* n'a întrunit majoritatea absolută.

D. Gatowski a avut, în adevăr, opt voturi din 16 votanţi şi, ca să fie proclamat ales, trebuia să întrunească nouă voturi.

Biroul a procedat deci greşit, proclamînd supleant pe d. Gatowski, aşa că aceasta alegere nu poate fi validată de către consiliul agricol superior.

● **Ecouri de la alegeri. Dovada cartelului.**—Rînd pe rînd vom înregistra toate incidentele mai importante care s'au petrecut pe ziua de ieri.

Pentru astăzi vom înregistra acele incidente care invederează procedeurile sălbatice ale puritanilor, asanatorilor de moravuri şi ale partizauilor cavalerului Dimitrie A. Greceanu; care învederează existenţa cartelului între liberali şi carpişti.

*

Să expunem faptele:

D. Tanase Gheorghiu, care trece drept unul din cei mai mari electori ai liberalilor, a încredinţat eri un plic d-lui Petru Sion, plic care purta semnăturile d-lor Gheorghiu şi Sion, şi în care se dădea rezultatul alegerei.

Acel plic a fost deschis astă-zi şi avea următorul cuprins:

Vor veni la vot maximum 480 alegători. D. Grigorie Buicliu va întruni 216 voturi; Gh. Lascar 160—165; Dim. Greceanu 90—95.

Două din prevederile d-lui Tanase Gheorghiu au fost pe depiin realizate.

Numărul alegătorilor a atins aproape cifra de 480. In schimb au dat greş prevederile în ce priveşte voturile d-lor Buicliu şi Greceanu.

De unde sporul de voturi al d-lui Greceanu dacă nu din voturile liberalilor — mai cu samă că d. Buicliu n'a putut întruni nici macar atît cît a întrunit d-rul Iuliano la alegerea trecută.

Mai ie nevoe de altă dovadă de cartel? Iat'o.

*

In tot timpul alegerei de ieri domnea o dulce înţălegere între delegaţii liberali şi greceniści.

Ori-ce contestaţie contra prietinilor noştri era combătută cu aceiaşi înverşunare de aliaţii greceniści şi liberali. In schimb cînd amicul nostru Lascar Antoniu a cerut ca d. Mihai Miclescu să nu fie admis la vot căci nu mai are cenz şi a produs dovada că a fost chiar transcris actul de vînzarea propietăţei d. Greceanu a combătut cererea amicului nostru, dar nici d. Penescu, nici d. Gheorghiu n'au susţinut contestaţia făcută.

*

In ce priveşte procedeurile gentlemenilor d-lui Greceanu relevăm pentru astăzi numai următorul afiş placardat în vitrina *Evenimentului*:

Gheorghe Lascar nu va întruni mai mult de 60 (şasezeci) voturi.

Asupra corectitudinei procedeului lăsăm cetitorii să judece.

● **Incidentul Stere —„Opinia".**—Cu privire la acest incident publicăm următorul proces-verbal:

Subsemnaţii Const. Chilimoglu şi Gh. Gh. Mîrzescu însărcinaţii d-lui Const. Sterea a cere comitetului de redacţiune al ziarului „Opinia" numele autorului articolului apărut în ziarul „Opinia" No. 383 de Sîmbătă 8 Mart 1908 pag 3 coloana I şi II în care se găsesc următoarele rînduri înjurioase la adresa d-lui C. Sterea: „dar n'ar putea d-sa să ne ex- „plice cu ce mijloace duce viaţa, pe care „o duce, căci cu toţi ştim că avocătura „nu o practică—într'un singur proces a „fost angajat în ultimii ani şi s'a trezit „cu procura revocată după ce a încasat „onorarul, bine înţăles" şi mai jos:

„Banda aceasta condusă de un om cu „moralitatea dubioasă ca acea a d-lui C. „Sterea etc., întrunindu-ne astăzi 8 Martie în casa d-lui Gh. Mărzescu cu d-nii Ştefan Negruzzi şi N. Pogonat însărcinaţii comitetului do redacţiune a sus numitului ziar, am luat act în primul loc de declaraţiunele acestora făcute în numele comitetului ziarului «Opinia» şi anume:

a) Că comitetul de redacţie al ziarului „Opinia" îşi ia răspunderea rîndurilor de mai sus înserate în acest ziar cu ştirea şi aprobarea acestui comitet.

b) Că membrii acestui comitet d-nii dr. Dragomir Hurmuzescu, Gh. Lascar, Gh. Ghibănescu, Eug. Herovanu, Lascar Antoniu, V. Radu şi Ilie Bărbulescu să declară solidar răspunzători pentru rîndurile citate mai sus.

c). Că membrii acestui comitet au însărcinat pe d-nii St. Negruzzi şi N. Pogonat să se pună în raport cu însărcinaţii d-lui Sterea pentru vidarea acestui incident supunîndu-se oricare din ei, hotărîrei luată de către noi subsemnaţii.

După mai multe discuţiuni neputînd cădea de acord asupra a nici unei soluţiuni, am încheiat prezentul proces verbal remînînd a comunica clienţilor noştri motivele dezacordului.

N. Pogonat, St. Negruzzi
Const. Chilimoglu, Gh. Mârzescu

*

Domnii N. Pogonat şi St. A. Negruţi, însărcinaţit comitetului de redacţie, au scris prietenilor lor

Iubiţi prieteni,

In urma însărcinărei ce ne-aţi dat de a ne pune în contact cu d-nii Gh. Mîrzescu şi Kilimoglu, martorii d-lui C. Stere, pentru a răspunde provocărei acestuia referitoare la articolul apărut în *Opinia* de la 8 Mart cr., ne-am întîlnit cu aceşti domni astă sară la locuinţa d-lui G. Mîrzescu

D-nii Mîrzescu şi Kilimoglu ne-au comunicat următoarele: că d-nul C. Stere se simte atins de părţile care-l vizează din articolul în chestiune şi că cere să i se dee satisfacţie deplină.

La aceasta am răspuns că atitudinea ziarului *Opinia* a fost determinată de atitudinea d-lui Stere, care la întrunirea de la 6 Mart a aprobat şi patronat cele mai violente atacuri personale la adresa fruntaşilor partidului conservator democrat a cărui cauză o apără ziarul „Opinia", şi că în aceste împrejurări articolul incriminat nu este de cît o ripostare, la o provocare directă.

După diferite discuţii, am cerut să ni se recunoască că dl. Stere n'a aprobat cele petrecute la întrunirea din sala Pastia şi că n'a avut atitudinea ce i am imputat-o.

D-lor refuzînd categoric, acest lucru, am constatat că ori ce înţelegere mai departe este cu neputinţă şi ne-am retras, socotind misiunea noastră terminată.

Cu acest prilej vă rugăm să primiţi încredinţarea sincerei şi caldei noastre prietenii.

ss. St. Negruzzi. N. Pogonat.

*
* *

In timpul cînd se urmau toate aceste, d. Lascar Antoniu se găsea la Piatra.

La întoarcere, aflînd de cele petrecute, a adresat d-lui Stere scrisoarea următoare:

D-lui Const. Stere

Domnul meu,

Articolul din Opinia *de la 8 Martie No. 383, pe care comitetul de redacţie al ziarului în mod solidar l'a luat asupra sa, este scris de mine, şi-l menţin în întregime.*

Regret că lipsind eri din Iaşi n'am putut să răspund imediat provocărei d-v., pe care o aştept însă acum.

L. Antoniu.

Iaşi, 9 Martie 1908.

● **Procesul Lotti Bernoveanu.**—Ca şi în rîndul trecut, sala este arhiplină de lume, în special foarte multe doamne.

Şedinţa se deschide la orele 12. Curtea este prezidată de d-nul Al. Hinna, asistat de d-nii Iulian Teodorescu, judecător şi Hipolit Mîrzescu, supleant.

Fotoliul ministerului public este ocupat de d. procuror de curte Hamangiu.

Apararea e reprezentată prin d-nii avocaţi F. Ciorapciu şi Georges Beldiman.

După ce acuzata este introdusă în sala de şedinţă, prezidentul îi ia un scurt interogator.

Se procede apoi la formarea comisiunei juraţilor şi cad la sorţi d-nii: Maximovici Gr., Săvescu Toma, Handoca Alex., Constantinescu C., Burghelea Ilie, Gărcineanu P., Culianu Petru, Munteanu Const., Olănescu Neculai, Ciornei Alex., Iliescu Petru şi Haralambie Gheorghe.

Se trag la sorţi încă doui juraţi suplimentari şi cad d-nii: dr. Buzenchi şi Gustav Ulrich.

D. grefier Gheorghiu dă apoi citire procesului verbal al Camerei de punere sub acuzare, din care reiese că Lotti Rubinştein zisă şi Seiva Bernovanu, e acuzată de crimă sevîrşită dar neisbutită.

D. locot. Al. Pruncu declară că se constitue parte civilă cu 1 leu.

Se ia apoi interogatorul acuzatei:

Preşed.: Inainte de a cunoaşte pe d. Pruncu, ai avut relaţiuni şi cu alţii?

Acuzata: Da.

Preşed.: In timpul cînd trăiai cu d. locot. Pruncu, aveai certuri cu d-lui?

Acuzata: Da, din cauză că eram geloasă.

Preşed.: D. locot. Pruncu a vrut să rupă în cîte-va rînduri relaţiunile cu d-ta?

Acuzata: Da.

Preşed.: Şi de ce te opuneai?

Acuzata: Pentru că ţineam foarte mult la el.

Preşed.: D. Pruncu te ajuta? Îţi dădea bani?

Acuzata: Da, îmi dădea.

Preşed.: Ţi-aduci aminte cînd ai cumpărat revolverul?

Acuzata: (după o lungă pauză) Cu 4 zile înainte de a se întîmpla faptul.

D. preşedinte îi mai face cîte-va întrebări, însă acuzata spune, cu o voce stinsă, că e foarte surescitată şi nu mai poate răspunde.

După cît-va timp Lotti spune că a luat revolverul numai cu gîndul de a speria pe Pruncu.

Preşed.: Ce conversaţie aţi avut după ce aţi eşit din cafeneaua Trajan, unde l'ai găsit pe Pruncu?

Acuzata: Ne-am certat!.. Şi i-am propus să ne reîmpăcăm.

Preşed.: Şi ce ţi-a răspuns la aceasta Pruncu?

Acuzata: M'a înjurat.

Preşed.: In acel moment ce s'a petrecut în d-ta de ai scos revolverul şi ai tras în el?

Acuzata: El mi-a spus că scoate sabia şi mě loveşte şi eu nu mi-am dat sama de ceia-ce făceam.

Preşed. Cîte focuri ai tras?

Acuzata: Nu ştiu, nu'mi aduc aminte.

D. Procuror Hamangiu propune ca acuzata să facă un istoric de faptele întîmplate.

Lotti este condusă mai în apropiere de juraţi.

Ea însă spune că îi e rău şi îi e imposibil să poată da vre-un răspuns.

D. preşedinte, după cererea Lottei, suspendă şedinţa pentru o jumatate de oră.

*

La redeschiderea şedinţei preşedintele învită pe Lotti să povestească întîmplările.

După multă ezitare, acuzata reaminteşte conversaţia şi cearta ce a avut'o cu d. locot. Pruncu la cafeneaua Trayan, după care apoi a apucat pe strada Banu, unde fiind ameninţată de locotenent, a tras cu revolverul.

Preşedintele: Ţi-a spus el că nu poate să mai trăiască cu d-ta, de oarece autorităţile militare îl opreau?

Acuzata: Da. Insă eu insistam pe lîngă el şi cînd mă împăcam el îmi promitea că mă va lua de nevastă.

Preşedintele: Dar nu ştiai că legea îl oprea căci tu n'aveai dotă?

Acuzata: El mi-a spus că mă va boteza şi apoi ne vom căsători; cât despre dotă, el spunea că'l va avansa căpitan şi pentru căpitan nu se cere dotă.

D. procuror Hamangiu îi pune şi d-sa apoi mai multe întrebări asupra traiului ei înainte de a cunoaşte pe dl. Pruncu, precum şi asupra împrejurărilor în care s'au petrecut faptele.

Este apoi interogat dl. locot. Pruncu. D-sa spune.

— Imi vine foarte greu a sta alături de ea şi de a putea face declaraţii:

V'aşi ruga, d-le preşedinte, să nu insistaţi să insist pe larg ci în cîte va cuvinte:

Cînd am fost mutat la Iaşi, m'am întîlnit cu un camarad şi l'am rugat să'mi spuie dacă nu cumva ştie undeva vre-o cameră de închiriat. Camaradul meu mi-a spus că în strada Lăpuşneanu, la rîndul al doilea, în casele Walter. Ducîndu-mă în adevăr acolo, am găsit camera şi plăcîndu-mi am vrut s'o iau.

Am întrebat cui trebuie să mă adresez. Mi-a apărut atunci Lotti, era atunci de 16 ani, fizic în adevăr plăcut şi'mi părea inteligentă.

M'am mutat acolo, ea venea pe la mine şi astfel, eu mai ales care o compătimeam căci îmi istorisise nenorocirea ei, ne-am împrietenit şi cu timpul ea s'a ataşat sufleteşte de mine şi mai apoi puţin şi eu.

Autorităţile militare aflînd de aceasta, au luat măsuri şi m'au pedepsit.

După aceia d. Pruncu istoriseşte împrejurările în care s'a comis faptul, cu mica deosebire, spune d. lct. Pruncu, că cele ce s'au scris în actul de acuzare cum că Lotti a tras 3 focuri asupra sa, e neexact, Lotti n'a tras asupra amantului ei de cît un glonte.

D. Pruncu mai declară că credinţa sa este că Lotti, n'ar fi avut intenţia să-l omoare.

Apararea: D-le preşedinte, vă rog, întrebaţi pe d. Pruncu dacă i-a promis căsătoria.

Şedinţa continuă.

● *Se ştie că în comisia regională a judeţului Iaşi a fost ales ca delegat d. I. Corjescu, presidentul tribunalului secţia III.*

D. P. Poni, membru în consiliul agricol superior, care a fost ieri în Iaşi, şi-a exprimat credinţa că consiliul nu va admite, ca un magistrat să facă parte din o comisie regională.

● Poliţia de siguranţă din Iaşi a prins la Buzeu pe numitul Neculai Marcociu, vier la via d-lui St. Drăghici, avocat în Iaşi, care a furat 1000 lei de la d. Drăghici.

● Vineri va sosi în Iaşi d. G. Coşbuc. Distinsul poiet va ţinea Duminecă o prelegere despre „Rostul superstiţiilor".

● Astă-zi la orele 4 jum. d. profesor I. Peretz care-şi suspendase cursurile septămîna trecută, îşi va reîncepe cursurile.

● Aseară a încetat din viaţa în strada Asachi, d-na Sofia Ceaur Aslan, în etate de 72 ani, sora d-lui Eduard Ghyka.

Corpul defunctei a fost transportat la capela de la cimitir, iar mîine va avea loc înmormîntarea.

● D-na locot. Sturdza a fost eri victima unui accident.

Pe cînd d-sa trecea cu trăsura pe str. Anastase Panu, un vagon de tramvai venea în direcţia trăsurei şi d-sa de teama unei ciocniri sări jos din trăsură, cauzîndu-şi o leziune la piciorul drept.

● In şedinţa de astăzi, d. Al. Hinna, preşedintele Curţei cu Juri, a declarat prelungită seziunea Curţei până la 12 Martie.

● D. Ioan Iamandi, învăţător la şcoala din cotuna Munteni, comuna Belceşti, din judeţul nostru, a fost pus în concediu din oficiu, pe timp de un an, cu începere dela 1 Martie.

● Dela 1 Mart au fost trataţi la institutul antirabic diu localitate, următorii, muşcaţi de cîni turbaţi:

I. Parfeni din Huşi, Ţugui V. Niţă din Dumbrăveni (Botoşani) I. Ionescu (Miroslava), Gh. A preutesei (Dorohoi), Ionescu (Mileonca-Dorohoi), Handrake, Al. I. (Dorohoi), Anton Gh. Alex. (Botoşani) Gr. Scutariu (Ciurea), Huţanu (Leorda), C. Milea Mocanu (Bîrlad), Frosa Sanduc (Bîrlad), H. A. Vasiliu (Vaslui), C. Ţenoi (Cîrniceni), Penelope Sava (Negreşti) Onofrei Gh. (Vlădeni) Tuma Iulia şi Ervin Tibulesc (Vaslui), Mihai Munteanu (Leorda şi Etla Segal) (Huşi).

Pînă în present dela înfiinţarea sa pînă azi, timp de 14 ani au fost tratate 3872 persoane.

● Se ştie că eforia spitalelor Sf. Spiridon a publicat premii pentru cele mai bune planuri referitoare la clădirea unui stabiliment de idroterapie la Slănic şi la restaurarea clădirei „Maternităţei" din Iaşi.

Premiul I, lei 2.500, pentru planurile hidroterapiei, a fost decernat domnului Zugrăveanu şi Dona; premiul II, 1500 lei, unui inginer de la C. F. premiul III 1000 lei, parte d-lor Davidescu şi Marcovici, parte d-lui Ilie Popescu.

Premiul I pentru planurile „Maternităţei" n'a fost decernat nimănui; premiul II d-lor Davidescu şi Marcovici şi premiul III d-lui Ilie Popescu.

● Mâne Marţi 11 Martie, rulează un program nou la Ciuematograful Pathé Frères din Sala Teatrului-Circ Sidoli. Grădina Zoologică din Paris, Circuitul de la Dieppe, cea mai mare cursă de automobile din lume, Ultimul Carnaval din Nizza (1908), Căsătoria regelui Spaniei, Brazilia şi cascadele sale şi un mare număr de sujete comice compun programul de mâne seară, unul din cele mai bogate, văzute până astă-zi.

Afară de Cinematograf, va avea loc întâia reprezentaţie a teatrului de Câni. O potae de 20 Câni dresaţi ca gimnastici, clovni, muzicanţi etc. Inteligentele patrupede vor apărea înaintea spectatorilor chiar în realitate, ca maiştrii în diferitele arte ale scenei.

Peste câte-va zile vor debuta fraţii Dumitrescu, un trio de gimnastică care a făcut furori în străinătate, aducând în acelaşi timp laude ţărei noastre. Ei au arătat lumei întregi că ţara noastră posedă artişti în toate ramurile, care rivalizează cu cei de peste hotare.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 10 Martie

Alegerea de la Iaşi

— Comentarii de la Cameră —

Bucureşti.—Deputaţii guvernamentali recunosc că partidui liberal ieşan a suferit o înfrîngere desevîrşită şi că, în condiţiunele extra-ordinare în care s'a dat lupta la Iaşi, d. Badareu a dovedit că este un tactician de primul rînd şi o energie de fer.

Deputaţii liberali desaprobă atacurile la viaţa privată a oamenilor politici şi o parte din ei se angajează să facă aşa ca sistemul să înceteze.

Acei din deputaţii ieşeni, presenţi în Cameră, afirmă că nu socialiştii, ci bătrînii nemulţumiţi au dat voturile lor d-lui Greceanu, căci socialiştii aveau tot interesul ca situaţia d-lui Sterea să nu fie periclitată.

Că d. Greceanu a fost menajat, se dovedeşte prin mărturisirea acelor deputaţi, cum că d. Grecianu a luat angajament de onoare, faţă de candidatul liberal, ca la balotaj junimiştii să voteze pentru d. Buicliu.

De altfel se face mare caz de sfidarea aruncată junimiştilor de d. Bădăreu, ca să lupte în balotaj, căci, în asemenea caz, reuşita d-lui Lascar ie sigură.

*

In incinta Camerei comentariile continuă, aşa că la ora 2.30 cînd vă telefonez şedinţa publică nu s'a deschis încă. Pe cînd comentariile sunt în toiul lor, îşi face apariţia d. Take Ionescu. El e viu felicitat şi pentru marele succes dela Iaşi şi pentru succesul dela Ploeşti, prin adesiunea d-lui N. P. Rişcanu.

*

D. Iorga îşi face apariţia, aducînd cu el numeroase volume. Aceasta în vederea discursului ce-l va pronunţa în chestie personală cu d. Sturza.

Discursul d-lui Take Ionescu

Bucureşti.—In discursul seu de ieri de la Ploieşti, şeful partidului conservator a spus: „am venit aci la Ploieşti, unde se credea că ţăria partidului conservator consistă într'un lung şir de moşii, aparţinînd aceleaşi familii: Noi dăm astă-zi luptă între direcţia pretenţioasă şi fără putere şi putere fără pretenţiuni, dăm luptă între capitalul acumulat şi între omul pornit la lucru fără de averi pe cari alţii le-au muncit între dînşii".

In timpul discursului, d. Take Ionescu a primit rezultatul scrutinului de la Iaşi.

D-sa a spus atunci: „îi am învins la Iaşi, i-am învins în centrul cel mai luminat al ţărei, acolo unde ie leagănul junismului, acolo unde d. Greceanu a fost prefectul nostru—şi a fost şi ministru; i-am învins, cu toate că s'a dat în contra noastră o luptă nebună şi cu toate că au mers pînă a se servi de contigentul d-lui Iorga—bine înţeles că d. Carp a găsit de cuviinţă să se ascundă la Bucureşti.

Cînd un partid ajunge ca, în interesul unui rezultat electoral, să'şi ascundă şeful, el este în halul unui regiment care îşi ascunde steagul.

Ii-am i n v i n s sau, mai bine zis i-a învins acel Bădăreu, calomniatul de ani de zile, care rămîne, însă, figura senină şi plină de energie, pîrghie puternică al partidului conservator-democrat". (Ovaţiuni nesfîrşite).

Camera

Bucureşti.—D. Sturdza lipseşte de la şedinţă. D. Iorga, în chestie personală cu primul ministru, spune că va cerca să dovedească că d. Sturza a fost nedrept cu d-sa, cînd l'a acuzat de un fapt sinonim cu o lădare de ueam.

D. Iorga citeşte nişte pasagii din volumele ce le are înaintea sa.

D. Ferechide îl intrerupe şi spune că sunt altele mai importante la ordinea zilei, de cît observaţii istorice.

D. Iorga, continuînd, este întrerupt de d. V. G. Morţun, care-i spune: „citiţi pasajul referitor la Basta şi Mihai Viteazu".

D. Iorga începe o nouă citire din volumele aduse.

D. Ferekide *consultă adunarea dacă trebue să retraga cuvîntul deputatului de Iaşi.*

Camera admite

Se trece la ordinea zilei.

Explozie

Baku.—Agenţia Westnic anunţă că o explozie s'a întîmplat eri seara în casa unor lucrători ai rafinăriei de petrol.

Cauza incidentului n'a putut fi stabilită până acum.

Clădirea este distrusă; 11 cadavre au fost găsite sub dărâmături.

Franco

Lisabona.—Ziarele continuă să afirme că fostul ministru Franco ar fi la Lisabona.

Se zice că guvernul a luat măsuri.

O cerere

Constantinopol.— Gryparis, ministrul Grociei, a remis o notă ministrului de externe cerînd să se acorde legături către calea ferată Pireu-Larisa, cu căi ferate turceşti.

EDIŢIA A DOUA

Duelul Lascar-Stere

Ni se comunică, că astă-zi la oarele 4, o eşire pe teren, cu pistolul, a avut loc între domnii C. Stere, deputat şi Gh. Lascar, profesor, fost primar. Martorii d-lui C. Stere au fost d-nii: Chilimoglu şi G. G. Mărzescu; ai d-lui Lascar, d-nii: N. G. Nanu şi Jean Zarifopol.

*

Duelul a avut loc pe platoul de la Copou.

S'au schimbat, la o distanţă de 20 paşi, cîte două focuri, fără nici-un rezultat.

Combatanţii şi-au strîns mîna

Lupta a fost condusă de d. N. Nanu; ca medici de câmp au figurat d-nii d-ri Bottez şi Mărzescu.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50 lei	1/4	Un sfert	9.00 lei
1/2	Una jumătate	18.00 lei	1/1	loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Moses Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-rului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului şi ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tuseimăgăresci, cătarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE COJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 PARIS

Tóta lumea cunóşte proprietăţile iodurului de potassium. Doctorii Ricord, Blanche, Trousseau, Nelaton, Piorry, Roger, au obţinutăra ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, cancerose, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze** de **coje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, lesneşte absorbţiunea iodurului şi evitează iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORĬ EPIDEMICE. FRIGURILORĬ PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORĬ DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORĬ DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depurativ in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

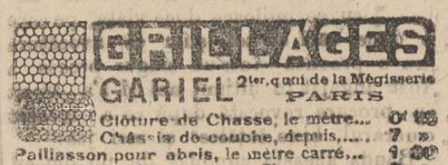

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani

» » » » IV 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 386.—Mercuri 12 Martie 1908

GHEORGHE LASCAR

ème candidatul partidului conservator-democrat la Balotajul colegiului I de Senat din Iaşi, în ziua de 16 Mart a. c.

Intre primul scrutin şi balotaj

Nu noi ne vom cînta imnuri de laude.

Colegiul I de Senat, în alegerea de Duminecă, 9 Martie, a dat pe deantregul toată încrederea sa candidatului nostru, lui Gh. Lascar.

162 de voturi s'au unit pe numele lui Gh. Lascar, nu atît ca o preferinţă dată persoanei sale, cît ca o încredere şi adesiune politică partidului, pe care-l reprezintă Gh. Lascar.

Cetatea Iaşilor a consfinţit prin votul său de la 9 Martie, *dreptul la viaţa politică a partidului conservator-democrat*; i-a aprobat programul său politic şi a ratificat şefia de partid a iubitului nostru şef Take Ionescu, căci Gh. Lascar este un statornic şi devotat membru al partidului conservator-democrat şi un statornic partizan al şefului nostru d. Take Ionescu.

Şi Gh. Lascar dădu o luptă în condiţiuni de o vădită inferioritate faţă cu ceilalţi candidaţi.

Nici un colegiu electoral n'a văzut pînă acum candidînd pe Gh. Lascar. Da, el a fost cap de listă la comună, dar alegătorul Iaşan nu s'a întîlnit nici odată la alegere cu buletinul personal al lui Gh. Lascar.

Ca primar al Iaşilor, Gh. Lascar s'a achitat în modul cel mai demn de greaua sarcină a diriguirii intereselor comunei Iaşi. El a izbutit să înfăptuiască aducerea apei, *una din doleanţele Iaşilor încă înainte de Unire.* Şi a făcut cel mai mare act de edilitate pentru Iaşi, fără reclamă şi fără să-şi creeze atmosferi în juru-i.

Duşmanii naturali—liberalii—n'au avut un rînd de reproşat fruntaşului nostru, şi ironia soartei a fost ca tocmai foştii noştri tovarăşi de pînă ieri, în vîltoarea luptei să-şi uite de cel mai elementar simţ de pudoare şi sub iscălitura însăşi a d-lui D. A. Greceanu să arunce bănuiala asupra corectitudinei lui Gh. Lascar.

Uită însă d. Greceanu un lucru, că dacă Gh. Lascar a silit pe un prieten politic, pe Chirilă, să-şi ceară dreptul prin judecată, era o dovadă vie că n'a mers *să ungă ochii nimărui cu fîn şi pae.*

In faţă Gh. Lascar a avut 2 adversari.

Gr. Buicliu, un vechiu şi statornic liberal, pe care însă evoluţia internă prin care trece partidul liberal actualmente, l'a pus la *grele şi crude* încercări. *Gloaba transformării partidului a fost dat s'o plătească el, Gr. Buicliu, nu ca o adeverire a zicalei romîneşti, ci ca o fatalitate ce a venit la Iaşi pe capul bătrînului liberalism!*

Debandada din lagărul liberal a simţit'o foarte bine Gr. Buicliu, şi nu s'a sfiit s'o spună în gura mare, că el se vede că e chemat a fi *ţapul ispăşitor* al urziturilor din partid.

In orice caz Gr. Buicliu nu e la liberali candidat de duzină şi pe numele lui adesa ori voturile alegătorilor leşeni s'au întrunit în majoritate.

Celalalt adversar e o fostă *escelenţă.*

Ei! nu e puţin lucru să fii azi în ţara romînească o escelenţă şi mai ales în partidul conservator!

Partid de muncă şi de talente, nu e dat ori cui a sui cu uşurinţa care a suit d. D. A. Greceanu, treptele ministerului! Nedreptatea comisă de partid că nu l'a fost chemat de o dată la demnitatea de ministru, sau chiar macar la acea de preşedinte al Camerei, s'a dres, căci Excelenţa sa, după o călătorie de studii de arheologie politică pe malurile verzi ale Nilului, s'a întors pe la oracolul de la Delfi şi a poposit drept în scaunul de logofăt al dreptăţii.

Această situaţie bine meritată prin lungi şi nepregetate studii, i-au bine meritat de la patrie trecerea de a fi cel întăi între boerii Moldovei cu precădere la pagubă.

D. A. Greceanu aducea în luptă greutatea persoanei sale, valoarea numelui său; portofoliul său ministerial plin de proecte de legi; mai mult încă, adăuga în luptă calităţi superioare; de un naţionalism curat şi dogmatic; cinstea şi corectitudinea i-au fost pururi călăuza vieţii sale. Apoi mai avea dragostea celor mai cuminţi şi docţi oameni ai ţării, pe toţi carpiştii, cari se întrec în admirări mutuale; ştiuse a preface în calităţi dumnezeeşti cele mai urîte porniri ale sufletului, căci în jurul său toţi ranchinuoşii, toţi apelpisiţii, toţi grăbiţii şi-au făcut cor de osanale.

Ei bine, cu toate aceste calităţi superioare ale adversarilor noştri, fie isvorîte din o disciplină de fer a partidului, ca la liberali, fie din o vădită superioritate sufletească a candidatului, ca la carpişti, colegiul cel mai luminat al ţării, colegiul I de Senat din Iaşi, a dat toată încrederea sa candidatului partidului conservator-democrat, *fără ezitare.*

Să fie aceasta o întîmplare oarbă? Să fie aceasta un incident în viaţa politică a Iaşilor?

A! nu; Iaşii nu s'au desminţit nici de astă dată prin votul său. Din 465 voturi exprimate, 294 voturi au fost conservatoare curate, căci cultura aleasă a acestui colegiu e conservatoare prin esenţa sa, şi nu Iaşii e centrul demagogiei: semnul vădit al ignoranţei maselor. Dar dacă pătura cultă a Iaşilor e conservatoare, tot această pătură înaltă ştie să aleagă pe acei cari vin în numele muncii şi al progresului real al ţării, şi în mare majoritate s'a pronunţat pentru partidul conservator-democrat.

Iaşii e singurul oraş din ţară, unde de 15 ani de zile conservatorismul s'a democratizat prin munca titanică şi încununată de succes, ce a depus, pentru lăţirea şi democratizarea ideii conservatoare în masa alegătorilor luminaţi, *cel mai ales cetăţan al Iaşilor, podoaba Moldovei şi a ţării,* **Al. A. Bădăreu.**

Rezultatul zilei de eri, succesul balotajului de mîne, e opera lui Al. A. Bădăreu. Iaşii sunt fericiţi de asemenea fiu, iar partidul conservator-democrat e în plină sărbătoare.

***

D. A. Sturza—Nicolae Iorga

Alăturarea acestor 2 nume spune o situaţie.

O destrăbălare mare domneşte în partidul liberal. Rodul acestei destrăbălări s'a dat pe faţă în incidentul provocat de nevropatul Iorga.

Vădit că N. Iorga este un desechilibrat. Grandoman şi cuprins în el, excesiva lui memorie a luat'o drept judecată şi munca de hamal drept artă. Iorga este un salahor în ştiinţa istoriei, un memorizator în literatură, un pedestru în critică, un svăpăiat în viaţă. Fire de demagog şi-a găsit susţinători în 2 oameni din 2 partide: în Spiru Haret şi în N. Filipescu.

Desordonatul în idei—Iorga—a găsit tovarăşi de fire în desordonatul Haret şi în anarhistul Filipescu.

Un an întreg a colindat ţara ca omul pus în slujba celor 2 anarhişti de guvern spre a ponegri domnia Regelui Carol şi a sămăna sămînţa răsboiului civil în ţară.

In ura politică cei 2 anarhişti de guvern au încolţit sămînţa anarhiei în ţară.

Anul jubilar a fost pătat cu colindul păpuşerului Iorga, paiaţa fraţi i Haret Filipescu.

De cît o mirare ne cuprinde, şi cu atît mai cu dreptul, cu cît atinge iarăşi direcţiunea politică a şefului partidului liberal.

In aceiaşi cameră liberală N. Iorga secundat de S. Haret, atacă teatrul şi aduc anarhia în aşezămîntul teatrului. De două săptămîni anarhia domneşte în teatru, supt direcţiunea politică a d-lui Sturza.

Eri Iorga, aplaudat de camera liberală, azi aceiaşi cameră îi ia cuvîntul în chestia personală cu d. Sturza.

Spiru Haret încurajază pe Iorga, căci pentru Haret, Iorga este coadă de topor, spărietoarea cu care ameninţă pe toţi. E o tactică şi asta, a şti să striveşti nebunul vorbindu-i în strună.

Pe Academicianul D. A. Sturza îl credem sincer; izbucnirile inimei lui sunt adînci şi leale; de cît supt egida politică a d-sale, fostul său secretar general, şi coleg de bancă ministerială, d. Spiru Haret, dă vînt anarhiei prin faptul că încuviinţează fapte, care vor sdruncina bunul mers al trebilor.

De pildă, d. N. Iorga e deputat al Iaşilor; în acest scop d-sa ţine să agite în Iaşi tineritul universitar şi publicul supt forma unui curs de literatură românească modernă. Conferinţele sale sunt un prilej de lansare a tot felul de aprecieri care de care mai boacăne; fără nici o seriositate ca fond. Anarhistul de gîndire ca om politic, e anarhist şi în materie de literatură. Noi ştim că Universitatea de Iaşi are un profesor emerit care a şi publicat o lucrare de samă asupra Istoriei literaturii. D-sa poate foarte bine trata materia literaturii fără a se mai da prilej eruditului N. Iorga să mai agite masele prin pretinsele sale lecţiuni de literatură.

In jurul acestor lecţiuni se întreţine o permanentă agitare în spiritele tineretului, agitare care e chemată ca într'o zi să iasă din sfera senină a aulei spre a se transplanta în balconul societăţii universitare. Şi nu ne va prinde mirarea cînd vom vedea pe d. Haret, autorul reglementului restrictiv al vieţii studenţeşti, folosindu-se de iresponsabilul N. Iorga spre a agita masa cea mai gingaşă a tinerimei noastre universitare.

Cărbunele stă supt cenuşă şi dacă azi frige numai pe d. D. A. Sturza, mîine poate aprinde iarăşi întreaga ţară.

Scrutinul de Duminică

Partidul conservator democrat a repurtat cel mai mare succes la alegerea din Iaşi. Acest fapt n'are nevoie de înflorituri de gazetă, întru cît este evident.

Şi cu toate acestea cele două partide locale îi contestă absolut acest succes. Liberalii, ca să invedereze de ce ridiculul lor candidat a reuşit să întrunească mai puţine voturi de cît chiar doctorul Iuliano, cutează să spună că cel mai luminat colegiu a fost conrupt prin bani.

E o ruşine, care-şi va primi plata cuvenită la 16 Martie.

Celalalt candidat, fostul ministru, zice că succesul a fost al lui. A făcut cărdăşie cu colectiviştii; s'a dedat la cea mai deşanţată campanie electorală, a anunţat că Gh. Lascar nu va întruni de cît 60 voturi; a avut, cu tot sprijinul colectivist, cu trei zeci şi cinci voturi mai puţin de cît Gh. Lascar şi—cu toate acestea—candidatul nostru a căzut ruşinos şi el—carpistul—a avut „triumful nostru".

Noi, ca să avem succesul pe care l'am avut, n'am ameninţat cu tunuri, n'am înjurat în întrunirea noastră publică, n'am adus trubaduri afumaţi ca să ne facă de rîs—şi am reuşit.

Ei—carpiştii—potrivit fiinţei lor de oameni ologi, au fost duşi de mînă de colectivişti, au făcut urîte combinaţii politice, s'au solidarizat în manopere meschine şi după ce, cu toate acestea, candidatul liberal a leşinat în luptă şi cel carpist a întrunit cu două zeci şi cinci voturi mai puţin de cît colegul leşinat—tot ei au reuşit şi Gh. Lascar a rămas pe jos,

Oamenii aceştia au perdut pînă şi noţiunea valorei: mai mult la ei le mai puţin şi vici-versa.

Noi, în tot timpul acesta, am făcut o declaraţie: că prima luptă partidul conservator-democrat o dă la Iaşi şi căcele mai multe voturi le va avea Gh. Lascar.

Glasul urnei ne-a dat dreptate.

Supărarea domnului Iorga

«Neamul romînesc» de Duminică, 9 Martie, publică o scrisoare deschisă a d-lui Iorga, adresată d-lui A. D. Xenopol, în care d. Iorga ţipă cît îl ia gura, că d. Xenopol i-a distrus reputaţia, care este singura lui avere, prin următoarele cuvinte inserate de dl. Xenopol în „La revue historique" din Paris, vol. 96 din 1908.

Cu prilejul analizei vol. 11 de documente din colecţia Hurmuzache, care cuprinde documente adunate de dl. Iorga, d. Xenopol spune:

Reproducem pasajul în text original, spre a nu schimba nimic prin traducere.

„Par cette publication les sources de l'histoire du célèbre prince valaque, qui brille comme un météore dans le ciel du peuple roumain, ont été enrichies de matériaux, nouveaux, quoique bien des documents ne contiennent rien d'important.

On peut se demander si l'on ne devrait pas faire un triage parmi les actes, car toutes les paperasses que l'on retrouve ne méritent assurément pas l'honneur d'être imprimées. M. Iorga peut répondre que le triage est difficile et risque d'être dirigé par des impressions toutes subjectives.

En tout cas, M. Iorga qui parait être d'avis qu'il faut tout publier, est mal venu a traiter les volumineuses publications de documents du défunt membre de l'Académie V. A. Urechia, d'une masse d'actes *utiles* et *inutiles* de l'époque phanariote„.

Eine Unmasse von nützlichen und unnützen Akten aus der Phanariotenzeit. N. Iorga: «Geschichte des rümänischen Volkes», Gotha, 1905 tom. I. p. 7.

Observăm că dl. Xenopol nu spune despre d. Iorga decît ceva foarte firesc, anume că multe din documentele adunate de dumnealui nu posedă o valoare deosebită, tocmai ceeace d. Iorga spusese despre reposatul V. A. Ureche.

Apoi oare este aşa de şubredă reputaţia grandomanului Iorga căruia d. Sturza i-a aruncat în parlament epitetul de calomniator al neamului şi al marilor străbuni—ca această critică, atît de blîndă, a d-lui Xenopol să-i distrugă reputaţia, „singura lui avere"?

O critică mult mai severă a d-lui Xenopol faţă de d. Iorga a fost acea publicată acum doi ani, în romîneşte şi care a apărut şi acum în franţuzeşte în „La revue historique" şi prin care critică d. Xenopol protesta contra insultelor aduse de d. Iorga, în cartea d-sale „Geschichte des Rumänischen Volkes", asupra reposatului V. A. Ureche, deputaţilor şi oamenilor de stat români.

Dacă şi această critică a domnului Xenopol, intră în supararea d-lui Iorga, atunci ne mirăm mult ce soi de demnitate are d-sa, cînd dacă 'l împungi azi, ţipă peste doi ani!

OAMENI ŞI LUCRURI

DUELUL!

...In cancelaria tipografiei domnia o atmosferă încarcată, de manifestă îngrijorare. Din cînd în cînd o trăsură trecea, ori se opria,—dar nici una nu aducea pe cel aşteptat, pe aducătorul unei veşti. La intervale mici, cîte un vînzător, încarcat cu un teanc de ziare eşia din atelier şi trecea în zbor, grăbit să ajungă la centru. Iar din timp în timp şeful vînzătorilor şi paginatorul ziarului intrau pe rînd, cu un aer de curiozitate şi de nerăbdare:

— Punem ediţia doua?

De fapt acea ediţie se reducea la o simplă notă—pe jumatate zeţuită dinainte—şi pentru care secretarul de redacţie destinase locul unui anunciu de lotărie. In locul acestuia paginatorul avea să pună în toată graba rezultatul unui duel, a duelului care a avut loc cu acea discreţiune solemnă pe care o comportă şi al cărui sfîrşit îl aşteptam din moment în moment nu numai cu nerăbdarea profesioniştilor, dar şi cu sincera îngrijorare ce-ţi inspiră atari serioase şi dubioase întîmplări cum e acea a unui duel. Nu e oare duelul tot o... loterie?

Psihologiceşte, enervarea noastră avea şi o altă pricină: conştienţa că niciodată poate n'avuse loc o întîlnire mai ciudată, mai parodoxală în feliul ei.

In adevăr duelul era consecinţa unor atacuri scrise în urma unor ofense rostite. Dar dintre cei doi oameni politici cari îndreptase unul contra altuia armele de foc,—unul *nu* rostise, iar celălalt *nu* scrisese ofensele. Şi cu toate aceste duelul devenise inevitabil, iar arma putea fi tot atît de capricioasă, glontele tot atît de orb, ca şi cum cei doi adversari n'ar fi avut toate motivele să se stimeze reciproc, ca şi cum ei ar fi stat faţă'n faţă ca persoane îndusmănite, iar nu numai exclusiv ca adepţi a două doctrine, a două diferite convingeri politice, representînd conflictul unor împrejurări cu caracter general, iar nu interese în imediată şi iremediabilă ciocnire...

...Vremea ni se părea lungă, din cale afară lungă, şi prin un proces de suggestiune firească, impresia duratei mari ne suggera temeri şi păreri de rău, ne reînnoia mai cu seamă amintirea unui epizod dureros din viaţa gazetărească, un moment în care a căzut victimă unul din cei mai scumpi prieteni din cercul acelor strânşi astăzi în jurul «Opiniei», şi mai cu seamă ne inspira reflecţii asupra acestui curios şi universal prejudiţiu social,—duelul—acceptat de toată lumea mai presus de legi şi de bunul simţ şi care, prin o paradoxală convenţiune, are—de sigur—o reală putere de a calma duşmăniile, de a împăca pe învrăjbiţi, de a vindeca rănile, de a şterge insultele — fără să schimbe nimic în realitate şi care în anumite momente apare inexorabil şi ţi se impune, ori care ţi-ar fi educaţia, convingerea, temperamentul!

...Dar un moment de tulburare şi totul a trecut. Băeţii, veseli, umplu străzile cu strigătele lor: «Opinia, ediţia doua cu cu duelul Lascar-Stere!...»

Rodion

Discursul D-lui Ion Th. Florescu

la întrunirea conservatorilor democraţi ţinută la Iaşi, la 2 Martie 1908.

(Oratorul este primit cu aplauze entuziaste).

Iubiţi cetăţeni ai Iaşului

Bărbaţii cei mai de seamă ai ţărei, ori de cîte ori au voit să consacre o doctrină sau să pornească o luptă politică mare, au venit aci în mijlocul Dv. în oraşul Iaşi—oraşul cu înţelesuri multe pentru sufletul naţional,—şi în entusiasmul lor călduros, au adresat elogii nenumărate Iaşului, în cele mai strălucite forme, elogii care au rămas ca nişte preţioase diademe ale elocinţei româneşti. (Aplauze).

Unii au numit Iaşul—«Creerul ţărei»—alţii «inima Românismului»—alţii—«leagănul Unirei».

Noi venind astăzi, în ajunul unei lupte, pentru a ridica glasul aci, vom saluta Iaşul cu un titlu ce ni se pare mai potrivit împrejurărilor de acum, îl vom numi—„marele Areopag al politicei româneşti"—(aplause) Tribunalul suprem, în faţa căruia se presintă Duminica viitoare spre judecare, trei organisme de stat, cele trei partide ale ţărei: liberalii, oamenii presentului trist, urît şi plini de încurcături; conservatorii carpişti, încrustaţi cu îndărătnicie în coaja trecutului şi conservatorii democraţi, încrezători şi plini de speranţă în taina viitorului!... (Aplauze).

Ne presentăm dar înaintea judecăţei poporului ieşan, despărţiţi pentru totdeauna, nădăjduim, — şi de familia Cantacuzino cu copii, cu ginerii, cu nepoţii, cu guvernorii şi cu meditatorii lor (răsete) şi de junimişti, inamicii noştri de totdeauna, junimiştii îmbătrîniţi în utopii, glume şi zeflemele, cari urmărind mereu idei nerealizabile, ne fac să ne gîndim la acei veseli Fauni şi Satiri de prin Mitologie, care se strămbă de necaz şi dau mereu goană nimfelor capricioase, pe care nu le ajung nici odată (Aplause).

Ne-am despărţit de dînşii din cauza tendinţelor lor reacţionare şi a procedeurilor lor esclusiviste şi autoritare. Ne-am despărţit de dînşii pe chestiuni de dreptate şi libertate, dar mai ales din cauza stărilor sufleteşti ce provocaseră în noi prin lipsa lor de dragoste, de relaţiuni şi de solidaritate cu partidul. (Aplauze prelungite).

Ei aveau acolo numai interesul agregărei şi nouă ne lipsea acolo, tocmai atracţiunea agregărei. (Aplauze).

Ca culme: dragostea pentru Take Ionescu era spionată şi urmărită, pentru a fi pedepsită ca o crimă în contra majestăţei şefului partidului, ca o crimă groaznică de paricid, care nu are nici scuză, nici ispăşire!...

Atmosfera devenise înăbuşitoare, ca acea a unei mine înainte de explozione.

O! nu vom uita nici odată ceasurile amare de enervare şi umilinţă petrecute între ei. Acolo, talentul era nesocotit şi batjocorit, obîrşia noastră anchetată, cîntărită şi discutată, sărăcia noastră suspectată, insultată şi calomniată. A fi sărac era pentru ei un stigmat social şi o împedecare de a parveni la demnităţi înalte. A fi sărac era sinonim cu a fi necinstit.

Munca era acolo nerecunoscută şi dispreţuită,—un atribut al fiinţelor inferioare o datorie a sclavilor pentru rădicarea stăpânitorilor, care erau boerii.

A! Dacă acestor oameni, obişnuiţi numai cu sporturile şi cu cărţile de joc, le ar mai cădea din întîmplare în mînă o carte de studiu, ar vedea că a existat cândva în Athena cea democrată, în Athena cea clasică şi civilizată, un mare legislator anume Solon, care decretase formal că acela care nu munceşte, să fie

condamnat a pierde pentru totdeauna drepturile politice, (aplauze).

Aceia ce domina în clubul foștilor noștrii amici era „poza“ și „morga“ aristocratică, care înlocuise aptitudinea și adevăratul temperament politic.

Ingămfarea boerească și orgoliul nesuferit, care călcase în picioare meritul și inteligența; aceia ce stăpânea acolo era aroganța plutocratică care descurajase și strivise obscuritatea valoroasă, iată tot fundul prăpăstiei care ne-a despărțit de ei!... (aplauze). Se poate zice cu drept cuvînt că sufletele noastre se separaseră de ale lor, înainte ca principiile să se deslușească și să se diferențieze. Ruptura se făcuse pe sentimente cu mult înainte de a se face pe idei! (aplause).

Cînd o lovitură perfidă și îndrăzneață se dete șefului inimilor noastre, conducătorului de fapt al maselor conservatoare, tăiarăm cu bravură legăturile aproape putrezite, ce ne mai ținea de dănșii și am pornit cu entuziasm după acela care reprezenta pentru noi centrul de atracțiune în partidul conservator, (aplauze).

Cînd d-l Carp a văzut că este părăsit de trei sferturi din partid, d-sa care fusese toată viața filosof Schopenhaurian din cauza prieteniei cu D-l Maiorescu, în fața ironiei scaunelor goale de la club, a devenit filosof Ibsenian și s'a consolat cu următoarea frază dintr'una din operile marelui scriitor Norvegian—„Omul cel mai puternic este acela care rămîne singur!—“ (mare ilaritate, aplauze furtunoase).

Șeful iubit și ilustru al conser.-democrați, pe vechiul drapel conservator, pe care l'a apărat o viață întreagă cu credință și desinteresare și a înscris o deviză nouă care a înoit drapelul, a întinerit și a modernizat partidul: „Direcțiunea celor mulți, munca tuturor și dreptul fiecăruia, iată în ce se rezumă noua doctrină politică, iată formula în care cred și speră cei care urmează pe d-l Take Ionescu, (aplauze).

Reuși-vom noi în lupta noastră dreaptă, cinstită și patriotică? Vrednicul barbat politic care ne conduce, a fost resfățat de natură care i-a dat toate darurile, a fost resfățat de soartă care i-a realizat toate așteptările, (aplauze).

Nu eu voi descrie azi înaintea d-v., minunatele însușiri ale acestui om de toți sărbătorit și de atîtea ori încoronat de glorie. Voi ceda slabul meu cuvînt, unui mare artist, astăzi într'un cămp advers, lui Barbu Delavrancea, care a facut acum cîți-va ani, cel mai reușit și mai admirabil portret al șefului nostru:

„Strălucirea d-lui Take Ionescu,—zicea „B. Delavrancea,—orbește pe acei care „nu pot privi în sus cu admirație, eloc„venta lui fermecătoare irită „capetele „înguste și înveninează sufletele mici“; „inima lui bună—bună în toată nobleța „cuvîntului—fatal coalizează pe toți cei „răi; Vasta lui minte stărnește pleava „din rîndurile adversarilor și furia lor „crește pe măsură ce crește numele ace„luia pe care îl admirăm cu toții.“ (aplauze).

Cînd astfel zugrăvesc adversarii pe omul care ne conduce, ce am mai putea spune noi despre dînsul?

Programul citit de șeful nostru la congresul de la Eforie, nu a putut fi criticat de nici un om și de nici o grupare politică. Intr'o formă lapidară, el atinge cele mai principale probleme sociale și economice ale Statului și propune deslegarea lor. In el se oglindește într'o patriotică înfrățire ideia întărirei statului, alături cu reformele cele mai sincer democratice. aplause).

Ceia ce mărește însă valoarea politică a programului nostru este declarația cu care el se încheie, că se va ține seamă de evoluțiune și progres „cercetîndu-se toate nevoile națiunei, fără prejudecată și cu o adîncă simpatie pentru suferințile omenești“. (aplause).

In acest program șeful nostru pune principiul că regulele de guvernămînt trebue să fie flexibile și variabile, conformîndu-se d'aci încolo nevoilor, moravurilor și intereselor timpului. Nimeni nu poate avea pretenția d'a fi făcut ceva desăvărșit.

Un amic întreba odată în Athena cea clasică pe Solon, părintele democrației, dacă constituția ce dedese el Atenei, era cea mai bună.—„Nu, desigur că nu, respunse el—dar este fără îndoială cea mai potrivită epocei în care trăim“.

Cu un astfel de șef, cu un program accesibil tuturor reformelor, cu un statmajor strălucit și hotărît ca al nostru, avem convingerea că vom birui ori cîte obstacole s'ar îngrămădi în calea noastră răutatea, invidia și calomnia coalizate. Și pentru că vorbii de fruntașii partidului nostru, să 'mi dați voe să pun în evidență aci în Iași, meritele aceluia pe care opinia publică a țărei, l'a desemnat de mult cu numele de marele organizator politic al Moldovei, acel om care îți dă mai bine ca ori cine senzația forței unită cu abilitatea, meritele d-lui Bădărau. (aplause).

Cu drept cuvînt se poate zice că alături de șeful nostru, acela care a suferit mai mult, acela care a fost mai insultat și mai calomniat, pentru tendințele sale democratice și pentru dragostea închinată lui Take Ionescu, a fost Alexandru Bădărău. Cunoscînd vigoarea cetățenească a Ieșenilor, dragostea lor pentru marile calități ale lui Take Ionescu și energia fără de pereche a d-lui Bădărău, simțim parcă primii fiori ai triumfului de Dumineca viitoare. Gheorghe Lascăr, candidatul nostru, este o figură simpatică și blîndă, o conștiință aleasă și o inimă leală. Capitala și țara întreagă are ochii ațintiți spre lupta electorală de la Iași. Bătăile inimilor noaztre vă însoțesc cu drag și încredere, scumpi luptători ai cauzei democrate! Parcă vedem din depărtare pe gornistul nostru glorios Gh. Lascăr, înaintînd printre vrășmași alături de stegarul partidului nostru din Iași, Alexandru Bădărău...

Deja auzim fanfara izbîndei. Bărbăția și entuziasmul nostru va face să se înfigă Duminică, drapelul pe redută.

Mergeți dar cu hotărîre și dragoste și votați pe Gh. Lascar. Fiecare vot ce veți pune în urnă pentru partidul conservator democrat, va fi cîte o făclie aprinsă care prin negurile vremei va lumina calea viitorului!... (Aplause prelungite).

Litere-Științe-Arte

— —

Săpun național.—In faimosul discurs asupra direcțiunii teatrului național d. Iorga citează începuturile noastre teatrale—dîndu-le ca exemplu. Pe atunci însă drumulede fier nu exista; publicul nostru nu călătorise, trupe străine nu ne vizitau țara. Cu totul alt-feliu stau lucrurile acum cînd publicul cunoaște și vede arta străină și cînd prin urmare ar fi mult mai avansat față cu lucrările dramatice pe care i le-ar servi autorii de porunceală pe care vor naționaliștii să-i inventeze prin..,premii de încuragiare: săpunul național, cum ar zice d-rul Urechia.

Și încă nu se vorbește măcar de teatru original—de dorit în adevăr—ci de teatru naționalist, teatru cu scopuri anumite, teatru care să înflăcăreze, să încălzească inimile și gîndurile,—o eternă dramatizare a odei lui Mureșanu.

Pentru acest fel de teatru, îți trebuie însă și un public anumit pe care nu-l ai, nu-l *mai* ai, cu osebire în Capitalele țării. Și foarte cu spirit observa fostul director Davila că i-ar fi trebuit o lege ca să amendeze puclicul refractar, publicul care refuză a veni la piesele autorilor romîni și că în acest caz l'ar fi ruinat pe d. Iorga, care nu pălește de loc, dar de loc pe la teatru. Văzut-ați la Iași pe d. Cuza la teatru, macar la reprezentațiile pieselor romînești?

Spectatorii moderni cer artă, spirit de observație, finețe tecnică. Este oare repertoriul lui Caragiale—naționalist? Din potrivă! Cu toate aceste lumea aleargă să-și vadă moravurile biciuite și mulți își admiră propria lor caricatură,—pentru că autorul posedă arta superioară a scenei. In schimb publicul n'a vrut să știe nimic de piese originale ca „Știri senzaționale“ și „Cancer la inimă“. Iar cu toată rezistența dușmănoasă piesa „Manase“ a forțat scena teatrului național unde o menține însușirea cea mai sacră acea de a fi operă de artă.

*

In seara de 14 Martie se joacă pentru întăia dată frumoasa piesă „Plinea altuia“ de Turghenieff, traducere de I. Dafin.

De asemenea dl. State Dragomir va ceti „Legenda Funigeilor“, admirabilul poem dramatic de d-nii Iosif și Anghel.

*

Duminică, 16 Martie, are loc în sala teatrului național un mare matineu artistico-literar în beneficiul unei escursiuni a elevilor școalei de Bele-Arte. Marele poet Gh. Coșbuc va ținea o dizertație despre „Prejudecăți“. Se vor recita versuri de Coșbuc.

*

Publicul pare foarte dorit de muzică aleasă. Cererile de bilete pentru cele 4 reprezentații ale operetei germane sunt foarte numeroase, date fiind succesele mari repurtate de această trupă în Capitală.

Inscrierile se fac la „Thalia“.

*

Academia de științi din Paris a primit comunicare că astronomul nordamerican Lowell a izbutit ca prin analize spectrale să stabilească, ceea ce până acum era numai o hipoteză, că există aburi de ape în planeta Marte.

*

Cunoscutul scriitor parizian Pierre Veber a construit după o schiță mai veche a lui Alfred Capus o comedie: „Qui perd, gagne“. Ea a fost jucată zilele aceste cu succes de d-na Réjane.

*

„Giornale d'Italia“ comunică știrea, că a primit mai înainte cu cîteva zile o epistolă de la un corespondent al său din Fontignano—prin care se spunea că osemintele lui Perugino—care ca învățăcel al marelui Rafael și-a cîștigat nemurire—sunt îngropate în biserica din Fontignano într'un vas de petroleu. Osemintele lui Perugino au fost dezgropate cu prilejul reînoirii bisericei și de atunci zac uitate de toți într'un vas de petroleu.

Sic transit gloria mundi!

*

La societatea medicală din Berlin doctorul Fraenkel a cetit un raport asupra mortalității în Germania în ultimii 30 de ani, prin tuberculoză. Mortalitatea generală a mers scăzînd din an în an; mortalitatea din cauza tuberculozei care în 1881 era de $32\frac{1}{2}$ la 10000 a scăzut la $17\frac{1}{4}$ în zilele noastre. Raportorul atribuie scăderea atît descoperirilor lui Koch, cît și mijloacelor profilactice moderne.

*

Guvernul francez, condus de un literat și un dramaturg—dl. Clómenceau—pare înclinat a da dreptate scriitorilor Mirbeau și Nathanson în conflictul lor cu Jules Claretie care—precum am anunțat—refuză acum piesa lor „Le Foyer“, după ce fusese pusă în repetiție. Aceasta pentru că Claretie nu vrea să facă sînge rău Academiei care e cam maltratată în presă. Consiliul de miniștri a discutat chestiunea și pare a fi defevorabil d-lui Claretie.

*

STRUNA ZILEI

LA MAI MARE

Succesul alegerei de eri însamnă triumful candidatului nostru, însamnă consacrarea viitorului nostru de partid.

Evenimentul.

Le urăm cît vor de multe
Zile ca și cea de ieri:
Consacrări, izbînzi, triumfuri,
Prin asemenea... căderi.

Informații

— —

Liberalii din Iași, în plină debandadă, tratează pe alegătorii colegiului I de Senat ca pe un Grigore Buicliu oare care.

Fiind-că acest celebru neștiut a fost învins pînă și de simpatiile doctorului Iuliano, liberalii, ca să amenințe pe marii proprietari, alegători în colegiul I de Senat, au declarat, înainte de alegere, că vor întrebuința tunuri în contra acestor proprietari.

Iar ca să explice de ce candidatul Buiucliu a pățit rușinea cea mare, liberalii afirmă că alegătorii: mari proprietari, profesori, magistrați, avocați etc, au fost *cumpărați pe bani*.

Liberalii afirmă chiar un fapt: că un membru al partidului conservator-democrat ar fi distribuit bani și că ar fi arătat unui doctor o sumă de șease mii lei—destinați alegerei.

Somăm pe liberali să explice lămurit lucrurile — nu prin coțcării — căci, altmintreli, infamia o vor plăti ei Duminica viitoare, cum am plătit-o și Duminica trecută.

● **Procesul Lottei.—Achitare.** — După depunerea d-lui locot. Pruncu, apararea i-a pus următoarea întrebare:

— E adevărat că i-ați promis căsătoria?

D. Pruncu: De promis nu i-am promis, ea însă a citit prin ziare că d. ministru de răsboiu luase dispoziția de a nu mai lasa pe ofițeri să trăiască în concubinaj, ci să se căsătorească imediat.

Citind acestea, ea mi-a cerut în adevăr; eu însă evitam și cînd îmi vorbea de căsătorie, luam altă vorbă.

Se dă apoi citire listei martorilor care sunt în număr de 40 și se procedează la ascultarea lor.

Primul care e ascultat, e soldatul Rotariu D., ordonanța d-lui locot. Pruncu, care povestește că fiind luat ordonanță a găsit acasă la d. Pruncu pe Lotti. La început el credea că e vre-o rudă a locotenentului, mai tîrziu a aflat cine e. Soldatul spune că a auzit adesea certuri mari între locot. și Lotti și chiar pe el îl certa veșnic.

E ascultată apoi femeea Toni Ghingol la care șezuse Pruncu, care de asemeni declară că auzise certuri mari între acești doi. Mai sunt ascultați apoi: d-na Elena Pralea, Motla Aisenberg și Aglae Vasiliu.

D. dr. I. Țaranu: Eram cu d. Drăghici avocat, pe strada Lăpușneanu, pe la orele 6 seara și am auzit întăi o detunătură, care venea din spre strada Banu. Au mai urmat apoi alte două detunături și apucînd în spre fața locului pe strada Banu, l'am văzut pe d. locot. Pruncu avansînd spre strada Lupușneanu, zicînd: „M'a împușcat Lotti“. Am văzut apoi pe Lotti, care striga: „Imi pare rău că n'am putut să mă împușc și pe mine“. Pruncu a fost apoi dus la spital, iar Lotti la comisie.

Apararea: Rog pe d. martor să ne spuie, în ce hal se găsea Lotti atunci?

D. dr Țaranu: Era foarte agitată!

D-ra Eleonora Cațichi, croitoreasă, declară că lucra Lottei bluze și haine și spune că de cîte-va ori ducindu-se la Lotti a auzit ceartă între cei doui.

Eu am scris scrisoarea adresată d-lui Pruncu, prin care Lotti spunea că se sinucide,—aceasta în urma rugămintei ei. Nu știu însă conținutul scrisoarei, căci am servit ca o mașină de scris.

Ministerul public declară apoi că renunță la ceilalți martori.

Apararea de asemeni declară că renunță la o parte din martori, afară de cei care urmează:

D. dr. Bogdan, chemat ca expert pentru a'și da părerea sa asupra stărei mintale a Lottei, face niște explicații în adevăr foarte interesante din punctul de vedere științific.

După ce d. președinte dă citire actului medico legal încheiat de d. dr. Bogdan împreună cu dl. dr. Zosin, dl. dr. Bogdan declară că menține cele scrise în acest act și anume că Lotti suferă de o insuficiență mintală.

Apărarea cere apoi ca să se dea citire actului medico legal încheiat de comisiunea din București, compusă din d-nii d-ri Marinescu, Minovici și Obreja, asupra stărei mintale a Lottei, pentru ca d. dr. Bogdan să se pronunțe asupra lui.

D. dr. Bogdan: Ministerul public ne avînd încredere în actul meu legal, la termenul trecut, a apelat la „somitățile“ din Capitală, dar fără frică pot să spun că concluziile actului încheiat la București de acele „somități“, sunt foarte slabe și chiar fără nici un senz.

Acel act medico-legal spune că se observă o degenerescență; dar se poate dovedi cu autorii cei mai mari, că cine zice degenerescență, zice și debilitate mintală. Raportul mai zice că femeea aceasta nu e complect normală și că sfera morală e scăzută, n'are inteligență etc. Apoi toate acestea ce dovedesc altă-ceva de cît cele susținute de mine. Analizînd amănunțit acest act, d-sa spune că actul se contrazice el singur D. Bogdan dovedește că acuzată e atinsă de o afecțiune mintală și ca atare responsabilitatea ei e scăzută.

Apararea: Rog pe dl. dr. Bogdan să spuie dacă la examinarea Lottei a găsit sau nu zone histerice.

D. dr. Bogdan: Da, am găsit și asta am spus'o dela început.

D-sa mai dă apoi și alte explicații importante.

D. dr. P. Zosin: Arati de la început că părererea sa este că Lotti sufere de o debilitate mintală pe teren histeric.

Și d-sa ia apoi în discuție actul medical încheiat de comisiunea din București.

Ca și d. dr. Bogdan d-sa dovedește, cu diferiți autori, că acest act medical are concluzii cu totul contradictorii și însuși acest act spune că pe Loti nu o ajută mintea să facă cel mai simplu calcul și că nu se bucură de facultățile mintale pentru a putea ajuta la mărirea intelectului ei.

D. dr. Zosin, cu o mare competință, dă apoi multe explicații interesante din punct de vedere științific, dovedind că acuzata sufere de debilitate mintală.

D. dr. Apotecher declară că a curat'o acum 2 ani. Maladia de care suferea a determinat să fie foarte nervoasă.

D-na Zacopceanu, primă la sf. Spiridon, declară că în timpul cînd Lotti era în spital, era foarte nervoasă. Plîngea toată ziua. D. dr. Negel i-a pus diagnoza histeriei.

Se suspendă apoi ședința pentru 15 minute.

La deschiderea ședinței d. procuror Hamangiu își susține rechizitorul: Cînd judecăm o crimă și mai ales ca aceasta de astă-zi trebuie să lăsăm la o parte sentimentele. Un fapt este constatat: crima a fost sevărșită și dacă d. Pruncu a scapat cu viață, aceasta se datorește numai împrejurărilor. N'ași fi venit să susțin azi acuzarea dacă n'ași fi avut absoluta convingere că prevenita e cu totul responsabilă de fapta comisă.

D. procuror zice că alt-fel s'ar fi prezentat lucrurile, dacă am avea de-a face cu o fată cinstită, și ar fi o mare greșală socială dacă nu s'ar da un exemplu.

D-sa spune că s'au format multe legende în această afacere, numai pentru a se ușura soarta acuzatei. E deplin stabilit că e responsabilă de fapta ce a comis'o și nu poate exista nici-o scuză în faptul ei criminal.

După ce face istoricul afacerei și împrejurările în care s'a comis faptul, d. procuror Hamangiu compară faptul cu cazurile: Candiano Popescu, care deși nebun a fost condamnat la 10 ani; al soldatului Isbășoiu din Craiova, care de și suferea de epilepsie, a fost condamnat.

D-sa cere juraților să aducă un verdict afirmativ, cu circumstanțe atenuante.

Se dă cuvîntul apoi apărărei.

D. avocat F. Ciorapciu, dovedește că nu e adevărat că Lotti a fost prostituată cum a susținut d. procuror; apoi arată că mai vinovată e societatea și în primul rînd părinții ei, cari au părăsit'o. Dovedește apoi că prevenita sufere de debilitate mintală și e o femee anormală și că n'a comis faptul de cât din sentiment.

D-sa cere achitarea.

D. Georges Beldiman, zice că nu Lotti e vinovată față de societate, ci societatea față de Lotti. Explică apoi starea acuzatei cînd a fost părăsită de dl. Pruncu.

D-sa arată apoi că d. procuror astă-zi zice că actul medical n'are nici o importanță, de și în rîndul trecut a dat acestui act atîta apreciare, că a amînat procesul numai pentru a face un asemenea act la București.

D. Beldiman arată apoi că Lotti a comis faptul din dragoste, fiind că iubea și cere un verdict negativ, zicînd că și Hristos a zis: „Va fi ertat mult, cel ce va fi iubit mult“.

Președintele face apoi rezumatul desbaterilor și la orele 8 jurații trec în camera de deliberare și după cîte va minute se întorc aducînd un verdict negativ și în consecință curtea achită pe Lotti Bernovanu, punînd'o în libertate.

● *Independența* de astă-zi afirmă că d. G. Lascar, candidatul partidului conservator-democrat, nu va mai lupta la balotajul de Duminecă.

Inutil de a mai spune că știrea aceasta e un simplu truc electoral: prietenul nostru a făcut declarație că-și menține candidatura.

● **Perceptorii.**—După cum am anunțat, perceptorii-șefi, între cari și d. I. Badareu, perceptor la Iași, au fost convocați la minister.

D. Em. Costinescu a propus perceptorilor ca să devie funcționari salariați, în loc de-a primi procente asupra încasărilor ca până în present.

Perceptorii au primit propunerea.

● Ziarele liberale confirmă știrea de care noi am dat'o de mult, că, de la 1 April, creditul viticol va fi unificat cu creditul agricol.

● In sesiunea viitoare a societăței pe geografie, care se va deschide la 15 a. c., vor vorbi, între alții, d-nii: Teodor Burada despre „o călătorie la mînăstirea sf. Sava din Pelestina“; d. prof. doctor Dragomir Hurmuzescu va vorbi despre: »substanțele radioactive, distribuirea și formarea lor în scoarța terestră“.

● Termenul pentru înscrierea la examenele Conservatorului, a elevilor pregătiți în particular, a fost prelungit până la 1 April.

● Astăzi Marți 11 Martie, rulează un program nou la Ciuematograful Pathé Frères din Sala Teatrului-Circ Sidoli. Grădina Zoologică din Paris, Circuitul de la Dieppe, cea mai mare cursă de automobile din lume, Ultimul Carnaval din Nizza (1908), Căsătoria regelui Spaniei, Brazilia și cascadele sale și un mare număr de sujete comice compun programul de mâne seară, unul din cele mai bogate, văzute până astă-zi.

Afară de Cinematograf, va avea loc întăia reprezentație a teatrului de Câni. O potae de 20 Câni dresați ca gimnastici, clovni, muzicanți etc. Intelegintele patrupede vor apărea înaintea spectatorilor chiar în realitate, ca maiștrii în diferitele arte ale scenei.

Peste câte-va zile vor debuta frații Dumitrescu, un trio de gimnastică care a făcut furori în străinătate, aducând în același timp laude țărei noastre. Ei au arătat lumei întregi că țara noastră posedă artiști în toate ramurile, care rivalizează cu cei de peste hotare.

※ Seria a X-a a învățătorilor chemați pentru examenul de înaintare pe loc, a ținut eri conferințele.

Toți candidații au reușit, la aceste conferințe.

Astă-zi candidații dau proba practică pedagogică: cei de la comisiunea I-a dau această probă la școala primară „Regina Elisabeta“ și cei de la comisiunea a II-a la școala primară „Principele Ferdinand“.

Mîine va fi chemată seria a XI-a.

E probabil că examenul de înaintare, pe loc va dura pînă la 1 Aprilie a. c.

● La catedra de drept civil, rămasă vacantă la București, prin moartea regretatului Ștefan Șendre, a fost recomandat eri, potrivit raportului d-lor M. B. Cantacuzino și D. Alexandrescu, d. profesor George Tabacovici, agregat definitiv la catedra similară dela Iași.

● Zilele de 16—18 Martie au fost fixate de consiliul facultății juridice pentru examenele de echivalare ale diplomelor de doctori în drept de la facultățile juridice din străinătate.

DIVERSE

— Aflăm că a avut loc logodna domnului avocat Petrea cu d-na Maria Popovici.

— In luna curentă consiliul de resboiu al corpului 4 de armată, va ținea ședințe în zilele de 26, 27 și 28 Martie.

Consiliul va fi prezidat de d. colonel Aslan.

— S'a dat o circulară primarilor din comunele rurale prin care le pune în vedere din nou ca să continue a da explicații juste legilor agrare făcute de guvern.

— Cu începere de la 1 April regia va pune în vînzare un nou soi de țigarete, pentru soldați. Pentru 5 bani se vor da 20 țigarete. Kilogramul de tutun se va vinde cu lei 2.50.

Tot atunci se va pune în vînzare și tutunul denicotinizat cu 50 lei Kilogramul.

— D-ra Nathalia Șandru, și-a susținut licența în filosofie, în fața comisiunei compusă din d-nii profesori Paul Negulescu, I. Găvănescul și Petrovici.

— Administrația comunei Iași a făcut cunoscut direcțiunei tramvaiului, ca în cel mai scurt timp să înceapă a asfalta străzile deteriorate pe unde trece tramvaiul.

— Un mare incendiu a isbucnit eri noaptea la locuința săteanului Gh. Geambașu din Epureni.

Focul a distrus niște hambare în care erau peste 2 vagoane de popușoiu.

Pagubele se urcă la 5000 lei.

De unde și cum a luat naștere focul, nu se știe.

Ultime informaţii

● *D. Take Ionescu, care urma să sosească astă-zi dimineaţă în Iaşi, n'a mai sosit, din cauză că procesul în care avea să pledeze, nu s'a mai judecat, prin neprezentarea părţei reclamante.*

Intrunirea anunţată pentru astăzi, ora 5, la clubul conservator, va avea loc.

D. A. A. Bădăreu va face mai multe comunicări.

⁂ *Prensul Fînuţă-Griguţă, excelentul camatar, „dzsminte" afirmarea făcută de d. Bădărău, că atît prensul, cît şi ceilalţi din ilustra familie, s'au interesat de indigenate evreeşti.*

Cîte parale plătesc desminţirile Prensului—ştim noi. Pvensul a afirmat că d. Take Ionescu ar fi tratat în chestia terenurilor petrolifere şi cînd a primit desminţire de la d. I. Lahovari, prensul n'a bine-voit a lua act de dînsa.

Prensul, în calitatea sa de camatar, a împrumutat pe vechilul său cu 3000 lei cu 10 la sută. Vechilul a desminţit că prensul ar lua 10 la sută ci numai 5 la sută.

Şi prensul a lăsat nedesminţită această formidabilă desminţire.

Dacă Prensul va cere de la noi indicii materiale, că el şi ilustra familie s'au interrsat de indigenate evreeşti, noi vom da acele indicii.

Pînă atunci noi afirmăm că ilustra familie a patronat următoarele indigenate: Teiler, Bercovici, Speyer şi David.

Doar dacă d. Roman, desminţitorul familiei, va declara, sub semnătură, că citaţii nu sunt evrei.

○ *Desperaţi de învingerea lor de Duminică, colectiviştii din Iaşi au hotărît să facă uz, la balotaj, de toate armele infame al căror monopol l'au avut în tot deauna.*

Alegătorii nu se vor lăsa intimidaţi, căci nu alegătorii celui mai luminat colegiu se vor speria de infamiile agenţilor colectivişti.

● **Duelul Lascar-Stere.** *La ediţia a doua a numărului nostru de ieri am publicat ştire că un duel a avut loc între d-nii Gh. Lascar şi Const. Stere.*

Dăm mai jos procesele-verbale care zugrăvesc împrejurările şi condiţiunele duelului.

Primul proces-verbal încheiat dimineaţă la ora 10 glăsueşte ast-fel:

Noi Constantin Chilimoglu şi Gh. Gh. Mîrzescu, martorii d-lui Constantin Stere şi;

Noi Nicu Nanu şi Ioan Zarifopol martorii d-lui Gheorghe Lascar,

Intrunindu-ne astăzi 10 Martie, ora 10 a. m., în casa d-lui Gheorghe Mîrzescu, pentru a vida incidentul ivit între clienţii noştri, din cauza articolului apărut în ziarul „Opinia" No. 383 din 8 Martie 1908, a cărui răspundere a luat'o d. Gheorghe Lascar.

După ce am epuizat toate mijloacele pentru a înlătura eşirea pe teren, am găsit inevitabilă o reperaţiune prin arme în condiţiunile următoare;

Arma aleasă a fost pistolul;

Se va schimba un glonte la 20 de paşi, la comandă;

Conducerea luptei a fost încredinţată d-lui Nicu Nanu;

Ziua întîlnirei este astăzi 10 Martie ora 4 p. m.

Locul întîlnirei e platoul Copoului.

Drept care s'a încheiat prezentul proces verbal.

I. Zarifopul, N. Nanu,
Gh. Mîrzescu, C. Chilimoglu.

*

Duelul a avut loc aşa cum arătat în numărul nostru de ieri. Iată procesul verbal care descrie cum a decurs lupta.

„In urma procesului verbal încheiat astă-zi în 10 Martie 1908, întîlnirea între domnii Gheorghe Lascar şi Constantin Sterea a avut loc în condiţiunile stabilite, schimbîndu-se două gloanţe fără rezultat.

Noi martorii am declarat incidentul închis şi onoarea satisfăcută.

N. Nanu, I. Zarifopol,
C. Chilimoglu, G. Mîrzescu.

● *Ziarele liberale şi carpiste—de comun acord—relevă aceleaşi două cazuri izolate: că la alegerea de duminică au venit să voteze: un magistrat de la Bărlad şi un avocat, care după părerea ziarelor cartelate, n'ar fi avut drept să voteze.*

Magistratul—pe care nimeni nu l'a chemat la vot—credea, şi cu drept cuvînt, că votarea se face după anul calenderistic şi cînd a aflat că el personal *n'are acest drept, s'a abţinut de la vot.*

Avocatul se află înscris în liste, a fost mènţinut şi pentru anul viitor; a votat, în alegerele generale, fără a fi oprit.

Dar de ce nu protestează liberalii şi junimiştii contra faptului că au votat d-nii Miclescu şi Andronescu?

Iar în ce priveşte magistratul, întrebăm dacă este adevărat, că d. C. Vasiliu, jude-instructor la Puzău, a fost telegrafic chemat la Iaşi de d. Ath, Gheorghiu?

● *Mai mulţi ţărani de pe moşia Hărpăşeşti, jud. Iaşi, au intrat astă-zi cu plugurile pe acea moşie, sub pretext că nu li s-a dat pămînt în deajuns.*

Jardarmii au legat pe ţarani cot la cot şi astă-zi ei au fost aduşi în Iaşi şi predaţi autorităţilor.

● *Din Odessa ni se scrie că toţi profesorii de la Universitatea din acel oraş au fost puşi în posiţie de disponibilitate şi daţi judecăţei, sub invinuirea că făceau parte din obştiile socialiste-revoluţionare ale studenţilvr de la acea universitate.*

● O reflecţie a d-lui Georgel Mîrzescu asupra rezultatului de Duminică:

Candidatul conservatorilor-democraţi a avut abatage de 9, candidatul guvernamental abatage de 8, candidatul carpist bac.

— Cum asta? îl întreabă un prietin.

— Da. Lascar a avut 162 voturi—adică unu şi cu şase şapte şi cu două nouă. Buicliu a avut 152 voturi—adică unu şi cu cinci fac şase şi cu două opt. Greceanu a avut 127—adică unu şi cu două trei şi cu şapte, bac.

● Mîine seară toţi soldaţii bacalaureaţi din garnizoana locală vor pleca la Bucureşti, la şcoala de ofiţeri în rezervă, ce s'a înfiinţat pe lîngă batalionul de vînători din Capitală.

● Se ştie că d. G. G. Mărzescu, deputat de Iaşi, simţindu-se ofensat de un articol al confratelui „Ordinea", a cerut satisfacţie.

D. căpitan Diamandescu s'a declarat autorul acelui articol.

⊛ Confratele „Roumanie" află că Parlamentul va fi convocat în sesiune extra-ordinară, imediat după serbătorile Paştelui.

⊛ La adresa No. 13002 seria A, din 3 Martie a. c., prin care d. P. Cristescu, maestru de dans, este înştiinţat de către Onor. Minister al Cultelor şi Instrucţiei Publice, că nu i se mai acordă pe viitor copii de şcoala primară pentru jocuri gimnastice şi dansuri naţionale, pentru că lasă de dorit în ceea ce priveşte disciplina copiilor, le pretinde costume costisitoare şi că n'a vărsat cantinei şcolare din Iaşi nimic din produsul încasărilor, răspundem că toate aceste învinuiri sunt gratuite, chemate de a lovi într'un om, care este tată a 10 copii, munceşte din greu pentru întreţinerea familiei, făcea un mare serviciu şcolilor primare prin deşteptarea gustului de muzică şi gimnastică şi că în raporturile sale cu autorităţile sale şcolare a fost totdeauna corect. Ca dovadă este că cu recipisa No. 59 din 27 Iunie 1906 şi jurnal No. 142 a vărsat cantinei şcolare din Iaşi suma de 76 lei, 50 bani, din serbarea de la April aceiaşi an.

Măsura luată contra d-lui Cristescu tradează în mod făţiş sentimentele, de cari sunt conduşi cei ce diriguesc astăzi învăţămîntul nostru public.

◕ In urma intervenţiei ministerului instrucţiunei publice către cel de interne, acesta din urmă a admis ca la formarea budgetelor comunelor rurale, pe noul an financiar, să ia parte şi învăţătorii, pentru a arata nevoile care le au şcoalele rurale.

● Revizoratul şcolar a pus în vedere diriginţilor de şcoli primare rurale că ministerul instrucţiunei publice admite înfiinţarea de societăţi pentru ajutorarea elevilor, cu condiţia însă ca aceştia să nu fie impuşi la nici un fel de cotizaţii.

● Azi dimineaţă pe cînd trenul de Bucureşti venea spre Iaşi, în apropiere de staţia Bîrnova, a fost atacat cu pietre.

Ferestrele de la cîte-va compartimente de clasa II-a au fost sparte, însă din fericire nu s'a semnalat nici un accident de persoane.

Secţia de jandarmi din Bîrnova a fost înştiinţată pentru a face cercetări.

⊛ Senatul universitar şi colegiul profesoral al facultăţei de litere, întrunite ieri seara, au recomandat pe d. Gusti la catedra de Morală şi istoria filosofiei, vacantă la facultatea din Iaşi.

Senatul şi consiliul au exprimat şi desideratul ca acea catedră să fie bifurcată în sensul ca ea să fie încredinţată, parte d-lui Gusti, parte d-lui Petrovici.

⊛ Fraţii Cristea mulţumesc călduros tuturor acelora, cari au binevoit a lua parte la înmormîntarea mamei lor, care a avut loc eri.

⊛ Pentru restabilirea liniştei la Hărpăşeşti, a sosit la faţa locului un detaşament de roşiori sub comanda ub-locotenentului Popovici.

⊛ In astă seară la orele 8, are loc în Aula Universităţei, prelegerea publică a d-lui maior dr. Vicol, conferenţiarul societăţei Crucea-Roşie.

D-sa va vorbi despre „Viaţa soldatului".

⊛ Ministerul de domenii a făcut cunoscut prefecturei că consiliul superior de agricultură cerînd avizul ministerului de finanţe dacă diferitele cereri adresate consiliului, precum acele privitoare la constituirea islazurilor comunale şi împroprietărirea cu pămînt de cultură, contestaţii cu privire la alegeri de membri ai comisiilor regionale etc. etc,, pot fi scutite de timbru, ministerul de finanţe s'a pronunţat că numai actele de învoeli agricole sunt scutite de taxa timbrului.

Aceasta a fost adusă la cunoştinţa primarilor şi inspectorilor comunali.

⊛ Senatul universitar în şedinţa de aseară a bine-voit a pune la dispozţiia d-lui G. Beldiman avocat, Aula Universităţei din Iaşi pentru o serie de trei conferinţe şi anume:

Duminică 23 Mart 1908—d'Annunzio.
Duminică 30 Mart 1908—Ibsen.
Duminică 6 April 1908—Maeterlink.

Conferinţele vor începe la 4 jum. p. m. Intrarea liberă.

● D. I. Teodoru a fost numit păzitor al legei vînatului în împrejurimele Tg. Frumos.

● **Judiciare.**—Astăzi Curtea de Apel secţia I a cercetat apelul d-nei Kortatzi prin care cerea punerea sub interdicţie a d-lui Exarcu.

Cum d-na Kortatzi nu s'a prezentat, curtea a respins apelul ca nesusţinut.

— Camera de punere sub acuzare a admis cererea de punerea în libertate a lui Lăzărescu, din Podul Iloaia, acuzat de fals în acte publice, admiţînd o cauţiune de 1.000.

— Mâine, după cum se ştie, Curtea de Apel în secţii unite va judeca în camera de consiliu cazul d-lui M. Ciuleiu, preşedintele tribunalului din Botoşani.

D. Ciulei va fi aparat de d-nii avocaţi: G. Nicoleanu, Matei Cantacuzino şi Eduard Ullea.

● Comandantul batalionului 4 de vînători, a trecut ieri în inspecţiune recruţii acelui batalion.

⊛ **Examenul de înaintare pe loc.**— In altă parte a ziarului am arătat că învăţătorii din seria X chemaţi la examenul pentru înaintarea pe loc au ţinut aseară conferinţa, reuşind toţi.

Iată numele învăţătorilor cari fac parte din această serie:

La comisinnea I-a: Nazarie N. Mihai (Roman), Nisipeanu Ioan (Brăila), Popa Ion (Neamtz), Papadopol Gh. (Suceava), Popazu Aglae (Iaşi), Petreanu Eugen (Tulcea), C. Popescu (Iaşi), Gh. Popescu (Neamtz), V. Popescu (Brăila).

La comisiunea a doua: Murariu Ion (Suceava), Nicolau Ion (Vaslui). Patriciu Enea (Constanţa), Pandele Andrei (Fălciu) Petreanu N. (Tulcea), Popa I. (Tecuciu) D. Popescu (Tecuciu), T. Popârlan (Brăilu), Gh. Popescu (Tutova).

De seară se va da rezultatul definitiv a celor reuşiţi din această serie.

*

Mâine va fi chemată a XI-a serio, din care fac parte următorii învăţători:

La comisiunea I-a: Popovici G. (Iaşi) C. Postescu (Putna), Th. Popovici (Tutuva), Puşcaşu I. (Dorohoi), Gr. Răducanu (R.-Tarat), Răşcanu Gh, (Vaslui), Răpeanu Neculai (Iaşi), Sachelarie Gh. (Iaşi) Scutărescu Carolmia (Neamtz).

La comisiuneo doua: I. Popovici (Iaşi) Cristea Popovici (Covurlui), Gh. Porcescu (Roman), Puşcaşu Raluca (Dorohoiu), Racoviţă Gr. (Iaşi), Rădulescu Teodor (Brăile), Răpeanu Neculai (R.-Sarat), Rizescu Dim. (R.-Sarat) şi Săvescu Natalia (Tecuciu).

⊛ Consiliul comunal de Roman a votat convenţia referitoare la îndestularea Romanului cu apa din cantitatea rezervată Iaşului.

Comuna Roman se obligă să plătească comunei Iaşi, timp de 50 ani, cîte 40.000 lei anual.

Actualmente se elaborează proiectul, care va fi votat zilele acestea şi de consiliul comunal de Iaşi.

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Pentru cei care au întîrziat, să nu *peardă ocaziunea acuma la*

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea are loc la

— 17 şi 18 Martie 1908 —

Iar cîştigul principal în caz norocos

LEI 90,000 LEI

Inştiinţez pe onor. Public că am pus în vînzare pentru această clasă ultimele rezerve de 20—25 lozuri, cu preţurile oficiale:

1/8	Una optime	13 Lei
1/4	Un sfert	26 Lei
1/2	Una jumatate	54 Lei
1/1	loz întreg	104 Lei

Comandele din ţară se efectuează însoţite de valoarea respectivă.

Gonosan

TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi prevîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare. De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii cu 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 11 Martie

Consiliul superior al armatei

Bucureşti.—La sfîrşitul lunei aceştia, imediat după ce se vor fi votat de ambele corpuri legiuitoare cele trei proecte de legi propuse de d. general Averescu, consiliul superior al armatei se va întruni pentru a aviza la dispoziţiile necesare aplicărei acelor noui legi.

Două circulări

Bucureşti.—„Monitorul Oficial" de astăzi publică două circulări privitoare la aplicarea legei monopolului cîrciumilor la sate.

Prima este circulara ministerului de interne către prefecţi şi a doua a prefecţilor către primari şi unde se descriu pe larg aplicaţiunile legei.

Legea se va pune în aplicare pe ziua de 1 Mai 1908.

Proectul jandarmăriei rurale

Bucureşti.—Acest proect a suferit în ultimul moment importante schimbări, — schimbări imprumutate din proectul întocmit de regretatul V. Lascar pentru reorganizarea jandărmeriei rurale.

Reforma sanitară

Bucureşti.—Proectul de reformă al legei sanitare, întocmit de d. dr. Cantacuzino, a fost definitiv terminat şi aprobat de ministrul de interne.

Zilele acestea proectul va fi depus pe biroul Camerei.

Demisiuni de generali

Bucureşti.—D. general Averescu a supus astă-zi spre semnare M. S. Regelui decretele prin care se primesc demisiile din armată a d-lor generali Angelescu şi Hiotu.

D. Nicu Albu bolnav

Bucureşti.—Din Piatra vine ştirea că d. Nicu Albu, şeful liberalilor din acel oraş, care de curînd s'a întors din strainătate unde urmase o cură prescrisă de d-rul Noorden, va pleca din nou în străinătate pentru a 'şi căuta de sănătate.

Camera

Bucureşti.—Inainte de deschiderea şedinţei unii deputaţi asigură, că decretul în chestia Davila a fost trimes la „Monitor".

Prin acel decret, care va apărea mîine, nu se spune decît că d. Davila a fost desărcinat din funcţia de director al teatrului.

In ce priveşte numirea d-lui Pompiliu Eliade, decretul nu va pronunţa nimica şi probabil că i se va da delegaţie provizorie printr'o simplă decizie ministerială.

*

D. Gh. Panu a fost ales raportor la proectul de lege comunală.

Comitetul delegaţilor a dat însărcinarea d-lor Saita şi ing. Gheorghiu ca să modifice tabloul de împărţirea comunelor rurale aşa cum deputaţii Camerei o cer.

D-nii Saita şi Gheorghiu sunt asaltaţi de deputaţii majorităţei în vederea acestei modificări.

*

In şedinţa publică votează cîte-va proecte de credit şi apoi treee în secţiuni pentru a se ocupa cu studiarea proectelor depuse.

Arestarea unui fraudulos

Paris.—Financiarul Rochette a fost arestat. Birourile casei sale de bancă au fost închise.

O mare mulţime staţionează în faţa birourilor păzite de poliţie.

Această arestare a produs o mara emoţie, provocînd o mare scădere e valorilor lansate de acea casă.

Se zice că Rochette ar fi emis acţiuni în valoare de pînă la 80 milioane lei.

Mii de mici capitalişti sufăr perderi prin manoperele frauduloase ale bancherului.

Scufundare

Lubek.—Un vas auto-motor, avînd pe bord 14 pasageri, s'a scufundat pe lacul Ratzebourg. Patru persoane nu au putut fi scapate.

Teroriştii

Iekaterinodar.—In strada principală o luptă a avut loc eri.

Un ofiţer şi cîţiva poliţişti au fost ucişi; 5 dintre atacanţi au fost ucişi. Mai mulţi trecători au fost răniţi.

Teribilă nenorocire

New-York.—O telegramă din Tokio spune că vasul „Matsumarn" s'a scufundat în urma unei ciocniri de o stîncă în vecinătatea localităţei Hacodate.

Comandantul vasului, 43 oameni din echipagiu şi majoritatea pasagerilor 244, au pierit.

Arestările unor atentatori

Madrid.—Ziarele anunţă că s'a arestat la Vigo, pe bordul vasului Thoms, un individ sosit din Buenos aires şi compromis în recentul atentat contra preşedintelui republicei Argentina.

Un alt individ a fost arestat ca complice, pe bordul vasului „Urmastori".

Asasinate

Salonic.—Asasinatele printre membrii comitetelor bulgare au sporit mult în ultimul timp.

La un bulgar asasinat la Manaspit în districtul Strumitza s'a găsit o hîrtie a şefului Sandansky, ameninţînd soarta celui asasinat.

Doui bulgari au fost asasinaţi pentru că au primit servicii în contra ordinului comitetului.

Inspecţia

Petersburg.—Din ordin imperial o inspecţie extraordinară a tuturor porturilor de războiu şi a fortificaţiilor de pe coasta rusească la Marea Baltică şi la Marea Neagră va avea loc. Mai mulţi amirali au plecat eri în acest scop.

DE INCHIRIET

de la 23 Aprilie 1908

1) Un apartament din 4 camere osebit bucătarie şi sofragerie— atenanse, grajd, remise şi altele.

2) Un apartament compus din 3 camere şi bucătărie, atenanse, toate cu instalaţiune electrică şi grădini spaţioase.

A se adresa la proprietar,

ILIE I. COCIA

Strada Bucşinescu No. 15 Iaşi

De inchiriet de la 26 Oct. 1908. Două dugheni (în parte sau în totul) din str, Ştefan cel Mare No. 8 ocupate actualminte de d. David Kohnfeld, cu sau fără locuinţă, compusă din 4 odăi şi una bucătărie.

A se adresa la d-na de Neuschotz proprietară.

Licenţiat în Litere

Face cunoscut elevilor din gimnazii şi licee şi elevilor cari dau examen în particular, că se însărcinează cu facerea de traduceri, compoziţiuni şi disertaţii din limbele franceză, germană, engleză, latină şi greacă în romînă şi vice-versa, cu preţuri moderate.

Corespondenţă în toată ţara. Răspunde urgent.

A se adresa la Administraţia ziarului.

Lucrările se fac în 12 ore.

Un tănăr absolvent al unei şcoli comerciale din Viena, cunoscînd perfect limba germană, puţină franceză şi corect romînă, stenografia, scrisul cu maşina, caută un post. Ofertele sub Lohentum la Depozitul de ziare din Iaşi.

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 și 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șepte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbitivă a cumpara din putinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumàtate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Prețurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.50 lei	1/4 Un sfert	9.00 lei
1/2 Una jumătate	18.00 lei	1/1 loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează serviciu cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenți

Persoanele aparținînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relații și contact cu poporul și oamenii de la sate, sunt rugate a-și da adresele respective. Cîștig ușor și mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală Codeina și Tolu; el inlocuește Pasta Zed și poate fi intrebuințat pentru a indulci ceaiurile și laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Folosește de minune in contra **irritatiunilor, peptului** și **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgărești, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** și la *diverse* **Pharmacii**

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 PARIS

Tótă lumea cunóște proprietățile iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obținutăra ce'e mai bune efecte în *afecțiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria oselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii și terțiare.* Toți medici citați acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acțiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesnește absorbțiunea iodurului și evitează iritațiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuințarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găsește în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă și

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu **BROMURUL DE POTASSIUM**

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentițiunei,* etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAȘI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelașŭ timp ca și răcoritorŭ; el ajută și corrige tote secrețiunele și dă forța organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelașŭ succesŭ capiilorĭ și bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experiență de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că **Eléxirul Guillié** este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORĬ EPIDEMICE, FRIGURILORĬ PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORĬ DE FICAT SI DE STOMAC, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRA SI RHUMATISMALE

și in general ca depuratif in tote **BOLELE CONGESTIVE.**

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie **FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iași, —*strada Stefan-cel-Mare*—Iași

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 200 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

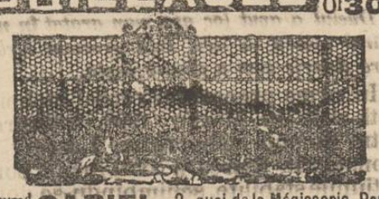

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f [illegible]
Châssis de couche, depuis..... 7 [illegible]
Paillasson pour abris, le mètre carré... [illegible]
Porte-Bouteilles, pour [illegible] Places..... 7 [illegible]

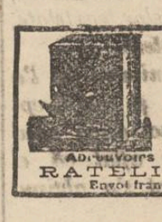

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 387.—IAŞI, Joi 13 Martie 1908

GHEORGHE LASCAR

ème candidatul partidului conservator-democrat la Balotajul colegiului I de Senat din Iaşi, în ziua de 16 Mart a. c.

IN FOCUL LUPTEI

In timp ce din toate părţile ţării, adeziuni nouă vin să îngroaşe rîndurile partidului conservator democrat, Iaşul înregistrează cea dintăi luptă, şi—cum era de prevăzut—cea dintăi izbîndă a democraţiei conservatoare.

Am zis cea dintăi izbîndă, şi cuvîntul e de sigur prea slab, — căci ceea ce am obţinut e mai mult de cît o izbîndă comună, este un mare şi strălucit triumf, a cărui însemnătate a recunoscut-o o ţară întreagă, şi ale cărui urmări le vor simţi în curînd toţi acei cari cu spaima în suflet şi cu minciuna pe buze, încearcă să dea lucrurilor o înfăţişare schimbată şi nepotrivită cu realitatea.

E un triumf rezultatul de Duminică, pentru că el distruge legenda care făcea din partidul conservator democrat o organizare efemeră de aventurieri politici, fără putere de rezistenţă în momente de încercare, şi lipsită de acele însuşiri care susţin creditul public al unui partid de guvernămînt.

E un triumf acest rezultat, pentru că el afirmă, împotriva celor mai violente presiuni, şi a celor mai desfrînate dezlănţuiri de patimi, că partidul conservator democrat, este şi rămîne un partid de ordine şi un partid de guvernămînt, cu destul prestigiu şi cu destulă putere, pentru a putea opune rezistenţă celor mai puţin scrupuloşi adversari.

Cu legenda spulberată, şi cu proba puterei sale făcută, — partidul conservator democrat a mai stabilit încă un lucru şi anume: că dacă el este destul de tare şi destul de hotărît, dacă omogeneitatea lui, organizarea lui, unitatea de vederi şi comunitatea de simţiri a membrilor lui, îi asigură triumful acţiunei sale în viitor,—în schimb adversarii săi fireşti se găsesc într'o situaţie cu adevărat îngrijitoare.

E de prisos să insistăm asupra situaţiei acelor cari pînă acum cîtva timp se găseau alături de noi, şi cari apropiaţi însă prin numele pe care-l poartă, ni se îndepărtează însă prin lucruri fundamentale. Majoritatea acestora, formată din cîţiva arizi teoreticiani, cari nu ştiu să iasă din diletantismul lor politic de cît pe calea miluirei şi a cartelurilor imorale, nu s'a format încă şi nu se va forma multă vreme, la viaţa publică cea adevărată, pentru a putea fi luată în serios cu toate pretenţiile sale.

Smulgînd cu mijloace necinstite un mic succes numeric, tot aşa de mincinos, tot aşa de factice, ca şi tot ce debitează pe socoteala foştilor lor prieteni, această grupare e nevoită să se retragă la balotajul de Duminica viitoare, pentru a ascunde slăbiciunea sa reală, şi pentru a acoperi imoralitatea cartelului pe care-l făcuse în dauna noastră.

Caractetistic este însă eşecul ruşinos al partidului liberal, care cu toate excesele întrebuinţate, cu toate presiunile săvîrşite, cu toate mijloacele puse la îndămînă de situaţie şi de moravuri, de care a uzat şi a abuzat, a văzut totuşi pe candidatul său pus în inferioritate faţă de candidatul partidului conservator democrat.

Zicem că aceasta e caracteristic, pentru că e greu ca un candidat al unui puternic partid politic şi mai cu samă al unui partid care are frînele guvernului în mînă, să cadă aşa de ruşinos în faţa a doi adversari, despre a căror slăbiciune vorbise pretutindeni.

D-l Buicliu întrunind abea o pătrime din voturile exprimate de alegătorii Iaşului, cu toată energia luptei, cu toate mijloacele întrebuinţate de d-sa şi de susţinătorii d-sale,—aceasta însamnă cea mai mare slăbiciune şi cea mai mare dezorganizare a partidului liberal.

Fruntaşul nostru d-l Alex. Bădărău, spunea că partidul liberal a primit cu prilejul acesta o puternică lovitură de care se va resimţi pînă la moarte. Constatarea aceasta, perfect de adevărată în fapt, implică încă pe o alta şi anume că slăbiciunea partidului liberal faţă de opoziţia, cu care are a lupta, e aşa de mare, în cît lovituri de felul aceleia pe care a primit-o sînt din nenorocire şi inevitabile, şi fatale.

Nelegiuirile au început

Partidul liberal din Iaşi şi pretinşii săi fruntaşi riscă, fie-care cîte-ceva, în rezultatul balotajului de Duminecă.

Ilustrul Stere îşi riscă şefia, pe care o vrea; prefectul poliţiei îşi riscă locmaua; infimul prefect al judeţului riscă de-a fuma din nou ţigarete comerciale, epitropii eforiei îşi riscă posturile—toţi riscă pentru cazul că cel mai luminat colegiu, al celui mai luminat oraş din ţară, nu va voi să se dedee umilinţei de-a trimite în Senat pe un Buicliu oare-care.

Pentru reuşita acestui domn Buicliu, colectiviştii au început să comită nelegiuiri.

D. profesor doctor Juvara a fost avertizat că-i se va desfiinţa clinica; postul de medic secundar al prietinului doctor Apoteker a fost desfiinţat. Mulţi medici secundari, magistraţi, funcţionari superiori—alegători în colegiul I de Senat, sunt în ajun de a fi trataţi la fel, dacă nu se vor angaja să voteze cu d. Buicliu.

Agenţii electorali colectivişti o spun în gură mare: că vor da afară din funcţiuni, că vor desfiinţa şi vor suprima; că se vor deda la nelegiuiri şi infamii—ca să asigure reuşita candidatului lor.

Nemernicii, cari fac apel la patriotismul tuturor ca să-i ajute să guverneze, au reeditat vechiul lor sistem canibalic, de îndată ce funcţiile şi locmalele lor au venit în joc.

In Dumineca ce vine, urna va glăsui în mijlocul presiunei, al şantajului şi al goanei, la care colectiviştii se dedau cu cumplită fără de ruşine.

Ca să iasă din urnă unul din cei mai mici oameni ai Iaşului, mic ca valoare şi ca nume, se fac cele mai mari ticăloşii.

In nici un caz, nemernicii nu vor reuşi: căci independenţa Ieşanului nu poate fi zugrumată de ori cine şi dacă—ceea ce nu credem—candidatul colectivist va întruni 2—3 voturi mai mult, acele voturi vor fi însemnat reintronarea teroarei şi va fi învins teroarea—nu colectivismul.

DUPE UN AN

Două-spre-zece Martie 1907 va rămînea o dată istorică de mare importanţă.

Ea va însemna începutul sfârşitului colectivismului, al acelui partid destrăbălat, care, altoit cu gruparea anarhistă a generoşilor, a întronat revoluţia, anarhia şi lorgaismul.

La 12 Martie 1907—astăzi un an—acel partid, luînd puterea prin mijloace criminale, a publicat un Manifest politic, un program de reforme, care, pentru prima oară de cînd suntem ţară constituţională, a fost girat de M. S. Regele.

După ce au dat foc ţărei, anarhiştii colectivişti au luat puterea şi, ca să-şi facă credit în ţară, au coborît pe M. S. Regele în luptele politice.

Cu girul iubitului nostru Suveran, acest deochiat partid politic domneşte de un an de zile şi, debitor rău plătnic, el nu respectă înalta garanţie ce-i s'a dat.

Din Manifestul dat în numele M. Sale Regelui, aproape nimic n'a fost împlinit după trecere de un an. Legea tocmelelor agricole, temelia Manifestului, este o farsă de prost gust. Diferitele numiri de funcţionari ce-au fost făcute în împlinirea acelei pretinse legi—sunt de un ridicol iresistibil.

Temelia, aşa cum a fost ticluită, este prea şubredă şi legea însă-şi va rămînea literă moartă.

Dar debitorul—colectivismul — continuă să existe graţie Augustului gir.

Există debitorul, există Haretismul, există cârdăşia cu Iorga—există toţi, cari acum un an, au reuşit să dee foc ţărei.

Pînă cînd va mai dăinui această stare de lucruri? Pînă cînd va avea putere anarhismul să abuzeze de numele M. S. Regelui?

Un an de şarlatanism politic, dus în numele M. S. ajunge—prea ajunge.

E în firea anarhiştilor să abuzeze.

Dar nu de numele Suveranului!

In corpul ziarului cetitorii găsesc importantele comunicări făcute eri de către d. Alexandru A. Bădăreu la adunarea generală a membrilor clubului conservator-democrat.

De aseminea cetitorii vor găsi amănunte asupra procesului d-lui Ciulei, preşedintele tribunalului de Botoşani, precum şi asupra infamiilor puse la cale de colectiviştii în vederea balotajului de Duminecă.

CATE-VA NOTE

„Sfranţuzeşte".

La Patrie este organul junimist, franţuzeşte serios, al Carpismului romîn.

Ce fel de franţuzească se scrie în acel ziar nu ştim. O fi esperanto, volapük sau limbă junimistă—dar franţuzească nu-i.

M. Take Ionescó a promis à Galatz aux ouvriers industriels l'assurance pour la vicillesse. M. Marghiloman lui a répliqué *que les milliards de la France et de l'Allemagne n'y ont pas suffi.*"

Miliardele Franţei şi ale Germaniei n'au fost destule ca să asigure bătrîneţele lucrătorilor de la Galaţi!

*

Ascultaţi ce devine pe „franţuzeşte" incidentul Stere—„Opinia".

Samedi soir un article *aparu* dans le journal „Opinia" il était *tout entier* contre les libèraux qui avaient pris la parole *dans* la réunion „de la semaine dernière".

Dimanche matin, M. C. Stere, député, a envoyé *à* M. Marzescu et Chilimoglu à la rédaction de *l'Opinia* pour *savoir* le nom de l'auteur de *cet article.*

E foarte probabil că articolele pentru „Patrie" se scriu în romîneşte şi că le traduce în ...„franţuzeşte", un jockey de al d-lui Marghiloman.

*

După ce am văzut cum se scrie „franţuzeşte" pe marghilomaneşte, să vedem acum cum se scrie romîneşte la Kolozsvár.

„Ungaria", prudintele nostru confrate, se scrie în romîneşte şi face politică ungurească, pînă vor veni ceva heleri de la fraţii-ghe ghineolo de Predeal.

„Ori şi ce acţiune *naşte reacţiune.* Această axiomă *se validitează automat* pe toate *t renele...* Politicianii noştri nu ştiu altă de cît să atace pe Maghiari, *timbrîndu-i* de asupritori, *dehonestînd* orice politică de apropiere, învăluindu-se în un esclusivism de *rassă păcătos.*

Păcătos zicem şi noi.

*

Voinţa Naţională, vorbeşte despre insuccesul d-lui Bădăreu în alegerea senatorială de la Iaşi.

Este foarte adevărat că partidul conservator-democrat a avut marele insucces de-a avea zece voturi mai mult de cît partidul liberal şi treizeci şi cinci voturi mai mult de cît partidul carpist.

Este, deci, evident că insuccesul este al d-lui Bădărău şi succesul deplin al liberalilor.

Colectiviştii se miară şi ei că au putut cădea numai atît de uşor, cînd ei se aşteptau la o cădere şi mai ruşinoasă.

OAMENI ŞI LUCRURI

O VICTIMA...

Dacă a rămas un moment singur cu propria sa conştiinţă, în liniştea camerei sale de lucru, d. N. Iorga trebuie să'şi fi pus întrebarea: ce rost şi ce înţeles au acele frămîntări prin care trece, de la o vreme încoace, acele lovituri care-i se dau din toate părţile şi din cari două, mai cu seamă, par a-i fi produs răni mai dureroase. Acea dată în parlament de către d. Sturdza, primul ministru şi acea dată prin publicitate de d. A. D. Xenopol, în „La Revue historique".

Dacă a avut acest moment de linişte şi de reculegere, d. Iorga trebuie să'şi fi dat seama că aceste dureroase izbituri cari i-au ştirbit atît de mult demnitatea de om şi de învăţat cu reputaţiune europeană, sunt încununarea operei lui de necontenite şi nemiloase atacuri de care aproape nimeni n'a scăpat, nimeni n'a fost cruţat de cîţi-va ani încoace.

...Trebuie să'şi fi zis d. Iorga că se află poate pe pragul unui faliment intelectual, cînd din toate părţile e asaltat şi izbit iar în toată ţara nu se ridică nici un glas cu autoritate, nici un braţ cu vigoare—întru apărarea lui.

...Trebuie să'şi fi pus problema chinuitoare a întregei sale activităţi,—începută odinioară prin cea mai prodigioasă fecunditate în producţiuni curat ştiinţifice, cercetări uneori admirabile, obiective şi preţioase prin rezultatele nuoi la cari conduceau, prin izvoarele la care se adăpau, activitate care a degenerat apoi prin o abatere de la chemarea proprie, pentru a îmbrăţişa ramuri de activitate la care nu era nici destinat, nici destoinic.

..Trebuie să'l fi cuprins mirarea cum într'o perioadă relativ mică de timp îi s'a întîmplat ceea ce nimănui în ţeară la noi nu se întîmplase: să-şi înstrăineze rînd pe rînd toate prietenile, toate simpatiile, toate legăturile.

Izolat în cercurile universitare, ocolit în cele publicistice, nebăgat în seamă în cele literare şi ştiinţifice propriu zise, iată-l acum decapitat în acelaşi timp în Parlament şi în marile publicaţiuni străine.

In Cameră majoritatea deputaţilor îi refuză pănă şi dreptul de apărare; iar „Revue historique"—după cum ne spune d-sa însuşi—nu-i primeşte nici o rectificare la învinuirile d-lui Xenopol, căci nu are trecere...

Iată-l dar în acea năbuşitoare disperare a omului obijduit, a omului hulit, dezarmat, pe care nimeni nu-l mai ascultă, nu-l ocroteşte, nu-l crede; de care nimeni nu se îndură şi nu se preocupă. S'ar zice un blestem ceresc trimis să pedepsească, pe cel care atîta vreme a ofensat, a lovit pe cei mai tari şi mai ales pe cei mai slabi: o de aceştia din urmă n'a avut şi nu va avea milă nici odată!

Prietenii de altă dată, de aici şi de peste munţi, admiratorii şi discipolii care-l urmau la „şezători"—sunt astăzi în taberele vrăjmaşe. Academia, Universitatea, Literatura, Presa, Parlamentul îi sunt ostile: nu-i vor nici laudele, nici violenţele. Cu toiagul jidovului rătăcitor cere acum o clipă de atenţiune şi aleargă după judecata dreaptă, el care atît de nedrept a judecat şi osîndit.

Căci este o dreptate în lume!

Rodion

Impotriva femeei

Un dramaturg—Trei piese—August Strindberg—Urmaşul lui Tolstoi — Filosofi şi literaţi—Ura creatoare

Bătrînul scriitor rus, contele Lew Tolstoi, împlineşte în curînd 80 de ani. Operile complecte ale fecundului scriitor, editate sub formă de cărţi populare, vor străbate din nou universul şi vor continua propaganda pe care de multă vreme o face, prin lucrările sale, apostolul sau pustnicul de la Yasnaia-Poliana.

Dintre cele ce cu siguranţă vor supravieţui marelui scriitor este şi celebra „Sonata Kreuzer", acel roman-pamflet în care Tolstoi a zugrăvit în culorile cele mai pesimiste şi din multe puncte de vedere nedrepte, legăturile fireşti între sexe, sentimentul dragostei reciproce între soţi —a calomniat iubirea într'un cuvînt.

Ceea ce au reuşit foarte puţin să facă filosofii pesimişti ai secolulului trecut, ca Schopenhauer, Hartman şi Nietsche prin scrierile lor greoaie, puţin accesibile marei mulţimi de cetitori, isbuteşte a face scriitorii—filosofi, servindu-se de arma cea mai primejdioasă şi mai suggestivă—literatura în general, dramaturgia în special.

„Sonata-Kreuzer" face acum înconjurul lumei sub formă de dramă. Iar romancierul scandinav August Strindberg, cel mai ostil propagandist al antifemenismului, duşmanul cel mai declarat al sexului „frumos" nu s'a mulţumit cu opera întreprinsă prin romanele sale, ci a recurs, de multă vreme încă, la lucrări de scenă între care „Domnişoara Iulia" e cunoscută, ba chiar prea cunoscută, dramă brutală, plină de aluziuni cinice făcînd parte din acea serie de lucrări prin care scriitorul scandinav şi-a propus a „distruge" sexul pe care poeţii şi filosofii s'au înţeles a-l denumi sexul slab.

*

Seria aceasta, lungă îndeajuns, o continuă acum Strindberg prin trei piese mici, de cîte un act, cari s'au reprezentat într'o singură seară la „Hebbel Theater" în Berlin.

„Samum" este titlul uneia din cele trei piesişoare. Numele e cunoscut din istoria naturală a pustiilor africane. Imaginea poetului e acea a unei văgăuni în deşert, în care Samumul în bătaia lui stearpă cară mereu grămezi de nisip. O fată arabă născoceşte tot feliul de torturi sufleteşti pentru a înnebuni şi a ucide prin suferinţă pe un biet locotenent de zuavi. Nefericitul moare, chinuit de îndoială,—îndoială despre viaţa sa, despre credinţa sa, despre dragostea sa. Iar ura femeei —triumfă.

Mai drept ar fi,—triumfă problema poetului, ţintă urmărită de el de a pune în evidenţă dorul de ură, puterea de ură, sportul de ură al unei femei. Logica însă lasă de dorit, căci scriitorul n'o caută şi n'o respectă. La el izvorăşte sentimentul de prevenire, de ură; el nu poate vedea figura femeei decît prin prizma urii.

*

De ce însă îşi torturează araboaica — militarul amant? Strindberg nu dă acestei uri sau răutăţi vr'un cadru mare, vr'un scop, vr'o putere... creatoare de acţiune largă. E ură şi răutate ce provin din slăbiciune, din lipsă de alte mijloace, de alte forţe,—e o ură mică şi laşă, care probează îngustimea concepţiunei lui Strindberg.

Dovadă şi a doua piesă din cele trei: „Inaintea morţii". O căsnicie săracă, lipsită de pîne. Tatăl e înciudat în potriva ficelor, fiicele—înciudate contra tatălui; acesta din urmă ridică acuzări contra femeei sale...moarte. Foasta lui femee ridicase şi ea în timpul vieţei învinuiri mai grele în contra lui. Totul se învîrteşte într'un cerc de minciună, de calomnie false şi iar de minciună, aşa că la urma urmei nu ştii pe cine să crezi. Iar la sfîrşit,—dare de foc şi sinucidere,—icoane desfăşurate în proporţii meschine, observaţii făcute prin prizma unui temperament răutăcios; lipsă de ori ce suflu generos sau măcar dorinţă de a găsi adevărul. Lui Strindberg i-ajunge să găsească un motiv de ură în contra unei femei. Restul îi este indiferent. El e sclavul propriei sale pasiuni, victimă a slăbiciunei sale sufleteşti şi a predispoziţiei de a vedea numai răul, de a nu zări licărirea de speranţe, de bunătate, de frumuseţe, de solidaritate omenească, nimic!

Iată şi a treia piesă: „Cine se joacă cu focul". Ideea fundamentală nu e nouă: un bărbat îşi recîştigă femeea, arătîndu-i perspectiva căsătoriei cu amantul ei... E uşor de reconstituit în imaginaţiune acţi-

unea ce se poate înjgheba în jurul unei taari teme de... farsă.

Pacat însă că Strindberg e un mare talent și stăpîn pe dialogul cel mai spiritual, așa încît izbutește în adevăr să construiască pe teme așa de hibride lucrări antifemeniste de o rară putere, urmîndu-și neobosit și neîncetat opera negativă, operă de pesimist distrugător, operă de anarhie, căci ura, sub ori-ce formă, e un sentiment anarhic și nedemn.

A.

Alegerea senatorială.
Liberalii și d. Take Ionescu.
Viitoarea noastră atitudine.

D. A. A. Badareu a rostit ieri un important discurs la întrunirea clubului partidului conservator democrat din Iași.

Iubiți prieteni,

V'am convocat astăzi, mai întâi în marea speranță, că veți putea primi din însăși gura iubitului nostru șef, felicitări pentru victoria de Duminica trecută. D. Take Ionescu, trebuia să vie astăzi la Iași pentru o nevoie a profesiunei, dar fiind reținut în Capitală de prea multele ocupații, n'a putut veni.

Am vorbit, însă, cu d-sa și m'a însărcinat pe mine să vă transmit tuturora viile sale mulțumiri pentru frumoasa isbîndă și, tot-odată, să vă comunic că momentul de Duminică e unul din momentele cele mai frumoase din viața sa politică.

De altfel, ați putut vedea din ziare, că iubitul nostru șef, și-a manifestat mulțumirea și admirația sa încă Duminică seara, cînd se afla la întrunirea de la Ploești, în momentul cînd a primit telegrama noastră.

Dar, nu numai șeful nostru și-a manifestat admirația, ci întreaga țară politică și chiar cea nepolitică, au comentat acest succes al nostru.

La Cameră, obiectul discuției tuturora, nu era altă ceva de cît succesul nostru de Duminică. Și pot să vă mai adaog, că la biuroul meu din București e un vraf de telegrame, venite din toate părțile țărei și cînd am venit la Iași, am găsit și aici un alt vraf de telegrame, în care eram felicitați și în care se spunea: „trăiască alegătorii colegiului I-iu de Iași", „trăiască partidul conservator democrat"!

Și felicitările acestea, domnilor, îs provocate, nu atîta de succesul nostru, care era de așteptat, cît mai cu seamă de dezorientarea partidului liberal și a celui carpist, din această alegere.

*

In al doilea rînd, v'am convocat, domnilor, pentru a vă aduce la cunoștință hotărîrea comitetului de atitudinea ce trebuie să o luăm pe viitor față de adversarii noștri.

După cum știți, partidul liberal, încă de la venirea la putere a ultimului guvern conservator, a atacat cu sălbătăcie pe d. Take Ionescu și pe prietenii săi. La 1905—1906 ei au făcut o înțelegere cu conservatorii carpiști și obiectul acestei înțălegeri n'a avut alt scop, de cît distrugerea d-lui Take Ionescu.

Ani întregi și liberalii, ca și conservatorii carpiști, și-au pierdut timpul cel mai bun al lor, în lupta pentru distrugerea d-lui Take Ionescu.

Ne-am așteptat ca experiența timpului să fi învățat ceva pe liberali, mai ales din timpul ultimului guvern conservator cînd d. Take Ionescu a dat dovada vie de om superior, cu calități de adevărat om de stat,—în special în conducerea finanțelor țărei, cari, datorită numai lui, au dat acele rezultate fericite pentru țară: cel mai mare excedent ce s'a văzut vre-o dată în țara românească.

Ne așteptam ca atunci cînd, prin faptele sale pentru interesele neamului și ale țărei, a spulberat toate atacurile în ce privește capacitatea sa, munca și vrednicia,—ne-am așteptat, zic, ca partidul liral să ție sama de acest fapt.

Mai mult, domnilor: în momentele dureroase prin care trecea țara în primăvara anului trecut, d. Take Ionescu, a făcut dovada unui om preocupat numai de interesele generale, și de loc preocupat de interesele personale și interesele partidului. Dl. Take Ionescu, în Martie anul trecut, a consiliat pe liberali să iee puterea, d-sa a consiliat pe tovarășii săi de guvern și de partid să lase putere și tot d-sa a consiliat pe M. S. Regele, ca în acele momente triste, să dea puterea sau unui guvern de coaliție, sau unui guvern liberal. Guvern de coaliție nu s'a putut, de oarece liberalii au refuzat aceasta, — venea deci rîndul unui guvern liberal.

Acest guvern însă avea de îndeplinit o grea misiune și dacă n'ar fi fost ajutat de noi, cu greu cred că și-ar fi putut-o îndeplini. Căci d-l Take Ionescu, față de acele grele împrejurări, a uitat că e om de partid, și n'a făcut altă-ceva de cît ceia-ce face un adevărat om de stat Și a spus atunci M. S. Regelui că ceia-ce partidul liberal refuză vom face noi conservatorii, căci ne vom purta în opoziție, ca și cum am fi la guvern,—ajutînd pe liberali în îndeplinirea grelei misiuni. Și cînd un om ca d. Dim. Sturdza, care de 20 de ani se adaptase cu ura contra d-lui Take Ionescu, cînd și el a fost învins de această atitudine și a ajuns să întindă mîna acelui pe care toată viața l'a denumit Belzebut; și cînd toți oamenii politici, ca și d. Sturdza, au recunoscut în d. Take Ionescu un patriot așa de mare cum nu l'au visat; d. Take Ionescu n'a schimbat nici o iotă din atitudinea sa, ci a căutat să înlesnească sarcina guvernului, și a înlesnit—o continuu. La această atitudine a d-lui Take Ionescu, guvernul și-a luat răspunderea ostilităților contra lui, și foarte bine au făcut atunci, domnilor, căci numai în solidarizarea celor două partide, a întregei clase diriguitoare față de anarchia care ne amenința, numai într'aceasta stătea mîntuirea.

Partidul liberal ar trebui deci să 'și aducă aminte că nu și-ar fi putut îndeplini misiunea fără concursul partidului conservator, căci noi, partidele politice, suntem răspunzătoare în fața țărei și deci, nu noi partidele politice trebue să căutăm a ne distruge între noi, căci țara nu poate să se conducă numai de cuvîntul Regelui. El trebuie să rămîe arbitru între partide și factorul cel mai pre sus de ori-ce critică, — căci altfel ne ducem în mod fatal la dictatură, la țarism.

*

Dar, contrar așteptărilor, lupta de mai înainte continuă. Lupta pentru a distruge pe d. Take Ionescu, cu toate dovezile date de d-sa, de bun patriot, de adevarat om de stat, liberalii o continuă. Și credeți d-vtre că d. Take Ionescu e obligat ca să le fie tot-deauna folositor? Pentru ce tocmai acei cari au profitat de această vrednicie neasămuită, să zică că n'au să mai aibă nevoie pentru ziua de mîine de el?

In timpul alegerilor generale, în timpul alegerilor parțiale, după fuziune ca și după ruptură, partidul liberal a continuat dușmăniile contra d-lui Take Ionescu. Și poate ar mai fi de admis această atitudine la d. Sturdza, care la vrîsta sa nu mai are nimic de așteptat, dar această atitudine ostilă s'o găsim la d. Ionel Brătianu, care de acum înainte va avea nevoie de concursul claselor diriguitoare?

*

La aceasta nu ne-am așteptat și nu mai putem tolera multă vreme acest lucru. In timpul din urmă ați văzut că pe neașteptate s'a deslănțuit o luptă înverșunată contra noastră la Iași. Ați putut de exemplu, vedea la alegerea de Duminică, pe d. Buicliu cu aceleași gesturi și aceiași atitudine ca a d-lui Greceanu, — pare că luptau amîndoi împreună contra noastră. Ați văzut apoi presiunele contra noastră, opririle de la vot, atacurile de la întrunirea lor, din presa lor.

*

Cu toții, domnilor, știți că prin noua lege a tocmelelor agricole s'a inființat acel consiliu superior de agricultură, ai căror membri sunt inamovibili. Cu toate acestea, am văzut pe un membru al acestui consiliu, care a venit în sala de vot. Și curios, că pentru mulți de ai noștri cari erau în cazul acelui membru, li s'au făcut obiecțiunea că au pierdut însușirea de alegători la Iași, căci un inamovibil își are domiciliul acolo unde ii e slujba. Cu toții știți că votarea ține 5—6 minute; cu toate acestea ați văzut pe d. P. Poni stînd foarte mult în sala de vot, apropiindu-se și vorbind cutăruia sau cutăruia la ureche,—eu cred domnilor că nu eravorba de felicitări, căci sărbătorile au trecut de mult!

*

Dar, în afară de acestea, cum vă spuneam, înainte de alegeri: discursuri vehemente la adresa noastră, polemici, provocare la duel chiar în ajunul alegerei, toate acestea nu erau făcute de cît să tulbure lupta noastră. Și după alegere ei continuă firul acelei tradiții de odinioară contra noastră.

După opririle de la vot, va veni sancțiunea pentru acei care au fost la vot, contra voinței lor, sau contra acelora care nu s'au dus la vot. Să vă dau un exemplu: Intre noi avem un membru, venit în ceasul al 11-lea, venit după ruptură. Un membru care s'a știut și altă-dată că nu e liberal, d. dr. Apotecher. Se știa de toți că are simpatii cu membrii partidului conservator, că e rudă în fine prin alianță cu membri de ai partidului conservator. Nimeni deci nu l'a știut de liberal și nici că are simpatii pentru liberali și totuși pînă acum d-lui dr. Apotecher nu i s'a facut nici un neajuns.

A fost de ajuns însă ca d. dr. Apotecher să declare că simpatiile sale între cele două serii de conservatori, le fixează la conservatorii democrați și a fost de ajuns să vie să voteze. Natural oă nimeni nu s'a mai îndoit că d. dr. Apotecher și-a dat votul candidatului partidului său și atunci lucrurile s'au schimbat, — căci pe lîngă marea crimă că nu e liberal, dar a votat pe candidatul conservator democrat!

Ei bine, după alegere, chiar astăzi d. dr. Apotecher a primit următoarea adresă din partea epitropiei sf. Spiridon:

„Domnule doctor: Postul d-stră de medic secundar la clinica a II-a chirurgicală, desființîndu-se prin budgetul viitor 1908—1909, vă facem cunoscut că pe ziua de 1 Aprilie a. c., sunteți pus în disponibilitate".

Iată o dovadă de cartel între noi și guvern, — cum pretindeau foștii noștri tovarăși! E încă o dovadă de cruzimea lor, cu care noi ne-am purtat atît de civilizat.

*

Față cu abuzuri de felul acesta mai putem continua noi atitudinea noastră civilizată față de partidul liberal? Eu cred că nu, căci partidul liberal nu merită această atitudine civilizată.

*

Partidul liberal îmbraca o teamă de succesul nostru înainte de alegeri; totuși ei se mîngîiau cu lupta ce o duceam cu foștii noștri tovarăși. Alegerea de Duminecă, însă, a dovedit că, în politică, nu se adevărește zicătoarea: „cînd doui se bat, al treilea cîștigă". Și ați văzut că nu noi am pierdut, ci partidul liberal a fost acela -care a plătit gloaba! Și să nu se mai ascundă după deget, zicînd că, fiind-că candidatul li e arman, de acea a căzut. Nu. Cu ori-ce candidat ar fi căzut!

Și unde merge partidul liberal cu această atitudine? Și după dezastru ei continuă cu aceiași atitudine contra noastră. Ei dau dovadă că nu mai au directivă și trebue să ne ocupăm noi de soarta partidului liberal. Noi n'avem nici un interes pentru distrugerea partidului liberal, dar nici nu vroim să vedem întărirea unui partid reacționar. Și cînd partidul liberal vrea să se distrugă, vrea să se sinucidă, noi trebuie să ne facem datoria noastră creștinească, ca să'l împedecăm de la această hotărîre și să'l facem să trăiască! Aceasta o putem face numai provocînd deșteptarea direcțiunei acestui partid.

*

Prin atitudinea noastră civilizată, ei profită; dar profită în mod așa de prostesc că'i duce la dezastru. Ei nu's făcuți să fie tratați în mod civilizat. Așa fiind lucrurile, noi trebuie să ieșim din această tratare civilizată. Căci față de atitudinea noastră mulți stau nelămuriți, ba chiar ni se fac invinuiri. Trebue să ne suprimăm această bună voință.

De aceia vă aduc la cunoștință că comitetul executiv, care s'a întrunit adineaori, a hotărît să schimbăm atitudinea noastră de pănă acum. La nedrăptățile și calomniile pe care ni le fac liberalii,—foarte mult în dauna lor și prin urmare și a țărei, care nu poate trăi de cît prin conlucrarea tuturor partidelor,—noi am hotărît ca pe viitor să le retragem creditul care le făcusem și să'i tratăm ca pe niște adversari lipsiți de direcțiune și care nu'și dau samă, unde merg cu atitudinea lor.

La dușmăniile și calomniile lor, vom răspunde cum merită să le răspundem și nu vom mai continua deci cu atitudinea noastră atît de creștinească, ci să lupte și ei cu propriile lor forțe contra a două partide. Până acum le era foarte ușor, noi cu bunavoință, ceilalți cu miluirile! De acum însă, vom căuta să deschidem ochii țărei și să arătăm că partidul liberal, departe de a fi arbitrul între cele două partide, are nevoie ca noi să'l deșteptăm și noi să'i diriguim. Și noi, în întruniri, cît și în presa noastră ne vom schimba cu totul altfel. Și chiar în acest'scop, comitetul executiv a sporit comitetul deredacție al „Opiniei" încă cu 3 membri, pentru a se pune un surplus de muncă.

*

In sensul acestei ordine de idei, avem de acum să ducem lupta noastră contra partidului liberal și vă rog ca și d-vtre, fiecare în cercul d-vtre, să fie condus de această orientare, căci de acum le tăem orice credit care i le-am acordat.

In lupta de balotaj ce are loc Duminică, cu această atitudine vom merge. Dacă se mențin celelalte două candidaturi, mergem cu tărie la balotaj. Și în ori-ce caz, în această luptă, n 'avem grija că vom fi reduși, ci din contra. In orice caz candidatul liberal pentru a putea reuși, va trebui să-și ia înapoi elementele împrumutate candidatului carpist.

*

Lupta va duce foarte probabil le reușita noastră, dar în orice caz, după cum vă spun, se va face proba evidentă că foarte multe voturi au fost date d-lui Greceanu de către partidul liberal.

Prin urmare, vă aduc la cunoștință hotărîrea luată de comitetul executiv în această privință: să mergem la balotaj și să luptăm cu energie. D-vtră să vă puneți pe lucru și după cum la primul scrutin am avut un rezultat, care ne-a atras admirația țarei întregi, vom face ca să menținem acea admirație.

Dacă însă candidatul carpist își va retrage candidatura, atunci natural că lucrarea noastră va fi mai grea. In cazul acesta, vom convoca din nou comitetul executiv și pe d-vtre, și vom decide ceia ce avem de făcut în fața retragerei candidaturei carpiste.

Aceasta este lucrarea noastră din această săptămînă și vă rog însă să nu ne despărțim înainte de a lua încă odată act d-tre toți de felicitările de care mă simt dator să le aduc întregului comitet de redacție al ziarului „Opinia", precum și candidatului nostru, d. Gheorghe Lascar, care a trecut peste toate principiile sale de om pașnic, de om liniștit și care și-a pus în joc tot ce omul are mai scump, viața, pentru onoarea sa și a partidului.

Să nu creadă deci adversarii noștri că e jucărie, cînd ei deslănțuesc patimele cele mai nerușinate. Și s'o știe adversarii că suntem absolut hotărîți să nu mai tolerăm atacurile lor mișelești și nu ne vom mai lasa terorizați. Și dacă vor ca lupta să nu degenereze, să nu mai abuzeze de răbdarea noastră.

Inainte de a termina, țin să vă atrag atenția că cele spuse de mine în chestia națională, în chestia antisemitizmului, au avut oare-care ecou și s'au găsit și oare-care desminți.

Vă făgăduesc că la a doua întrunire, voiu avea onoarea să vă întrețin în mod mai complect asupra chestiunei antisemite și să vă aduc la cunoștință oare-care fapte noui și să vă dovedesc în acelaș timp că antisemitismul acesta e o armă primejdioasă, neleală, întrebuințate de acei oameni care știu prin propriile lor fapte că nu pot să ne acuze pe noi de înstrăinare de neam.

Și voiu demasca aceasta, cred, cu succes, căci am să mă bazez pe fapte și veți vedea că adversarii noștri îs lipsiți de orice scrupul, și întrebuințează niște vechi clișee, din micime de suflet și din lipsă de conducători.

Litere-Științe-Arte

„Revista din Iași".— Interesanta și impărțiala publicațiune lunară a d-lui profesor universitar Bărbulescu a introdus în ultimul număr o „Cronică sufletească" a Iașului. Alături de instructivele cronici artistice, economice, literare, a făcut această ingenioasă inovațiune care se dovedește acum că e în adevăr foarte necesară.

Directorul revistei ne dă în acea rubrică originală o sumară și concisă caracterizare a unei stări sufletești în păturile cele mai intelectuale, acea a universității, literaturii, a ziaristicei și pune în evidență faptul întristător că în viața publică a Iașului a jucat—în vremea din urmă—un rol din nefericire foarte însemnat calomnia, clevetirea invidioasă, manifestări bolnăvicioase menite a otrăvi viața noastră socială. D-sa ilustrează constatările cu exemple concrete și eloquente.

Ne-am reamintit observațiile juste ale acelei „cronici sufletești" față de evenimentele lunei acesteia, care aparține încă și mai mult decît cea precedentă—manifestărilor veninoase și bîrfirii. Nu ne îndoim că viitoarea „Cronică" a „Revistei din Iași" va avea un material și mai bogat căci va fi de ajuns să supună unei analize frămîntarea politică din aceste zile începînd cu cele auzite în întrunirile electorale ale celor două partide „istorice", fără a mai pomeni de rolul celuilalt „partid" condus de doui „intelectuali" șefii naționalismului... politic.

E trist bilanțul sufletesc al Iașului intelectual—pe luna curentă.

*

Inregistrăm cu plăcere că de astă dată opereta germană a pus prețuri relativ modeste pentru cele 4 representații excelente, așa că toată lumea își va putea permite luxul de a aplauda o muzică și o interpretare admirabilă.

Prima seară de operete e la 15 Mart, cu *Walzertraum*.

*

Piesa lui Turghenoef «Pânea altuia», se joacă pentru prima dată în seara de 14 Mart la teatrul național. Viața rusească, bogată în frămîntări, își oglindește un colț prea interesant în această operă a marelui scriitor.

*

E luna poeților — la Iași. Conferința d-lui Coșbuc asupra „Superstițiilor" are loc la teatrul național, în ziua de Duminică 16 Mart; iar după un interval scurt va avea loc la teatru o altă conferință literară, a poetului Vlăhuță.

*

Articolul d-lui A. D. Xenopol din „La Revue historique" care a făcut atîta sînge rău d-lui Iorga formează un studiu extrem de bine documentat și plin de erudițiune, publicat ca supliment la zisa revistă pariziană. Studiul ocupă 55 de pagini și a apărut în broșură separată.

*

STRUNA ZILEI

A M E R I C A N I S M...

D-ra Elkins fiica senatorului american a propus logodnicului său, ducele Abruzzilor — să petreacă luna de miere la polul nord, în amintirea unei excursiuni.

Ziarele.

Da, la Polul nord, ducesă
Pleacă, dacă, te cununi:
Numai acolo există
Nopți de cîte... șase luni.

Informații

● Liberalul *publică un falș în chestia duelului Stere-Lascar.*

Suntem convinși că d. Stere va înfiera acel falș, ca să nu fim nevoiți noi să tragem concluziile trebuitoare.

● *De un șir de ani d. doctor N. Apotheker este medic secundar al secției chirurgicale II din spitalul sf. Spiridon.*

Acest post d. Apotheker l'a luat prin concurs și s'a distins prin hărnicia și vrednicia sa.

D. doctor Apotheker este cetățean romîn și ca atare are dreptul să se manifesteze și politicește.

Politică militantă nu face, dar simpatiile sale pentru conservatori nu le-a tăinuit nici odată.

In ultimul timp, însă, s'a înscris în partidul conservator-democrat. Pe votul d-lui Apotheker n'au putut conta, deci, nici colectiviștii, nici ceilalți colectiviști—junimiștii.

De aceea postul d-lui Apotheker a fost desființat ieri pe ziua de 1 April.

Vor fi desființate și alte posturi.

Colectiviștii au început cu urgia în vederea balotajului.

Să continue. D. Buicliu tot nu va reuși.

● Gazeta lui Baltă zice că n'a publicat telegrama de „desmințire" a lui Griguță-Fînuță, din cauza unei „erori de paginație".

Bietul Fînuță cade într'una victima erorilor: din eroare a pus zece la sută—în loc de cinci—în obligația ipotecară cu vechilul; din eroare nu-i s'a publicat telegrama.

Fînuță însu-și e o eroare.

● Ministerul de rezboi a cerut comandamentului lămuriri asupra economiilor făcute la regimentul 13 de d. colonel Tarnoschi. Aceste economii, în sumă de aproape 100,000 lei, au fost realizate în interval de doi ani.

Lămurirele s'au cerut în vedere că hrana ce 'se servește ar fi foarte rea.

○ Ministerul de rezboiu a trimis corpurilor de trupă nuoi instrucțiuni privitoare la regulamentul asupra inspecțiilor militare.

Intre alte dispozițiuni a noilor instrucții se prevede că inspecții se pot face pe neașteptate și chiar noaptea.

● Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei că în urma intervenței ministerului de culte, s'a luat hotărîrea ca nimeni să nu mai poată pune în vînzare icoane dacă nu va avea autorizația administrației casei bisericilor.

● S'a împărțit un proect de lege prin care se deschide un credit de 3000 lei pentru întreținerea elevilor solvenți dela liceul internat din Iași.

● D. I. Th. Burada, membru în comisia examinătoare a judecătorilor comunali, va pleca poimîne la București.

Concursul va începe la 15 c.

Până'n present s'au înscris 187 candidați—judecători și 124 candidați — ajutoare de judecători.

● D. Sigfrid Rosental, fiul regretatului dr. Rosental, a reușit cu succes la ultimul doctorat în medicină, la facultatea din Viena.

● Se crede că d. C. Hamangiu, procuror la Curtea de Apel din Iași, va fi mutat în aceeași calitate la București, cu prilejul mișcărei în magistratură ce se va face zilele acestea.

Procuror de curte la Iași va fi numit d. A. D. Handoca.

● La curtea cu juri din Iași se va judeca mîne, Joi, procesul tînărului C. Caranda, care a atentat la viața servei Tinca Popescu.

Caranda va fi apărat de d. avocat Petrovici.

● D. doctor Alexandru Brăescu a fost numit în funcțiunea onorifică de membru în consiliul de igienă și salubritate publică al județului Iași.

● Consiliul școlar al școalei de Bele-Arte, care s-a întrunit aseară pentru a decide asupra modificărilor de adus regulamentului școalei, va continua în astă seară discuțiile asupra hotărîrilor de luat.

DIVERSE

— Elevul Strejan Constantin din clasa V-a a școalei fiilor de militari din Iași, s'a înapoiat familiei, după cerere, pe ziua de 19 Februarie 1908.

— Soldații bacalaureați, aflători în garnizoana Iași, vor pleca în astăseară la Dadilov unde urmează a-și face stagiul până la toamnă.

— Azi au fost internați la institutul antirabic, următorii săteni mușcați de cîni turbați: Maria Popa (Doljești) Gr. Ioan Toma (Roman) Gh. Voiduc (Bacău) și Angelina Juran (Hănești).

Ultime informaţii

● *Suntem în plină epocă de banditism politic.*

De la ameninţări, colectiviştii au trecut la fapte.

Cei dintăi care au intrat în acţiune şi s'au dedat la săvîrşirea infamiilor, sunt epitropii de la Sf. Spiridon, care numără, pe lîngă inodorul Dimitrie Botez, pe vestitul Penescu, atît de cunoscut—dar a cărui celebritate trebue refăcută din nou, cu acte şi documente—şi pe profesorul universitar dr. Emil Puşcariu.

După suprimarea postului amicului nostru dr. Apotecher, a fost desfiinţat astă-zi serviciul clinicei excelentului chirurg Ernest Juvara.

Pe motivul că d-rul Juvara n'a votat pentru simandicosul Grigorie Buicliu, d-rul Puşcariu a convenit la desfiinţarea unui serviciu atît de folositor suferinzilor din întreaga Moldovă—şi aceasta pentru a învedera cît de mult este condus de simţimîntul solidarităţei şi a demnităţei cu care trebuesc îngrădite instituţiunele de natura celor desfiinţate prin decizia de astă-zi a numiţilor epitropi.

Cînd un om ca Pennescu se deda la cele mai neruşinate infamii, lucrul nu surprinde. El n'are nimic de perdut—cel mult lefurile şi diferitele supra lefuri.

Un om ca dr. Puşcariu, însă, cînd se pretează la ast-fel de lucruri, are tot de perdut. Bunul său renume este ameninţat, ceva mai mult, compromis. Căci se va şti şi se va spune de apururea că un profesor la facultatea de medicină, a iscălit, în calitatea de epitrop, procesul-verbal prin care serviciul medical al unui alt profesor universitar, a fost desfiinţat şi aceasta numai şi numai fiind-că aparţine unui partid altul de cît partidul astă-zi la guvern.

● *La comisia de Apel din Iaşi, pentru prefacerea rolurilor, s'a judecat ieri, între altele, şi apelul prinţului Mihai D. Sturza, care are mai multe moşii în judeţul Iaşi, şi pe care administraţia financiară l'a impus la dublul fonciarului, fiindcă ar domicilia în străinătate.*

Cu prilejul judecărei acestui apel, s'a dat citire unei scrisori pe care prinţul D. M. Sturza, tatăl apelantului, a adresat-o direct M. S. Regelui, prin care cere intervenţia Suveranului ca să fie scutit a plăti foncieră dublă. Scrisoarea a fost remisă ministrului de finanţe, care a dat ordin să se cerceteze la taate frontariile dacă prinţul M. Sturza nu pleacă deseori în străinătate.

Comisia a primit apelul prinţului Mihai. Dar prinţul Dimitrie, pentru moşiile sale, plăteşte foncieră dublă.

● *D. profesor dr. Juvara, membru tn partidul conservator democrat, a fost avertizat că i se va desfiinţa „poate" clinica chirurgicală de la spitalul sf. Spiridon.*

● **Crima din strada de Jos.**—Azi dimineaţă pe la orele 11, trecătorii de pe strada de jos au fost alarmaţi de trei detunături de armă ce veneau din spre locuinţa d-lui Carol Abramovici, din acea stradă.

Meseriaşul Dumitru Popescu, a descarcat trei gloanţe de revolver în soţia sa Maria Popescu, servă la d. Abramovici.

Poliţia a fost avizată şi a făcut cuvenitele cercetări, din care reiese următoarele:

Dumitru Popescu avea de soţie legitimă pe Maria, cu care avea vre-o 4 copii. In urma unor neînţelegeri şi în urma unor maltratări, ce se zice că Maria le-ar fi primit de la soţul ei, numita femee şi-a părăsit domiciliul conjugal, angajîndu-se de cîte-va zile în serviciul d-lui Abramovici, din strada de Jos No. 39.

Soţul ei, Dimitrie Popescu, n'a ştiut cît-va timp unde se află Maria; alaltăeri însă aflînd că ea se află la d. Abramovici se duse la comisia disp. IV-a şi ceru să se intervie pentru a aduce pe soţia sa legitimă la domiciliul conjugal de unde a plecat fără voia soţului. Cum însă nu se poate interveni fără autorizaţia parchetului, Popescu a rămas ca să se ducă să facă o cerere în acest senz d-lui prim-procuror.

Popescu, după-cum am spus, are 4 copii cu Maria, aşa că aceştia odată cu plecarea mamei lor, au rămas fără nici-o îngrijire. Ba, unul din ei, din lipsă de îngrijire s'a îmbolnăvit şi aseară a murit.

Disperat, Popescu s'a dus azi dimineaţă la locuinţa d-lui Abramovici, unde a găsit pe soţia sa, căreia îi spuse nenorocirea şi'i propuse să meargă înapoi la domiciliul conjugal.

Aceasta însă a refuzat categoric. Popescu stărui apoi ca din cele 300 lei ce Maria le are depuse la o casă de economie, să-i dea o sumă pentru a avea cu ce suporta cheltuelele de înmormîntarea fiului lor. Şi această propunere însă a fost refuzată de Maria şi atunci Popescu a scos un revolver ce-l avea în buzunarul hainei şi descărcă 3 focuri asupra Mariei, care căzu scaldată în sînge.

Un glonte i-a atins mamela dreaptă, un altul în abdomen, iar al treilea în mîna dreaptă.

Poliţia a transportat pe Maria la spitalul Sf. Spiridon şi internată în secţia d-lui dr. Juvara.

Ea însă se află în agonie.

Soţul ei, Dum. Popescu, s'a predat el singur poliţiei.

D. Procuror Gh. Scarlet face anchetă.

*

După cum am spus criminalul s'a predat singur autorităţilor.

In adevăr, pe la orele 12 la amiază, veni la palatul de justiţie un individ, care se preumbla cît va timp foarte agitat, cu mînile la spate prin sală, iar apoi intrebând unde e parchetul se îndreptă spre cabinetul primului procuror.

Intrînd înăuntru el ceru să vorbească cu primul procuror.

Spunîndu-i-se că d. prim-procuror lipseşte, Popescu strigă:

— Am venit să mă predau singur, căci eu mi-am omorît nevasta mai acineaori.

El a fost dat apoi în paza jandarmilor şi condus la poliţia de siguranţă.

● Mîine judecătorul cabinetului II de instrucţie va cerceta afacerea focului de la liceu.

Intre cei citaţi pentru a fi ascultaţi sunt: d. Gr. Bîrsan, directorul liceului, elevul Dron din clasa VI-a, portarul liceului şi alţii.

● Se ştie că acum cît-va timp dispăruse din Bucureşti tînărul Aurel I. Săvescu, din compania arsenalului armatei clasa 1900, în jurul cărei dispariţii s'a făcut mult sgomot.

Numitul tînăr a fost prins la Kişinău şi în urma intervenţiei ministerului nostru de externe, el va fi extradat mîine autorităţilor noastre, prin Ungheni.

● **Judiciare.**—Astăzi au fost aduşi la parchet cei 20 de ţarani din Hărpăşeşti, care au fost arestaţi ca conducători ai începutului de rescoală ce a fost alaltă eri pe acea moşie.

E probabil că ei vor fi puşi în libertate.

— Firmele Tobias S. Fall şi A. Leibovici au cerut declararea în stare de faliment a comerciantului de ferărie S. Vestler din Podul-Iloaie.

Tribunalul a fixat termenul pentru ziua de 18 Martie.

— Se ştie că poliţia de siguranţă din Iaşi a prins în comuna Năeni, judeţul Buzeu pe individul N D. Malcociu, care a furat 1.000 lei de la d. advocat St. Drăghici din Iaşi.

Tatăl lui Malcoci s'a prezentat azi la siguranţă şi achitînd suma furată de fiul său, acesta a fost pus în libertate.

● S'a acordat dreptul de liberă practică a medicinei în ţară d-lui dr. Eduard Margulies de la Facultatea din Montpellier.

● **Intrunirea unui consiliu profesoral.** — Astăzi la orele 10 dimineaţa s'a întrunit consiliul facultăţei juridice şi punînd în discuţie cestiunile la ordinea zilei a decis:

1). Admite cererea d-lui Const. Tatovici, dr. în drept de la universitatea din Iaşi, de a fi admis la examenul de verificare al diplomei sale, fixînd examenul pentru zilele de 16, 17 şi 18 Martie.

2). Admite cererea d-lui Em. M. Papamihalopol, dr. în drept de la Bruxelles, de a-şi echivala diploma, fixîndu-i examenul pentru aceleaşi zile.

3). D. Decan M. B. Cantacuzino a decis: ca juriul examinator a d-lui Const. Tatovici să fie compus din d-nii profesori I. Th. Burada, D. Alexandrescu, Iulian Teodorescu, Gh. Tabacovici şi Cuza, iar a d-lui Papamihalopol din d-nii profesori I. Th Burada, M. B. Cantacuzino, D. Alexandrescu, V. Dimitriu, Iulian Teodorescu.

4). Respinge cererea d-lui Const. P. Stefănescu, dr. în drept de la universitatea din Bruxelles de a i se admite o sesiune extraordinară în luna Aprilie pentru a-şi trece restul examenelor.

5). Respinge cererea d-lui Eug. Iacobescu de a trece în Iunie numai examenul de drept internaţional,—de oare ce regulamentul nu prevede de cît examene în bloc.

6). Respinge cererea d-lui P. Gh. Gîdei de a-i se echivala diploma de dr. în drept dela universitatea nouă din Bruxelles, de oare ce ministerul şi senatul universitar prin decisia din 6 Decembrie 1898 a stabilit că universitatea nouă din Bruxelles nu întruneste până acum condiţiunile prevăzute de lege şi nu poate elibera diplome legale. Se admite însă numitului candidat scutirea de scolaritate şi trecerea tuturor examenelor, în blocuri, în sezîunea de Iunie şi Septembrie.

● D-na Victoria Atanasiu, institutoare repartizată la sec. II-a, a ţinut Duminică, o conferinţă intimă tratînd despre „Invăţămîntul în Anglia".

Duminica viitoare, conferinţele lunare se vor ţinea de secţiunea III-a sub preşidenţia d-lui I. Apostol, la şcoala primară din Nicolina.

● Societatea Crucea Roşie exprimă mulţumiri rectorului şi Senatului universitar pentru bună voinţa de a fi pus aula Universităţei la dispoziţia numitei societăţi pentru conferinţa publică care a avut loc aseară.

● Cei douăzeci de ţărani, cari au întrat ieri cu plugurile pe moşia Hărpăşeşti, s'au plîns primului procuror că ar fi fost grav bătuţi de soldaţi.

Procurorul general a însărcinat pe medicul legist al parchetului să constate întru cît plîngerea este adevărată.

● **Universitare.**—Conferinţele la Istoria filosofiei contemporane au început astăzi Mercuri, orele 10 jum. prin lucrarea d-lui Ioan Lupu, care tratează despre teoria cunoştinţei lui Bacon.

Ele vor continuă în fiecare septămînă aceeaşi zi şi ora, fiind supuse criticei studenţilor asistenţi, şi a d-lui Negulescu.

Subiectele conferinţelor vor fi anunţate prin afişe speciale.

— D. I. Mihailescu, licenţiat în litere va ţinea cu începere de Vineri 14 Martie 10 serie de lecţii curente de limba romînă la Seminarul pedagogic universitar, cu elevii clasei a IV-a moderne.

Sunt datori a lua parte toţi practicanţii seminarului.

— Astăzi la orele 2 d. a. se va ţinea la Seminarul pedagogic universitar, de către practicantul Giuncu, lecţia de probă la matematici, avînd de raportor de practicantul I. G. Rîşcanu şi critic pe d. Simionov, iar mîne Joi, la orele 2. d. Rădulescu, îşi va ţine lecţia de mineralogie, cu clasa IV modernă. Raportor va fi d. A. D. Iancu şi d. Giuncu va face critica.

— D-ra Virginia Boldescu şi-a susţinut examenul I oral de licenţă în filologie romînă.

● **Procesul Ciulei.** — Curtea de Apel, în secţiuni unite, judecă astăzi pe d. M. Ciulei, presidentul tribunalului Botoşani.

D. Ciulei a fost trimis în judecata disciplinară a Curţei. Ministrul justiţiei acuză pe d. Ciulei de trei fapte: 1). Că a deschis, fără nici o formă judiciară, lada de fier a sinucisului C. Capşa. 2). Că în acea ladă s'a găsit o scrisoare prin care d. Ciulei cerea lui Capşa să-i achite o datorie de 500 lei şi că, deci, a fost creditorul lui Capşa şi 3). Că a judecat un proces al doamnei Cristescu, de şi se afla cu dînsa în relaţiuni băneşti.

*

Sedinţa s'a deschis la orele 12 şi jumătate. Desbaterile sunt secrete. Intrările în sala secţiei I-a a Curţei, unde se judecă procesul, sunt păzite de aprozi.

D. M. Ciulei, un bătrîn foarte simpatic ca exterior, a venit cu fiul seu, sub-locotenent în regimentul VIII călaraşi.

Presidează d. I. T. Burada, primul president; presidentul curţei, d. D. G. Sofian şi cei 11 domni consilieri iau parte la şedinţă.

Domnii avocaţi G. Nicoleanu, M. B. Cantacuzin, Ed. Ulle şi Abgar Buicliu, asistă pe magistratul acuzat.

*

Acuzarea a susţinut'o d. procuror general N. Leonescu. Rechizitorul, foarte vehement, a durat până la ora trei, cînd şedinţa a fost suspendată.

D. procuror general a arătat pe d. Ciulei într'o lumină foarte rea, a insistat atît asupra punctelor specificate de ministru, cît şi asupra altor fapte, între care şi acel că d. Ciulei ar fi fost debitorul unui bancher botoşănean Abram Wechsler, căruia îi datora 5000 lei, pe poliţă, pe care moştenitorii lui Wechsler i-a remis'o neachitată d-lui Ciulei, fiind-că moştenitorii lui Wechsler au un însemnat proces la Botoşani.

Procurorul general a afirmat că d. Ciulei este nedemn a mai face parte din magistratură şi a cerut curţei să-i aplice maximul pedepsei: destituirea.

*

La redeschiderea şedinţei vor vorbi avocaţii.

Rezultatul se va cunoaşte abia la orele 6 sau 7.

● Astăzi Mercuri 12 Martie, rulează un program nou la Cinematograful Pathé Frères din Sala Teatrului-Circ Sidoli. Grădina Zoologică din Paris, Circuitul de la Dieppe, cea mai mare cursă de automobile din lume, Ultimul Carnaval din Nizza (1908), Căsătoria regelui Spaniei, Brazilia şi cascadele sale şi un mare număr de sujete comice compun programul de mâne seară, unul din cele mai bogate, văzute până astă-zi.

Afară de Cinematograf, va avea loc întăia reprezentaţie a teatrului de Câni. O potae de 20 Câni dresaţi ca gimnastici, clovni, muzicanţi etc. Inteligentele patrupede vor apărea înaintea spectatorilor chiar în realitate, ca maiştrii în diferitele arte ale scenei.

Asemenea va aparea Trio Donizetti, clovnii musicali care au obţinut aseară un imens succes. Acest Trio e o specialitate muzicală nemai auzită la noi, artişti în toată puterea cuvîntului care merită să fie văzuţi.

Peste câte-va zile vor debuta fraţii Dumitrescu, un trio de gimnastică care a făcut furori în străinătate, aducând în acelaşi timp laude ţărei noastre. Ei au arătat lumei întregi că ţara noastră posedă artişti în toate ramurile, care rivalizează cu cei de peste hotare.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 12 Martie

Pretenţiunile unui candidat

Bucureşti.—Astăzi dimineaţă a sosit în Capitală candidatul carpist de la Iaşi.

Ziarele înregistrează pretenţia formulată de acest candidat la centru, pentru ea în schimb să deie voturile sale candidatului liberal la balotajul de Duminecă din Iaşi.

D. Greceanu, după ce a luat înţelegere cu d. Nicu Filipescu, a comunicat d-lui Ionel Brătianu că este dispus a da voturile sale candidatului liberal, dacă guvernul să obligă a-i susţinea candidatura la un loc vacant în provincie.

Ziarele făcînd zeflemele pe contul d-lui Greceanu, şi arătînd cît de naivă este această pretenţiune, afirmă că d. Ionel Brătianu nici n'a vroit să stea de vorbă asupra acestei propuneri.

O coincedenţă

Bucuresti.—Mîne va apare decretul pentru desărcinarea d-lui Davila din direcţia generală a teatrului.

Data de 13 Martie coincide cu 13 Martie 1906, cînd au avut loc la teatru cunoscutele scene sîngeroase.

Colegiul III de Dorohoi

Bucureşti.—Deseară se întruneşte la Dorohoi comitetul executiv liberal pentru a hotărî în privinţa candidatului pentru alegerea de la colegiul al III-lea, în locul devenit vacant prin numirea d-lui Romano în funcţia de inspector regional.

Confirmare de mandat

Bucureşti.—Tribunalul secţia II a confirmat mandatul de arestare al d-rului Rudolf Petelenz, care se află arestat pentru provocare de avorturi.

Propunerele d-lui Greceann

Bucureşti.—In privinţa propunerilor electorale ale d-lui Greceanu, se comunică dela Cameră că d. N. Filipescu a oferit concursul junimiştilor ieşeni pentru candidatul colectivist, pentru ca în schimb candidatura d-lui Greceanu să fie susţinută la Vaslui, în locul de senator rămas vacant prin retragerea d-lui Văleanu.

Atit d. Ionel Brătianu, cît şi d. Neron Lupaşcu, au refuzat categoric propunerea.

Liberalii din Vaslui vor susţinea candidatura d-lui Călinescu.

Camera

Bucureşti.—Prezidează d. Ferekide.

Pe banca ministerială d-nii: I. Brătianu, Averescu şi Morţun.

La ordinea zilei proectul de lege pentru reangajarea subofiţerilor.

Proectul se votează fără discuţie, aşa cum a fost presentat.

Camera trece apoi în secţiuni.

Senatul

Bucureşti.—Secţiile senatului au admis proectul pentru introducerea repausului duminical ziua întreagă.

Raportor a fost ales d. Al. Chirgiu.

Se discută în şedinţa publică proectul pentru înfiinţarea casei rurale.

Vorbeşte d. Al. Enacovici, senator de Botoşani.

După d-sa va lua cuvîntul dl. Const. Disescu.

Un discurs al prinţului Büelow

Berlin.—Reichtagul se ocupă cu votarea budgetului. Prinţul moştenitor asistă în loja Curţei.

Vorbind despre situaţia din Maroc, prinţul Büelow spune că guvernul francez nu poate să nu recunoască că din cauza situaţiilor necunoscute din Maroc aplicaţiunea dispoziţiilor actului dela Algesiras nu este aşa de uşoară cum se credea. Guvernul german înţelege aplicarea sinceră a acelui act şi în acest senz va da concursul său.

Prinţul spune că crede de cuviinţă a nu insista mai mult asupra relaţiunilor marocane, întru cît s'a explicat pe larg în diferite rînduri în această chestiune.

Venind la chestiunea macedoneană prinţul Büelow spune că Germania nu este cea mai interesată dintre puteri, dar ea recunoaşte necesitatea de a se pune capăt conflictelor de naţiuni ce se întîmplă mereu acolo.

Partea internaţională a chestiei macedonene se leagă cu tratatul de la Berlin şi Germania vede cu ochi buni acordul dintre puteri pentru a realiza dispositiunile acelui tratat.

Germania priveşte cu simpatie proectul construirei unei linii ferate spre Adriatica dar Austria n'a cerut nici un concurs şi Germania nu l'a dat.

Acordul dintre puteri este o garanţie pentru pacea internaţională şi este de natură a influenţa şi dispositiunile Turciei în sensul ca ea să convie la reformele proectate.

Germania nu va susţinea însă proecte dintre acele care nu sunt indicate de necesităţile reale.

Budgetul Rusiei

Petersburg.—Preşedintele comisiunei parlamentare a finanţelor, d. de Lerche, declară că a obţinut în budget economii de 77 milioane de ruble, deficitul prevăzut pe 1908 fiind de 205 milioane, el este redus prin urmare numai la 128 milioane de ruble.

Explozie

Santiago de Chili.— Depozitele de iarbă de la Batuco au fost incendiate.

Explozia se zice că a distrus mai multe sate.

Este un mare număr de ucişi. S'a expediat un tren de ajutoare. Perderile sunt de 3 milioane piastri.

*

Se anunţă în mod oficial că pierderile pricinuite de explozia din Batuco se reduc la distrugerea totală a erbăriilor; sunt 4 morţi şi 13 răniţi. Satele din vecinătate nu au suferit de cît puţin.

D'anunzio-Duse

Roma.—Ştirea căsătoriei lui D'annunzio cu Eleonora Duse nu este exactă.

Totul se reduce la reluarea relaţiunilor amicale între celebrul scriitor şi nu mai puţin celebra artistă, relaţiuni care în ultimul timp au fost foarte mult răcite.

Intîmplarea aceasta a făcut pe unii să creadă că este vorba de o căsătorie, ceia ce nu este exact.

Franciscan ucis

Constantinopol.— La Derna în Tripolitania un franciscan italian a fost ucis cu 14 lovituri de pumnal. Ambasada italiană a cerut Porţii să aresteze şi să pedepsească pe omorîtor.

La Maroc

Tanger.—După ştirile primite din Allazar locuitorii munteni au silit pe toţi francezii să părăsească oraşul şi au cerut să se proclame ca sultan pe Mulei Hafid. Locuitorii din Allazar sprijină această cerere, însă guvernatorul a refuzat'o şi se pregăteşte pentru cazul unei revolte eventuale.

Moartea unui Duce

Londra. — Ziarele află din Cannes că ducele de Devoushiree a murit.

Duelul Mărzescu-Diamandescu

Bucureşti.—Astăzi s-a prezentat la redacţia ziarului „Ordinea" d-nii: Cernescu, deputat şi Jules Văsescu, şi au cerut din partea d-nului Georgel Mărzescu numele autorului articolului prin care era vizat deputatul de Iaşi.

D. Căp. Diamandescu a declarat că d-sa este autorul.

Peste o oră cei doui deputaţi s'au prezentat din nou şi au comunicat d-lui Căp. Diamandescu că au însărcinarea din partea d-lui Mărzescu să'l provoace.

D. căp. Diamandescu şi-a constituit martori pe d-nii: Al. Ghyka şi Nestor Cincu.

La ora 4 martorii sunt în conferinţă. O ieşire pe teren pare inevitabilă.

NOUL CORSET HIGIENIC

solid şi elegant e

The American Long

CLINGING CORSET

croială după sistemul prescris de medicii americani, se găseşte şi se efectuiază numai la

FABRICA DE CORSETE

IANOVICI & WECHSLER

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 37, Iaşi

Vaccinări şi revaccinări

cu limfa garantată

practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

DE INCHIRIET

de la 23 Aprilie 1908

1) Un apartament din 4 camere osebit bucătarie şi sofragerie— atenanse, grajd, remise şi altele.

2) Un apartament compus din 3 camere şi bucătărie, atenanse, toate cu instalaţiune electrică şi grădini spaţioase.

A se adresa la proprietar,

ILIE I. COCIA

Strada Bucşinescu No. 15 Iaşi

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu pearză ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 și 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șepte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță-vă a cumpara din puținile

Bilete Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Prețurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.50 lei	1/4 Un sfert	9.00 lei
1/2 Una jumătate	18.00 lei	1/1 loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează serviciu cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenți

Persoanele aparținînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relații și contact cu poporul și oamenii de la sate, sunt rugate a-și da adresele respective. Cîștig ușor și mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași:

Dl. Iosef Popper, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D-lui ZED

are pentru basa principală Codeina și **Tolu**; el inlocuește **Pasta Zed** și poate fa ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Folosește de minune în contra **iritatiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgărești, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** și la *diverse* Pharmacii

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE COJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 PARIS

Tótă lumea cunóște proprietățile iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obținutăra ce'e mai bune efecte în *afecțiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii și terțiare.* Toți medici citați acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze** de **cóje de portocale amari**, carele, prin acțiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesnește absorbțiunea Iodurului și evitează iritațiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuințarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găsește în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă și

SIROPUL SEDATIV de cóji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentițiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse), precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași, —*strada Ștefan-cel-Mare*—Iași

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 200 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelașŭ timp ca și răcoritorŭ; el ajută și corrige tote secrețiunele și dă forța organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelașŭ succesŭ copiilorĭ și bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experiență de mai mult de sése-decĭ anĭ a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE și in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAȘI: Farmacie FRATII KONYA.

Iași — Tipografia H. Goldner Strada Pănăreți No. 17 — Instalată cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 388.—IAŞI, Vineri 14 Martie 1908

Prăbuşirea calomniatorilor

Frumosul şi bine meritatul succes electoral de Duminica trecută al amicului nostru Gh. Lascar, a fost răspunsul cel mai demn, mai înalt şi mai eloquent pe care alegătorii celui mai cult şi mai independent colegiu din ţară, l'a dat politicei de calomnii şi personalităţi josnice, inaugurate de pretinşii „asanatori de moravuri".

Căci nu se poate prăbuşire politică mai sdrobitoare şi mai ireparabilă de cît atunci, cînd te pretinzi a fi partid de guvernămînt, cînd te pretinzi a avea rădăcini în masele adînci ale marei proprietăţi, şi de o dată te vezi la cruda realitate, doborît la pămînt de înşişi reprezentanţii acestei mari proprietăţi, în numele căreia insultai pe partizanii partidului conservator-democrat.

Concluzia logică care se degajează din succesul moral şi numeric al reprezentantului partidului conservator democrat, este că, tot ce'i sănătos şi moral în ţara aceasta, de la marii proprietari, pînă la elementul cult al profesorilor universitari, de liceu şi al marilor funcţionari, cu toţii îşi îndreaptă privirile către noul partid de ordine şi de progres, partid prin excelenţă conservator, condus de cel mai mare şi mai strălucit bărbat de stat al României contemporane, d. Take Ionescu, sufletul adevăratei concepţii conservatoare moderne.

Şi vai !... câtă luptă sălbatecă, neleală şi plină de calomnii şi personalităţi dezonorante, nu s'a întrebuinţat de adversarii coalizaţi, pentru a căuta să doboare prin asemenea mijloace necinstite pe candidatul partidului conservator-democrat, distinsul profesor Gh. Lascar, cinstea şi probitatea personificată. Au îndrăsnit nedemnii calomniatori, să'l acuze pînă şi de necinste, pe el, omul ridicat prin propria lui muncă, prin propriul său talent, prin propria sa valoare, fără să aibă în ajutorul său nici norocul orb, nici averi matrimoniale.

Şi ce nu s'a făcut, la ce mijloace nu s'a recurs pentru a provoca căderea lui Gh. Lascar!

Au venit la Iaşi toţi corifeii învechitului grup conservator cantacuzinist, toţi reprezentanţii intelectualităţei junimiste, în frunte cu d-nii Maiorescu şi Delavrancea, şi prin discursuri pline de invective şi minciuni nedemne, au atacat pe strălucitul nostru şef d. Take Ionescu, pe bravul nostru fruntaş şi neobosit luptător al cauzei conservatoare-democrate d. Al. Bădărău şi pe blîndul şi bunul profesor Gh. Lascar, candidatul partidului nostru. Liberalii, la rîndul lor, au trimis la Iaşi doui miniştri şi un convoiu de deputaţi—insultători publici, pentru ponegrirea partidului şi candidatului conservator-democrat.

Paralel cu campania calomniilor şi a invectivelor josnice, cartelaţii îmbătrîniţi în rele, şi-au trimis, după cum vedem, pe cei mai limbuţi oratori, pe cei mai meşteri făuritori de calomnii, dar toată această campanie îndreptată asupra noastră i-a prăbuşit la pămînt, sfărâmîndu-se în ţăndări, ca şi valurile furioase ale unei mări cari se sfarmă de puternicia şi majestatea stîncelor.

Rezultatul alegerei de Dumineca trecută a fost o pildă vie şi strălucitoare, că nu prin calomnii şi atacuri nedemne se doboară un partid politic născut din muncă, din ideal şi din necesitatea istorică care-l chiamă la viaţă.

Numărul cel mai mare de voturi obţinute de candidatul partidului nostru, entuziasmul manifestat de întreaga suflare conservatoare-democrată a Iaşului cu prilejul acestui succes moral şi numeric, ne dă şi mai mult curaj, ne îmbărbătează şi mai mult pentru lupta de la balotaj ce se va da Dumineca viitoare. Această luptă va consacra definitiv preponderenţa partidului conservator-democrat în politica cinstită a Iaşului. Iar succesul acestei lupte, va fi înfierarea pentru totdeauna a politicei nedemne şi incorecte a acelora care s'au coalizat la contra viguросului partid al viitorului: partidul conservator-democrat.

Lascar Antoniu.

Alegerea de la Iaşi

Alegerea senatorială de la Iaşi face încă obiectul preocupărilor presei noastre. Interesante sunt opiniile ziarelor carpiste; aşa de pildă „La Patrie" a d-lui Virgil Arion, ocupîndu-se de alegerea de la 9 Martie, scrie că d. D. Greceanu a obţinut mai multe voturi de cît s'ar fi putut aştepta, iar în ceea ce priveşte voturile d-lui Gh. Lascar, ziarul francez găseşte că candidatul partidului conservator-democrat a obţinut mai multe voturi decît numărul de alegători de la colegiul I de Senat înscrişi în clubul partidului.

Dacă e în adevăr aşa, de ce l-a surprins marele număr de voturi obţinut de d. Greceanu, sau poate nu se aştepta candidatul junimist să-l voteze toţi alegătorii colegiului I înscrişi în clubul carpist?

In orice caz, ni se pare copilăroasă şi imprudentă insinuarea ziarului „La Patrie". In adevăr se ştie că clubul carpist din Iaşi nu numără „în total" de cît vre-o 120 membri, pe cînd d. D. Greceanu a obţinut singur de la colegiul I de Senat 127 voturi. De unde dar acest număr mare de voturi, suntem noi în drept să întrebăm pe d. Greceanu?

Adevărul îl cunoaştem şi noi cum îl cunoaşte întreg Iaşul. D. Greceanu a fost votat de toţi liberalii nemulţumiţi şi naţionalişti, fără concursul cărora ar fi obţinut un număr ridicol de voturi.

Cînd dar astfel stau lucrurile, de ce atîta imprudenţă din partea ziarului „La Patrie", care îşi ia aerul de gazetă serioasă şi de oficios al gruparei carpiste? „Ordinea".

Atacuri personale

Nu ne-am făcut nici o iluzie în privinţa atitudinei duşmănoase pe care partidul liberal o va avea faţă de noi.

Ştiam foarte bine, cu toate dovezile de simpatie de la început, că partidul conservator-democrat va fi atacat cu mare violenţă de partidul liberal—căci în faţa partidului condus astă-zi efectivamente de d. Ionel Brăteanu urma să se rîdice mîndru şi puternic partidul condus de d-nul Take Ionescu.

Prevedeam aceasta—ca urmare logică a conştiinţei puterei noastre, ca dovada însă-şi a valoarei organizaţiei noastre. Pentru cel slab nu cheltueşti un act de atac, cel mult o zeflemea.

Mărturisim, însă, că nu ne-am închipuit că vom azista la reînviarea luptelor selbatice, la atacurile înjositoare şi personale, la cercetarea unor chestiuni şi acte cari, pentru buna educaţie politică, ar trebui să rămîie nerelevate, cel mult autorul lor îndepărtat de la locurile nemeritate.

Ne-am înşelat. Partidul liberal, de acord din nou cu asanatorii moravurilor şi cari atîta vreme au fost alături de noi, a deschis un atac teribil în contra noastră—atac denigrator, calomniator şi fără menajare pentru viaţa privată a partizanilor noştri.

Desigur că răspunsul nostru va fi în nota atacului—căci vulnerabili sunt aceşti domni cari nu sunt macar prudenţi. Şi ar fi o nebunie să ripostăm pe acelaşi ton.

Spiritul critic al opiniei noastre publice, slab dezvoltat, nu ştie să distingă destul de bine calomnia de adevăr, iar adversarii noştri au adoptat tactica calomniei în speranţă că ceva din cele ce spun vor fi crezute.

In această privinţă noi nu-i vom urma. Vom dovedi că suntem calomniaţi şi atacul contra lor îl vom da pe bază de acte şi fapte.

Nu mai puţin sistemul iesă din deprinderile noastre şi nu uşor ne putem supune oarbei necesităţi.

Iată de ce cu desgust am cercetat ieri teancul de documente ce ne-a fost adus şi care priveşte actele administrative şi particulare ale cinstiţilor noştri adversari de toate culorile.

Condamnarea d-lui Ciulei

Charles Dickens a fost unul din cei mai mari romancieri ai Angliei. In tinereţe era reporter judiciar al unui ziar londonez.

Pe oameni cu apucăturile lor; caracterele şi temperamentele; obiceiurile şi apucăturile—pe toate le-a studiat şi le-a aprofundat în sălile de judecată şi cu studiile ce le-a făcut acolo asupra oamenilor, cu observaţiile asupra lor—Dickens, fostul reporter judiciar, ajunse marele romancier al Angliei.

Işi alesese foarte bine locul. Căci nicăiurea ca în sălile de audienţă ale palatului de justiţie, nu poţi cunoaşte mai bine pe om şi să-l judeci, după apucături, cam ce fel de temperament este, ce fel de caracter are.

Dar şi sufletul magistratului are părţile lui interesante. Cazul [illegible] s'a judecat eri la Iaşi, ne-a făcut să asistăm la cele mai dureroase pagini din cartea vieţei unui judecător: la sfâşiarea acestei cărţi.

Judecători au fost chemaţi să judece, disciplinar, pe un coleg al lor. Unul din cei mai vechi magistraţi, d. M. Ciulei, presidentul tribunalului Botoşani, a fost judecat şi condamnat de colegii săi superiori din Iaşi.

Prin câte momente dureroase trebue să fi trecut eri şi unii şi altul—şi consilierii şi acuzatul—şi cît de sfişietor trebue să fi fost momentul acela suprem: pronunţarea deciziei de condamnare?

In lumea profană judecătorul este considerat ca supra-om. Cei mai profani îl taxează chiar de ne-om. Dar el nu este, şi nu trebue să fie, nici ce cred unii, nici ce cred ceilalţi. Judecătorul este om, ca toţi oamenii. Mai necăjit de cât noi este el şi mai atent la glasul conştiinţei.

Condamnarea d-lui Ciulei, condamnarea lui la maximul quantumului suspendărei, dovedeşte vina acestui magistrat.

Mai mult ca un sfert de veac magistratul acesta a împlinit profesiunea sa şi foarte aproape de timpul de a se retrage la odihna bine meritată după atîta amar de muncă, o condamnare grea a venit să păteze lungul şir de ani de muncă.

Toată lumea va regreta un sfârşit atît de dureros şi va respecta, totodată, durerea aceluia care o îndură.

Căci oamenii nu sunt făcuţi ca să părăsească şi să hulească pe semenii lor atunci cînd, chiar pe dreptate, ei au fost pedepsiţi...

„Propunerea" d-lui GRECEANU

Ilustrissimul bărbat de stat de la Iaşi, sir Demetrius Grecianu, care a compromis'o pe lady Macbet, a plecat la Bucureşti şi s'a apucat de liber—schimbism: a propus anume ca el, ilustrul bărbat, să-l facă pe gentilul faţă de guvern la alegerea de Dumineică, iar guvernul, la rîndul seu, să se prefacă că nu vede, cînd d. Grecianu, asemenea ilustrului Nicu Filipescu, va candida la scaunul vacant de la Vaslui.

Guvernul a pus propunerea la dosar, aşa că ea a ramas în minoritate, ca şi ilustrul bărbat în alegerea de la 9 a. c.

Dar ilustrul bărbat sufere de boala carpistă a egoizmului exagerat. Ca să se prefacă guvernul că nu ştie că cine-va şi-a pus candidatura, acel cine-va trebue să fie ceva. Modul acesta a fost admis pentru fruntaşii opoziţiei, în afară, bine înţeles, de candidatura d-lui Filipescu, pe care d. Brătianu a admis-o din alte motive.

D. Grecianu se crede, deci, unul din acei mari fruntaşi ai opoziţiei, faţă de cari guvernul devine scurt de vedere.

S'o creadă d. Grecianu—dar nimeni altul nu gîndeşte la fel.

D. Grecianu, cu candidatura d-sale la balotaj, joacă un fel de joc foarte neînţeles. A făcut, oficial, declaraţie că-şi menţine candidatura, dar n'a făcut cunoscut şi alegătorilor acest formidabil eveniment. A consultat clubul în această privinţă şi a plecat la Bucureşti să facă întrebare şefului dacă trebue să se retragă, sau nu.

La Bucureşti a dat de N. Filipescu, care l'a învoţat să facă propunere de liber-schimbism. Omul face ce poate. Dar vorba este: ce va face d. Greceanu?

El şi ziarele carpiste se laudă cu „triumful" de la Iaşi. Colectiviştii, cari au avut mai multe voturi, se ascund de ruşine, iar junimiştii, cu mai puţine voturi, zic că au triumfat.

Şi nu ştiu, totuşi, ce să facă cu „triumful" lor. Ar da acest triumf colosal pentru o candidatură în alt oraş. L'ar da şi pentru mai puţin lucru—dar nu găsesc muşteriu.

Dar triumful îi al lor—şi pace!

OAMENI ŞI LUCRURI

DUPA MOARTE

In jurul transportării la Pantheon a rămăşiţelor lui Emile Zola s'a încins de cîtva timp o adevărată luptă. Parlamentul francez a decis mai de mult şi cu o mare majoritate acordarea acestei supreme onori scriitorului şi cetăţeanului Zola, ca o resplată tîrzie a celor îndurate altă dată de marele om pentru îndrăzneala de a fi rostit şi urmărit adevărul. Cu toate aceste adversarii, naţionaliştii, n'au renunţat încă la rezistenţă; ei fac încă ultimele sforţări pentru a împiedeca intrarea rămăşiţelor lui Zola în gloriosul templu al Pantheonului. In Parlament literatul Barrès, ridicat la deputăţie prin simpatiile naţionaliste, a reamintit vechile lucrări „pornografice" ale lui Zola. Autorul unor frivolităţi literare ca „Le jardin de Bérénice", creatorul unor eroine fin-de-siécle ca „Petite Secousse", a criticat cu severitatea moralistului improvizat pe acel care a scris cu decenii înaintea lui pe „Nana" şi pe „L'Assomoir". Cu toate aceste volumul de „Scrisori" apărute zilele aceste —cuprinzînd corespondenţa lui Zola între anii 1864 şi 1882—dovedeşte că marele romancier, chiar pe cînd scria acele romane realiste, era, ca om, de o moralitate severă, că urmărea esclusiv un scop ştiinţific prin romanul său naturalist şi că din opera aceea avea să se nască mai tîrziu apostolul adevărului şi al dreptăţei, scriitorul unor opere ca: Vérité, Travàil, Justice şi cu osebire cetăţeanul, care să'şi expună viaţa scriind renumitul „J'accuse" şi mîntuind viaţa unui nevinovat.

Naţionaliştii recurg acum la alte mijloace. Nepoţii şi strănepoţii glorioşilor militari — protestează contra învecinării acestora cu Zola,—«insultătorul armatei». Se pregătesc probabil violente manifestări de stradă; vor avea loc încă — poate — scene sîngeroase.

Toate aceste pentru că Zola a murit de curînd; pasiunile din jurul numelui său nu s'au calmat încă; rănile sîngerează încă; răsună încă ecoul strigătelor: „A bas Zola!" Trăesc încă prea mulţi din luptătorii înfrînţi; generaţiile nu s'au primenit încă şi învinşii nu s'au resemnat. De aceea Zola, mort, continuă lupta şi sfîrşitul se aşteaptă încă.

Se aşteaptă... Dar cît durează oare focul patimilor deslănţuite în potriva unui scriitor?

Exemplul unui alt mort, scriitor genial, care a dus faima naţiunei sale în tot universul—Heinrich Heine—este eloquent. Mai mult de 50 de ani au trecut de la moartea marelui poet. Şi rînd pe rînd oraşele mari germane sub înrîurirea şoviniştilor au refuzat adăpost statuei lui Heine, recunoscut ca cel mai mare liric german după Goethe. Acum de-abia Hamburgul priveşte monumentul lui care se va ridica prin subscripţie publică. Jumătate de secol şi mai bine a luptat numele, gloria celui mort pînă a biruit. Dulceaţa, gingăşia, vraja cîntecului său n'au putut face să se uite patimele deslănţuite odinioară de proza lui vehementă prin care adeseori biciuia fărnicia, superficialitatea. Şi acestea şi-au răzbunat — după moarte.

Ce este însă viaţa unei generaţii faţă de eternitatea unei glorii literare? **Rodion**

GHEORGHE LASCAR

ème candidatul partidului conservator-democrat la Balotajul colegiului 1 de Senat din Iaşi, în ziua de 16 Mart a. c.

D. NICOLAE IORGA

Conu Pitrachi Carp di la Vaslui, şi giupînul Neculai Iorga, de unde dracului nu ştiu, sunt doi ipochimeni, de care mult m'am ocupat şi mă voiu mai ocupa. Ii urmăresc precum urmărea Englezul pe îmblînzitorul care băga capul în gura leului, cu deplina convingere că aceste două fiinţe veninoase, nu vor avea decît sfîrşitul care'l merită.

In politică, crotalul dela Ţibăneşti a muşcat pe toţi bărbaţii de seamă din ultimele timpuri, pe I. Brătianu, L. Catargiu, G. Vernessu, Al. Lahovari, G. Manu, Gr. Păucescu şi Take Ionescu.

In literatură vipera din Bucureşti a aruncat veninul asupra tuturor marilor noştri istorici: Hajdău, Tocilescu, Xenopol şi Ureche.

„E multă asemănare între Conul Pitrachi şi giupînul Neculai: amîndoi sunt invidioşi, amîndoi suferă de megalomanie acută, amîndoi au inima neagră de hienă, le place să sfîşie pe cei vii, dar adese ori nu cruţă nici pe cei morţi. In sfîrşit amîndoi s'au apucat să facă politică, după ce au făcut fiasco în literatură.

Mulţi cititori nu vor fi ştiind că dl. Iorga şi-a început cariera publicînd în 1893 nişte poezii de acest calibru:

„Pe cînd braţe goale
Luminează prin ferești".

Puţin în urma acestor poezii, 4 lei volumul, bietul Haiman a dat faliment; iar cît despre poet el dăduse deja înainte în momentul cînd comisese poeziile. Din 1893 d. Iorga n'a mai publicat poesii; în această privinţa dînsul e dar un falit nereabilitat.

După cîţi-va ani, d. Iorga s'a improvizat în istoric, *cel mai mare istoric al neamului romînesc, părintele istoriografiei romîne*, cum'l numea un linguşitor dăscălaş de istorie de la Craiova. Cercetările istorice însă, care pentru mulţi orientali ca Şincai, Petru Maior, Balcescu, Papiu Ilarian, şi alţii mai mici şi mai modeşti, au fost o adevărată jertfă de timp, de bani, şi de muncă, pentru occidentalul nostru giupînul Neculae Iorga, au fost o adevărată mină de cîştiguri nesfîrşite. De s'ar calcula cîştigul istoricilor romîni, de la descălicătoare până azi, cred că toţi împreună, n'au cîştigat nici pe jumătate, poate nici un sfert de cît a cîştigat desinteresatul Nic. Iorga în ultimii 10 ani.

Nicolae Bălcescu, un oriental, îşi scurta viaţa pentru ca să poată termina istoria lui Mihai Viteazu: „mă lupt cu o boală crudă şi neîmblînzită—scria el în 17 Dec. 1850—caut a cîştiga timp asupră-i, şi a o întrece în iuţeală, ca să pot lăsa fraţilor mei aceste pagine din viaţa părinţilor noştri, şi cad sleit de puteri, *mistuit prin silinţele ce fac*".

Iar Neculai Iorga, occidentalul, cel dintăi care a avut ideia să comercializeze istoriografia romînă încheia, 50 de ani mai tîrziu, un contract pe 10 ani, de furnituri istorice cu 50 lei coala de tipar, cu Ministerul Cultelor şi instrucţiunei publice. Şi, în acele vremuri de lipsă, cînd se tăia chiar din pîinea aprozilor de ministere, un ministru junimist, onor. d. C. Arion, găsea de cuviinţă să ofere 100 lei coala de tipar, preţ pe care chiar d. Iorga spune că l'a găsit îndoit de mare de cît i se cuvenea.

Sărmană istoriografie romînă, cum ajunseşi în 1899 pe timpul occidentalilor! Un negustor hrăpareţ te vindea, iar un advocat leneş şi ignorant te cumpăra cu măsurătoare, cum se cumpără brînza şi postavul!

Ce'i păsa, sau ce se pricepea la calitate, cînd era vorba de istoria romînă un Sibarit, care în viaţa sa nu citise de cît 3 volume din Mourlon, şi acelea chiar de mult timp le uitase? Plătit cu coala, d. Iorga a vîndut coale ministerului instrucţiunei publice şi Academiei romîne, o altă clientă, căreia d. Iorga furnisa marfa sa.

Insă după cît-va timp giupînul a dat un nou faliment.

Ignoranţii de categoria lui Mourlon, vreau să zic Arion, erau în admiraţie pentru fabrica Iorga, pe care o vedeau că produce mult, cantitatea fiind singurul lucru pe care ei erau în stare să-l

judece; însă specialiștii vedeau că fabrica produce mult, dar prost, spre a cîștiga bani mulți, fiind făcută tocmeala pe coală.

Am fost unul din aceia care am demascat specula nedemnă care să făcea cu banul Statului, arătînd greșelile nenumărate din publicațiunile istorice ale d-lui Iorga, prin un studiu întitulat „Apucături vechi ale unei școale istorice N. Iorga et comp".

In urma acestor constatări, pe care nici d. Iorga nu le-a putut combate, a urmat un nou faliment în 1903, mai rușinos de cît cel din 1893.

Și atunci d. Iorga, ca și comercianții faliți care'și schimbă negustoria, văzînd falimentul său în poesie și în istorie, s'a apucat să facă politică, politică națională.

D. Iorga naționalist!

Ce derisiune!

Dar cum se poate numi naționalist, acela care a calificat cap de bandă pe eroul de la Călugăreni, și în schimb a căutct să reabiliteze pe fanarioți? Ce naționalism e acesta de a batjocori toate gloriile naționale, pe Mihai Viteazul, pe Eliade, pe Hajdău, pe Xenopol și atîți alții, ai căror lauri pe semne nu-l lasă să doarmă? Cum se împacă naționalismul cu cele ce se află în Istoria Românilor, scrisă în limba germană de d. Iorga și care au desgustat de dînsul pînă și pe fostul său protector d. Dim. Sturza?

Naționalismul d-lui Iorga e dar o marfă suspectă, sau mai bine zis o marfă calpă. In realitate, acela care vindea povești ministerului instrucțiunei, sub titlul de istorie națională, acum voește să vîndă minciuni publicului sub numele de politică naționalistă. Departe de a servi cauza naționalistă, oameni ca d. Iorga, nu pot de cît să o compromită prin excese și prin antipatia ce o inspiră persoana lor.

Dovadă despre aceasta sunt faptele petrecute în ședința din 7 Martie, în care d. Sturza a dat o frumoasă lecțiune de cuviință și de naționalism contracciului ministerului instrucțiunei.

A trebuit să vină un naționalist de contrabandă ca d. Iorga și să facă antisemitism la Cameră, pentru ca să vedem pe antisemitul D. Sturdza, transformat în apărător al Evreilor.

Ședința de la 7 Martie 1908 e al treilea faliment al d-lui N. Iorga, e falimentul politicei naționaliste... de contrabandă.

Fi-va oare cel din urmă?

Nu cred; de aceea eu voi avea ochii pe omul meu. **I. Tanoviceanu.**

Cronica politică

Democrați și după dînșii
Liberali și coconași
Au ținut zilele-acestea
Intruniri, aici în Iași.
Și-ați văzut, cei mai de frunte
Si mai vrednici tot odată
Au venit în număr mare,
La'ntrunirea democrată.
Ați avut apoi partidul
Liberal care v'a spus:
„Să votați armeni cu credit,
Căci ca dînșii oameni nu's".
Ați văzut și ciocoimea,
Oligarhica putere,
Ce susține pe Greceanu
Și pretinde ministere,
Ați văzut în fine toate
Și din toate-ați înțeles,
Că partidul democratic
E partidul de succes.
. . . . . .
Vine ziua de alegeri,
Lascar ese cap de listă.
In cartel cu liberalii,
Grupușoara junimistă
Nu obține de cît doară
O pătrime din votanți,
Maximul ce pot s'obție
Miluiții intriganți.
. . . . . .
Dar cu toată lupta cruntă
Ce s'a dat și se va da
Ghèorghe Lascar, candidatul,
Cu succes va candida.

Alegător.

Cazul deputatului Sassu

Deputatul Sassu, care a vorbit la întrunirea liberală din Iași și a compromis așa de frumos candidatura d-lui Buicliu, a publicat o scrisoare în *Viitorul* prin care caută să „atenueze" maltratarea ce-a suferit-o de la d. George Mavrocordat.

Ca să nu fim acuzați că facem „politică" cu oratorul d-lui Stere, reproducem aci, după dosariul cauzei, actele principale ale procesului.

La interogatorul cei s'a luat d. G. Mavrocordat a respuns următoarele:

Gh. Mavrocordat, 43 ani, născut în Paris, dom. în Vaslui, însurat, a arătat: că fiind provocat de d. Sasu și spunînd că dacă nu încetează cu ofensele contra sa îi *va trage palme*, atunci Sasu a plecat și văzîndu-l că pleacă i-am spus: *ești o canalie*. A mai declarat că dacă Sasu mai vorbește în contra sa, în întruniri publice, și față cu țăranii de pe moșia sa, este în drept *să-l împuște* pe Sasu, dacă va verbi ca să-i atragă ura locuitorilor în contra sa.

Nu-și aduce aminte să-i fi zis bandit. A vorbit cu d. Sasu după ce a scris în „Democratul", fiindcă era prefect. După întrunirea electorală de la alegerile comunale nu-și aduce aminte ca să fi vorbit cu d. Sasu. Nu-și aduce aminte dacă de la întrunirea electorală încoace s'a întîlnit cu d. Sasu.

D. Sassu, care a fost maltratat în sensul acesta, a cerut 10.000 lei despăgubiri d-lui Mavrocordat, apreciind că cu bani cine-va se poate spala de ast-fel de maltratare.

Judecata, însă, care cunoaște bine pe d. Sasu, a apreciat că, dacă cine va oferă palme, amenință cu împușcarea și face „golan" pe deputatul degeneros, ajunge să-i dee 1000 lei despăgubiri.

*

D. Sasu nu s'a declarat mulțumit cu mia de lei. Vrea mai mult, ca să aibă ce da unei societăței filantropice.

D. Mavrocordat, la rîndul seu, crede a fi prea mult o mie lei pentru un bărbat ilustru ca d. Sassu.

Ambii au făcut apel și s'a fixat termen la 24 Martie pentru judecarea apelului lor.

*

Iată și textul apelul lui Sassu:

Domnule jude, subscrisul Vasile P. Sasu, avocat în Vaslui, declar apel contra cărței de judecată penală pronunțată în ședința de la 1 Octombre a. c. prin care ați condemnat pe d. Gh. Mavrocordat numai la una mie lei despăgubiri civile, pentru insulte.

*

Numai o mie lei! Vrea mai mult bietul băiat.

Procesul prețedintelui Ciulei

Desbaterile în acest proces au durat eri până la orele 5, cînd Curtea s'a retras în deliberare.

După o oră, d. Ciulei a fost chemat în camera de consiliu unde i s'a comunicat decizia: suspendarea pe timp de 6 luni.

Acesta este maximum pedepsei suspendărei, minimum fiind 15 zile.

D. M. Ciulei a fost dat în judecata curței disciplinare pentru următoarele trei fapte:

1) Pentru că într'o zi din Noembrie 1907, înștiințat fiind de sinuciderea lui Const. Capșa, a plecat la domiciliul sinucisului și fără a mai înștiința pe nimeni a deschis lada de fer a sinucisului, a scos de acolo testamentul și o sumă de bani și abia seara a înștiințat despre moartea lui Capșa pe sora acestuia d-na Boldur-Epureanu.

2) Procurorul general de Iași, cu ocazia instruirei acestui fapt, a găsit între hîrtiile sinucisului o scrisoare pe care d. Ciulei o adresase acestuia în care se plîngea de mizeria în care se află, îl imploră, să 'i facă bine cu 500 lei, fără de care, sau va fi nevoit să facă acte necorecte ca magistrat sau să joace cărțile pentru a scapa de nevoi.

3) Ministrul acuză pe d. Ciulei că a împrumutat de la d-na Cristescu, prin mijlocirea d-lui Boldur-Epureanu în anul 1899, o sumă de 10000 lei cu procent de 7 la sută și că acest împrumut l'a făcut în timpul cînd Boldur-Epureanu și Elena Cristescu aveau proces pendinte la tribunalul Botoșani, proces intentat de un nepot al defunctului Cristescu, pentru anularea testamentului în basa căruia Elena Cristescu avea usufructul, iar Boldur-Epureanu nuda proprietate a averei lui T. Cristescu.

D. Ciulei a luat parte la acest proces, care a fost cîștigat de creditoarea sa.

Un al patrulea fapt care n'a mai putut face parte din punctele prevăzute de ministru, este acela că d. Ciulei fiind debitorul bancherului Vexler, căruia îi datorea 5000 lei pe polițe, moștenitorii lui Vexler, care au un însemnat proces la Botoșani, au remis acea poliță d-lui Ciulei.

*

In acuzare, d. procuror general, asupra primului punct, a spus că d. Ciulei avea puternice legături de prietenie cu Capșa; că în anul 1905 Capșa făcuse un testament prin care lăsa lui Ciulei, care știa de lucrul acesta, toată averea sa.

Capșa văzînd viața prea largă ce o ducea Ciulei, a distrus vechiul testament și în anul 1907 făcu un altul, prin care lăsa o parte a averei sale copilei d-lui Ciulei, pe care o botezase Capșa. Ciulei cunoștea și cuprinsul noului testament. In ajunul sinuciderei lui Capșa, Ciulei a venit și a stat la masă la el, cu care ocazie Ciulei, care cunoștea temperamentul prietenului său, n'a vorbit cu el de cît despre viață și moarte și mai ales despre moarte.

D. procuror general a arătat cum Ciulei, avertizat imediat de servitor despre sinucidere, s'a dus acasă la Capșa, și de și a trecut în drum pe la sora sinucisului n'a avertizat-o despre sinuciderea întîmplată.

D. procuror general exclude că d. Ciulei ar fi comis un furt, dar declară că a rămas în această afacere partea morală a faptului, care constitue punctul de acuzare și care este compromițător pentru demnitatea de magistrat a d-lui Ciulei, căci în modul vădit interesat și vădit lipsit de scrupul, cu care a procedat, a atins în mod compromițător, ordinul din care face parte.

*

Trecând la al doilea fapt, arată cum a găsit scrisoarea cu ocazia percheziției ce a făcut la Botoșani.

D. procuror general insistă asupra conținutului grav al scrisorei, arată starea desperată în care se găsea Ciulei, și cum, din această cauză, luase patima jocului de cărți, atît de compromițătoare pentru magistrați.

Venind la al treilea punct de acuzare expune în fapt cum Ciulei a luat, sub formă de împrumut, suma de 10000 lei de la d-na Elenă Cristescu. Dovedește cum la judecarea acelui proces, d. Ciulei nu s'a recuzat, ci a dat cîștig de cauză creditoarei sale. Arată imposibilitatea lui Ciulei de a fi putut achita pe creditoarea sa și trage cuvenitele concluzii.

*

Cu privire la cazul cu Avram Vexler, d. procuror general, după expunerea ce o face, conchide că acest caz, nu poate fi un caz de acuzare în formă și deci nu'l susține ca atare, întru cît nici n'a avut vreme să'l studieze în amănunțime.

Conchide că Ciulei, prețedintele tribunalului Botoșani, prin numeroasele sale fapte publice și private, compromite demnitatea sa de magistrat și considerațiunea ordinului din care face parte. Acest fapt este prevăzut de art. 100, paragr. 7 și 8 din legea pentru organizarea judecătorească și în consecință cere Curței să'i aplice d-lui Ciulei pedeapsa cea mai grea pe care o prevede art. 101 din lege, și anume destituțiunea, de oare ce prevenirea i-a mai fost aplicată odată, iar avertismentul de trei ori.

*

Apararea, prin d-nii avocați Gh. Nicoleanu și M. B. Cantacuzino, a susținut, cu privire la primul punct al acuzărei, că a lipsit ori-ce intențiune rea lui Ciulei atunci cînd, deschizînd lada de fer, a luat suma de 400 lei și testamentul. Apararea analizează împrejurările în care Ciulei a sevîrșit acest act; arată raporturile de prietenie ce existau între amîndoi, citează legea de organizare judecătorească din Franța, spre a dovedi, că nu se pot aplica pedepse disciplinare unui magistrat, că nu există dovadă că faptele au fost sevîrșite cu intențiune.

Susține că d. procuror general n'a dovedit intențiune și deci Curtea nu'l poate condamna.

Trecînd la al doilea punct de acuzare, apararea susține că scrisoarea de care se servește d. procuror general, este un act confidențial și protestează contra faptului că corespondențele particulare ale unui magistrat au fost aduse în discuție. Recunoaște ca exact, în fapt, al doilea punct de acuzare, dar susține că concluzia la care a ajuns procurorul general este prea exagerată. Spune că Ciulei, om foarte împovorat de nevoi, nu s'a dedat totuși la nici un act compromițător la demnitatea lui de magistrat și că scrisoarea adresată lui Capșa, arată multă sinceritate în expunerea pe care un prieten o face altuia.

Cu privire la patima jocului de cărți, spune că și în alte dăți, cu mult înainte de data acelei scrisori, Ciulei a vorbit lui Capșa despre această patimă, așa se poate explica cum Ciulei afirma prietenului său că jocul de cărți l'a făcut să'și îngreueze situația.

Cu privire la al treilea punct de acuzare, și anume la împrumutul de 10,000 lei, apararea susține că legea de organizare judecătorească nu oprește pe magistrat să contracteze împrumuturi. Magistratul, om ca toți oamenii, este supus ca dînșii tuturor nevoilor. Arată cum s'a făcut acest împrumut, buna credință a lui Ciulei, care vroia să asigure plata sumei, constituind hipotecă în casele sale din Botoșani și că nu și-a vîndut conștiința sa de magistrat pentru o sumă de bani.

Conchide cerînd achitarea.

Litere-Științe-Arte

A apărut No. 312 din „Biblioteca pentru toți" cuprinzînd: „O noapte de Crăciun" de Gh. Dickens. 1 vol. 104 pag. 30 bani.

Dickens e unul din cei mai populari romancieri și povestitori englezi. Stilul său, foarte pitoresc, abundează în expresii din cele mai fericite, cu o ușoară și fină nuanță de satiră.

In „Poveștile-i de Crăciun" Dickens, se arată de o fantezie neîntrecută și multe din ele au devenit clasice.

*

A apărut *„Arta Romînă"* No. 3 pe Martie 1908, sub direcția d-lui A. D. Atanasiu, cu următorul sumar: Eduard Caudela. Geniu, talent și gust muzical. V. Ravici. Expozițiile artistice de la Ateneul din București — Expoziția d-lor Gropeanu și E. Voinescu—C. Manolachi. Iubirea lor (versuri). Ath. Theodorini. Din lipsurile Conservatorului din Iași. State Dragomir. Ințeles și expresie. A. D. Atanasiu. Din lipsurile școalei Artelor-Frumoase din Iași (perspectivă, desemn geometric, caligrafie.

Ilustrații după tablouri de: Em. P. Bardasare. Hora de la Țuțora. Octav Băncilă. „1907".

Cronici, artistice, literare, recenzii.

*

Noutatea artistică a zilei este „Opereta germană". Cele patru seri anunțate vor atrage un public foarte numeros, pentru că iașanii adoră muzica dulce și în stagiunea aceasta ea a fost foarte puțin reprezentată.

Pentru „Walzertraum" locurile libere sau împuținat de tot. Și e sigur că spectatorii primei seri nu vor lipsi nici în celelalte trei.

*

La 7 și 8 April are loc vînzarea prin licitație a unei colecțiuni mari de tablouri de ale unui defunct amator Kalister, cuprinzînd opere de maeștri germani, italiani, spanioli, neerlandeji etc. Intre altele se amintește printre cele mai renumite *„Romînca"* de marele Leubach.

*

Medicul francez dr. Keating Hart—scoțian de origine—a experimentat mulți ani în Marsilia un nou tratament al cancerului, consistînd într'o combinațiune de intervenții chirurgicale și aplicațiune de curenți electrici,—a scînteiei de mare iuțeală. Cantitatea și calitatea curenților cum și modul de întrebuințare sunt o descoperire a zisului doctor care a fost invitat acum să țină conferințe la Heidelberg, în institutul special pentru canceroși.

*

Teatrul „Scala" din Milano tratează cu Richard Strauss pentru a-l determina să vină personal și să conducă orchestra pentru montarea nouei sale opere „Electra" pe scena acestui mare teatru.

*

La St. Petersburg se înființează mereu teatre nuoi. Un grup de capitaliști proiectează acum un «teatru literar» destinat în special autorilor „necunoscuți". Teatrul va fi condus de Leonida Andreev și Solomon Asch. Acesta din urmă e vestitul autor al piesei în jargon: «D-zeul răzbunării.

*

„Berlitz-School" de curînd întemeiată la Iași în scop de propagare a limbilor vii—germana, franceza, engleza — continuă a atinge un număr tot mai mare de elevi și eleve din clasele culte ale societății iașane.

STRUNA ZILEI

„PÎNEA ALTUIA"

Piesa lui Turghenief «Pînea altuia» se joacă astăseară la teatrul național.

Pînea altuia—ne place,
Cá-i mai bună de gustat,
Pînea altuia—ne pare
Mai ușor de cîștigat;
Pînea altuia—e dulce
Și-o rîvnim neîncetat...

Informații

● Comitetul executiv al partidului conservator-democrat din Iași, întrunit alaltăieri, a hotărît să sporească numărul membrilor din comitetul de redacției al *Opiniei*.

Au fost aleși domnii: Lascar Rosetti, Georges Beldiman și Anibal Ciurea.

● Din partea prietinului George Beldiman, primim următoarele:

In „Liberalul" de aseară, văd redată, sub formă de informațiune, o conversațiune particulară, ce am avut'o cu un amic personal, nu însă și politic.

Informațiunea aceasta denaturează însă cu desăvîrșire conversația noastră: adevărul este că, între d-nii Sebastian Moruzzi, dr. P. Zosin și mine a fost, pînă acum, numai un schimb de vederi—fără nici o hotărîre asupra nici unui punct—relativ la oportunitatea publicărei unei reviste, care să discute și să vulgarizeze, în mod doctrinal, principiile fundamentele enunțate și coprinse în programul partidului conservator-democrat.

G. Beldiman.

● *Sub titlul* Pentru individul cu cartelul *și semnat cu inițialele G. N., ziarul „Liberalul", în numărul său de aseară, scrie*:

Individul care a scris articolul din „Evenimentul" de aseară ar trebui să se întrebe întâi pe dînsul și pe candidatul pe care-l susține, pe spinarea cui trăesc și dacă fondurile de care el însuși se folosește nu sunt tot așa de inavuabile ca ale multora din foștii și actualii lui prieteni.

De sigur că ascunde originea resurselor sale după cum își ascunde fața lui murdară, în dosul unei stele pe care o terfelește.

Dacă vom simți nevoie, vom fi mai precisi.

Atacul ie direct și prea grav spre a nu fi relevat.

In orice caz cel cu steaua în frunte de la „Evenimentul" trebuie să someze pe scritorul de la „Liberalul" să articuleze fapte căci altmintrelea se va ști că în gruparea de la „Evenimentul" sunt oameni care trăiesc cu mijloace și fonduri inavuabile.

● Direcțiunea generală a poștelor pune în circulație pe ziua de 1 (14) Aprilie, timbre poștale emisiune nouă, procedeu „en taille douce" de valorile următoare: 5 bani verde, 10 b. carmin, 15 b. violet, 25 b. albastru și 50 bani portocaliu, precum și echivalentele lor în: cărți poștale deschise de 5 bani, cărți poștale deschise de 5+5 bani, mandate poștale interne de 5 bani, mandate poștale internaționale de 5 bani, cărți poștale deschise de 10 bani, cărți poștale deschise de 10+10 bani, cărți poștale închise de 10 bani și cărți poștale închise de 15 b.

Timbrele poștale, cărțile poștale și mandatele postale, actualmente în curs, vor fi valabile până la completa lor epuisare.

● Consiliul profesoral al facultății juridice a decis ca toți candidații la examenele pentru verificarea diplomelor de doctori în drept, să-și treacă probele scrise Duminică, 16 Martie, orele 8 dimineața.

● Astăzi Joi 13 Martie, rulează un program nou la Cinematograful Pathé Frères din Sala Teatrului-Circ Sidoli. Grădina Zoologică din Paris, Circuitul de la Dieppe, cea mai mare cursă de automobile din lume, Ultimul Carnaval din Nizza (1908), Căsătoria regelui Spaniei, Brazilia și cascadele sale și un mare număr de sujete comice compun programul de mâne seară, unul din cele mai bogate, văzute până astă-zi.

Afară de Cinematograf, va avea loc întâia reprezentație a teatrului de Câni. O potae de 20 Câni dresați ca gimnastici, clovni, muzicanți etc. Intelegintele patrupede vor apărea înaintea spectatorilor chiar în realitate, ca maiștrii în diferitele arte ale scenei.

Asemenea va aparea Trio Donizetti, clovnii musicali care au obținut aseară un imens succes. Acest Trio e o specialitate muzicală nemai auzită la noi, artiști în toată puterea cuvîntului care merită să fie văzuți,

Peste câte-va zile vor debuta frații Dumitrescu, un trio de gimnastică care a făcut furori în străinătate, aducând în același timp laude țărei noastre. Ei au arătat lumei întregi că țara noastră posedă artiști în toate ramurile, care rivalizează cu cei de peste hotare.

● Ziarele din capitală ne aduc știrea că se fac subscripțiuni pentru înființarea unui teatru „Davila". S'au subscris pînă acum acțiuni de peste 200,000 lei.

● La concursul de medici veterinari ce se ține în Capitală, s'au înscris 32 de candidați.

Concursul va mai ținea încă două zile, iar Duminică se va cunoaște rezultatul.

● Invățătorii din seria XI-a, chemați la examenul de înaintare pe loc, dau astă-zi ultima probă, de practică pedagogică.

Rezultatul se va da seara la ora opt.

● Examenul pentru ajutorii de învățători, care urma să aibă loc în luna Aprilie, s'a amînat pentru 1 Mai a. c.

● Consiliul de disciplină al regimentului 13 Stefan cel Mare a fost convocat pentru săptămîna viitoare, spre a se ocupa cu cazurile cîtor-va soldați, acuzați de nesupunere.

● Mâine fiind aniversarea regatului, se va oficia un Te-Deum la Mitropolie de către întregul cler al catedralei.

● Comisiunea examinatoare pentru judecătorii rurali s'a întrunit eri și au luat ultimile dispozițiuni în vederea acestui examen.

S'a decis ca proba scrisă să înceapă Duminică, 16 Martie la ora 9 a. m., în sala de ședinți a senatului.

Pentru acest examen s'au înscris 187 candidați, care au fost repartizați în trei serii.

Un nou examen de capacitate se va ținea la 1 Octombrie viitor.

DIVERSE

— Școala din cotuna Lețcani, comuna Tăuteești, care fusese închisă pentru 10 zile din cauza epidemiei de scarlatină, va fi redeschisă cu începere de Luni.

— S'a cerut prinderea și arestarea lui Const. Ottea, fost agent fiscal la comuna Cărniceni, care a comis niște falșuri în acte publice și care a dispărut.

— Se zice că prin noul proect de reorganizare al serviciului sanitar, s'a prevăzut și sporirea numărului agenților sanitari.

In consecință, pentru județul nostru, vor fi înființate cîte-va posturi noui de agenți sanitari.

— Comitetul societăței viticole din județul Iași va fi convocat zilele acestea, în localul camerei de comerț, pentru a se ocupa cu budgetul societăței pe anul viitor financiar.

— Sîmbătă, la orele 6 dimineața, soldații regimentului 13 Ștefan cel mare, vor porni în marș pînă la Sculeni, sub conducerea d-lui colonel Tarnoski.

— Eri a fost internată la institutul antirabic din localitate femeea Anastasia Petraru, de loc din Gherăești, mușcată de un lup turbat.

Ultime informaţii

Agitaţia studenţilor în medicină

— Desfiinţarea clinicei chirurgicale —

Faţă de nedreapta măsură luată de epitropii cassei Sf-tului Spiridon de a desfiinţa pe ziua de 1 Aprilie secţia chirurgicală a d-lui profesor dr. Juvara, dela spitalul central, studenţii facultăţei de medicină s'au întrunit în amfiteatrul institutului de anatomie, pentru a protesta contra acestei măsuri, prin care se aduce o puternică lovitură facultăţei de medicină.

S'a discutat asupra importanţei acestei secţii, în ce priveşte studiile chirurgicale care le sunt predate cu atîta competinţă de distinsul profesor şi chirurg. De asemeni s'a mai arătat că prin desfiinţarea acelei secţii se loveşte şi în prestigiul facultăţei de medicină.

După ce apoi studenţii medicinişti au hotărît să lupte pentru menţinerea secţiei chirurgicale a d-lui prof. dr. Juvara, s'a ales o delegaţie compusă din 3 studenţi, care s'a prezentat d-lui dr. Puşcariu, epitrop al cassei Sft. Spiridon şi în acelaş timp coleg de facultate cu d. prof. dr. Juvara.

La întrebarea pusă de delegaţie, d. dr. Puşcariu le-a respuns că în adevăr s'a hotărît definitiv ca secţia d-lui dr. Juvara să fie desfiinţată.

Delegaţia făcînd o obiecţiune, de altminteri justă, că dacă epitropia are de gînd să facă economie şi că pentru acest scop desfiinţează secţia d-lui dr. Juvara, apoi de ce acele economii nu se resfrîng la toate serviciile epitropiei,—d. dr. Puşcariu le-a respuns că epitropii sunt responzabili de faptele lor şi nimeni nu trebue să'i judece.

*

Delegaţia a comunicat apoi colegilor răspunsul d-lui dr. Puşcariu şi medicinştii au decis în cele din urmă greva generală: toţi studenţii vor refuza să ia parte la cursuri, internii şi externii spitalelor vor părăsi serviciile pînă cînd cererea lor va fi luată în samă.

Tot aseară studenţii în medicină au adresat următoarea telegramă:

D-lui Ministru al Instrucţiunei Publice.
Bucureşti.

„Studenţii facultăţei de medicină din Iaşi, în urma adreselor No. 205 şi 2046 prin care onor epitropia cassei Sf-tului Spiridon a făcut cunoscut d-lui prof. dr. Juvara, şeful clinicei a II-a chirurgicale, desfiinţarea acestei clinici prin noul budget 1908—1909, întruniţi în adunare generală astăzi 12 Martie, respectuos vă roagă să bine voiţi a interveni de urgenţă pe lîngă onor. epitropia ca să'şi echilibreze budgetul în altă direcţie, iar nu desfiinţînd această clinică, fapt care aduce mari daune societăţei şi o puternică lovitură facultăţei şi studenţilor, pentru cari această clinică este farul conducător pentru studiile chirurgicale.

Studenţii medicinişti ieşeni

*

Astă-zi studenţii facultăţei de medicină se întrunesc din nou pentru a interveni în acelaş senz la rectoratul Universităţei şi la decanatul facultăţei de medicină şi în acelaş timp de a se prezenta o delegaţie epitropilor Sf. Spiridon, care să le facă cunoscut hotărîrile lor.

In caz dacă nu vor obţinea un răspuns favorabil, după cum am spus, studenţii în medicină sunt decişi să proclame greva şi să trimeată o delegaţie la M. S. Regele

● *O mare tensiune domneşte de cît-va timp în relaţiunile dintre greceniştі şi junimişti, prietinii d-lui M. B. Cantacuzino.*

Greceniştii în frunte cu d. Dim. A. Greceanu, susţin că d. M. B. Cantacuzino a uzurpat o situaţie prin nimica meritată şi că dăunează partidului prin felul cum îndeplineşte îndatorirele contractate faţă de partid.

In schimb, junimiştii în frunte cu d. M. B. Cantacuzino, susţin că există o absolută incompatibilitate între firea mentalitatea sa şi procedeurile patronate de d. Greceanu.

Tensiunea a ajuns la un grad ast-fel în cît le cu neputinţă să nu azistăm în curînd la manifestarea în public a unor indicii din cele mai caracteristice asupra luptei ce s'a deschis în sînul grupărei junimiste locale.

● **Intrebat asupra infamiilor politice de la sf. Spiridon, d. Ç. B. Penescu a spus:**

— Eu am dat numai ordin, d-rul Puşcariu a făcut lucrările.

Am înregistrat această declaraţie pentru că ea vorbeşte lămurit asupra rolului d-rului Puşcariu în privinţa măsurilor nedrepte luate contra d-rilor Juvara şi Apotecker.

D. Gh. Panu despre situaţia liberalilor din Iaşi

D. Gh. Panu, care n'a reuşit să lămurească situaţia liberalilor din Iaşi, profită de insuccesul acestora la alegerea senatorială şi în revista sa *Septămîna*, arată situaţia desperată de la Iaşi şi o atribue minorităţei, adică grupului d-lui Stere.

Iată ce scrie d. Panu despre partidul liberal şi despre situaţia in Iaşi a acelui partid:

Situaţia partidului liberal în Iaşi e foarte turbure. Moralmente este despărţit în două de la venirea guvernului liberal la cârma Statului.

Inainte de venire, se desemnau numai veleităţi într'o minoritate a partidului. Din cauza împrejurărilor în care partidul a venit, acea minoritate a fost favorizată, şi sunt gata a recunoaşte că acea minoritate era designată în împrejurările cunoscute a face faţă la greutăţile iarăşi cunoscute. Ce s'a întîmplat însă? S'a întîmplat că favorizîndu-se o minoritate s'a neglijat majoritatea, ea a fost amărîtă şi atunci relaţiile s'au înăcrit între cele 2 fracţiuni. Astăzi majoritatea partidului liberal se teme ca nu cumva centrul să dea şi de acum înainte situaţia acelei imfime minorităţi, care in împrejurările actuale, cu totul altele de cît acele de acum un an, nu mai poate justifica niei pretenţia la dominare, nici raţiunea de a continua de a fi privilegiat.

El nu se încrede într'însul, el este mîncat de un verme de neînţălegere zilnică, şi pe cîtă vreme centrul nu va căuta să clarifice situaţia, în interesul nu al unei minorităţi ci în interesul partidului şi al generalităţei membrllor, pînă atunci partidul liberal va trebui să continue în alegere să meargă pe calea cartelurilor electorale, atît de deprimătoare pentru conştiinţa şi principiile celor ce nu le înţăleg, pe cît şi de ruşinoasă pentru moravurile noastre politice.

● *Membrii comitetului executiv al clubului conservator democrat sunt convocaţi pentru mâine Vineri 14 Martie, ora 5 p. m. pentru a lua cunoştinţă de o sumă de comunicări importante.*

Membrii clubului sunt convocaţi în adunare generală pentru Sămbătă la orele 5 p. m.

※ Am anunţat ieri că d. procuror general a delegat pe medicul legist al parchetului, d. profesor Bogdan, să constate starea sătenilor din Hărpăşeşti, cari pretindeau că ar fi fost grav maltrataţi de soldaţi din regimentul roşiori.

D. profesor Bogdan a constatat că unii din ţărani au fost, în adevăr, stălciţi în bătăi.

● *Vom publica mîne un nou document, care va invedera la ce mijloace recurge prensul Griguţă în afacerile sale comerciale.*

Un negutitor grec, care se afla în proces cu Griguţă, a fost expulzat.

● **Jurisprudenţi electorale.** — In judecarea recursurilor electorale, înalta curte de casaţie a mai stabilit următoarele jurisprudenţi:

1) Inginerii cu diplomă nu sunt dispensaţi de cens pentru colegiul I de senat;

2) Licenţiaţii în teologie sunt dispensaţi de cens pentru colegiul II cameră şi II senat.

3) Curtea de casaţie, în secţiuni unite, a tranşat chestia censului electoral al licenţiaţilor în farmacie: aceştia, după 6 ani de practică, sunt dispensaţi de cens la colegiul I de Senat. Absolvenţii vechei şcoale de farmacie nu vor putea profita do această jurisprudenţă.

● Ministerul de lucrări publice a fost autorizat să execute în regie lucrările pentru construcţiunea şoselei Tr.-Ocna—Băile Slănic, în limitele sumei de 150 mii lei.

● Se ştie că unul din spitalele jubilare „Carol I" urma să fie construit în comuna Rediul-Mitropoliei, jud. Iaşi. Eri s'a hotărît ca să se clădească la Sculeni.

● Starea femeei Maria Popescu, care a fost eri împuşcată de soţul ei Dumitru Popescu, nu e aşa de gravă cum se credea la început.

Se speră că în urma îngrijirilor ce i se dau la spital, ea va scapa cu viaţă.

● D. procuror general pleacă astăzi la Bucureşti spre a preda ministrului dosarul afacerei Ciulei.

In unele cercuri juridice se afirmă că ministrul va cere avizul comisiei speciale în privinţa faptului de a şti, dacă d. Ciulei trebuieşte sau nu transferat.

Comisia specială se compune din primul-president al Curţei de Iaşi şi din ceilalţi consilieri ai secţiei I a Curţei.

※ *D. general Pascu dareşte polemică cu noi—căci numai astfel se poate explica eşirea d-sale violentă în contra noastră, prin articolul apărut în numărul de aseară al „Evenimentului".*

Plăcerea aceasta cu regret nu i-o vom îndeplini. Cel mult dacă am ruga pe d-ra Mălinescu să polemizeze cu d-sa.

Ţinem să-i spunem numai atît: dacă amicii noştri de la Roman ar fi acceptat propunerile ce le-au primit din partea d-sale desigur că partidul conservator-democrat n'ar fi fost o adunătură şi Gheorghe Lascar cel mai rău dintre primarii Iaşului.

● Autorităţile din Tg.-Bucecea au cerut telegrafic autorităţilor din localitate, prinderea şi arestarea tînărului Constantin Popovici, de loc din Iaşi, absolvent al şcoalei comerciale din localitate, care era în serviciul cooperativei „Doamne Ajută" din acea localitate.

Acum cîte-va zile venind un controlor al băncilor populare pentru a întocmi bilanţul cooperativei, tînărul Popovici a fugit noaptea pe fereastră.

Se crede că motivul dispariţiei lui Popovici în aceste condiţiuni ar fi lipsa unei sumi de bani.

● *Carpiştii se întrunesc astă-zi din nou spre a se pronunţa în privinţa candidaturei d-lui Greceanu la balotagiul de Duminecă.*

După toate probabilităţile ei vor hotărî retragerea candidaturei.

● Eri s'a presintat la redacţia noastră un număr de studenţi, cari ne-au afirmat că sunt delegaţii studenţimei universitare, însărcinaţi să ne declare, că părerea exprimată de ziarul „Opinia", în numărul seu precedent, cum că d. Iorga ar propaga, la cursurile şi conferinţele sale, idei anarhice, este greşită, de oarece, din contra, d-sa îndrumează studenţimea spre ordine şi muncă rodnică.

Constatăm, odată mai mult, că concepţiunea noastră despre ordine diferă de acea a d-lui Iorga.

● *Clubul liberal a trimis în Capitală o delegaţie compusă din domnii C. Stere, C. B. Penescu şi Georgel Mărzescu care să obţie de la centrul, înlocuirea a vr'o treizeci de funcţionari.*

Pe de altă parte aceiaşi delegaţie să ceară favoruri şi gheliruri pentru acei care trebuesc cîştigaţi pentru balotagiul de Duminecă.

Teroare de o parte, păsuiri şi gheliruri de alta—iată cum se lucrează în vederea ca maturul corp să capete de membru o somitate ca d. Gr. Buicliu.

● **Curtea cu juri.** — Astă-zi curtea cu juri judecă ultimile două procese din această sesiune.

Primul proces e privitor pe indivizii: Al. Tofan, Gr. Covaşu, N. Cozma şi I. Dumitrache, pentru tălhărie la drumul mare.

Acuzaţii sunt aparaţi de d-nul avocat Al. Dabija.

Al doilea proces, care s'a început la orele 3 p. m. e acel al tînărului Const. Caranda, fiul căpitanului Caranda, acuzat de omor săvîrşit, dar neisbutit.

Se ştie că acesta, acum vre-o lună şi jum., ducîndu-se la amanta sa, Tinca Popescu, servă la d. Săvescu, contabilul primăriei, a descărcat 2 focuri de revolver asupra ei, rănind-o grav, iar apoi şi-a descarcat şi el un glonte în cap.

Acuzatul e aparat de d. avocat I. Petrovici

● **D. Mateiu B. Cantacuzino a trimes telegrafic d-lui P. P. Carp demisia sa din preşidenţie şi din aceia de membru al clubului junimist din localitate.**

Ştirea a fost confirmată astăzi la palat de numeroşi avocaţi junimişti.

Precum se vede tenziunea care a intervenit intre raporturile celor două nuanţe din partidul carpist şi despre care vorbim în altă parte a ziarului, începe a se dovedi mai curînd de cum ne aşteptam.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 13 Martie

Camera

Bucureşti.—D. Const. Petraru interpelează pe ministrul de interne dacă are cunoştinţă de o circulară a prefectului de Teleorman în chestiunea tocmelilor agricole, aceasta fără a fi consultat comitetul superior agricol.

Se discută apoi modificarea unor articole din legea urmăririlor.

Şedinţa continuă.

Senatul

Bucureşti.—Şedinţa s'a deschis la orele 2 şi jumătate. D. Const. Disescu continuă discursul seu în chestia legei prin care se înfiinţează casa rurală.

O lovitură politică

Bucureşti. — Meşterul în lovituri politice, d. N. Filipescu, a pus la cale una nouă, în vederea alegerei senatoriale de la Craiova.

D-sa a propus ca d. general Manu să candideze iar guvernul să nu-i puie contra candidat—ast-fel ca partidul conservator-democrat să fie nevoit a lupta contra d-lui general Manu.

Propunerea d-lui Filipescu a fost respinsă, însă, în mod categoric de d. generel Manu şi ast-fel junimiştii vor trebui să-şi măsoare forţele şi în capitala Olteniei.

Din partea carpiştilor s'a fixat candidatura în persoana generalului Argintoianu.

In jurul unor numiri în magistratură

Bucureşti. — Chestiunea numirilor în magistratura inamovibilă din Capitală va fi supusă discuţiunei consiliului de miniştri.

Un fapt este sigur: miniştrii nu sunt de acord asupra numirilor.

In privinţa d-lui Ionel Brătianu sunt două versiuni. Una cum că d-sa e de părere a nu se face nici o numire pentru ca ast-fel reducîndu-se din ce în ce numărul consilierilor de la curtea de casaţie, să se ajungă în cele din urmă la desfiinţarea contenciosului. Alta, că d-sa este pentru numirile d-lor Ştefănescu şi Budişteanu aşa cum au fost anunţate în ziare pentru a răsplăti concursul ce i l'a dat d. Ştefănescu în afacerile de la Teleorman.

D. Stelian ar vroi să numească în locul decedatului Donici pe d. Panaite Ionescu, prim-preşedinte al Curţei de Apel din Galaţi; pe d-nul Tăslăoanu să'l facă prim-preşedinte; pe d. Clinceni în locul d-lui Tăslăoanu; pe un procuror de curte de la Iaşi să-l aducă la Galaţi, iar la Iaşi să numească pe d. A. D. Handoca.

Decretul Davila

Bucureşti.—In „Monitorul Oficial" de azi dimineaţă a apărut decretul cuprinzînd un singur articol prin care se descarcă pe d. Davila din funcţia de director general al Teatrului.

Decretul nu este întovărăşit de raportul ministerial aşa cum se obişnueşte.

Comisiunea budgetară

Bucureşti.—Comisiunea budgetară s'a constituit.

Preşedinte a fost ales d-nul Poenaru Bordea, iar raportor d-nul Victor Antonescu.

O declaraţie

Bucureşti.—Vorbind într'un cerc de deputaţi, d. Stere a declarat următoarele:

—„Partidul liberal din Iaşi nu înţelege să facă nici o combinaţiune de ori ce natură cu junimiştii. Ne este perfect indeferent dacă d. Greceanu se va retrage sau îşi va susţinea candidatura, căci noi dăm lupta în contra candidatului susţinut de partidul conservator-democrat şi ne pasă puţin de ceiace fac d-nii junimişti.

Duelul Diamandescu-Mărzescu

Bucureşti.—Pînă la orele 4 nu se cunoaşte rezultatul duelului dintre d-nii căpitan Diamandescu şi Georgel Mărzescu, care cu siguranţă are loc astăzi.

Instalarea unui director

Bucureşti.—Astăzi la ora 12 a avut loc instalarea noului director al Teatrului Naţional.

D. Davila a ţinută în persoana să arate noului director situaţia Teatrului.

D. Pompiliu Eliade vorbind despre rolul Teatrului Naţional a spus că greşiţi sunt acei care văd în numirea persoanei sale un triumf al ideilor nesănătoase ale d-lui Iorga despre chemarea Teatrului Naţional. Nici d-sa, nici d. Haret nu înţăleg ca scena Teatrului Naţional să nu aibă alt rol de cît să se joace pe ea chindia şi să filfie tricolorul naţional de cîte ori vrea d. Iorga.

Naţionalismul sănătos, da. Aceasta o voim cu toţii. Şovinismul însă, ura semenului, aceasta nu se poate admite şi nu poate fi conceput de un om care îşi iubeşte cu adevărat ţara.

D. Davila a răspuns relevînd ironia soartei care a vrut ca la 13 Martie 1906 d-sa să fie atacat de d. Iorga pe tema franţuzomaniei iar la 13 Martie 1908 să fie silit a părăsi teatrul pe tema de antinaţionalism, dar aparat de tot ce înţălege naţionalismul de sănătos.

Limba japoneză

Petersburg.—Agenţia Westnic anunţă că o comisiune s'a adunat spre a elabora măsurile care privesc introducerea învăţămîntului limbei japoneze în şcolile primare şi secundare.

Fixare de Candidaturi

Vaslui.—Pentru alegerea unui senator de Vaslui în locul devenit vacant prin numirea d-lui maior Văleanu ca inspector regional, cele trei partide au fixat candidaturile.

Conservatorii-democraţi vor susţinea candidatura d-lui Dim. Donici, conservatorii carpişti, pe acea a d-rului Peride, liberalii pe acea a d-lui Călinescu.

Convocarea generalilor

Petersburg. — Mai mulţi guvernatori, generali şi comandanţi de corp de armată au fost chemaţi la Petersburg pentru a lua parte la o conferenţă militară secretă. Printre cei chemaţi la această conferenţă se afiă guvernatorul general din Keiw, generalul Santsky comandantul trupelor din Pasan, guvernatorul general baronul Kaulbars, generalul Krsivitsky din Vilna, guvernatorul general din Varşovia etc.

Propunere

Constantinopol. — După o înţălegere ambasadele au remis Porţei o notă spunînd că guvernul italian propune ca reposatal general de Giorgis să fie întocmit cu contele Robilant.

Doui ambasadori au cerut Porţei ca Robilant să fie însărcinat cu reorganisarea gendărmăriei în 3 vilaete.

Insule devastate

Basse-terre. (Guadelupa).—In urma unei vijelii, insulile sf. Bartolomeu şi sf. Martin au fost devastate.

Guvernatorul Ballet a trimes primile ajutoare.

Serbări

Venezia. Cu toate că timpul este ploios oraşul e foarte animat şi are o privire de serbătoare. Balcoanele şi ferestrele sunt pavoazate cu steaguri germane şi italiene.

Ziarele salută pe Suveranii care se întălnesc azi în acest oraş prin care vizită se relevează legăturile care unesc aceste două popoare aliate, de care depinde pacea europeană.

● *D-nii Teohari Antonescu şi P. Sion s'au adresat astăzi tuturor junimiştilor cerînd să iscălească o demisie colectivă din clubul carpist—ca semn de solidarizare cu hotărîrea d-lui Cantacuzino de a demisiona din grupareа carpistă.*

D-nii Teohari Antonescu şi P. Sion au mers pînă a se adresa chiar d-lui Ghiţă Baltă.

———

Hotărîrea luată de eforii sf. Spiridon din Iaşi de-a desfiinţa clinica chirurgicală a d-lui profesor doctor Juvara n'a fost încununată de succes.

Afirmăm că tentativa pur electorală a epitropilor, care voiau să se resbune contra d-lui Juvara ca om politic, nu va reuşi.

Clinica nu va fi desfiinţată.

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Pentru cei care au întîrziat, să nu *peardă ocaziunea acuma la*

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea are loc la

— 17 şi 18 Martie 1908 —

Iar cîştigul principal în caz norocos

LEI 90,000 LEI

Inştiinţez pe onor. Public că am pus în vînzare pentru această clasă ultimele rezerve de 20—25 lozuri, cu preţurile oficiale:

1/8	Una optime	13 Lei
1/4	Un sfert	26 Lei
1/2	Una jumatate	54 Lei
1/1	loz întreg	104 Lei

Comandele din ţară se efectuează însoţite de valoarea respectivă.

Un tănăr absolvent al unei şcoli comerciale din Viena, cunoscînd perfect limba germană, puţină franceză şi corect romîna, stenografia, scrisul cu maşina, caută un post. Ofertele sub Lohentum la Depozitul de ziare din Iaşi.

DE INCHIRIET

DE LA SF. GHEORGHE, apartamentul de-asupra băcăniei Iarmacov.

A se adresa la băcănie.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumàtate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50 lei	1/4	Un sfert	9.00 lei
1/2	Una jumătate	18.00 lei	1/1	loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-lui ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritatiunilor, peptului şi ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE COJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile iodului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăra ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, cancerose, tuberculóse, caria oselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de coje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi evitează iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histerieĭ, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34.

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această bránşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÍR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci anĭ a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASI: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

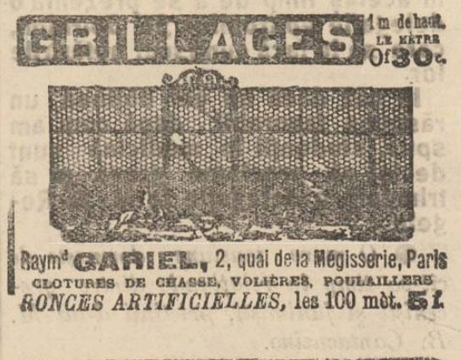

Iaşi — Tipografia H. Goldner Strada Perlacului No. 17 — Iluminat cu motore electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 389.—IAȘI, Sîmbătă 15 Martie 1908

GHEORGHE LASCAR

este candidatul partidului conservator-democrat la Balotajul colegiului I de Senat din Iași, în ziua de 16 Mart a. c.

Demisiunea d-lui M. B. Cantacuzino

Așa dar suntem în fața unui fapt îndeplinit. D. M. B. Cantacuzino s'a retras din gruparea carpistă locală și a fost urmat de vechii săi prietini.

Faptul nu suferă discuție. D. Cantacuzino l'a spus prietenilor, iar d. Greceanu l'a comunicat la întrunirea de aseară a greceniștilor.

Pentru mulți întîmplarea aceasta constituie un motiv de surprindere și ie natural să fie ast-fel. Retragerea junimiștilor se întîmplă just la o săptămînă de la venirea în Iași a șefului prezumptiv și a corifeilor carpiști—a acelor corifei cari, mulțumindu-se cu o psihologie de suprafață, au plecat cu impresia că gruparea din Iași este într'o stare din cele mai înfloritoare și că și ei au contribuit la consolidarea situației.

Dacă am fi logiciani din școala d-lui Maiorescu am spune și noi, cu privire la coincidența între prezența corifeilor și ruptura care se produce la un interval atît de scurt: *post hoc ergo propter hoc.*

Dar pentru noi lucrul nu constituie nici o surprindere. Explicația celor ce se petrec astăzi este foarte simplă, iar faptul nesocotirei autorității d-nului Cantacuzino,—în cazul Stere—a fost o cauză ocazională numai. Răul era mai profund, avea rădăcini mai adînci.

El privea incompatibilitatea de procedeuri și caractere între cei din jurul d-lui Cantacuzino — și mai cu seamă a d-lui Cantacuzino personal — și cei adunați în jurul d-lui Greceanu.

*

Intîmplarea de astă-zi nu este prima. D. Cantacuzino a mai fost alăturea cu amicii d-lui Greceanu și a trebuit să-i părăsească. De ce? Fiind-că cei adunați în jurul d-lui Greceanu, n'au nimica fix în cuget și suflet—de cît doar rancuna—iar d. Greceanu n'a putut să le dea o directivă de ideal și sentimente, pentru motivul foarte simplu că nu avea calitățile necesare pentru a dirigui inima și cugetul unei mulțimi.

D. Greceanu a făcut un singur lucru. A cultivat nemulțumirile—dacă nu le-a găsit, le-a inventat—și a clădit pe aceste nemulțumiri.

Așa a făcut înainte de fuziune, așa a făcut de la fuziune încoace.

Cînd a aflat că domnul M. B. Cantacuzino are un motiv de nemulțumire din cauza modului cum s'a făcut fuziunea la Iași, domnul Greceanu a luat în exploatare sentimentele d-lui Cantacuzino și a reușit să și-l apropie acțiunei sale, formînd acel cunoscut trio: M. B. Cantacuzino, V. Sculy, Dim. A. Greceanu.

Și d. Cantacuzino s'a lasat prins, s'a îndepărtat atît de mult de vechii săi prieteni în cît a trebuit să întrebuințeze asupra lor autoritatea sa necontestată pentru a-i face să-l urmeze.

Dar curînd s'a convins cît de mare era prăpastia în care căzuse. Deziluzia amară n'a întîrziat să vie. In locul ideilor frumoase d-sa a găsit patimi urîte; în locul luptei cavalerești, calomnia și intriga; în locul preocupărei pentru interesele superioare ale partidului, d-sa a descoperit pofte nebune de acapararea directivei, căci gloata ca și șeful, deopotrivă de nuli, urmăreau acelaș lucru: triumful insuficienței trufașe, al invalizilor politici și al oamenilor mici la suflet, care nu pot înțelege, și mai puțin încă ierta, ca un altul să se impuie, din cauza meritelor sale.

Curînd însă și-a dat seama și a voit să se rîdice de unde căzuse. Puțin înainte de desfacerea fuziunei d. Cantacuzino s'a retras din gruparea „Evenimentului" și era gata să lucreze pentru desăvîrșirea ei la Iași—cu riscul chiar ca d. Greceanu să rămîe în afară.

Nu-i vorbă, acest curagiu d. Cantacuzino era să-l plătească destul de scump. Amicii d-lui Greceanu aranjaseră, drept respuns, publicarea în ziarele din Capitală a unor știri calomnioase pentru probitatea caracterului d-lui Cantacuzino.

Opera detestabilă a d-lui Marghiloman—desfacerea fuziunei— l'a silit însă, pe d. Cantacuzino să se apropie din nou de cei despre care avea o idee atît de detestabilă. Dragostea și credința pentru d. Carp l'a făcut să nu vadă j[illegible]a celor din jurul d-lui Grecea[illegible]

I-a aceptat — dar a luat oarecari măsuri, în special a ținut ca direcția grupărei carpiste s'o imprime d-sa și junimiștii.

Dar incompatibilitatea își făcea efectul ei. Deosebirile de vederi apăreau la fie-care ocazie. Neînțelegeri pe toată linia, pînă la acel lucru ne mai văzut la o grupare politică, că nu s'a putut alcătui un comitet fiind-că prietinii d-lui Cantacuzino nu primeau să steie alăturea cu acei ai d-lui Greceanu.

Și incompatibilitatea devenea tot mai evidentă. Procedeurile și mai cu seamă tendința de acaparare a partidului din partea greceniștilor făcea conviețuirea imposibilă.

Junimiștii, și în special d. Cantacuzino, dezaprobau felul cum *Evenimentul* înțelegea să dea lupta politică—cu întrebuințarea calomniei și insultei în locul argumentului; mai cu seamă ei nu admiteau pretențiunea d-lui Greceanu și a acelor din jurul d-sale, cînd aceștia încercau să acapareze direcția.

Și cînd acum trei zile, într'o discuție asupra utilității menținerei candidaturei d-lui Greceanu pentru balotagiu, d. Cantacuzino a propus retragerea candidaturei și abținerea de la vot, iar d. Greceanu a fost nevoit să recunoască că a luat angajamentul ca, în acest caz, carpiștii să voteze pentru d. Buicliu, tendința de acaparare a fost pe deplin dovedită.

Ințelegerea nu mai era cu putință. Cele ce s'au întîmplat după aceia nu sunt de cît consecința logică a convingerei la care au ajuns junimiștii.

*

Iată de ce spuneam de la început că pe noi retragerea junimiștilor nu ne-a surprins.

Incompatibilitatea de caractere de oparte, tendinți ascunse, prin nimica justificate, de altă, parte, iată ce a produs gestul d-lui Cantacuzino.

Le-a fost dat și junimiștilor să afle din propria-le experiența ceea-ce alții știau de mult, căci de dragul lor d. Greceanu și ai lui nu aveau să-și schimbe firea.

„DETRACTORII"

„Independența Romînă" scria textual acum un an: *„constat cu bucurie că țara noastră are mulți patrioți și că în fruntea lor stai dumneata—domnule Take Ionescu."*

Aceste cuvinte le adresase șeful partidului liberal d-lui Take Ionescu. După ce ani de zile de-a rîndul îl detractase—a făcut mea culpa, recunoscînd în Take Ionescu ceea ce este: un mare, foarte mare patriot.

Un an a trecut de-atunci. D. Take Ionescu a rămas ceea ce-a fost. N'a păcătuit cu nimic. Patriotismul seu a mai fost exploatat de colectiviști, dar cititi vorbele de acum un an ale d-lui Sturza, cititi, iarăși, ce scriu astă-zi ziarele colectiviste; vedeți ce goană sălbatecă s'a întreprins contra partidului d-lui Take Ionescu și veți constata că partidul colectivist n'are alt ideal, de cît distrugerea d-lui Take Ionescu.

Operația aceasta se urmează de ani de zile. In desăvîrșirea ei, colectiviștii s'au unit cu carpiștii, s'au întărit cu praful cantacuzinist și... distrug.

De efectul contrar al operațiunei lor, în marea lor ură și orbire, ei nu-și dau seamă: ei cată să coboare pe șeful partidului nostru și el—el se înalță.

Dar detractorii nu obosesc. Ura profundă le dă speranțe. Mine, cînd din nou vor face apel la patriotismul lui, vor amuți și gazetele, va amuți până și bălosul Nădejde.

Iar a doua zi, cînd patriotul își va fi făcut datoria către Țară, operația cea rea, cea eternă, va reîncepe.

Dar prea s'au deochiat colectiviștii cu jocul lor infam, prea s'au arătat debitori șarlatani, șarlatani cu premeditare.

Au abuzat de creditul larg, cu desăvîrșire desinteresat ce le-a fost acordat de marele patriot. Larg a fost acel credit, fiind-că n'a avut punct de încetare; și desinteresat a fost acel credit, fiind-că a fost necondiționat.

Speculația s'a demascat.

Să le facă credit colectiviștilor d. Carp. Dacă poate. Căci n'are nici pentru el.

Tabloul d-lui Panu

D. Panu mocnea.

Infrîngerea colectiviștilor la Iași a servit de pretext d-lui Panu ca să isbucnească. Și a isbucnit, în mod formidabil; a arătat situația colectiviștilor în Iași, așa cum este.

D. Panu s'a dat de partea celor mulți, cari sunt nemulțumiți de situația minorității din partidul ieșan. Căci așa stau lucrurile; minoritatea preponderează, minoritatea torturează. Majoritatea a ajuns pupila minorității.

D. Panu a fost rugat de d. I. Brătianu să facă o descindere la clubul liberal din Iași și să-i povestească apoi ministrului cum stau lucrurile.

D. Stere, care nu vrea să fie șef la Iași cînd îl întrebi și vrea cînd nu este întrebat, s'a simțit jignit de descinderea d-lui Panu, mai ales că știa că nu pe d-sa are să-l indice de șef trimisul d-lui Brătianu.

Intre d-nii Panu și Stere alegerea nu i-a fost grea șefului în futurum al partidului liberal: l'a ales pe d. Stere.

De atunci datează supărarea d-lui Panu, de atunci mocnește. A căutat motiv să isbucnească și l'a găsit în alegerea senatorială.

D. Panu prevede un lucru foarte real: dispariția partidului liberal din Iași.

Lucrul ie foarte real, fiindcă acest partid n'are nici șef, nici sub-șef. Șeful de ieri, d. Poni, a fost așa de puțin șef, că a dat dracului „situația" pentru un blid de linte.

Cum să existe un partid, care n'are fundament? Cum să existe un partid, care, la vremuri foarte grele, în condițiuni electorale excepționale, se prezintă înaintea unui colegiu foarte luminat, ca un fel de birocrat istovit și demodat?

Și ce fel de omogenitate prezintă partidul liberal de la Iași? Liberali bătrîni și liberali tineri; socialiști, anarhiști, paniști, sterești...

Cum să se împace toate elementele acestea? Să intervie centrul—spune d. Panu. Dar, în definitiv, cè va face centrul? Centrul consideră Iașul ca neexistînd. Dacă, printr'un exces de bună-voință, va interveni —va culege impresia că partidului de la Iași îi trebuesc oameni.

Asemenea oameni nu se importă.

Și dacă liberalii din Iași nu vor recunoaște situația lor și nu se vor sili să se înpace și să clarifice lucrurile, partidul liberal de la Iași, care betegește de ani de zile, se va slei și dispare.

Profeția domnului Panu se va realiza.

O SCRISOARE

Excelentul nostru prietin G. D. Șerban, adresează d-lui general Pascu scrisoarea ce urmează și pe care noi o publicăm cu plăcere:

Am cetit cu multă plăcere aprecierile făcute de Dv. prin *Evenimentul* din 13 Martie 1908, asupra rezultatului alegerei coleg. I de Senat de Iași, de la 9 Martie.

Vă mulțumesc foarte mult, pentru amabilitatea ce-ați avut, a urca valoarea imobilelor mele de la 7000 la 27000 lei, reducînd paguba primăriei de la 43,000 la 30000 lei, după cum afirmase *Evenimentul*, mai zilele trecute. Adevărul începe să triumfe. Alții, după Dv. vor da *Evenimentului* cea mai bună desminţire, căci paguba primăriei se va reduce, iar valoarea imobilelor mele va crește, până ce vom ajunge la rezultatul, că primăria, iar nu eu, a căștigat din acea expropiere, pe care n'am dorit'o și n'am solicitat'o, ea fiind jignitoare comerciului meu.

De sigur că, dacă aceste imobile vă aparțineau, D-v le-ați fi dăruit primăriei, ceia ce eu n'am făcut.

Regret și vă rog a nu fi supărat pe mine, că nu v'am putut servi în solicitarea Dv. a vă procura mijloace bănești pentru exploatarea invențiunei dv. cu briquetele, cum însă reputația d-v e stabilită pe piețele financiare din țară și din streinatate, de sigur că bani veți găsi ori unde, și deci invenția dv. va ajunge departe. Astfel că, faptul că nu v'am putut servi eu capitalul necesar, n'a putut se vă cășuneze daune, nici de cea mai mică importanță.

Vă mulțumesc, însă, pentru îndatorirea ce mi-ați făcut și vĕ salut.

G. D. Șerban.

OAMENI ȘI LUCRURI

IN VIS...

— „Vai! ce urît am visat!" zise ea întinzînd ca într'un gest de desperare brațele albe și deschizînd mari, cît putu de mari, ochii negri, ca și cum ar fi vrut să intre în ei cît se poate mai multă din lumina zilei, să dispară cît mai în grabă umbrele și amintirile nopții, — a nopții care-i adusese un vis urît...

A, visul!

In zadar învățații, fiziologii se încumetează să priceapă această parte complexă, bizară a vieței omenești, singura manifestare —poate— care e caracteristică numai omului în tot regnul animal: visul. Enigma rămîne neînțeleasă în complexitatea ei și multă vreme încă nu vom prinde legătura ascunsă dar sigură între vis și viață; nu vom pricepe de unde izvoresc infinit de multele și variatele și mai cu seamă capricioasele fenomene cerebrale alcătuind întreg acest complex: visul, cu nenumaratele sale forme, aspecte și născociri, uneori de o chinuitoare urîciune, alteori de o îmbătătoare frumusețe.

Ceea ce e sigur încă, e că în lumea viselor predomină elementul fericirii, iluzia paradiziacă, așa încît în graiul tuturor cuvîntul de „vis" corespunde unei stări mai frumoase decît viața de toate zilele, iar cuvîntul de «visător» denunță societății cuminți pe un om prea puțin vrednic și puțin pregătit pentru o viață practică și cum se cade. Avis părinților cari au domnișoare de măritat...

Insuși Sully Prudhomme, matematicianul care s'a ridicat la cele mai înalte expresiuni ale poeziei și ale visării — atrăgea luarea aminte cît e de puțin practic pentru fata tînără să-și aleagă drept soț un visător.

Pentrucă acesta în genere, e lesne decepționat, e izbit și e dezarmat cînd vine în atingere cu brutalitatea vieței reale,— și e așa de crudă și de brutală viața noastră socială! Și vai de cel ce nu poate lupta ori care-și închipuie că lumea e un simplu peisagiu de contemplat, că visarea poate fi un titlu în lupta pentru traiu; vai de acel cu sufletul înclinat spre idealizare și meditare în mijlocul unei societăți pe care o frămîntă cele mai vehemente pasiuni, cele mai vii lupte și încăierări.

Visul crează cea mai distrugătoare slăbiciune și dezarmează temperamentul pentru totdeauna.

...Și cu toate acestea visul e uneori atît de frumos, atît de bine făcător, atît de mângîetor, atît de necesar! Insăși societatea omenească a creat pentru viața comună o parte de vis: arta, muzica, admirarea priveliștilor, frumusețea naturei, călătoriile, schimbarea impresiilor, poezia; ba, oamenii au recurs—pentru a uita viața—la puterea fascinatoare a băuturii, iar Orientul care a avut cu mult înaintea noastră o civilizație vastă, a renunțat la ea și a căutat în narcotice—iluzia artificială a visului, supremul izvor de fericire, aceiași pe care noi o căutăm și în iubire și în entuziasm și în dorințile aprinse și în transporturile sensuale și în—somn...

Vis este doar viața intreagă a omului în imensitatea universului și în sinul neființei. O iluzie trecătoare pe urma căreia suntem fericiți dacă, amintindu-ne de cîte un singur moment cu adevărat superb, putem rosti ca poetul:

A fost un vis misterios
Și blînd din cale afară
Și prea era de tot frumos
De-a trebuit să piară...

Rodion

COȘBUC

Sunt cinci-spre-zece ani de cînd au apărut pentru prima oară în țară atît de mult gustatele „Balade și Idile" pe atunci ale tînărului și încă cu totul necunoscutului poet George Coșbuc.

Aceasta pe atunci atît de neașteptată apariție a făcut mare senzație în lumea noastră literară.

Marele nostru scriitor Caragiale care dirija pe atuncea prima și neuitata serie din „Moftul Romîn" a inregistrat această apariție de senzație pare-mi-se cam în următorii termeni:

„In cîmpul literaturei noastre în care crește și înflorește atîta spanac, a răsărit de astă-dată un brad mîndru și înalt, plin de viață și de frumusețe... etc. etc".

Cam în termenii aceștia,—a sunat deșteptarea marele nostru dramaturg, pentru a trezi apoi acea admirație generală de care se bucură astăzi marele poet ardelean.

Firește, lauda atît de sinceră și de meritată din partea unui scriitor de talia lui Caragiale, a trezit—odată cu opinia publică, astăzi cu totul de partea poetului — și pe acei scriitori și criticaștri plini de invidie pe cari mai tîrziu poetul, într'o notiță explicativă pusă la finele volumului „Fire de tort", i-a caracterizat atît de bine numindu-i cu drept cuvînt „jandarmii rurali ai literaturei române".

Curînd însă și-au spus cuvîntul lor rînd pe rînd reprezentanți autorizați ai criticei noastre literare: Gherea, Maiorescu, Sanielevici, C. Șărcăleanu consacrînd pentru totdeauna gloria literară a lui Coșbuc.

*
* *

Blînda și simpatica figură a poetului a cărui siluetă ne-a făcut'o regretatul Traian Demetrescu în „Evenimentul Literar" (1903) va apare pentru prima oară înaintea publicului în ziua de 16 a. c., cînd distinsul scriitor și cugetător își va ținea dizertația anunțată asupra „rostului superstițiilor" în sala teatrului național.

Inițiativa se datorește maestrului Bălăcescu, unul din cei mai intimi amici ai poetului, care și-a propus să ne aducă succesiv pe fruntașii literaturei de astăzi.

Acum cînd reputația lui George Coșbuc este definitiv stabilită, cînd poesia sa a făcut școală, credem interesant a reproduce cîte-va mici confesiuni ce le-a făcut poetul acum cîți-va ani. Iată ce scrie Coșbuc despre sine:

„Scriu mai cu plăcere la amiază și seara, înainte de masă și mai ales noaptea de la 10 pînă după miezul nopței, și mă odihnesc de munca scrisului, ori ducîndu-mă la cafenea să citesc revistele umoristice și varietăți de prin gazete, ori îmi caut vre-un prieten glumeț și mă duc la vre-o berărie. Cite două săptămîni nu scriu nimic, dar apoi cîte alte două fac abuz de muncă. La cele din urmă trei cărți ale „Eneidei" am lucrat 2 luni de-arîndul cîte 18 ceasuri în fiecare zi, fără excepțiune".

„Poesiile mele mi le compun cîntîndu-le și am atîtea melodii în cap cîte poezii am scrise. Ca să le pot cînta ori mă închid într'o odae, ori plec pe cîmp; dar mai cu voe compun cînd călătoresc cu trenul; stau afară pe platforma vagonului și acolo îmi bombănesc versurile în pace, căci zgomotul trenului îmi covîrșește cîntecul".

O altă pasiune a poetului, de care nu nu ne vorbește este cavalul.

Sunetele cavalului sunt pentru poet cele mai armonioase melodii, și'n ecourile lui jalnice poetul pare că ascultă plînsul întregului neam românesc. Cum însă cîntăreții cari întrebuințază cavalul sunt astăzi foarte rari, soarta în această privință pare că l'a favorizat pe poet care a găsit într'unul din amicii sei cei mai inimoși, în maestrul *Bălăcescu*, un artist al cavalului. Despre aceasta știe să ne povestească maestrul *Bălăcescu* multe amintiri plăcute trăite alăturea de Coșbuc și alți prieteni, dornici a auzi glasul cavalului....

*

Dinaintea mea am un mic volumaș de „Versuri și Proză" de *George Coșbuc*, apărut în Caransabeș, în „Biblioteca noastră" de sub direcția d-lui E. Hodoș.

Volumul cuprinde o culegere din cele mai frumoase poesii și din diferitele articole și nuvele ale poetului—între care multe necunoscute pentru cetitorii din țară.

Citez, din el, următorul *Sonet*:

„Se zice și s'a zis că-i un secret
Al artei, să compui macame-arabe,
Să știi să faci o odă unei babe
Și, fără fond, să faci un bun sonet.

Deci vreau cu ori-ce preţ să fiu poet
N'am fond, precum vedeţi, şi versuri slabe,
Şi'njur şi număr tropotînd silabe
Şi şterg mereu şi şterg şi merge'ncet.

Opt versuri le-am făcut! aşa cu gluma
Dar stante pede iată mai un vers,
O, de-aşi găsi acum o rimă'n *uma*;

Dar haid! şi fără rimă văd c'a mers;
Eu sute de sonete'ţi fac d'acuma!
Arhangheli, trîmbiţaţi prin univers!

Fidelio.

„Opinia" la VASLUI

(*Corésp. particulară a ziarului „Opinia"*)

Rezultatul primului scrutin al alegerei de la Iaşi de Duminică 9 Martie, a interesat foarte mult lumea politică de la noi. Se ştie că Vasluiul era socotit ca *fiful* politic al lui Conu Petrache. Tot ce era juuimist *sadea* ţinea să fie înscris la Vaslui, ca la zile mari să vină şi să voteze în persoană pe şeful necontestat — pe dl. P. P. Carp.

Aşa de pildă au fost Volenti, magistratul, care îşi făcea o fală că poate să dea votul direct lui Conu Petrachi. Aşa este acum Pangrate şi alţii.

Dar rezultatul de la Iaşi a interesat lumea politică de la Vaslui şi din alt punct de vedere.

Aici partidul conservator-democrat şi-a întregit cadrele. Tot ce e conservator curat s'a strîns în jurul d-lui Take Ionescu iar în localitate în jurul d-lui D. Donici. Conu Dumitrachi, care de şi e decanul conservatorilor, a rămas pururi tînăr la sentimente şi aspiraţiuni politice şi a ştiut să grupeze în juru-i tot tineretul de samă al Vasluiului, iar în timpul din urmă să atragă şi pe răzeşii din plasa Fundurile, izolînd acţiunea politică a d-lui Major Văleanu.

Alt interes era că şi la noi bat alegerile la uşă, cu demiterea din mandatul de deputat a d-lui Văleanu, aşa că lumea politică de la noi era nerăbdătoare să vadă rezultatul de la Iaşi.

Ştirea că candidatul conservator-democrat a ţinut locul întâiu, chiar faţă de candidatul guvernului, a stărnit mare entusiasm în rîndurile prietenilor noştri de la Vaslui, căci succesul de la Iaşi se va resimţi şi la noi, unde vom avea tot 3 candidaturi: şeful nostru local, d-l D. Donici, d-l dr. Peride din partea carpiştilor şi d-l Calinescu avocat din partea liberalilor.

Apropos de candidaturi.

A făcut nu puţin ecou ştirea dată de presa din Capitală şi confirmate de şi de „Opinia" că d. D. Greceanu pentru a masca căderea ruşinoasă de la balotaj, a fost la Bucureşti şi prin mijlocirea d-lui Nicu Filipescu, alesul la colegiul al 2-a la Vaslui, a căutat să smulgă de la d-l Ionel Brăteanu că în schimbul retragerei de la Iaşi să i se făgăduiască că va fi ales la Vaslui.

Noi ceştia de la Vaslui sîntem deprinşi cu asemene ştiri, mai ales că de data aceasta liberalii şi-au bătut joc de bietul Vaslui.

Judeţul cel cântat aşa de mult de poetul Alexandri ca bravură militară a ajuns de rîs şi de ocară supt domnia liberalilor.

In localitate s'au ales 3 deputaţi şi senatori liberali independenţi contra candidaţilor de la centru, apoi s'a ales d-l P. P. Carp în cartel, iar d-l Nicu Filipescu ca şi cînele izgonit din fabulă şi-a găsit adăpost tot la noi, fără ca măcar să vină şi să dea ochii cu alegătorii săi.

Dl. Greceanu credea în precedente şi nu nimerise rău cînd cerea şi pentru d-sa Vasluiul. Judeţul nostru e sat fără cîni: Iar Conu Nicu Filipescu, care de cînd cu Făureii, a ajuns pe drumul de costişe să vină şi la Vaslui, făcînd *hopa* peste N. N. Săveanu de la Focşuni, ţinea morţiş că ciracului său de la Iaşi — *Mitika Greceano*, să-i asigure un loc în Senat spre a contrabalansa prin presenţa sa pe Bădăreu.

Dar de astă dată ministrul de interne s'a ţinut mai dîrz; şi foarte bine a făcut.

Alegătorii col. I de Senat vor da toată încrederea lor d-lui D. Donici, cel mai bine cunoscut în întreg judeţul, vechiul prefect al lui Lascar Catargi şi alesul în atîtea rînduri a acestui colegiu.

Marfă importată de la Iaşi a mai fost o dată acea a lui Conu Ghiţă Săndulescu şi s'a ales cu tinicheaua legată de coadă; tot aşa ar fi păţit şi conu Mitikà Greceanò, căci Vasluenii cum sunt tunaţi şi adunaţi de prin toate horhaurile lui Ştefan cel mare nu prea dau crezare la marfă streină, mai ales de cînd cu rîsul ce şi-au făcut liberalii de dinşii.

Campania întreprinsă contra deputatului V. Sassu e urmărită cu interes, acest tip de înfumurat avînd pretenţiuni de a se impune cîndva în politica locală ca şef conducător.

Răzeşii de pe valea Racovei şi Jiroveţului ştiu multe de acest d. Sasu şi la vreme le vom comunica.

Cum vedeţi şi la Vaslui, se face politică, sau cel puţin se interesează bine de politică, mai ales cînd la dv. la Iaşi se petrec lucruri aşa de interesante şi aşa de aproape de noi.

Coresp.

Magherniţă, Mătărîngă şi Prensul

Uite trei substantive ce par a nu avea nici o legătură între ele. Şi totuşi!...

Măgherniţă, Mătărîngă şi Prensul sunt trist legate între ele, precum vom dovedi imediat.

Sistemul dinastiei e acelaşi în toate chestiunele de afaceri: vechilii Cantacuzinilor-Nababi fac afaceri în baza procurelor ce au. Dacă daravera iese bine—ie minunat; contrar vine beizedeaua, dă în judecată şi declară că vechilul nu era în drept să trateze. Sau dacă afacerea încheiată ie cu *pete*, cum a fost, spre pildă, afacerea fînului şi orzului la primăria Capitalei.

In ce priveşte afacerea specială „Magherniţă, Mătărîngă, Prensul", ea se presintă, în toată tristeţea ei, precum, urmează:

In anul 1903, *Griguţă, în persoană*, roagă pe fruntaşul comerciant de cereale, Mătărîngă, din Calaraşi, să înfiinţeze pe moşia Ţîndărei, proprietatea prensului, un centru pentru adunarea cerealelor, un fel de obor permanent, care să servească ţăranilor.

Mătărangă a primit propunerea, dar a specificat că, ori cînd va voi, va putea retrage magherniţa.

După o trecere de timp, Mătărîngă a constatat, că ţaranii—clienţii sei vechi, nu voiau, cu nici un preţ, să vie la Ţăndărei. Atunci, potrivit clauzei convenţionale, d. Mătărangă anunţă că-şi retrage instalaţia. Prensul, însă, îl opreşte.

Atunci Mătărîngă dă în judecată pe prens şi acesta este condamnat să plătească 500 lei lui M.

Prensul face apel.

Trăgăneză afacerea cît poate. Intervine conflictul greco-romîn. Prensul, al cărui Papa se afla la putere, *pune pe poliţaiul din Calaraşi să-l denunţe pe Mătărangă că ie agitator grec şi* **obţine expulzarea numitului.**

Odată expulzat grecul, prensul, care pînă atunci trăgănase afacerea, pune şi apel şi cum ştia că grecul nu va putea veni la termen, *îl chiamă la interogator.*

Cei de la tribunal, însă, înţelegînd infamia, au respins apelul prensului.

Hal de prens!

Litere-Ştiinţe-Arte

Profesori şi studenţi. Judecînd lucrul dintr'un anumit punct de vedere şi fără aprofundare, poate părea înnălţător şi vrednic gestul unei părţi din studenţime de a apăra în contra ori-cărui atac—pe un profesor al lor, sau un profesor universitar în genere. Cazul e al d-lui N. Iorga pe care un număr de studenţi îl ocrotesc—prin mijloacele pe care ei le socot mai bune—în potriva ofenselor şi violenţelor presei cotidiane. S'ar putea admite pînă la un oare-care punct o trainică şi adîncă legătură sufletească între profesori şi studenţi: nimic mai firesc. Dar e îndoelnic lucru dacă corespunde unei necesităţi sociale mai înalte ca autoritatea unui prefesor să fie pusă sub scutul unei tinerimi puţin pregătită în general pentru atari manifestări...

Dar s'admitem că şi aceasta e ceva firesc, că izvoreşte esclusiv din dragostea sinceră a studenţilor pentru dascălul lor, şi din dorinţa de a l ocroti în potriva unor atacuri nedrepte. E însă întrebarea: de ce nu se manifestă în acelaş chip tineritul universitar ori de cîte ori un profesor universitar e atacat? Nu sunt oare d-nii A. D. Xenopol, I. Găvănescul, C. Stere, dr. Hurmuzescu, Ilie Bărbulescu, P. Bujor şi alţii profesori universitari—şi n'au primit ei atîtea nedrepte atacuri din partea unor ziare, între cari şi „Neamul Romînesc"? Iar dacă e vorba de profesori ai universităţii din Capitală amintim în afară de defunctul Hasdeu pe d-nii Gr. Tocilescu, I. Tanoviceanu, Pompiliu Eliade, O. Densuşianu, M. Dragomirescu şialţii—atît de dese ori ofensaţi pe nedrept de către aceleaşi organe. Nu meritau şi ei oare solicitudinea studenţilor? In ce împrejurări le-au luat oare apărarea?. Ori este solidaritatea tinerimei universitare rezervată esclusiv unui singur profesor—iar ceialalţi sunt decretaţi ca nevrednici de simpatile ei?

Ar fi vreme să se lămurească chestiunea odată pentru totdeauna!

*

Reamintim publicului—dacă mai este nevoe—că mîne seară, Sîmbătă, are loc prima representaţie a trupei de operete cu renumitul „Walzertraum". Duminică 16 Martie are loc a doua rapresentaţie cu: „Milionenbraut (Mireasa milionară).

*

Polemica în jurul transportărei la Pantheon a rămăşiţelor lui Emile Zola continuă încă.

In discursul său din cameră deputatul naţionalist Barrès—cunoscutul literat — ca să determine un curent ostil memoriei lui Zola, a citat o veche părere a lui Anatole France.

Marele scriitor, pus în cauză, arată însă acum că şi-a schimbat cu totul părerea asupra lui Zola ca scriitor şi că din ziua cînd a apărut celebrul „J'accuse" a avut convingerea că Zola e un mare cetăţean, care a făcut Franţei cel mai suprem serviciu, ajutînd reîntronarea dreptăţei.

*

In discuţia parlamentară relativă la Zola, a intervenit şi deputatul Jean Jaurès. Marele orator socialist a adus mari laude operei şi memoriei lui Zola.

Cît despre anumite pasagii din scrierile lui care ar putea displacea unora, Jaurès a amintit că ar putea cita din Voltaire pasagii mult mai displăcute.

*

A propos de Anatole France, un ziar reînnoeşte constatarea că celebrul romancier de multă vreme nu mai calcă la şedinţele Academiei Franceze.

Anatole France a declarat acum că în adevăr are motive de a nu lua parte la şedinţele şi activitatea Academiei, de cînd s'a convins că politica nu e esclusă din sinul ei.

*

Tribunalul din Breslau se arată excesiv de zelos în urmărirea nudului sub toate formele sale. A ordonat, în adevăr, distrugerea unei serii întregi de statuete reproducînd statui antice care ornau muzeele oraşului, precum Cele trei graţii,—Discobolul şi o reducţiune în ipsos a Centaurului şi a Nymfei sculptorului Begos, cari ocupă locul de onoare în grădina Zoologică din Berlin.

*

La Hamburg se va serba în luna Septembre a suta aniversare a morţei mamei lui Goethe, „Frau Aja" cunoscută din numeroase scrisori ca o femee foarte distinsă.

*

STRUNA ZILEI

RAZBOIU ŞI PACE

Achitată de Curtea cu juraţi, eroina s'a împăcat chiar în seara procesului cu amantul, asupra căruia descarcase trei gloanţe.

Poveste...

El ştie azi un lucru doară
Ce pîn'acuma nu-l ştia:
Femeea, după ce... te-omoară
Iţi cere să trăeşti... cu ea.

Informaţii

● **Comisia budgetară.**—Iată cum s'a constituit comisia budgetară: president, I. Poienaru-Bordea, vice-president, d. C. Cociaş, secretari domnii: I. G. Duca şi St. Ioan, raportorul general, d. Victor Antonescu.

Sub-comisiile au fost stabilite precum urmează:

Ministerul afacerilor streine: domnii P. P. Carp, Al. Djuvara, I. Bianu, C. G. Cociaş şi I N. Lahovari.

Ministerul de interne: domnii Radu Porumbaru, Vintilă Brătianu, I. Saita, Mişu Cantacuzino, C. Stere, I. Mitescu, I. Stanculeanu.

Ministerul de finanţe: domnii V. Antonescu, Em. Culoglu, Take Ionescu, G. Dragu, I. G. Duca, St. C. Ioan, P. P. Carp şi Vintilă Brătianu.

Ministerul lucrărilor publice: domnii C. Alimănişteanu, doctor C. Anghelescu, G. G. Asan, G. C. Cociaş, P. Chiţu, C. F. Robescu, I. Stanculeanu şi Şt. C. Ioan.

Ministerul agriculturei etc.: domnii C. Alimănişteanu, dr. Anghelescu, I. N. Lahovari, G. G. Assan, N. P. Romanescu, C. I. Brătianu, N. T. Popp, N. Filipescu, C. F. Robescu şi I. Simionescu-Rîmniceanu.

Ministerul instrucţiunei şi cultelor: domnii doctor Angelescu, Virgil Arion, P. Chiţu, G. Dragu, I. G. Duca, St. C. Ioan Simionescu-Rîmniceanu şi N. P. Romănescu.

● **Contenciosul şi legea învăţămîntului secondar.**—In această materie contenciosul administrativ a stabilit următoarele pe cari le reproducem din *Jurisprudenţa*:

Legea înv. secondar, promulgată la 7 Iulie 1901, prevede că nici un profesor nu poate fi numit cu titlu provizor de cît după ce-a trecut, cu succes, înaintea unei comisiuni ad-hoc, un examen pentru o specialitate principală şi un altul pentru una sau două specialităţi secondare.

La acest riguros principiu, legiuitorul nouei legi nu face decît o singură excepţiune (art. 106) în favoarea profesorilor suplinitori, cari au predat aceeaş materie în decurs de cinci ani neîntrerupţi şi cari, pentru a se bucura de această excepţioonală îngăduială, trebuesc a fi admişi de Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii publice de a trece numai examenul specialităţii, ce au profesat, în termen de doi ani de la promulgarea legii, şi după avizul favorabil al inspectorului învăţămîntului secondar.

Prin urmare, potrivit dispoziţiunilor legii învăţămîntului secondar, un profesor suplinitor nu se poate prevala de favoarea acordată de art. 106, decît numai atunci cînd cei cinci ani, în cari a suplinit aceeaş catedră, au fost neîntrerupţi.

Pentru a decide (în speţă), dacă această favoare poate fi invocată şi de un profesor suplinitor, care, înainte de punerea în aplicare a legii, a predat aceeaş specialitate în decurs de cinci ani, însă cu oare care întrerupere,—şi pentru a aprecia, prin urmare, legalitatea numirii provizorie a unui atare profesor, este neapărat necesar să determinăm sensul cuvintelor „ani neîntrerupţi" de cari legiuitorul se serveşte în art. 106.

Din modul cum însuş Ministrul, care a conceput şi susţinut înaintea Corpurilor Legiuitoare proiectul acestei legi, a făcut primile aplicaţiuni a dispoziţiunilor ei, numind cu titlu provizoriu un număr însemnat de profesori, fără a ţine seamă de întreruperea ce se făcuse în cursul celor 5 ani de exerciţiu, să invederează că acest înţeles a vroit a da cuvintelor „ani neîntrerupţi",—şi nimeni nu poate contesta valoarea unei asemenea interpretări.

De altmintrelea, această interpretare este conformă cu spiritul art. 106 din lege, care se reazimă pe o prezumţiune de capacitate trasă din împrejurarea că un profesor, care a predat o specialitate în decurs de cinci ani, are aptitudini de a fi bun şi necesar profesor în specialitatea sa, mai cu seamă dacă se bucură şi de consideraţiunea inspectorului învăţămîntului secundar, singurul în situaţiune de a'l cunoaşte şi afirma capacitatea sa.

Această prezumţiune în mod logic şi raţional nu poate înceta prin faptul că profesorul, în cursul celor cinci ani, a întrerupt în mod spontaneu pentru un timp oarecare, cursul ce predase, pentru a se consacra unei alte ramure de învăţămînt, de unde a revenit iarăş la catedra ce abandonase, această prezumţiune nu poate înceta de cît numai atunci cînd profesorul a fost înlăturat din cauză de incapacitate, incorectitudine sau alte abateri grave, ce nu s'ar putea concilia cu profesiunea de profesor.

Aceasta fiind sensul cuvintelor: „ani neîntrerupţi" înscrisă în art. 6 din lege, recurentul era în dreptul său de a invoca beneficiul favoarei recunoscută de acest articol, şi Ministrul care a făcut dreptate cererei sale, nu l'a violat ci din contra a făcut o sănătoasă şi juridică aplicaţiune a principiului consfinţit printr'însul.—(C. III, dec. No. 59, din 18 Februarie 1908).

● **Pensionarii Primăriei Iaşi.**—Inalta Curte, s. III, a stabilit, după *Jurisprudenţa* următoarele cu privire la regulamentul pentru pensionarea funcţionarilor primăriei comunei Iaşi:

Prin art. 1 şi 8 al regulamentului pentru pensionarea funcţionarilor Primăriei municipalităţii Iaşi se stabileşte, că toţi funcţionarii numiţi şi salariaţi de Comuna Iaşi au dreptul, îndeplinind condiţiunile prescrise printr'însul, la o pensiune pe toată viaţa, şi că fondul din care se serveşte pensiunea se compune din reţinerile de 5 la sută şi 10 la sută făcute asupra salariului acelor funcţionari.

Acest regulament, constituind legea părţilor, nici primăria, nici funcţionarii cari au servit conformîndu-se lui, nu-i pot tăgădui puterea obligatorie, căci din nimic uu reese că acest regulament ar viola vreun text de lege.

Prin urmare, reţinerile făcute nefiind ilicite, instanţele judecătoreşti nu pot să ordone restituirea lor, fără a comite un exces de putere. — (C. III, dec. No. 48 şi 49, din 11 Fevruarie 1908).

○ Voiajurile de ofiţeri, ce se fac în scopuri de stat-maior, vor începe Sîmbătă şi vor urma în fiecare săptămînă.

Ofiţerii batalionului I din regimentul 13 Ştefan cel Mare, vor voiaja pe distanţele: Iaşi-Sculeni, Sculeni-Movileni, Movileni-Iaşi.

● **Alegerea de la Vaslui.**— Alegerea parţială pentru împlinirea vacanţei senatoriale la col. I, s'a fixat pentru ziua de 20 April.

Din partea liberalilor va candida, după cum am mai anunţat, d. C. Călinescu, fost magistrat.

● Senatul Universitar din Capitală, unit cu colegiul facultăţei de ştiinţe se va întruni mîine seară, pentru a se pronunţa asupra ocupărei catedrei de astronomie şi geodesie, dela facultatea de ştiinţe din Iaşi.

Candidaţi la această catedră sunt d-nii Stoenescu-Dunăre şi Tr. Lalescu.

Comisiunea însărcinată cu cercetarea lucrărilor a fost de părere ca să se amîne pronunţarea, pînă cînd d. Lalescu, găsit cel mai meritos, va mai face practică într'un observator.

Senatul universitar din Iaşi şi consiliul profesoral al facultăţei de ştiinţi au însărcinat în acelaşi scop pe d-nii profesori D. Ralet, Hurmuzescu şi D. Pompei, cu cercetarea titlurilor.

Comisia eşană nu s'a pronunţat încă.

● D. lt.-colonel Rennescu, comandantul regimentului de infanterie din Vaslui, şi-a înaintat demisia din armată pe ziua de 1 Aprilie a. c., pentru a-şi regula drepturile la pensie.

D-sa urma să fie transferat comandant al batalionului 4 de vînători din localitate.

In acest loc va fi transferat d. maior A. Georgescu din Roman, care va fi avansat la gradul de locotent-colonel.

※ Imediat după votarea legei pentru reorganizarea comunală, se va ţinea în Capitală, un concurs pentru inspectori comunali, în vederea complectărei noilor posturi înfiinţate prin acea lege.

In judeţul nostru vor fi numiţi 6 noui inspectori comunali, după noua împărţire a plăşilor.

● Pentru astă-seară au fost chemaţi pentru a depune examenul de înaintare pe loc învăţătorii din seria a XII-a.

● După cum am anunţat eri curtea cu Juri a judecat procesul lui Constantin Caranda care acum o lună de zile a împuşcat pe amanta sa Tinca Popescu, care era servă la d. Săvescu, contabilul primăriei.

Tînărul Caranda a fost aparat de d. I. Petrovici, iar acuzarea a fost susţinută de d. procuror Scarlet.

Juraţii aducînd un verdict negativ curtea l'a achitat.

● **Celebrul Sassu.** — D. M. S. Handoca, cunoscut cetăţean în Pungeşti, ne trimite o scrisoare, care tratează despre deputatul Sassu, pe care d. Handoca îl cunoaşte foarte bine.

Iată scrisoarea:

Domnule Director,

Am văzut în „Adevărul" de azi, comentat din gazeta dv. un articol prin care descopere în parte pe „dihania" ce respunde la numele de Sassu, deputatul biciului dela noi; am cetit cu resignare acel articol şi am văzut că nu e complect.

Vă rog, în numele dreptăţei, a face să fiu chemat ca autorul acelui articol, să vi'l arăt eu pe acest bandit borfaş, falşificator de acte publice, escroc, şeful tălharilor (banda neagră) din Rachova-Vaslui,—pot proba toate acestea cu acte scrise şi juridice.

Sunt un om cu un trecut model şi nu pot suferi pe acest borfaş să fie mandatar al ţărei mele. Vă mărturisesc că pot da seamă de faptele acestea, căci l'am urmărit pas cu pas pe acest giamandomar, ca la un moment dat să'l pot descoperi societăţei. Şi iată că a sosit momentul: am tot materialul aşternut pe 20 de coale.

Aştept răspunsul dv. Până atunci, insist a vă ruga să faceţi să apară această scrisoare în ziarul dv.

Am scris despre acestea şi marelui om de stat dl. Take Ionescu, d-lui Al. Bădărău, fost ministru de justiţie şi d-lui C. Mille, directorul „Adevărului".

Primiţi vă rog, d-le director prea distinsa mea stimă şi respect.

M. S. Handoca

Pungeşti (Vaslui).

● Programul nou de astăzi Vineri 14 Martie, al Cinematografului Pathè Freres (Circul Sidoli) cuprinde scene interesante precum: Socialism şi Nihilism, mare dramă modernă, Victimele catastrofei din Courrières, Urmăririle unui poliţaiu, Căsătoria regelui Spaniei, Pisicile, şi un mare număr de sujete comice.

Afară de Cinematograf, va avea loc reprezentaţia teatrului de Câni. O potae de 20 Câni dresaţi ca gimnastici, clovni, muzicanţi etc. Inteligentele patrupede vor apărea înaintea spectatorilor chiar în realitate, ca maiştrii în diferitele arte ale scenei.

Asemenea va aparea Trio Donizetti, clovnii musicali care obţin în fie-care seară imense succese. Acest Trio e o specialitate muzicală nemai auzită la noi, artişti în toată puterea cuvîntului care merită să fie văzuţi,

Peste câte-va zile vor debuta fraţii Dumitrescu, un trio de gimnastică care a făcut furori în străinătate, aducând în acelaşi timp laude ţărei noastre. Ei au arătat lumei întregi că ţara noastră posedă artişti în toate ramurile, care rivalizează cu cei de peste hotare.

DIVERSE

— Mîne Sîmbătă 15 Martie, d. I. Oiţă, licenţiat al facultăţei de litere şi practicant al Seminarului pedagogic universitar, va ţinea o lecţiune de probă la Latină cu elevii clasei a IV-a. Raportor va fi d. Iancu N. D. iar critic S. Mihailescu.

— D. Petru Comarnescu, şi copilul Iancu Gelber au fost eri muşcaţi de un cîne turbat.

— S'a admis societăţei Baugesellschaft, să aducă în ţară încă 500 de lucrători străini pe care să-i întrebuinţeze la lucrările de aducerea apei dela Timişeşti.

— Membrii consiliului de higienă al oraşului au fost convucaţi pentru mîine seară Sămbătă 15 Martie, la orele 8 seara în şedinţă ordinară.

Ultime informaţii

Ca titlu de document şi fără a da nici o altă lămurire, înregistrăm următoarea telegramă expediată din Iaşi eri la ora 2, pe adresa unui deputat liberal aflător în Capitală:

Din cauza incidentului cu Matei, n'amputut face nimic. Situaţia continuă a fi încurcată. Roş vino numai de cît dimineaţă.

Să medite cititorii cam ce cenz poate avea acestă telegramă şi cam cine a putut s'o expedieze...

● *Se ştie că atît ziarele liberale, cît şi cele carpiste au dus campanie contra d-lui Ştefănescu, judecător de şedinţă al tribunalului Tutova, care voia să voteze la alegerea de Dumineca trecută.*

Domnii Stere-Pennescu şi Mîrzescu cari să află în Bucureşti în misiune de rezbunare, s'au presintat d-lui Stelian, cu rugămintea de a înlocui pe d. Ştefănescu.

Cu mare greutate au obţinut ca ministrul să aplice avertismentul d-lui Ştefănescu.

La Bucureşti au fost subscrise ieri două zeci decrete de înlocuire de funcţionari din Iaşi.

Farmacistul Spiridoniei, d. Mihailescu, va fi înlocuit şi el.

D. C. Stere a cerut şi obţinut ca, imediat după alegerea de Duminică, ori care va fi rezultatul, prefectul poliţiei Iaşi, d. G. Săndulescu, să fie înlocuit.

Ştirea ne vine din Bucureşti şi nu ştim întru cît este adevarată.

Evident, însă, că o mare tensiune există între liberali şi d. Săndulescu.

D. Alex. Davila, fostul director general al teatrelor, s'a înscris în partidul conservator-democrat din Bucureşti.

● **In taberele adversarilor noştri.**— Ziua de eri a fost bogată în incidente şi importante întîmplări în politica Iaşului.

După cunoscuta demisie a d-lui Matei B. Cantacuzino, urmată şi de a celorlalţi junimişti, au venit comunicările ce s'au făcut la întrunirea de la clubul grecenist şi la cel liberal.

*

De sigur că întrunirea dela clubul junimist s'a ţinut în condiţiuni din cele mai ridicole, căci ea avea loc cîte-va ceasuri după dimisia d-lui Cantacuzino, şi la ora cînd d-nii P. Sion şi Teohar Antoneseu adunau la Jokey-Club şi Tufli iscăliuri pentru o demisie colectivă.

Dar întrunirea—să-i zicem astfel,—a avut loc. In primul loc s'a discutat motivul supărărei d-lui Cantacuzino şi cu această ocazie, cei prezenţi au avut curajul să-şi maifesteze întreaga lor nemulţumire asupra modului cum este redactat „Evenimentul". Unii au mers pănă la a spune, că de multe ori, în conversaţii cu prietenii, sunt nevoiţi să audă astfel de aprecieri asupra ziarului, în cît le e ruşine să mai declare că acesta e ziarul recunoscut al grupărei carpiste. „Se face la „Evenimentul", a spus un orator, o campanie de calomnii şi insulte, şi nici de cum o campanie de fapte. Lucrul trebuie numai de cît schimbat şi cît mai curînd".

*

Văzînd curentul din sală a intrat şi d. Greceanu pe calea mărturisirilor.

Şi a spus d. Greceanu că nici pe d-sa nu-l mulţumeşte modul cum e redactat ziarul. Insuşi d. Carp i-a exprimat nemulţumirea în această privinţă, a spus d. Greceanu, şi a caracterizat politica „Evenimentului", de politică sălbatecă şi de provincie.

„Vom avea zile grele, ar fi spus d. Carp, d-lui Greceanu, în ziua în care liberalii vor fi în opoziţie. Ţara va fi foarte greu de guvernat şi din cauza pretenţiunilor oraşelor, dar mai cu seamă din cauza pretenţiilor exagerate ale ţărănimei. Cu siguranţă că nu vom putea guverna fără a face apel la foştii noştri tovarăşi. De aceea eu aci, la Bucureşti, recomand ziarelor şi prietenilor pe cît îmi este cu putinţă să nu facă o luptă de exterminare sau o imposibilă conlucrare în viitor şi de aceea îţi recomand şi d-tale să urmezi această cale".

Comunicarea aceasta a produs o deprimare colosală în rîndurile celor presenţi căci după demisiunea junimiştilor ea nu era tocmai de natură a întări credinţa celor prezenţi, că ambiţiile lor nesănătoase vor putea fi vreodată satisfăcute.

A vorbit apoi d. Alexandru B. Brandia care a găsit că actul d-lui Cantacuzino dovedeşte o lipsă de elementar simţ politic şi tot în acelaş sens a vorbit şi d. V. Scully.

Intrunirea—să-i zicem astfel — a luat sfîrşit fără vre-o hotărîre definitivă în ce priveşte balotajul de Duminică, dar cu convingerea tuturora că carpiştii nu vor lupta la balotajul de poimîne.

*

La clubul liberal nu a fost la dreptul vorbind, o întrunire.

Obişnuiţii, mai numeroşi de cît altă dată, discutau cu aprindere întîmplarea zilei, anume demisiunea d-lui Cantacuzino.

Deprimarea era tot atît de mare ca şi în rîndurile carpiştilor. „Vom fi sdrobiţi, spunea unul; căci din amestecul acesta al limbilor nu va folosi de cît Bădăreu. Cu siguranţă, că dacă nu junimiştii, dar cel puţin voturile flotante cîştigate de junimişti la alegerea trecută, vor merge de astă dată pentru Gheorghe Lascar".

Alţii, care nu văd în toate de cît urma acţiunei d-lui Bădăreu, spuneau: „Cu siguranţă că şi demisia d-lui Cantacuzino este tot opera d-lui Badareu. Nici nu ştim cîte le pune el la cale şi cum în ori ce moment poate sà exploadeze în contra noastră o maşină infernală pusă de el".

Unii se arătau straşnic de înfuriaţi, în contra lipsei de organizare a propriului lor partid. „Mai bine să dee jos firma, să o pună pe foc sau s-o facă ţăndări, căci ziua de Duminică tot moartea partidului liberal eşan va însemna".

Scene de aceste s-au petrecut eri în ambele cluburi, şi pentru viaţa monotonă a partidelor noastre locale, se poate spune cu drept cuvînt că ziua de eri a fost bogată în incidente senzaţionale.

● Elevele şcoalei de ţesătorie „Mironeanu" din strada Romînă, lucrează actualmente la o serie de scoarţe şi ţesături brodate după vechea artă românească, pe care le vor expune la concursul societăţei «Domniţa Maria», ce va avea loc luna viitoare la Bucureşti.

Eri s'a început la poştă examenul pentru înaintare a împiegaţilor auxiliari de la poştă şi telegraful din localitate.

Candidaţii sunt examinaţi de d-nii Radu, inspector şi diriginţii respectivi.

● Ni se telefonează din Bucureşti, că „Adevărul" publică o notă vehementă la adresa unui ziar local, care a publicat o notă insultătoare la adresa corespondentului ieşan al „Adevărului".

● Astăzi a fost adus la parchet Dimitrie Popescu, care alaltăeri, a descărcat trei focuri de revolver asupra soţiei sale, Maria Popescu.

El a fost depus.

● D. Sculy, judecătorul de instrucţie al cabinetului I, a cercetat eri chestia focului dela liceul Naţional.

Au fost ascultaţi: d. Gr. Bârsan, directorul liceului, doui elevi şi portarul liceului.

Se pare că nimic nu s'a putut stabili în această afacere.

● După cum am mai anunţat, d-na Fatma Ismail Paşa, din Dobrogea a stat mai mult timpt în localitate pentru a fotografia toate şcoalele primare, în scop de a întocmi un album.

Mai multe autorităţi s'au adresat d-nei Fatma ca să întocmească albume şi de funcţionarii acelor autorităţi.

D-na Fatma a executat aceste lucrări şi acum pleacă în alte localităţi pentru a executa asemenea lucrări.

● Am anunţat eri, că autorităţile urmaresc pe Constantin Otea, fost agent fiscal la comuna Cărniceni, care comiţînd nişte falşuri în acte publice, a venit în Iaşi. iar de aci s'a făcut nevăzut.

Se spunea că el s'ar fi refugiat la Galaţi, însă autorităţile nu i-au putut da de urmă.

S'a primit însă acum înştiinţarea că Otea, aflîndu-se la Bucureşti şi de teamă de a nu fi prins, s'a sinucis.

※ D. prim-president al tribunalului a făcut întrebare d-lui ministru al justiţieî dacă demnitatea de president al tribunalului este compatibilă cu acea de membru al comisiei regionale.

Aceasta spre a şti dacă d. president I. Corjescu poate fi şi delegat în comisia regională a jud. Iaşi.

● *La întrunirea de ieri a clubului conservator, d. M. B. Cantacuzino a fost atacat cu vehemenţă.*

— Vrea să fie prezident şi n'are habar de politică. L'am rugat să reguleze chestia balotajului şi ne-a respuns că nu poate, de oare ce nu se pricepe în politică.

Bietul cc. Matei!

Duminecă va fi zi de alegeri la Iaşi: alegerea de balotaj; alegerea decanului şi a unui membru în consiliul de disciplină şi, în fine, alegerea a doi membri în consiliul de administraţie al creditului urban.

● Următorii învăţători din seria a XI-a au reuşit la examenul de înaintare pe loc:

La comisiunea I-a: Popovici Teodor (Putna), Costescu Constantin (Putna), Răducanu Grigore (R.-Sarat), Rîşcanu Gheorghe (Vaslui), Rîpeanu Neculai (Iaşi) şi Scutărescu Calistrat (Neamtz).

La această comisiune au căzut doui candidaţi şi unul nu s'a prezentat.

La comisiunea a II-a au reuşit: Popovici Cristea (Covurlui), Puşcaşu Raluca, (Dorohoiu), Racovitză Grig. (Iaşi), Răpeanu N., (R.-Sarat), Rizescu Dim. (R.-Sarat) şi Săvescu Natalia (Tecuciu).

La această comisiune a căzut un singur candidat şi 2 nu s'au prezintat.

*

Pentru astă-zi au fost chemaţi învăţătorii din seria a XII şi care au fost împărţiţi ast-fel:

La comisiunea I-a: Simionescu I. Gh. (Putna), Solomon I. Gh. (Tutova), Stan Neculai (Neamtz), Stoleru N. N. (Suceava), Spatariu Toma (Roman), Scuteiu Gheorghe (Bacău), Stupcanu Elena (Suceava), Ştefănescu Dim. (Tecuci) şi Teodorescu I. Elena (Suceava).

La comisiunea a II-a: Simionescu Neacşu (Brăila), Sevastian Vasile (Iaşi), Spătariu T. Olimpia (Roman), Ştefănescu Neculai (Putna), Stan Lucreţia (Tutova), Stratulescu Elena (Covurlui), Senchea V. Constantin (Bacău), Soltuz Constantin (Bacău) şi Taşcă Gheorghe (Putna).

*

După toate probabilităţile examenul de înaintare pe loc va lua sfîrşit la 24 Martie a. c.

● **Judiciare.**—Rabinul S. Taubes a fost condemnat de judele ocolului II, la 200 lei amendă, pentru că a refuzat să asiste la prestarea unui jurămînt more judaico.

Rabinul doctorul Niemirower a declarat recurs în casaţie în contra condamnărei sale la 50 lei amendă, pentru acelaşi fapt.

D. Al. Alexiu, procuror general al Curţei de Apel din Galaţi, a sosit astăzi dimineaţă în Iaşi. D. Alexiu are însărcinarea din partea ministrului justiţiei să ancheteze „cazul" d-lui C. I. Stefănescu, judecător la tribunalul Tutova, care voia să votezè la alegerea de Duminecă.

Procurorul general de Galaţi a fost să întrebe pe magistraţii, cari au compus biroul, cum s'au petrecut lucrurile.

— Se ştie în ce constă „fapta" d-lui Ştefănescu, căruia i se dă atîta importanţă.

In alegerile generale d. Ştefănescu a votat la Bîrlad. Acum, cu prilejul alegerei de la Iaşi, d. Ştefănescu, care credea că se votează după anul calendaristic, voia să voteze aci.

Atrăgîndui--se atenţia că nu se votează după anul calendaristic, d. Stefănescu s'a retras.

— D. Ştefănescu se află de aproape nouă ani în magistratură şi s'a distins prin calităţile sale de excelent magistrat.

● D. P. P. Carp a anunţat sosirea sa în Iaşi pentru mîne Sîmbătă.

Junimiştii se vor plînge şefului lor de atitudinea greceniştilor, în special, de acea a d-lui Sculi şi vor cere lămurirea situaţiei.

— Un fruntaş junimist d. profesor I. Ralet, a declarat astă-zi:

— Noi nu ne certăm de la gazetă. Dacă ar fi numai ziarul, am tranşa repede.

Ceea ce ne îngrijeşte pe noi, este mentalitatea acestor domni cari vor duce partidul spre ruină.

Ministerul instrucţiunei publice a pus în concediu, din oficiu, pănă la finele anului şcolar, pe învăţătorul Mihai Damir, de la şcoala din Totoeşti.

Astă-zi fiind sărbătoare naţională, autorităţile şi-au suspendat serviciul.

Astă-zi revizoratul şcolar a înaintat ministerului instrucţiunei publice tabloul cuprinzînd pe învăţătorii de cătune, care urmează a se prezenta la examenul de ajutori de învăţători, ce se va ţinea la 1 Maiu, în capitală.

Maiestatea sa Regina Elisabeta, a bine voit a trimite o fotografie cu iscălitura Sa, societăţei Moldova, care a oferit pentru Vatra luminoasă suma de 100 lei—iar direcţiunei societăţei o adresă de mulţumire pentru fapta frumoasă.

Astă-zi cu trenul de 6 de Paşcani, cunoscutul poet Gh. Coşbuc, va sosi în localitate, în vederea conferinţei pe care o va ţinea Duminică la Teatrul Naţional.

La gară d-sa va fi întimpinat de un număr de profesori şi literaţi.

● Astă-zi fiind aniversarea proclamărei regatului, un Te-Deum a fost oficiat la orele 10 şi jumătate la Mitropolie, la care au luat parte d-nii: Gh. Kernbach, prefectul judeţului, N. Gane primarul oraşului, Al. Zdrobici, directorul prefecturei de poliţie, general Tătarescu, comandantul corpului 4 de armată dr. Gh. Bogdan, rectorul Universităţei precum şi reprezentanţii celor lalte autorităţi.

Cîte-va companii din batolionul 4 vînători au făcut onorurile cuvenite.

● In întrunirea de ieri a clubului liberal s'a cerut ca pentru alegerea de duminecă să se suprime călătoria gratuită a alegătorilor, de oare ce alegătorii aceştia n'aduc folos colectiviştilor.

● Cu părere de rău înregistrăm încetarea din viaţă a amicului nostru Gh. C. Ropală. Defunctul era în acelaş timp şi unul din fruntaşii meseriaşilor din ţară. Gh. C. Ropală s'a născut în Iaşi 1846, fiu al unei figuri cunoscute şi iubite al Iaşului, C. Ropală, renumitul argintar de pe vremuri. După ce urmează o parte din cursurile vechei Academii din localitate, şi după ce urmează şi cursul de desemn şi pictură la şcoala de Belle-Arte, se dedă cu totut meseriei părintelui său.

Ca maistru specialist în Meseria în argintăriei, Gh. Ropală prin munca sa, prin inteligenţa, prin chemarea ce o avea, rîdică această frumoasă meserie, pînă la adevărata artă. La expositiunea universală din Paris din 1889, Gh. Ropală este unul din romînii serbătoriţi, de către acei ce ştiau a pune preţ pe munca manuală. El este recompensat cu cele mai însemnate premii, iar lucrările sale, sunt cumpărate de cei mai însemnaţi oameni din Franţa.

Am putea cita una din lucrările sale care va rămînea un Capo-d'operă şi care se găseşte în Sf. Mitrepolie din Iaşi: Racla Sf. Cuvioase Paraschiva. Gh. Ropală a ocupat de mai multe ori demnitatea de consilier comunal şi timp de aproape 18 ani neîntrerupţi ca membru al Camerei de Comerciu.

Defunctul era decorat cu ordinele „Coroana Romăniei", în gradul de Cavaler şi Ofiţer.

Condoleanţele noastre întristatei familii.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 14 Martie

Duelul Diamandescu—Mîrzescu

Bucureşti.—Se pare că d. Georgel Mîrzescu refuză să iasă pe teren cu d. căp. Diamandescu.

Aşa se explică faptul că la întrunirea de aseară a martorilor, d-nii Nestor Cincu şi căp. Al. Ghyka, au declarat că clientul lor d. Diamndescu îşi menţine în totul cele spuse de ziarul „Ordinea" şi că este dispus a da satisfacţie pe ori-ce cale, iar d-nii Cernescu şi Georges Văsescu au insistat ca d. Diamandescu să retracteze cele avansate.

Martorii d-lui Mîrzescu mai spuneau că ei n'au mandat de a provoca la duel pe d. Diamandescu, ci numai mandat de a cere o retractare.

In acest senz s'au şi încheiat procesele-verbale. Acel al martorilor d-lui Diamandescu apare în ziarul „Ordinea".

Lupta de la Credit

Bucureşti.—Pentru ziua de Duminecă, cînd are loc o nouă întrunire la Creditul urban, vor avea loc mari lupte între liberalii bătrîni şi cei tineri.

Atacul se va da pe tema procurilor celor cari au reuşit să capete procurile în mod nepermis, tocmai din cauză că ocupă situaţii la această instituţie.

Pensionarii militari

Bucureşti. — O conferenţă a avut loc între d-nii miniştri Em. Costinescu şi Averescu şi s'a reuşit a se ajunge la o înţălegere asupra unei formule pentru ca pensionarii militari să fie avantajaţi în ce priveşte dispositiile legei pensiilor.

Mişcarea în magistratură

Bucureşti.—Definitiv încă nimic nu este fixat în chestia mişcărei în magistratură, provocată de regretatul Donici.

Se pare însă că guvernul s'a oprit la următoarea soluţie:

D. Budişteanu, actual preşedinte al secţ. III a Curţei de Apel de Ilfov, va fi numit consilier la Curtea de Casaţie, în locul regretatului Donici.

D. Oscar Niculescu, consilier la Curtea de Apel va fi numit preşedinte la secţia III-a.

In locul d-lui Niculescu va fi numit sau d. Zamfirescu, actual procuror de Curte, sau d. Aurel Procopiu, actual secretar general al ministerului de justiţie.

In cazul acesta d. Aurel Procopiu va căpăta şi delegaţia de procuror general pe lîngă Curtea de Apel de Ilfov.

Protestul unor acţionari

Paris.—Acţionarii intreprinderei Rochette, întruniţi eri în adunare generală, au protestat în contra arestărei lui Rochette, căci ei atribue crachul întreprinderei măsurei pripite luată de parchet.

Acţionarii au votat o moţiune cerînd parchetului eliberarea provizorie a lui Rochette.

Abţinerea d-lui Ferekide

Bucureşti.—S'a observat că d. Ferekide a lipsit de la şedinţa de eri a Camerei şi probabil că va lipsi şi de la şedinţa de astă-zi.

Abţinerea aceasta este în legătură cu numirea d-lui Pompiliu Eliade la direcţia Teatrului Naţional, căci să ştie că d. Haret a convenit cu d. Ferikide ca d. Eliade să nu fie numit nici macar în mod provizor.

D. Ferechide nu vine la Cameră pentru a nu fi nevoit să declare vacant scaunul de deputat de la colegiul al II lea de Ilfov.

O interpelare interesantă

Bucureşti.—Un membru marcant al majorităţei, deputat în acelaş timp, va adresa zilele acestea o interpelare ministrului justiţiei, într'o chestie foarte supărătoare pentru d. Stelian.

Se spune că această interpelare va face mult sgomot.

Contra guvernului

Bucureşti.—Sîmbătă la ora 3 d. a. va avea loc acasă la d. Stoicescu o întrunire a liberalilor de la centru asupra actualei formaţiuni a guvernului.

Pînă acum au aderat la această acţiune 50 de liberali marcanţi. El sunt ferm decişi a începe lupta energică contra guvernului.

Uzina Krupp

Bucureşri.—Se afirmă că în urma refuzului guvernului romîn de a cesiona arsenalul societăţei Krupp, această fabrică ar fi încheiat o convenţie cu guvernul bulgar pentru ca sucursala uzinei pentru orient să funcţioneze la Sofia.

Camera

Bucureşti.—Se discută legea pentru organizarea comunelor rurale.

Vorbeşte d. Alexiu care susţine legea şi găseşte cu această ocazie prilejul de a vorbi despre necesitatea lărgirei colegiilor electorale şi face şi ingenioasa propunere ca învăţătorii sătesti să fie în acelaş timp şi notarii comunelor.

Şedinţa continuă.

Senatul

Bucureşti.—Şedinţa se deschide la orele 2 şi jum.

Vorbeşte d. Sturdza asupra proiectului casei rurale.

Sedinţa continuă.

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Pentru cei care au întîrziat, să nu *peardă ocaziunea acuma la*

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea are loc la

— 17 şi 18 Martie 1908 —

Iar cîştigul principal în caz norocos

LEI 90,000 LEI

Inştiinţez pe onor. Public că am pus în vînzare pentru această clasă ultimele rezerve de 20—25 lozuri, cu preţurile oficiale:

1/8	Una optime	13 Lei
1/4	Un sfert	26 Lei
1/2	Una jumatate	54 Lei
1/1	loz întreg	104 Lei

Comandele din ţară se efectuează nsoţite de valoarea respectivă.

NOUL CORSET HIGIENIC

solid şi elegant e

The American Long CLINGING CORSET

croială după sistemul prescris de medicii americani, se găseşte şi se efectuiază numai la

FABRICA DE CORSETE

IANOVICI & WECHSLER

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 37, Iaşi

De inchiriet de la 26 Oct. 1908. Două dugheni (în parte sau în totul) din str, Ştefan cel Mare No. 8 ocupate actualminte de d. David Kohnfeld, cu sau fără locuinţă, compusă din 4 odăi şi una bucătărie.

A se adresa la d-na de Neuschotz proprietară.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumàtate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50 lei	1/4	Un sfert	9.00 lei
1/2	Una jumătate	18.00 lei	1/1	loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal.

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului si ale pulmonilor; a tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomnielor,** etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 — PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile Iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăra ce e mai bune efecte in *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteadă iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit in apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte in deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de cóji de portocale amari preparat cu **BROMURUL DE POTASSIUM**

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei,* etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de Incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ póte fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi**

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

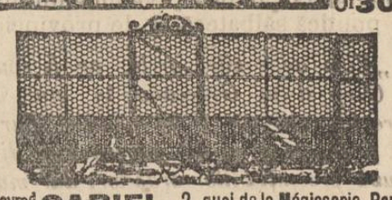

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

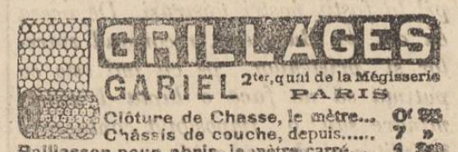

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 95
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 50
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 3 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 390.—IAȘI, Duminică 16 Martie 1908

Lipsă de direcție

Partidul liberal sufere de o mare boală.

In ori ce parte s'ar manifesta el, boala care-l stăpînește se arată la iveală.

Partidul are un șef prea bătrîn și partizani prea tineri. Intre șef și partid nu e legătură sufletească. Nici șeful nu se vede în partid, nici partidul în șef.

Cei tineri cari au intrat în partidul liberal, au găsit șeful consacrat și l'au primit ca atare; dar nici nu l'au întrebat ce crede și cum crede, nici nu au fost întrebați ce cred și cum cred.

Odată intrați în partid, fie-care au căutat să se aciueze pe lîngă cineva, supt streșina politică a cuiva.

Și mirare! aciuarea aceasta s'a făcut pe dibuite.

Stînga liberală s'a alipit de d. Ionel Brăteanu prin Morțun, care era parlamentar mai vechiu și purtător de un nume cu cel puțin 2 veacuri vechime. Dar nu era el Ionel Brăteanu chemat să-i înțeleagă, căci fiul statuei nu e croit din materialul de bronz al părintelui. Pe el numai faptul că e fiul tatălui său l'a făcut să ajungă la situația de azi. Nici talent, nici muncă, nimic, nimic, nimic din toate acestea.

Și apoi Ionel Brăteanu urma în aceasta norma de selecțiune liberală. Are doar partidul liberal de șef pe un aristocrat de sînge, pe un conservator de idei, pe un autoritar neîngăduit! Fiul părintelui său calcă pe aceiași cale ca și șeful actual.

Dar partidul se simte slăbit, sleit, istovit. Supt această egidă aristocratică și esclusivistă, curentele își fac drumul în lăuntrul partidului în toate direcțiunile; iar tendințele și procedeele se repetă tot cele vechi ori învechite.

Ce-i dreptul și șeful liberalilor a stăruit multă vreme în această cale de demagogism în procedee. Apelul la țară era întovărășit de ura contra dușmanului. Critica, ponegrirea, infamia, falșul au fost toate rînd pe rînd întrebuințate. Ucenicii au luat pildă de la șef, și dacă azi șeful *pare* a desaproba niște căi de luptă, ciracii săi mai de aproape nu se sfiesc a le întrebuința chiar supt ochii săi, cu sau fără știrea sa, dar cu aprobarea *tacită* a șefului.

Și instructiv lucru e că tocmai la Iași a fost dat ca să se arăte în toată golătatea sa această duplicitate, sau lipsă de direcție unitară în politica liberală.

Doar însuși dl. D. A. Sturza la Iași și'a făcut scuzele sale în chestia națională.

In *sala Pastia* cuconu Mitiță a pălit de rușine, voind să dezică cele afirmate la Orfeu.

La București... *Orfeu*!

La Iași... *Morfeu*!

Tot în această sală au răsunat accentele demagogice ale școalei d-lui C. Stere, cînd cu candidatura sa la Col. III: *vreți pămînt? vreți votul universal*!—Votați pe Stere.

Ei bine pe Sterea l'au votat țaranii, dar nici pămînt nu li s'a dat, nici votul universal n'au căpătat. Lozinca însă a rămas!

Ba ce e mai mult; liberalii prin legile lor îndepărtează și mai mult îndrumarea spre votul universal. Reforma judecătorească, reforma administrativă merg într'acolo.

Iar în timpul din urmă tot în sala Pastia, plevușca liberală locală a adus din cele patru unghiuri *irozii tarafului liberal* să arăte încă odată nu numai lipsă de direcție, dar anarhie în gîndire.

Din această sală Pastia s'au amenințat cu tunul pe proprietarii, cari nu că nu vor da pămînt de muncă la țarani, dar imaș la vite. Tot de la tribuna acelei sale s'au batjocorit Iașii și oamenii săi, de cei mai nechemați la sfat!

Iar ca culme a lipsei de direcție, e că liberalii locali, în lipsa mîței de acasă au luat-o razna care încotro.

Boala de care sufere partidul, îl descopere la fie care pas și arată că misiunea lui e pe aproape de a fi împlinită.

Iar cu trimeterea în Senatul țării a ipochimenului d-lui Gr. Buicliu nu se schimbă întru nimica forța politică a partidului, căci lipsa de unitate în direcția de la Iași a resimțit'o mai mult d. Buicliu și el duce cu sine în Senat tocmai această stare sufletească a orașului și amăgit și trîntit prin luptele intestine din lăuntrul partidului.

***

Lipsă de simț politic

Despre lupta ce s'a deschis în lagărul carpist am vorbit pe larg, în numărul nostru de ieri.

Am arătat atunci cauzele reale ale desfacerei dualismului junimisto-grecenist; am inzistat chiar—în calitate de oameni care eram în măsură să cunoaștem bine lucrurile—asupra căruia din cei doi tovarăși cade respunderea situației crezte carpismului la Iași.

Nu mai puțin nu putem să lăsăm nerelevată o altă latură a chestiunei: lipsa de cel mai elementar simț politic de care au dat dovadă, în această ocaziune, d. Cantacuzino și amicii d-sale.

Așa cum au procedat d-nealor nu se procedează de cît atuncea cînd orice conlucrare, cel puțin pentru o bucată de vreme, este cu desăvîrșire exclusă.

Din moment ce mai sunt speranțe de reconciliațiune—sau nu se urmărește de cît lucruri de o importanță secondară—nu aceasta ie calea.

Astăzi lucrul ie de domeniu public. Venirea d-lui Carp ie cel puțin tardivă.

D-sa se găsește în fața unui fapt îndeplinit, iar o reconciliațiune nu mai poate avea vr'o importanță, fiind că îi va lipsi un element important, creditul publicului, care credit nu mai poate fi atît de ușor acordat.

Căci, cum ar mai putea opinia publică avea încredere că niște oameni, care au ajuns să se dea astfel în spectacol, s'ar mai putea reconcilia prin simpla intervenție a cui-va, fie acel cine-va d. Carp chiar? Nu se știe oare că asemenea întîmplări lasă urme și că incompatibilitățile dovedite, ca cele care s'au manifestat între membrii grupărei carpiste, nu dispar dintr'o dată și mai cu seamă nu dispar complect!

Dacă junimiștii au urmărit îndepărtarea definitivă a elementelor din jurul d-lui Grecianu atuncea au procedat bine—dar dacă n'au urmărit de cît schimbări mici, d. Cantacuzino și junimiștii au dat dovadă de un gest datorit impulsivității și în ori ce caz lipsit de cel mai elementar simț politic.

Din infamiile EPOCEI

Epoca, *văzînd că fineța sa Griguță se apără slab în chestia indigenatelor, îi ia apararea după sistemul patronului său d. Nicu Filipescu, care preferă totdeauna să respundă la atac nu cu aparare ci cu un atac calomnios.*

Dacă se mărginea Epoca *la rĕeditarea trivialităților cunoscute: Bădărău samsar de indigenate etc., succesul nu era greu. A făcut însă imprudența să intre pe calea faptelor și va eși zdrobită.*

După Epoca, *autorul împămîntenirei industriașului Moritz Wachtel, nu e fineța sa asociatul lui Wachtel, ci d. Bădărău.*

Mai mult încă, d. Bădărău l'ar fi împămîntenit pe Wachtel nu pe baza meritelor acestuia ci pentru 50000 lei.

Din actele publice se constată că d. Bădărău nu e nici ministrul care ar fi semnat vre-un jurnal sau contra semnat vre-un messagiu pentru împămîntenirea lui Wachtel.

Naturalisarea lui Wachtel a fost propusă senatului de guvernul liberal, votată la Senat sub guvernul liberal, dusă cu mesagiu la Cameră tot sub guvernul liberal.

D. Bădăreu nici ca deputat n'a putut lua parte la această naturalizare fiind nevoit să lipsească din parlament, cîte-va săptămîni înainte de votul naturalizărei și cîte-va săptămîni după.

Promulgarea legei de naturalizare a d-lui Wachtel n'a fost contrasemnată de d-nul Bădăreu ci de d. Greceanu.

*

Din faptul că la adunarea din 31 Mai 1907 a societății anonime romîno-italiană, cînd, fineța sa Griguță a fost scos din prezidența consiliului de administrație, a participat d. Bădărău cu un număr de acțiuni, *Epoca* are aierul să tragă concluzia că acele acțiuni au fost date d-lui Bădăreu de d. Wachtel ca preț al naturalizărei.

Ce ar zice *Epoca* dacă am trage și noi o astfel de concluzie din faptul că d. D. S. Nenițescu, vice-președintele Camerei, care a prezidat în ziua cînd naturalizarea Wachtel a fost *scoasă* la vot operațiune recunoscută de toți ca cea mai grea din fazele prin care trece o naturalizare, este astăzi acționarul aceleași societăți cu 40 de acțiuni?

Epoca minte cu știință cînd afirmă că d. Bădăreu a fost înscris cu acțiuni de 50.000 lei,

Procesul-verbal al ședinței la care au participat numai amici de ai *Epocei* ca d-nii Gheorghieș Racovița, G. S. Cristofor, D. D. Mavrocordat, N. Miclescu și alții, constată că d. Bădărău a fost înscris cu 50 de acțiuni care fac 25,000 lei adică tocmai jumatate din cifra *Epocei*. D. Bădărău poseda aceste acțiuni înainte de naturalizarea Wachtel — lucru ușor de stabilit pentru că acțiunele fac obiectul operațiunelor de registre și acte publice necontestate.

Din carnetul de recipise se vede că acțiunele depuse de d. Bădărău poartă numerele 521 pînă la 556; 587; 1026—1028; 1680; 1683—1691;

Din registre se constată că acțiunele de la 521—556 au aparținut d-lui Stefan G. Teodor, avocat, din Paris, membru fundator al societății Wachtel; acțiunea 587 a aparținut d-lui inginer Barberis, membru fundator; acțiunele 1026—1028 au aparținut d-lui D. D. Mavrocordat, membru fundator; acțiunele 1680 și 1683—1691 au aparținut d-lui M. Wachtel.

Toate aceste acțiuni fusese vîndute de posesorii lor încă din Septembrie 1906, cele ale d-lui Teodoru direct d-lui Bădăreu iar celelalte casei M.-Jurist care le-a revîndut d-lui Bădăreu la 15 Octombrie 1906.

*

Prin toate aceste date precise se dovedește că „Epoca" comite o calomnie infamă punînd în legatură posesiunea acestor acțiuni de către d. Bădărău cu naturalisarea Wachtel.

Suntem gata a face dovada și cu ce bani au fost cumpărate aceste acțiuni.

Atît de ocamdată.

Cavalerul Mărzescu

Vor recunoaște, împreună cu noi, chiar și cei mai bine-voitori ai d-lui Georgel Mărzescu, că cele întîmplate, cu ocazia duelului Mărzescu-Căp. Diamandescu, acoperă de ridicol—dacă nu-l discalifică chiar—pe tînărul deputat de Iași.

Căci ieste evident că d. Georgel Mîrzescu n'a voit să iasă pe teren. Or la cîte meșteșugiri s'ar deda martorii d-sale, rămîne fapt stabilit că deputatul de Iași a fost voinicos la provocare și a dat bir cu fugiții cînd a fost vorba să încrucișeze arma.

Formula martorilor d-lui Mărzescu ie adorabilă: noi am avut mandat să obținem o retractare, nu să facem o provocare.

Dar dacă retractare nu se admite? Pentru un om de onoare nu rămîne de cît calea armelor. Cine nu procedează astfel dă dovadă că are o concepțiune foarte șubredă despre acest lucru.

Dar în definitiv cine ie vinovat în toată această grea situație ce i s'a creiat d-lui Mărzescu? Căci dacă nu noi vom fi aceia care să proclamăm că singură calea armelor poate tranșa asttel de diferende, nu vom putea, însă, lăsa nerelevat faptul celalalt: al îndrăznelei trufașe de care dau dovadă, de cîtva timp, cei din categoria d-lui Mărzescu.

La d-nealor îndrăzneala suplinește totul. Atacă, calomniază, invectivează, iar de se întîmplă că în contra lor se întrebuințează atacuri violente—de și nu pe bază de calomnii—se dedau la donquichotiade și se transformă în cavaleri medievali, cerînd ca sîngele să spele onoarea insultată.

Aceasta, însă, cînd calculează că nu vor avea în față un adversar, obicinuit cu mănuirea armelor, sau, cînd,—ceea ce ieste și mai odios—pielea altora este în joc.

Dar iată că calculul a dat greș: în față—le apare un adversar hotărît și temut. Atunci dau lăturile, se mulțumesc să inziste pentru obținere de retractări și dacă nu se poate, înghit atacul și atîta tot.

Don Quichoți ridicoli! Oameni, cari nu știu să ție o armă în mînă, provoacă la duel, pentru ca, la urma urmei, să ajungă în situația— puțin de invidiat, o recunoaștem—în care a ajuns tînărul Georgel.

Cel puțin cu acesta s'a terminat odată pentru totdeauna!

Un bărbat subțire

Partidul—nu mai știm cum să-i zicem—partidul carpist de sub șefia d-lui D. A. Greceanu — nu va mai lupta în alegerea de Duminecă.

Faptul acesta, care n'are nici un fel de însemnătate, trebuia, totuși, adus la cunoștința alegătorilor. Ceea ce s'a făcut. Dar cum?

Prin un articol întitulat „Alegătorilor noștri" și semnat nu de candidat, ci de un strălucitor pseudonim: trei stele.

De cînd se face politică, pe vremea chiar cînd se făcea politică de isprăveală, nu s'a mai întîmplat ca un manifest electoral al unui candidat să nu fie iscălit de nimeni.

Dar ce spune neștiutul despre d. Greceanu și despre „succesul" seu și despre motivele retragerei sale din alegere?

Spune că d. Greceanu n'a candidat ca să fie ales senator, ci ca să întroducă partidul în lumea electorală.

Istoricul partid conservator, omogenul și unicul, care are peste opt zeci de ministeriabili, afirmă, după alegere, că trebue abea să se introducă și să numere. Mai departe arată că presidentul — care nu știm—a „rupt mrejele" și că d. Grecianu *a luat situația asupra sa.*

Vrea să zică: presidentul, adică fruntea, se dedă la rupt mrejele; partidul, la rîndul seu, nu plătește două parale, el nu poate face nimic; totul a fost d. Grecianu, care a fost și acceptantul candidaturei și girantele ei!

Lui domnu Grecianu personal i-a venit greu să zică toate grozăveniile acestea și de aceea a adresat o scrisoare publică alegătorilor, pe care n'a iscălit'o. O dulce variantă la iscălirea anonimelor după sistemul Caragiale.

Firește, president care să rupă mrejele nu mai este astă-zi în partidul carpist, de sub șefia d-lui Greciann. Partidul s'a introdus, s'a numărat, s'a deochiat și — ergo—se retrage de la balotaj.

D. Grecianu este un bărbat subțire. El pune pe president la descusut mrejele, pe cînd el personal — barbatul subțire, candidează pe socoteala sa proprie.

Iar partidul ie mare și tare și omogen și părăie de-i merge pomina...

OAMENI ȘI LUCRURI

COMEDIE

Solemnitatea schimbării directoriale la Teatrul național din București face impresiunea unei simple comedii.

Dacă ea n'ar fi avut în condițiunile știute, dacă ea n'ar fi fost urmarea unei campanii de presă și de parlament și n'ar fi put fi interpretată ca un triumf al școalei naționaliste și a șefului ei, d-l Iorga, schimbarea aceasta n'ar avea nici importanța extraordinară ce i s'a acordat, nici n'ar fi lăsat impresia de pură comedie artistică, amintind fabula piesei lui Shakespeare: „mult zgomot pentru nimic..."

Intr'adevăr săptămîni de zile s'a înțeles că înlocuirea directorului va însămna întronarea unei literaturi nuoi la teatrul național, va inaugura o eră de naționalizm dramatic făcînd să dispară din repertoriu tot ce nu poate contribui la înălțarea sentimentului patriotic, așa că urma doară să alegem ce anume vom cuceri prin mijlocirea teatrului național în primul rînd: Transilvania, Bucovina, Basarabia, Macedonia?...

Iată însă că se instalează noul director care declară în cuvîntarea inaugurală că:

„dacă prin direcție naționalistă cineva a înțăles șovinism, trebuie să ne întoarcem cu desgust fața de la asemenea idei nesănătoase.

...Nici mie, nici d-lui ministru Haret nu ne-a trecut vre-odată prin minte, să transformăm scena teatrului într'o scenă pe care va apare ne la locul lui tricolorul național sau pe care se vor cînta numai cîntece naționaliste, ci am înțeles că teatrul să remînă numai o instituție de artă."

D-sa se adresează apoi scriitorilor, „acelor puțini cari posedă o limbă clară" invitîndu-i să...traducă operile de maeștri străini...

Că noul director are dreptate nu încape îndoială. La ce se reduce însă tot zgomotul în jurul acestei schimbări? Ce a vrut d-l Iorga și ce a dobîndit, ca să se întemeieze legenda că al d-sale e succesul? Unde vede, bună oară, d-rul Urechiă încuragiarea „săpunului național?" Are dreptate directorul nou, pentru că arta nu poate fi nici privită, nici admirată, nici aplaudată prin alt criteriu decît al artei. Iar a juca piese străine într'o traducere bună—cum face doară și d. Davila—însamnă un real folos pentru literatura romînă și pentru viitoarea dramaturgie romînă, originală.

Cînd artiștii romîni joacă o piesă bine și frumos tradusă, cînd se redă într'un excelent vers romînesc versul străin—iată o operă de valoare mare și reală pentru literatura și limba romînă, ori ce ar crede d. Iorga care *nu* are un program și n'a putut indica nici-o soluție naționalistă pentru teatru.

Vreți dovadă? In seara de 13 Martie—dată triumfală pentru d-sa—teatrul național și încă alte două scene ale Capitalei jucau, de sigur nu pentru a face plăcere d-lui Iorga, piesa regretatului Ronetti Roman: *Manasse.*

Rodion

RUSIA

Cîte-va considerațiuni asupra stărei sale actuale: politice, culturale și bisericești.

Motivați nu numai de evenimentele diplomatice actuale, ce se desfășoară cînd sub o formă lentă, cînd sub una mai acută, în raporturile politice ale popoarelor mari din Europa și de peste ocean, dar și din interesul științific de a cunoaște, pe cît posibil mai de aproape, adevărata stare de lucruri din vr'un stat oarecare, ne-am determinat să dăm loc în această revistă următoarei corespondențe din Rusia, care, deși departe de a ne da descrieri amărunte asupra stărei de lucruri de astăzi în monarhia vecină, totuși, sperăm că ne va comunica știri relativ mai precise asupra atâtor chestiuni cunoscute nouă necomplect, fie din lipsa de informațiuni directe, fie luate numai din comunicările de multe ori tendențioase ale presei apusane.

Indreptați politicește cu fața mai mult spre apusul Europei, am lăsat pe al doilea plan cunoașterea lucrurilor din monarhia vecină, deși mai ales pentru acest motiv al imediatei noastre vecinătăți, avem datoria de a ști ce se petrece acolo, cel puțin din aceiași curiositate cu care ne interesam de evenimentele ce se desfășoară uneori în alte state, mult mai departate de noi și cu un rol politic mai restrîns în concertul popoarelor europene. Facem această relatare sumară cetitorilor noștri, după isvoare originale puse la îndămînă atît de presa zilnică rusască, cît și de cea periodică.

De la „blestematul Prut", spre mează noapte pînă „la marginea pămîntului", apoi pînă în apele Japoniei, și pînă în inima Asiei, se întinde colosala împărăție a Rusiei, pe care în zadar hărțile geografice ne-o arată sub una și aceiași simplă culoare, ea în realitate fiind alcătuită din bucăți diferite, silit închegate și stăpînite destul de sbuciumat de mâna încă puternică a Țarilor tuturor Rusiilor. Să vedem, în puține cuvinte, cum se înfățișază și cum este în sine acest colos. Incepem cu aratarea situațiunei sale politice.

1) Situația politică a imperiului vecin, după cele ce știm din presa apusană și din expunerile critice iscusit date de cronicarul politic al uneia din cele mai însemnate și imparțiale reviste politico-literare din Rusia, *) e foarte încurcată și contradictorie. In trăsături generale vorbind, Rusia, în concertul politicei diplomatice europene, astăzi se găsește: In cunoscuta alianță cu Francia, sancționată cu atîtea miliarde ale capitalurilor franceze plasate în Rusia,—alianță în care și evenimentele din imperiu și evoluția politică franceză de la 1899 au făcut atîtea fundamentale tăeturi;—în o mare vrăjmășie cu Anglia, nutrită de ideia posibilității trecerei Rusiei în India, mult timp cultivată și în coloanele ziarului rus *Novoe Vremia* și în presa jingoistă din Anglia;—în raporturile mascate de oarecare intimitate cu Germania, în realitate răsărind mai mult din raporturi oficiale:—și într'un acord întărit de curînd la Müersteg cu Austro-Ungaria, privitor în chestiunile balcanice, acord atît de mult sdruncinat zilele trecute prin chestiunea concesiunei liniei ferate Uvaț-Mitrovița, pe care Austria a obținut-o de curînd din partea Sultanului. Profitul ei real din

*) *S. Kotljarevski*,—„Inostrannaïa politika", în revista «*Russkaia Mîsli*», No. 1 Ianuarie, p. II pag. 219, Moscva. 1908.

aceste raporturi, până acum este nul; iar unele succese ce s'ar părea că le obţine în jocul diplomaţiei europene pentru Rusia nu sunt de cît cu totul sarbede. Mai pronunţate şi cu oare care folose au fost, dinpotrivă, două succese afară din Europa, şi anume: terminarea tratărilor diplomatice în Japonia, începute cu evacuarea Manciurei după nenorocitul răsboiu şi sfîrşite cu încheerea convenţiunei cu Japonia; apoi convenţia cu Anglia, avînd un caracter restrîns, întru cît se definesc oare cum, mai mult, interesele ruso-engleze în Persia, Afganistan şi Tibet, fără să se pomenească chestiunea extremului orient, nici politica Rusiei în Europa, şi nevizînd—se zice—nici un fel de antagonism cu Germania, întru cît această convenţie s'a terminat după întîlnirea recentă a celor doi monarhi, al Germaniei şi Angliei.

Dacă la aceasta adăogăm evenimentele politice lăuntrice, cu reflex în politica extremă a unui stat, cum sînt de pildă: Legea electorală din 3 Iunie 1907 care restrînge drepturile locuitorilor în deosebi Poloni şi Caucazieni, situaţia turbure din Finlanda şi în Caucaz, apoi chestiunea Poloniei ruseşti, agravată în timpul din urmă prin închiderea „Matiţei", acea mare societate naţională polonă, care într'un timp absolut scurt strînsese milioane de ruble şi începuse a deschide şcoli în toate părţile locuite de Poloni, apoi alungarea episcopului catolic (polon) Ropp, fost membru în a doua Dumă, ş. a., şi situaţia turbure din lăuntrul imperiului,—vom avea, de şi cu slabe linii generale, icoana situaţiei politice, ce prezintă Rusia astăzi în afară, lumei care caută vrînd nevrînd spre dînsa.

Dar, dacă o situaţie frumoasă şi raporturile politice externe excelente, de cele mai multe ori sunt legate de atîtea condiţiuni grele şi de pedici ale diplomaţiei moderne, Rusia nu prezintă o stare mai fericită nici în lăuntrul unde poate fi atot puternică, în senzul că ar putea utiliza atîtea mijloace înaintate pentru întemeerea unor condiţiuni de viaţă politică şi socială, vrednică de o împărăţie europeană şi reclamată de veacul în care trăim.

Cercetînd părţile alcătuitoare ale alcătuirei sociale şi ale politicei interne, găsim în primul loc—după autocraţia Ţarului—sfera conducătoare superioară alcătuită din reacţionari, asupra cărora se îndreaptă în special toate luptele lăuntrice ale doritorilor de liberalism şi progres; sferile conducătoare subordonate pline de străini *); a treia Dumă, care până acum, fireşte, nu poate prezinta o activitate cu nuanţe distinse pentru binele obştesc, cu drept cuvînt „un parlament prea tînăr" şi cu alcătuire destul de împestriţată **); partide şi fracţiuni politice cu principii nesuficient determinate; apoi, mişcările socialiste hrănite de eroism, acţiunile teroriste, foametea şi epidemiile, care în fiecare an bântue cumplit poporul în diferite părţi ale imperiului, banditizmul ce se săvîrşeşte pe o scară întinsă în toată Rusia; în sfîrşit lipsele unei moderne administraţiuni şi justiţii adevărate, iar toate acestea, încadrate de lipsa cea mai simţită de cultură,—ne prezintă starea lăuntrică a Rusiei.

Se zice, că Rusia acum „trăeşte o viaţă trecătoare", că acest proces social e natural şi inevitabil. Azi, cînd lumea apusană, cu încercările ei de veacuri, pune la îndămînă mijloace de dezlegare a atîtor probleme sociale, trăgănarea actualei stări de lucruri, atît de turbure în Rusia, e pe cît de păgubitoare, pe atît de condamnabilă.

De sigur, nu e vremea de stabilit acum responzabilitatea acestor evenimente dureroase pentru marele imperiu,—aceasta fiind datoria istoriei, mai mult ori mai puţin viitoare,—e foarte uşor însă de văzut, că pentru îndreptarea ei şi îndrumarea acestui stat spre o viaţă înaintată se cere o prefacere a mai tuturor instituţiilor ei alcătuitoare şi o purificare morală a tuturor sferelor de viaţă. Numai clădind, de pildă, principiile reformei agrare, ajutînd întărirea economică a ţaranului, făcînd obligator şi dînd întindere învăţămîntului primar, mergînd întru întîmpinarea sinceră a cerinţelor drepte ale claselor muncitoare, asigurînd atîtea drepturi ale libertăţei civice, pe care astăzi poporul rus nu le are şi fără care nu se poate buna rînduială, linişte şi progres, numai aşa Rusia va căpata o alcătuire concretă cu o valoare reală atît în lăuntru cât şi în afară.

Ne oprim de o cam dată la aceste aprecieri generale, lăsînd ca în numărul viitor să ne rostim judecata noastră sumară şi asupra stării culturale a Rusiei.

(Din „Revista din Iaşi") **V. I. Petuhov**

*) Ziarul „Novoe Vremîa" în num. de la 2 Februarie a. c., dă o interesantă listă de străinii aflaţi în serviciul ambasadelor şi consulatelor ruseşti în străinătate. Aproape trei părţi sînt străini de origine.

**) Partizani ai dreptei, monarhişti, octombrişti, ai societăţei poporului rus, progresişti, cadeţi, fără partid, poloni, musulmani, estoni, etc.

Clinica doctorului Juvara

La informaţiunea noastră, pe care—ţinem s'o spunem—noi am culeso din izvor oficial: că clinica d-lui profesor doctor Juvara nu va fi desfiinţată, ni se respunde în ziarul local al liberalilor: *clinica va fi desfiinţată.*

Mai categorică desminţire, nici că se poate.

Se aduc, totodată, şi două acuzări: că noi, adică partidul conservator-democrat, am fi aţîţat pe studenţii în medicină să se agite în această lamentabilă chestie şi că—parte umoristică—clinica d-lui Juvara ar fi o clinică—politică.

Acuzarea noi o respingem cu profund desgust. N'avem studenţi la dispoziţia noastră. Noi nu facem politică cu studenţii şi să ne ferească Dumnezeu ca, vre-odată, să ne impingă pacatul să distrăm studenţimea de la anii de muncă şi s'o exploatăm în scopuri politice.

Dacă ar fi adevarat, ceea ce susţin liberalii, că agitaţia medicinişti'or—agitaţie dreaptă, frumoasă şi liniştită—am fi inspirat-o noi, n'am fi avut nevoe să-i liniştim prin ştirea —oficială, o repetăm—că clinica nu va mai fi desfiinţată—ci ar fi trebuit să aducem ştiri false şi să agităm pe studenţi.

*

Că clinica se desfiinţează fiind-că ie politică—afirmarea aceasta, în toată barbaria ei, merită o specială subliniare.

Profesorului dr. Juvara, care se ştie că ie un chirurg distins, i s-a făcut o clinică. Dacă ie nevoe, în asemenea materie, să precisăm sub ce anume epitropi s'a instalat acea clinică, vom da toată ruşinea la o parte şi vom striga: „sub epitropi conservatori". Dar ce-au făcut şi ce-au înfiinţat colectiviştii, în Iaşi, ca să aibe dreptul de-a vorbi despre clinici politice? Şi cu ce drept fac acte de vandalism, ei cari n'au făcut nimic bine?

*

Dar ce înseamnă, pentru numele lui D-zeu, o clinică chirurgicală politică?

Dacă d. profesor doctor Juvara s'ar fi făcut vinovat de fapte politice; dacă, în clinica sa, ar fi oprit primirea bolnavilor colectivişti; dacă în cancelaria sa din acea clinică ar fi avut loc consfătuiri politice, ca, altă dată, în laboratoriul de chimie al d-lui Poni—am fi rămas ingrijaţi de mentalitatea d-lui Juvara şi am fi înţeles, din partea colectiviştilor să facă observaţii profesorului, dar tot nu ca să desfiinţeze clinica.

*

Căci dacă s'ar porni pe panta aceasta, ar trebui să se desfiinţeze, rînd pe rînd toate clinicele de tot soiul, toate ospiciile, toate catedrele, toate laboratoriile—căci toate sunt politice—din punct de vedere al şefilor şi profesorilor.

Desfiinţat-a cine-va clinica d-rului Bottez, care, dacă e vorba de politică, ie mai ceva de cît a d-rului Juvara?

Atins-a cine-va institutul în fruntea căruia se află profesorul Puşcariu, care patronează actualminte toate fără de legile d-lui Pennescu?

Nuli ca formă şi ca fond; răsbunători şi incapabili de a face ceva util, colectiviştii sunt tari în acte de vandalism.

Fie-care la rîndul seu—asta să nu se uite.

Informaţii

● *Se ştie că d. M. B. Cantacuzino a demisionat de la preşedinţia şi din clubul carpist din localitate, luînd ca pretext faptul că s'a refuzat publicarea unei rectificări a unui articol, injurios pentru d. Stere, apărut în* Evenimentul.

După ce d. Cantacuzino a demisionat şi s'a făcut atîta zarvă în jurul acestui fapt, Epoca, *ziarul junimist, reproduce, cu laude pentru „excelentul" confrate „Evenimentul", articolul cu pricina.*

Uite cum crapă omogenitatea marelui partid.

● Alegerea unui deputat la colegiul III de Dorohoi va avea loc, după toate probabilităţile, la 9 April.

Guvernul va susţinea candidatura d-lui Arthur Stavri. D. D. P. Moruzzi va candida din partea conservatorilor-democraţi. Carpişti n'au fixat încă pe candidatul lor.

● Sesiunea prelungită a Parlamentului se termină astă-zi, 15 c.

Astă-zi se va citi decretul pentru o nouă prelungire până la 7 April.

● D. Ştefan Gane, proprietar şi industriaş, s'a înscris în partidul conservator-democrat din Iaşi.

● D. P. P. Carp, şeful grupărei junimiste, a sosit azi dimineaţă în localitate.

La gară a fost primit de d-nii Ralet şi Leon Bogdan.

D. Greceanu era şi d-sa la gară împreună cu d. Tuduri.

D. Carp s'a întreţinut cu d. Ralet, cu care s'a urcat apoi în trăsură.

● *In astă seară, Sîmbătă, prima reprezentaţie a ansamblului de operete de la „Iohan Straus"—teatru din Viena.*

Locaţia a fost închisă astăzi dimineaţă. Evenimentul acesta—mare eveniment pentru Iaşi—merită sa fie înregistrat.

După cererea generală, se va da Luni Dollarprinzessin, *în loc de „Mireasa milionară".*

● **Taxele pentru examenele particulare.** Ministerul instrucţiunei a hotărît a percepe următoarele taxe, pentru elevii preparaţi în particular:

Pentru examenul unei clase de curs superior de liceu sau şcoală secundară de fete, de gradul II-a, lei 80.

Pentru o clasă de liceu curs inferior sau externat secundar de gradul I, lei 50.

La şcoalele comerciale de gradul II lei 40, iar o clasă a cursului elementar de comerţ lei 30.

Cursurile comerciale de seara, vor fi asimilate în cea ce priveşte taxele, cu şcoalele superioare de comerţ, de gradul II.

● Profesorul Paul Bujor, excelentul decan al facultăţei noastre de ştiinţi, a obţinut un congediu până la 30 Septembrie.

D. profesor Bujor va face un voiaj de studii în Italia.

● Camera de punere sub acuzare a Curţei de Apel din Bucureşti, a respins opoziţia făcută de doctorul Rudolf Petelenz, aşa că el a rămas arestat.

● Ni se spune că pentru ziua de 1 Aprilie a. c., se pregăteşte o mişcare în poliţia locală.

E vorba chiar de cîteva înlocuiri.

● Ziarele din Capitală anunţă că d. M. B. Cantacuzin a fost ieri la Bucureşti, unde ar fi avut o intrevedere cu d-nul Carp.

Adevărul este că d. Cantacuzino n'a plecat din Iaşi.

● **Duelul (?!) Mărzescu.**—Reproducem ca document foarte umoristic, procesul verbal, care ilustrează calităţile combative ale energicului june Georgel Mărzescu:

Astăzi 13 Martie 1908, noi Jules Văsescu şi Const. Cernescu, martorii d-lui G. Mîrzescu şi noi Nestor Cincu şi Al. Gr. Ghica, martorii d-lui căp. Diamandescu, ne-am întrunit la d. Jules Văsescu spre a discuta asupra misiunei nouă încredinţată.

Noi martorii d-lui Mîrzescu am cerut *conform mandatului primit* retractarea celor publicate în ziarul „Ordinea" de la 9 Martie anul curent de către d. căp. Diamandescu care s'a declarat autorul acelui articol.

Noi, martorii d-lui Diamandescu declarăm că în conformitate cu mandatul nostru, *d-sa nu retractează nimic* din cele zise în articolul său şi că d-sa *este la dispoziţia d-lui Mîrzescu pentru a-i da orice satisfacţie pe calea armelor.*

Noi martorii d-lui Mîrzescu declarăm că mandatul nostru este *mărginit la cererea numai a unei retractări.*

De cele ce preced am dresat prezentul proces-verbal în dublu exemplar.

Urmează semnăturile.

● D. Procuror general N. Leonescu, care a fost la Bucureşti în chestia Ciulei, s'a întors astăzi în Iaşi.

Ştirea dată de noi, că ministrul de justiţie va cere avizul comisiei speciale pentru transferarea d-lui Ciulei la alt tribunal, se confirmă.

Se crede că, în cursul săptămînei, ministrul justiţiei va sesiza comisia specială despre acest fapt.

● D. P. P. Carp, care a sosit astăzi în localitate, se află găzduit la d. A. Naum.

D. Carp va părăsi Iaşul, astăzi cu trenul de trei.

● **D. Iorga şi Evreii.**—Ziarul *Viitorul* publică un articol asupra logicei d-lui Iorga, în care dovedeşte, cu interesante citate, că d. Iorga, care a fost de toate în politică, a fost cînd va şi filosemit.

In broşura sa *Cuvinte adevărate*, (1903) d. Iorga scrie:

„Cînd evreii cei bogaţi cer drepturi electorale în numele lor, trebue să li se dea acest răspuns: pregătiţi-vă! Pregătiţi-vă părăsind nu legea, cu care n'are nimeni nimic de împărţit, ci portul, exclusivismul social, mai ales limba. Nu ne dovediţi în fie-ce clipă, ca pînă acum, că din neam în neam tot alţii voiţi să fiţi. Asemănaţi-vă din ce în ce mai mult cu noi şi, cînd veţi fi Romîni de religia mozaică, veţi căpăta şi întregimea însuşirilor ce sunt asigurate în statul nostru Romînilor...

Aşa dar dl. Iorga la 1903, propaga ideia apropierii, era în potriva „exclusivismului social" al Evreilor şi totuşi acum d-sa voieşte să-i scoată din oaste... Dar cetiţi mai departe.

„E interesul nostru ca aceşti Evrei pe cari nu-i putem scoate (din ţară), să ne fie cît mai puţin duşmani: Trebue să ne gîndim la dînşii, să ne îngrijim în ce fel de alcătuiri religioase trăesc, în ce condiţii economice se află,—aceasta pentru buna înfăţişare a ţării. Acelor ce ar voi să se apropie de noi cu inima sinceră, nu le putem răspunde printr'o împotrivire ce nu se poate îndreptăţi..."

Ast-fel scria d. Iorga la 1903, şi cu toată această excesivă bunătate, d-sa prin o minunată logică, este acum împotriva Evreilor în oaste.

Şi acum iată soluţia pentru timpul cînd Evreii s'ar fi „pregătit", cum o cere d. Iorga:

„In sfîrşit aş crede că pentru orice străini, deci şi pentru Evrei, sistemul încetăţenirii prin îndoitul vot al Camerei şi Senatului ar trebui părăsit. O cercetare serioasă asupra prezentului şi trecutului omului care cere să fie primit Romîn nu se poate face: toţi grecii trec doar, cum ştie toată lumea, ca „fraţi din Macedonia". Din nenorocire, rasa speculanţilor cu împămîntenirea se zice că nu s'ar fi stins încă. Anumite condiţii foarte aspre, cît de aspre voiţi: cîte-va generaţii în ţară, cunoaşterea desăvîrşită a limbii şi ce garanţii ar mai putea găsi un om de meşteşug, ar prinde mai bine. Cercetarea ar putea-o face o instanţă judecătorească, aşa încît minunata noastră administraţie n'ar avea să se amestece, în paguba tuturora. Şi cu multă, foarte multă muncă „mult de-bătuta chestie evreiască ar fi resolvită..."

● Inmormîntarea regretatului Gheorghe Ropală se va face mâine, Duminică, la orele 2 d. a.

Vor lua parte reprezentanţii corporaţiilor meseriaşilor din localitate, precum şi membrii Camerei de Comerţ.

Cortegiul va porni de la biserica Sf. Sava, unde se află depus corpul.

● Scene dureroase şi emoţionante din viaţa şi suferinţele nihiliştilor rulează astă seară Sîmbătă 15 Mart la Cinematograful Pathè Frères (Circul Sidoli).

Nihilistele înaintea guvernorului, Intre fiică şi mamă, un adio oprit, deportarea în Siberia, prohodul, popas şi moarte, zapada-ţintirim, resbunarea şi bomba sunt scene care ne lasă adînci impresii. Afară de aceasta rulează şi un mare număr de sujete comice.

Pe lângă Cinematograf, va avea loc reprezentaţia teatrului de Câni. O potae de 20 câni dresaţi ca gimnastici, clovni, muzicanţi etc. Intelegintele patrupede vor apărea înaintea spectatorilor chiar în realitate, ca maiştrii în diferitele arte ale scenei.

Asemenea va aparea Trio Donizetti, clovnii musicali care obţin în fie-care seară imense succese. Acest Trio e o specialitate muzicală nemai auzită la noi, artişti în toată puterea cuvîntului care merită să fie văzuţi.

Mîne Duminică au loc 2 reprezentaţii: la 3 ore ziua Matineu cu preţurile pe jumatate şi la 9 seara cu preţuri obişnuite. La ambele reprezentaţii Cinematograf şi teatru de Cîni.

DIVERSE

— Au fost numiţi debitanţi de tutunuri: d. C. M. Irimescu, în comuna Iaşi, jud. Iaşi; Gh. Sîrghe Agapi, în comuna Bivolari, jud. Iaşi.

— Ministerul de interne a cerut prefecturei de judeţ să ia măsuri că să se respecte dispoziţiunile legei vînatului.

— Nişte hoţi s'au introdus în librăria Goldenberg şi Aberman, şi spărgînd un saltar au furat suma de 1000 lei.

Poliţia cercetează.

— Astă-zi s'a făcut îmormîntarea studentului Alexandru Brăila, din anul al V-lea al facultăţei de medicină, care a încetat din viaţă alaltăeri la Holboca, în urma unei grele şi lungi suferinţi.

— Au fost internaţi eri la institul antirabic din localitate, următorii săteni: Stefan Dimitriu din Movileni, Petrache Podariu de la Stînca (Sculeni) şi femeea Anica Sotrogan.

— Parchetul a deschis o anchetă în potriva d-lui Osoianu, care a falşificat o poliţă de 100 lei a d-lui Gheorghe Palade.

— Poliţia din Tărgovişteа a cerut autorităţilor locale urmărirea şi prinderea tînărului Ioan Mihail, care a escrocat pe un comerciant din acel oraş cu o însemnată sumă de bani, iar apoi a dispărut.

TACTICA

(Comedii sociale)

La un moment Mieluş ajunge la punctul de întîlnire al străzii principale cu o stradelă laterală, din fundul căreia vede înnaintînd, cu pas sprinten, o fetiţă încîntătoare.

Maşinal îşi duce mîna la mustaţă, căreia îi dă o mică retuşare la repezeală, pipăie acul cu rubin de la cravată şi se priveşte o clipă în vitrina de alături spre a se încredinţa că armele de luptă sunt toate în regulă. Pe fetiţă o cunoaşte bine, e o telegrafistă de la oficiu. Au schimbat cîte-va cuvinte împreună cu ocaziunea predării unei telegrame.

La eşirea din oficiu a avut chiar curajul să o apuce de bărbie, aşa în glumă, fără ca fata să protesteze. Atîta numai că s'a roşit ca o sfeclă şi a închis ferestruia ghişeului. Nu ştie dacă şeful oficiului a observat sau nu scena. In tot cazul nu'i pasă; şeful oficiului are doar atîtea afaceri pe la primărie, a căror rezolvare atîrnă de el...

Stradela, pe care vine fata e pustie şi Mieluş se hotăreşte să dea asaltul cel mare. Porneşte spre fată cu un pas graţios şi legănat, o fixează de departe cu stăruinţă, şi, cînd ajunge în faţa ei, se opreşte brusc şi o apucă, fără nici o vorbă, de bărbie.

Fata rămîne o clipă zăpăcită. Ingălbeneşte de ciudă, se roşeşte apoi ca focul şi ochii i se umplu de lacrămi. Cu un gest violent izbeşte cu dosul palmei degetele lui Mieluş, îi aruncă în faţă un cuvînt nu tocmai măgulitor şi pleacă repede pierzîndu-se în furnicarul de lume de pe strada principală.

Mieluş rămîne opărit. In acel moment îi ajunge la ureche un formidabil hohot de rîs, în care par'că descifrează un timbru cunoscut. Se întoarce repede, dar nu zăreşte de cît spatele a doui tineri, cari tocmai dispăreau în cofetăria din capul stradelei şi cari, fără îndoială, fuseseră martori la neizbînda lui. Dă din umeri ca un filozof, dar i-a pierit toată pofta de plimbare şi porneşte spre casă.

*

In seara aceleiaşi zile e sindrofie mare în casa lui Verzeanu. Printre musafiri se aude glasul de piculină al lui Costică şi glasul de trombă al lui Mieluş, veniţi fie-care cu respectiva consoartă. De astă-dată Mieluş se prezintă în alt ipostas: nici urmă n'a ramas din cavalerul irezistibil de pe strada principală.

S'ar zice că prezenţa nevestei are o influenţă curioasă de seriositate şi maturitate asupra spiritului său. Vorba îi este gravă şi cumpătată ca a unui procuror care 'şi pronunţă rechizitorul. Nu abordează de cît chestiuni ştiinţifice sau politice, iar la glumele care se fac de musafiri sau nu ia parte de loc, sau răspunde cu un surîs scurt şi caracteristic, a cării semnificare nu pare de loc favorabilă autorului glumei.

De alt-fel nevastă-sa Irina Popescu, o superbă brunetă, nu face tocmai mare caz de gravitatea bărbatului său, şi înconjurată de un cerc de prietene, spune la fleacuri şi rîde ca o nebună. Cînd însă diapasonul rîsului se ridică prea sus, Mieluş o fixează o clipă, aşa în treacăt, cu sprîncenele uşor încruntate, şi expansivitatea Irinei scade imediat la tonul obicinuit.

Costică se plictiseşte de moarte în atmosfera acelor conversaţii politice şi pedante. Işi dă aerul că urmăreşte de aproape tot cea ce debitează prietenul său Mieluş. In realitate însă spre a 'şi mai uşura nervii, urechia lui e întinsă la dialogul, urmat cu jumătate de glas la spatele său pe canapea, între nevastă-sa şi stăpîna de casă.

De la un timp dintr'o cameră alăturată încep să răsune acorduri de piano. Costică profită de ocazie şi iese din grupul bărbaţilor trecînd în camera, unde Irina scoate acorduri fermecătoare din clapele unui piano. Alte musafire, între cari şi nevasta lui Costică, vin de asemenea doritoare să asculte musică, şi se aşează în jurul mesei rotunde din mijloc, pe care gazda se grăbeşte să o acopere cu prăjituri şi vinuri.

Costică e nebun după muzică şi răpit de măestria şi sentimentul cu care pianista interpretează o romanţă divină, şi-a rezemat cotul de piano pierzîndu-se într'o lume feerică, existentă numai pentru el singur. Nu mai aude timbrul grav al vocilor din camera de alături, nici şoaptele grupului femeiesc din jurul mesei. Toată atenţiunea i s'a încordat în absorbirea completă a melodiei minunate, ce rezultă din succesiunea notelor. Sufletul lui vibrează cu nesaţiu. E mişcat pînă la lacrimi şi, dacă nu l'ar opri un ultim rest de simţ al realităţei, ar cuprinde în braţe pe fiinţa adorabilă, care 'i procură nişte sensaţii aşa de dulci.

Irina trage cu coada ochiului şi observă efectul produs asupra lui Costică. Rîde cu şiretenie şi caută să-l readucă la realitate aruncîndu-i din cînd în cînd cîte un cuvînt, la care Costică se mulţumeşte să dea automatic din cap, probabil fără a fi înţeles ceva din ce i se spune. Romanţa se stinge într'un final de o duioşie fără seamăn, care topeşte inimele şi aruncă asupra sufletelor un văl melancolic de tristeţă şi de dor. Cîte-va clipe o tăcere adîncă domneşte în cameră, întreruptă numai de glasurile bărbaţilor din camera alăturată. Irina se odihneşte puţin, pe urmă un vals superb începe să curgă, scînteitor de vioiciune, de sub degetele ei.

(Va urma).

Un tănăr absolvent al unei şcoli comerciale din Viena, cunoscînd perfect limba germană, puţină franceză şi corect romîna, stenografia, scrisul cu maşina, caută un post. Ofertele sub Lohentum la Depozitul de zaare din Iaşi.

Ultime informaţii

● Partidul conservator-democrat nu va lupta în alegegerea de mîine.

D. G. Lascar, candidatul nostru, care a întrunit cele mai multe voturi, şi-a retras candidatura în faţa ne mai pomenitelor presiuni ce le exercită colectiviştii asupra alegătorilor.

Pe de altă parte, debandada ce domneşte în partidul carpist, face să se prevadă, că, cu toată hotărîrea luată, mulţi vor vota pe candidatul colectivist.

● **Junimiştii au arătat astă-zi domnului Carp, care este situaţia lor faţă de ziarul** *Evenimentul* **şi cum este imposibil ca să existe armonie, cîtă vreme va dăinui actuala direcţie a ziarului.**

D. P. P. Carp şi-a luat angajamentul să desavueze această direcţie şi să declare, în public, că ziarul d-lui Grecianu nu este organul autorizat al partidului conservator.

*

Junimiştii susţin că, bazaţi pe declaraţia ce-o va face şeful lor, ei vor face să apară în Iaşi, un ziar nou din care nu va face parte, în nici un caz, nici unul din actualii redactori ai ziarului grecenist.

Rămîne de văzut dacă toate aceste afirmări ale junimiştilor se vor realiza.

● **Intrunirea Carpistă.**—In urma debandadei din partidul carpist local, d. P. P. Carp, care a sosit astă-zi în Iaşi, a luat parte la întrunirea ce a avut loc astă-zi, la orele unu şi jumătate la clubul carpist local.

D. P. P. Carp a venit la club înaintea tuturor. D. M. B. Cantacuzino presidentul demisionat al clubului, n'a fost la întrunire, „reţinut de un proces", după cum se va zice.

D. Carp a mulţumit pentru „bărbăţia" cu care s'a luptat în alegerea senatorială şi s'a declarat satisfăcut de rezultatul acelei alegeri.

Venind la chestia debandadei, d. Carp a afirmat că d. Cantacuzino a demisionat din preşedenţia clubului fiind-că *demnitatea sa de president* a fost necunoscută de comitetul de redacţie al *Evenimentului.*

Nici *Evenimentul, nici celelalte ziare conservatoare,* **nu sunt,** a declarat d. Carp, *organe autorizate ale partidului nostru.*

N'avem nici un ziar autorizat. Toate reprezintă ideea conservatoare, dar nu partidul de sub şefia mea.

Dacă ar fi să mă ieu după ziarele partidului meu, a mai declarat d. Carp, *m'aşi duce dracului.*

D. Carp a desavuat deci presa conservatoare.

Dar tensiunea între junimişti şi greceniştі n'a suferit nici o modificare, prin venirea d-lui Carp, care, cu trenul de trei, a plecat spre Buhăeşti, lăsînd pe ai săi să facă ce vor putea.

● D. maior Minovici, sub şeful intendenţei corpului 4 de armată, a plecat aseară la Bîrlad, spre a face o inspecţie administrativă trupelor din acea garnizoană.

● Ministerul internelor a dat ordin că jocul de căişori să nu mai funcţioneze anul acesta la băile Slănic.

● D. I. Sabinus arendaşul moşiei Boroseşti, judeţul Vaslui, ne comunică fapte, cari invederează slabele măsuri de siguranţă ce există în acel judeţ, care este precum se ştie, un focar de nelinişte.

La Boroseşti se comit furturi de fîn, vatavul arendaşului a fost lovit de gloanţe şi jăndărmaria n'a reuşit să descopere pe făptaşi.

Judeţul lui Sasu, nu stă pe roze!

● *Iarăşi se constată epidemia de febră tifoidă în oraş.*

La spitalul israelit sunt 20 de cazuri.

Forma epidemiei pare a fi din cele mai grele căci se observă complicaţiuni cari invederează această formă grea a epidemiei.

De remarcat este că personalul de serviciu de la citatul spital, n'a scapat nici el de contagiune.

Un intern se află bolnav de 8 zile iar de cîte-va zile a căzut bolnav şi d. dr. Braunştein şeful secţiei medicale de la acel spital.

● Examenul de înaintare pe loc a învăţătorilor va lua sfîrşit probabil în ziua de 25 Martie a. c.

Ultima serie va fi chemată în ziua de 23 Martie.

● Membrii societăţei comercianţilor romîni, în ultima şedinţă ţinută aseară, au decis înlocuirea fostului preşedinle de onoare al societăţei, d. dr. Buzenchi.

● Concentrările de primăvară, care urmau să se înceapă la 1 Aprilie, nu vor începe de cît la 15 a acelei luni.

● **Şcolare.**—Printr'o circulară venită ca din senin, ministerul face aspre observaţiuni Directorilor de şcoale că un coleg dela Neamţ ar fi trămis încă din 1906 un apel cu vre o 40 de bilete de loterie şi că până în ziua de astăzi n'a primit nici banii nici biletele.

Ce mai căta d. colega de prin Neamţ pe la directorii de şcoli actuali. Guvern schimbat, directori schimbaţi, altă lume, alte obiceiuri...

— Ministerul Instrucţiunei, printr'o circulară, atrage atenţiunea Institutorilor şi învăţătorilor, asupra subiectelor de tratat în conferenţele generale de anul acesta.

a) Fiecare să studieze chestiunele.

b) Absenţele dela conferinţe vor fi absolut nescuzabile.

c) Că fiecare institutor are dreptul de a face conferinţele ori unde ar voi, la ori care judeţ din ţară; numai ca să păzească oricare formalităţi văzute de noile dispoziţiuni şcolare.

— Mâine la orele 2 d. a. urmează a se ţinea conferinţele lunare ale institutorilor din secţiunea a III-a în localul şcoalei primare de băeţi, Cuza-Vodă.

In şedinţa intimă va vorbi doamna Hariclia Ghidionescu, iar în şedinţa publică d. Dafinescu.

De oarece însă, revizoratul învită pe d-nii institutori a lua parte la conferinţa poetului Coşbuc, se crede că conferinţa aceasta vă fi amînată pentru Duminica viitoare.

— Revizoratul şcolar prin o circulară roagă pe directorii şcoalelor primare să asiste la *după-amiaza literară-muzicală* de la 16 Mart ora 2 p. m. şi de e posibil să pună stăruinţi pe lîngă amici şi cunoscuţi să vină la acea serbare, avîndu-se în vedere *interesul cultural şi artistic* al acestei sărbări, cum şi scopul bine făcător în care vor fi întrebuinţate sumele ce se vor realiza.

● In judeţul nostru s'au declarat vacante două posturi de învăţători: unul la cotuna Munteni, comuna Belceşti şi altul în Totoeşti, comuna Bărleşti.

Petiţionarii vor trebui să aibă cel puţin 4 clase gimnasiale.

● Prefectura de judeţ a dat ordin primarilor din comunele rurale să supraveghieze pe acei ce umblă cu pantahuse care excrochează pe ţarani şi să nu le permită a strînge bani, de cît dacă vor constata că au autorizaţiile cuvenite.

● Administraţia cassei şcoalelor a decis ca din fondul lasat de d-na Elena Jeorgian să se construiască două localuri de şcoale în judeţul nostru: unul în cotuna Minzăteşti altul în satul Glăvăneşti comuna Epureni.

● Astă-zi la orele 10 s'a întrunit la universitate comisiunea examinătoare a candidaţilor la examenele de verificare a diplomelor de doctori în drept din străinătate, pentru a proceda la tragerea la sorţi a subiectului ce are a fi dat la proba scrisă care se va da mîine la orele 10.

● Azi dimineaţă regimentul 13 Ştefan cel Mare a făcut un marş spre Prisacani.

Un alt marş l'au făcut ofiţerii, sub comanda d-lui lt-colonel N. Cernătescu.

● Consiliul comunal va fi convocat în cursul săptămînei viitoare pentru două şedinţe, avînd a discuta mai multe chestiuni.

● D. I. Th. Burada, preşedintele curţei de apel, a plecat aseară cu acceleratul de 9 şi 5 în capitală, spre a lua parte în comisiunea examinătoare a examenelor candidaţilor la funcţiunile de magistraţi stagiari.

Se ştie că astă-zi dim. candidaţii vor trece prima probă scrisă.

● D. Tancred Constantinescu, directorul societăţei de aducerea apei, a plecat cu acceleratul de aseară în Capitală, iar de acolo se va duce la Miilheims, pentru a face recepţiunea tuburilor de fontă necesare lucrărilor din primă-vara aceasta.

● Parchetul general de Ilfov a cerut parchetului nostru să-i înainteze mai multe dosare a unor condemnaţi la munca silnică pe viaţă—de curtea cu juri din Iaşi.

Intre dosarele cerute, probabil pentru a le studia cu prilejul graţierilor de Paşti, se aflu şi acelea ale fioroşilor bandiţi, Vasile Codău, Neculai Florea, Ion Gradea, C. Şubă, Ion Dulce, Vasile Olteanu-Ciuntu.

● *La intrunirea de azi de la clubul conservator, d. Carp, după ce-a declarat că partidul seu n'are nici un ziar autorizat, a adăugit:*

— *In ce priveşte* Evenimentul *el este ziarul personal al d-lui Greceanu, după cum* Epoca *este ziarul personal al d-lui Filipescu.*

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 15 Martie

Afacerea Petelentz

Bucureşti. — D. jud cător de instrucţie Negrea continuînd cercetările în afacerea avorturilor provocate de d-rul Petelenz, a reuşit să stabilească în mod neîndoios alte două avorturi, consecinţi fatale, provocate de numitul doctor.

Prelungirea seziunei parlamentare

Bucureşti.—M. S. Regele a iscălit pe ziua de eri decretul pentru prelungirea seziunei corpurilor legiuitoare.

Data până cînd se va prelungi n'a fost încă fixată dar probabil că va fi prelungită până la 8 Aprilie.

Renunţare la leafă

Bucureşti.—Noul director al Teatrului, d. Pompiliu Eliade, ar fi declarat, spune „Ordinea" că renunţă la salarul pe care până acum îl primea directorul Teatrului Naţional.

Intrunirea de la Creditul rural

Bucureşti. — Adunarea va avea să se pronunţe mîne asupra ă două chestiuni: 1) modificarea statutelor în sensul ca să se pună în curent cu cererile nouei legi a tocmelilor agricole şi 2) votarea prin procuri.

Brătiniştii, spre a da lovitură d-lui Sturza, s'au oprit la următoarea combinaţie: d. Vintilă Brătianu va demisiona din consiliul de administraţia şi în locul său va fi ales, spre marea surprindere a d-lui Sturza, d. Take Protopopescu.

Din camera Franceză

— *Chestia evenimentelor din Maroc* —

Paris.—Camera discută proectul de credit extraordinar pentru operaţiile din Maroc. D. Jaurès cere guvernului să comunice parlamentului toate piesele necesare pentru a stabili ceia ce s'a produs în ziua de 15 Martie trecut cu privire la măcelurile femeilor şi copiilor marocanilor de către artileria franceză.

Ministrul Picquart zice că aceste fapte semnalate de către ziare sunt cu totul neexacte. Jaurés repetă că artileria franceză a tras din înălţime asupra unui cotun inofensiv, care era la o distanţă de 24 Km., iar supraveţuitorii au fost trecuţi prin baionetă. Miniştrii Picquart şi Clemenceau protestează împreună, cu indignare, zicînd că nu este pe lume un soldat mai uman de cît soldatul francez. Picquart declară că va opune vorbelor lui Jaurès pe acele ale lui Amade. Clemenceau zice că Amade a făcut să oprească focul şi a salvat pe copii şi femei. Jaurés explică că intervenirea lui Amade a fost prea tărzie.

Clemenceau declară că raportul scris pe care l'a cerut asupra zilei de 15 Mart nu a sosit încă, dar că va fi publicat.

Picquart adaogă că raporartele telegrafice sunt suficiente a stabili că artileria a împrăştiat în ziua de 15 Mart 2000 de combatanţi, iar că femeele şi copiii au fost cruţaţi cînd trupele au şarjat. Ministrul Pichon reproşează lui Jaurés că denunţă armata franceză în faţa Europei. Din fericire străinătatea îi aduce omagii, între alţii, socialiştii germani chiar.

Ministrul zice că misiunea Lyautey nu a modificat nici de cum metoda de pacificare a chaonilor şi constată că acţiunea energică a lui Amade are efecte cari progresează zilnic. Nu voim să pacificăm tot Marocul, voim numai să asigurăm siguranţa naţionalităţilor şi europenilor.

Discuţia generală a fost închisă şi se adoptă totalul creditelor extraordinare pentru Maroc cu o mare majoritate.

Chestia omorîrei fraţilor Novacovici

Belgrad.—Curtea de casaţie a decis în afacerea celor doui fraţi Novacovici ucişi în închisoarea din Belgrad că tribunalul de prima instanţă avea mulţi martori de ascultat şi că acest tribunal a fost prin urmare necompetinte de a judeca asupra răspunderei penale a ministrului de interne Petrovici.

Principalii responsabili sunt: fostul jandarm Jesici, exprefectul Cerovici, comandantul jandărmăriei asupra eventualei detenţiuni preventive a acestor din urmă precum şi asupra măsurilor ce trebuesc luate în caz cînd se va constata că ministrul dăduse ordin de a se ucide cei doui Petrovici.

Comunicarea Porţei

Constantinopol.—Poarta a comunicat la Roma că primeşte pe d-nul Robilaut ca comandant al jandarmăriei.

Celelalte ambasade vor primi de asemenea această comunicare.

Un mare incendiu

Petersburg.—Un incendiu a isbucnit noaptea trecută în strada Snokow, unde locuesc mai mulţi lucrători.

Şapte persoane au fost arse şi 20 rănite.

Şefi de bandă ucişi

Constantinopol.—Numeroşi şefi de bandă au fost ucişi şi alţii prinşi în timpul din urmă.

Intre alţii au fost ucişi Sarafin şi Smilantzin.

Afacere senzaţională

Constantinopol.—Grecii arestaţi au depus că Hadsch Biar era şeful lor şi că aruncarea bombelor de anul trecut avea de scop să arăte Europei că la Constantinopol nu este nici o siguranţă.

Hadsch Biar fiind intrerogat a negat totul.

Afacerea face aci mare senzaţie.

Impăratul Wilhelm la Venezzia

Venezzia.—Impăratul Wilhelm a vizitat azi dim. fabricile sticlăriilor Surano. S'a întors apoi pe vasul Hehenzolern şi pe urmă a eşit împreună cu împărăteasa în gondolă, făcînd înconjurul canalelor oraşului, vizitînd bisericele artistice, după care s'au întors la dejun.

După amiază Suveranii împreună cu principii s'au dus la Lido.

Camera

Bucureşti.—La ordinea zilei chestia Pompiliu Eliade.

D. Vasile Missir prezidează, cu toate că d. Fereckyde este prezent. D. Nestor Cincu zice că în urma numirei d-lui Pompiliu Eliade ca director al teatrului Naţional biroul camerei trebue să proclame vacant colegiul al II-lea de Ilfov.

D-sa spune că prin felul cum a fost numit d. Pompiliu Eliade s'a calcat dispoziţiile categorice ale Constituţiei, căci pe cînd pînă la 1905 directorul teatrului avea diurnă, de la acea dată a fost înscris în budget cu salar fix, deci această demnitate a îmbracat caracterul unei funcţiuni publice.

Există incompatibilitate între demnitatea de deputat şi funcţia de director. Dovadă cazul cu Hajdău care a fost ales deputat de Dolj şi era în acelaş timp director al arhivelor statului. M. Cogălniceanu a susţinut că nu există incompatibilitate.

D-sa conchide la declararea vacanţei col. II de Ilfov.

Deşi în astfel de chestiuni guvernul n'are a interveni ci biroul Camerei are a se pronunţa, d. Haret a luat cuvîntul.

D. Haret a invocat diferite precedente şi apoi a susţinut că vacanţa trebuieşte declarată numai în cazul cînd există decret regal. Or, d. Pompiliu Eliade a fost numit pe baza unei simple dispoziţiuni ministeriale.

D. Take Ionescu intervine în discuţie şi spune că în joc sunt trei chestiuni:

1). Insărcinarea unei funcţiuni poate fi dată prin simpla decizie ministerială?

2). Cu administraţia unei instituţiuni poate fi însărcinat altul de cît un funcţionar.

3). Un deputat poate fi şi director al unei instituţiuni.

D. Take Ionescu spune că M. S. Regele numeşte şi revoacă—şi or-ce alt mijloc întrebuinţat se face în contra dispoziţiilor precise ale constituţiei. Rău a făcut d. Haret cînd prin simpla dispoziţie ministerială a făcut pe d. Pompiliu Eliade director al teatrului naţional.

In ce priveşte precedentele este un rău că unele camere liberale şi conservatoare au putut admite că există compatibilităţi acolo unde ele nu există.

D. Misir spune că biroul are a proclama vacanţă cînd există un decret regal, or în cazul d-lui Pompiliu Eliade nu există un atare decret.

Asupra restului biroul Camerei nu are a se pronunţa.

*

In timpul suspendării şedinţei d. Ferekyde şi doi vice-preşedinţi au reproşat d-lui Missir că a angajat în respunsul său întreg biroul Camerei—căci credinţa d-nealor este că trebuia proclamată vacanţa.

*

La redeschidere se citeşte decretul prin care seziunea este prelungită pînă la 31 Mart inclusiv.

Şedinţa continuă.

Aspasia, Emil, Elefterie şi Romeo Ropală, Ema Patriciu, Elefterie şi Paulina Ropală, Edgard Ropală, Familiile Argenti, Pârgariu, D. Neculau, C. Antoniu, au durerea de a vă anunţa, pierderea prea iubitului lor soţ, tată, frate, nepoată, nepot, vară, cumnaţi şi moş

GH. C. ROPALA

cavaler şi ofiţer al ordinului coroana Romîniei,

în etate de 62 ani

care după o scurtă şi grea suferinţă, a încetat din viaţă în ziua de 13 a. c. orele 11 p. m. Şi roagă pe toţi amicii, şi cunoscuţi să bine voiască a lua parte la ceremonia funebră, care va avea loc Duminică 16 a. c. ora 2 p. m. Cortejul va porni de la Bis. Sf. Sava, unde se află depus corpul defunctului, la cimitirul „Eternitatea".

Aceasta în loc de ori-ce altă invitaţiue.

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepadatu str. Lăpuşneanu 39.

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Pentru cei care au întîrziat, să nu *peardă ocaziunea acuma la*

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea are loc la

— 17 şi 18 Martie 1908 —

Iar cîştigul principal în caz norocos

LEI 90,000 LEI

Inştiinţez pe onor. Public că am pus în vînzare pentru această clasă ultimele rezerve de 20—25 lozuri, cu preţurile oficiale:

1/8	Una optime	13 Lei
1/4	Un sfert	26 Lei
1/2	Una jumatate	54 Lei
1/1	loz întreg	104 Lei

Comandele din ţară se efectuează nsoţite de valoarea respectivă.

NOUL CORSET HIGIENIC

solid şi elegant e

The American Long CLINGING CORSET

croială după sistemul prescris de medicii americani, se găseşte şi se efectuiază numai la

FABRICA DE CORSETE

IANOVICI & WECHSLER

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 37, Iaşi

De inchiriet de la 26 Oct. 1908. Două dugheni (în parte sau în totul) din str, Ştefan cel Mare No. 8 ocupate actualminte de d. David Kohnfeld, cu sau fără locuinţă, compusă din 4 odăi şi una bucătărie.

A se adresa la d-na de Neuschotz proprietară.

DE INCHIRIET

DE LA SF. GHEORGHE, apartamentul de-asupra băcăniei Iarmacov.

A se adresa la băcănie.

DOCTOR SUZANA WECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun

Gonosan

TRADE MARK

— ANTIBLENORAGIC —

Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi prevîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare. De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii cu 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 și 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șepte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță a cumpara din puținile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumàtate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Prețurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.50 lei	1/4 Un sfert	9.00 lei
1/2 Una jumătate	18.00 lei	1/1 loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează serviciu cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenți

Persoanele aparținînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relații și contact cu poporul și oamenii de la sate, sunt rugate a-și da adresele respective. Cîștig ușor și mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași:
Dl Iosef Popper, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală **Codeina și Tolu**; el înlocuește **Pasta Zed** și poate fi ntrebuințat pentru a îndulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta cătuși de puțin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Folosește de minune în contra **irritatiunilor, peptului și ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomniilor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** și la *diverse* Pharmacii

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 — PARIS

Tótă lumea cunóște proprietățile iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obținutăra ce'e mai bune efecte în *afecțiunele scrofulóse, limfatice, cancerose, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii și terțiare.* Toți medici citați acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acțiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesnește absorbțiunea Iodurului și evitează iritațiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuințarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găsește în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă și

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentițiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sfț. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaș

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIE

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelașŭ timp ca și răcoritorŭ; el ajută și corrige tote secreținnele și dă forța organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelașŭ succesŭ copiilorĭ și bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experiență de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că **Eléxirul Guillié** este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE și in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iași, —*strada Stefan-cel-Mare*—Iași

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 200 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primariei No. 17 — [illegible] cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 391.—IAŞI, Marţi 18 Martie 1908

Greşeli cu tendinţe

Este o zicătoare veche populară, care spune că nu e mai mare orb de cît cel ce nu vrea să vază. Şi se potriveşte de minune această zicătoare atitudinei de astăzi a partidului liberal faţă de conservatori. Liberalii nu vor să vadă în desfacerea partidului conservator de cît o luptă de persoane pur şi simplu. Se complac a citi dările de samă despre întrunirile conservatorilor vechi ca şi ale conservatorilor democraţi, şi dacă găsesc că ziarele de partid arată că au fost mai mulţi auditori la întrunirile unora de cît ale altora, imediat spun: iată după ce umblă conservatorii, să se amăgească unii pe alţii cu numărul partizanilor, deci unde se vede urmă de idei.

Tot liberalii citesc în gazete informaţiunea că cutare fruntaş a fost primit în audienţă, ba că altul a fost de asemenea primit, fapt din care fie care trage conclusiuni în favoarea sa; mai văd apoi publicîndu-se interviewuri iar ca urmare scot aceiaşi exclamaţiune ca mai sus: conservatorii îşi dau lupta pe persoane iar nu pe idei.

Negreşit că pentru cine judecă cum trebue, e evident că aşa luînd lucrurile este a face treabă de mărunţuşar, or de chiţibuşar. Sunt în adevăr oameni cari nu găsesc ceva mai bun de cetit în gazete de cît dări de samă, informaţii, anunţuri şi cred că atît e de ajuns spre a-şi forma idee şi de oameni şi de partide. Şi e uşor de văzut ce fel de idee poate să'şi facă cineva dacă astfel citeşte şi ce anume citeşte.

Or, toată lumea cunoaşte că partidul conservator-democrat are ca temelie a creaţiunii sale o declaraţie de principii, care a fost făcută în ziua de 3 Februare a anului acestuia. In afară de aceasta nu există ziar prieten al acelui partid, care să nu fi desvoltat şi studiat anumite puncte din acea declaraţie.

Dar se ştie de asemenea că e imposibil a vorbi de idei fără a aminti şi de persoanele cari le-au propus, sau cari s'au făcut promotorii lor. Şi prin urmare cînd se face o separaţiune, ca cea întîmplată în partidul conservator, este evident că şi persoana joacă rol important, pentru că ideile îşi găsesc expresiunea lor cea mai înaltă tocmai în personalitatea care ori le-a provocat, or le-a îmbrăţoşat dîndu-le o formă accesibilă adevaratelor trebuinţe ale societăţei.

Este cunoscut că nu toţi oamenii pot avea aceleaşi idei, dar tot atît de cert este că mai mulţi oameni pot îmbrăţoşa un număr de idei. Şi pe baza unui asemenea criteriu se face diferenţiarea în şcoale deosebite, cînd e vorba de ştiinţe în cari ideile, abstracţiunile joacă rol de căpitenie. Pe un asemenea temeiu avem şcoale economice deosebite, avem şcoale filosofice care nu se împacă unele cu altele. Insă în aceste diferenţieri joacă şi oamenii vre-un rol? Negreşit că da.

Numele unui economist, de exemplu, care mai bine de cît ori care altul a ştiut a închega un sistem dintr'un anumit număr de idei, va fi totd'auna un simbol de raliare pentru o sumă de inşi, a căror judecată se apropie de acele idei, dar pe cari ei ori nu le-au formulat ori chiar de de au făcut'o, găsesc însă sistemul celui întăi bine întocmit, iar personalitatea lui destul de covîrşitoare pentru ca dînsul să unească forţele lor cu ale lui, în scopul unei conlucrări comune.

Şi dacă aceasta se petrece în domeniile ştinţei, unde, ori ce s'ar zice, oamenii au mai mare libertate de a aprecia şi judeca şi deci fie-care ar putea să urmeze drumul său separat, apoi cu atît mai mult aceasta are şi trebuie să aibă loc în domeniul politic.

Prin urmare e bine să ne înţelegem atunci cînd afirmăm că luptele politice între anumite partide se dă nu pe idei, ci pe persoane.

Este drept şi trebue s'o recunoaştem că unii vor să dea un înţeles deosebit dar josnic expresiunilor că lupta între partide e pusă pe teren personal.

Vor adică aceştia să zică că ceia ce ar lega pe unii de alţii într'un anumit partid ar fi interesul personal, iar nu un interes general naţional sau social. Am zis că aceasta e concepţiunea cea mai josnică a expresiunilor de lupte personale.

Dar nu e greu de văzut că e imposibil a se alcătui un partid politic cu o asemenea mentalitate. Vor fi poate unii, cari au în vedere asemenea interese cînd se grupează la un partid, dar aceştia nu pot fi de cît o minoritate care nu joacă rol deciziv în alcătuirea şi conducerea lui. Nu se poate pădure fără uscături, însă nici odată uscăturile nu vor alcătui pădurea.

Deci ar fi o judecată falşă aceia care de la cazuri rare şi izolate ar generaliza, atribuind unui întreg partid atare regulă de conduită. Fac cu atît mai mare greşală acei, cari necitind în gazete de cît anunciuri şi informaţiuni, deci privind lucrurile unilateral, trag concluziuni în defavorul sau chiar în favorul unui partid. Şi fac cu atît mai rău cu cît nu reţin numai pentru ei ceia ce au citit şi înţeles, ci au curajul s'o spună şi altora, lumei întregi prin presă.

V. I. Radu.

„Evenimentul" în recidivă

Aşa dar ziarul Evenimentul a căzut în recidivă: a fost pentru a doua oară dezavuat, acuma vre-o trei ani de întreg comitetul executiv al partidului conservator din Iaşi, Sîmbătă de către însuşi d. Carp.

Un succes mai mare nici că se putea pentru puritanii cavaleri care conduc sau scriu la acel ziar!

Dezavuarea este mărturisită—cită lipsă de demnitate—de chiar ziarul Evenimentul, în darea de seamă a şedinţei prezidată de d. Carp; ea a fost cunoscută înainte chiar de a fi avut loc intrunirea, căci corifeii junimişti spuneau eri la toată lumea că d. Carp a reuşit să-i împace pe d. Cantacuzino obligîndu-se de a declara la întrunire că „Evenimentul" nu este ziarul partidului conservator ieşan.

Frumoasă evoluţie!

Din autorizat al partidului conservator „Evenimentul" a devenit ziarul ministrului Greceanu, pentru ca apoi să devie ziarul d-lor M. B. Cantacuzino-Sculy-Greceanu,— ce-i drept pentru foarte scurtă vreme — pentru ca apoi să devie ziarul partidului conservator şi acum ziarul... nimărui.

Este, însă, incontestabil ceva îmbucurător în dezavuarea dată ieri de d. Carp —aceasta în ce priveşte moravurile din presă de la noi.

Opinia publică nu mai tolerează procedeuri selbatice ca cele adoptate de „Evenimentul"; ea nu mai admite ca insulta şi calomnia să fie armele de luptă; ea nu mai admite ca necinstiţii să se transforme în puritani şi acei cari ar trebui să stea pe băncile acuzării să se transforme în acuzatori.

Conştiinţa publică nu tolerează astfel de lucruri iar oamenii cu simţul demnităţei şi cavalerismului întorc faţa cu desgust.

Sancţiunea nu întîrzie însă, şi cînd ea se produce, în felul cum s'a produs ieri prin dezavuarea dată de d. Carp, de pretutindenea se manifestă dovada satisfacţiei bunului simţ jignit.

Iar cu un ziar, care, din autorizat al unui partid devine—după două dureroase dezavuări—ziarul nimărui, nu se mai stă de vorbă.

Un gest nepolitic

Aveam dreptate ieri, cînd spuneam, că d. Cantacuzino şi cu ai d-sale nu prea dau dovadă de mult simţ politic. Prevederea noastră s'a realizat aidoma. D-nul Cantacuzino s'a mărginit a pretinde lucruri de ordin secundar, ca preţ al revenirei asupra demisiunei date.

Aşa dar d. Cantacuzino a demisionat din preşidenţia şi gruparea carpistă, şi a fost urmat cu zgomot de amicii d-sale, pentru că nu era stăpîn la *Evenimentul* şi autoritatea d-sale era nesocotită de acest ziar. Ceva mai mult, d-sa s'a retras pentru că nu admitea linia de conduită a acestui ziar şi felul cum amicii d-lui Greceanu fac politică.

Noi nu contestăm dreptatea d-lui Cantacuzino. Nu negăm că linia de conduită a numitului ziar ie din cele mai detestabile ce a urmat vr-odată o grupare politică de la Iaşi. Nu susţinem că ceata de rancunoşi incapabili şi intriganţi din jurul d-lui Greceanu nu constitue coteria politică cea mai oribilă din cîte a cunoscut vre-o dată Iaşul.

Ceea ce afirmăm, însă, este că calea aleasă de d. Cantacuzino nu este calea cea serioasă, calea cu adevarat politică.

O organizaţie politică are incontestabil nevoie de creditul publicului: ea nici nu poate fi concepută fără acest credit. Or, ce încredere mai poate avea cine-va într'o grupare în care autoritatea şefului local este atît de nesocotită în cît acesta trebue să recurgă la măsurile extreme? Ce încredere într'o grupare care astăzi se ceartă pentru ca mîine să se împace? Şi ce tărie are acordul restabilit, cînd el se face prin simpla intervenţie a unui om şi cînd cauzele profunde care au produs discordia n'au dispărut?

Hotărît, d. Cantacuzino n'a avut un gest politic. D-sa nu trebuia să procedeze cum a procedat de cît într'un singur caz: cînd ar fi ajuns la concluzia că ori-ce conlucrare cu d. Greceanu este imposibilă.

Astă-zi însă s'a expus şi a expus grupul d-sale. Toată lumea cunoaşte răul care roade gruparea carpistă locală: cu toţii ştim că după împacarea de astă-zi va veni cearta de mîine şi aşa mai departe.

Linişte şi înţelegere nu mai este cu putinţă.

FAPTE NU ŞOAPTE

„Epoca", *prin felul apărărei fineţei sale Griguţă, în chestia împămîntenirei Wachtel, a comis o imprudenţă cu care a descoperit pe autorii campaniei de calomnii infame contra d-lui Bădăreu.*

Griguţă şi C-ie au căzut în capcana ce le-a fost pregătită de însuşi fruntaşul nostru. Ce idee ingenioasă a avut, cînd i-a sfidat să vie cu fapte în chestia indigenatelor, nu cu injurii, nu cu legende!

Din articolul Epocei, *se stabileşte că era în cameră un adevărat cart-el între Cantacuzinişti şi opoziţia liberală-junimistă, pentru a face atmosferă cu tot felul de invenţiuni calomnioase de cîte ori bănuiau că, bietul candidat la naturalizare, era un agreat al d-lui Badareu sau al vre unui prietin al său.*

In special trecuse ca atare candidaţii de la Iaşi şi cei din Moldova de Nord.

Nu se făcea excepţie de cît cu candidaţii oameni de casă sau legaţi cu interese de familia Cantacuzino, ca Theilerii, Spanierii, Wachtelii etc, şi încă şi pe aceştia a doua zi după naturalizare îi puneau tot pe socoteala d-lui Bădăreu cum s'a întîmplat cu Spanier şi cu Wachtel.

Ce bine că se discută lucrurile la lumina zilei! Pînă la cuvîntarea d-lui Badareu de la clubul conservator, cîte trebue să se fi şoptit la ureche de Cantacuzinişti şi cum să nu facă impresie cînd Griguţă, tovarăşul chiar al lui Wachtel, afirmă că naturalisarea acestuia a adus d-lui Badareu 50000 lei în acţiuni de ale fabricei.

Ce imprudenţi au fost să treacă de la şoapte la vorbe şi afirmaţiuni publice! Cît de complect a fost spulberată calomnia prin fapte şi probe, cari nu sufer discuţie.

Acum se vede cine era scornitorul legendei, că jurnale, mesagii chiar relative la indigenate, au fost oprite la consiliul de miniştri pentru că cuprindeau neregularităţi. Cartelul a cercetat dosarele, le are şi acuma la îndămînă. Il desfidem să scoată nu probe, dar macar presumţiuni de neregularităţi sau de naturalisări interesate.

Wachtel fost'a el agreatul Cantacuzinieştilor?

Vom stabili că da.

Confirmare Preţioasă

Dacă d. Stuzdza a fost vitreg cu d. Panu şi i-a preferat pe toţi Mortunii—nu se poate, însă, nega că actualul guvern n'a căutat să-i dea o compensaţiune şi că directorului „Săptămînei" nu i-au fost încredinţate multe din intenţiunile guvernului atît în ordine pur politică cît şi în materie de legiferare economică.

D. Panu a dovedit, cu prisosinţă, că ştie tot ce se petrece sau se proiectează—şi aceasta cu mult înainte de alţii. Din acest punct de vedere cuvîntul directorului „Săptămînei" are o adevărată autoritate şi spusele d-sale nu admit dezminţiri.

Or, tocmai dintr'o gură atît de autorizată ne vine confirmarea ruşinoaselor propuneri pe care d. Greceanu le-a făcut guvernului, în schimbul susţinerei candidaturei d-lui Gr. Buicliu.

Iată într'adevăr ce scrie d. Panu, în ultimul număr al „Septămînei" sub titlul *Balotajul de la Iaşi*:

Am lipsit o zi din Bucureşti în cît nu ştiu ce s'a hotărît asupra acestui balotaj. Ultimele mele informaţii erau că *conservatorii carpişti erau hotărîţi ca să nu dea voturile lor candidatului liberal,* **necondiţionat.** Mai ştiam că guvernul *nu era dispus* să între în modul de a vedea al conservatorilor carpişti.

Confirmarea ie preţioasă. Jocul cartelurilor liberalo-junimiste se începe—liberali aleşi cu voturi conservatoare şi junimişti aleşi de prefecţi liberali.

Şi cînd te gîndeşti că „Evenimentul", cu inconştienţa-i cunoscută, dezminţea existenţa tratativelor— după cum, cu aceiaşi inconştientă îndrăzneală, dezminte cele petrecute cu ocazia demisiunei d-lui Cantacuzino!

Propuneri ruşinoase au fost făcute de d. Greceanu—aceasta ie în afară de or-ce discuţie.

Guvernul l'a tratat pe subţirele om de stat cum se cuvenea— şi nici nu putea să-l trateze altfel.

OAMENI ŞI LUCRURI

WALZERTRAUM

O seară în adevăr memorabilă fu prima seară de operetă a trupei germane. Ce sală! S'ar fi zis un public din zilele mari, din ocaziile solemne ale vieţei noastre artistice: public select, arhi numeros, entuziast, venit să guste farmecul unor arii populare, visul valsului într'un cuvînt. In frumoasele melodii, ale lui Strauss, adaptate libretului cam frivol dar uneori fericit în jocuri de cuvinte, se celebrează vraja unei anumite părţi din viaţa sufletească a Vienei, viaţa blondelor femei dătătoare de iubire, vraja ademenitoare a valsului vienez.

Farmecul unui atare vals determină toate întîmplările şi tot el le poetizează, îmbrăcîndu-le într'o dulce atmosferă de vis. Un vals răpeşte minţile tînărului ofiţer Niki făcîndu-l să'şi părăsească soţia principiară, un vals îl seduce şi'l readuce, îl nebuneşte şi'l cumineşte, îl fură şi apoi îl redă vieţei vieneze şi familiare. Este dar o apoteozare a valsului pe care o face...valsul însu-şi, căci toate motivele ce alcătuesc ţesătura piesei, de un ritm fatalmente cam monoton pe alocurea, sunt izvorîte din unul şi acelaşi motiv: valsul. El ne leagănă o seară întreagă, ne cîntă şi ne încîntă, el ne spune povestea uşoară a unor firi aventuroase şi izbuteşte a ne inspira uneori avînturi şi senzaţii de tinereţe. De aceea nu e de mirat că opereta lui Strauss face încunjurul lumei, căci pretutindeni lumea e dorită de vraja unor armonii duioase, pretutindeni elogiul muzical al valsului, îmbrăcat în haina valsului; place senzibilităţii moderne, cu toată seriozitatea educaţiei, cu toată gravitatea împrejurărilor, cu toată tristeţea vremei, ori tocmai din cauza ei.

Am cetit nu de mult că în America, —serioasă şi pudică precum se ştie—a plăcut cu orbire renumita scenă din actul al doilea, acea lungă şi reînoită sărutare schimbată între locotenentul Niki şi cîntăreaţa Frantzi, amîndoi extaziaţi de farmecul valsului. Impresarii americani au fost atît de abili încît au dat acelei scene o extenziune în adevăr americană. In timp ce orchestra suspină acea irezistibilă melodie a valsului, cei doi eroi se privesc, întind braţele, s'apropie unul de altul, se unesc într'o sărutare nesfîrşită, care durează 16 măsuri, adecă exact 45 de secunde. La repetiţii artista respectivă ar fi insistat pentru prescurtarea scenei, dar împresariul şi junele prim s'au opus şi cu drept cuvînt. E necesar în adevăr un interval de 16 măsuri pentru a exprima şi a nuanţa sentimentele şi gîndirea autorului în acea scenă pe care americanul a denumit-o aşa de suggestiv: „Waltz-Kuss."

In timpul primelor patru măsuri sărutul e simplu, ca ori ce sărut; vin alte patru: tinerii îşi pierd capul, iar blonda Frantzi şi'l regăseşte pe al ei pe pieptul ofiţerului; în celelalte patru, amorezii îşi revin puţin în fire,—apoi, ameţiţi de vraja în cari au stat atîtea clipe—îşi spun simţirile într'un duo de un lirism fermecător.

Patru zeci şi cinci de secunde—tot publicul absolut transportat şi se contopeşte cu sufletul în sufletele celor doi eroi, iar în toate minţile, în toate inimile răsună ecoul acestei lungi, lungi şi dulci sărutări, care e încununarea desevîrşită a valsului triumfător precum e, în lume, încununarea vieţei omeneşti în clipele supreme ale simţirii.

Rodion

P. S. Umbrei. Puţină lumină!

INDRUMĂRI NOUĂ

NECESARE ÎNVĂŢĂMÎNTULUI PRIMAR

Am văzut în articolele precedente cât e de necesară reformarea orariului în sensul alcătuirei lui pe jumătate de zi din interese: pedagogice, morale, materiale, sanitare etc... ale poporului nostru.

Să cercetăm şi curentul reformelor în şcoalele primare din ţările cărora le suntem noi tributari organizaţia actualei noastre şcoale primare, şi să vedem dacă nu care cumva activitatea şcoalelor primare din apus se îndrumează prin evoluţia firească tocmai spre ţelul la care trebuie şi noi să tindem; şi din punct de vedere ştiinţific al progresului în ştiinţa pedagogiei sistematice practice şi din acel că această ştiinţă e timpul să ne o apropiem nevoilor noastre sociale, nevoilor poporului nostru.

Studiind curentul de reforme a şcoalelor primare din apus, găsim tocmai, că desfăşurarea activităţei şcolare tinde spre reformarea orariului în sensul vederilor noastre.

Şcoalele lui Reddie din Anglia şi Demolins din Franţa sunt tipul de organizare, în vedere ca şcoala să fie o instituţie de dezvoltare a vieţei complecte şi de adaptare la existenţă. In aceste şcoli ştiinţa şi viaţa nu rămîn deosebite. Orariul le fixează acest minunat principiu de organizare.

Cum poţi să faci numai din ştiinţa predată de pe catedră şi din cărţi, legătură cu trebuinţa de a stăpîni natura? E peste putinţă.

Invăţătorul trebue să-şi mute catedra şi în natură. Acolo va dezvolta necesităţile simţite, prin pipăirea şi intuirea de aproape a lucrurilor, acţiunele diverselor fenomene din natură.

Invăţătorul trebuie să aibă timpul material pentru aceasta—Orariul actual îl împiedică. Iată nevoia reformărei orariului şi la noi.

Alfred Klingele a înfiinţat nu de mult la Saeckingen, lîngă Bassel (Elveţia) un institut pentru copii, cu scopul exclusiv de a scoate pe copiii din şcoalele primare din ghiarele educatorilor pedanţi şi de sub toate influenţele fiziologice vătămătoare din oraşe şi chiar din casele părinteşti, dezvoltînd corpul elevilor şi expansiunea forţelor lor aşa fel, ca ştiinţa şi viaţa să nu rămînă deosebite.

Orariul şcoalei lui Klingele este astfel alcătuit, încît orele de studii sunt cu mult mai puţine de cît acele consacrate lucrărilor fizice, agricole, gimnasticei, plimbărei, recreaţiei, diferitelor aplicări practice. El combate cu desăvîrşire orariile actuale din şcoli.

Pentru nevoia unei educaţiuni fizice îngrijite, am putea cita curentul actual din multe ţări pe care-l propagă pedagogii în vederea înfiinţărei şcoalelor prin păduri şi instalarea institutelor de educaţiune la cîmp, departe de oraşe şi de locuinţe omeneşti.

Actualminte chiar la Hamburg se studiază un proect în sensul vederilor de mai sus pentru creiarea unei şcoli de încercare. E interesantă părerea doctorului Kaft din Zurich asupra importanţei ştiinţificei organizări a acestor fel de institute. In general toţi pedagogii moderni tind la altfel de împărţire a activităţei vieţei şcolare a elevilor şi la desfăşurarea practică în natură a acestei activităţi. Modificarea orariului e cerută astăzi şi de principiile ştiinţifice pedagogice şi de curentul vieţei practice.

In această privinţă pare că pedagogii moderni revin la principiul lui Rousseau: „că trebuie să avem respect pentru vrîsta copilăriei, să nu-l torturăm pe elev prea mult în şcoală făcînd astfel din şcoală o unelta de chin care conspiră în contra dragostei lui de a fi".

Cînd Rousseau apără copilăria în contra acestei omucideri ce se face astăzi în şcoalele noastre primare cu orariul actual, şi în contra barbarei siluiri pedantice, vedem că astăzi acele pagini din „Emile" sunt iarăşi noi şi palpitante. Emoţia lor a trezit gîndirea şi simţirea pedagogilor moderni, care tind la desbracarea hainei pedante cu care e îmbrăcată şcoala noastră primară modernă, în actuala ei organizare.

Nouă, romînilor, cu atît mai mult nu ne convine haina pedantismului. Prea am făcut abuz de experienţe teoretice.

Nevoile poporului, nevoia unei educaţii generale corespunzătoare intereselor superioare ale statului nostru, ne obligă ca îndrumînd învăţămîntul nostru primar spre un ideal al nostru naţional, să avem în vedere comunitatea intereselor şcoalei şi a familiei şi combinînd toate nevoile

să alcătuim orariul şcoalei noastre primare pe jum. zi de lecţiuni în şcoală. Să ne gîndim mai serios la educaţia fizică, care lasă foarte mult de dorit, să ne gîndim şi la nevoile vieţei practice.

Să lăsăm timp material şi institutorilor pentru desfăşurarea activităţei lor extraşcolare raţionale şi corespunzătoare nevoilor vieţei noastre sociale. Activitate extraşcolară despre care avem multe de spus.

Victor Munteanu.

„Opinia" la Vaslui

Ilustrul V Sasu.—Deputatul de Vaslui V. Sasu, s'a făcut deja celebru. Socialist de calibrul No. 1, ilustrul deputat de Vaslui dă de vorbă societăţii Vasluiane prin următoarea scenă reală petrecută cînd cu alegerea sa de deputat.

Se ştie că la Vaslui a fost o batjocură cu alegerile generale de cameră şi Senat. Două scaune s'au dat opoziţiei: dl. P. Carp şi Nicu Filipescu, ales pe sprinceană, cu retragerea d-nului Paul Ieremiade, cunoscut bine în localitate.

Trei candidaturi liberale independente au răpus pe alte trei guvernamentale. Adică vorbă să fie, că pe supt mână administraţia d-lui Eduard Ghica înlesni reuşita independenţilor; aşa că la Vaslui tot ce a fost oficial s'a dus de rîpă.

La colegiul III erau candidaţi d-nii Iulius Iulich şi Sasu. Cel întăiu candidat oficial, cel de al doilea independent.

Toţi primarii primise ordin ca delegaţii şi direcţii să voteze pe Sasu. Iuliu Iulich simţise că e tras pe sfoară.

In vizita ce făcuse în judeţ întîmplarea face că amîndoi candidaţii să se întîlnească în casa învăţătoruluî B. din Laza.

Bietul învăţător fu nevoit să le dea osiptalitea cerută. La masă o discuţie se încinge între cei doi candidaţi, discuţia dă naştere la ceartă, se iau la bătae de al binelea. Invăţătorul cu mare ce îi desparte, le face cîte o morală sdravănă şi văzînd că nu e chip să-i aducă la unizon, îi pofteşte să iasă afară, ba pentru a le înlesni eşirea, îi ia şi de umăr să iasă mai degrabă.

Scena aceasta îşi face ocolul în cercurile societăţii bune a Vasluiului şi cucoanele mai ales nu pierd prilejul de a întreba pe fuguosul deputat că cum a fost lucrul cu bataia dela Laza.

Dar bataia aceasta a avut urmări rele pentru bietul învăţător.

*

Examenul de înaintare pe loc.—Inspectorii cazaci ai d-lui Haret au asurzit lumea cu felul d-lor de a face anchetele speciale pentru a înscrie pe învăţători la examenul de înaintare pe loc. Cu cît însă trece vremea, lucrurile se limpezesc spre dauna inspectorilor şi a ministrului lor cum şi spre ruşinea şcoalei.

Intăi inspectorii au ales pe sprinceană inspecţiile pentru *a picni* pe învăţătorii deochiaţi în conservatorism.

La Vaslui în special s'au petrecut lucruri boacăne, întru cât s'a dat inspecţia pe sama ilustrului cazac D. Constantinescu.

Aşa pe un învăţător l'a şters de pe tablou pentru că a îndrăsnit să susţină contra inspectorului că *i* din fă-i ce-*i* face e verb şi nu pronume.

Pe alt învăţător meritos, care a salvat averea unui mare proprietar din judeţ şi reuşise la examenul de anul trecut, a fost şters anul acesta pentru că a avut prea bună înrăurire asupra sătenilor în cel mai răsvrătit judeţ din Moldova.

Cazul cel mai trist însă este acesta. In casa învăţătorului Băbuşanu din Laza se petrece încăerarea între cei doi candidaţi Iuliu Iulich şi V. Sasu. Invăţătorul le face o morală şi-i dă afară de spete, văzînd că nu e chip de înţelegere.

Băbuşanu e unul din bătrînii învăţători meritoşi, care e fala şi podoaba corpului didactic din ţară. De o purtare şi activitate extraşcolară de mâna întăia, acest meritos învăţător reuşise anul trecut a fi clasat între cei mai bine.

De data aceasta V. Sasu s'a răsbunat, căci cînd cazacul D. Constantinescu a plecat in inspecţie şcolară, i s'a raportat incidentul şi a lucrat în consecinţă.

Dăscălimea vasluiană e scandalizată de acest fapt, mai ales că actualul revizor, dl. Gligorcea s'a făcut coadă de topor a multor interese şcolare.

Dl. Gligorcea ştie mai mult în privinţa ştergerei celor 2 învăţători de pe tablou şi nu credem să-i dea mîna să le spună vre-o dată spre a nu da pe faţă micimea mai marilor săi.

Litere-Ştiinţe-Arte

Coşbuc. Pentru un scop frumos şi absolut artistic a venit să contribue cel mai popular poet al ţării, ţinînd eri o conferinţă la teatrul naţional. Poetul Coşbuc nu e numai dintre cei mai mari poeţi ai neamului, dar şi un erudit, un cunoscător de multe fapte şi ţări, lucru ce l'a ajutat atîta de mult în scrierile lui literare.

E o apariţiune simpatică—cum poate un poet să nu fie simpatic?— cu aluri modeste, cu înfăţişarea lipsită de manierism şi pretenţiuni; un vorbitor cam timid, dar limpede, bine pregătit chiar pentru un subiect arid cum fu şi tema conferinţei de eri; e lipsit însă de eloquenţa care ademeneşte un public numeros. De aceea nu s'a văzut poetul atît de entuziast primit şi răsplătit cum ar fi fost vr'un orator naţionalist importat din Capitală. Nu s'a cîntat „Deşteaptă-te...", nici n'au filfăit sutele de steguleţe tricolore. Un public, respectuos, puţin la număr, a ascultat cu bine voitoare atenţiune conferinţa poetului; sala s'a arătat cam rece şi numai mai tîrziu reascultînd cu plăcere din gura artiştilor strofele scăpărătoare ale lui Coşbuc, tresărind din nouîn armonia lor cuceritoare care a încîntat şi a legănat generaţia noastră a făcut marelui poet o ovaţiune vrednică de faima lui şi l'a slăvit precum merită din partea unui oraş cult ca Iaşi.

La succesul serbărei au contribuit mult d-ra Maria Harescu şi maestrul Teodorini. Produsul cum spuneam, e destinat unui scop absolut artistic şi frumos,—escursiunea în Italia a unui grup de elevi meritoşi ai şcoalei de Arte frumoase.

Nimic mai necesar pentru dezvoltarea gustului artistic de cît vederea naturei în splendoarea ei şi a marilor muzee artistice.

Poeţii au datoria de a contribui pentru un scop atît de generos.

*

Opereta germană a cucerit publicul iaşan.

Primele două seri au atras un public numeros şi ales, iar trupa de operetă a repurtat două mari succese artistice. Publicul iaşan a regăsit printre bunele elemente ale trupei şi oarecari cunoştinţi mai vechi cari au lăsat odinioară frumoase impresiuni în oraşul nostru. „Walzertraum" şi Millionenbraut" au fost odată mai mult consacrate între cele mai atrăgătoare operete. Pentru astăseară se aşteaptă cu o vie nerăbdare a treia reprezentaţie cu splendida noutate: *Dollarprinzessin.* Se aşteaptă un succes egal cu al primei operete, — „Walzertraum". Asupra trupei şi a elementelor ce o compun se va vorbi mai pe larg în numărul de mîni al ziazului.

*

Nuvele de *N. Gane* au apărut în excelenta „Bibliotecă pentru toţi".

Aceste nuvele apărute până acum în 3 volume mari, au fost primite, de publicul cititor cu un entuziasm extra ordinar şi fapt unic pînă acum la noi, au apărut în trei ediţii care au fost imediat epuizate.

D. Nicu Gane e un povestitor admirabil şi novelele d-sale au darul să farmece, atît prin fondul lor cît şi prin stilul lor curgător, natural şi plin de poezie.

Nuvelele d-lui N. Gane s'au bucurat de un desevîrşit succes, nu numai la noi ci şi peste hotare.

Primul volum a acestor — „Novele" a apărut de curînd în „Biblioteca pentru toţi" sub numărul 305—306 şi costă 60 bani.

Celel'alte două volume vor urma în cel mai scurt timp.

*

STRUNA ZILEI

REGIM NOU

La întrunirea din Piteşti d. Marghiloman a invitat pe junimişti să poftească la d-sa acasă de cîteori au interese prin Capitală.

Ziarele.

Şefii junimişti alt'dată
Nu se scoborau în massă;
Astăzi însă partizanii
Sunt poftiţi de ei la... masă.

Informaţii

Sinuciderea grefierului Romanescu

— Amănunte asupra sinucidèrei —

Neculai Romanescu, grefierul secţiei I-a a tribunalului, s'a sinucis Sîmbătă către seară, la Ungheni, în împrejurările următoare:

Romanescu, care lipsise Joui de la serviciul său, fără a da ceva de bănuit şefilor săi, căpătase permisie Vineri, pentru 2 zile.

Cu toate că avea permisie şi fiind nevoie de el la tribunal, Romănescu fu chemat la serviciu, dar aprodul nu'l găsi acasă. A doua zi aprodul îl căută din nou, dar iarăşi nu'l găsise. Aprodul mai fusese trimes încă de cîteva ori la el acasă, dar se întoarse cu acelaş rezultat.

Nimeni nu bănuia că Romănescu ar fi lipsind din oraş şi toată ziua de Sîmbătă el a fost căutat.

Romănescu plecase, însă, Sîmbătă dimineaţă, pe jos, spre Ţuţora, cu ce gînd nu se ştia. Unii afirmă că ar fi avut intenţia să fugă în Rusia, ceiace nu pare de loc adevărat.

Vizita lui Romănescu la Ţuţora însă se lovi de o coincidenţă curioasă. Autorităţile comunale primiseră o circulară, cu o zi înainte, pentru urmărirea unui individ, ale căror semnalmente se potriveau de minune cu ale lui Romănescu. Cum îşi făcu apariţia în Ţuţora, autorităţile puse numai de cît pe Romănescu sub urmărire.

El observă aceasta şi părăsi Ţuţora, luînd drumul spre Ungheni. Pe la jumătatea drumului observă un ţaran care avea aerul că'l urmăreşte, însă îşi continua drumul.

In adevăr, ţaranul care venea în urma lui, nu era alt cineva decît vătăjelul din Ţuţora, care îl urmărea.

Ajuns în Ungheni, în dreptul lazaretului, Romanescu observă că vătăjelul se apropie din ce în ce de el. Se opri şi se puse jos. Cînd vătăjelul veni cu totul aproape de el, Romanescu îl întrebă: „Unde te duci d-ta"? — „Aici, răspunse vătăjelul, pe d-ta te caut"!

La auzul acestora Romanescu, crezînd că în adevăr el e cel urmărit—aceasta în urma intervenţiei autorităţilor de la Iaşi care ar fi aflat de dispariţia lui,—scoase revolverul ce 'l avea la el şi îşi trase un glonte în tîmpla dreaptă. Moartea i-a fost instantanee. Vătăjelul care 'l urmărise, telefonă de cele întîmplate primarului său şi în acelaş timp aviză şi secţia de jandarmi din Ungheni, care la rîndul lor au avizat parchetul. Cîţi-va din cei care se adunaseră la faţa locului au recunoscut că cel sinucis era Romănescu.

Din ordinul parchetului cadavrul a fost transportat la spitalul Ungheni.

*

Cu toate că sinuciderea s'a întîmplat Sîmbătă între 5 şi 6 p. m., în oraş nu s'a aflat de cît eri dimineaţă şi ştirea a produs o mare consternare, mai ales printre acei care 'l cunoşteau pe Romanescu, în deaproape. Faptul era comentat în toate felurile, cu atît mai mult cu cît Romănescu era recunoscut ca un bun grefier.

Am uitat a spune că la el într'un buzunar s'a găsit suma de 11 lei şi un petec de hărtie pe care era scrise cîte-va rînduri cu creionul şi în care Romănescu spunea că a comis cîte-va nereguli.

Acum cîteva zile în adevăr se constatase că Romanescu îşi însuşise taxele pentru buletinele depuse de candidaţii la colegiul I de Senat, atît pentru alegerea de la 9 Martie, cît şi pentru acea de la balotaj.

Şefii să-i i-au dat un termen de două zile ca să puie înapoi banii delapidaţi. Funcţionarii din grefă se hotărîseră să 'i dea concursul şi reuşiseră să-i colecteze suma de 700 de lei, pentru a'l împrumuta.

El mai avea însă şi alte delapidări. Aşa Romănescu îşi însuşise şi taxele de buletine şi de la alegerile din anul trecut şi din această cauză primea somaţii de la Monitorul oficial pentru acei bani. Acele somaţii însă cădeau tot-deauna în mîna lui, aşa că şefii săi nu ştiau de toate acestea.

Sămbătă însă, cînd el dispăruse, ca o coincidenţă, veni o adresă de la Monitor, prin care se cerea iarăşi banii delapidaţi de Romanescu, adresă care de astă dată căzuse în mîna preşedintelui tribunalului.

Atunci se începură cercetările şi parchetul fu avizat de toate acestea avîndu-se în acelaş timp în vedere dispariţia lui.

Sămbătă pe la 5 ore, parchetul dăduse circulară pentru urmărirea lui.

Cercetările continuă şi până acum nu se ştie exact suma delapidată de Romănescu.

● Se ştie că d. Haret, ministrul instrucţiunei publice, a urcat taxele de înscrierea elevilor preparaţi în particular.

Vestea aceasta a pus în cea mai mare nelinişte pe părinţi, ca şi pe elevi.

D. Haret, prin noua sa dispoziţie, a dat încă odată dovada că ia măsuri cu totul nedrepte.

Ar trebui ca d-sa să ţie samă de cauzele, care fac pe cei mai mulţi elevi să se prepare în particular. Majoritatea din ei fac aceasta din cauza lipsei de mijloace, părinţii lor neavînd cu ce să le procure uniforme, cărţi anumite, cum li se cere elevilor care urmează cursurile şcolare.

Sunt mulţi apoi din aceştia, care se prepară în particular, ca să 'şi poată procura existenţa lor şi chiar a părinţilor.

Şi apoi, de ce egalează d. Haret taxele celor preparaţi în particular cu acele ale celor care urmează cursurile regulat, cînd aceştia din urmă au cîte 10 profesori, li se serveşte toate cîte au nevoe etc.

Ar trebui ca d. Haret să ţie samă de toate acestea şi să revie asupra nedreptei sale dispoziţiuni.

● **Alegerea de ieri**—„Liberalul" de azi va trîmbiţa de sigur, pe tema triumfului de la balotajul de duminecă.

In adevăr straşnic succes!

Fără a mai aminti teroarea, ce a domnit în tot timpul perioadei electorale, ne vom mărgini la o analiză numerică:

In colegiul I de Senat sunt înscrişi 649 alegători, din care 5 cu hotărîre; scăzînd morţii şi sterşii, în număr de 62, remîn 587 alegători, valabil înscrişi.

Ei bine, după atîtea mişelii, eforturi şi carteluri, n'au venit la vot nici jumatate din numărul alegătorilor înscrişi. D. Buicliu a întrunit abia 245 glasuri; n'a atins cel puţin cifra de 294 voturi, jumătate plus unu din numărul celor ce ar fi putut vota!

Toate sforţările făcute pentru a şterge dureroasa impresie a dezastrului de la primul scrutin, au fost zadarnice.

Candidatul a pastrat cele 152 voturi de la primul scrutin, a cîştigat, prin retragerea d-lui Greceanu 18 voturi de ale naţionaliştilor, plus 49 din combinaţia carpisto-grecenistă, de la primul scrutin; patronii au pus 26 de inşi să voteze în locul alegătorilor absenţi, şi aşa a ajuns abia la 245 de voturi.

Nu s'au oprit aci:

Secretul votului a fost violat. Votul a fost pe faţă. Uşile gheretelor au fost deschise în tot timpul votării, pentru a nu da ocazie să anuleze voturile.

La noi legea pune ca o condiţie expresă păstrarea, secretului votului, şi la balotaj. Altminteri ar fi introdus dispoziţia din legislaţia franceză, unde candidatul este proclamat ales fără votare, dacă n'are adversar.

Credem că faptele sunt suficiente pentru a trage aceiaşi concluzie, ca după prima alegere: *Partidul liberal a perdut pentru foarte multă vreme încrederea alegătorilor ieşeni.*

● D. inginer Cantacuzino va suplini pe d. inginer Tancred Constantinescu, directorul lucrărilor de aducerea apei de la Timişeşti, cît timp acesta va lipsi din ţară.

Se ştie că d. Tancred Constantinescu s'a dus să facă recepţia tuburilor, la Mulheim.

Inmormîntarea lui Gh. Ropală

Eri, la orele 2 a avut loc înmormîntarea mult regretatului Gh. Ropală, argintar.

Corpul defunctului a pornit din biserica sf. Sava unde s'a făcut şi prohodul şi unde după terminarea acestuia, d. G. D. Şerban a rostit o emoţionantă şi frumoasă cuvîntare în numele Camerei de Comerciu, a Camerii de meserii şi a partidului conservator democrat.

Corpul defunctului a fost dus la pataşcă de colegii lui, iar o companie din regimentul 13 Ştefan cel Mare, a dat onorul.

In uşa prăvăliei lui Ropală, d. G. Necşanu, comisarul guvernului la corporaţia metalurgică, a vorbit în numele acelora pe care defunctul i-a învăţat meseria.

Pe lîngă delegaţia Camerei de Comerciu, Camerei de meserii şi a Clubului meseriaşilor Romîni, cortegiul a mai fost urmat de un mare număr de cunoscuţi şi prieteni între cari, d. A. A. Bădărău şi N. Cananău.

Carul funebru era împodobit de numeroase coroane între care cităm: Clubul conservator democrat, Camera de Comerciu, Clubul meseriaşilor, Gh. Necşanu, ş a.

In tot timpul cît a parcurs cortegiul corul meseriaşilor de încălţăminte şi al seminarului Veniamin Costachi au întonat imnuri religioase.

La mormînt dl. N. V. Ştefăniu, vicepreşedintele Camerei de Meserii şi al Clubului meseriaşilor romîni a rostit o cuvîntare al cărei cuprins îl vom da în numărul nostru de mîine.

Iată acum cuvîntarea amicului nostru d. G. D. Şerban.

Intristată Adunare!

G. C. Ropală, al cărui corp rece şi neînsufleţit se află astăzi în faţa noastră, s'a născut la anul 1846, fiu al renumitului maistru argintar Constantin Ioan Ropală, cari în vremuri a făcut fala Moldovei cu fineţe lucrului în meşteşugul argintăriei.

G. Ropală încă din vrîsta fragedă a copilăriei, a căpătat un gust deosebit pentru meşteşugul părintelui său, şi îndată după terminarea învăţămîntului primar şi al cursului Academiei Mihailene s'a înscris la şcoala de bele arte, pentru a învăţa desemnul, atît de necesar fiecărui meseriaş în desvoltarea meşteşugului său. Odată studiile terminate G. Ropală intră în studiul practic al argintăriei în atelierul şi sub direcţiunea iscusitului său părinte inzestrîndu-şi mintea cu cunoştinţele practice ale acestei importante şi de elită meserii.

După moartea părintelui său, Gh. Ropală, ia direcţia atelierului şi cuprins de dragostea meseriei şi nobleţa muncei, avînd spiritul intreprinzător foarte desvoltat şi cu mintea luminată, duce meşteşugul argintăriei pînă la arta cea mai desăvîrşită, dovedind că cuvîntul de meşter se poate da numai aceluia ce duce meseria la perfecţiune, atingînd culmea care face din meşter un artist.

Ropală e moldovanul care la 1889 participă cu lucrările sale la expoziţia lumei de la Paris, unde capătă medalia de aur şi diploma de onoare, pentru resplata muncei lui şi mîndria neamului.

Racla sf. Cuvioase Paraschiva care se află aşezată în Mitropolia Moldovei, e un capo-d'operă a artei, lucrare eşită din atelierul şi mâinele prietenului nostru meşterul Gh. Ropală.

Nu e casă de creştin, în care să nu se găsească o icoană, o candelă sau un alt obiect de argint care să nu mărturisească marele talent al lui Ropală.

Ropală a înlesnit munca şi pe muncitori şi a pus toată inteligenţa şi talentul său la progresul meseriilor.

Dar activitatea lui Ropală nu s'a mărginit numai pe terenul muncei sale în atelier, Ropală a luat parte activă şi la viaţa publică.

Ropală a fost între anii 1882 şi 1884 judecător supleant al Trib. de Comerciu, a fost de la 1888 la 1891 consilier comunal, şi mai cu samă timp îndelungat a ocupat demnitatea de membru al Camerei de comerciu. Timp de 15 ani de cînd sunt preşedinte al acestei instituţii, l'am avut ne-întrerupt un valoros colaborator şi nu arare ori m'a încurajat cu sfatul şi luminile lui în lupta ce cu toţii duceau pentru a crea dizvoltarea comerciului un curent favorabil printre păturile conducătoare.

Ca om de societate, Gh. Ropală a fost un bun cap de familie, un bun soţ şi un duios părinte. El a dat copiilor săi cea mai părintească îngrijire, făcînd însemnate sacrificii faţă cu mijloacele sale băneşti pentru instruirea copiilor săi.

Mie mi-a fost dată sarcina dureroasă, ca în numele Camerei de comerciu, în numele Camerei de meserii şi în numele clubului conservator-democrat din Iaşi, a cărui membru a fost Ropală, să aduc în faţa sicriului în care zace prietenul nostru, tributul nostru de admirare pentru însuşirile superioare de care era înzestrat Ropală şi pe care le-a pus cu drag la dispoziţia meseriaşilor, a Camerei de Comerciu şi a ţărei.

Ear pentru dv. întristată d-nă soţie al prietenului nostru adormit şi voi membri ai familiei, primiţi de la noi cuvinte de încurajare şi de îmbarbatare. Durerea ce vă loveşte, urmînd legea crudă a naturei e împărtăşită de noi toţi, păstrînd pentru Ropală vecinică amintire.

Fie ţărina uşoară.

● D-nii N. Iamandi şi I. Casian au fost numiţi supraveghetori la lucrările de aducerea apei la Timişeşti.

● Eri s'a deschis la abator iarmarocul ce se ţine în fie-care an cu ocazia serbătoarei «Buna-Vestire».

● D. colonel Dimitrie Mihăiţă, intendentul corpului 4 de armată, care s'a retras la pensie pe ziua de 1 Aprilie, a fost înaintat pe aceiaşi zi, la gradul de general în rezervă.

● D. Haret a zis în discursul său de la Cameră că d-sa e deprins cu ocările ce i se adresază de subalternii săi şi că dar nu-l miră eşirea făcută de d. Davila în interviewul său; constată însă că n'are mijloace de a putea opri sau pedepsi pe agresori.

D. Haret este acela care a început polemica pătimaşă contra miniştrilor. D-sa, supt a d-sale iscălitură de simplu profesor, a insultat rînd pe rînd miniştrii conservatori. Deci d-sa culege roadele. Pentru a vedea unde au ajuns aceste roade, atragem atenţiunea asupra scrisorii deschise ce un institutor din Rîmnicu Vîlcea P. Patraşcu, o adresează ministrului.

A se ajunge să se spună unui ministru că *minte*, că a dat o pedeapsă pe *minciuni*, şi că se face forte a dovedi aceasta, iată halul în care a adus d. Haret cu cazacii d-sale administraţia şcolară.

Veninul cu care d-sa a otrăvit corpul didactic va face să se aplice *ferul* roş spre a tăia pofta pe viitor să se deslănţuiască furiile tuturor cazacilor.

● D. Colonel C. Georgescu, din divizia a IX-a Constanţa, a fost numit şef al intendenţei corpului 4 de armată, în locul d-lui colonel Dim. Mihăiţă, care se retrage la pensie pe ziua de 1 Aprilie a. c.

◕ Conferinţele generale ale institutorilor şi învăţătorilor din judeţul Iaşi, care se vor ţinea după Paşti, vor fi prezidate ast-fel: la secţia I-a de d. N. Ionescu; la secţia II-a de d. Lascar Matasaru; la secţia III-a de d. I. C. Tăzlaoanu; la secţia IV-a de d. Const. Dafinescu.

● Reprezentanţii unei mari case de gramaphoane din Viena a venit la Iaşi şi a luat pentru gramofoanele acelei casse o serie de cîntice naţionale româneşti armonizate de compozitorii noştri precum şi o parte din serviciul liturgic cîntate de corul mitropoliei de sub conducerea maistrului Dimitriu.

● Ministerul instrucţiunei face cunoscut Rectoratului universităţei că studentul Aurel Bunescu este esclus din universităţile din ţară, de oare ce a suferit o pedeapsă corecţională fiind condamnat la 6 luni şi o zi.

DIVERSE

— In comuna Voineşti s'a declarat epidemia de febră-tifoidă.

— Autorităţile din Vaslui au cerut prinderea şi arestarea lui Avram Grimberg, supus rus, care a dispărut în momentul cînd urma să fie expulzat.

— Parchetul a fost înştiinţat că eri făcîndu-se nişte săpături în grădina d-lui Aurel Ştefănescu, din satul Liteni, com. Belceşti, pentru plantarea viţei americane, la o adîncime de 60 c. m. s'a dat peste nişte oseminte.

S'a orînduit o anchetă.

— Astă-noapte un incendiu a isbucnit în satul Coarnele-Caprei, distrugînd locuinţa şi cârciuma lui Dimitrie Pintilie.

A ars şi multă marfă precum şi nişte cereale.

Pagubele se urcă la suma de 4000 lei

Probabil că focul a fost pus de rău-făcători.

Ultime informaţii

Foştii noştri tovarăşi de luptă, par a fi căzut într'o obsesie: cartelul nostru cu liberalii. Pe toate tonurile, şi cu toate prilejurile nu strigă de cît aceasta.

Faptele sunt însă de natură a dezminţi această infamă insinuare, care dovedeşte din partea celor care au născocit-o, o rea credinţă fără margeni

Iată 3 fapte care vorbesc de la sine şi dau cea mai patentă desmintire infamiilor colportate pe sama noastră:

La alegerea comisiunei regionale din 16 votanţi înregimentaţi în cele 3 partide, junimiştii n'aveau de cît 4 partizani Candidatul junimist, d-rul Stroici, a obţinut însă 11 glasuri care reprezintă tocmai suma voturilor junimiste şi liberale.

La alegerea senatorială, junimiştii nu se prezintau de cît cu maximum 60 voturi de ale partizanilor lor înscrişi în club. Restul până la 127 voturi sunt evident şi necontestat voturi liberale.

La alegerea de la barou, junimiştii n'aveau ca partizani de club de cît 24 de votanţi. D. Matei Cantacuzen a obţinut însă 45 voturi. Diferenţa constă exclusiv din voturi liberale, căci din totalul avocaţilor din Iaşi, numai 6 sunt neînregimentaţi în partidele politice.

Şi acum să se mai vorbească de cartel între noi şi liberali. Ca şi cum cifrele aceste şi tot trecutul „opoziţiei milulte" nu sunt o dovadă indiscutabilă de adevărul contrarului.

Cu oamenii de rea credinţă, nu e de cît un mijloc de a-i aduce la adevăr şi realitate: să-i iai de piept şi să-i faci să recunoască propria lor turpitudine.

● *Balotajul declarat ieri la alegerea decanului baroului de avocaţi, în locul d-lui Pandele Zamfirescu demisionat, se va efectua Duminica viitoare fără ca parchetul general să mai trimită noui convocări.*

După toate probabilităţile d. M. B. Cantacuzino nu va mai candida.

● **Alegerea de la barou.**—Eri a avut loc alegerea pentru complectarea consiliului de disciplină prin alegerea decanului, în locul d-lui P. Zamfirescu, demisionat şi a unui membru. Au luat parte la alegere ca nici odată 90 de avocaţi.

Pentru alegerea de decan candidau d-nii M. Cantacuzino şi A. Teodoreanu. Fiecare întrunind cîte 45 de voturi biroul a declarat balotaj.

Pentru locul de membru în consiliu de disciplină candidau d-nii Eug. Herovanu şi H. Soutzo. D. Eug. Herovanu întrunind 47 voturi a fost declarat ales, d. Soutzu neîntrunind de cît 40 voturi.

Dumineca viitoare va avea loc balotajul pentru alegerea de decan.

● **In jurul demisiunei d-lui Cantacuzino.**—Un deputat, care a venit împreună cu d. Carp la Iaşi, l'a întrebat:

— Veniţi cu ramura de maslin?

— Nu, a respuns d. Carp, viu cu sacul cu ocări.

*

D. Matei B. Cantacuzino a trimis d-lui N. Filipescu o scrisoare, concepută în termeni foarte vehementi şi în care, după ce îl face responsabil pentru situaţia creată grupărei carpiste la Iaşi îi reproşează amar că de şi „Epoca" ştia despre demisia d-sale şi motivul acelei demisiuni a crezut de cuviinţă să reproducă articolul în care d. Stere era atacat.

*

Intre d. Carp şi M. B. Cantacuzino a avut loc Sîmbătă dimineaţă o lungă convorbire.

— Eu nu voi ceda, a spus d. Matei Cantacuzino, pînă nu vor pleca toţi acei domni de la „Evenimentul".

D. Carp a cerut d-lui Cantacuzino să se domolească:

— Dacă nu mi se va da satisfacţie, a zis conu Matei, eu îmi voi lua pălăria şi vă voi face cuvenita reverenţă.

● *In ziua de 10 Martie a avut loc la ministerul de justiţie licitaţia pentru darea în antrepriză a lucrărilor pentru restaurarea palatului administrativ din Iaşi.*

Oferta cea mai favorabilă a fost acea a fraţilor Rameder din Iaşi cu inginerul arhitect Petculescu care au oferit 10 la sută sub deviz.

Este sigur că licitaţia aceasta va fi anulată şi că una nouă va avea loc, aceasta din cauză că fraţii Rameder nu sunt titraţi.

● Parchetul a însărcinat pe d. dr. Urzică, medicul spitalului din Ungheni, să facă autopsia cadavrului lui Romanescu, care s'a sinucis eri acolo.

Autopsia s'a făcut astă-zi după amiază, în prezenţa primarului din Bosia.

● D. Em. Socecu, marele industriaş din Capitală şi şeful meseriaşilor, a adresat familiei Ropală o telegramă de condoleanţe, prin care 'şi exprimă părerea de rău pentru moartea lui Gh. Ropală.

De asemeni d. Gh. Stănescu, preşedintele clubului meseriaşilor din Bucureşti, a trimes o telegramă de condoleanţe familiei Ropală.

● Invăţătorii din seria a XII-a înscrişi la examenul de înaintare pe loc, dau astă-zi proba practică pedagogică. Cei din seria I dau la şcoala de fete No. 8, din strada Baston şi cei din seria a II-a la şcoala de băeţi „Trei-Erarhi".

Rezultatul se va da deseară pentru ambele serii.

Pentru mâne au fost chemaţi cei din seria a XIII şi au fost împărţiţi astfel:

La comisiunea I-a: Teodorescu St. (Iaşi) Toma Lucreţia (Iaşi), Todiriţă Gh. (Bacău), Vasiliu Mihai (Botoşani), Topor Radu (Tulcea), Vasiliu Elena (Suceava), Turcu Vasile (Bacău), Ursoiu Janeta (Covurlui), Tinţilă Gh. Maria (Suceava).

La comisiunea a II-a: Teodorescu Neculai (Brăila), Teodorescu Şt. (Roman), Soma Ion (Iaşi), Turtoiu Muşat (Brăila), Tudor Constantin (Brăila), Ulmanu Vasile (Iaşi), Vasiliu Constantin (Bacău), Vasiliu Mihai (Bacău).

● **Sinuciderea de la Belle-Arte.**—Una dintre cele mai bune eleve ale şcoalei de Belle-Arte, dar în acelaş timp şi cea mai lipsită de mijloace, d-ra Elena Argintariu, şi-a curmat astă-zi firul vieţei, strangulîndu-se, în chiar localul şcoalei.

Numita elevă, care absolvise secţia de pictură şi urma acum, în anul al treilea, la secţia sculpturei, e fiica lui Argintariu, ajutor de perceptor la hală şi fost agent poliţienesc.

Locuia împreună cu părinţii săi, în mare mizerie, în strada Nicolina şi din cauza prea marei depărtări de la locuinţa ei până la şcoală, rămînea în tot-deauna la amiază la şcoală şi, după cum spun colegii ei, drept dejun îi servea o bucată de pîine şi atîta tot, şi poate de multe ori îi lipsea şi asta!

Astă-zi, ca de obiceiu, după ce toţi elevii eşiră de la clas, Elena Argintariu, rămase singură, ducîndu-se în secţia de sculptură, unde ea lucra la un bust al A. S. R. Principesa Maria.

Pe la vre-o 12 şi un sfert servitorul şcoalei, trecînd din întîmplare prin acea sală, zări în paravanul ce e construit pentru lucrările neterminate în fundul sălei, atîrnînd ceva negru. Dînd la o parte uşa paravanului, spre marea lui spaimă, găsi pe Elena Argintariu strangulată cu o sfoară groasă care servea în atelierul de sculptură şi care era legată de un fier aşezat în scîndurile de sus ale paravanului.

Servitorul dădu de ştire d-lui Bardasare, directorul şcoalei, precum şi celor cîtor-va elevi care se aflau prin curtea şcoalei şi se aviză în acelaş timp şi poliţia. Au sosit apoi la faţa locului d-nii comisar Stamatopol de la disp. I şi V. Dan, comandantul de sergenţi, care au făcut primele cercetări. Peste cît-va timp a sosit şi d. procuror Gh. Livaditi, care a dispus tăiarea ştreangului. D. dr. Bottez, medicul dispărţirei I-a care fusese avizat, a sosit şi d-sa, dar n'a constatat de cît moartea.

La percheziţia ce s'a făcut, s'a găsit într'un buzunar al hainei, o pungă mică, în care nefericita elevă avea suma de 70 bani şi în celalt buzunar o scrisoare timbrată, adresată d-lui Bălăcescu, profesor de sculptură la Belle-Arte, care scrisoare probabil că avea intenţia să o expedieze cu poşta.

● Astă noapte femeea Paraschiva Mihuleac a fost surprinsă pe cînd căuta să'şi arunce copilul de 10 zile, născut în institut.

● In şedinţa de aseară a consiliului scoalei de bele arte, întrunit pentru a judeca modificările de adus acestor şcoale d. Bardasare, directorul şcoalei a propus ca pe viitor Profesorul de estetică şi istoria artelor să aibă şi însărcinarea de secretar al consiliului şcolar, iar profesorul de arte frumoase şi de anatomie pe acea de bibliotecar al şcoalei avînd respunderea bibliotecei.

● O circulară a direcţiunei generale a închisorilor din ţară, face cunoscut direcţiei penitenciarului central, că pe viitor să nu mai permită vizitarea deţinuţilor şi a închisorei nici unei persoane, ce n'ar fi obţinut de mai înainte această autorizare dela direcţia generală.

● I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, care se află în Capitală, se va reîntoarce Duminică în localitate.

● D-şoara Maria Opăriţă a fost numită suplinitoare la şcoala din Totoeşti, în locul d-lui Mihai Damir, care a fost pus în concediu până la sfîrşitul anului şcolar.

● Mîine se va începe la administraţia financiară plata pensiilor civile şi militare pe luna Martie a. c.

● La percheziţia ce s'a făcut sinucisului grefier Romănescu, s'au găsit trei scrisori.

Una era adresată funcţionarilor din grefa secţia I-a a trib. prin care sinucisul le mulţumea pentru concursul ce i l'au dat tot'dauna, a doua era adresată d-lui Patraşcu, grefier la cabinetul de instrucţie al d-lui Erbiceanu, prin care 'l roagă să ajute pe soţia sa, care e sora d-lui Patraşcu şi a treia scrisoare, era adresată autorităţilor, prin care le face cunoscut, că a comis oare-care nereguli.

Astă-zi s'a deschis lada de fier din grefa secţia I-a şi s'a găsit suma de 100 lei, în argint, bijuteriile furate de d-na Mihailescu, precum şi alte corpuri delicte.

● **Judiciare**—Cassa de scompt şi Imprumut din Iaşi a cerut declararea în stare de faliment a comerciantului H. L. Blumenfeld, din str. Socola No. 63.

Tribunalul a fixat termin pentru ziua de 28 Martie.

— Tribunalul sec. II-a urma astăzi să judece procesul privitor pe fostul primar I. Gagea, pentru falşuri în acte publice.

Din caza lipsei unor martori, procesul s'a amînat.

— Intru cît prin plecarea d-lui I. Th. Burada în Capitală, ca membru în comisiunea de examinare a candidaţilor pentru posturile de ajutori de judecători şi plecarea d-lor Cernătescu şi Zăhărescu, Curtea de apel secţia I-a, s'a descomplectat au fost complectaţi astăzi pentru judecarea divergintei din procesul Grigoraş, prin d-nii consilieri: Buzdugan, Sturdza şi Grigoriu.

D. consilier Grigoriu a eşit la sorţi pentru complectarea secţiunei I-a pe ziua de azi.

— La 22 Martie se va judeca de tribunalul secţia I-a procesul privitor pe complicii factorului poştal Costăchescu, daţi în judecată pentru tăinuire.

— Consiliul de disciplină al baroului de Iaşi a fost convocat pentru Joi 20 pentru a se pronunţa asupra înscrierii în tabloul definitiv a mai multor stagiari care au împlinit 2 ani de advocătură.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 17 Martie

Loteria

Bucureşti.—Astăzi s'a făcut la casa de depuneri, tragerea clasei a IV-a a loteriei regatului romin.

Au cîştigat:

10,000 lei No. **41,051**.
1500 „ No. 22135.
1000 „ No. 37841, 13912, 19326, 48366.
500 „ No. 35768, 23865, 46971, 23284, 54055.
300 „ No. 9753, 28199, 21165, 45197, 4190, 7911, 59572.
250 „ No. 42088, 49723, 39544, 57462, 53759, 13690, 3305, 52611, 44030 2406, 17169, 22645, 2269, 58910, 35635, 5245, 23213, 43619, 22245, 15167, 23895 46612, 29588, 40210, 48439, 32524, 36842 49366, 52891, 19565, 1403, 218, 14258, 18598, 18306, 22759, 23895, 23847, 25074 25245, 27704, 44890, 27702, 44699, 15761 59385.

Procuraţi-vă bilete pentru clasa V-a a Loteriei, la

Colectura Th. P. Maximovici

Camera

Bucureşti.—D. Toma Stelian depune proectul în contra trusturilor industriale şi arendăşeşti.

Se intră apoi în discuţia generală în proectul de lege pentru organizarea comunelor rurale.

Cel dintăi ia cuvîntul d. Panu.

D-sa combate părerile emise atît de d-nii Iarca şi Orleanu, cît şi de d. Take Ionescu.

D-sa susţine proectul.

Senatul

Bucureşti.—D. Matei Corbescu dă cuvîntul în discuţia generală a proectului de lege pentru înfiinţarea casei rurale.

Alegerea de la Vaslui

Bucureşti.—Un liberal marcant din Vaslui a declarat ieri într'un cerc politic de aci că la alegerea de la 20 Aprilie din Vaslui se va produce ca şi la Iaşi balotagiu şi că tot candidatul conservator-democrat va fi în fruntea listei.

Şedinţele Camerei

Bucureşti. — S'a luat hotărîrea ca şedinţele Camerei să aibă loc şi în zilele de Duminecă, până la 31 Martie, cînd trebuie numai de cît să se închidă Camerile.

Intruniri conservator-democrate

Bucureşti. — Partidul conservator-democrat va ţinea două mari întruniri publice la Roman şi Vaslui.

Prima va avea loc la Roman probabil în ziua de 23 Martie.

Demisiune

Ploieşti.—D. Th. Raica, fost senator, a trimis o scrisoare d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, şeful partidului din Prahova, prin care înştinţează că se retrage din gruparea carpistă din acea localitate.

D. Raica a cerut înscrierea în rîndurile partidului conservator-democrat.

Societatea Geografică

Bucureşti.—Aseară a avut loc a doua adunare generală obligatorie a societăţei geografice, de sub preşedenţia A. S. R. Principele Ferdinand.

Şedinţa s'a ţinut în sala de şedinţi a Senatului şi a fost prezidată de Alteţa Sa.

Cel dintâ ia vorbit Căpitanul Sever Plonisteanu despre Togo.

După suspendarea şedinţei, la redeschidere, a luat cuvîntul profesorul Dr gomir Hurmuzescu care a vorbit despre: „Substanţele radioactive, distribuirea şi formarea lor precum şi despre noua teorie a constituţiei materiilor ce rezultă.'

Explozie pe vapor

Nadal—(Norvegia) Vasul cu pînze „Inglevood, sosit din Larvik şi mergînd la Stookolm, încarcat cu naftă aflîndu-se de mai multe zile în raza acestui port a făcut explozie. Au fost 13 înecaţi şi un rănit. Doui oameni din echipagiu au putut să scape.

Aeromobil

Petersburg.—Agenţia Westnik află că un grup de capitalişti întreprinde construirea unui enorm aeromobil după sistemul Tatrinow-Leher, cari a descoperit un nou principiu pentru o maşină de sburat.

Lupte

New-York.—O ciocnire s'a întîmplat azi pe Madison Square, între 150 poliţişti armaţi şi 10.000 barbaţi şi femei, care voiau să participe la manifestaţia oamenilor fără de lucru.

Un manifestant numit Zeilig Silberştein a svîrlit o bombă. După ce în urma exploziei poliţia a evacuat piaţa, s'au găsit 2 ucişi şi mai mulţi răniţi, printre care şi atentatorul Silberştein. S'au făcut numeroase arestări.

Armeni omorîţi

Constantinopol.—Consulatele din Van spun că Lunea trecută, armeanul Nour David care predase în mînile autorităţilor turceşti o listă de armeni revoluţionari, a fost rănit de conaţionalii săi.

Mahometanii aţîţaţi de poliţie au atacat pe armeni, omorind 33 din ei şi rănind 7. Două-zeci şi trei de armeni au dispărut.

Un şi mai mare măcel a fost împiedecat, graţie intervenţiei energice a comandantului militar şi a consulilor Rusiei, Franţei şi Angliei care au făcut demersuri pe lîngă valiu.

Cele trei ambasade: rusă, franceză şi engleză au făcut de urgenţă demersuri la Poartă, în favoarea armenilor, iar Poarta a dat asigurări liniştitoare.

Situaţia continuă a fi foarte critică. Valiul a cerut să i se trimeată 8 batalioane.

Sat romănesc distrus

Satul Mare.—Din imprudenţa unei romănce, care făcea pâne eri la Vamfalu, o comună din comitatul satumare, o casă a luat foc, apoi din cauza vîntului care sufla focul s'a întins şi la alte case, distrugând aproape tot satul.

Sunt 118 case cu şurele şi grajdurile lor neasigurate. Multe vite, fîn grîu au fost prada flăcărilor.

Incendiul continuă încă. Pagubele sunt evaluate la o jumătate de milion de coroane. Biserica şi şcoala au scapat neatinse.

Bülow la Viena

Viena.—Cancelarul imperiului german, principele de Bülow a sosit aci azi dim. Cancelarul a făcut înainte de amiază vizite la numeroase archiducese, la archiducele Leopold Salvator şi la toţi ambasadorii aflători la Viena, apoi baronului d'Aehrental, ministrul de externe al monarchiei, feldmareşalului Dchoenaich, ministru comun de războiu, baronului Burian, ministru de finanţe, baronului de Beck, preşedintele consiliului de miniştri austriac.

La amiază un prînz intim a avut loc la ambasada germană. Seara d-na şi d. d'Aehrental au dat un prînz în onoarea principelui de Bülow.

ANUNCIU

Societatea „Union-Baugesellschaft" antrepriza lucrărilor cu apă la oraşului Iaşi, avînd necesitate zilnică de aproximativ 1500—2000 kgr. pîne neagră pentru lucrătorii ei, ocupaţi pe şantierele de pe linia Iaşi—Timişeşti, invită pe domnii brutari să depună ofertele lor la biroul societăţei strada Romînă No. 12 unde se pot vedea condiţiunile de furnizare.

INŞTIINŢARE

Subscrişii V. Danoeur şi I. Ştrait din Iaşi cumpărînd de la d-nii Mihai şi Cristea Alexiades proprietarii cofetăriei „Internaţionala" din Iaşi Piaţa Unirei, tot mobilierul, aparatele şi utensilele fabricei şi a cofetăriei, lăsîndu-le de a se folosi de ele până la 1 Iulie 1908 cînd vom intra în posesiunea lor, şi ca atare punem în cunoştinţa tuturor persoanelor dacă au vre-o pretenţie contra d-lor Mihai şi Cristea Alexiades să se adreseze pînă la data de 1 Iulie 1908, căci de la acea dată pretenţiunele lor asupra mobilierului şi utensilelor nu vor mai fi valabile fiind trecute în proprietatea noastră.

V. Danoeur, I. Ştrait.

Licenţiat în Litere

Face cunoscut elevilor din gimnazii şi licee şi elevilor cari dau examen în particular, că se însărcinează cu facerea de traduceri, compoziţiuni şi disertaţii din limbele franceză, germană, engleză, latină şi greacă în romînă şi vice versa, cu preţuri moderate.

Corespondenţă în toată ţara. Răspunde urgent.

A se adresa la Administraţia ziarului.

Lucrările se fac în 12 ore.

DE INCHIRIET

de la 23 Aprilie 1908

1) Un apartament din 4 camere osebit bucătarie şi sofragerie— atenanse, grajd, remise şi altele.

2) Un apartament compus din 3 camere şi bucătărie, atenanse, toate cu instalaţiune electrică şi grădini spaţioase.

A se adresa la proprietar,

ILIE I. COCIA

Strada Bucşinescu No. 15 Iaşi

LABORATOR SPECIAL

PENTRU

Analize medicale

Dr. Med. Ioan Nimereanu

Pentru a putea răspunde tuturor cererilor îşi asociază şi pe

Dr. Med. P. COSTIN

Medic secundar de spital

Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Mobile

Dormitoare, Sufragerii
Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte

fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**

str. Lăpuşneaeu 38

Vaccinări şi revaccinări

cu limfa garantată

practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumàtate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.50 lei	1/4 Un sfert	9.00 lei
1/2 Una jumătate	18.00 lei	1/1 loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fa ntrebuinţat pentru a-indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avautagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritatiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE COJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 — PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăra ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi evitează iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu **BROMURUL DE POTASSIUM**

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histerieĭ, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÍR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORĬ EPIDEMICE. FRIGURILORĬ PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORĬ DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORĬ DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, *—strada Stefan-cel-Mare—* **Iaşi**

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

---

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

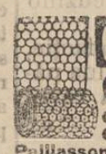

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	Of 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 50
Porte-Bouteilles, pour 2/0 Places.....	3 »

Envoi Album franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSE

Prix..... 6fr. 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: Of 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 392.—IAȘI, Mercuri 19 Martie 1908

La d. M. B. Cantacuzino

Pe cînd blîndele raze ale soarelui se răspîndeau cu profuziune, în acea frumoasă și prima zi de primăvară, trăsura suia în mers cadențat dealul Copoului, iar zgomotul trapului calului muscălesc se îmbina minunat cu acel al roților, prinse între șinele tramvaiului.

Mașinele rulau și ziarul era în mîinele distribuitorilor—corvada pentru acea zi era dar sfîrșită și plămîii însetați puteau să respire, neîmpiedecați, aerul Copoului, cristalin și ozonizat, aerul acelei minunate după amezi plină de soare.

Dar obicinuința profesiunei—teribilă și ucigătoare—mă rechema din lumea dorințelor mele. Numărul de mîine! Și atunci, printr'o asociație de idei, lesne de înțeles, m'am gîndit la d. M. B. Cantacuzino, la omul atît de mult la ordinea zilei acum în lumea noastră politică, la autorul acelui gest atît de comentat de presă —și cu drept cuvînt.

Dar în sufletul meu se petrecea ceva, care n'ar putea fi atît de ușor definit. O convorbire cu omul rigid, neinfluențat de credințele curente, mai presus de convențiuni și obiceiuri! Aveam un sentiment bizar, de nehotărîre, neîncredere, nelinişte!

Făcui o sforțare, ca și cum te-ai zmulge dintr'un lanț ce te ține prins sau o putere ce te ține încleștat!

L'am găsit în grădină—în acea grădină, mai cochetă de cît cea mai cochetă dintre femei, cu nenumărații trandafiri, cu copacii exotici, atît de prielnici visului și meditărei.

L'am găsit și ochii vii și expresivi n'au putut să ascundă, în primul moment, sentimentul de contrarietate încercat.

— Sunteți om politic și trebue să vă resignați, pornesc a spune.

— Eu nu înțeleg resignarea, fu respunsul. Concepția mea despre politică nu admite transacții nici cu sentimentele, nici cu convingerile, nici cu credințele mele. Dacă îți vorbesc este pentru că am credință că spusele mele pot să fie de folos interesului general.

— Ați revenit asupra hotărîrei luate?

— Țin să-ți spun că precum demisiunea mea nu avea de bază persoana, tot astfel și revenirea asupra ei nu s'a făcut pe bază de chestiuni personale.

— Dar credința dv. despre acele persoane...

— A! Înțelegi că nu-i ușor de vorbit. Eu nu mă pot, însă, împaca cu sistemul șoaptelor la urechi, cu sistemul intrigilor, cu sau fără motiv înjghebate. Și de multe ori mă întreb dacă în contra lor trebuie să mă indignez sau să le consider ca manifestarea unei stări bolnăvicioase. Căci în ce scop se fac aceste intrigi? Pot oare serios acei domni să rîvnească la locuri, pentru care nu sunt indicați nici prin cultura, nici prin inteligența sau poziția lor socială?

Pentru a-ți dovedi cum procedează să-ți povestesc o întîmplare:

Intr'o dimineață mă trezesc cu un marcant prietin al d-lui Greceanu, care îmi povestește o sumă de lucruri, supărătoare pentru mine, pe care le-ar fi spus d. Greceanu.

Enervat, plec de acasă și tocmai dau de vice-președintele meu. Se poate să te pronunți ast-fel? îl întreb. Dar nu-i adevărat, cine ți le-a spus, îmi respunde d. Greceanu. Eu îi dau numele și atunci d-sa îmi spune o sumă de lucruri, jignitoare de astă dată pentru d. Greceanu pe care nici n'am visat să le pronunț, și pe care același marcant prietin îi le spusese că fiind afirmate de mine.

Ast-fel de oameni sunt pur și simplu bolnavi.

— Și cu toate aceste dv. ați făcut abstracții de aceste lucruri și ați tratat cu d. Carp numai chestii de principii.

— Știu că d-voastră de la *Opinia* ați găsit că chestiile pe baza cărora am demisionat sunt lucruri de ordine secundară și susțineți că sunt lipsit de simțul politic. In realitate, însă, și mai cu samă pentru mine, ele au o importanță mare. Eu nu admit, și nu voi admite nici odată, politica deșantată a acelora de la *Evenimentul*; eu nu admit ca alt cine-va de cît mine să aibă cuvîntul în diriguirea partidului conservator ieșan; eu nu admit ca d. Greceanu să-și sporească pretențiunile sale pe baza celor 127 voturi obținute—și pe care, în naivitatea d-sale, le consideră în mare parte ca personale—; mai cu samă nu admit ca prin d. Greceanu unii domni de la centru să tindă la acapararea partidului de la Iași.

Prin împiedicarea celor secundare fac cu neputință realizarea celor principale. Dezavuarea *Evenimentului* aduce după sine scădere în pretențiuni a grupului d-lui Greceanu și împiedică pe viitor operațiile de culise.

— Și ast-fel credeți să puteți restabili înțelegerea? Cînd acordul se face cu prețul jignirei unora, liniștea mai este ea oare cu putință?

— Știu că aceasta ie partea noastră slabă—dovadă mai mult că tăria nu poate fi acolo unde nu este omogenitate. Cum, însă, noi nu ne vom acomoda felului greceniștilor de a gîndi și a fi, nu există altă soluție de cît: ori acești domni se vor supune, ori vor pleca.

— Dar cum remîne partidul?

— Tare, tare prin omogenitatea lui, tare prin faptul că a reușit să elimineze elementele care-i periclitau buna stare.

*

Convorbirea luase sfîrșit. Cînd însă să fixez cele auzite, îmi dau seamă că mă aflu nu în grădinița cochetă, plină de trandafiri și copaci exotici ci pe platoul Copoului și pierdut în zare priveam în direcția de unde se puteau distinge, în aerul cristalin, piscurile bătrînului Ceahlău.

— Mergem conașule?

— Dă-i drumul!

C. Sorin.

Iarăși contenciosul

D. Spiru C. Haret e un fericit ministru.

Domnia-sa dă de furcă chiar la ai săi, așa e de nesocotit în actele sale, așa e de pătimaș în pașii săi.

Cînd se discuta legea contenciosului în parlament, fruntașii opoziției au făcut declarații solemne că a doua zi după venirea lor la putere vor desființa acest contencios, pentru că 1)—ziceau Carpiștii—persoana ministrului nu le inspiră încrederea reformei, 2)—ziceau liberalii—reforma e inutilă, și o pot face celelalte secțiuni ale Casației.

Dacă întîmplarea ar fi făcut ca toți miniștrii liberali să fie inofensivi ca Anton Carp sau altă excelență, inutilitatea contenciosului ar fi venit de la sine. Oratorii liberali ar fi găsit în sprijinul ideii lor, faptele precise a lipsei de procese.

Dar nu s'au gîndit oratorii liberali că vor da din sînul lor un ministru ca Haret, care să atingă în mod așa de brutal cele mai vitale și legale interese ale corpului didactic, pentru ca contenciosul să-și facă pe deplin datoria.

Haret a văzut cu ochii, ba a și simțit utilitatea acestui contencios.

D-sa a cules cel întîi rodul acestei folositoare instituții, căci în 7 procese d-sa a fost făcut tava de înalta curte, și a fost silit să se execute singur pe sine, în ciuda sa și a subalternilor săi.

Cinstea începutului funcționării acestui contencios a fost rezervată corpului didactic, întîiu pentru că el e cărmuit de o lege organică, care îi asigură stabilitatea, al 2-a că recrutarea acestui corp didactic se face pe niște norme generale, care ies din cercul îngust al politicei josnice.

Cu toate acestea d. Haret a isbutit să treacă peste aceste legi și regulamente și să provoace acea mișcare, care a arătăt cel mai mult utilitatea contenciosului.

Nu cred să se mai găsească azi liberal care să mai fie contra utilității contenciosului, iar pentru junimiștii cari l'au combătut cu toată înverșunarea, d. C. Arion le poate sta în cale și să le spună ce operă salutară a făcut ministrul cel mai hulit de dînșii.

In jurul balotajului

„Marele succes" al d-lui Gr. Buicliu, candidatul partidului liberal la locul vacant de senator, are particularitățile sale, care nu trebuesc trecute cu vederea.

Se știe că în cazurile cînd candidatul oficial se prezintă fără adversar, numărul voturilor anulate este relativ mult mai mare de cît în alegerile care se dau cu luptă între doi sau mai mulți adversari.

Explicația lucrului e lesne de dat. In cazuri de asemenea natură, ceea ce determină aceste manifestări, e nemulțumirea, revolta, în tot cazul starea sufletească a acelor, cari siliți să'și exprime votul împotriva credinței și voinței lor, se răzbună, în disperare de cauză, anulîndu-și buletinul în taina gheretei.

In cazul nostru, la 253 voturi exprimate, proporția normală de buletine anulate ar fi dat o cifră de cel puțin 20—30 de voturi. In fapt însă biroul n'a anulat de cît 8 buletine.

Care e cauza reală a acestei întîmplări? Căci, a susținea că popularitatea micului candidat a crescut așa de mult în curs numai de o săptămînă, ar fi de o imensă naivitate. Lucrul nu se poate, pe altă parte, datori pur și simplu hazardului.

Iată explicația. Alarmați de rușinoasa cădere de Duminica trecută, liberalii s'au dedat de rîndul acesta, la cele mai rușinoase presiuni și la cele mai nedemne violări de lege, pentru a șterge impresia lasată în public de dezastrul încercat.

In ziua alegerei, votarea s'a făcut, aproape pe față, cu ușele gheretelor deschise sau scoase, alegătorii avînd la spatele lor ochii și figura scrutătoare a păzitorilor liberali.

N'a mai fost vot secret; a fost o rușinoasă violare a celui mai însemnat drept cetățenesc, a fost o comedie ridicolă care s'a jucat nu pentru distracția publicului, dar pentru a'și bate joc de el.

Și trebue să se știe că împrejurarea că alegerea se făcea în jurul unui singur candidat nu scuzează procedeul. In Franța în cazuri de asemenea specie, biroul proclamă pe candidat, fără nici o formalitate de votare. La noi sistemul electoral cere pînă la capăt exprimarea concretă, a voințelor colective.

Nu! Nu e un succes ceea ce au obținut adversarii noștri. E o nouă rușine, care se adaogă la seria lungă a nelegiuirilor lor.

Duplicitate junimistă

Nimărui nu i-a scapat nota de duplicitate junimistă dovedită cu ocazia discursului d-lui Carp la Iași.

Folosindu-se de prilejul că era obligat a dezavua ziarul d-lui Greceanu, șeful bătrînilor conservatori a găsit o formulă pentru a degaja respunderea sa de șef de partid în campaniile și susținerile presei în serviciul partidului carpist.

Sistemul acesta ie foarte comod — dar este foarte puțin compatibil cu îndatoririle ce le are în această țară diriguitorul unui partid sau grup.

Căci în definitiv campaniile și propaganda ideei se face pe alte baze cînd ea se face în numele unui organism de stat, în numele unui partid, cu simțimîntul respunderei.

Una este propaganda făcută de o individualitate—fie ea chiar de seamă — și alta cînd ziarul pus în serviciul unor idei nesănătoase este în același timp și ziarul unui partid de guvern.

Altfel, cu o opinie publică atît de puțin înzestrată de simțul critic cum este opinia noastră publică, se ajunge la un rezultat din cele mai rele.

Dar mai este un lucru. Un șef de partid are datorie, pentru buna stare a sănătății mentalității publice, să vegheze la felul cum este făcută presa partidului și să împedice propaganda ideilor care ar putea dăuna bunului mers al lucrurilor și ordinei publice.

D. Carp face o excepție. D-sa nu se interesează de ce scriu gazetele d-sale și îl preocupă foarte puțin dacă ele fac operă sănătoasă sau nesănatoasă—deși marele public, care nu vrea să știe de finețele oamenilor politici, crede că cele spuse de ziarele în chestiune sunt spuse cu știrea și aprobarea direcțiunei partidului.

In special, în ce privește propaganda ziarelor conservatoare la Iași, cazul este într'adevăr extra-ordinar. Ziarele partidului d-lui Carp se dedau la o vajnică propagandă antisemită, așa că ai crede că în fapt acele ziare sunt conduse de d-nii Iorga, Tărăbuță și C-nie.

Ceva mai mult. Tema luptei ce s'a dat cu ocazia alegerei de la 9 Martie a fost antisemitismul rabiat, așa cum de mult nu s'a cunoscut în luptele dintre partidele noastre politice. Carpiștii pe baza aceasta au dus lupta iar corifeii au făcut să resune accentele lor antisemite în întrunirea de la circul Sidoli.

Este drept că d. Carp n'a crezut de cuviință să vie cu acea ocazie la Iași — prilejul a fost mai puțin important decît dihonia ivită între junimiști și greceniști. D. Carp a crezut de cuviință acum de abia să dezavueze acea campanie — nu sunt antisemit, a zis d-sa—după cum astăzi de abia dezavuiază ziarele care fac o propagandă de idei atît de anarhice și nesănătoase.

Sistemul e comod, dar duplicitatea e evidentă.

Și duplicitatea nu-i o calitate pentru orcine dar mai cu seamă pentru un om ca d. Carp, pe care legenda—o credem falșă—a reușit să-l reprezinte ca un om dintr'o bucată și intransigent cu convingerile d-sale.

OAMENI ȘI LUCRURI

M. S. DOLARUL

Opereta—genul de artă atît de frivol, atît de neînsemnat, dar atît de drăguț—îndeplinește pînă la un punct și rolul social al satirei care tinde, după zisa latină, să îndrepte moravurile. Sub forma ei de glumeață parodie, ea a știut adese ori să atace împrejurări și fapte mari și rîzînd a izbutit uneori să ne redea oamenii și timpurile sub adevărata lor prizmă,—aceea a ridiculului.

Evenimentele așa zise istorice din zilele noastre nu sunt mai puțin susceptibile de a îmbrăca haina satirei sociale și compozitorii de librete uzează de ele pentru a'și îmbogăți repertoriul, chiar dacă opereta de acum nu se ridică la înălțimile repertoriilor unui Lecoq sau Offenbach.

Dintre faptele frapante asupra cărora cu drept cuvînt își oprește ironia și înțepăturile opereta modernă, este și cunoscuta goană a bogătașilor americani după titluri de noblețe...europeană. Așa avurăm două seri de-a rîndul în repertoriul operetei germane piese ca „Millionenbraut" și „Dollarprinzessin", amîndouă drăguțe bucăți muzicale, deși nu faimoase sau menite la nemurire,—amîndouă infățișîndu-ne aproape situațiuni și caractere identice și ridiculizînd ambițiunea extravagantă a modernului miliardar american pentru a se împodobi cu ce nu are: coroana.

E în adevăr izbitor în istoria contemporană a mezalianțelor că atîtea titluri de prinți, duci, marchizi, conți și baroni au trecut oceanul pentru a împodobi cu coroanele lor moștenite—capetele fiicelor de yankei bogați, înavuțiți cu prozaicul comerciu de petrol, de oțel sau de porci îngrășați la Chicago.

Aveau și au în adevăr de toate americanii norocoși: pămîntul fertil, geniul comercial, îndemînarea tecnică,—dar n'aveau ceeace ce nu poate avea un popor nou, de formațiune recentă: trecutul, titlurile de nobleță, strălucirea coroanelor. Și atunci au hotărît să cumpere pe aceasta din urmă, ademenind-o cu strălucirea banului, amețitoare și a tot puternică strălucire, care pe fiece zi atrage în lumea nouă un număr de autentice blazoane însoțindu-le cu bogăția americană: o înoculare socială de noblețe.

Le mai lipsea încă în lucru: arta. Pe aceasta au cumpărat-o de asemenea. Cele mai glorioase lucrări, întreaga renaștere a picturei medievale, galeriile cele mai ilustre trec pe furiș lărgimea imensă a oceanului pentru a se americaniza — în schimbul banilor—tot așa cum trec autenticii nobili cu vechime istorică pentru a se folosi de averea și ușurința de trai ce le oferă yankeul galantom și ambițios.

Din cînd în cînd Europa ridică cîte un glas de protestare în contra batjocurei la care e supusă; dar înfrîngerile continuă, defecțiunile se înmulțesc. Pentru că, de cînd lumea, M. Sa banul are acea fascinatoare înrîurire asupra sufletelor și gîndurilor; de cînd lumea omul e ros de invidie și de orgoliu; iar astăzi—dolarul Lumei nuoi este mai puternic și mai ispititor pentru vechea Europă de cît oricînd.

America își rîde de sărăcia noastră europenească, sărăcie de bani și de caractere, iar noi ne răzbunăm cu... operetele.

Rodion

Trusturi, sindicate, carteluri și corporații *)

Poporul romîn, care a plecat de la păstorie, a evoluat în cursul vremei, împins cînd de nevoi, cînd de cerințele timpului, pe terenul economic, cam greoiu, așa că abia acuma se găsește pe pragul rezolvirei marei probleme și al așezărei sale economice pe baze mai solide și mai raționale.

Ultima jumătate de veac a făcut din România și țară industrială, nu numai agricolă.

Crearea industriilor, a dat naștere sindicatelor, cartelurilor, iar buna organizare a muncitorimei, a dat naștere creărei corporațiilor.

Sindicatele s'au manifestat la început printre muncitori, avînd de obiect mărirea salarelor, reducerea oarelor de muncă și asigurarea contra accidentelor. Aceste revendicări fiind temeinice, statul, având singur puterea intervenției, a intervenit prin legea de la Februar 1906 pentru a proteja minorii și femeile angajate ca lucrătoare în fabrici.

Patronii, recunoscînd dreptatea cererilor muncitorilor, fără dispoziția unei legi speciale, dar prin sentimentul lor de umanitate și în interesul bunei armonii dintre ei și lucrători, au convenit, în deplin acord cu lucrătorii, la stabilirea oarelor de muncă și la prețuri mai bune, astfel că sub acest raport liniștea și armonia domnește printre lucrători și patroni.

Cum însă timpul, în opera lui, a făcut din orice ființă omenească o baterie electrică, e de ajuns o scînteie rătăcită, ca o zguduire să se producă. Mișcarea socialistă din celelalte țări a găsit ecou în România, unde spiritele sunt deja agitate. Ca în orice mișcare de acest soiu, s'a găsit și la noi capi, numiți conducători socialiști ai muncitorilor, ce se pretînd exploatați cînd de capitaliști cînd de politiciani și chiar de însăși corporații care sunt organe alcătuite și conduse de însăși meseriași.

La întrebarea, ce țintă urmăresc muncitorii sindicaliști e greu de răspuns.

E greu de răspuns pentru că, ei nu au un program bine definit, nu au o țintă care să atingă un ideal în ordinea economică, urmînd căile legale și progresul normal, evoluția timpului și a civilizației.

Cîte va succese în stabilirea unor regule pentru esercitarea muncei i-au înflăcărat, și, creînd posibilitatea unor așa pretinși șefi, i-au împins către greve și mișcări mai mult cu caracter politic de cît economic.

Sindicaliștii, în lipsa de program, se dau drept luptători ai obținerei votului obștesc, aceasta mai mult pentru că așa se agită muncitorii din Ungaria, din Germania și, deci, cei din România nu pot rămînea mai pre jos.

Științificește vorbind, nu putem atribui mișcărei muncitorilor de la noi urmărirea unui ideal economic, pentru că nu-l are; lipsa de program propriu al ei ne îndreptățește a afirma acest lucru.

Muncitorimea din România, adunată sub steagul firmei „România Muncitoare" zice că are ca program următoarele:

1) Absoluta libertate a asociațiunilor și și a grevelor. Recunoașterea sindicatelor ca persoane juridice. Egalisarea în drepturi a muncitorilor din agricultură cu cei din industrie, comerciu, transporturi etc.

2) Ziua de muncă de 8 oare, fără condițiuni și fără excepție.

3) Interzicere a muncei de noapte, cu excepție numai la acele industrii în care condițiile tehnice nu permit. In ce privește femeile și minorii interzicerea trebue să fie absolută.

4) Deplin repaos duminical de o durată minimală de 36 oare pentru toți salariații fără escepție.

5) Interzicerea absolută a muncei pentru copii mai mici de 14 ani.

6) Legi ocrotitoare pentru ucenici și muncitori minori.

7) Interzicerea deplină a muncei pentru femei în industriile vătămătoare.

8) Interzicerea muncei cu bucata și în acord. Aceste toate prescripții trebue să se aplice în toate ramurile activității economice (industria mare, mică, transport, comunicație, meserii, comerciu, industria casnică, agricultură, pescuit, industria forestieră).

9) Introducerea contractului colectiv.

*) Reproducem această interesantă încheere a unui studiu publicat în „Revista din Iași".

10) Desfiinţarea legei meseriilor.

11) Invăţămîntul profesional gratuit.

12) Crearea inspectoratului muncei. Controlul direct al muncitorilor prin alegerea de inspectori şi inspectoare direct de către muncitori

13) Patronii şi antreprenorii care calcă prescripţiile legilor ocrotitoare ale muncei, sunt pasibili de închisoare şi amendă, fără ca zilele de închisoare să fie transformate în bani.

14) Interzicerea legală a patronilor de a întrebuinţa muncitori străini plătiţi cu un salar mai mic de cât muncitorii din ţară.

Din acest aşa zis program—(care cuprinde dorinţi, unele deja transformate în legi, cum e legea din Februarie 1906, pomenită mai sus; altele deja stabilite prin legea meseriilor, despre care vom vorbi mai la vale, altele irealisabile cum sunt cele prevăzute la punctele 8, 10 şi 11, învăţămîntul profesional în ţara romînească fiind de aproape 40 de ani gratuit),—se poate rezuma că muncitorimea urmăreşte scopuri politice, şi deci, anarhia, iar nu economie.

Se promite că sufragiul universal va da în mîinele muncitorimei destinele ţărei şi atuncea va începe pentru muncitorime era de belşug cu muncă puţină şi leafă mare.

Muncitorii cer, la punctul 10, desfiinţarea legei meseriilor; ei nu privesc cu ochi buni pe meseriaşi, care nu le fac cortegiu, pentru că legea asupra meseriilor „căriea se pot supune toţi muncitorii, numai dacă vor" cuprinde dispoziţiuni referitoare la: protecţia muncei prin neconcurenţa celor străini de meserie, case de ajutor pentru casuri de lipsă de lucru, boale, bătrîneţe şi moarte; stabileşte normele după care se pot face promovări, de la elevi la lucrător, de la lucrător la maistru şi de la maistru la patron.

Ca critică. Corporaţiunile sunt sindicatele legale şi morale, care satisfac toate cerinţele muncitorimei din societatea modernă. Mişcarea muncitorilor grupaţi sub firma „*România Muncitoare*", în afară de sufragiul universal care e cel puţin prematur pentru ţara noastră, n'are raţiunea de a fi.

Cartelurile industriale de la noi sunt în parte copia cartelurilor din străinătate. Ele sunt cîte odată morale şi necesare, altă dată sunt condamnabile, pentru că, sub adăpostul protecţiunei tarifare vamale, exploatează pe consumatori.

In alte ţări, fabricele se carteleazǎ şi pentru a învinge concurenţa produselor din alte ţări. Spre pildă, fabricele de stearin olandez, s'au cartelat pentru a învinge concurenţa fabricelor similare belgiene, căci fabricele franceze, fusese scoase din circulaţie prin concurenţa făcută de Olandezi şi Belgieni.

La noi, fabricele se carteleazǎ pentru a urca preţul, avînd ca scuză, justificată cîte odată, că sunt împinse de necesitatea de a-şi asigura existenţa, care ar fi periclitată prin funcţionarea unei concurenţe fără frîu. Pînă la oare care punct argumentul e întemeiat, dacă însă nu s'ar trece peste limita acestei necesităţi.

Sindicate între producători nu există în ţara noastră deşi ele sunt necesare, pentru că, prin concursul sindicatelor, micii producători ar fi la adăpostul exploatărei misiţilor speculanţi asupra nevoilor celor mici.

In ţară la noi însă în timpul din urmă s'a manifestat mai mult trusturile de arendaşi, care aveau de obiect arendarea la un loc a tuturor moşiilor pentru a specula braţele muncitoare. Aceste trusturi au avut şi partea bună, că ele au urcat valoarea pămîntului. Răul ar fi fost mai mare dacă în cadrul activităţei lor ar fi intrat şi exploatarea proprietarilor nu numai a muncitorilor.

In rezumat, cartelurile, sindicatele, trusturile de la noi, sunt copia celor din alte ţări. Ele se găsesc abea la început, pentru că ne aflăm la începutul creărei industriilor; cu timpul şi pe măsură ce industriele se vor dezvolta, mişcările de sindicate şi carteluri vor creşte, şi vor creşte cu atît mai mult cu cît ne aflăm în posiţie de inferioritate faţă cu alte popoare care, mai înainte ca noi, au la îndămînă şi materii prime cu capitaluri mai eftine şi lucrători mai experimentaţi.

Dintre toate însă, sunt condamnabile trusturile de exploatare şi asociaţiunile provocătoare de anarhie.

Ţara noastră fiind obicinuită cu reforme pe cale pacinică, încercările de anarhie ar trebui suprimate.

G. D. Şerban

Litere-Ştiinţe-Arte

OPERETA. — Reprezentaţiile trupei de operetă continuă a fi extrem de atrăgătoare pentru publicul iaşan şi cu drept cuvînt. Aseară asistenţa numeroasă a aplaudat noutatea vieneză „Dollarprinzessin", în care au reapărut elementele cele mai valoroase ale trupei, dintre care remarcăm pe zglobiul Steinberger, un comic irezistibil, fost pe vremuri tenor de mare reputaţie în Viena.

Adeler, un tenor dramatic cu frumoase însuşiri, înzestrat cu un timbru metalic şi un registru considerabil; Serol, un tenor leger, remarcabil de asemenea. Aseara publicul a aplaudat şi pe tînărul tenorino Willenz, o voace simpatică de mezzo, caratero. S'a remarcat în frumosul trio: „Amerika, gib Acht..."

Subreta Schreiter e o apariţiune atît de simpatică în cît a cucerit din prima seară întreg publicul prin o admirabilă vioiciune. Aseară a fost de o preciziune minunată în duetul cu tenorul Adler din actul al doilea. Amintim încă cu laudele cuvenite pe prima-donna Groskopf. Vom mai reveni cu plăcere asupra tuturor elementelor trupei după încheierea representaţiilor.

Astă-seară *Die lustige Wittwe* va atrage fără îndoială toată lumea iubitoare de muzică frumoasă.

*

D. Alfred Bruneau şi Fernand Desmoulin de un comun acord cu primăria Parisului au decis a ridica monumentul lui Zola în faţa palatului de justiţie, strada Harlay. Nici nu se putea un loc mai nemerit pentru autorul justiţiei şi scriitorul lui J'accuse!

*

„Chestiuni sociale în Romînia" e ultima lucrare a colaboratorului nostru dl. St. Antim, cunoscut prin lucrările sale de sociologie şi economie politică. Prima parte a acestei lucrări a apărut şi tratează problema politică la noi. Actualitatea chestiunei şi mai ales a problemei partidelor noastre politice va face ca succesul acestei eminente publicaţiuni să fie desăvîrşit.

*

In minunata colecţiune a d-lui Alcalay „Biblioteca pentru toţi" a apărut o culegere de minunate nuvele din marele scriitor Guy de Maupassant, traduse de cunoscutul prozator Ion Adam.

De prisos să mai insistăm că nuvelele sunt redate într'o frumoasă şi poetică limbă literară.

*

A apărut No. 3, anul IV din „Vieaţa Nouă" avînd următorul sumar prea interesant:

Ovid Densuşianu.—Un gen literar remas în urmă; Al. Gherghel.—Solie tristă; Dr. U. T. Mihaiu.—Din istoria dezvoltărei noastre economice; Mihail Cruceanu Spre cetatea zorilor; Georgescu-Ştefăneşti.—Cronica muzicală; Eugeniu Sperantia.—Baladă; Ovid Densuşianu.—Dintr'un balcon.

Din mişcarea intelectuală; la noi: Elena Farago, „Traduceri libere.—Biblioteca populară.

In străinătate: Mercure de France.—Les documents du progrès.—Poesia.—Ecouri.

*

STRUNA ZILEI

BYRRH!

Zidurile oraşului s'au acoperit de afişe mari, reclame pentru aperitivul Byrrh.

Ce? Cu biruri nuoi regimul
Ţara iar împovorează?
Cetăţeni, să n'aveţi grijă:
Birrhul ăsta—uşurează,

Informaţii

Proiectul contra trusturilor. — *La Cameră s'a depus de către d. Toma Stelian, ministrul justiţiei, următorul proiect în contra trusturilor arendăşeşti.*

Nimeni nu poate singur sau în asociaţiune cu alţii, direct sau sub orice formă sau denumire prin rude, prepuşi sau persoane interpuse lua în arendă sau în exploatare ca arendaş decît o moşie oricare i-ar fi întinderea sau cel mult 2 moşii a căror întindere însă împreună să nu fie mai mare de 4000 hectare.

Art. 2. Orice contract de arendare sau orice act sau convenţiune sub ori-ce denumire ascuzînd un contract de arendare care ar trece peste această mărginire este în întregime nul şi de nul efect.

Nulitatea e de ordine publică, ea va fi invocată şi de ministerul public.

Autorităţile publice nu vor da nici un curs unor asemenea acte nule.

Contra inscrisurile nu fac nici o dovadă în justiţie în asemenea materie.

Art. 3. Cel ce va contraveni în ori ce mod precum şi cel ce îşi va da serviciul său şi va împrumuta numele pentru a se eluda această prohibiţiune se vor pedepsi cu închisoare de la 2 luni pînă la un an şi cu amendă egală cu a patra parte din arenda anuală prevăzută în actele sau convenţiunele anulate şi se vor condamna dacă va fi loc la daunele interese cuvenite proprietarilor de bună credinţă cu cari erau încheiate acele convenţiuni.

Art. 4. Contractele de arendare cu dată certă şi în executare la punerea în aplicaţiune a legei, care ar depăşi mărginirea cuprinsă în ea, se vor respecta pînă la 23 April 1910 sau pînă la expirarea lor, dacă ea ar avêa loc înainte de această epocă.

Art. 5. In cazul în care va fi loc a se desfiinţa aplicaţiunea acestei legi, la unele contracte de arendare, alegerea contractelor de desfiinţat ar aparţine arendaşului.

Pentru aceasta arendaşul e dator ca în termin de cel mult 2 luni de zile de la publicarea legei să încunoştiinţeze prin mijlocirea portăreilor pe proprietari respectivi despre hotărîrea lui de a desfiinţa contractele de arendare.

Arendaşul rămîne răspunzător faţă de proprietari de toate pagubele ce li s'ar pricinui prin lipsă sau întîrziere a încunoştiinţărei.

Art. 6. Proprietarii de moşii ale căror contracte de arendare vor fi desfiinţate prin aplicaţiunea legei de faţă vor plăti arendaşilor pentru acaretele şi îmbunătăţirile făcute de acesta pe moşii o dreaptă despăgubire calculată după valoarea îmbunătăţirilor şi după timpul ce-i mai rămînea a curge pînă la expirarea contractului de arendă.

Art. 7. Acţiunile pentru anularea actelor şi contractelor contrare acestei legi precum şi neînţelegerile ce s'ar ivi în privinţa despăgubirilor cerute de arendaşi conform art. 6, pentru acarete şi îmbunătăţiri se vor judeca după regulele cuprinse în legea din 30 Mart 1903 asupra drepturilor proprietarilor rezultînd din contractele de arendare.

Ministrul justiţiei (ss) **T. Stelian.**

● D. general Tătărescu, comandantul corpului 4 de armată, va începe zilele acestea inspecţia generală a trupelor cari fac parte din acest comandament.

✱ D. Gustav Ulrich a fost numit supleant al comisarului guvernului pe lîngă corporaţia a IV-a a meseriaşilor, din Iaşi.

● **Sinuciderea d-rei Argintariu.**—După cercetările ce s'au mai făcut eri la şcoala de Belle-Arte, din ordinul parchetului corpul neînsufleţit al elevei Elena Argintariu a fost transportat la morga spitalului sf. Spiridon.

In sîn la ea s'a mai găsit o scrisoare în care ea îşi exprimă dorinţa să fie înmormîntată aşa cum se găseşte.

Ca o coincidenţă ţinem să spunem că anul trecut, tot în luna Martie şi tot în atelierul de sculptură, s'a mai sinucis elevul Ionescu, tot de la acea şcoală.

Adevărata cauză care a determinat pe eleva Elena Argintariu să se sinucidă, nu se cunoaşte. Circulă fel de fel de versiuni; cea mai probabilă e că numita elevă şi-a curmat firul vieţei din cauza mizeriei.

Se aşteaptă deschiderea scrisoarei adresată de ea d-lui Bălăcescu, profesor de sculptură la Belle-Arte, în care se crede că nenorocita ar arata motivele pentru care se sinucide.

Scrisoarea aceasta care poartă adresa: „d-lui Bălăcescu, artist sculptor, Calea Victoriei, la care a uitat să scrie Bucureşti", fusese încredinţată de Elena Argintariu portarului şcoalei, cu puţin timp înainte de a se sinucide, cu rugăminte de a o duce la o cutie a poştei.

D. Bălăcescu, care plecase eri dimineaţă cu trenul de 10 şi 15 la Bucureşti împreună cu poetul Gh. Coşbuc, a fost chemat telegrafic de pe drum.

D. Bălăcescu s'a întors de la Bacău şi aseară cu trenul de 6 Paşcani a sosit în localitate.

Astă-zi d. procuror Livaditi, va deschide scrisoarea în faţa d-lui Bălăcescu, pentru a vedea conţinutul ei.

Colegele şi colegii Elenei Argintariu povestesc că sinucisa de cîte-va zile părea foarte indispusă şi le spunea lor că are să se sinucidă, fără a le arăta motivele.

Eri ea părea şi mai tristă şi la oarele 12 cînd femeea pedelului şcoalei o invită la dejun, numita elevă refuză pretextînd că are de lucru în atelier. Pe la 12 şi un sfert, d-ra Bardasare, fiica directorului, şcoalei se duse în atelierul de sculptură împreună cu servitoarea să vadă pe Elena Argintariu cum lucra la bustul principesei Maria, dar negăsind'o se reîntoarce şi trimete pe servitorul C. Pitariu ca să închidă uşile. Acesta, după cum am spus eri, a dat peste sinucisă, în paravanaşul din fundul atelierului şi a anunţat autorităţile.

● D. C. Tatovici doctor în drept şi ştiinţele economice de la Paris, a trecut la universitatea noastră examenul de equivalenţa diplomei căpătind dreptul de liberă practică a avocaturei în ţară.

● La înmormîntarea regretatului Gheorghe Ropală a vorbit şi d. Ştefăniu, vice-preşedintele Camerei de meserii.

D-sa a spus următoarele:

Intristată Adunare!

Adunîndu-ne aici, cu inimile îndurerate, am condus la locaşul de veşnică odihnă rămăşiţele pămînteşti ale acestui barbat de inimă, care mai bine de o jumătate de veac, a adus servicii reale societăţii, înălţînd meseria argintăriei pînă la adevărata artă, spre cinstea ţărei şi spre nemurirea acelui ce s'a numit Gh. Ropală.

Pe tărîmul muncei naţionale, Ropală nu s'a mărginit a fi un simplu maestru, ca ori-care altul, ci datorită gustului, inteligenţei şi studiilor sale de pictură şi desemn făcute la şcoala de Bele arte, îl putem considera ca intemeietorul unei noui şcoli care a schimbat vechea technică în această meserie.

In timpul activităţei sale ca meseriaş, defunctul a avut fericirea să i se recunoască şi să i se răsplătească meritele sale.

Diferitele medalii din ţară, medalia de aur oferită de juriul expoziţiei din Paris la 1889, pentru lucrările sale expuse acolo atunci cînd meseria modernă abia mija în ţara noastră, Ropală era sărbătorit la Paris, focarul artei şi al civilizaţiei lumei întregi. Ropală nu a fost numai meseriaşul artist; nu numai pe acest cîmp s'a distins el!

Inteligenţă superioară, om cult, fire activă, spornic la muncă, el a ocupat în mai multe rînduri demnităţile de consilier comunal, judecător la tribunalul comercial, şi un îndelungat şir de ani ca membru al Camerei de Comerciu, unde a colaborat cu harnicul şi inteligentul ei preşedinte, dl. Gh. Şerban, la rîdicarea acestei instituţii din starea ei amorţită şi neînsemnată, la adevarata ei menire făcînd ca astăzi să fie expresiunea reală a nevoilor şi tendinţelor comerţului ţărei.

Gh. Ropală prin blîndeţa lui, prin încrederea în puterile sale, prin acea mîndrie de meseriaş care-şi iubeşte meşteşugul său, ne evoca vremurile trecute de înflorirea meseriilor romîne. El era pentru noi meseriaşii mai tineri, cari luptăm în timpurile de astă-zi, cu desconsiderarea şi indiferenţa celorlalte clase sociale, conducătorul viguros şi statornic.

La glasul lui ni se încălzia inimile de entuziasm, el ne îmbărbăta la lupta de emancipare, în jurul lui ne-am strîns atunci, cînd am întemeiat clubul meseriaşilor pe care l'a prezidat cu atîta dragoste şi prin ajutorul căruia am avut de înregistrat fapte neuitate pentru binele meseriaşilor noştri, căci atunci cînd colegii noştri cizmari erau ameninţaţi a fi distruşi prin înfiinţarea unei fabrici mari de încălţăminte, Clubul a pornit şi susţinut lupta, el ne-a adus victoria.

Memoria faptelor şi a vieţei lui Gh. Ropală, va inspira un cult, şi vor servi de pildă viitoarelor generaţii de meseriaşi.

In vremuri aprigi ai luptat pentru ridicarea acelora din rîndul cărora făceai parte, atunci cînd glasul lumei muncitoare şi productive nu era ascultat, şi tocmai acum a trebuit să ne părăseşti cînd răsărirea soarelui democraţiei, vesteşte pentru noi apropierea ceasului de izbîndă.

Clubul meseriaşilor romîni, din partea căruia sunt trimis a arăta nemărginita durere care-l cuprinde la perderea neuitatului său preşedinte, roagă familia să-şi caute mîngîere în lacrimile numeroşilor săi prieteni şi tovarăşi de luptă care sunt tot atît de cumplit loviţi prin moartea lui, să primească sincerile lor condoleanţe.

Gh. Ropală ale cărui rămăşiţi pămînteşti vor fi acoperite de ţărînă, nu vor peri nici odată din sufletele noastre, el va trăi de apururi printre noi.

Să-i fie ţărîna uşoară!

● In urma unei noui dispoziţii a ministerului de războiu, concentrările de primăvară din anul acesta se vor face în tabăra de la Şipote.

In acest scop zilele acestea se vor începe amenăjările necesare, în tabăra de la Şipote.

Cu părere de rău aflăm încetarea din viaţă a căpitanului Mihail C. Mihail, consilier judeţean, membru al clubului liberal local.

Defunctul era decorat cu mai multe ordine.

Condoleanţele noastre familiei.

Eri, după cum am spus, d. dr. Urzică, medicul spitalului din Ungheni, a făcut autopsia cadavrului grefierului Victor Romanescu.

Astăzi după amiază i s'a făcut înmormîntarea, în cimitirul din Ungheni.

Funcţionarii grefei trib. secţia I, au asistat la înmormîntare.

Candidaţii din seria XIII-a a învăţătorilor pentru înaintarea pe loc, ale căror nume le-am publicat eri, au procedat aseară la tragerea subiectelor pentru conferinţe, iar asta-zi au început proba scrisă.

● Consiliul de resboiu al corpului 4 de armată a fost convocat pentru zilele de 28, 29 şi 30 Martie a. c., spre a judeca mai multe procese militare.

TACTICA

(Comedii sociale)

— Sfîrşit —

Costică se smulge din toropeală şi cu ochii umezi de emoţiune, se pleacă spre Irina şi-i exprimă toată recunoştinţa sufletului său pentru deliciile ce l'a făcut să guste. Şi cum sunetele valsului îi acopăr pe jumătate cuvintele, Irina se pleacă şi ea puţin spre a auzi mai bine. Tocmai în acel moment Mieluş apare în cadrul uşei. Vede scena, încruntă sprincenele şi, fără să zică vre-un cuvînt, se retrage din nou în camera bărbaţilor.

Irina mai mult a presimţit de cît a văzut faţa posomorîtă şi retragerea bărbatului său. A fost destul, pentru ca dispoziţia de a cînta să-i piară. După alte cîteva acorduri nervoase, se scoală de la piano pretextînd o migrenă, şi trece în camera cealaltă, aşezîndu-se palidă pe colţul canapelei. Mieluş, plin de o furie pe care cu greu şi-o poate înfrîna, se plimbă de la un cap la cel-lălt al camerei, fără să ţie seamă de surprinderea generală a mosafirilor şi de privirile disperate ale Irinei, care parcă'l imploră să nu facă scandal. Costică, pus în curent de soţia sa cu cele petrecute dincolo, e reţinut de gazdă în camera pianului. E palid de revoltă sufletească, şi nu-i întră în cap cum poate cineva să bănuiască aşa de uşor şi aşa de ofensător pe temeea lui. O atmosferă grea şi ameninţătoare apasă asupra tuturor. Toţi se tem de o izbucnire.

Zuruitul soneriei răsună de odată în antreu şi, după cîteva clipe, un nou musafir îşi face apariţia. E un tip curios, un tînăr zdravăn şi ferches, cu părul vîlvoi, cu mustaţa şi sprincenile stufoase şi original pînă în cele mai mici amănunte ale îmbrăcămintei. In loc de cravată, o basma imensă multicoloră. O cămaşă de tort, o haină de forma celor purtate de unii mecanici pe locomotive. E Rebeleanu, prietenul Rebeleanu, cunoscut, ca un popă tuns, în tot oraşul. E membru al grupărei naţionaliste locale şi, în această calitate, duce un înverşunat războiu de idei cu prietenul său Mieluş, ale cărui concepţii politice înclină, din contra, către un marxism pronunţat. De altfel, ca un băiat de spirit ce este, ştie să dea onorurile cuvenite unui pahar de vin bun sau unei beri excelente, dovadă ca chiar acum e straşnic de dispus...

La întrarea lui Rebeleanu, Mieluş s'a oprit în faţa unui portret de familie atîrnat de perete, afectînd că nu i-a băgat de seamă sosirea. Noul musafir strînge mîinile cîtorva prieteni, apoi se înclină, odată şi bine pentru toate cucoanele. Îşi încrucişează pe urmă braţele pe piept, întinde piciorul drept înainte lăsîndu-şi greutatea corpului pe cel stîng şi, măsurînd pe Mieluş din cap pînă la picioare, zice:

— Bre, Mieluş, dar de cînd ai dat în orbul găinilor? Nu cumva aventura de astăzi te-a bolnăvit? Hai?

Apostrofa aceasta neaşteptată produce asupra lui Mieluş efectul unui duş de apă rece şi-l face să se întoarcă către agresor. Abia acum îi dă în gînd că unul din cei doi martori ai neizbîndei sale de peste zi trebue să fi fost Rebeleanu. Din galbeni, cum erau, obrajii i se fac roşii ca bujorul. Se vede cît de colo că a fost atins la coarda sensibilă. Schiţează un rîs forţat şi răspunde:

— Ce tot spui, mon cher? Ce baţi cîmpii?

Şi caută să facă o diversiune în spiritele spectatorilor dînd o mică lovitură prietenească peste pîntecele lui Rebeleanu.

Cei de faţă, pentru cari apariţia lui Rebeleanu a fost o adevărată uşurare şi cari presimt deja un desnodomînt comic în locul furtunei iminente de odinioară, şi-au ridicat capetele şi aşteaptă curioşi urmarea. Prin ochii Irinei a trecut un fulger, neobservat de nimeni dintre cei din casă, dar prins în întregime de Mieluş. Din dezolată şi rugătoare, cum era pînă acum, s'a transformat subit într'o femeie mîndră şi ne 'ndurată, ale căreia pupile, fixe şi tăioase ca şi ale unui judecător de instrucţie, s'au pironit pe faţa bărbatului său.

— Bat cîmpii, hai? zice Rebeleanu ferindu-şi pîntecele de mîngîierea cu care vrea să'l gratifice Mieluş. Vrei să te spui? Vrei? Uite-te drept în ochii mei şi declară în faţa tuturor că vrei să te spui...

— Ce, eşti nebun, măi Rebelene, de vii cu aşa vorbe! Te pomeneşti că nevastă-mea le ia în serios...

— Spune, domnule Rebelene, să auzim şi noi aventura, zice Irina pe un ton glumeţ. Nările ei însă, înfiorate de un tremur imperceptibil, vorbesc mult mai mult de cît cuvintele ei.

Pe Mieluş încep să-l treacă năduşelile rău de tot. Din comică situaţia ameninţă să devie iar tragică. Amfitrionul, care nu mai pricepe nimic, găseşte că e momentul ca să intervie, ceea ce şi face şoptind cîteva cuvinte lui Rebeleanu.

Abia acum acesta observă atenţiunea încordată cu care i se urmăresc cuvintele şi înţelege că nu trebue să meargă mai departe.

— Aşa e că te-am băgăt în răcori? se adresează Rebeleanu către Mieluş luîndu-l la braţ şi ducîndu-l pe canapea lîngă Irina. Aproape să crezi şi tu minciuna pe care aveam de gînd s'o spui pe socoteala ta...

Irina se scoală de pe canapea, îşi îndreaptă cu mîndrie corpul, şi dînd braţul lui Costică care, tăcut, a urmărit scena rezemat de glaful uşii, zice:

— Ştiu că eşti pasionat după musică. Condu-mă la piano. Astă-seară vreau să te satur de muzică...

Al Vasiliu.

Vaccinări şi revaccinări
cu limfa garantată
practică
Dr. A. Steuerman
Str. Golia No. 13

Ultime informaţii

○ *D. Stelian a primit în audienţă ieri, pe d. Stefănescu, magistratul de la Bîrlad, care era să voteze la colegiul I de Senat de Iaşi, şi în jurul căruia fapt presa liberală a făcut atîta sgomot.*

D. Stefănescu a explicat ministrului credinţa sa că poate vota la Iaşi, întru cît convingerea sa era, că la votare se are în vedere anul calandaristic iar nici de cum anul de cînd listele electorale devin definitive.

Cu toate explicările date, d. Stelian a dat a înţelege magistratului de Bîrlad că ar face bine să demisioneze.

● Membrii clubului conservator democrat din Vaslui au fost convocaţi în adunare generală pentru Duminică 23 Martie la orele 2 p. m., în vederea sosirei d-lui Take Ionescu la Vaslui.

● Comisiunea de judecată a institutorilor şi învăţătorilor din circumscripţiunea Iaşi, va judeca zilele aceste pe învăţătorul Ioan Teodorescu de la şcoala din comuna Poiana Lungă, judeţul Botoşani.

● Senatul universitar, împreună cu consiliul facultăţei de drept, se va întruni zilele aceste spre a lua cunoştinţă de raportul d-lor I. Th. Burada şi M. B. Cantacuzino, asupra lucrărilor candidaţilor la catedra de drept roman, de pe lîngă facultatea juridică diu Bucureşti.

● La sucursala Băncei Naţionale din localitate se aşteaptă pentru zilele acestea inspecţiunea d-lui Carada.

● La sfîrşitul acestei luni se vor prezenta la examenul de agregaţi în specialitatea dreptului roman d-nii Gregore Demetrescu, şi V. Buşilă ambii magistraţi pe lîngă trib. Iaşi.

● **Sinuciderea lui Romanescu.** — Este astăzi pe deplin dovedit motivul sinuciderei nenorocitului C. Romanescu. Oare cari neregularităţi în mînuirea banilor, iată cauza primă; exagerarea eventualelor consecinţe, iată cauza secundă, căci Romanescu nu avea spiritul tocmai normal din cauza unui viciu, din nenorocire prea cunoscut, şi care era de natură a indica clar detracarea sistemului seu nervos.

Pe baza acestei exagerări se poate explica hotărîrea fatală luată,—căci ori care altul ar fi căutat un mijloc pentru a depune sumele înstrăinate, şi i-ar fi fost uşor să găsească aceşti bani şi a-i restitui apoi prin diferite scăzăminte din leafă. Iată sumele dovedite prin ancheta de eri, făcută de către primul preşedinte şi primul procuror.

Nenorocitul Romanescu înstrăinase 2050 lei de la buletine de vot, 860 lei de a cheltueli de cancelarie şi 1000 lei valoarea unei pietre de safir depositată ca corp delict dela d-na Mihailescu. Iată sumele dovedite pînă acum, că au fost luate de Romănescu. Remîne acum de văzut dacă cumva n'au fost înstrăinate şi sumele depuse pentru diferite expertize hotărîte de tribunal, precum şi dacă preschimbarea recipiselor de depozit a făcut-o în bună regulă.

*

Din scrisorile rămase se poate constata de altfel că Romanescu nu era în stare normală cînd a comis fatalul act.

Scrisorile cuprind cuvinte fără legătură, fără şir şi fără înţeles.

Astă-zi urmînd să aibă loc înmormîntarea nefericitului la Ungheni o delegaţie a funcţionarilor grefei a plecat să aziste şi să depue o coroană pe mormîntul aceluia care a fost atîta vreme şeful lor.

● Eri s'a terminat examinarea primei serii de candidaţi, la posturile de judecători ambulanţi. Din seria a II-a fac parte dintre eşeni d-nii Florian comisar de poliţie şi Batist portărel.

In legătură cu aceste examene putem spune că d. Stelian a intervenit pe lîngă membrii comisiunei examinătoare, că să fie foarte indulgenţi cu candidaţii, întru cît dacă s'ar respinge prea mulţi, nu ar fi chip cum să se aplice legea ce are a intra în vigoare de la 1 Maiu.

● *Am semnalat dădunăzi faptul că la spitalul israelit sunt 20 de cazuri de febră tipoidă.*

Credem că e bine să semnalăm serviciului sanitar comunal că punctul contaminat este mahalaua Broscăriei şi că toate cazurile de acolo provin.

Noi ştim că există un raport al medicilor specialişti cum că fîntînile din partea a oraşului sunt cu desăvîrşire infectate de bacili tifici.

Luat a cel puţin serviciul sanitar măsuri ca acele fîntîni să fie astupate şi ca populaţiunea de acolo să nu se mai alimenteze cu apa din acele fîntîni?

Am paria că nu, deşi măsura era indicată, mai cu samă că există, cum am spus rapoarte datorite oamenilor competinţi cari insistă asupra acestui lucru spre a se evita isbucnirea unei noi epidemii de febră-tifoidă în Iaşi.

● *Corpul nenorocitei Elena Argintariu va fi autopsiat astăzi la orele 5, de către d. dr. Bogdan, medicul legist al parchetului în prezenţa d-lui procuror Livaditi. Aceasta cu toată intervenţia pe lîngă parchet a părintelui sinucisei ca autopsia să nu fie făcută.*

In ce priveşte cauzele sinuciderei păre astăzi dovedit că nu mizeria ci o legătură de drăgoste nenorocită ar fi determinat hotărîrea ei fatală. Dar asupra acestor lucruri nu insistăm,

● **Universitare.**—Mâine Mercuri, la orele 10 jum., d. Balaban student al facultăţei de filosofie va vorbi la cursul d-lui profesor Negulescu, despre filozofia lui Bacon.

— D. I. Oiţă, licenţiat în litere îşi va susţinea mîine la orele 9 dimineaţă cursul de limba latină cu elevii secţiunei moderne a seminarului pedagogic universitar. Critic va fi d. Gh. Mihailescu, iar raportor d. D. N. Iancu.

— D. N. N. Ionescu, student al facultăţei de ştiinţi, secţiunea naturalelor, va ţinea mîine Mercuri, la orele 5 p. m. în prezenţa d-lui profesor Bujor conferinţa sa tratînd despre „Primele fenomene de ontogenie animală".

Sînt invitaţi a lua parte toţi domnii studenţi şi d-rele studente.

— D. T. David va ţinea mîine la orele 2 p. m. la Seminarul pedagogic universitar, lecţiunea practică de geografie pentru elevii seminarului de la secţia modernă.

D-nii şi d-rele studente, practicanţi ai semlnarului sînt îndatoraţi să asiste.

Critica lecţiunei va fi făcută de d. A. Gheorghiu, iar raportor d. Gh. Giuncu.

● **Judiciare.**—Curtea de apel, s. I urma să judece astăzi apelul dintre falitul Steurman din P.-Neamtz, cu judecătorul sindic din P.-Neamţ.

Din cauză însă că procedura nu era complectă, procesul s'a amînat.

— A fost adus la parchet individul Neculai Ursariu, autorul mai multor furturi comise în jud. nostru.

— Astăzi la grefa judecătoriei ocol. III Rabinul Taubes a declarat apel contra sentinţei acelei judecătorii prin care a fost condamnat la 200 lei amendă pentru refuz de asistare la prestarea unui jurămînt more-judaico.

● Tribunalul de Iaşi a primit înştiinţarea de la poliţia din Drezda că a arestat pe d-na Maria Irina Karolina Alexandrina Freyler, născută în Ungaria, dîndu-se drept contesa Sturza şi care s'a dovedit că a comis mai multe furturi.

Poliţia din Drezda presupunînd că tribunalul din Iaşi posedă acte relative la furturi sevîrşite de numita de la 1900 încoace, a cerut mijlocirea consulatului german pentru a putea fi pus în posesia acelor acte, ce ar servi la instruirea afacerei.

Consulatul german a cerut tribunalului secţia II-a să'i pună la dispoziţie actele, dacă există, spre a le comunica poliţiei din Drezda.

● **O scrisoare.**—Din textul scrisoarei de demisiune adresată de d-nul Raica, fost senator de Prahova, d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, extragem pasagiul care urmează şi care este caracteristic asupra situaţiei interne din partidul carpist:

Sînt unul dintre acei modeşti conservatori, care nu v'a deranjat nici odată cu vizitele sale interesate—fără să fi fost chemat de D-voastră—şi care vă scrie astăzi pentru prima şi ultima oară, spre a vă spune adevărul ca totdeauna.

Nemuritorul Lascăr Catargiu a zis odată, despre d. N. Filipescu, că omul acesta va face mari pozne partidului, şi a fost adevărat profet.

De cînd D-voastră aţi cedat şefia d-lui Carp şi împreună, aţi silit pe d. T. Ionescu să vă părăsească, partidul a ajuns de fapt pe mîna d-lui Filipescu.

Graţie acestei împrejurări nefaste, astăzi se dă lupta, în toată ţara, între vechii conservatori şi elementele junimiste, care vor să nu încalece.

Sfîrşitul acestui proces nu poate fi decît gruparea tuturor vechilor conservatori sub şefia d-lui T. Ionescu, spre a continua lupta naturală contra junimiştilor neasimilabili—şi poate retragerea D-stră şi a d-lui I. Lahovary din politică, imitînd înteleapta pildă a d-lui general G. Manu.

Pentru Prahova, s'a asociat la opera de dissoluţie a d-lui Filipescu şi fiul d-voastră, onor. domnul M. Cantacuzino.

Astfel d. Filipescu a spus d-lui A. Arion şi d. M. Cantacuzino domnului Bellu, că Prahova, trebue să facă politică cu d. Sc. Orescu, cel mai şters dintre junimişti, dar finul domnului Filipescu.

● **Jurisprudenţă**—Curtea de Casaţie a stabilit următoarea jurisprudenţă în materie de formalităţile poprirei:

Efectul casărei unei deciziuni fiind de a anula de drept toate actele de executare făcute în baza decisiunei casate, urmează că atunci cînd în virtutea unei deciziuni a Inaltei Curţi şi a legei, s'a anulat procesul-verbal de ridicarea unei popriri, şi reînviind prin aceasta primul proces-verbal pentru înfiinţarea ei, e posibilă validarea fără necesitatea unui proces-verbal de reînfiinţarea poprirei.

— In materie de proprire fiind vorba de două acte extrajudiciare făcute în persoana terţiului poprit, şi ultimul act care desfiinţa pe cel dintăiu fiind anulat de drept, prin aceasta chiar a rămas valabil cel dintăiu şi popirea se poate valida pe baza acestui act.

— Deşi este adevarat că art. 74 proc. civilă prescrie că citaţiile se dau persoanei sau la domiciul ori reşedinţa părţei, nu urmează însă că procesul verbal al portărelului, în privinţa stabilirei domiciliului, să prevadă, sub pedeapsă de nulitate, numărul casei unde s'a remis actul de procedură, ci este suficient ca din procesul verbal să rezulte că procedura s'a îndeplinit la domiciliul părţei, iar nu aiurea.

● **Astă seară rulează pe pânza cinematografică a teatrului circ Sidoli un program foarte bogat şi variat, absolut nou, din care cităm: Bandiţii din Calabria, mare dramă autentică de pe natură, Trupele Franceze în marş, scenă absolut autentică, Pick-Pocket, mare comedie pariziană etc. etc.**

Pe lîngă Cinematograf, va avea loc reprezentaţia teatrului de Cîni. O potae de 20 cîni dresaţi ca gimnastici, clovni, muzicanţi etc. Inteligentele patrupede vor apărea înaintea spectatorilor chiar în realitate, ca maiştrii în diferitele arte ale scenei.

Asemenea va aparea Trio Donizetti, clovnii musicali care obţin în fie care seară imense succese. Acest Trio e o specialitate muzicală ne mai auzită la noi, artişti în toată puterea cuvîntului care merită să fie văzuţi.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 18 Martie

Abuzul Cantacuziniştilor dovedit

Bucureşti.—Domnul Alex. Bădulescu, fost prefect de Ialomiţa, telegrafiază ziarului „Ordinea", că dă cea mai formală desmînţire, născocirilor ziarelor Carpiste cum că expulzarea comerciantului Mărăringă s'a făcut pe baza unui raport al d-salo.

D. Bădulescu, viu surprins de această expulzare a arătat d-lui general Manu, pe atunci ministru preşedinte şi ministru de interne ad-interim, uimirea sa în privinţa deciziei de expulzare a acestui comerciant, despre care d-sa nu ştia de cît lucruri bune.

D. general Manu i-a respuns că nu mai poate face nimica întru cît se găseşte în faţa unui fapt împlinit, dar că pe viitor va lua măsuri ca să se procedeze cu mai mare bagare de seamă în împrejurări de asemenea natură.

Legea contra trusturilor

Bucureşti.—In cercurile financiare şi economice din Capitală, a produs o impresie extraordinară aseară, ştirea că măsurile contra trusturilor arendăşeşti, anunţate de guvern, au fost în cele din urmă transformate în proect de lege.

Se atribue d-lui Carp, care venea în tren astă dimineaţă spre Bucureşti, că între Ploeşti şi Bucureşti, aflînd despre depunerea proectului, ar fi declarat:

— Nu va avea nici o urmare această lege întru cît pînă la 1910 contractele vor fi respectate şi pînă atunci, de voi fi eu însărcinat cu formarea viitorului guvern voi abroga legea.

O declaraţie bizară

Bucureşti.—Fostul deputat de Iaşi, d. Georges Scorţescu a declarat astăzi într'un cerc de oameni politici că d. Ionel Brătianu i-a spus cum că în caz dacă d. Moruzzi va căuta să provoace nelinişte printre ţărani cu ocazia alegerei colegiului III de Dorohoiu, cel dintăi care va fi împuşcat va fi principele D. Moruzzi.

Intru cît ştirea aceasta vine din gura d-lui Scorţescu, o dăm sub toată rezerva.

Camera

Bucureşti.—Prezenţi 95 deputaţi.

D. Ferekide roagă Camera să numească o comisiune care să examineze planurile noului palat al parlamentului.

Se hotăreşte ca alegerea comisiunei să aibă loc mîine.

Se votează în total legea pentru organizarea comunelor rurale cu 74 voturi contra 3.

Se ia în discuţie proectul de lege pentru reorganizarea jandărmăriei rurale.

D. Iorga, care e cel întăi înscris spune că nu va vota acest proect, singurul dintre toate proectele depuse de guvernul liberal, întru cît jandărmăria rurală n'a corespuns menirei ei. Cu ocazia răscoalelor jandarmii nu numai că nu s'au purtat cum trebuia, dar s'au refugiat de la datorie şi a fost nevoie să se aducă armata.

D. *Brătianu* îi răspunde imediat şi apoi adresează o invitaţiune către membrii majorităţei ca să nu mai depuie amendamente la proectele ce sunt în discuţie, spre a nu stinjeni votarea budgetului.

Legea se ia în consideraţie şi se începe votarea pe articole.

La art. 7 d. *Nestar Cincu* cere d-lui Brăteanu să nu fie nedrept faţă de ofiţerii actuali din jandărmărie şi să menţie macar pe acei care timp de 10 — 12 ani au dovedit că'şi fac datoria.

D. *Brăteanu* roagă adunarea să nu mai aducă în discuţie asemenea chestiuni, pentru ca guvernul să nu fie nevoit să spuie motivele pentru care a simţit nevoia de a reface în întregime jandărmăria rurală.

Propunerea d-lui Nestor Cincu n'o pot accepta.

Discuţia continuă.

Loteria

Bucureşti.—Astăzi a continuat la casa de depuneri, tragerea clasei a IV-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

300 lei şi un premiu de **70,000** lei No. **32,930**.
20,000 lei No. 32052.
5000 „ No. 49510.
3000 „ No. 23047.
1000 „ No. 48366.
500 „ No. 57145, 11193, 5531.
300 „ No. 49239, 53064, 26204, 53291, 36404, 21554, 46715.
250 „ No. 24669, 36202, 47827 36422, 32223, 33142, 51095, 18000, 38036, 30712, 50935, 32260, 19819, 52458, 12048 15988, 26757, 24725, 6288, 14403, 40926 59585, 58367, 45461.

Procuraţi-vă bilete pentru clasa V-a a Loteriei, la

Colectura Th. P. Maximovici

Acte de răzbuuare

Constantinopol.—Actele de răzbunare prevăzute pentru asasinarea lui Askitis au început Sîmbăta trecută. Hagi Misew, notabil membru al comunităţei bulgare din Salonic şi dragoman onorar al consulatului rus, pe cînd mergea la magaziuul său, a fost grav rănit şi era însoţit de un servitor şi un agent de poliţie.

Rusia şi Macedonia

Roma.—Agenţia Stefani publică nota următoare:

„Ambasadorul Rusiei a remis azi în mod oficial d-lui Tittoni memoriul guvernului rus asupra reformelor din Macedonia. D. Tittoni a respuns că guvernul italian acceptă şi sprijină toate propunerile cuprinse în nota rusă.

O declaraţie

Berlin.—Intr'un interviev acordat unui redactor dela „Neue Freie Presse", dl. Bülow a declarat că în întrevederea sa cu d. D'Aehrental au fost discutate amănunţit toate chestiile pendinte şi că s'a constatat un deplin acord în toate punctele cele mai principale.

Organizaţii revoluţionare

Petersburg.—Noaptea trecută s'au operat mai multe percheziţii şi arestări în cele mai multe cartiere,—aceasta în urma descoperirei unei noui organizări revoluţionare.

Terorismul în America

New-Yok.— Ancheta în privinţa exceselor anarchiste de Duminca trecută dovedeşte că la manifestaţia din acea zi n'au asistat numai zecile de mii de lucrători socialişti, nemulţămiţi de actuala stare de lucruri.

In Union Square anarchiştii s'au dedat la acte care amintesc scenele de teroare din Petersburg.

Autorul atentatului un oare-care Kohen, a fost mutilat de mulţime.

Cu toate acestea poliţia a reuşit să 'l scape cu viaţă din mînele mulţimei.

Anarchiştii cunoscuţi şi anume Alex. Bergman şi Ema Wolfmann au declarat că acest atentat este opera social-democraţiei, ceia-ce a produs mare zapăceală în rîndurile muncitorilor.

Cercetările poliţiei au dovedit că e vorba de un vast complot şi că în acelaş timp trebuiau să exploadeze 8 bombe, şi în diverse locuri.

Kohen făcînd să exploadeze prea de timpuriu bomba ce i-a fost încredinţată, a făcut cu neputinţă executarea restului atentatului.

Linie ferată

Constantinopol.—S'a numit comisiunea turcă pentru studiarea chestiunei căiei ferate Sangiacale. Comisiunea este compusă din patru membri militari şi doui civili. Ea va începe lucrările în luna viitoare.

Vizită imperială

Venezzia.—Imparatul şi împărăteasa Germaniei au plecat după amiază pe bordul vasului Hohenzolern. Ei au fost aclamaţi şi salutaţi prin salve de artilerie, uralele echipagiilor şi aclamarea mulţimei.

Vasele germane „Hamburg", Gleinpar şi vasul italian Ferruccio împreună cu 4 destructere escortează pe Hohenzollern, care se îndreptează spre Siracuza.

Ciocnire de vase

Semlin.—Vaporul.—„Margit" al soc. ungare de navigaţie fluvială şi maritimă s'a ciocnit Simbătă la ora 7 seara lîngă Panciowa cu vasul sărb „Macsua". Margit a fost avariat. Călătorii au scapat.

Ocupare italiană

Roma.—Ministrul afacerilor străine a primit o depeşă dela guvernatorul Somaliei italiene, anunţînd că în ziua de 15 Martie o coloană de 512 oameni, sub comanda căpitanului Vitali, precum şi cu cooperarea vaselor Volta şi Stafectta, a ocupat Danana, fără rezistenţă. Poziţiunea a fost îndată modificată.

ANUNCIU

Societatea „Union-Baugesellschaft" antrepriza lucrărilor cu apă a oraşului Iaşi, avînd necesitate zilnică de aproximativ 1500—2000 kgr. pîne neagră pentru lucrătorii ei, ocupaţi pe şantierele de pe linia Iaşi—Timişeşti, invită pe domnii brutari să depună ofertele lor la biroul societăţei strada Romînă No. 12 unde se pot vedea condiţiunile de furnizare.

S'a perdut trei chei de Oţel. Găsitorul este rugat a le aduce la **Redacţia** ziarului unde va primi o recompensă.

LABORATOR SPECIAL
PENTRU
Analize medicale
Dr. Med. Ioan Nimereanu
Pentru a putea răspunde tuturor cererilor îşi asociază şi pe
Dr. Med. P. COSTIN
Medic secundar de spital
Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Legâtoria de Carţi
şi
Incadrare de Tablouri
L. SYLVER
Se mută la 23 Aprilie 1908
7 Str. Lăpuşneanu 7
(Lîngă Băcănia Ivanov)

Mobile
Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri
O Expoziţie de 40 odăi Complecte
fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.
Dormitoare complecte de Bronz
paturi, Noptiere, Lavabouri etc.
tot ce este mai bun
GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.
Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.
Magasinul **HIRSCH**
str. Lăpuşneaeu 38

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi-două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8 Una optime	Lei	13
1/4 Un sfert	Lei	26
1/2 Una jumàtate	Lei	52
1 Loz întreg	Lei	104

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.50 lei	1/4 Un sfert	9.00 lei
1/2 Una jumătate	18.00 lei	1/1 loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** citră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-lui ZED

are pentru basa principală Codeina şi **Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele văţămătore a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomniélor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse Pharmacii*

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 — PARIS

Tóta lumea cunóşte proprietăţile Iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăra ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria oselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi evitează iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de cóje de portocale amari preparat cu **BROMURUL DE POTASSIUM**

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată in 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISCOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN IASI: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Stefan-cel-Mare— Iaşi

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 95
Châssis de couche, depuis... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places... 7 »

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Auxiliaire pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 393.—IAȘI, Joi 20 Martie 1908

Reprezentantul Minorității

In sfîrșit d. Grigore Buicliu și-a văzut visul cu ochii.

D-sa e astăzi senator de Iași. In loc de deputat bătrîn, d-sa azi e senator tînăr, grație voturilor întrunite pe numele d-sale.

Mult trebue să mediteze d. Buicliu asupra soartei, care i-a fost atît de vitregă d-sale.

Făcînd parte dintr'un club mare politic, în care omogenitatea cea mai mare domnește, d-sa a văzut cu ochii luptele intestine pentru președinție.

Un club văduvit de președinte!

Un club ros de rivalități și ambițiuni josnice!

De o parte un mănunchiu de tineri grăbiți să parvină; căci luînd drept pildă de imitat calea cum au parvenit bătrînii, o socot și pentru dînșii de urmat și fac zgomot în jurul lor. Fără călăuză alta de cît de epigonii celor ce au fost, ei se agită pentru deslocarea bătrînilor.

Da, a bătrînilor. Partidul liberal ieșan are o grupă de bătrîni, din cei ce au la activul lor bărbăția, că rumpînd cu *Fracțiunea* de la Iași, au trecut la *Roși*, cînd era o îndrăzneală la Iași să fii *roș*. In capul acestor bătrîni e fostul decan al avocaților, d. Pandele Zamfirescu, și alții și alții!

Tineretul de azi liberal nu știe sau nu vrea să știe de aceste titluri de recunoștință politică. In figura acestor bătrîni gîrboviți tineretul nu vede de cît ceia ce sunt astăzi, nu ceia ce au fost cîndva.

In desacordul ce s'a încins între bătrîni și tineri, nu e nici o speranță de apropiere. Bătrînii n'au sau n'au avut pe șeful diriguitor. D. P. Poni a fost un șef investit. Deprins cu metoda de cabinet, d-sa nu s'a scoborît nici odată în masa vie a cetățenilor pentru a le prinde pulsul, iar cei puțini cari s'au suit pînă la domnia-sa, au eșit îmbătați de răceala firei sale.

Chemat în politică ca specialist, ca om de școală, a fost mărul de svîrlit în mîna d-lui D. A. Sturdza și a trebuit să cedeze pasul veninosului Haret, care s'a găsit mai propriu pentru mocirla liberală.

Aruncat în umbră de partid și el s'a lăsat în umbră ca președinte de club la Iași. Bătrînii liberali n'au găsit în d. P. Poni sprijinul lor, coreligionarul lor de vrîstă, ci pe indiferentul și omul de cabinet.

Iar între aceste tineretul care a intrat în noul club, venea cu o mentalitate *alta*, cu o disciplină *alta*, cu un credo politic *altul*. Și la un moment dat a fost ciocnire; ciocnire crudă cu răniți și morți; și războiul crud continuă încă, căci încă mai sunt veterani de scos din redute, mai sunt cetățui de cucerit. Și ținta se urmărește diabolicește, căci tineretul liberal din Iași are la spate sprijinul moral și material al centrului.

Ionel Brăteanu favorizează în mod vădit acest tineret, această stîngă liberală. Aceasta o declară cel mai vechiu *roș* din partidul liberal, fostul șef al radicalilor, fostul ucenic al lui Lascar Catargi, o spune d. Gh. Panu, cel cu tradiții liberale în mintea și inima sa.

„..Și pe cînd toate aceste se petrec în club, între cei 140 de membri, mîncătorii, întreceri, rivalități, răniri și morți politice, masa cea mare a alegătorilor ieșeni vede cu dispreț debandada liberală și lipsa de orientare și desfrîul politic.

Partidul liberal ieșan a fost, dar azi nu mai este.

Îi lipsește stăpînul, șeful!

Și întru cît tînărul care răvnește la șefie îi complace a pluti în istorie rusască, îi reamintim epopea stabilirei monarhiei absolute la Ruși, cînd cu Rurik.

„.. Avem—zice cronica—țară întinsă și bogată; avem orașe mari și înfloritoare, avem norod mult și muncitor; n'avem stăpîn. Vino d-ta—ziceau delegații *gorodurilor* ruseşti către Rurik—și ne stăpînește".

Și așa s'a început puterea dinastiei lui Rurik!

Partidul liberal ieșan e o colectivitate de inși, care mai de care mare și tare; dar în anarhia lor politică singuri-ei se miră cum o duc.

Au un prefect, care nu e prefect; au un primar care nu e primar; au efori, cari nu sunt efori; au parlamentari cari nu sunt parlamentari, au de toate, fără să fie ceva, căci în haosul politic în care au căzut, în acel *tohuvabohu politic*, nu se zărește de cît aluatul politic al unui partid, dar nu partidul.

Le trebue un Rurik.

Urmarea?

Că colegiul I, de Senat, cel mai cult și luminat colegiu din țară, să se milostivească ca cu ridiculele voturi de 152 din 470 să proclame de ales pe acela care va reprezenta în Senatul țării minoritatea.

***

Iarăși exproprierile silite

Guvernul a revenit la principiul exproprierilor silite, la care pare că ține atît de mult.

Tratativele și acordurile dintre partide, stabilite cu prilejul chestiunei islazurilor, care aveau tocmai de scop a face ca aceste exproprieri silite să nu aibă loc și ca drepturile proprietății, îngrădite prin prescripțiunele exprese ale constituției, să nu fie atinse—acele tratative și acorduri n'au folosit la nimic.

Noile legi depuse în ultimul moment și unele anunțate a fi depuse zilele aceste, ating în mod grav dreptul de proprietate. Așa, legea trusturilor, care, cum a susținut ieri în Senat, excelentul nostru fruntaș Disescu, nu este în fapt de cît o expropriare în toată regula. Așa legea nouă care se anunță—despre care vorbim în corpul ziarului—și prin care guvernul este autorizat a cumpara, în prețul costului, moșiile aparținînd societăților de asigurare.

In privința acestei din urmă legi discuția nu mai încape: avem de a face cu o expropriere în toată regula.

Legea în sine nu constitue nici o surpriză: ea este o urmare logică a celor spuse la ultima întrunire a majorităților de către d. Dim. Sturdza. Remîne, însă, de văzut dacă se poate admite o legiferare care însamnă începutul sfîrșitului dreptului de proprietate.

Formula admisă cu ocazia chestiunei islazurilor urmărea un lucru: ca în formă cel puțin să nu existe o lege care să stînjenească drepturile de proprietate, care să aducă o știrbire acestor drepturi atît de necesare bunei noastre funcționări sociale, să nu existe în sfîrșit o lege care să învedereze că exproprierea silită a fost admisă ca principiu de stat.

Acum principiul acesta este din nou readus în discuție—ceea ce invederează că guvernul d-lui Dim. Sturdza ține morțiș și la acest principiu revoluționar.

Chestia este dar redeschisă și din nou drepturile proprietății cer să fie aparate cu îndîrjire.

Infamia Cantacuzinistă dovedită

Suntem la începutul destăinuirilor și de pe acum se invederează armele de care se servește dinastia hrăpăreață, care a pus în vremuri stăpînire pe guvernul țării și partidul conservator.

Mijloacele lor pot fi rezumate în definitiv la două: calomnia și împrăștiarea legendelor calomnioase în contra adversarilor, de o parte, abuzul și minciuna ca armă de apărare atunci cînd sunt atacați, de altă parte.

Chestiunea indigènatelor dovedește primul lucru; chestia Mătărîngă dovedește cel de al doilea.

Cazul acesta este tipic. Un om dovedit astăzi comerciant cinstit, a fost expulzat numai pentru că a urmărit pe fineța sa Griguță pentru o sumă de bani ce i se cuvenea. El a fost expulzat nu numai ca pedeapsă îndrăznelei de a fi urmărit pe fiul primului ministru ci și pentru faptul ca acest exemplu să intimideze pe toți oropsiții prensului ca să nu mai apuce calea judecății, calea aleasă de Mătărîngă.

Și cînd abuzul acesta extra-ordinar, cînd infamia aceasta revoltătoare, de a se expulza pe un om fiindcă urmărește dreptul lui de 500 lei, este dată publicității, prensul, cu o inconștientă îndrăzneală, pune ziarele sale să spuie că acea expulzare s'a făcut pe baza unui raport motivat al fostului prefect pe vremuri.

Dar iată că d. Bădulescu, fostul prefect de care a pomenit Epoca, *dezminte în mod formal că a făcut vre-un raport în contra lui Matărîngă; ceva mai mult, d-sa dovedește chiar a fi comunicat primului ministru de atuncea uimirea sa pentru expulzarea unui comerciant știut de toți ca foarte corect.*

Cum rămîne fineța sa față de această dezmințire categorică? Cum remîne făuritorul de calomnii și intrigantul politician?

Dovada este deplină. Cantacuziniștii, după ce s'au dovedit calomniatori și intriganți, sunt astăzi dovediți ca oameni ce au abuzat de situația lor politică și au comis adevărate infamii.

Apărarea d-lui Nenițescu

Destăinuirile „Opiniei" asupra adevaraților negustori de indigenate și cari, în perfidia lor, țineau să mascheze micile lor operațiuni prin făuriri de legende calomnioase pentru alții, destăinuirile aceste zic, încep să dee roade.

Cei vizați încep să se apere. De data asta e rîndul d-lui D. S. Nenițescu, fost vice-președinte de Cameră și devenit apoi acționar al fabricei de textile din Iași, *după ce d. Wachtel a fost împămîntenit.*

D. Nenițescu publică, după cum ne comunică corespondentul nostru din Capitală, în numărul de azi dimineață al „Epocei", o scrisoare de apărare, de altfel foarte slabă.

Fostul vice-președinte nu neagă că a devenit acționar după împămîntenirea lui Wachtel și iarăși nu neagă că a prezidat ședința camerei în care a fost pusă la vot împămîntenirea lui Wachtel.

D-sa susține însă că n'a prezidat de cît prima ședință în care votul a fost nul și că a doua zi a plecat la Berlin, dar nu uită să spună că a plecat cu trenul de 5.55 după masă. Dacă pînă la acea oră a avut timpul să presideze ședințele Camerei care de obicei se închid pe la 3 sau 3 jum., acest lucru d-sa nu-l spune et pour cause.

Puritanismul Junimiștilor

— Cazul d-lui Al. Marghiloman —

Excelentul nostru confrate „Ordinea" a anunțat că va face în curînd o serie de destăinuiri cu privire la puritanismul alianței junimisto-cantacuziniste.

De sigur că între altele confratele nostru va explica pe larg și cazul Marghiloman, despre care d. Cămărășescu a vorbit la întrunirea noastră de la Ploiești.

In discursul său d. Cămărășescu a spus:

„Dați-mi voe, d-lor, să mă adresez lealității d-lui Marghiloman rugîndu-l să ne răspundă: cum ar califica d-sa pe un takist care, cu ocaziunea deschiderei bulevardului Colțea, cedînd primăriei București un colțișor de teren înfundat, aceasta i-a dat în schimb o suprafață de teren de 3—4 ori mai mare și chiar pe strada Mercur, lărgind fațada casei acelui fericit muritor și deschizîndu-i casei lui, încă o fațadă spre noul bulevard Colțea?

Din actele pertractate între primărie și acel proprietar, se vede lămurit că el singur recunoaște că ceeace îi dă primăria este nu știu de cîte ori mai mare decît ceea ce el dă primăriei.

Așa ceva dacă s'ar întîmpla într'un oraș din provincie, scandalul ar fi mare; lumea te-ar lua cu pietre.

Dar aceasta credeți că este destul?

Ce aveți să ziceți d-voastre cînd acel fericit proprietar, pe lîngă că i se pune casa în evidență, pe lîngă că-i mărește valoarea prin deschiderea bulevardului, pe lîngă că-i mărește siliștea casei despre noul bulevard, mai primește dela primărie încă și suma de 275,000 lei?

Și știți, d-lor, care este cauza acestei sume? Spune singur proprietarul: cu toate că am cedat primăriei mai puțin decît mi-a cedat ea ca teren, primăria îmi dă 275,000 lei pentru neajunsurile de tot felul ce mi-se ocazionează prin aplicarea bulevardului Colțea, adică cu trecerea bulevardului pe lîngă acea proprietate.

Spusele d-lui Cămărășescu au suficientă semnificație.

Nu ne îndoim însă că complectările „Ordinei" vor da toată savoarea cuvenită acestei minunate afaceri a unui corifeu al alianței puritanilor junimisto-cantacuziniști.

OAMENI ȘI LUCRURI

A VISA...

Intr'una din zilele trecute, probabil din dorința de a *nu* vorbi nici despre oameni, nici despre lucruri, am așternut aci cîteva rînduri asupra visului,—un mod și acesta de a...visa puțin. Acele fugitive și neînsemnate reflecții au avut însă darul de a atrage luarea aminte și au dat loc la cîte-va frumoase reflecții din partea unor cetitoare—anonime, se înțelege—cu privire la gingașa temă, aceea a visărei. Iar tot lor datorim o excelentă cronică științifică a confratelui Leandru, care într'un mare cotidian din capitală face judicioase excursiuni științifice, ca să înlăture o afirmare a mea din zisul articolaș: că visul este un apanagiu esclusiv al omului, că prin el se distinge și se rîdică de-asupra tuturor viețuitoarelor din regnul animal.

Cu drept cuvînt eruditul confrate vrea să distrugă echivocul la care a dat naștere acea afirmare, care n'avea însă înțelesul ce-i se atribuie. In sens psihofiziologic visul e o parte integrantă a somnului, în timpul căruia facultățile spiritului nu mai păstrează echilibrul din starea normală. Unele își perd puterea, sînt amorțite; alte facultăți din contra, cresc, se exaltă și din acest joc inegal naște ceea ce se chiamă—visul. Și întru cît el presupune slăbite: voința, judecata, rațiunea, percepțiunea și amintirea — aparține de sigur și animalelor, — viețuitoare care posedă doară atîtea manifestări psihice încît, fisiologiceşte, e cu neputință ca ele să nu se continue și în somn sub formă de vis.

Ceea ce am reclamat exclusiv pentru specia noastră este visul celălalt, visul vroit, visul necesar, visul pe care și-l provoacă omul pentru a varia monotonia vieței, pentru a se recrea pe urma luptelor, pentru a nu se perde desăvîrșit în mocirla traiului; visul la care recurge omul prin mijloacele înalțătoare ce-i le procură arta, frumusețea, iubirea, — ca să poată zice la urmă ca poetul:

Rêve, j'aurai passé dans le rêve des choses,
Et leur féerie étrange et la terre et le ciel
A mes yeux morts, scellés sous leurs paupiéres closes,
N'auront-ils, en fuyant, rien laissé de réel?

L'universel Néant s'est miré dans mon être.
J'ai passé, j'ai rêvé, tourmentè comme lui.
Rien n'est-il vrai que l'ombre où je vais disparaître
Avec le souvenir des clartés qui m'ont lui?

Nu visul izvorît din jocurile firești ale circulației sîngelui în creier; nu visul indiferent care ne poate bucura sau tortura după împrejurări, nu visul izvorît din lipsa de orientare a judecății și despre care zicea un poet:

...par instants j'envie
Les êtres primitifs qui traversent la vie
Sans le tourment du bien, ni le souci du mal,
Dans cette inconscience où rêve l'animal...

Nu visul în care crede Maeterlinck că sunt adîncite până și plantele, nu numai animalele:

Réservant ici-bas pour la plante et la bête
Le calme bienheureux de la passivité

Nu. Ci visul pur omenesc, prin care ne resplătim existența de neajunsurile ei; visul izvorît din disprețul nostru pentru uriciunele vieței condusă de instincte; visul—despre care Eminescu zicea că societatea îl izgonește:

Iar a visà e un pericol...

Visul care înseninează și odihnește sufletul,—pe care însă datoriile de muncă ni-l interzic și pe care îl gustăm numai pe furiș și din care ne recheamă datoriile și nevoile zilei, așa cum în acest moment ele-mi reamintesc că am abuzat prea mult de liniștea unei dimineți visătoare:

..le jour se léve
Chaque matin chassant la Nuit, chassant le Rêve

Rodion

Din istoria desvoltărei noastre economice

Răspîndirea culturei consistînd în rîdicarea stărei materiale a mulțimei, lucru firesc că întâia muncă reformătoare, odată cu introducerea culturei apusene la noi, avea să pornească pe terenul economic, fiind economia temelia familiei, a școalei, a dreptului și a Statului.

Intâia și cea mai mare reformă în privința aceasta a fost desrobirea țărănimei la 1864, prin care se schimbă în mod radical și forma producțiunei, din feudală în liberală. Adică, rostul dijmelor și al clăcei îl ocupă banul care ca credit devine pîrghia și sufletul vieței producătoare.

Din momentul acesta lipsa banului începe să se simtă tot mai tare și mai cu samă camăta începe a amenința să apese țărănimea, abia dezrobită, sub robia mai cumplită a banului. Problema monetară și creditară rămîne din acest timp pînă azi una din cele mai însemnate chestiuni în viața noastră mercantilă.

Intâia idee pentru o reformă monetară a dat-o Ion Ghica în 1842, cel mai iscusit și pricepător economist al timpului său, dar realizarea ei urmează numai în 1868 prin munca energicului ministru de finanțe Mavrogheni, care introduce sistemul monetar național cu unitatea *leul nou*, prin care se stabilește pe cîmpul monetar, rămas înapoi și haotic, ordinea și siguranța.

Istoria monetară a Romîniei nu datează numai de la această faptă mîntuitoare, ea are un lung și întunecos treaut, care se poate împărți în trei perioade, a căror desfășurare formează treptele principale în istoria desvoltărei economice a țărei: 1) perioada întâi, dela întemeerea principatelor pînă la epoca Fanarioților; 2) perioada a doua, de la epoca fanariotă, pînă la 1867; 3) perioada a treia, dela 1867 pînă azi.

Caracteristica perioadei întâi este începerea desvoltărei gospodăriei bănești în cadrul economiei naturale.

Trăsătura economică caracteristică a perioadei a doua este dezvoltarea sistemului bănesc și covîrșirea primitivei gospodării naturale. Răstimpul de la 1867 pînă azi se distinge economiceşte prin sistemul în bani și prin trecerea la sistemul creditului.

Inainte de a merge mai departe este bine să ne oprim și la desvoltarea băncilor, cu atît mai mult cu cît monetarismul și afacerile de bancă merg mînă în mînă. Prin întemeerea Băncei Naționale la 1880, istoria monetară încetează, contopindu-se în viața acestei mari instituții.

Istoria băncilor se poate împărți ca și cea monetară în trei epoce: 1) vremea dinainte de 1832, sau epoca fără bănci adevărate; 2) vremea de la 1832-1880, sau epoca falimentelor și a proectelor; 3) vremea dela 1880 încoace sau adevărată epocă a întemeerei băncilor.

Până la 1832, orizontul vieței economice era atît de strîmt și întunecos încît nu simția lipsa banilor. Zarafii și schimbătorii de bani îndeplineau slujba desfășurărei afacerilor bănești, dar fără principiile și împărțirea tecnică cum o cere meseria sau mai bine zis arta bancherului.

Capitalurile lipsiau, nesiguranța politică și datina tesaurărei stînjiniau viața mercantilă. Doar schiturile și otelurile cu porțile ferecate și cu ferestrele ca metereze împliniau slujba unor bănci de depozite pentru comori și bani în timp de „foc și de bejenie" cum spune Ion Ghica în „Convorbirile economice".

Cu prilejul stabilirei „Regulamentului organic" se așterne lui Kiseleff întîiul proect pentru o bancă națională, care rămîne însă nerealisat.

La 1858 se întemeează la Iași „Banca Națională a Moldovei", prima bancă pe pămînt romînesc. Intemeetorul ei este Nuland, directorul băncei din Dessau. Banca aceasta a fost mai mult o speculație hasardată decît o casă solidă și serioasă.

Intâi de toate n'a fost națională, căci din 50,000 acțiuni, numai 2,000 erau în mîni romînești, celelalte aparțineau streinilor. In timp de un an se comit aci toate greșelile care se pot face la o bancă și care o duc la faliment grabnic. Căderea acestei case a dat un material științific și practic bun și îmbelșugat pentru a feri viitoarea politică de bancă de atari rele și daune.

Dela data aceasta pînă la 1880 se presintă Corpurilor legiuitoare o serie lungă de proecte pentru o bancă națională, care adorm în vrafurile Camerei, temîn-

du-se cîrmuirea a mai da în mod uşuratec privilegii veneticilor discreditaţi. Timpul acesta bogat în planuri e sărac şi sterp în fapte. Unica creaţiune însemnată a fost „Creditul Funciar Rural", opera lui Ion Ghica, D. Sturdza şi Cîmpineanu.

Momentul istoric mare este aci cel naţional, fiind instituţia aceasta curat românească şi dînd o direcţie sănătoasă şi hotărîtoare acestui tărîm.

La 1880 întemeează Brăteanu, cel mai mare agitator economic al timpului său, Banca Naţională. Prin aşezămîntul acesta se pune piatra fundamentală în organizarea creditului ţărei. De aci înainte începe epoca adevărată a ridicărei băncilor şi înfloririei creditului. Banca nouă încetăţeneşte cambia şi devisa în negoţ, regulează circulaţia şi transformă aşa zicînd paragina vieţei monetare într'un ogor mănos.

In jurul şi sub adăpostul Băncei Naţionale încep să se ridice apoi băncile particulare. Tîrgul romînesc pînă către 1880, stăpînit aproape numai de camătă, se alcătueşte acum din trei tîrguri deosebite, *tîrgul oficial*, sau Banca Naţională, apoi *tîrgul privat*, sau băncile particulare, şi pe la marginele tîrgului a mai rămas usura strîmtorată, unde zilele ei sînt numărate.

Progresul acesta este relativ foarte mare şi va rămînea o dovadă neperitoare a iscusinţei şi energiei politicei bănești din timpul acela, ale cărei binefaceri le simte toată viaţa producătoare şi consumătoare.

Sistemul ce slujeşte drept temelie Băncei e un amestec de sistem engles şi olandes, acoperire în aur de 40 la sută, din care 30 la sută pot să consiste în trate şi remise către Londra şi Berlin. Crisele din urmă arătînd că acest acoperămînt este prea slab, şi urcîndu-se în cei din urmă trezeci de ani valorile cu zeci şi până la sute de procente, zace în rostul lucrurilor şi în spiritul timpului ca şi puterea capitalistă a Băncei Naţionale să se oprească, ceeace nu va fi numai în favorul ţărei dar şi în al ei. Stocul de aur masiv este prea mic pentru a suporta izbirile vremilor critice, de asemenea „stocul de fer" de 10 la sută al remiselor şi tratelor pe Londra şi Berlin prea şubred ca să poată exercita vre-o înrîurire asupra regulărei cursurilor tratelor, adică aducerea lor pe „al pari" şi pentru împiedicarea eşirei aurului din pivniţele Băncei.

Politica de bancă pe continent a rupt cu vechile şi singularele tradiţii ale actelor lui Peel, pretutindeni vedem acoperiri metalice abundente, aşa în Austria pînă la 70 la sută, în Rusia peste 100 la sută. De asemenea ţin azi toate statele stocuri mari de trate şi remise pe întîele pieţe apusene, pentru a combate disagiul şi a ţinea cumpănă cursurilor. Aceasta este vestita politică olandesă, care aci nu poate fi deslușită mai pe larg.

Dar reformele nu se vor putea ţărmuri numai la partea curat valutară şi creditară a muncei începute în aceste branşe. Va trebui şi în politica agrară, industrială şi comercială să se facă înnoiri şi reforme.

Politica industrială protecţionistă şi chiar proibitivă a scumpit creditul, transformînd capitalul împrumutător în capital întreprinzător, ce a urcat dobînzile în tot tîrgul de bani al ţărei, Aci vedem o contrazicere între politica de bancă şi cea industrială: una vrea să înlesnească creditul, cealaltă îl scumpeşte. Industria scutită de concurenţa streină prin privilegii poate să lucreze şi cu un credit scump, căci bilanţurile societăţilor de fabrici arată dividende între 20—30 la sută. Agricultura însă, avînd să lupte cu concurenţa străină şi cu preţurile bursei din New-York, unde se hotăresc cursurile cerealelor pentru întreg globul şi unde lucrează ţăranul american cu un credit de 2 sau cel mult 3 la sută, n'a putut da înainte şi să se bucure de vre-o prosperare mai vădită, dimpotrivă a trecut prin nevoi foarte mari, prin crise şi chiar răscoale.

Politica protecţionistă e la ordinea zilei, dar protecţionismul să fie cumpătat. Intăiul protecţionism s'a introdus în Franţa sub Louis Philippe, dar nu numai pentru industrie, ci şi pentru agricultură, pentru *salidaritatea economiei naţionale*, cuprinzînd 8 branşe, nu numai bumbacul, mătasa, industria lînei şi a ferului, dar şi cultura vitelor şi a cerealelor, vinul şi cărbunii. La noi industria protejată încă n'a dat dovezi de vitalitate şi dexteritate, dar în schimb cultura vitelor şi a vinului a mers foarte mult îndărăt, şi în parte şi aceea a grînelor. In făgaşul Franţei ar trebui să păşească şi Romania, dînd mai ales agriculturei atenţia meritată, fiind ea temelia puterei şi a avîntului nostru adevărat. Protecţionismul să nu existe în mod unilateral, ci în chip solidar, căci altcum o branşe se desvoltă pe cheltuiala şi în detrimentul celeilalte, ceea-ce nu se poate tolera într'un stat economic democrat, căci aceasta ar fi reîntoarcerea la starea de lucruri feudală. Dacă agricultura, arteria principală şi sufletul în organismul statului, ar avea atîta protecţie ca industria, ea ar deveni o industrie mai mănoasă şi înfloritoare decît chiar industria pe care o avem azi, care numai înfloritoare şi naţională nu se poate numi, lucrînd scump şi rău.

De aceea politica economică trebue să se îndrepte întâi de toate către agricultură, căci dela prosperarea ei atîrnă întreaga înaintare a statului. Ea este marele şi bogatul bancher către streinătate, cu aurul săminţelor ei, al grîului, al porumbului şi orzului plătesc particularii şi fiscul datoriile lor înafară, tot cu el cumpărăm lucrurile necesare vieţei înăuntru, şi tot cu el ne şi hrănim.

Nu sîntem contra protecţionismului industrial, ci pentru un protecţionism cumpătat şi solidar, care să adăpostească şi interesele agriculturei, căci altcum am ajunge uşor pe povîrniş, cum au ajuns toate statele în timpul mercantilismului, sistem care azi nu mai are multă valoare.

Problemei agrare trebuie să i se dea o atenţie mai mare, pentru că ea este aşa zicînd şi problema valutară. Recoltele de toamnă sînt şi recoltele tratelor în portofoliile băncilor, a căror circulare este pentru societate aceea ce este sîngele pentru corpul omenesc. Cînd agricultura printr'un credit organisat şi lesnicios, pe care „Băncile populare" făgăduesc a'l realiza, precum printr'o muncă mai iscusită şi stări proprietăreşti mai sănătoase, va trece de la sistemul extensiv la cel intensiv, ce va îndoi şi întrei cîştigurile şi agonisirile ei, atunci şi cursurile tratelor şi ale remiselor noastre vor ajunge paritatea dorită, iar ţintele politicei monetare şi creditare, pentru ajungerea cărora s'a luptat, muncit şi cheltuit fără preget de la 1867 pînă azi, vor aduce ca fapte îndeplinite darul lor în folosul obştei.

Dr. U. T. Mihaiu

Litere-Ştiinţe-Arte

Manasse.—Familia regretatului Ronetti-Roman a făcut demersuri pe lîngă direcţiunea teatrului naţional din Capitală ca să facă a se respecta drepturile de autor relativ la tantiemele cuvenite pentru reprezentarea piesei *Manasse*.

Se ştie că defunctul Ronetti Roman renunţase la tantiemele respective dăruindu-le teatrului naţional căruia i-au produs însemnate beneficii.

Ca urmare la această intervenţiune d. Gh. Cîrjă care e pe cale de a întreprinde o serie de reprezentaţii în Capitală şi în provincie cu „Manasse" a avut o întrevedere cu d-na Roman căreia aparţine acum dreptul de a autoriza representarea celebrei piese.

Ca o dovadă cît de constantă admiraţiune are încă publicul pentru puternica lucrare a regretatului scriitor, notăm că direcţia teatrului naţional din Bucureşti a trimis d-nei Roman suma de 330 franci, tantiema pentru cele două din urmă reprezentaţii ale lui Manasse.

*

A apărut No. 6 din anul al II-lea al „Convorbirilor" cu data de 15 Martie cu următorul sumar:

Corneliu Moldovanu.—Felix culpa (poezie), Em. Gîrleanu.—Un apreţuitor al frumosului (schiţă), Cincinat Pavelescu.—Scrisoare (poezie), Eug. Lovinescu.—Adaos la „Insemnările lui Manea", Dinu Ramură (Herz).—Floare de nalbă (dramă). Radu Baltag.—Vistavoiul (novelă), Mihail Dragomirescu.—Revista critică (Vasile Lucaci, Delavrancea, P. Cerna, Brătescu-Voineşti, George Ranetti, Philologus, Bard, Rădulescu-Codin, „Novele" de I. Slavici, „Pe drumul Bărăganului" de C. Sandu Aldea, „Insemnările lui Manea" de Mihail Sadoveanu, „Inimă de mamă" de I. Ciocîrlan, „Sanda" de Al. G. Florescu, „Copiii nimănui" de Emil Nicolau).

*

STRUNA ZILEI

DOUA MASURI

Cu ocazia deschiderei Bulevardului Colţea, cedînd primăriei Bucureşti un colţişor de teren infundat, d. Marghiloman a realizat un cîştig colosal.

Cămărăşescu: discurs

...„Colţea, colţişor"—îşi zise
Junimistul cel păţit —
Cu asemenea afaceri
Doamne, rău m'a.. 'ncolţit.

Informaţii

● *La întrunirea pe care partidul conservator-democrat o va ţine la Roman, în localul clubului şi la care vor lua parte şeful partidului şi mai mulţi fruntaşi din Capitală, vor asista delegaţi din judeţele Neamţ, Suceava şi Bacău.*

● Am spus că acum cîteva zile a fost în localitate reprezentantul unei fabrici de gramofoane din Berlin, care a reprodus o serie de cîntece laice din repertoriul corului Mitropolitan.

Reprezentantul acelei fabrici a promis d-lui Dimitriu, şeful corului, că va veni pentru a doua oară la toamnă în localitate pentru a mai reproduce şi alte cîntece. In acelaşi timp a promis şefului corului că fabrica va acorda o tantiemă corului din vînzarea plăcilor cu cîntecele romîneşti, reproduse după corul Mitropolitan.

● Procesul intentat d-lui dr. Gheler-ter, directorul şcoalei „Cultura", din localitate, care trebuia să se judece eri de către consiliul permanent al instrucţiunei a fost amînat pentru Luni 24 Martie.

● Senatul Universitar împreună cu consiliul profesoral al facultăţii de litere din capitală a recomandat pe d. Nădejde, omul de casă al d-lui Coco Demetrescu, la catedra de Istoria filosofiei vechi, morală şi sociologie de la facultatea de litere din Iaşi devenită vacantă prin moartea regretatului Leonardescu.

● Familia regretatului căpitan Mihail C. Mihail a dispus astăzi exhumarea rămăşiţelor lui Dimitrie Mihail mort în 1899, tatăl fostului căpitan, pentru a fi înmormîntaţi ambii într'un cavou comun al familiei.

● Comitetul societăţii Fraterna-Păcucurari demisionînd, conform statutului, s'a ales duminică 16 Martie un comitet provizoriu sub preşedinţia d-lui Zaharia Weiss, cunoscutul fotograf.

● Membrii consiliului comunal au fost convocaţi pentru zilele de 22 şi 24 Martie.

Consiliul se va ocupa cu budgetul comunei Iaşi pe 1908—1909; cedarea unei cantităţi de apă oraşului Roman, credite, scutiri de taxe, budgetul spitalului „Caritatea", recunoaşterea de proprietari bezmanari.

● Eri la orele 5 s'a făcut la morga spitalului Sf. Spiridon autopsia cadavrului nefericitei eleve Elena Argintaru, de la Belle-Arte.

Autopsia a fost făcută de d. dr. Bogdan, medicul legist al parchetului, de faţă fiind d-nii; dr. Bălăcescu profesdr de chirurgie operatorie. dr. Buteanu, dr, Grossi, dr. Iamandi, dr. Angel şi un mare număr de studenţi ai facultăţei de medicină.

Cadavrul nefericite ele era aşezat pe o masă de autopsie, la git avînd o panglică roşă, pe care după cum se constată a fost fixat ştreangul. Era îmbracată cu o bluză albă de atelier, iar pe rochie se observau încă urme de ghips.

S'a constat că moartea i-a provenit din strangulare şi nu s'a găsit nici o urmă de violenţă.

Astă-zi după amiazi la orele 2 s'a făcut înmormîntarea nefericitei eleve la care au asistat colegii şi profesorii.

● Contrar ştirei dată de un ziar din Capitală, proectul de budgetul general al statului n'a fost depus pe biroul Camerei.

Proectul de budget nu poate fi depus înainte de a se vota legile propuse Corpurilor legiuitoare.

E probabil că acest proect va fi depus Vineri sau Sîmbătă.

*

Proectul bugetului ministerului cultelor şi instrucţiunei publice a fost definitiv întocmit.

Acest budget se soldează cu 31,400,000 lei la capitolul de cheltueli, ceia-ce însamnă un spor de 2,200,000 lei în raport cu cheltuelele din exerciţiul precedent 1907—1908.

Principalele sporiri de cheltueli se repartizează ast-fel: 1,017,000 lei pentru învăţămîntul primar, din care 996,000 lei pentru învăţămîntul primar rural, 872000 lei pentru învăţămîntul secondar şi 649000 lei pentru materialul şcoalelor.

Prin acest budget salariile profesorilor şi institutorilor sunt sporite faţă de cele din budgetul din 1901—1902.

*

Budgetul Casei şcoalelor a fost fixat la 5.760,000 lei şi budgetul Cassei bisericelor la 17,500,000 lei.

● D. I. Th. Burada, membru în comisiunea pentru examinarea candidaţilor pentru funcţiunea de judecător de ocol, va demisiona probabil din această comisiune din cauză că nu dispune de timpul necesar cît va dura acest concurs.

In cazul acesta consiliul profesoral al facultăţei juridice va fi convocat pentru a alege un membru în comisiune în locul d-lui Burada.

● D. I. Vîntul, defensor eclesiastic, a sosit azi dimineaţă în localitate.

D-sa e însărcinat cu anchetarea cazului unui preot din localitate, căruia i se aduc mai multe acuzări.

● D. Sihleanu, inspectorul şcoalelor de Belle-Arte, va sosi poimîne în localitate pentru a lua cunoştinţă de decizia corpului profesoral al şcoalei de Belle-Arte din localitate în chestia reorganizărei acestor şcoli.

● Din seria XII-a a învăţătorilor pentru înaintarea pe loc, au reuşit la comisiunea a II-a: Sevastian Vasile (Iaşi), Stan Lucreţia (Tutova), Stănescu Neculai (Putna), Strătulescu Elena (Covurlui), Spatariu Olimpia (Roman), Taşcă Gheorghe (Putna) şi Simionescu Neacşu (Botoşani).

● După cum am anunţat la 1 Maiu a. c., se va ţinea la ministerul instrucţiunei publice, examenul de capacitate pentru doritorii de a ocupa cu titlul provizoriu posturile de ajutor—învăţători la şcoalele de cătun din ţară.

Condiţiunile de admisibilitate la acest examen sunt:

Să poseadă certificate de absolvire a cel puţin 4 clase secondare şi să aibă 3 anî de suplinire împliniţi.

Examenul constă din probe înscris, care sunt eliminatorii, probe orale şi probă de practică pedagogică.

● Eri a fost aduşi la secţia I, italianul Ruscani Celesti şi concubina sa Maria Barscotin, care s'au bătut şi rînit la cap şi mînă, la o crîşmă.

● Aseară consiliul şcolar al şcoalei de Bele-Arte a continuat discuţia pentru modificarea regulamentului acelei şcoale.

● Duminică vor continua conferinţele lunare a secţiunei a 4-a a institutorilor din Iaşi.

● Dl. Dimitrie Ionescu, impiegat în gara Fălticeni, a fost numit şef de gară la Lespezi, în locul d-lui I. Manoilescu, transferat.

● Cu începere dela 1 Aprilie, magazia gărei va fi deschisă de la orele 7 dimineaţă pănă la 12 şi de la 3—6.

● D. Gheorghe Dimitriu-Păuşeşti, secretar inspector al camerei de meserii, a fost chemat telegrafic de ministerul de domenii, în capitală, în interes de serviciu.

● D. dr. Bogdan, rectorul Universităţei, se va duce Duminică 23 Martie la Galatz, unde va ţinea în sala teatrului Papadopol o conferinţă în folosul societăţei „Leagănul Sf-ta Maria din Iaşi.

D-sa va vorbi despre: „Medicii şi medicina în teatrul lui Molière".

Aceiaşi conferinţă de dr. Bogdan o va ţinea Marţi 25 Martie la Brăila, în sala Teatrului Regal.

● Eri d. C. Rădulescu, sub-directorul serviciului general al închisorilor, a sosit în trenul de 11 şi 20 în localitate.

După amiazi d. Rădulescu însoţit de d. N. Leonescu, procuror general, au fost la penitenciarul central unde au făcut o inspecţie, vizitînd cursurile de adulţi înfiinţate la acel penitenciar, băile ce s'au instalat şi interesîndu-se în acelaş timp de soarta deţinuţilor.

D. Rădulescu şi dl. procuror general au luat apoi cunoştinţă de tabloul de graţieri, întocmit de direcţiunea penitenciarului şi pe care au fost înscrişi 30 de deţinuţi, în vederea graţierilor ce se vor face cu ocazia serbătorilor Paştelui.

Aseară d. Rădulescu împreună cu d. procuror general au plecat în inspecţie la Tg.-Ocna, iar de acolo se vor duce la închisoarea din Plătăreşti.

● Duminică 23 Martie 1908, ora 4 jum. p. m. va avea loc în Aula Universităţei prima conferinţă a d-lui Gh. Beldiman despre Gabriele d'Annunzio.

Intrarea liberă.

● Ministerul de interne a cerut prefecturei de judeţ de a'i trimete relaţiuni cît se poate de detailate asupra potemkiniştilor, unde se află ei şi cu ce se ocupă.

● Astă seară rulează pe pânza cinematografică a teatrului circ Sidoli un program foarte bogat şi variat, absolut nou, din care cităm: Banditii din Calabria, mare dramă autentică de pe natură, Trupele Franceze în marş, scenă absolut autentică, Pick-Pocket, mare comedie pariziană etc. etc.

Pe lîngă Cinematograf, va avea loc reprezentaţia teatrului de Cîni. O potae de 20 cîni dresaţi ca gimnastici, clovni, muzicanţi etc. Inteligentele patrupede vor apărea înaintea spectatorilor chiar în realitate, ca maiştrii în diferitele arte ale scenei.

Asemenea va aparea Trio Donizetti clovnii musicali care obţin în fie care seară imense succese. Acest Trio e o specialitate muzicală ne mai auzită la noi, artişti în toată puterea cuvîntului care merită să fie văzuţi.

● După cum s'a anunţat la 1 Octombre a. c. se va deschide în localul universităţei din Bucureşti, seziunea ordinară de examene pentru înscrierea în tabelele de capacitate ale profesorilor şi maeştrilor de şcoli secundare de băeţi.

Ordinea în care se vor ţinea examenele este următoarea:

1 Oct. 1908: limba latină, geografia şi desemnul; 1 Noembre: dreptul uzual cu economia politică şi instrucţia civică, limba germană; 1 Decembre: limba franceză, caligrafia; 15 Decembre: Matematica cu contabilitatea, technologia şi mecanica; 8 Ianuar 1909: Filosofia, muzica vocală; 20 Ianuar: St.-fizico-chimice cu higiena; 8 Febrnar: limba elenă, desemnul liniar; 8 Mart: istoria, st.-naturale cu igiena, gimnastica; 8 April; limba romînă, cosmografia.

Candidaţii vor adresa cererile lor la ministerul cultelor şi instrucţiunei publice pînă în seara zilei de 30 August 1908, cel mai tîrziu.

● Aseară la orele 11 a încetat din viaţă la locuinţa sa preotul Dimitrie Constantinescu, institutor şi director al şcoalei primare de băeţi „Trei-Erarhi" din localitate.

Defunctul era proet la biserica Sf. Neculai cel nou şi era în acelaş timp un vechi institutor.

Condoleanţele noastre familiei.

Ellen Key

Ellen Key e o suedeză ale cărei scrieri au făcut-o celebră în toate ţările scandinave şi în Germania.

In Franţa e mai puţin cunoscută —multe din opere nefiind încă traduse. Scrierile ei contribuesc mult la progresul şi reforma educaţiei, moralei şi sociologiei. Ele sunt pline de originalitate şi cuprind probleme sociale şi morale moderne din cele mai însemnate. Se atinge chestia religioasă, socială, a educaţiei, dreptul femeilor, căsătoria. Ellen Key voeşte să construiască o lume, nouă, o credinţă nouă, cugetînd liber, desfăcîndu-se de ori-ce concepţie tradiţională, de ori ce respect pentru regulele convenţionale. Ea aspiră—ne spune G. Monod, membru al Institutului din Franţa, în prefaţa ce se găseşte în opera „de l'Amour et du Mariage"—către o viaţă mai curată, mai nobilă şi mai conformă adevărului, pe care îl pune mai presus de de ori-ce. Ellen Key şi-a pus tot sufletul în scrierile ei pentru a arata lumii că numai prin adevăr se poate ajunge la fericire.

Ea pune morala fericirei în locul moralei datoriei: scopul vieţei e de a fi fericit—fericit prin datorie.

Nu cîntă însă fericirea individualistului care-şi propune să trăiască numai pentru el, avînd în vedere numai interesele lui proprii. Ea cîntă fericirea individului, a cărui activitate se desvoltă în vederea colectivităţii, fericirea celui, pentru care bucuriile şi grijile altuia vor fi simţite de el ca ale lui proprii.

Ellen Key se indignează de toate minciunile sociale existente.

Mai presus de ori-ce, se ridică în potriva căsătoriei de astă-zi care nu se face de cît pentru asigurarea unei situaţiei sociale sau pentru satisfacerea simţurilor—căsătorie care sub aparenţa monogamică deschide drum larg celei mai rafinate poligamii. Acest-fel de căsătorii duce la cele mai triste urmări: opoziţie între morala masculină şi cea femenină, neglijarea sentimentelor personale, inconştiinţa şi necugetarea soţilor duşi de acel dualism trist, două tendinţe egal de false: ascetismul care ia voluptatea ca un rău şi sensualismul care nu vede în dragoste de cît capriciul simţurilor.

Iar greşala cea mai mare, care decurge de aici, este neglijarea celei mai grave şi mai înalte datorii: datoria maternităţii şi creşterea copiilor.

Leacul tuturor ipocrisiilor care fac nefericirea oamenilor Ellen Key îl pune numai în dragostea adevarată. Ea crede că dacă, din sentimentul individual—amorul, s'ar face un amor înţeles în toată plenitudinea lui —amorul complect al sufletului şi al simţurilor — în vederea creerei unei familii sfinte şi frumoase; dacă s'ar uşura ruperea legăturei conjugale ori de cîte ori amorul ar înceta să o sanctifice, atunci s'ar pune capăt calculelor ruşinoase, ipocrisiei casnice şi s'ar face ca toate legăturile tinerilor să fie mai serioase şi mai sincere. Obiceiurile fetelor ar deveni mai libere, iar ale băeţilor mai curate. Numai adevarata dragoste curată ar transforma întreaga omenire, înobilînd voluptatea prin comunicarea spiritelor şi a inimelor şi făcînd ca barbaţii şi femeile să simtă şi să gîndească la fel fiind scutiţi de ori-ce tiranie a materiei pentru urmărirea unui aceluiaş scop, unui aceluiaş ideal.

Ellen Key cîntă libertata amorului care nu trebue confundată cu amorul liber. Libertatea amorului trebue să ne dea amorul cel mai curat şi cel mai stabil. Numai acest amor e în stare să facă adevarata legătură dintre oameni şi numai aceasta va putea fi baza cea mai solidă a căsătoriei care va aduce ameliorarea morală cea mai profundă a umanităţii.

Gabriel Monod aduce mari laude lui Ellen Key, dar în acelaş timp arată şi desacordul dintre ei din pricina divergenţei concepţiilor lor asupra vieţei. El zice că scopul vieţei să nu fie amorul: să trăim prin amor, dar nu pentru amor; e mare greşală a nu ţinea samă de caracterul social al instituţiei căsătoriei. A pune inspiraţia, sentimentul, entusiasmul şi amorul în locul datoriei şi a legii e greşit—numai datoria şi regula garantează durata amorului. „Marele amor" din care Ellen Key voeşte să facă legea unirei sexelor, e un lucru rar, care cere un concurs excepţional de împrejurări şi o întîlnire excepţională. Monod zice că, tocmai regulele şi legile fac să pătrundă şi în mase ideea supunei capriciului individual intereselor generale ale societăţei.

(Va urma)

Vaccinări şi revaccinări
cu limfa garantată
practică
Dr. A. Steuerman
Str. Golia No. 13

Ultime informaţii

○ **Fruntaşul nostru Al. A. Badareu a fost primit astăzi, la ora 6 jumătate, în audienţă de M. S. Regele.**

● *Ne întrebăm, cum se face că d. Stere, profesor de drept administrativ, mai competent de cît oricine în organizarea administraţiei, n'a suflat un cuvînt, atunci cînd guvernul liberal înzestra ţara cu o lege administrativă ca acea prezentată de d. Ionel Brăteanu?*

Nu cumva o fi din cauza diversităţei de păreri dintre d-nii Ionel Brăteanu şi Stere asupra acestei chestiuni?

Intr'adevăr în cursurile sale profesate la Universitate, d. Stere susţine şi demonstrează utilitatea autonomiei comunelor rurale, iar prin comparaţie cu Anglia arată că ultima soluţie de îmbunătăţire a stărei proaste de la sate o constitue autonomia comunei rurale.

Astfel stînd lucrurile pare că se explică de ce ministrul de interne s'a ferit de luminile d-lui Stere.

● *Numireă d-lui Haralambie Leca ca sub-director al teatrului naţional din Capitală este astăzi un fapt îndeplinit.*

E cazul de a spune: fericit oraşul care-l va găzdui, dar şi mai fericit oraşul din care pleacă.

In ce priveşte teatrul naţional din Iaşi putem spune că în sărăcia lui a furnizat pentru trei luni de directorat 15.000 lei.

Frumoase venituri, nu este aşa?

● *Se asigură ca la întrunirea de mîine a grupului carpist din localitate se vor produce din nou explicaţiuni violente între greceniştі şi junimişti.*

Tensiunea este din nou foarte mare în raporturile dintre aceştia şi un junimist de marcă spunea aseară:

— De un lucru vă pot asigura şi anume că în şedinţa de mîne se va alege bobul de mazere.

※ Mîine se va face tragerea la sorţi a membrului de la Curte care va prezida alegerea de la colegiului al III-lea de Dorohoi.

● *In urma telegramei primită din partea societăţei studenţilor în medicină, d. Haret a făcut o adresă Epitropiei sf. Spiridon, prin care cere explicaţiuni asupra motivelor care au determinat desfiinţarea clinicei d-lui profesor dr. Juvara.*

Epitropia a răspuns cum că clinica aceasta funcţiona contra legei şi a afirmat chiar un lucru neexact şi anume că facultatea de medicină are două clinici chirurgicale: una a d-lui dr. Sculy şi alta a d-lui dr. Bottez.

Lucrul este inexact în părte, întru cît secţia d-lui dr. Bottez este o secţie chirurgicală a spitalului şi nici de cum o clinică chirurgicală.

● **Legea contra trusturilor.**—Vorbind despre proiectul în chestiune *La Roumanie* scrie între altele în articolul său prim de astă-zi:

„Dar este ceva şi mai important. Proectul guvernului nu ţine nici o socoteală de distanţă. Nu poate cineva să ţie în arendă două pămînturi care întrec 4,000 hectare, fie ele una situată în ţinutul Dorohoiului, iar cealaltă în a Mehedinţului, cu mai mult de 1,000 kilometri distanţă.

Dar prin ce minune ţăranii din Dorohoiu sînt atinşi în libertăţile lor, de faptul că fermierul din Dorohoi mai ţine în arendă de asemeni şi un alt pămînt la 1000 kilometri distanţă?

Şi să nu se spună că, ceea ce s'a urmărit în fond, a fost să se lovească mai cu seamă în oare care arendaşi israeliţi din nordul Moldovei, care tindeau la un soiu de acaparare de pămînturi. Căci sînt în Oltenia şi în Muntênia arendaşi foarte mari de origină romîni şi de sentimente, care ţin în arendă pămînturi numeroase şi de întinderi foarte mari. In ţinutul Doljului, mai ales am putea cita numele mai multor asemenia arendaşi, şi nu vedem de loc întru cît această clasă muncitoare şi economă de oameni trebuie să fie lovită fără nici un avantaj explicabil pentru ţarani.

Proiectul de lege nu respectă contractele arendăşeşti existente de cît până'n Aprilie 1910.

Chiar dacă am admite o violare atît de strigătoare a contractelor, totuşi ar trebui să se acorde termene îndestulătoare pentru ca legislaţiunea concepută în interesul general să nu devie o măsură prea aspră pentru nişte oameni, care, avînd încredere în legile ţărei, şi-au plasat capitalurile în întreprinderi licite şi legale.

Termenul de doi ani este cu totul prea scurt, mai ales dacă se menţine sistemul proectului de lege care nu loveşte numai în arendările de moşii situate una lîngă alta sau la foarte mici distanţe, ci ori care fel de arendare de a mai multor pămînturi.

Sînt un mare n u m ă r de arendaşi romîni,—dintre acei cari au făcut mari jertfe pentru propăşirea agriculturei, dintre acei care cu ocazia expoziţiei naţionale de la 1906 au obţinut cele mai înalte resplătiri pentru progresele lor agricole,—şi care or să ajungă oameni ruinaţi prin simplă această clausă a proectului de lege.

Intr'adevăr, aceşti harnici şi buni arendaşi nu sînt buni agricultori de cât numai fiind că au vîrît enorme cnpitaluri în gospodărie, moşii şi vite; nu sînt buni agricultori de cît pentru că au adus îmbunătăţiri terenurilor arendate, bazîndu-se pe o lungă perioadă de stăpînire. Aceştia vor fi aspru loviţi. Şi încă odată repetăm, că acum cînd legea „Contractetelor agricole" a fost votată şi aplicată, nu mai poate fi învocat nici un motiv de urgenţă.

● Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că de oare-ce sunt dezartori din armatele vecine care trec la noi în ţară şi stabilindu-se în judeţele de lîngă graniţă, întreţin relaţii cu amicii lor de idei pe peste hotar, să ia măsuri ca de îndată ce vre-un străin din categoria celor mai sus ar primi autorisaţia de a se stabili în ţară, să i se fixeze ca reşedinţă un loc în judeţele nelimitrofe cu statele vecine.

● Ministerul instrucţiunei publice a aprobat cererea societăţei de muzică din Iaşi, de a i se pune la dispositie localul şcoalei „Vasile Alexandri" pentru a ţinea şedinţe.

● Marţi 25 Mart a. c. se va oficia cu o desebită solemnitate hramul bisericei Buna-Vestire, din strada cu acelaş nume.

In aceiaşi zi se va oficia şi un parastas pentru defuncţii donatori ai acelei biserici.

※ Astă-zi după amiazi la orele 2 a avut loc înmormîntarea regretatului căpitan Mihail D. Mihail, consilier judeţean.

Au azistat la trista ceremonie membrii consiliului judeţean, precum şi mai mulţi membri ai clubului liberal cunoscuţi şi prietini.

● Astăzi dim. Camera de meserii a întocmit statutele tip pentru cele 4 corporaţii ce vor funcţiona cu începere de la 1 April, rămînând ca ele să fie predate fie-cărui comitet de corp în parte, spre a le discuta şi admite.

● Consiliul de răsboiu al corp. 4 de armată va judeca în viitoarele şedinţe, între alţii, pe soldatul Anastasiu Gr. Dumitru, din reg. 7 calaraşi, pentru faptul de dezertare repetată în ţară în timp de pace, cu luare de efecte de mare echipament şi armatură.

● Au fost internaţi la institutul antirabic următorii: Paraschiva N. Miteanca din Vaslui, D. V. Nichita din Dorohoi, Anica Şotrocan şi Lora Munteanu din Botoşani, Gh. A. Zoiţei din Broscăuţi (Dorohoiu), D. V. Morariu din Dorohoiu şi Maria Vacniuc din Dămăcheni (Dorohoiu).

● Ministerul de domenii a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că a aprobat oferta d-lui I. Brill pentru parchetele pădurei Golăeşti, cantonul Lunca de şes cu 701 lei hectarul, pe un period de 4 ani.

● Se ştie că la 7 Aprilie încetează cursa vagoanelor penitenciare, pentru transportarea deţinuţilor, aceasta în vederea serbătorilor Paştelui.

Direcţia închisorilor a pus în vedere direcţiunei penitenciarului din localitate să ia măsuri ca să transfere pe toţi deţinuţii la aresturile ce urmează a fi transportaţi pînă cel mai tărziu la 4 Aprilie.

● Inmormîntarea preotului Dimitrie Constantinescu, directorul şcoalei primare Trei-Erarhi, va avea loc Vineri.

Ministrul instrucţiunei a decis ca în semn de doliu, şcoalele primare din localitate să suspende cursurile Vineri după amiazi.

Clubul liberal şi cercul didactic au arborat drapelul negru.

● **Judiciare.**—Secţia II-a a Curţei de Casaţie a cercetat eri recursul fostului poliţai de Bacău Sascău şi a lui Ţintulescu, condemnaţi precum să ştie de către Curtea de Apel din Iaşi la cîte 3 luni închisoare şi 5000 lei amendă pentru că au maltratat pe medicul veterinar Vasian din acel oraş.

Inalta Curte a respins recursul.

— Curtea de Apel secţia I-a judecă astă-zi procesul dintre d. Alex. Sturdza şi d. Zotta, pentru despăgubiri.

Curtea a respins apelurile birjarului Teodor şi al d-lui Al. Sturdza, menţinînd sentinţa tribunalului prin care ambii sunt condemnaţi la cîte o sută lei amendă în folosul statului.

Partea civilă s'a retras din instanţă.

— Aceiaşi Curte va judeca Sîmbătă procesul dintre compania conductelor de apă din Liège şi primăria comunei Botoşani, pentru bani.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 19 Martie

Proiect extraordinar

Bucureşti.—Peste cîteva zile cel mult, guvernul va veni cu un proiect de lege prin care este autorizat să rescumpere în preţul costului toate moşiile cari sînt astăzi în stăpînirea societăţilor de asigurare.

Ştirea aceasta a provocat mare zarvă în cercurile politice, căci din nou este vorba de o expropiare silită şi deci întreaga chestiune a drepturilor de proprietate, cari nu trebuesc atinse, este adusă în discuţiune.

Consecinţele legei trusturilor

Bucureşti.— Piaţa s'a resimţit eri de efectele proiectului contra trusturilor.

Acţiunele multor instituţiuni financiare şi în special ale Băncei agricole au suferit o simţitoare scădere. Aceasta din cauză că marii arendaşi din Muntenia sunt angajaţi cu mai mult de 15 milioane la diferite instituţiuni financiare. Să citează cazul arendaşului Popescu, care numai la Banca Agricolă este angajat cu peste un milion.

Intru cît aceşti arendaşi se vor resimţi de efectele legei, instituţiile financiare cu care ei lucrează, nu vor putea să nu se resimtă şi ele.

Incidentele politice de la Iaşi

Bucureşti.—In numărul din „Săptămîna" apărut astă-zi în Capitală, d. Gh. Panu se ocupă de rezultatul alegerei de la balotaj şi spune că d. Buicliu n'ar fi fost ales dacă cele tabere conservatoare, în luptă astă-zi ar fi fost înţălese.

D-sa încheie articolul ast-fel:

„Ceia-ce pot afirma încă odată este că dacă actuala direcţie a partidului liberal de la Iaşi va mai continua, scopul partidului liberal nu se va atinge nici odată. Din contra, liberalii, vor deveni din ce în ce mai slabi, iar neînţălegerile din ce în ce mai mari".

Vorbind apoi de neînţălegerile care au isbucnit în rîndurile carpiştilor după ce face cîte-va zeflemele reuşite dă dreptate d-lui Matei Cantacuzino în contra d-lui Greceanu.

Acţiuuea bătrînilor liberali

Bucureşti. — Joi seara se vor întruni din nou acasă la d. Stoicescu, liberalii nemulţumiţi pentru a discuta asupra situaţiunei ce li s'a creat în partidul liberal.

Ziarele liberale zeflemisesc aceste întruniri şi spun că d. Stoicescu nu urmăreşte prin ele un scop politic ci pentru a pune în evidenţă sentimentele de ospitalitate de care este animat.

Posturi noui

Bucureşti. — Prin noul budget al ministerului de Interne se înfiinţează un loc de director general al Siguranţei Statului, un loc de şef de serviciu la direcţia Comptabilităţei şi un loc de secretar al Consiliului permanent administrativ.

Renunţare

Bucureşti. — Din cauza numeroaselor proiecte de legi ce sunt de votat şi a budgetului, d. Emil Costinescu a renunţat de a mai prezenta în actuala sesiune proectul său pentru reorganizarea Ministerului de finanţe.

«Opinia» la Casaţie

Bucureşti.—Azi a venit în continuare înaintea Curţei de Casaţie secţia II, recursul d-lui Lascar Antoniu în contra hotărîrei curţei cu juri din Iaşi de a'l judeca în absenţă, în procesul intentat de d. Abg. Buicliu pentru nişte notiţe apărute în ziarul „Opinia".

Iată motivele de recurs ale d-lui Anteniu.

1). *Rea interpretare şi aplicare a art. 483 pr. p. şi art. 24 şi 105 din constituţie.*

Fiind dat în judecată înaintea curţei cu juri din Iaşi de reclamantul Abg. Buicliu, pentru cuvîntul că ziarul «Opinia» al cărei unul din directori eram, l'ar fi calomniat prin cîte-va informaţiuni.

La ziua judecăţei, din diferite împrejurări, nu m'am putut prezenta şi atunci curtea cu juri, în loc să mă judece dînsa în absenţă, conform art. 483 p. p.. şi cu drept de opoziţie în caz de condemnare printr'o greşită interpretare a articolului menţionat şi rea aplicare a art. 24 şi 105 din constituţie şi în contra jurisprudenţei constante ale acestei înalte curţi constitue comisiunea juraţilor şi pune în dezbatere faptul ce mi se impută, dă cuvîntul reprezentantului ministerului public care susţine acuzarea şi în urmă, făcînd şi rezumatul desbaterilor, pune juraţilor chestiuni de daune interese ale părţei civile.

Juraţii răspund afirmativ, dar curtea achitîndu-mă de faptul penal, mă condamnă la 1 leu despăgubiri civile pe baza unui verdict dat cu violarea unui text precis.

Prin aceasta curtea a comis un vădit exces de putere.

2). *Violarea autorităţei lucrului judecat.*

Din momentul ce curtea cu juri mă achită de penalitatea faptului, nu mai putea să mă condamne la daune chiar pe baza unui verdict ca acel pronunţat în specie, întru cît curtea însăşi achitîndumă de acuzarea adusă mie nu găsise că sunt măcar responsabil de daune civile către reclamant.

Curtea procedînd ast-fel de a mă condamna la daune, a violat autoritatea lucrului judecat, resultînd din prima parte a decizuinei acelei curţi.

Din partea d-lui Lascar Antoniu a vorbit d. Alex. A. Badăreu, care a susţinut că recursul d-lui Abgar Buicliu trebue respins:

1). *Fiind-că nu este făcut în termen;*

Căci conf. art. 397 din codul de pr. p. recursul trebue făcut în termen de 24 ore, or din dosar se constată că verdictul a fost dat în ziua de 11 Decembrie, iar recursul a fost făcut în ziua de 14 Dec.

1) Nu se poate admite recurs din partea părţei civile de cît în cazul când deliquentul fiind achitat de pedeapsa penală nu s'au acordat daune civile.

3) Abgar Buicliu a făcut recurs după-ce s'a retras din instanţă; ori, d-sa din momentul ce s'a presentat nu mai putea să facă recurs.

In ce priveşte recursul d-lui Lascar Antoniu, d-sa cere admiterea recursului şi casarea fără trimetere, întru cît comisiunea juraţilor nu poate să judece în lipsa deliquentului şi că cel în contumacie nu trebue să fie judecat de cît de Curte.

D. procuror cere respingerea recursului părţei civile şi casarea în interesul legei.

Curtea, după o deliberare de 3 sferturi de oră, amînă pronunţarea hotărîrei pentru după sfîrşitul şedinţei.

Audienţă

Bucureşti.—Comisiunea inginerilor hotarnici a fost primită astăzi în audienţă de ministrul de interne.

Delegaţii au cerut ca să deie ingenilor hotarnici măsoriştele pentru islazuri şi toate cele prevăzute prin noua lege a tocmelilor agricole.

Călătoria Preşedintelui

Paris.—Se svoneşte că călătoria preşedintelui Fallieres la Stockolm este fixată pentru a doua jumătate a lui Iulie.

Respingere de recurs

Roma.—Sentinţa Curţei de casaţie declară că recursul făcut de fostul ministru Nasi nu se poate primi.

Cereri de trupe

Roma. Ministrul de externe al Italiei Tittoni a declarat că guvernatorul coloniei din Somaliland a cerut 800 de ascaris, dar guvernul a ordonat să-i se trimeată 1000 cu ofiţerii şi proviziunile necesare.

Dimisiunea în corporé

Helsingfors.—Toţi membrii administraţiunei senatului au decis în unanimitate să comunice guvernatorului general intenţiunea lor de a demisiona.

Numirea unui ambasador

Londra. — Ziarul „Daily News" anunţă că ministrul de externe de la Washington nu s'a hotărît încă să numească pe Hill ca ambasador la Berlin. E mai probabil că Griscom, ambasadorul actual la Roma va fi trimes în această calitate la Berlin.

Consiliul de miniştri

Paris.—La consiliul de miniştri ţinut la Eliseu, ministrul lucrărilor publice a anunţat că conferenţa internaţională de la Berna, în ce priveşte căile ferate, ce se vor construi spre a lega tunelul Simplon cu liniile ferate existente, îşi va relua lucrările sale la 5 Mai viitor.

Preşedintele Ealières a ratificat interzicerea fosforului alb pentru fabricaţia chibriturilor.

Camera

Bucureşti.—Inainte de deschiderea şedinţei, d. Carp face o agitaţie colosală printre deputaţi în contra legei trusturilor.

Şedinţa se deschide la 2 şi un ※ ert.

D. Spiru Haret depune un proect pentru deschiderea unui credit de 35000 lei, necesar epitropiei sf. Spiridon.

Se votează un credit de 160000 lei, necesar direcţiunei generale a poştelor şi telegrafului.

Se alege comisiunea care să examineze lucrările palatului parlamentului, d-nii V. Brătianu, G. Assan, Alex. Marghiloman, Porumbaru, Alex. Juvara, C. F. Robescu şi Romanescu.

De remarcat este că d. Alimănişteanu, care era pe lista guvernului a căzut şi în locul d-sale a fost ales d. Romanescu.

Şedinţa continuă.

Creditul Fonciar urban din Iaşi

CONVOCARE

In ziua de 16 (29) Mart 1908, neîntrunindu-se Societarii în numărul cerut de art. 54 din statute; d-nii societari sunt convocaţi din nou în Adunare generală conform art. 54 al. 2 din statute pentru ziua de 6 (19) April 1908, ora 1 p. m., în localul Societăţei strada Lăpuşneanu, pentru rezolvirea cestiunilor puse în ordinea de zi publicată prin Monitorul oficial No. 222 a. c. şi anume:

Cestiunile la ordinea zilei sunt:

1. Darea de seamă şi operaţiunile societăţei pe 1907 şi bilanţul:
2. Descărcarea consiliului de administraţie de gestiunea sa pe 1907.
3. Votarea Budgetului pe 1908.
4. Alegerea a 2 membri în consiliul de administraţie în locul d-lor C. T. Carp şi I. N. Motăş eşiţi la sorţi de drept.
5. Alegerea comitetului Detentorilor de scrisuri fonciare.

D-nii Societari pentru înscriere se vor conforma art. 49, 51 şi 53 din Statute precum şi d-nii detentori de scrisuri fonciare se vor conforma art. 65 din statute, Totodată se mencionează, că Adunarea, pentru arătata zi, va ţinea şedinţa cu ori care va fi numărul d-lor societari prezenţi şi valoarea titlurilor lor.

Direcţiunea.

LABORATOR SPECIAL
PENTRU
Analize medicale
Dr. Med. Ioan Nimereanu
Pentru a putea răspunde tuturor cererilor îşi asociază şi pe
Dr. Med. P. COSTIN
Medic secundar de spital
Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

DOCTOR SUZANA WECHSLER
Boli de femei.—Faceri.
Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun

NOUL CORSET HIGIENIC
solid şi elegant e
The American Long CLIGING CORSET
croială după sistemul prescris de medicii americani se găseşte şi se efectuiază numai la
FABRICA DE CORSETE
IANOVICI & WECHSLER
Iaşi Str. Lăpuşneanu 37, Iaşi

Gonsan
—ANTIBLENORAGIC—
Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, scurtează durata boalei şi prêntîmpina complicaţiuni. Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare
De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii cu 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumatate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50 lei	1/4	Un sfert	9.00 lei
1/2	Una jumătate	18.00 lei	1/1	loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria).

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia
BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:
Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE COJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile iodului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăr ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, cancerose, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi evitează iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIE

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea ELIXIRULUI GUILLIÉ est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primese spre expediare la America bagaje şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 394.—IAȘI, Vineri 21 Martie 1908

Respuns d-lui Panu

D. Panu, în articolele din „Săptămâna“ d-sale, sub titlul de: Fetișismul în politică, cu un apropo cam nenorocit, numește anabaptiști vre-o cîți-va dintre profesorii grupați în jurul d-lui Take Ionescu.

Dacă autorul vrea să înțeleagă prin această denumire ironică „rebotezații politici“, atunci ce nume trebue să-și dea d-sale, care a cutreerat toate partidele noastre politice; desigur își rezervă titlul de mare pontif anabaptist.

Citind proza d-lui Panu, cu logica d-sale așa de schimbătoare de la număr la număr, te întrebi: ce îl autorizează pe acest veșnic nemulțumit al politicei, să cenzureze cu un spirit așa de aspru pe toți și toate din această țară? Este oare experiența jidovului rătăcitor și autoritatea sa morală? Este oare dreptul de critică a omului conștient de activitatea sa rodnică?

Sau este numai trebuința de a-și vărsa veninul acumulat al unui om care nu și-a ajuns țelul în viață, și amărît de loviturile primite în lupta vieței, se resemnează cu greu la rolul secundar și ingrat la care este redus?

In binevoitorul articol destinat mie, pe lîngă multe răutăți, declară că până la acea epocă n'avea cunoștință de existența mea nici cum de ocupațiunele mele. Acest lucru nu mă miră cîtuși de puțin de oarece avem cîmpuri de activități deosebite; pentru cine însă are pretențiunea de a fi în curent cu mișcarea culturală și științifică chiar numai la noi în țară,—și d. Panu are această pretențiune,—lucrul este mai greu de explicat.

Dar într'adevăr, de vre-o cîtă-va vreme, preocupațiunele d-lui Panu sunt îndreptate aproape exclusiv în munca sa zadarnică de a distruge pe Take Ionescu și pe partizanii săi.

Eu însă l'am cunoscut pe d. Panu și l'am urmărit. L'am cunoscut altă dată ca o capacitate, și la un moment dat chiar ca o forță politică, de multe ori însă o forță distrugătoare și nefastă chiar pentru bietul său partid radical; acum însă nu-l mai cunosc. Și sunt mulți de sigur cei cari fac aceiași constatare. *Ce ai fost și ce ești!*

Activitatea sa politică din această ultimă fază, a fost acea a unui suflet pătimaș și pismaș care a căutat să înjosească și să batjocorească, rînd pe rînd, pe cei ce erau deasupra lui, și nici unul din șefii succesivi ai partidelor politice n'au scăpat de atacurile lui, după cum altă dată atacase cu atîta vehemență pe însuși Regele țărei.

De astă dată *omul periculos* este Take Ionescu și în contra lui se îndreaptă săgețile otrăivte ale d-lui Panu.

Dat fiind firea d-sale, lucrul este explicabil, cînd vede pe acest mare bărbat politic, șeful unui partid puternic și cu viitor, cu cei mai numeroși și cei mai devotați partizani, cari îl urmează din convingere și cu simpatie, pe cînd d-sa, bietul om, după o viață întreagă de zbuciumări și transformări, nu a ajuns să-și realizeze măcar visul unui portofoliu ministerial, și nici n'a putut să-și păstreze partizanii grupați altă dată în jurul său.

I-a lipsit de sigur pe lîngă alte calități de șef, acel suflet larg și iubitor care leagă în mod trainic pe prieteni și pe tovarășii de luptă.

Ura sa cea mare în contra a tot ce este takist este așa de orbitoare, în cît a devenit o adevărată manie de moșneag; și cînd pe alte terenuri d. Panu mai poate încă judeca, îndată însă ce este vorba de Take Ionescu și de prietenii lui, vede *roșu*, își perde complect judecata și se repede cu furie asupra tot ce îi ese în cale, defigurînd cu o rea credință uimitoare textele și ideile, exagerînd pe unele, scoborînd pe altele, pentru susținerea tezei scumpă sufletului său.

Dar și mai trist, își termină polemica prin calambururi și jocuri de cuvinte, deformînd numele întocmai ca clovnii de bîlciuri pentru a produce rîsul ușor al unor mentalități inferioare.

Să-l lăsăm dară pe d. Panu să-și continue mania d-sale, căci nu este vătămătoare de cît pentru dînsul, pentru noi n'are nici o importanță.

Cu toate că eu sunt necunoscut de d. Panu, nu rîvnesc la gloria d-sale și nădăjduesc că ajuns la limita vrîstei, va rămînea după urma activității mele ceva pozitiv, dacă nu pe terenul politic, dar pe cel științific, pe care d. Panu îl ignorează complect.

Dr. Hurmuzescu.

SITUAȚIE PERDUTA

Directorul „Săptămînei“ continuă accentele sale tînguitoare pe tema ruinei partidului liberal ieșan și d-sa recunoaște fără înconjur că starea actuală de lucruri este din cele mai detestabile.

Dar și de astă dată d. Panu dovedește că este tare, foarte tare, cînd ie vorba de negativ, cînd ie vorba de a critica sau a distruge și că ie slab, foarte slab, cînd ie vorba de pozitiv, de a indica un remediu sau a crea ceva.

D-sa are aerul de a nu spune tot ce gîndește în această chestiune din fineță politică, pentru ca adversarul să nu tragă folos. De aceia se mulțumește cu lucruri vagi cînd ie vorba de a indica remediul răului.

In realitate cauza decăderei liberalismului la Iași nu este directiva greșită sau lupta pentru acapararea acestei directive. Răul ieste mai profund și nu unui om ca d. Panu poate să-i scape explicația reală.

Cauza actualei stări a liberalilor din Iași trebue căutată în lipsa de directivă și unitate la centru. In vremuri ca acele prin care trecem noi, chestiunele de coterii dispar la urma urmei față de măreția problemelor ce se pun, iar unitatea de idei pune frîu interesului personal și meschin.

Cînd, însă, omogenitatea nu există, unitate în directivă de asemenea, ideile evoluează de la o zi la alta, iar idealul nu rezultă din cercetarea lucrurilor și analiza rostului lor ci din cine știe ce impresiuni culese din cine știe ce loc, cu siguranță că locul ideilor îl vor lua patimele, în locul luptei pentru binele public vom vedea lupta apetiturilor dezlănțuite.

Și de aceia ie foarte logic ceea ce se întîmplă la liberalii ieșeni, ie normală pretențiunea nevrîstnicilor partidului de a acapara direcția, după cum normală ieste lipsa de încredere ce o astfel de organizație o inspiră marelui public.

Acesta ie adevărul adevărat.

Indolență criminală

Teribila febră-tifoidă a reapărut—sau mai bine zis din endemică ce este la Iași a îmbrăcat forma epidemică.

Din nou cazurile se înmulțesc—cu o repeziciune uimitoare; din nou sălile spitalelor gem de pacienți atinși de groaza boală—și nici personalul medical nu scapă de contaminare; din nou doliul cuprinde numeroase familii—căci formele pe care le îmbracă de asta dată epidemia sunt din cele mai grele.

Și printr'un bizar contrast, ca și cum ironia lucrurilor a ținut să apară cît mai evidentă, această epidemie se produce atunci cînd lucrările pentru aducerea apei se fac cu multă energie și cînd stradele Iașului au început a fi sfredelite pentru a se așeza conductele de apă sau tuburile pentru canalizare!

E un suprem adio pe care febra tifoidă voiește parcă să-l ia de la ieșeni—căci speranța tuturor este că rezolvirea chestiei apei, canalizarea și toate celelalte lucrări vor însemna sfîrșitul relei stări sanitare actuale a Iașului.

Dar, după cum individului nu-i este permis să nesocotească ziua de astăzi pe baza iluziilor ce le nutrește pentru ziua de mîine, tot astfel și o administrație vigilentă nu poate să se culce pe laurii speranțelor de mîine și să uite complect lipsurile de astăzi.

Din nenorocire, însă, actuala administrație comunală—secundată de serviciul sanitar—comite această greșală.

S'a semnalat din timp și de către oameni competenți că mahalaua Broscăriei,—din cauza fîntînelor ei infectate și prea la suprafață și din cauza lipsei de latrine—este locul de unde se propagă febra tifoidă.

Ce măsuri a luat administrația comunală? Și doar ele erau foarte simple și absolut indicate. Opritu-s'a consumul apei din fîntîni? Luatu-s'a măsuri pentru astuparea lor? Nimic.

Lucrul acesta constituie o indolență cu adevărat criminală, căci vieți numeroase sunt sacrificate iar doliul se întinde tot mai mult printre locuitorii Iașului.

Incă odată, suntem în prezența unei indolențe criminale.

CATE-VA NOTE

In *Epoca* debutează zilnic cîte o forță, care, ca toate forțele obscure, se presintă cu nume...artistice. După ilustrul necunoscut Mircea Demetriad, care s'a scremetuit să fie băiat de zahăr, a venit acum rîndul pseudonimului D. D. Alexandrescu.

Iată concluzia finală la care ajunge d. Alexandrescu în combaterea takismului: „...care în atacerea conversiunei a fost mai mult șmeker de cît Necker“.

A vorbit adică, în versuri. Dacă vorbea în proză ar fi pocnit'o și mai orbil.

*

Nababul publică actul de mulțumire pe care d. Costinescu i l'a adresat cu prilejul gestului curajos al Nababului de a renunța la ceea ce n'avea de luat.

Tot d. Costinescu, în Senat, a spus Nababului că despăgubirele se vor plăti după ce vor fi evaluate. Ori nu s'a evaluat încă nimic. Din partea Nababului s'a făcut doar o auto-evaluare.

Prin urmare d. Costinescu și-a bătut joc de Nabab, care obicinuește să ia în serios zeflemelele, dovadă că a primit să fie șef de guvern.

Cum se apără d. Nenițescu

Iată-i dar pe cantacuzinești tînguindu-se contra unor pretinse calomnii!

Lucrul nu-i fără oare-care interes—cel puțin dintr'un anumit punct de vedere. Pretențiunea acestor oameni care, după ce, în mod perfid și sub masca prieteniei politice, au răspîndit—une-ori chiar făurit—calomnii la adresa noastră, și care se bocesc că-i calomniăm, nu-i un lucru care să nu merite oare-care atențiune.

Dar în definitiv de ce se plînge d. Nenițescu în contra noastră? Pentru că, urmînd felul de a argumenta al *Epocei*, am întrebat și noi pe acei de la ziarul d-lui Filipescu, cam ce ar spune dacă am pune în legătură faptul că d. Nenițescu a prezidat ședința Camerei în care s'a pus la vot împămîntenirea d-lui Wachtel cu acel că fostul vice-președinte al Camerei conservatoare a devenit *apoi* acționarul fabricei Wachtel?

Calomnie—strigă în cor puritanii cantacuzinești prin și mai puritana *Epoca*.

Dar dacă faptul constitue o calomnie pentru d. Nenițescu, cu cît mai mult constitue el o calomnie pentru fruntașul nostru Alexandru A. Bădărău, care nici n'a făcut vr'o lucrare pregătitoare acelei împămînteniri, nici n'a prezidat ședința Camerei în care Wachtel a fost împămîntenit, nici n'a luat parte la ședința Camerei cînd s'a votat împămîntenirea, nici n'a devenit acționarul fabricei *după* împămîntenirea d-lui Wachtel? Cu atît mai mare ie calomnia pentru d. Bădărău care, ca ieșan, mai curînd putea să devie acționar al unei intreprinderi ieșene, d-sa care cunoaște și dă concursul orcărei întreprinderi de natură a folosi Iașului, de cît d. Nenițescu, din București, care n'are nici o legătură cu Iașul.

Dar apărarea d-lui Nenițescu mai are un alt punct slab—și asupra căruia înzistăm în treacăt numai astăzi.

D-sa recunoaște că a prezidat ședința de la 12 Ianuarie, în care votul pentru împămîntenirea lui Wachtel a fost declarat nul, dar că a doua zi a plecat la Berlin.

Nici vorbă că important era chestiunea punerei la vot—ceea ce s'a făcut, cînd a prezidat d. Nenițescu—pentru că odată pus la vot, nu mai iera nevoie de concursul desinteresat al unui abil președinte pentru ca votul să fie repetat în caz de nulitate. Regulamentul Camerei ie destul de lămurit în această privință.

Dar chiar faptul în sine, așa cum ie prezentat de d. Nenițescu, nu-i tocmai exact.

Drept este că ședința de a doua zi, acea de la 13 Ianuarie, în care s'a admis împămîntenirea d-lui Wachtel, n'a fost prezidată de d. Nenițescu, **dar d-sa n'a lipsit din cameră în acea zi, cum susține în scrisoarea sa, căci din dezbaterile apărute în „Monitorul oficial“ se vede lămurit că d-sa a fost prezent la acea ședință.**

Atunci?

Dar n'am sfîrșit—mai cu samă că avem de gînd să explicăm și rostul votului, căci nu trebuie uitat că d. Wachtel a fost împămîntenit cu *67 voturi pentru, un vot contra.*

OAMENI ȘI LUCRURI

ELE...

Mappa și sertarul unui gazetar sunt pline totdeauna nu numai de scripte propriu zise, dintre acele ce așteaptă din o zi pe alta să vadă lumina tiparului,—dar și de manuscrise cu totul de altă natură, între care un număr de scrisori anonime, de confidențe discrete, de spovedanii intime. Cu deosebire ziaristul care și-a făcut ori a primit specialitatea de a observa și a scruta colțurile sentimentale și aspectele sufletești ale vieței de toate zilele, care își consacră activitatea publicistică întru observarea mișcării înfinite și varietății imense a întîmplărilor din domeniul sensibilității,—devine fără de voie tovarășul ales de multe, nenumărate gînduri și reflecții așternute de mîni tremurătoare, de inimi înduioșate și uneori adînc zguduite de furtunile simțirii.

Lucrul nu e de mirat. Cetitoarea care găsește adeseori propriile ei întîmplări și reflecțiuni, propriile ei gîndiri și meditații, propriile ei emoțiuni și tristeți în proza repezită zilnic pe hîrtie de culegătorul de senzații, nu poate—în momente de singurătate sau de melancolie—să nu vadă în el—ca printr'o prizmă de idealizare—un tovarăș vrednic și înțelegător și astfeliu se hotărește lesne să-i împărtășască ceva din tainele-i sufletești, de a-i le povesti, fără a cere vr'un respuns ori vr'o povață...

Ea nu-l cunoaște—uneori nu-i știe numele—nici nu dorește să-l cunoască. Ea nu comunică doară cu dînsul, personal, ci cu scrisul lui, cu avantagiul ce-i prezintă de a-i da în vileag anumite reflecții pe care și ea ar fi avut dorința de a le vedea exprimate.

Și de aceea se decide lesne de a-i scrie, comentînd cutare părere, cutare inspirație, lăudînd ori criticînd ceea ce i-a oferit să citească, controlînd părerile lui în lumina propriilor sale întîmplări identice—și prin ce întîmplări, prin ce peripeții nu trec sufletele tinere și simțitoare ale femeilor de la o anumită vrîstă începînd: din primii ani ai iluziilor și ai visărei pînă pe pragul întâielor decepțiuni dureroase! Și cînd toate aceste ea le așterne într'o slovă tremurată și adeseori prefăcută—în interesul superior al discreției unei—cui le-ar putea trimite oare, dacă nu publicistului căutător de întîmplări cu anumit interes psihic, cui, dacă nu lui, care de atîtea ori i-a povestit, mîngăind-o, peripeții asemănătoare din luptele altor vieți, din domeniul altor aventuri?

...Iar noi privim cu o nedumerire, în care se imbină uneori plăcerea și compătimirea în același timp, privim la slova tremurată și prefăcută, dar păstrînd toate trăsăturile grației femenine și ne întrebăm ce adîncă și răscolitoare furtună a înarmat mîna tremurătoare, a încuragiat gîndirea înaripată ca să aștearnă rîndurile acele, mărturisirile acele intime și să le trimită în plicul alb, albastru sau roz, necunoscutului, străinului confident?

Une ori ni se pare gestul cam cutezător, actul—cam romantic. Cele de mai multe ori însă ele ne isbesc în chip întristător și nu ne atingem de rîndurile primite,—pentru a nu profana o discretă și poate involuntară mărturisire a unei simțiri. Ci le păstrăm, cu tainică recunoștință, cum se păstrează petalele unor flori culese în momente frumoase, ori dăruite de o mînă delicată.

Rodion

„RADIOACTIVITATEA“

—Conferința d-lui prof. dr. Hurmuzescu—

Duminică seara la „Societatea geografică romînă“, distinsul profesor de la Universitatea din Iași și unul din cei mai savanți fisiciani ai țărei, d. dr. Dragomir Hurmuzescu, a dezvoltat conferința d-sale despre „substanțele radioactive“, distribuirea și formarea lor, precum și despre noua teorie a constituțiunei materiei ce rezultă.

D. dr. Hurmuzescu este un cunoscător al chestiunei și lucrările sale în această direcțiune sunt de o însemnătate universală. Conferința d-sale prin urmare a fost urmărită cu multă atenție, cu atît mai mult cu cît „radium“ a provocat nu numai în lumea pur științifică discuțiuni, ci a fost prilejul a nenumărate desbateri și în lumea filosofică asupra constituțiunei materiei.

Radium, spune d. Hurmuzescu, a fost prin descoperirea sa un adevărat eveniment pentru omenire. Dotat cu o putere de iradiere a luminei, el se resfrînge chiar prin corpurile opace și iată una din calitățile sale care îl pun în fruntea tuturor corpurilor chimice prin întrebuințarea sa, fie în domeniul experiențelor de laborator, fie prin proprietățile sale terapeutice în domeniul experienței medicale.

Răspîndit în toate corpurile, radium e un corp universal. El are proprietatea de a se transforma în diferiți compuși, pînă cînd la urmă rămîne plumb ordinar. Această proprietate de a se transforma în diferiți compuși, a făcut pe unii filosofi materialiști să se întrebe dacă radioactivitatea n'ar fi o proprietate generală a materiei. Cum puterea sa radioactivă se găsește și în straturile adînci ale pămîntului, în apele minerale, în produsele solului, cărbuni, petroleu, el pare a fi motorul întregei emanațiuni calorifice a pămîntului. De o putere colosală de iradițiune calorică, el desvoltă aproape 130 de calorii, de gram. Poincaré a dedus de aci această observație foarte ingenioasă: „Dacă soarele mai are până la răcire 500 milioane de ani, ei bine, un centimetru cub de radiu ar fi suficient astrului acesta ca să mai dea căldura pe care o dă astăzi încă vre-o cîte-vă sute de milioane de ani“.

De și e atît de universal, radium e însă greu de obținut în stare de puritate și se extrage cu greutăți colosale din niște mine situate lîngă Karlsbad. Pentru a se extrage 3 miligrame au trebuit aproape 50000 de mărci, un miligram costa 400 de lei și numai Rotschild și-a permis luxul a-și cumpăra șapte centigrame.

D. dr. Hurmuzescu s'a oprit în conferința d-sale de asemeni, asupra radioactivității petrolurilor noastre asupra cărora a făcut studii complecte și unice în această direcție. O lucrare precedentă pe care a publicat-o și de care am dorit de mult să ne ocupăm ne va reține o clipă spre a da în vileag rezultatele la care a ajuns d. profesor Hurmuzescu *)

Numeroasele lucrări, zice d-sa, executate asupra radioactivității substanțelor trase din sol par să ne impună ideia că această proprietate își are sediul în solul însuși

Este aceasta o proprietate generală a elementelor chimice sau e datorit numai corpurilor radioactive și a elementelor lor de transformație care se găsesc răspîndite pretutindeni?

Iată întrebarea ce trebuește pusă dela începutul studierei acestei chestiuni.

Corpurile radioactive până în present cunoscute sunt *Uranium*, *Actinium*, *Radium*, *Thorium*, iar după d. Boltward și *Ionium*, dar cel mai activ e fără îndoială radium.

Aceste corpuri existînd în interiorul scoarței pămîntești produc emanațiuni și transformațiuni și se găsesc prin urmare în toate corpurile solide și lichide continute în profunzimea scoarței terestre.

Experiențele făcute asupra apelor minerale, argilei, pămîntului, luat din adîncimile scoarței, asupra aerului din grote, peșteri, pivnițe, arată că toate acestea

*) *La radioactivité de pétroles de Roumanie* par dr. Hurmuzescu profeseur a l'Université de Iassy.

conţin o radioactivitate mai mare decît acele ce au stat într'un contact mai direct cu aerul atmosferic.

De aci rezultă însemnătatea pentru geologi de a studia radioctivitatea terenurilor, de oare ce se constată că există o relaţie între diferitele substanţe extrase din sol şi factorii geologici, cum de asemeni trebuesc studiate apele minerale de oare ce acţiunea lor e atribuită emanaţiunilor conţinute în aceste ape şi de aci neeficacitatea lor băute departe dela surse.

***

Petrolul găsindu-se în scoarţa terestră în mijlocul emanaţiunilor radioactive, trebue să posede el însuşi această proprietate mai ales în straturile cari se găsesc în vecinătatea corpurilor radioactive, sau rocelor, cari conţin emanaţiunile acestor corpuri. Studiul radioactivităţei zăcămintelor de petrol ia zilnic o mai mare însemnătate din cauza indicaţiilor care sunt susceptibile ca să ne arăte origina şi migraţiunea acestui produs.

Mai mult, studiul radioactivităţei trebue să deslege un problem biologic însemnat: origina chimică a petrolului aşa cum a susţinut'o chimistul rus Mendelejef. Se ştie că substanţele organice nu posedă proprietăţi radioactive ci numai cele de natură chimică.

Dr. Engler care a contribuit mult la deslegarea acestui problem a ajuns la concluzia: că radioactivitatea petrolului e datorită unei cantităţi de emanaţiuni care e disolvată în masa sa şi că nu e datorită carburei metalice din formaţia sa, ci e provenită din rocele vecine zăcămintelor de petrol. Radium deci nu există în petrol, ci petrolul e doar îmbibat de puteri radioactive luate din stîncele în al căror contact se găseşte.

D. dr. Hurmuzescu a făcut cu un procedeu experimental propriu, asupra căruia nu insist fiind de un domeniu prea special, spre a constata adevărul aserţiunilor de mai sus şi iată concluziile trase din aceste experimentări unice în felul lor:

1). Petrolurile din regiunea Cîmpina-Buştenari cît şi acelea din regiunea Cîmpeni-Pîrjol-Moineşti sunt radioactive. Această radioactivitate e de aceiaşi putere ca şi acea din apele minerale şi termale.

2). In aceiaşi localitate, petroleurile diferitelor sonde şi puţuri au o radioactivitate diferită, variînd cu locul de origină a zăcămintelor şi cu natura fizică a petrolului. Pare că petrolul cel mai uşor şi deci cel mai bogat în benzină e cel mai radioactiv.

3). Gazul care se degajă dintr'o sondă, argila aceloraş sonde precum şi apele sărate din sonde, au o activitate mai mică.

Toate aceste consideraţii, precum şi alte de natură mai intimă probează că cauza radioactivităţei se găseşte în cea mai mare cantitate în petrolul însăşi.

Atît conferinţa d-lui dr. Hurmuzescu cît şi acest studiu ne arată preocuparea savantului nostru profesor, de toate problemele mari biologice în legătură cu chestiile economiei noastre naţionale.

Numai aşa ştiinţa se coboară din sferele ei speculative în arena chestiilor vitale contribuind la progresul material al patriei, al omenirei şi aceasta caracterizează pe marii savanţi, cari n'au uitat să fie şi mari cetăţeni.

Dr. I. Duscian

Litere-Ştiinţe-Arte

Trivialul. Ori cîte deosebiri ar exista în teoriile criticilor noştri, reprezentanţi—mai mult ori mai puţin autorizaţi—ai unor doctrine sau culturi diferite ei sunt de sigur cu toţii înţeleşi asupra unei păreri: că nota trivială s'ar cuveni să dispară cît mai curînd şi cît mai desăvîrşit din literatură şi din beletristică.

Ziarele politice, oglindind cu fidelitate temperamentele, armele de luptă ale unor anumiţi politiciani nu pot încă renunţa la nota deplorabilă a elementului trivial şi pînă la un punct îi se trece cu vederea, în aşteptarea unei alte educaţiuni, unor alte moravuri.

In literatură însă sub nici un motiv şi sub nici o formă nu poate fi tolerat. Publicaţiunile noastre mai însemnate, menite a educa gustul literar al actualei generaţiuni de cetitori, are datoria de a nu adăposti decît ceea ce poate întări simţul frumosului şi mări plăcerea estetică propriu zisă.

Am atras atenţiunea după apariţia ultimului număr al „Vieţei Romîneşti" asupra unor anumite bucăţi „spirituale" publicate în zisa revistă şi semnate de d. Tarascon, pseudonim al d-lui George Ranetti. O bucată de acelaş autor, intitulată „O idee genială" ocupă un loc de frunte în acelaşi număr al zisei reviste şi cu drept cuvînt „Convorbirile critice" impută „Vieţei Romîneşti" că a primit—şi încă la locul de onoare—o atare bucată vulgară, un feliu de monolog comic—nu însă satiric şi nici spiritual—abundînd în expresiuni triviale pe care nu le scuză nici ingeniozitatea ideei, nici forma poetică, nimic. Sperăm că merituoasa revistă ieşană va fi mai precaută în ce priveşte...muza d-lui Ranetti.

*

A apărut în etitura „Viitorului social" din Iaşi o nouă broşură de C. O. Călin: Karl Marx, schiţă biografică în portret. Preţul 25 de bani.

*

In seara de 3 April va avea loc în sala teatrului naţional o reprezentaţie artistico-teatrală, dată de elevii liceului naţional. Se va juca şi „Noaptea furtunoasă" de Caragiale.

*

Se anunţă sosirea unei excelente trupe italiene de operă pentru primele zile ale lunei Aprilie. Informaţiuni—la „Thalia".

*

Miliardarul american Astor a găsit din întîmplare un preţios manuscris în care se relatează căsătoria eroilor din „Negustorul de Veneţia". In timpul unui voiagiu în Italia el a cumpărat cu 40000 franci o oglindă de reală antichitate. Aceasta, între hîrtiile cari o căptuşau, avea şi valorosul manuscris de care am pomenit.

*

Cele 24 milioane de călători cari se servesc anual de metropolitanul londonez, găsesc timpul petrecut sub pămînt cam lung şi plicticos. S'a luat acum iniţiativa publicării unui ziar destinat lor anume şi intitulat cu numele potrivit de „Cîrtiţa".

*

Opera din Paris va reprezenta încă înainte de primavara anului 1909 „Salomé" de Richard Strauss. De-asemenea „Electra" noua operă a aceluiaşi compozitor va fi montată la Paris.

*

Contele Les Tolstoi e pe deplin vindecat de boala care i-a ameninţat viaţa. El şi-a reluat plimbările, vizitele şi lucrarea literară pe care o pregăteşte acum intitulată „Testament", o carte de povestiri pentru adulţi şi copii.

In privinţa serbărilor jubilare pentru aniversarea vrîstei de 80 de ani nu se ştie încă ce formă vor lua. Se crede că Tolstoi va încerca să obţină de la Stolipin, cu care e prieten, o amnistie pentru anumite categorii de condamnaţi politici. Se crede că Tolstoi va insista să se scrie cu această ocaziune o istorie a religiunilor şi în special în privinţa sectelor religioase ruseşti.

Ultima telegramă anunţă că Tolstoi a cedat insistenţelor lui Trcherkow şi a acceptat a fi serbătorit de prieteni, însă fără zgomot mare: „D-zeu nu se găseşte în furtună şi în zgomot" a zis veteranul cugetător.

*

Duze, marea artistă italiană se află actualmente la Viena pentru o serie de spectacole.

*

In cursul septămînei viitoare va apărea Fascicola I Tom. I din „Annalles scientifique de l'Universite de Iassy" cu următorul sumar:

Dr. Drag. Hurmuzescu.—„Asupra radioactivităţei petroleului, Stoenescu Dunăre.—ceva din Astronomie, Luca I. D.—O comunicare asupra: acţiunei leucocitelor faţă de substanţele toxice.

Imediat apoi va apărea aceiaşi fascicolă tradusă în romîneşte.

*

Notiţa din numărul de eri al ziarului cu privire la piesa „Manasse" o complectăm astăzi cu următoarele lămuriri. Pentru viitor reprezentarea piesei regretatului Ronetti Roman pe scenele teatrelor naţionale va trebui să fie autorizată de direcţia generală a teatrelor din Bucureşti. In ce priveşte celelalte teatre, ele vor trebui să se adreseze d-lui Al. Rubin, prim-redactor al ziarului „Indépendance", singurul în drept a autoriza reprezentarea piesei.

*

„Convorbiri critice" a început să publice „Floare de nalbă", dramă în trei acte de d-l Herz (Dinu Ramură). Revista d-lui M Dragomirescu, recomandă cititorilor cu multă căldură lucrarea tînărului scriitor,—care, pe tărîmul istoric, a mai dat la iveală Domniţa Ruxandra, dramă istorică în versuri.

*

STRUNA ZILEI

D I E T A...

D. Al. Marghiloman fiind bolnav ţi s'a recomandat să stea în casă în repaos absolut.
«Epoca» de eri.

...Ca strămoşii săi, turceşte
Să stea paşnic, pe divane,
Să fumeze narghilele
Şi să bea... marghilomane.

Informaţii

● *Audienţa d-lui A. A. Bădăreu la M. S. Regele a durat de la orele 6 jum. până la orele 8 şi un sfert.*

● *Proiectul prin care se modifică actuala lege a pensiilor sf. Spiridon, a fost depus ieri pe biroul Camerei.*

● *Se ştie că ministerul finanţelor a dat ordin, în Noemvre, ca toate sucursalele şi centrala Creditului Agricol, să suspende operaţiunile de împrumut pe gaj.*

Suntem informaţi că aceste operaţiuni vor fi reluate zilele acestea.

● D. profesor doctor Hurmuzescu fostul secretar general al ministerului instrucţiunei, va fi primit în audienţă de M. S. Regele, astă-zi joi, la orele 6.

● *M. S. Regina se află puţin indispusă.*

● Epitropii Sf. Spiridon stăruе să se voteze proectul pentru împrumutul de 800.000 lei necesar lucrărilor de la Slănic şi restaurărei „Maternităţei.

● Membrii consiliului comunal se vor întruni Sîmbătă 22 Martie la orele 4 p. m. în şedinţă extra-ordinară sub preşedenţia d-lui N. Gane, primarul oraşului.

● *Monitorul* de astă-zi publică decisia ministerială prin care d. doctor Bacaloglu se numeşte agregat provizor la catedra de patologie internă de la facultatea de medicină din Iaşi.

● Am anunţat acum cît-va timp că d. Em. Cucu Starostescu, inginerul şef al judeţului Dorohoiu, a fost suspendat pe 3 luni de zile, cu începere de la 16 Martie a. c. ca măsură disciplinară.

D-lui Starostescu i s'a imputat faptul că ar fi întrebuinţat în serviciul său particular cantonierii de pe sosele, pe cînd se găsea sub-şef al serviciului technic al judeţului Iaşi.

D-sa a fost judecat de comisiunea inginerilor inspectori generali care i-a aplicat pedeapsa de mai sus.

● Ministerul de finanţe a pus în vedere prefecturei de judeţ ca la 31 Martie să se constitue comisiunea pentru verificarea şi constatarea gestiunilor şi operaţiilor comunelor.

Această comisiune sd compune din prefectul judeţului, admistratorul financiar şi primarii comunelor respective.

● **O cuvîntare funebră.**—La înmormîntarea regretatului Gh. Ropală, a mai pronunţat următoarea cuvîntare funebră d. Gh. Necşeanu:

Astăzi ne-a fost dat, întristată adunare, ca să trecem prin o dureroasă şi grea încercare; şi să simţim în sufletul nostru un gol cu atît mai mare, cu cît suntem tot mai aproape de a ne despărţi pentru vecinicie, de acel pe care l'am stimat, şi pe care l'am admirat.

Suntem adînc mîhniţi în inima noastră, de acest moment fatal, care cu o putere nepătrunsă, ne răpeşte înainte de vreme, pe unul cu nemărginita-i dragoste de muncă, şi cu o chemare înaltă de-a concepe şi pătrunde tainele ascunse ale meseriei.

Numai cine cunoaşte în deaproape viaţa meseriaşului, mijloacele de cum poate să se dezvolte şi să progreseze meseria la noi, cînd la fiece pas te loveşti de cea mai crudă decepţiune, numai acela zic, va putea să-şi dea seamă şi să înţeleagă, cine a fost Gh. Ropală, şi ce-a făcut el. Gh. Ropală moşteneşte numele cinstit al părintelui său Const. Ioan Ropală valorosul meseriaş argintar de pe vremuri.

Cu această moştenire Gh. Ropală intră în viltoarea vieţei, în noianul de lupte şi cea mai grea în lupta pentru existenţă. Plin de curaj, şi cu o pregătire serioasă, începe să-şi facă drum, poate la început cu anevoie, însă isbuteşte peste puţin timp, ca numele lui să acopere alte nume cu talentul său, să lase în urmă alte talente.

Inteligent de la natură, primind şi o cultură trebuitoare, înzestrat şi cu o dragoste neţărmurită de muncă, înalţă meseria sa, la adevărată artă, reuşind de a se face cunoscut şi admirat şi în străinătate.

Astfel la 1889 îl găsim în mijlocul celor mai mari artişti ai timpului, şi cunoscători ai artei, în acel focar de lumină, Parisul, unde sub auspiciile principilor Bibescu şi Vogoride, ia parte la expoziţia universală şi cînd i se stabileşte adevărata valoare. Il vedem acolo înconjurat de oameni, cu nume bine stabilite, de fruntaşi ai artei, artiştii tutulor ţărilor, interesîndu-se de aproape, şi cu drag făcîndu-i cunoştinţa artistului nostru Gh. Ropală.

Reîntors în ţeară, îmbărbătat şi încurajat de succesul ce l'a obţinut, el nu se opreşte aci, ci din potrivă, cu mai multă ardoare şi dragoste de muncă, creiază, lăsînd în urma sa, lucrări neperitoare, adevărate capo-d'opere.

Astfel a ştiut acela de care ne despărţim, ca prin munca sa, prin meritul său propriu să-şi atragă laude bine meritate lui şi ţărei noastre. Acesta a fost Gh. Ropală. Dacă el ne părăseşte, plecînd din mijlocul nostru, memoria lui va trăi veşnic între noi şi între acei care l'au cunoscut. Gloria lui cîştigată pe cîmpul muncei, va trebui să ne călăuzească, iar meseriaşii de toate breslele, să ia exemplul bun dela dînsul.

In numele meseriaşilor de branşă, şi în numele foştilor săi elevi, rog pe bunul D-zeu să aibă în paza lui sufletul iubitului nostru maestru şi artist Gh. Ropală. Ziceţi D-zeu să-l erte.

○ Ministerul de interne a pus în vedere revizoratului şcolar al judeţului, că institutorii şi învăţătorii care doresc să facă conferenţele generale în alt judeţ, sunt obligaţi să declare aceasta, prin petiţie în regulă, cel mai tîrziu pînă la 10 Aprilie, atît revizoratului şcolar al judeţului căruia aparţine, cît şi revizoratului în judeţul căruia doresc a face conferenţele.

● Parchetul a aplicat sigilii pe averea sinucisului grefier Victor Romanescu, avere care constă dintr'un imobil în strada Sf. Andrei şi o vie în comuna Galata.

● D-nii Gavril Holban şi I. Stroescu au fost numiţi supraveghetori la lucrările de aducerea apei de la Timişeşti.

Pe ziua de 1 Aprilie se vor mai face încă cîte-va numiri în acel serviciu.

● Instrucţia în afacerea focului de la liceul Naţional asupra căruia se făcuse atîta zgomot la început e aproape terminată.

După cît ştim nu s'a putut stabili nimic şi nici nu s'a putut stabili vinovăţia cui-va.

● D-na Laura Mărăşescu a fost numită directoare a şcoalei de menaj „Procopie Florescu" din comuna Tăuteşti, în locul d-nei Elena Eftuşescu, transferată în altă parte.

● Duminică 23 c. ora 10 a. m. cercul ştiinţific studenţesc va ţine şedinţă publică în una din sălile universităţei.

La ordinea zilei:

1) Dare de seamă asupra conferinţelor populare ţinute

2) Relaţiuni asupra concursului ce publică revista „Natura"

3) Hotărîrea în privinţa escursiunilor ce se vor organiza.

○ Sîmbătă 22 Martie orele 10 seara are loc în strada Şcoalei de arte în localul soc. de gimnastică obicinuita serată dansantă septămînală.—Se rezervă surprize participanţilor.

● Duminică ora 2 jum. p. m. va avea loc la Seminarul Pedagogic Universitar discuţia lecţiei de probă la Geografie ţinută de studentul I. David.

● Marţi 25 a. c. va avea loc în localul şcoalei primare „V. Conta" din str. Nicolina întrunirea generală a Cooperativei „*Nicolina*".

Se va discuta asupra mersului cooperativei şi se vor confirma statutele.

Cei ce ar voi să facă parte din sus zisa societate pot lua parte la şedinţă şi să se înscrie chiar atunci.

● Astă seară rulează pe pânza cinematografică a teatrului circ Sidoli un program foarte bogat şi variat, absolut nou, din care cităm: Banditii din Calabria, mare dramă autentică de pe natură, Trupele Franceze în marş, scenă absolut autentică, Pick-Pocket, mare comedie pariziană etc. etc.

Pe lîngă Cinematograf, va avea loc reprezentaţia teatrului de Cîni. O potae de 20 cîni dresaţi ca gimnastici, clovni, muzicanţi etc. Inteligentele patrupede vor apărea înaintea spectatorilor chiar în realitate, ca maiştrii în diferitele arte ale scenei.

Asemenea va aparea Trio Donizetti clovnii musicali care obţin în fie care seară imense succese. Acest Trio e o specialitate muzicală ne mai auzită la noi, artişti în toată puterea cuvîntului care merită să fie văzuţi.

● Am anunţat eri încetarea din viaţă a regretatului preot Dimitrie Constantinescu, de la biserica sf. Neculai cel Mare şi institutor la şcoala de băeţi „Trei-Erarhi".

Inmormîntarea va avea loc mîne Vineri 21 Martie a. c. la ora 1 jum. după amiază.

Cortegiul va porni de la locuinţa defunctului din curtea bisericei Sf. Neculai.

Prohodul va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu şi de un mare număr de preoţi.

DIVERSE

— Aseară pe la orele 8 un incendiu a distrus o gireadă de paie, de pe moşia Vladomira, din cemuna Hermeziu, proprietatea arendaşului Zeilic Moşcovici.

— Din Corneşti se comunică că astănoapte s'au furat din grajdurile fabricei de spirt din acea comună, mai multe vite.

— Ministerul de interne a aprobat introducerea în ţară a 100 muncitori agricoli prin Burdujeni, pentru moşiile Băiceni şi Cilibiu, ale d-lui B. Iuster.

De asemeni a aprobat cererea d-lui S. Drukman de a întroduce în ţară 100 muncitori pentru moşiile Scobilţeni şi Belceşti.

— Parchetul a trimes în judecata tribunalului pe Dumitru Dumbravă, lucrător la pităria Foreşt, din strada de Sus, care a comis mai multe furturi.

— Pe ziua de 15 Martie erau internaţi în Ospiciul dela Socola: 130 barbaţi şi 125 femei.

Ellen Key

El recunoaşte optimismul lui Ellen Key care-i face „onoare nobleţei naturei sale", optimism care o încredinţează că-i destul a lasa individului liberul joc al tuturor forţelor sale pentru ca şi colectivitatea să beneficieze şi să progreseze. Manod susţine că se poate comanda unui bărbat respectul pentru femee, respectul angajamentului către femee, dar nu se poate să i se impue a sacrifica totul amorului. Pentru aceasta ar trebui o morală nouă care să supue pe individ binelui comun al colectivităţii.

Tendinţa lui Ellen Key este de a proclama libertatea personalităţii şi dreptul de a o desvolta. Ea este apărătorul lucrătorilor, femeilor şi copiilor, cu un cuvînt al tuturor obijduiţilor societăţii. Ea se revoltă în potriva a tot ce apasă tinerimea „al cărei singur păcat e de a se exprima nu prea tare, dar fără reservele impuse de ipocrisie". Ea cere libertatea gîndirei, a vorbei, a presei sub toate formele. Ea are pasiunea dreptăţii.

Bunicul tatălui lui Ellen Key fu un adept al lui Rousseau. El dădu numele de Emil fiului său, iar acesta îl transmise tatălui lui Ellen. Ea e născută la 14 Decembrie 1849. Incă de timpuriu se remarcă personalitatea ei... Ii plăcea să citească mult chiar de la 12 ani şi citea mai ales ceea ce-i era interzis. N'a fost nici odată la şcoală şi nu învăţă nici aritmetica, nici gramatica. Mama ei, o femee inteligentă întrezări viitorul strălucit al fiicei sale şi o crescu în toată libertatea scutind-o de lucrările casnice, deprinzînd-o cu toate sporturile: înotat, călărit...

De la vrîsta de 16 ani se entusiasmă de „Hermann şi Dorothea" a lui Goethe. La 19 ani, citirea operelor lui Ibsen avu o mare influenţă asupra evoluţiei spiritului ei. Ea cunoaşte 3 limbi: suedeză, franceză şi germană şi le stăpîneşte de o potrivă de bine.

I se încredinţă direcţia unei şcoli primare, pentru care scop se duse în Danemarca ca să studieze cele mai bune instituţii. Simţindu-se prea tînără pentru a conduce o şcoală, începu a-şi face planul fondării unei şcoli. Ii plăcea să iniţieze mult tinerimea de la ţară.

Bjoernstjerne Bjoerson în 1873 îi prezise un viitor strălucit şi se interesă în totdeauna de lucrările ei. Ellen Key călători mult prin oraşele cele mai principale cu tatăl ei, care juca un rol politic însemnat Ea-i fu secretarul intim. Fu profesoară în 1881 într'o şcoală de fete. In 1889 predă literatura şi istoria la o sută de doamne profesoare şi scriitoare. Mai tîrziu i se dădu catedra de istoria civilisaţiei Suedei, unde îşi puse toate puterile ei.

In 1892 fundă o societate „Talfterna" (cele 12) care avu de scop a apropia clasele. Această societate n'avea statute ci numai o grupă de 12 doamne care la rînd invitau pe lucrătoarele tinere de toate profesiunile; acolo făceau cunoştinţă şi se apropiau. Această idee îi venise lui Ellen Key după ce auzise pe o lucrătoare că ea nu doreşte avere ei numai bucuriile intelectuale de care se folosesc numai cei avuţi.

Ellen Key fu chemată în toate oraşele marii ale Suediei, Norvegiei şi Danemarcei ca să ţie conferinţe. Ea avu multe încercări în viaţă, cu care ştiu să lupte şi după care luă hotărîrea de a nu trăi de cît pentru alţii. Fu prietenă cu Sophie Kovalewsky.

Lucrările ei principale sunt: Le siecle de l'Enfant, De l'Amour et du Mariage, La foi dans le vie; iar acum în urmă a scris: Individualité et Beauté.

Le siecle de l'Enfant în 26,000 de exemplare, iar L'Amour et le Mariage în 28,000.

Ea este mare admiratoare a lui Socrate.

*

Şi acum dacă ne-ar fi îngăduit şi nouă admiratorilor entuziaşti ai lui Ellen Key de a ne da părerea, am susţinea că numai dînd toată libertatea individului se va ajunge a avea spirite drepte şi sincere. Numai unitatea supremă a vieţei simţurilor cu a sufletului poate da fericire, mulţumire complectă unui individ, făcîndu-l să lupte cu toate greutăţile şi să-şi împlinească toate datoriile către ceilalţi.

Spiritul ce o însufleţeşte pe Ellen Key este tocmai marea dragoste ce are pentru umanitate care nu va putea fi ameliorată de cît prin temeinicia căsătoriilor bazate pe dragoste şi la care nu se va ajunge de cît prin reformarea radicală a educaţiei ce se dă astă-zi fetelor ca şi băeţilor.

După cît vedem Ellen Key ca şi marele Zola pune toată nădejde pentru fericirea şi binele general în reformarea tinerelor generaţii, în educarea copiilor după principiile vederilor moderne.

Maria C. Buţureanu.

Ultime informaţii

● *In adunarea generală de mîine seară, Vineri, 21 Martie, dela clubul conservator democrat, dl. Eugen Herovanu îşi va desvolta conferinţa sa despre: „Conservatorism şi democratism“.*

● D. prim-president al tribunalului a fost înştiinţat astă-zi oficial, că începător de la 1 April, trei judecătorii de ocoale, comunale, vor fi create în judeţul Iaşi, pe lîngă cele cinci deja existente.

Nouele judecătorii vor fi înfiinţate în comunele: P.-Iloaiei, Buciumi şi Cotnari.

● Era vorba ca d. Hamangiu, actual procuror de curte la Iaşi, să fie mutat la Bucureşti, iar în loc, să fie numit d. avocat Handoca.

Acum s'a renunţat definitiv la această combinaţie.

● D. Gr. Buicliu, care, după afirmările d-lui Panu, a reuşit să fie ales senator graţie faptului că oposiţia s'a retras din luptă—n'a onorat încă maturul corp cu mica dar brava sa înfăţoşare.

Dar nici senatul n'a validat încă alegerea d-lui Buicliu.

Liberalii din Iaşi asigură că dl. Buicliu prepară un mare discurs, pe care micul barbăt îl va rosti în Senat cu ocazia. . budgetelor.

Numai cu asemenea prilej d. Buicliu va vorbi!

● Comisiunea regională a judeţului Iaşi a lucrat mai multe zile de a rîndul la întocmirea tabloului referitor la maximum de muncă şi minimul de salar.

Tabloul a fost înaintat comisiei agricole superioare.

In cursul septămînei viitoarre se vor stabili preţurile pentru islazuri.

● Consiliul general al judeţului Iaşi, votase alipirea comunelor Covasna şi Hiliţa, din judeţul Fălciu, la comuna Costuleni, judeţul Iaşi.

Ministrul de interne a refuzat, însă, să aprobe această alipire.

● Am anunţat eri condiţiunile pentru admiterea la examenul de capacitate pentru obţinerea titlului provizoriu de ajutor de învăţător.

Probele înscrise, după cum am spus, vor fi în număr de două;

a) O probă de limba romînă (o compositiune asupra unei chestiuni de agricultură);

b) O probă de matematici, consistînd din două probleme, una de aritmetică şi alta de geometrie, de greutatea celor ce se fac în clasele I şi II a şcoalelor normale.

Probele orale sunt extemporale şi se fac asupra următoarelor materii: limba romînă, religia, istoria, geografia, matematici, ştiinţele fisico-chimice, ştiinţele agricole, pedagogia.

● Cu începere de la 1 April direcţiunea generală a poştelor va pune în circulaţie timbre poştale, emisiune nouă, procedeu „en taille douce.“

● Prin noul budget al direcţiunei c. f. r. s'a prevăzut şi îndemnizarea pentru chirie telegrafiştilor c. f. r. ca şi celorlalţi

● După cum am spus eri, d. C. Rădulescu, sub-directorul serviciului general al închisorilor, împreună cu d. N. Leonescu, procuror general, au plecat eri la Tg.-Ocna.

Ambii au inspectat închisoarea din acea localitate, precum şi salinele, interesîndu-se de soarta deţinuţilor.

D. Rădulescu a luat tabloul întocmit de direcţiunea închisoarei şi care cuprinde pe deţinuţii propuşi pentru graţiare cu ocazia sărbătorilor Paştelui.

● Acum cîteva săptămîni, după cum am anunţat, jandarmii din Sculeni au prins pe vestitul haiduc Malanciuc, care a fost adus la Iaşi şi înaintat parchetului.

Afacerea a fost repartizată la cabinetul I de instrucţie.

Acum autorităţile au reuşit să prindă şi pe Ion Benghea, tovarăşul banditului Malanciuc.

Ambii au comis un mare uumăr de furturi de vite atît în judeţul nostru, cît şi în Basarabia şi o crimă în apropiere de Kişinău.

Se crede că aceştia mai au şi alţi complici.

● Printr'o circulară adresată diriginţilor şcoalelor primare rurale, revizoratul şcolar cere acestora să 'i comunice imediat dacă în circumscripţile şcoalelor respective s'au încasat sau nu amenzile şi dacă s'au încasat numai în parte să specifice pe ce luni anume.

● **Universitare.**—Revista ştiinţifică de popularizare „Natura“ publică concurs pentru cea mai bună traducere a unui subiect dintr'un autor ştiinţific cunoscut. Studenţii universitari cari vor să ia parte la acest concurs pot cere informaţiuni de la d. D. Rădulescu secretarul cercului ştiinţific studenţesc din localitate.

— O mare afluenţă de asistenţi şi practicanţi se observă la seminarul pedagogic universitar, probabil în vederea examenelor de capacitate pentru profesorii secundari, esamene ce se vor ţine în toamna viitoare.

● D. prim-procuror Ghinea Ionescu se află la Bucureşti, chemat de ministru să-i raporteze în chestia delapidărilor comise de sinucisul grefier Romănescu.

● Elevii liceului Naţional organizează o producţie artistico-literară pentru seara zilei de 3 Aprilie, în sala Teatrului Naţional.

Venitul acestei producţiuni va servi la mărirea bibliotecei liceului.

● Aseară învăţătorii din seria a XIII-a, chemaţi la examenul de înaintare pe loc, au dat ultima probă, acea de pedagogie practică.

Ultima serie va fi chemată spre a depune examen în cursul săptămînei viitoare, aşa că examenul de înaintare pe loc va lua sfîrşit înainte de 1 Aprilie.

In primele zile ale lunei Aprilie, candidaţii care au reuşit la toate probele vor fi chemaţi a trece încă o probă scrisă.

● Consiliul de disciplină urma să se întrunească astă-zi spre a se decide asupra mai multor chestiuni la ordinea zilei.

Consiliul nefiind în număr, şedinţa s'a amînat pentru Sîmbătă.

● Se ştie că apelul d-lui Abgar Buicliu, avocat în Iaşi, care a fost suspendat de-a pleda până nu-şi va achita cotizaţiile legale, a fost respins.

D. Buicliu a făcut recurs, care se va judeca la 1 April, la secţia I a înaltei Curţi.

◐ Conferenţele generale ale institutorilor şi învăţătorilor din judeţul nostru, se vor ţinea în 4 secţiuni.

Conferenţele, după cum s'a mai anunţat se vor începe în ziua de 18 Aprilie.

In ultima zi a conferenţelor, institutorii şi învăţătoaii vor face o escursiune în împrejurimele Iaşului.

● In altă parte a ziarului vorbim despre inspecţia făcută eri de d. C. Rădulescu sub directorul închisilor şi d. procuror general Leonescu, la Tg.-Ocna.

Din acea localitate d. Rădulescu a plecat la Plătăreşti spre a inspecta închisoarea de acolo.

● D. Tancred Constantinescu, directorul Casei apelor, care după cum am anunţat, a plecat la Milheim spre a face recepţia tuburilor necesare conductei de aducerea apei de la Timişeşti, se va reîntoarce în ţară la 1 Aprilie.

D-sa va vizita în afară de fabrica de la Mulheim şi alte fabrici de tuburi din Germania.

● **Judiciare.**—Ministerul de finanţe observînd că tribunalele interpretează greşit art. 199 din legea generală a vămilor şi în detrimentul fiscului, a făcut cunoscut ministerului Justiţiei interpretarea ce-i dă, ca să mijlocească la aducerea ei la cunoştinţa autorităţilor judecătoreşti.

Primul Preşedinte al Trib. a primit astă-zi adresa prin care i se face cunoscut modul de interpretare a sus zisului articol pe care o redăm:

„Art. 199 din legea generală a vămilor din 1 Iulie 1905 prevede că, atunci cînd agenţii vămilor dobîndesc convingerea că un fapt de contrabandă a fost sevărşit de mai puţin de un an, urmează să se adreseze ministerului public spre a dobîndi o informaţiune judiciară.

După ce se face cercetarea, fie de ministerul public, fie de agenţii vamali autorizaţi de dînsul, actele încheiate se trimet tribunalului în resortul căruia s'au făcut constatările.

Tribunalul judecă afacerea de urgenţă şi aplică, atit în ce priveşte pedepsele cît şi amenzile în favoarea fiscului, dispoziţiile cuprinse în legea generală a vămilor.

Din cele ce preced rezultă că în contra indivizilor ce s'au dovedit prin cercetările judiciare că au sevărşit contrabande se deschide acţiune publică potrivit rînduelilor din codul penal şi se aplică:

a). Amenda prescrisă de art. 193 din legea vămilor, în cazul cînd contrabanda a fost sevîrşită prin locuri legiuite pentru operaţiile vamale şi se referă la mărfuri admise la import;

b). Inchisoarea prevăzută de art. 196 şi amenda de la art. 193 în cazul cînd contrabanda de orice fel de mărfuri a fost săvîrşită prin locuri ascunse sau interzicerei trecerei mărfurilor şi

c). Inchisoarea prescrisă de art. 197 şi amenda de la art. 193 în casul cînd contrabanda de mărfuri prohibite pentru motive de salubritate sau siguranţă publică a fost sevărşită prin locuri legiuite pentru operaţiile vamale.

In ceea ce priveşte contrabandele descoperite pe baza dispoziţiunelor art. 53 din legea vămilor sau de grăniceri în raza de 10 kilometri de la fruntarie, procesele verbale dresate se aprobă deadreptul de ministerul de finanţe, rămănînd ca Tribunalul să pronunţe pedeapsa închisorei, în cazul cînd faptul de contrabandă ar intra în prevederile art. 196 sau 197 mai sus amintite.“

— D. I. Th. Burada, primul-president al Curţei, care se află la Bucureşti, se va întoarce Duminecă.

— Tribunalul secţia II a condemnat ieri, în lipsă, la zece ani închisoare correcţională, pe Iancu Pragher, zis şi Moisescu, pentru cumul de furturi.

— Curtea de Apel din Iaşi, cu prilejul judecărei contestaţiilor electorale, a stabilit că medicii veterinari nu au dreptul, în baza titlului lor, să fie înscrişi cu dispensa de cens, ca alegători ai colegiului I Senat.

Curtea de casaţie secţia II, dînd o altă interpretare art. 8 din legea electorală, a statuat prin decisiunea No. 552 din 12 Mart 1908, un mod de a vedea contrar curţei de Apel din Iaşi, stabilind:

Că medicii, carî poseda titlul de doctor veterinar, şi cari au exercitat profesiunea lor mai mult de şease ani, au dreptul a fi înscrişi, cu dispensă de cens printre alegătorii col. I de Senat.

In Iaşi fusese mulţi alegători din această categorie, cari au fost trecuţi la col. II Senat.

— La secţia III a trib. se cercetează astăzi procesul dintre principele Dim. Sturdza şi d-nii M. Ficher şi B. Iuster pentru quantumul cîştiului arenzei moşiei Flamînzi din jud. Botoşani.

Din partea principelui Sturdza pledează d-nii avocaţi I. Saita şi Vasiliu Cristescu, iar din partea d-lor Fischer şi Iuster d-nii: Nicoleanu, Bădăreu şi P. Sion.

Avocaţii d-lor Fischer şi Iuster au cerut d-lui St. Teodor, avocat al principelui Sturza şi persoana care a tratat transacţiile încheiate.

Dl. Saita se opune la citarea acestui martur.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 20 Martie

Legea trusturilor

— Amendamentul d-lui N. Filipescu —

Bucureşti.— Toate secţiile Camerei cercetează proectul privitor la trusturile arendăşeşti.

In secţia II-a d. N. Filipescu a susţinut amendamentul prin care actualele contracte urmează a fi respectate.

Liberalii au întîmpinat cu mare ilaritate această propunere, spunînd că dacă s'ar primi amendamentul d-lui Filipsscu, legea trusturilor ar putea întra în vigoare abia peste 15 ani,

Moartea unui fost deputat

Bucureşti,—Din T-Severin vine ştirea că fostul deputat Vasile Ştefănescu, mare comerciant şi industriaş din acel oraş a încetat din viaţă astă noapte.

Camera

Bucureşti.—Şedinţa se deschide la orele 2 şi jumătate.

Se votează următoarele proecte de legi.

a) Prin care se reorganizează consiliul superior administrativ.

b) Prin care se reorganizează ministerul de finanţe.

c) Convenţia pescuitului între Serbia şi România

După aceia se vetează mai multe credite mici şi Camera trece în secţiuni.

Mişcare în corpul diplomatic

Bucureşti. — Ziarul „Neue Freie Presse“ află că d. Lahovary, ministrul Romîniei la Viena, va fi transferat ca reprezentant al ţărei la Paris, în locul d-lui Ghyka, care se retrage la pensie.

La Viena, locul d-lui Lahovary, va fi ocupat de d. Mişu, reprezentantul nostru diplomatic la Sofia.

D. Mişu va avea rolul de a lucra în senzul stabilirei convenţiunei între Austria şi Romînia.

Marele ziar adaogă că plecarea d-lui Lahovary lasă unanime regrete în lumea diplomatică şi politică din Viena, unde era foarte bine văzut.

Sinucidere

Bucureşti.—Din Craiova vine ştirea că soţia antreprenorului Basilescu din acel oraş s'a sinucis, trăgîndu-şi un glonte de revolver în cap.

Pînă acum nu se cunosc cauzele acestei sinucideri.

Contra gazetelor

Bucureşti.—De şi d. Ionel Brăteanu a declarat că a rădicat măsurile de controlarea ziarelor înainte ca ele să fie distribuite, cu toate acestea asemeni măsuri persistă încă şi în multe localităţi controlul administrativ se exercită, şi nu se lasă să străbată la ţară ziare, care după părerea unor anumiţi funcţionari, ar cuprinde lucruri ce nu trebuesc citite la ţară.

Jurisprudenţă

Bucureşti. — Curtea de Apel din Ilfov a stabilit eri o jurisprudenţă interesantă şi anume:

Un comerciant cu numele de David Einhorn a încetat din viaţă, iar moştenitorii săi n'au putut fi următori cu plăţile.

Tribunalul a declarat firma în stare de faliment, de şi David Einhorn decedase. Moştenitorii au făcut apel, iar d. Al. Bădărău, avocatul lor, a susţinut că nu mai poate fi declarat în stare de faliment David Einhorn, care este decedat.

Curtea a admis felul de a vedea al d-lui Bădărău şi a ridicat falimentul.

Sentinţa în procesul «Opiniei»

Bucureşti.—Inalta curte de casaţie a deliberat eri două ore, de la 3—4 şi de la 6—7, asupra chestiunelor puse în discuţie cu ocazia recursului în procesul intentat „Opiniei“.

Hotărîrea Curţei uu va fi dată probabil de cît astă-zi.

Procesul „Opiniei“

Bucureşti,—Inalta curte secţia II-a a hotărît astă-zi să se pronunţe în ziua de 24 Martie în recursurile privitoare la procesul de presă al «Opiniei».

In diplomaţie

Bucureşti.—D. Sturdza ar vroi să recheme din funcţiunile lor pe doui miniştri plenipotenţiari şi anume: pe d. Alex. Catargiu de la Londra şi pe d. Mavrodi de la Bruxelles.

D. Ionel Brătianu se opune la aceste rechemări întru cît nu se va admite propunerea sa ca d. Lahovary, ministru la Viena să fie trecut la Paris.

Vizitele lui Fallieres

Paris.—Ziarul „Echo de Paris“ anunţă că preşedintele republicei, înainte de a merge la Stokolm, va merge la Petersburg,

Calătoria preşedintelui republicei franceze în Rusia de şi neconfirmată în mod oficial este considerată foarte probabilă şi s'ar face în a doua jumătate a lunei Iulie. Preşedintele s'ar opri la întoarcere succesiv la Stokolm Kopenhaga şi Kristiania.

Misiune otomană

Constantinopole.—Ziarele spun că misiunea otomană plecată pe coastele Epirului pentru a saluta ne Impăratul Vilhelm, va remite împăratului o scrisoare autografă din partea sultanului.

In cercurile turceşti se zvoneşte că sultanul ar invita pe împăratul Vilhelm să vină la Stambul.

Căsătorie Princiară

Petersburg.— Căsătoria principelui Wilhelm al Suediei cu marea ducesă Maria Pawlowna, a fost fixată pe ziua de 3 Mai la Tsarskojesalo.

Memoriul Patriarhatului

Constantinopol.—Un memoriu a fost remis marilor puteri de către patriarchat, cerînd intervenţiunea lor pentru ca mitropoliţii greci să se poată întoarce la posturile lor în Bulgaria, cerînd să se restitue averile eclesiastice şi comunale sechestrate, aprobarea dreptului de a avea şcoli şi biserici şi apararea lor, observarea tratatelor internaţionale pentru protecţiunea grecilor din Bulgaria.

Chestia naţionalităţilor

Viena.—S'a înfiinţat aci o societate pentru studiarea ştiinţifică a chestiunei naţionalităţilor.

In comitetul acestei societăţi sunt representate toate naţionalităţile din Austro-Uugaria.

Descoperirea unui complot

Atena.—Agenţia telegrafică din Atena află din Monastir că s'a descoperit un complot al comitagiilor bulgari pentru asasinarea consulului Greciei din acest oraş, împreună cu tot personalul consulatului.

O vie ferbere domneşte în sînul populaţiei greceşti, în urma acestei ştiri.

Autorităţile au fost înştiinţate de acest complot.

Camera Ungară

Buda-Pesta.—Camera a continuat discuţia pe articole a moţiunei Nagy.

D. Petrovici, romîn şi Hoffman Molnar ambii din stînga independentă, Bredicean romîn, depun amendamente. Vice-preşedintele Rakowski retrage cuvîntul deputatului romîn Bredicean. D. Maniu, romîn protestează în contra acestei măsuri. Se iscă un mare tumult.

Aceiaşi protestare o face deputatul romîn Vlad, spunînd că se violează imunitatea. Preşedintele Rakowski declară că afacerea va fi trimesă comisiunei de imunitate. Deputatul Damian, romîn, este exhortat în repetite rînduri de preşedinte a nu se abate de la discuţiune. Se face mult sgomot în urma protestărilor deputaţilor naţionalităţilor.

Vice-preşedintele ia cuvîntul d-lui Damian. Aceasta dă naştere unei discuţiuni aprinse în chestiune de regulament, la care iau parte d-nii: Maniu, Hadoha, Pop şi Vlad. Preşedintele ia cuvîntul acestui din urmă. Tumultul mai ţine mult. In cele din urmă discuţia moţiunei Nagy este reluată şi va continua şi mîine.

Arestări în masă

Petersburg. — Eri şi astă-zi poliţia a operat sute de arestări din cauza unor svonuri de atentate.

Pretenţiunele Greciei

Atena.—D. Skuzes ministrul afacerilor streine, răspunzînd întrebărei ce i s'a pus declară că guvernul Greciei a adresat o notă Porţei cerînd juncţiunea drumurilor de fer greceşti cu cele turceşti şi cerînd pe de altă parte şi sprijinul puterilor cere au şi dat miniştrilor lor la Constantinopol instrucţiuni pentru a sprijini cererea grecilor.

Anglia singură a refuzat acest sprijin de şi favorabilă proectului c. f. dar într'o notă către Austro-Ungaria declară că consideră chestia reformelor ca trebuind să primeze chestiunea juncţiunei liniilor ferate balcanice.

In ceiace priveşte majoritatea drepturilor vamale cu 3 la sută către Turcia, d. Skuzes spune că Poarta s'a mulţumit să facă o simplă notificare a majorărei guvernului elen. Acesta însă a insistat asupra faptului că este necesar a cere şi consimţimîntul Greciei pentru o sporire care nu ar fi conformă cu tratatele.

In chestia cabotagiului şi a măsurilor luate de Turcia contra vaselor Greceşti, ministrul de externe a declarat că speră să obţină o soluţie favorabilă chestiunei chiar fără intervenirea puterilor.

Guvernator al Macedoniei

Belgrad. Skupcina.—D. Pasici, tînăr radical întreabă pe preşedintele consiliului dacă guvernul sîrbesc s'a gîndit la propunerea Angliei, privitoare la numirea unui guvernator pentru Macedonia, propunere care a provocet o alarmă în Germania.

D. Pasici răspunde că propunerea Angliei n'a provocat în Germania alarmă, ci a dat numai naştere la discuţiuni. Guvernul sîrbesc urmăreşte fazele acestei chestiuni cu atenţie!

LABORATOR SPECIAL
PENTRU
Analize medicale
Dr. Med. Ioan Nimereanu
Pentru a putea răspunde tuturor cererilor îşi asociază şi pe
Dr. Med. P. COSTIN
Medic secundar de spital
Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

DOCTOR SUZANA WECHSLER
Boli de femei.—Faceri.
Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun

NOUL CORSET HIGIENIC
solid şi elegant e
The American Long CLIGING CORSET
croială după sistemul prescris de medicii americani se găseşte şi se efectuiază numai la
FABRICA DE CORSETE
IANOVICI & WECHSLER
Iaşi Str. Lăpuşneanu 37, Iaşi

are pentru bază principală Codeina şi Tolu; el înlocueşte Pasta Zed şi poate fi întrebuinţat pentru a îndulci ceaiurile şi laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vă ămătoare ale opiului.
Foloseşte de minune în contra **iritaţiunilor, peptului şi ale pulmonilor, a tusei celor învechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomniilor**, etc.
Paris, *strada* 22, **Bronet** şi la *diverse* Farmacii

Farmacie se caută în arendă cu începere de la ori ce dată sau chiar de la sfîntul Gheorghe a. c.
Adresa: **C. Păun** *farmacist*
Biserica Barnovschi, I

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 17 şi 18 Martie 1908

LEI 90,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.50 lei	1/4 Un sfert	9.00 lei
1/2 Una jumătate	18.00 lei	1/1 loz întreg	36.00 lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 — PARIS

Tóta lumea cunóşte proprietăţile iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăr ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi evitează iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de cóje de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÍR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci anĭ a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞI : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 —Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 395.—IAȘI, Sâmbătă 22 Martie 1908

OMUL POLITIC

Nu știu să existe mulțumire mai curată și mai mare, de cît acea pe care o dă energia pusă în serviciul binelui public; și cu toate aceste nu cunosc un singur om politic care să nu fi plătit această mulțumire cu o măsură înzecită de amărăciuni.

Lucrul se explică. Pe de o parte încordarea pătimașă a luptei, pe de alta revolta invidioasă a celor mediocri și sufletul bănuitor al celor simpli.

Dar ceea ce explică nu justifică, și adesea mă întreb, dacă atacurile personale—bună oară,—care fără a distruge individualitățile, denaturează însă lupta politică și-i îngustează perspectiva,—dacă aceste atacuri, zic, n'au o margine hotărîtă peste care nu este ertat a trece.

Firește, suntem în drept a cere, de la cei cari ne conduc, să aibă fruntea curată și privirea limpede; dar aceasta nu ne dă cîtuși de puțin dreptul de a le scormoni toate tainele vieței private, toate lucrurile acele care, fără a le atinge moralitatea, îi micșorează însă în autoritatea lor.

Cu atît mai puțin ne e îngăduit a bîrfi împotriva celor cari, fără nume, fără tradiție și fără averi părintești s'au rîdicat prin ei însăși, prin virtuțile și prin energia lor.

In genere, ceea ce reprezentanții tradiției pe de o parte, și acei ai mediocrității pe de alta, nu iartă cu nici un preț, sunt tocmai aceste două lucruri: origina obscură și lipsa de avere.

Putea fi regretatul Palade o individualitate distinsă, un suflet ales și o inimă largă, aceste lucruri n'au putut însă împedèca o grotescă literatură să nu se inspire de origina și figura lui comună și să nu-l întunece ani de zile cu cel mai nemeritat ridicol.

Și iarăși,—poate fi cineva om vrednic și om de muncă, dacă vrednicia și munca aceasta l'au rîdicat deasupra nevoilor de toate zilele, nu i se iartă păcatul de a nu fi moștenit nimic de la părinți. O avere muncită e totdeauna un punct de întrebare; o avere moștenită e însă un brevet de cinste.

Și cu judecata aceasta absurdă, nu se mai întreabă nimeni, cum nimerit ar fi să se întrebe:

— Nu sunt eu oare nedrept cu omul acesta? In fapt el dă vieței publice și interesului public, toată energia, toată inteligența, toate însușirile frumoase ale sufletului său. Dacă înăuntrul acestei vieți exterioare fecunde este ceva nesincer și egoist, ce explică atunci lărgirea aceasta a personalității acestui om, revarsarea în afară a sufletului său, toată opera aceasta de extremă sociabilitate, care-l absoarbe și-l distruge zi cu zi, care-i ia cu o frămîntare febrilă cei mai frumoși ani ai maturității sale? Nu trebue mai curînd să cred într'o înaltă virtute, care respunde unei înalte chemări, și care-l împinge pe acest om pînă aproape de jertfirea propriei sale personalități? Căci pusă în serviciul intereselor lui materiale, și în scopul unic de a-și spori avuțiile pămîntești, ce minuni n'ar face toată energia, toată voința și toată inteligența aceasta — și ce avantaje n'ar trage acest om sub raportul liniștei și siguranței sale?

Cine poate judeca însă astfel? De sigur omul însuflețit de un înalt sentiment de dreptate, omul care nu pune în judecata sa nici o umbră de patimă, de rancună și de invidie, omul care n'are gînduri ascunse, care nu-și face rezerve mintale, care știe că pentru a se respecta pe sine trebue să înceapă cu respectul celorlalți.

Unde e însă omul acesta desăvîrșit? Unde a lăsat sălbătăcia vieței noastre publice un suflet neprihănit ca acesta?

E. Herovanu.

ȘI ORAȘELE?

Proiectul legei pentru mărginirea dreptului de a ținea moșii în arendă, este un colosal non sens.

Un asemenea proiect, dacă n'ar fi fost redactat în mod brutal și ridicol, așa cum l'a ticluit d. Stelian, ar fi corespuns, incontestabil, unei mari necesități.

D. P. P. Carp este chiar de părere că așa zisele trusturi arendășești sunt bine venite, de oare ce ele au rădicat valoarea pămîntului, singura bogăție reală a acestei țări și n'au adus după ele o mai întinsă exploatare a țăranului ca înainte cînd trusturile nu existau.

Nu toată lumea va împărtăși pe de-a întregul părerile acestea ale șefului partidului conservator. O mărginire rațională a întinderei pe care cineva o poate ținea în arendă, se impunea din toate punctele de vedere și acei cari o doresc în primul rînd sunt însăși arendașii aceia cari, în luptă de concurență, au prea rădicat ofertele.

Dar lăsînd la o parte trusturile arendășești, ne întrebăm de ce nu se gîndește guvernul la cartelele din orașe?

Ele trec neobservate. Din zi în zi traiul în orașe devine mai scump. Chirliile se scumpesc în mod formidabil, alimentele de asemenea.

Și de ce se scumpesc? Dacă acea mare rădicare a arenzilor își avea oare cum explicația în scumpirea cerealelor—unde să căutăm lămurire pentru scumpetea vieței în orașe?

O țară de funcționari, cărora nu li s'a mărit lefurile, cărora, doar, li se achită salariile mai regulat ca înainte— o asemenea țară nu poate rezista la o scumpete de trai, pe nimic real bazată.

De ce ar fi vinovat numai arendașul, care a urcat îndoit și întreit oferta de arendă—pe care el o plătește— și de ce n'ar fi vinovat proprietarul de case care a urcat, tot îndoit și întreit, prețul chiriei—pe care el îl primește?

De ce nu se iau măsuri contra marilor negutitori de vite, cari ne fac să plătim, la Iași, spre pildă, un leu chilogramul de carne, pe cînd la 20 kilometri departe de Iași, carnea se vinde cu cincizeci suta mai ieftin?

De ce plătim noi un leu și un leu două zeci chilogramul de zahăr, pe cînd bulgarii, cari importează zahărul de la noi, îl plătesc 60 bani?

Cu măsurile pe cari guvernul le ia spre a calma spiritele de la țară și cu nesocotința restului—acel guvern pregătește, în mod inconștient, revoluția la orașe.

AMÎNDOI AMICII

Gentilul arbitru al eleganței în expresiuni, excelentul domn Nicu Filipescu, s'a aruncat în broț le Fischerilor.

Curiosul deputat al Vasluiului, curios în înțelesul că vasluienii se miară că ei l'au ales pe d. Filipescu, a fost, pînă ieri, d'intre acei mulți, cari confundau trusturile arendășești cu numiții Fischer. Și iată că, în momentul în care s'a ajuns la exterminarea fișerismului prin legea contra lui Fischer, d. Filipescu, curiosul deputat al Vasluiului, vine și cere amendarea legei în favoarea lui Fischer

In secția Camerei din care face parte substituitul lui Eremia de la Vaslui, el a propus un amendament în sensul că contractele, actualmente în vigoare, să fie respectate pînă la a lor expirare.

Ce-ar fi cerut Fischer, dacă ar fi fost chemat să se pronunțe asupra proiectului contra Fischerilor?

Nimic alta de cît ceea ce a propus și d. Nicu Filipescu.

Este drept, firește, ca contractele în vigoare să fie respectate. Dar dacă guvernul ar fi fost de aceeași părere, n'ar mai fi venit cu un proect absurd cum este cel în specie.

Dar cum rămîne cu patriotul și cu patriotismul d-lui N. Filipescu? De ani de zile nu face doar altă treabă unilateralul bărbat de stat, de cît să țipe contra pericolului fischeresc. Șeful său politic, d. Carp, face daraveri cu Fischer, face și promenade, pe calea Victoriei, tot cu acel Fischer.

Dar d. Filipescu, care, cînd vrea, are orbul gălinilor, crede că d. Carp ie conservator-democrat, cînd vinde păduri lui Fischer și se preumblă cu Fischer.

Acum și d. Filipescu a devenit prietenul trustului...

*

Bunul prietin al d-lui Filipescu, d. Iorga, a făcut și el o gafă patriotică.

Neamul romînesc *al d-lui Iorga îl desfăcea, în Iași, un romîn. Il desfăcea și Brummer, care, ni se pare, nu ie romîn, dar, vorba ie, d. Iorga interesa și pe un romîn în vînzarea revistei.*

Acum d. Iorga a retras romînului debitul colportajului și a lăsat grosul vînzărei curiosului romîn Brummer.

D. Iorga esplică pricina: fiind-că romînul pretindea rabat 40 sută și fiind-că, din pură distracție, probabil, uita să înaintze conturile.

Ergo: vînzarea a ramas a evreului Brummer, care ie mai modest în socotelile procentuale și cu memorie solidă la înaintarea situației.

Filipescu pentru Fischer. Iorga pentru Brummer.

Iar noi zicem: nimic nou sub soare.

Ce sunt proprietarii?

Ziarul oficios francez are un articol în care apără proiectul contra trusturilor arendășești.

După părerea confratelui francez, proiectul ar corespunde unei mari necesități, economice și sociale, și ar avea de țintă să silească pe proprietarii de moșii să-și cultive pămînturile ei singuri, sau să le vîndă casei rurale.

Câți-va proprietari latifundiari, scrie *Ind pendența*, n'ar fi mulțumiți de noua lege, căci trustul, cu milioanele sale, le oferă mai multă garanție pentru achitarea regulată a cîștiurilor, de cît un arendaș mai puțin bogat. Aceasta este, în adevăr, o considerație.

Dar proprietarii ar putea ocoli greutatea, cultivîndu-și ei singuri moșiile, în loc să hoinărească pe trotuarul calei Victoriei sau pe bulevardul Madelenei.

Și dacă, cu toate acestea, ei ar preferi viața de club—aerului curat de la țară, guvernul le oferă mijlocul de scăpare: *să-și vîndă moșiile cassei rurale.*

Proprietarii—cei mai mulți d'intre ei, cel puțin—sunt niște perde vară, cari trăesc pe spetele arendașului, care trăește pe spetele țăranului. Și de... acești infami proprietari fac toți politică și de-or fi liberali sau conservatori, ocupă, în partidele lor, situațiuni fruntașe.

Că acești proprietari sunt așa de rău tratați de liberali—asupra punctului acestuia nu vom insista.

Vom insista, însă, asupra *sfatului* prietenesc ce se dă proprietarilor de a-și vinde moșiile. Toate proiectele agrare ale liberalilor au la baza lor exproprierea silită.

Așa și legea trusturilor. Nu poți sili pe proprietar să-și cultive el singur moșia. Și dacă îl vei sili la aceasta, unde e garanția că proprietarul va trata mai omenos pe țăran?

Liberalii au recurs deci la mijlocul de a sili pe proprietar să-și vîndă moșia.

Noroc, însă, că sunt moșii multe și pretinsa casă rurală a colectiviștilor, nu este de cît o biată căsuță rurală, cu un capital leșinat de rotund zece milioane, cu cari abea dacă se va putea cumpăra două zeci moșii.

O SINUCIDERE

O nenorocită fată, care trăia în plină mizerie, al cărui tată—un biet funcționaraș comunal—avea să hrănească sumedenie de suflete din cei șaze-zeci lei, leafa lui lunară,—fata aceea s'a sinucis.

De 18 ani era copila ajutorului de perceptor de la hală. Opt-spre-zece ani ie primavara vieței, ie vrîsta ce constitue cuvîntul d'inainte la romanul vieței ce începe atunci. Dar așa cum a trăit acea domnișoară Argintaru, în mizeria în care s'au desfășurat tinerețele ei, ea trăise, incontestabil, îndoit: căci urgisiții de soartă trăesc și noaptea, trăesc în continuă nelinște.

Dar nu mizeria a împins-o la ștreang. Căci cu mizeria, în lungul zilelor ea a avut toată vremea să se deprindă.

S'a sinucis din pricina amorului. Amorul n'a fost, precum s'a dovedit, lucru nou la fata aceia de 18 ani. Să nu ne mirăm. Cazul e banal.

Omul sărac nu poate să fie străjerul moral al copilelor sale. N'are vreme. Lupta pentru existență îl împedică de la această datorie părintească.

Nici fata saracă, la rândul ei, nu poate să resiste la tentațiuni. In schimbul promisiunilor solemne, solemne în toată falșitatea lor, fata saracă își scontează cinstea și rămîne cu promisiunea.

Zărăfia aceasta pe socoteala cinstei firești a fetelor, se practică, în tîrgul Iașului, cu cea mai mare nerușinare; și numeroasele victime ale zărăfiei aceștia n'au contribnit, din nefericire, să servească de exemplu.

Romanele—variantă dulce a prostituției—se continuă pe teren foarte întins.

Dar în cazul special, nu trebue să ne oprim la rezultatul autopsiei, care a constatat, între altele, că dispariția cinstei trupești a sinucisei dispăruse de multă vreme. Constatarea aceasta, foarte dureroasă pentru obiceiurile noastre, dar și foarte banală pentru aceleași obiceiuri—constatarea aceasta nu s'ar fi făcut dacă d-ra Argintariu ar fi murit de moarte firească.

Dar ea s'a sinucis. Și asupra cauzelor acestei sinucideri circulă versiuni foarte alarmante, cari dacă—ceea din suflet nu dorim—s'ar adeveri, am asista la prostituția în școală, după ce, slavă Domnului, acea în afară de școală, este destul de întensă.

A ne face ecoul acelor versiuni, ar fi să ne facem, poate, purtătorii unor acuzări calomnioase, ceea ce nu obicinuim.

Dar ancheta judiciară trebue să facă toată lumina, să restabilească sau temeinicia sau calomnia.

Și noi scrim rîndurile acestea spre a ruga pe d procuror general să iee toate măsurile de rigoare.

Căci dacă lucrurile ce se șoptesc ar fi adevărate, vinovatul să-și iee pedeapsa.

OAMENI ȘI LUCRURI

CEIALALȚI...

O notă informativă face încunjurul tuturor ziarelor din Capitală; un eveniment nou se anunță lumei nerăbdătoare: apariția unei nuoi reviste sub titlul de „Revista celorlalți".

Nu ni se dă nici un program, nu se publică nici un prospect, nu s'a elaborat nici un plan pe care l'ar fi urmărind noul organ de publicitate literară, ci—în loc de aceste toate, se înșiră nume, ni se arată cîteva personalități aparținînd generației tinere de scriitori: numele sunt chemate să țină loc și de program și de prospect și de făgăduieli. Nu este oare în literatură fiece nume — un program prin el însuși?

E drept că numele în chestiune nu reprezintă încă, nici unul, o autoritate bine precizată și nu amintesc încă vre-o putere sau original tate garantată prin vre un bogat și fecund trecut de activitate literară; cel mult dacă sunt cîteva nume de talente tinere, promițătoare, cîteva manifestări recente în jurul cărora nu a fost vreme măcar să se nască vre-o legendă, cu atît mai puțin să se strîngă ceeace se numește în termeni convenționali, o „școală" literară.

Ce va fi dară „Revista Celorlalți"? De ce acest curios și par'că tendențios titlu, care suggerează neaparat intrebarea: Ceialalți,—dar cari anume?

Fără a exagera, putem afirma că la noi nu există scriitori cari stau în rezervă, poeți sau prozatori—mai ales prozatori—cari să lucreze în tăcere, în singurătate, ori să steie în umbră, cu ori fără voie, mulțumindu-se cu vre-un colț tainic, adăpost discret al visurilor și al activității lor pur literare. Tot așa de puțin există la noi categoria scriitorului propriu zis, a scriitorului care nu e altă ceva decît scriitor, care se consacră literaturei și se mulțumește cu existența pe care i-o dă ori mai drept pe care nu i-o dă publicistica.

In afară de Caragiale, cred, nu există literat care să nu aibă o profesiune: avocat, profesor, magistrat, medic, funcționar, deputat, stenograf și așa mai departe. De îndată ce un tînăr scriitor și-a întemeiat puțin reputația—și la noi, țara mică, săracă în talente, reputația se stabilește cu atîta ușurință!—revistele multe, din ce în ce mai multe la număr, și'l dispută, și'l smulg una alteia; coloanele se oferă din belșug. Ast-fel vedem aproape pleiada scriitorilor noștri scriind mai la toate publicațiunile; nu cunoaștem nici un talent înlăturat, obijduit, nedreptățit. Din ce categorii de scriitori se vor recruta dară... ceialalți? Vor oare să întemeieze o școală nouă, să bată drumuri încă neumblate, să deschidă orizonturi nuoi? Ni se pare lucrul mai puțin probabil, ci, mai curînd, un nou gest de ...„copii alintați", cum sunt în genere tinerii noștri scriitori.

Rodion

O Femeie hotărîtă

Celebrul umorist american Mark Twain a făcut de curînd un voiaj în Europa și cu această ocazie ziarele au povestit o sumă de anecdote curioase asupra lui. Mark Twain e cunoscut mai cu seamă ca «autor vesel». Cu toate acestea talentul seu s'a manifestat și în alte direcții. Povestirea pe care o dăm mai la vale ne arată energia și preciziunea stilului seu.

*

...„Impresia cea mai vie, zise judecătorul Nost, mi-a lăsat'o o tînără Mexicană hotărîtă, strașnic de hotărîtă, al cărei barbat fusese înjunghiat de un blestemat de gligan din Kentucky care eșia dintr'o cărciumă, beat de whisky. Fără nici o ceartă, așa o simplă fantezie de bețiv.

Judecam afacerea. Eram întins în fotoliul meu, asudat, cu picioarele ridicate; îmi scosesem redingota și, mestecînd în gură un sul de frunze de varză pe care oamenii din San-Francisco le găseau bune pentru noi, mă căzniam să rămîn treaz. Avocații își sculptau pupitrele cu cuțitașele; își scoseseră și ei redingotele și fumau ca și mine, martorii cași mine, acuzatul ca și martorii.

Nici o adiere de vînt! O liniște de moarte pe străzile înfierbîntate de un soare crud, martorii de o stupiditate de necrezut! Ah! garantez că nici unul nu se gîndea la afacere, nimeni afară de tînăra mexicană, o brunetă mlădioasă cu ochii de jaratic, gura roșie ca un ardei care se mișca, se enerva, tremura de frică. Cunoașteți femeile acestea, furia dragostei lor, nebunia răzbunării lor! Aceasta adorase pe bărbatul ei și urmărea pe Kentuckian cu ardoarea, cu înverșunarea fericirei sale furate!...

Ațintea asupra banditului niște priviri arzătoare pline de o ură așa de sălbatecă încît, cîte odată, fulgerile ochilor sei mă neliniștea și pe mine și mă tulburau în dulcele meu farniente.

Trebuie să vă spun că, pe atunci, o afacere de asasinat prezinta tot atîta interes cît și o ședință a Congresului, de oarece jurații, din principiu declarau pe ori ce acuzat, de „nevinovat"; desigur, probele e r a u covîrșitoare, acuzatul nega deabea, de formă, și'și curăța d ntii, cu un aier de supremă indiferență, cu pumnalul care nu'l părăsia nici odată, (Bărbatul tinerei Mexicane avusese nenorocirea s'o constate). Dar ce, noi nu putem, cu toate astea, să pronunțăm o osîndă care ar fi fost apreciată foarte nefavorabil prin împrejurimi și ne-ar fi silit să ne certăm cu toți gentlemenii din partea locului, nu-i așa?

Mexicana, totuși, se agățase de ideia că Kentuckianul ei va fi spînzurat și trebuia s'o vezi cum ațintea asupra lui privirile sale pline de foc, apoi cum întorcea spre mine ochi rugători, cum cerceta timp de cinci minute fețele juraților, cum își ascundea capul în mîni, ca o desperată, după care îl ridica repede, cu mai multă ardoare, cu mai multă înverșunare.

Și cînd juații pronunțară verdictul lor „nevinovat", când — cu capul acoperit, după obicei—spusei acuzatului că era liber să plece, iată că femeia aceasta mitică se scoală în picioare, și pare că crește, crește, se face mare cât un vapor cu 74 de tunuri.

— Judecători; făcu ea, am înțeles eu oare bine? Spus-ați voi în adevăr că omul acesta e „nevinovat", el care fără pricină, mi-a ucis bărbatul sub ochii mei, sub ochii copiilor me?

E adevărat că ați spus că legea, că dreptatea nu mai pot face nimic contra lui?

— Am spus toate astea, răspunsei eu.

Bun! ce credeți că a făcut ea atunci? Se întoarse ca o pisică sălbatecă spre Kentuckianul care rîdea, scoase un revolver din buzunar și-l descărcă în fața ticălosului în plin tribunal!

— Drace, zisei judecătorului, hotărîtă femeie și asta.

— Da, hotărîtă, zise Nost, cu tonul celei mai sincere admirații. N'aș fi vrut

nici pentru o mie de dolari să pierd aşa un spectacol. Am amînat imediat judecata; fiecare îşi puse redingots şi plecă. Inainte de a pleca, făcurăm o colectă pentru ea, apoi o trimiserăm la ai sei, peste munţi.

Da, era hotărîtă femeia !..."

Litere-Ştiinţe-Arte

D'Annunzio, va forma obiectul unei conferinţe literare—prima dintr'o serie—pe care o va dezvolta în aula universităţii, d. George Beldiman, Duminecă 23 Martie.

Numele ilustrului scriitor italian e aproape popular în ţeară la noi şi faptul se explică nu numai prin înrudirea celor două ţări latine, dar mai cu seamă prin extra-ordinara simpatie care s'a legat de numele şi de opera fermecătorului poet şi romancier al Italiei contemporane.

De cît-va timp revistele literare discută asupra originei, cum şi asupra datei şi locului de naştere a lui d'Annunzio. După o veche declaraţie a poetului se ştia că el se născuse „în mijlocul mării", lucru posibil pentru că Pescara—oraşul natal al poetului—e un port de mare, şi se putea ca pruncul născut pe mare să fi fost declarat în această localitate, la debarcare. Dar actul de naştere menţionează că „copilul e născut în locuinţa femeei Rapagnetta".

In adevăr bunicul lui D'Annunzio purtă numele de Rapagnetta. Unul din fiii lui fu adoptat de către signor Antonio d' Annunzio şi la rîndul său avu cinci fii, din care unul Gabriele, ajunse ilustrul scriitor. El e născut la 13 Martie 1863.

Ori-cum ar fi, născut pe uscat, ori pe mare, avînd ori nu dreptul de a purta numele d'Annunzio, poetul şi-a croit un nume şi o faimă fără pereche în literatura universală şi îndemnăm publicul cult al Iaşului să asiste la conferinţa asupra marelui scriitor italian.

*

Popularul scriitor rus Leonid Andrejev a terminat o nouă nuvelă de o mare valoare literară. Titlul ei este „Execuţiunea" şi tema e luată din întîmplările recente ale vieţei sociale ruseşti. Eroii nuvelei sunt criminali politici, condamnaţi la moarte de tribunalul marţial. Andrejew analizează starea sufletească a condamnaţilor din ziua sentinţei pînă la execuţiune şi dă astfeliu o icoană psihologică de mare fineţe şi de o extraordinară pătrundere. Mai mulţi amici ai lui Andrej w cari cunosc noua lucrare din manuscris afirmă că e mai presus de «Execuţia lui Troppman» de Turghenief şi decît „Ultima zi a unui condamnat" de Victor Hugo.

*

Chinezii au prins pasiune pentru literatura europeană de cînd generaţiunea tînără a început să iasă din isolarea de pînă acum. Printre cărţile cele mai citite sunt «Dama cu Camelii», «Manon Lescaut», «Robinson Crusoe».

*

In biblioteca unui orăşel din Calabria s'a descoperit un manuscris arab de pe vremea lui Mahomed care ar cuprinde versetele complete ale profetului; cum cele două secte musulmane, a Suniţilor şi Siiţilor, s'au despărţit tocmai pentru învinuirea că s'ar fi falşificat Coranul, s'ar putea să vie acum împăcarea între ele.

*

STRUNA ZILEI

DEBUTUL TRIST

Prima piesă montată de dl. Pompiliu Eliade, «Raffles» s'a jucat cu sala teatrului—goală...

Ziarele.

Biet Pompiliu, — ca director
Soarta lui inspiră mila.
Dînsul cel diutăiu deplînge
Golul ce-a lăsat... Davila.

Informaţii

● *Prensul Griguţă, ca să se apere în infama afacere Matarangă, a afirmat, între multe altele, că Matarangă a fost expulzat impreună cu un alt grec, Veronas, ca fiind periculoşi siguranţei statului.*

Şi această pretinsă afirmare se poate uşor spulbera: Veronas a cerut şi obţinut reimpatriarea temporară şi, în urma, decretul seu de expulzare a fost cu totul revocat.

Pe cînd bietul Matarangă se află şi acum expulzat şi s'a ruinat definitiv din cauza magherniţei hrăpareţului prens.

● Ministerul de finanţe a depus eri la Cameră un proect de lege pentru modificarea unor dispoziţiuni din actuala lege de organizare a ministerului de finanţe.

Acest proect de lege cuprinde următorul singur articol:

Art. 1.—Alcătuirea administraţi i finanţelor statului, funcţiunile şi retribuţiile lor, până la o modificare ulterioară a legei administraţiei finanţelor statului, sunt acele prevăzute în budgetul cheltuielelor ministerului de finanţe pe exerciţiul 1908—1909.

In funcţiunile de director, de sub-director şi inspector financiar, vor putea fi numiţi şi persoane care posedă diploma unei şcoli superioare de ingineri.

Toate celelalte dispoziţiuni din legea din 1906 asupra administraţiei finanţelor sunt şi vor rămînea în vigoare.

● Dl. Pompiliu Eliad a demisionat din consiliul permanent al instrucţiei publice.

✱ Ministerul lucrărilor publice a aprobat epocele în care se vor lucra zilele de prestaţie în anul curent aşa cum fuseseră fixate: epoca I-a de la 15 Martie —15 Iunie şi epoca a II-a de la 15 August—15 Noembrie.

● D. Mureşanu—profesor de estetică la şcoala de Belle arte, a răspuns personal circulărei ministerului prin care se cere avizul profesorilor acestei şcoale relativ la modificările ce crede necesare de adus în programele şcoalei. Toţi ceilalţi profesori au căzut de acord cerînd aceleaşi modificări, dintre care prima e ca să se menţie vechiul program cu toate catedrele prevăzute în el.

● Mîine Sîmbătă, la orele 10 dimineaţa se va întruni consiliul profesoral al facultăţei juridice pentru o proceda la tragerea la sorţi a chestiunei cu care d. Em. Papamihalopol urmează a'şi trece proba scrisă şi examenul de echivalare a diplomei sale de doctor în drept de la universitatea din Bruxelles.

● D. M. B. Cantacuzin, care renunţase să mai candideze la demnitatea de decan, a revenit şi va lupta la balotajul de duminică.

In seara acelei zile, d. Cantacuzino va pleca la Lausanne, la fiul seu, unde va sta 4 septămîni.

● Expoziţia generală a şcoalelor profesionale de fete va avea loc, anul acesta, dela 1 la 15 Iunie.

● Anunţata mişcare în magistratură va avea loc la 1 Aprilie.

● Un comitet compus din numeroşi profesori, ziarişti, avocaţi şi studenţi din Bucureşti, a luat iniţiativa de a convoca o întrunire în scop de a sărbători pe d. Al. D. Xenopol, profesor la Universitatea din Iaşi, pentru cunoscutele succese ce-a obţinut cu ocaziunea lecţiunilor predate la Universitatea din Paris.

Intrunirea se va ţine Marţi, 25 Martie orele 10 dim., în sala cea mare a Ateneului. Biletele de intrare sunt distribuite de membrii comitetului.

● Toate ziarele anunţă că d. Ţiteica, profesor în Bucureşti, a fost delegat de minister să iee parte la congresul profesorilor de matematici din Roman.

Adevărul este că acel congres are loc la Roma.

● Intrunirea publică a partidului conservator-democrat la Roman, va avea loc la 30 a. c.

● D. N. Mazăre, profesor cu titlul provizoriu la catedra de geografie de la Seminarul Veniamin Costache din localitate, a fost numit cu titlu definitiv.

— Preotul I. St. Popescu a fost autorizat de ministerul instrucţiunei, să predee cursul de religie la şcoala de adulţi de pe lîngă şcoala primară „Vasile Conta" din localitate.

● Duminică 23 Martie 1908 ora 4 jumătate p. m. va avea loc în Aula Universităţei, prima conferinţă a d-lui Gh. Beldiman despre „Gabriele d'Annunzio". Intrarea liberă.

● La comandamentul corpului 4 de armată se lucrează la alcătuirea condiţiunilor în care se vor face concentrările de primăvară, care după cum am anunţat se vor face la 15 Aprilie.

● Odată cu începutul primăverei mai multe familii de moldoveni din Basarabia, au pornit în Mandciuria, unde li se vor da pămînturi. Anul acesta au plecat mult mai puţini de cît anul trecut.

Foarte mulţi au plecat fără familii, în vederea numai de a'şi alege pămînturi potrivite.

● **Examenele pentru judecătorile de ocoale.**—La 23 Martie, ora 9 dimineaţă, în localul Universităţei va avea loc examenul seriei a II a candidaţilor pentru posturile de judecători de ocoale, create prin noua lege a d-lui Stelian, conform art. 10 al acestei legi.

Iată numele candidaţilor din această serie:

D-nii Aldea M. M., Alexandrescu St. D., Alexandrescu T., Ardeleanu D., Balasan M., Balaşiu Paul, Batist G., Borănescu Filitis G. G., Bordeianu G. V., Bosneanu Stoica, Botez V. C., Broşteanu N. C., Calvocorescu I. I, Caribol Al., Ciocănescu D., Climescu D. M., Constantinescu Iacob N., Constantinescu V., Costeanu G. Andrei, Crăciunescu I. N., Cristescu D., Davidescu I. Eug., Davidescu M. Petre, Demetrescu Gr. Al., Dimitriade V. Leonida, Dimitriu P. G., Dimitriu P. Lascar, Drosina M. Eman. Dumitrescu Gr. C., Ercul I., Florian C, Fotescu G. Al., Georgescu Postavari I., Gheorghiu D., Grigorescu D. C., Grigorescu D., Grigoriu A. Has., Grigoriu I., Haralambe G., Hociung N., Iacovache Al., Ialomiţeanu C. C., Ioachim Romulus, Ionescu I. N., Ionescu Barbu, Ionescu M. I., Ionescu Vivian N., Iordanovici M., Iorgulescu Aureliu, Iovan I., Zitianu P. N., Luca N., Mamulea S. M., Manto S. Menelas, Marieano G. Al., Milescu A. D., Milo C. Al., Mironescu Paul, Moscu Th. I., Negri A. C., Negulici D. P., Necolau M. Anton, Nicoleanu Petre, Nicolescu D. C., Nicolescu D. G., Nicolescu Bolintin G., Nicolescu T. D., Nisipeanu Neculai, Pantazi Z., Pantelimon Mihai, Păunescu Lazăr, Pastia C. C., Petrescu A. P., Petrescu I. G., Podoleanu V. Poenaru Bordea I, Popescu D. I., Popescu Spiridon, Popescu V., Popescu Novaci I. Radovici M. N., Radovici P. N., Radu C., Rădulescu Stelian, Rîşcanu I. C., Rizescu A., Rîmnicoanu M. Al., Robescu A. Gh., Rosei I., Săvulescu I., Scripcă Ciprian, Sculi N. Epaminonda, Severin St., Sfetescu V. C, Sănţescu I. M., Sigmirianu Al., Simboteanu Gr. Virg., Socaciu I., Stămbulescu Crist., Stavila C., Şerbănescu I. Virgil, Şerbănescu Popescu G., Ştefănescu St. C., Suflea C. D., Tănăsescu N. I., Teodorescu Pandele, Teoderu Traian, Terpu I. I., Timotei C. D., Vangheli I., Vasiliu A. N., Virgolici I. (Eugen), Virgolici I. I., Vişoreanu D. N., Vincler E. Eugen, Vişan L., Vlădoianu G., Vulpescu Al., Zaharia I., Zottu G. C.

● Delegaţii secţiunelor Camerei la legea trusturilor sunt următorii: secţia I, d. V. Missir; s. II, d. C. Alessiu; s. IV, d. I. Isvoranu; secţia V, d. N. Romanescu, secţia VI, d. Em. Porumbaru şi secţia VII, d. I. Duca.

Delegatul s. III n'a fost ales încă.

● După cum se ştie, catedra de chimie agricolă de la facultatea de ştiinţi a fost scoasă la concurs. Printre concurenţi s'a prezentat d. Haralamb Vasiliu, actualul suplinitor al catedrei, şi d. Popovici Lupu. Rămîne ca senatul universitar cu consiliul facultăţii, să se pronunţe asupra recomandărei. Catedra similară de la Bucureşti a fost încredinţată, încă d n anul trecut, d-lui Zaharia.

● **Universitare.** — La cursul de istoria filosofiei moderne a d-lui profesor Negulescu, aŭ început examenele anuale cu studenţii de la specialitatea filosofiei. Examenele se trec sub formă de conferinţe, fiecare candidat tratînd despre opera unui filosof.' Conferinţele-examene se ţin în fiecare Mercuri la ora 10 jum. a. m. Pentru Mercuri, 26 Mart, este fixată conferinţa d-rei Lucreţia Rădulescu, care va expune, principiile filosofiei lui Descartes.

● In cursul lunei Maiu a. c, se va deschide la Edinetz (Basarabia) o mare expoziţie, unde pe lîngă vite de tot felul vor fi expuse şi lucrări de gospodărie, precum şi lucrări cu privire la trecutul istoric al Basarabiei şi la învăţămîntul din Basarabia de astă-zi.

Pregătirile ce se fac pentru această expoziţie promit să fie foarte atrăgătoare.

● La sfîrşitul lunei aceştia d. colonel I. Tarnoschi, comandantul regimentului 13 Ştefan cel Mare, va trece în inspecţie soldaţii din trupa cu schimbul din acel regiment.

● In închisoarea din Ismail (Basarabia), mai mulţi deţinuţi au omorît pe temnicerul închisoarei.

Poliţia sosind imediat la faţa locului toţi arestanţii au fost încătuşaţi.

S'a dovedit că această răsvrătire fusese pusă la cale cu chip ca toţi deţinuţii să fugă din închisoare.

● Din Kişinău ni se scrie, că revizorul Tihomirow, care a fost trimes de către sfîntul Sinod să revizuiască şi se afle pricinele neorînduelilor ce au avut loc la seminariul din Kişinău, a făcut ancheta şi a plecat la Petersburg.

Nu se ştie ce hotărîre va lua sfîntul Sinod în urma acestei anchete; se vorbeşte însă că mai mulţi profesori vor fi înlocuiţi şi că seminariul nu se va deschide de cît tocmai la toamnă.

● D. căpitan M. Negruzzi din regimentul 7 calaraşi, va fi numit, pe ziua de 1 Aprilie, comandant al escadronului de jandarmi călări, în locul d-lui căpit. Alex. Constantinescu, care trece pe acea zi în locul d-lui căpit. Negruzzi la regimentul 7 Calaraşi.

● Colectiviştii răspîndesc ştirea că de la 1 Octombrie unele facultăţi ale Universităţei din Iaşi vor fi îmbogăţite cu noui catedre şi laboratorii.

Aceste catedre şi laboratorii, dacă este adevărat că ele vor fi create, trebue să fi fost în budgetul pe exerciţul viitor.

Secret nu se încape prin urmare.

Şi de aceea rugăm să ni se răspundă ce anume catedre şi laboratorii vor fi create?

● *Independenţa* anunţă că al nouălea minister, acel al comerţului şi al industriei, va fi creat cu începere de la 1 Aprilie şi că budgetele separate au şi fost întocmite.

● D. Haralamb Lecca a fost numit astă-zi, după cum ni se telegrafiază din Bucureşti, sub-director al teatrului naţional din Bucureşti.

Actualminte d. Leca este director al teatrului din Iaşi şi sub-directorul d-lui Eliad la Bucureşti şi—d. Lecca mai ie încă ceva—directorul trupei de operete Grigoriu.

D. Lecca a fost plătit la Iaşi pînă la 1 Aprilie şi... la 20 Martie a intrat în funcţie la Bucureşti.

D. Lecca are şi un contract cu teatrul din Iaşi, contract ce expiră peste doi ani şi, totuşi, a încheiat contract şi cu d. Pompiliu Eliad.

Scump şi nu face—dar de loc!

● Ministrul şcoalelor austriac a incuviinţat înfiinţarea unei catedre a istoriei romînilor la Cernăuţi.

Catedra se va înfiinţa în Septembrie. Pînă atunci d. profesor doctor Milcovici a fost însărcinat să facă, în fie-care septămînă, două cursuri de Istoria Romînilor.

● Din *Secolul*:

D. Nicu Filipescu a combătut ieri în secţia a II-a a Camerei proectul d-lui Th. Stelian privitor la mărginirea dreptului de arendare a moşiilor.

Această intervenţie a d-lui N. Filipescu a produs o vie surprindere în toate cercurile, cu atît mai ales că d-sa şi ziarul d-sale „Epoca" au dus totdeauna cea mai înverşunată campanie în contra trusturilor arendăşeşti din Moldova ale Fişerilor, Costinerilor etc.

Ar putea Epoca să ne spună cauzele acestei schimbări subite şi părerile d-lui Nicu Filipescu?

D. Filipescu l'a combătut *şi pe d. Marghiloman şi acum îs cei mai buni prieteni.*

N'are de-a face.

● Astă seară rulează pe pânza cinematografică a teatrului circ Sidoli un program foarte bogat şi variat, absolut nou, din care cităm: Banditii din Calabria, mare dramă autentică de pe natură, Trupele Franceze în marş, scenă absolut autentică, Pick-Pocket, mare comedie pariziană etc. etc.

Pe lîngă Cinematograf, va avea loc reprezentaţia teatrului de Cîni. O potae de 20 cîni dresaţi ca gimnastici, clovni, muzicanţi etc. Inteligentele patrupede vor apărea înaintea spectatorilor chiar în realitate, ca maiştrii în diferitele arte ale scenei.

Asemenea va aparea Trio Donizetti clovnii musicali care obţin în fie care seară imense succese. Acest Trio e o specialitate muzicală ne mai auzită la noi, artişti în toată puterea cuvîntului care merită să fie văzuţi.

DIVERSE

— Ofiţerii din comandamentul corpului 4 de armată oor organiza, la finele acestei luni, un banchet în onoarea d-lui colonel D. Mihăiţă, indendentul corpului, cu ocazia retragerei sale la pensie pe ziua de 1 April.

— Revizoratul şcolar al judeţului a pus în vedere diriginţilor şcoalelor primare, rurale, să raporteze dacă au făcut sădirea pomilor în grădinile şcolare, specificînd cîţi pomi au sădit, felul lor şi tot odată să intervie la autorităţile comunale ca să ia măsuri să nu se strice pomii sădiţi.

— Şcoala din satul Leţcani, comuna Cucuteni, care fusese închisă din cauza epidemiei de scarlatină ce bîntuia în acel sat, a fost redeschisă alaltăeri.

— Ministerul de interne fiind informat că mulţi dintre străini se dau drept potemchinişti, pentru a se putea bucura de privilegiile acordate acestora, a pus în vedere prefecturei noastre de judeţ ca să 'i înainteze un tablou de toţi potemchiniştii aflăteri în acest judeţ, specificînd locul unde se află şi cu ce se ocupă fiecare.

— I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni ai Moldovei şi Sucevei, care se află la moşia sa din Dobrogea, se va reîntoarce Duminică în localitate.

— Astă-noapte un mare incendiu a isbucnit în satul Dragomireşti, comuna Şipotele, distrugând complect moara de aburi, proprietatea erezilor lui V. Gatoschi care era arendată lui S. Şmilovici arendaşul moşiei.

Din cercetările făcute s'a constatat că focul a fost pus de către rău făcători.

Moara era asigurată pentru 3200 lei la societatea de asigurare „Naţionala", iar locomotiva morei pentru 2200 lei la „Dacia Romînă".

De asemeni a ars o mare cantitate de cereale ce se afla în podul morei.

— Perceptorul comunal Boureanu şi-a regulat dreptul la pensie pe ziua de 1 April.

— Printre fericiţii cîştigători ai loteriei regatului romîn, se află şi d-ra Olga Buzdugan, funcţionară la prefectura de judeţ, care a cîştigat 500 lei şi d. V. Lisievici, sub-comisar la poliţia de frontieră Ungheni, care a cîştigat 2000 lei.

Intre vis şi viaţă

— Viziune —

Pe cărarea ce scoboară de la veghe spre somn, seara, întins spre odihnă, înainte de a fi pe deplin perdută noţiunea firei, pleoapele cad obosite, părînd că vor ast-fel să întindă o perdea între lumea strîmptă, nemernică ce mişună în afară şi lumea nemărginită, a tot puternică ce clocoteşte înăuntru.

Atunci, făuririle fantastice ale minţei, rupînd legătura ascunsă ce înşiră idee după idee, se deslănţuesc într'o horă nebună învîrtindu-se în jurul pornirilor ce ne-au stăpînit un timp mai mult sau mai puţin îndelungat, o clipă, de care adesea nici nu ne-am dat seama, un şir nenumărat de ani, de sbuciumări, sarbedele fantasme nu sunt nimic, ele nu lasă urme. Vise, însă vise stăpînite încă de o rămăşiţă de conştiinţă, scîntea supravieţuitoare, licărirea din urmă a flăcărei care moare.

Pentru mulţimea suferitoare, ce linişte! Ce răsplată pentru cei obosiţi, striviţi de furtunile groaznice care, trecînd nevăzute de acei ce vieţuesc în preajma lor, alcătuesc, înjghebîndu-se, *Traial.* traiui nostru, sărman moştenitori ai durerllor trecute!

. . . . . .

Cu încetul vuirea se stinge, porţile se deschid; piedicefe sunt învinse. Suntem pe pragul jumătăţei celei mai bune a existenţei, departe şi uitaţi de lumea depărtată şi uitată de noi,

Liniştea într'o sărutare voluptuoasă leagănă somnul. Din unirea lor se naşte, copil şagalnic, Gîndul. El îşi ia zborul. Liber, pluteşte pe cîmpia visărei. Uită corpul, crisalida murdară stăpînul nemilos; porneşte. Cu aripele amorţite de o lungă încătuşare, de abia se mişcă. Pe nesimţite, cercurile zborului său se alrgesc. Printr'o supremă sforţare îşi ia avîntul.

Copil răsfăţat, cît de mult tulburi tu pe stăpînul tău!

Unde te duci? Ce voeşti?

Ai văzut în nemărginitele depărtări ale văzduhului albastru lucind steaua. Doreşti, în vîrtejul zborului tău, să te perzi cu dînsa într'o sărutare desfătătoare. Şi întunericul te ascunde, şi liniştea, maica ta, te ajută, şi părintele tău, somnul, îţi leagănă stăpînul. Nu l'a adormit încă. Păzeşte-te... zadarnic. Braţele ţi le întinzi. Pletele ţi le ineci în valurile razelor ei aurii. Ai atins'o. Buzele tale s'au lipit de buzele ei. Ochii tăi, numai ochii ei mai văd.

Nenorocitule! Ai cuprins la peptul tău fericirea şi fericirea a pierit. Nenorocitule! Nu ştiai tu că veşnica fecioară moare sub mîngîerile aleşilor ei?!

Ameţit, cuprins de groaza faptei tale, dezmeticit din beţia-ţi nebunatecă, îţi priveşti ibovnica sfîrşită. Cingătoarea ce i-au făcut braţele tale se sloboade. Aluneci de-a lungul trupului ei gol, aripele nu te mai pot sprijini. Prăpastia ce ai urcat cu nădejdea în suflet, se desfăşoară, acum, în repeziciunea căderei tale, Stăpînul tău, trezit din toropeala-i. te recunoaşte. Priveşte'l. Vezi ce ai făcut dintr'însul.

Pocăit, plecat sub sarcina durerei lui, îţi laşi ochii în pămînt. Te strecori în temniţa realităţei pe care nu ar fi trebuit să o părăseşti nici-odată. Cu graiul stîns, într'o şoaptă ce-şi face loc printre suspine:

„Nu eu, stăpîne, inima ta m'a în„demnat; spre steaua, în veci amă„gitoare, ea mi-a îndreptat privirile".

Iar ea, invinuita, se zbate în nelinişte mărturisind adevărul.

Putea pedepsi stăpînul? De pe genele sale se prelungeau pe faţă, lacrămile durerei oarbe, durerei nemiloase, fără nume . . . . . .

. . . . . .

Ce mîhnire! Ce dezamăgire! Noaptea, după ce făuririle fantastice ale minţei, rupînd legătura ascunsă care înşiră idee după idee, s'au dezlănţuit într'o horă nebună în jurul pornirilor ce ne au stăpînit, pe cărarea ce scoboară de la veghe spre somn. pleoapele, ce au căzut obosite, părînd astfel că vor să întindă o perdea între lumea din afară şi lumea din năuntru, tresar de odată sub un fior de spaimă, se deschid!—Lumea firei se desfăşoară în toată goliciunea ei, tristă, întunecată. Nimicită, lumea închipuirei se depărtează, se perde.

Eug. Denize.

LABORATOR SPECIAL

PENTRU

Analize medicale

Dr. Med. Ioan Nimereanu

Pentru a putea răspunde tuturor cererilor îşi asociază şi pe

Dr. Med. P. COSTIN

Medic secundar de spital

Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Ultime informaţii

● „Impăcarea".—D. Matei Cantacuzino a dat ieri o representaţie de operetă la clubul carpist local.

D. Cantacuzino, care, acum cîte-va zile, a demisionat din preşidenţia şi din clubul carpist local, a făcut ieri mea culpa. A declarat că a uitat de incidentul de zilele trecute, cînd demnitatea sa de president a fost necunoscută.

D. Cantacuzino a mai declarat că d. Grecianu se poartă foarte gentil cu el şi a mai declarat încă că partidul carpist local se poate împărţi în două; în junimişti, cari sunt intelectuali şi în cantacuzinişti, cari se pricep în alegeri

In ce priveşte ziarul *Evenimentul*, d. Cantacuzino a declarat că se va interesa de el, după ce se va întoarce de la Paris.

Opereta s'a terminat la ora 6.

● Direcţiunea generală a poştelor, telegrafelor şi telefoanelor aduce la cunoştinţă că în urma nouei organizaţiuni dată serviciului de poştă rurală, cu începere de 1 Aprilie a. c. toate comunele şi parte din cătunele din întreaga ţară vor fi deservite zilnic, iar restul cătunelor chiar cele mai depărtate vor fi deservite de cinci, patru sau cel puţin de trei ori pe săptămînă.

Se mai aduce la cunoştinţă că de la 1 Maiu viitor se va primi pentru expediere şi achitare de la orice localitate şi pentru orice localitate din întreaga ţară mandate poştale pînă la valoarea de 500 lei; asemenea se vor putea expedia şi primi colete poştale cu valoare declarată sau nu, cu şi fără ramburs pînă la 50 lei.

※ D. Sihleanu, inspector ai învăţămîntului secundar soseşte mîine dimineaţă în localitate, spre a face o anchetă la şcoala de Belle-Arte.

● D. A. A. Badareu a plecat din Iaşi astă-zi cu trenul de trei.

◕ Prefectura de judeţ a luat dispoziţia de a înfiinţa o infirmerie provizorie, în comuna Epureni.

● In ziua de 19 Aprilie a. c. se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţia publică pentru darea în antrepriză a aprovizionărei cu 2428 m. c. de pietriş de Siret pe lotul V al şoselei vecinale Sineşti-Popeşti-Podul Iloaie şi şoseaua comunală din satul Popeşti.

● D. C. Faur va fi numit sub-casier la primăria Iaşi în locul d-lui Praja, care pe ziua de 1 April va fi trecut la pensie.

● Prin viitorul budget al comunei Iaşi se va creia un post de medic al biuroului de servitori

Postul va fi încredinţat d-lui doctor Herdan şi retribuit cu o sută lei lunar.

● Săteanul Ion Gh. Sofronie, de 17 ani, din Belceşti, a cerut M. S. Regelui dispensă de vrîstă spre a se putea căsători cu fata Maria Vasile Cristian de 18 ani.

● Alaltă-seară s'a întrunit consiliul şcolar al şcoalei de Belle Arte împreună cu profesorii şcoalei, spre a lua în discuţie proiectul de reorganizare a şcoalelor de Arte Frumoase.

In urma unor lungi discuţiuni, atît consiliul şcolar cît şi profesorii şcoalei, au căzut de acord cu toţii asupra punctelor la care trebuie de răspuns.

Arătarea de motive se va înainta Ministerului mîine seară.

Au luat parte la şedinţă d-nii N. Gane, C. D. Stahi, Theohari Antonescu, Gh. Popovici, dr. St. Possa şi V. Costin, sub preşidenţia d-lui Em. P. Bardasare directorul şcoalei.

● In şedinţa de Sîmbătă a consiliului comunal se va rectifica convenţia cu comuna Roman, în ce priveşte alimentarea acestui oraş cu apă din Timişeşti.

In şedinţa de luni a consiliului, se va discuta budgetul.

※ La primărie s'a ţinut ieri licitaţie pentru darea în întreprindere a reconstruirei stradelor şi construirea unor alte strade.

Oferta cea mai avantagioasă a presintat-o d. Anghel, care a oferit 21.65 la sută sub deviz.

Comisia licitaţiilor se va pronunţa astă-zi.

● In ziua de 30 Martie va avea loc o frumoasă producţie muzicală-literară dată de elevii şcoalei normale de învăţători „Vasile Lupu".

● Au fost supuşi tratamentului institutului antirabic din localitate: Mihail Joje Suditu din comuna Căiuţi (Bacău), Stefan Ciocobac din Hreatzca (Dorohoi) şi Vasile Popa din Iaşi.

● Duminică va avea loc adunarea generală a acţionarilor creditului urban din localitate.

● Mîne Sîmbătă, la orele 5, consiliul comunal va ţinea şedinţă extraordinară pentru a discuta şi vota budgetul comunei.

● Duminică 23 Martie, la orele 2 jum. d. a. vor avea loc la seminarul pedagogic universitar două discuţiuni de lecţii: prima asupra lecţiunii de probă la geografie a d-lui practicant I. D. David iar a doua, la orele 3 jum. asupra lecţiunei de limba latină, ţinută de d. I. Oiţă, licenţiat în litere.

● D. avocat Ştefan Teodoru se află greu bolnav la Paris.

● Corespondentul nostru din Bucureşti, ne-a relatat ieri curioasa speţă juridică a declarărei în faliment a unui neguţitor după decesul acestuia.

Informaţia trebueşte complectată în sensul că în apelul erezilor neguţitorului decedat, au pledat şi d-nii avocaţi Mitescu şi Cernea.

● D. M. B. Cantacuzino s'a presintat astăzi dupe prînz la decanatul baroului şi a făcut declaraţie orală că nu va mai lupta la alegerea de duminică, la demnitatea de decan.

● Serviciul sanitar al judeţului a raportat că starea epidemiilor în judeţ e următoarea:

In plasa Codru s'au mai ivit 3 cazuri nuoi de difterie; la Bucium s'a stins febra-tifoidă, la Copou de asemeni s'a stins de asemeni febra-tifoidă, iar la Epureni s'a ivit scarlatina.

● Astăzi la ora 2 p. m. s'a făcut, cu un ceremonial deosebit, înmormîntarea preotului Dimitrie Constantinescu, fost institutor la şcoala de băeţi „Trei-Erarhi".

Prohodul a fost oficiat de către P. S. S. Arhiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei, asistat de un mare număr de preoţi.

Cortegiul a pornit dela locuinţa defunctului din curtea bisericei Sf. Neculai cel nou şi era urmat de foarte mulţi preoţi, institutori şi prieteni.

In dreptul şcoalei „Trei-Erarhi", dl. Dim. Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului a ţinut o cuvîntare din partea corpului didactic primar. Au mai vorbit apoi d-nii: N. Ionescu, institutor, din partea cercului didactic, Mihai Tomida, din partea clubului liberal, al cărei membru era defunctul şi preotul Georgescu, din partea preoţilor.

● Alaltă eri şi eri consistoriul spiritual al Mitropoliei a ţinut şedinţă şi s'a ocupat cu interesantul proces privitor pe preotul Grigorie Botez, de la Ţiganaşi, despre care am vorbit la timp.

Numitul preot era acuzat că a botezat copilul unui sătean, al cărui naş a fost un arendaş evreu, pe care întreg satul, ca şi preotul îl ţinea drept romîn.

Preotul a dovedit aceasta cu martori şi consistoriul a rămas să se pronunţe zile acestea dacă preotul e vinovat sau nu. Eri consistoriul s'a ocupat cu procesele cîtorva cîntăreţi bisericeşti.

● Am arătat că institutorii şi învăţătorii din judeţul Iaşi, cu ocazia conferenţelor generale ce se vor ţinea după Paşti, vor face o escursiune.

Revizorul şcolar a trimes azi o circulară directorilor şcoalelor primare prin care'i învită să respundă cel mai tîrziu până în trei zile, cîţi colegi de la fiecare şcoală vor lua parte la această escursiune şi totodată să-şi dea fiecare părerea unde să se facă escursiunea: la Constanţa sau în Valea Prahovei.

Ministrul instrucţiunei publice a intervenit la direcţiunea generală a C. F. R. pentru a acorda o reducere de 75 la sută, pentru această escursiune.

● D-nii ingineri asistenţi: Filip Hudic şi Em. Niţescu, de la serviciul aducerei apei de la Timişeşti, au fost avansaţi şefi de zonă: cel dintăi la zona a II-a Sîrca, iar celalalt la zona I-a Timişeşti.

D. inginer Bălănescu a fost numit şeful secţiei Iaşi.

● Se ştie că s'a depus la Senat, din iniţiativă parlamentară, un proiect de lege pentru crearea repausului dominical întreg.

Camera de comerţ din Iaşi a primit, din partea ministrului de comerţ, o copie de pe acel proiect cu rugămintea de a-l studia şi a face cuvenitele observaţii.

○ Ministerul instrucţiunei publice a pus în vedere revizorului şcolar să ia înţelegere cu prefectul judeţului şi să vadă dacă nu s'ar găsi o persoană sau din administraţie, sau, de preferinţă, dintre deputaţi şi senatori, avocaţi ai statului, sau judecători, care să lămurească într'o conferenţă pe învăţători în chestia legilor agrare.

In cazul cînd s'ar găsi o asemenea persoană, ministrul a pus în vedere revizoratului să suprime din programul conferenţelor generale, materiile prevăzute în una din zilele dintre 18—20 April, cînd să se ţie conferinţa de explicaţia legilor.

In acelaş timp ministerul instrucţiunei a cerut revizorului şcolar să pue în vedere învăţătorilor ca să comunice revizoratului, din timp, nedumeririle lor în privinţa noilor legi şi să le formuleze precis pentru a le comunica delegatului însărcinat cu explicaţia lor.

● Au mai reuşit la examenul de înaintare pe loc, următorii învăţători din seria XIII-a:

Teodorescu Natalia (Brăila), Teodorescu St. (Roman), Toma I. (Iaşi), Toma Vasile (Roman), Turtoiu Muşat (Brăila), Ulmanu Vasile (Iaşi), Vasiliu M. (Bacău).

Pentru Luni a fost chemată seria a XIV-a din care fac parte următorii învăţători:

La comisiunea I-a: Vasilescu Th. (Tutova) Veniamin I. (Neamtz) Vorculeţ N. (R.-Sarat), Zainea V. (R.-Sarat) Apostolescu G. (Tulcea), Aron Mariu (Tulcea), Coală Gavril (Tulcea), Agarici O. (Fălciu Strătulescu G. (Covurlui).

La comis. II-a. Chiriac I. (Fălciu) Georgescu G. (Roman), Gheorghiu I. (Putna), Mancaş D. (Roman) Beldiman I. (Tecuciu) Zora Barbu (Putna), Vornicelu G. (Bacău) Vlasie N. (Bacău), Vîrtescu M. (Tulcea) şi Vasiliu N. (Suceava).

● Au fost înaintaţi parchetului indivizii Dumitriu şi Baroţi, jalbari la primărie, care în ultimul timp au excrocat pe mai multe persoane din Iaşi, dîndu-se drept ingineri ai comunei şi îndeplinind în această calitate diferite măsurări de terenuri etc.

● **Judiciare.**—Eri a venit din nou înnaintea tribunalului secţia I-a procesul lui C. Tomiţă, fostul casier al cassei de bagaje de la gară, acuzat de delapidare.

Procesul s'a aminat din nou pentru ziua de 24 Aprilie.

— Astăzi înaintea tribunalului secţia II-a s'a judecat procesul privitor pe maniacul Dim. Loghin, fost servitor la cancelaria Mitropoliei, care astă-vară a atacat pe ieromonachul Valeriu Moglan şi l'a bătut pe cînd se afla în Mitropolie, de oare-ce, pretindea el, numitul ieromonach „ar fi calcat într'o parte".

De oare ce s'a constatat că Loghin fusese pus la cale de un alt ieromonach, acesta a fost întrodus în cauză şi a compărut astă-zi înaitea tribunalului.

Desbaterile procesului au fost secrete.

Procesul a fost amînat din cauza lipsei unor martori principali şi tot odată, pentru a se interveni la I. P. S. S. Mitropolitul să dea autorizaţia că ierodiaconul Galaction de la Mitropolie, care e unul din principalii martori, să depue jurămînt,—ceia-ce probabil nu se va putea obţinea, de oare-ce aceasta e oprit de Sf-tele canoane.

— Prinţul Albaniei, d. Albert Ghica, a stat ieri înaintea tribunalului secţia II ca reclamant contra firmei forestiere din Buda-Pesta, H. Vuk et Soehne.

Prinţul Albaniei pretinde că terminase cu acea firmă vînzarea unei păduri şi că firma nu s'a ţinut de convenţie, fapt pentru care cere 100,000 lei despăgubiri. Desbaterile s'au terminat ieri. Tribunalul se va pronunţa joi, 27 Mart.

● Sămbătă orele 8 jum. seara va avea loc o şezătoare literară la cantina universitară din strada Lăpuşneanu.

● Mersul boalei d-rului Braunştein, medicul primar al secţiei de boli interne de la spitalul israelit, care a contractat, după cum se ştie, febra tifoidă în spital, unde sunt foarte multe cazuri, s'a agravat.

S'a produs o complicaţiune renală, ceia-ce face prognosticul foarte sever.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 21 Martie

Infiinţarea unui al 9-lea minister

—Amănunte asupra organizărei noului minister—

Bucureşti. — In privinţa modului cum se va face distribuţia serviciilor între cele două ministere care vor fi în locul actualului minister al industriei, domeniilor şi agriculturei a urmat ieri o conferinţă între d-nii Ionel Brăteanu, Anton Carp şi Alexandru Juvara, care cu siguranţă va fi numit la noul departament creat.

De la 31 Martie 1883 nu s'a mai creat un nou minister la noi. Atunci a fost înfiinţat ministerul industriei, domeniilor şi comerţului şi ministru a fost numit Ioan Cîmpineanu.

Deşi constituţia nu prevede cîte ministere vor fi, aşa în cît crearea unui nou minister nu trebue să se facă în baza unei legi organice, guvernul va depune un proiect şi odată proiectul votat d. Alexandru Juvara va depune cuvenitul jurămînt.

*

Serviciile vor fi repartizate astfel: Ministerul agriculturei va cuprinde serviciul silvic, căruia i se va da o mare dezvoltare, aceasta mai cu seamă prin faptul că în baza legei casei rurale toate pădurile aflătoare pe moşiile cumparate de stat vor fi exploatate de stat.

Tot la ministerul agriculturei vor fi serviciile zootehnic, pepinierele şi fermele, şi toate şcolile speciale de agricultură.

După toate probabilităţile minele vor fi trecute ministerului domeniilor.

Se manifestă de asemenea tendinţa de centralizare a administraţiunei tuturor bunurilor statului. De asemenea este vorba să se concentreze la ministerul domeniilor regiile statului.

Arestări teroriste

Petersburg.—Arestările teroriste continuă de oare ce se pare că s'a descoperit o întinsă organizaţie de conspiratori.

Poliţia a arestat pe medicul Frenkel care se pretinde a fi şeful organizaţiunei militare. Revoluţionarul Frenkel a fost transportat în fortăreaţa Petru şi Pavel,

Ştire desminţită

Constantinopol.—Se desminte ştirea după care escadroanele Adrianopolitane ar fi plecat spre a saluta pe împăratul Wilhelm spre Epir.

Arestare

Bucureşti.—Căpitanul Castriş, acel care a dispărut fraudînd o sumă de bani de le regimentul 11 infanterie a fost arestat la Buenos-Aires, în momentul în care debarca.

Căpitanul Castriş va fi extradat.

Retragerea unei candidaturi

Bucureşti.—„Ordinea" anunţă că, data fiind situaţia de la ţară şi faţă cu presiunele ce le face guvernul, d. D. P. Moruzzi nu va mai lupta la alegerea colegiului III de deputaţi din Dorohoi, fixată pentru 9 April.

Accidentul unui principe

Meiningen.—Baronul de Saalfeld, unicul fiu al principelui Ernest de Meiningen a suferit un grav accident la Munich, Un vagon de tramvai i i-a sdrobit un picior.

Piciorul a trebuit să fie amputat pînă la articulaţiunea genunchiului.

O regentă

Genna. — Marea ducesă de Luxenburg, numită regentă, a depus azi în hotelul imperial de la Santa Marguerita Ligure, jurămîntul în faţa preşedintelui Laval şi a delegaţilor Camerei Luxemburgului.

Amnestia în Franţa

Paris.—Camera a votat cu 427 voturi pentru 5 contra proiectului amnestiei.

Camera mai votează o moţiune prin care guvernul este invitat de a uza faţă de soldaţii regimentului 17, trimis la Cavsa, de toată blîndeţa compatibilă cu disciplina.

Moţiunea este adoptată.

Se respinge cu 432 voturi contra 5 în urma observaţiilor d-lui Clemenceau, propunerea de a se trimite la vatră soldaţii din clasa anului 1904 din acel regiment.

Afacerea diamantelor false

Paris.—Inginerul Lemoine, inculpat în afacerea diamantelor artificiale a fost pus în libertate pe cauţiune.

Complot contra marelui duce

Petersburg.—Poliţia a descoperit un mare complot în contra marelui duce Nicolae Neculaew.

Acesta trebuia să ia parte eri la nişte alergări şi revoluţionarii s'au deghizat în haine de lucrători şi s'au dus la locul alergărilor.

Poliţia însă i-a descoperit şi i-a arestat.

La ei s'au găsit arme şi materii explozibile.

Politica lui Clemenceau

Paris.—Se pare că se va produce o mare schimbare în politica primului ministru al Franţei.

Aşa se explică zdis ursurile care le pronunţă sub-secretarul său de stat Boujeaux la diferitele întruniri în provincie şi prin care caută să schimbe opinia publică în senzul că blocul de până acum nu mai poate continua.

Boujeaux în discursurile sale arată că o conlucrare cu socialiştii nu mai este posibilă şi deci o evoluare către dreapta este iminentă.

Ziarul lui Combes se pronunţă însă pentru menţinerea blocului.

Tentativă de asasinat

Teheran.—Noaptea trecută s'au tras 5 focuri de revolver asupra trăsurei colonelului rus Sachow, însă trăsura era goală.

Autorul acestei tentative de asasinat e necunoscut.

Chestiunea limbei boheme

Viena.—Comisiunea bugetară. Oratorii germani şi cehi au declarat că de şi nu sunt satisfăcuţi de declaraţiunile guvernului sunt gata a colabora cu guvenul pentru a regula chestiunea limbei boheme printr'o lege. Comisiunea a adoptat bugetul justiţiei.

Anglia pentru Macédonia

Viena.— Corespondentul din Londra al ziarului „Die Zeit" a avut o interesantă convorbire cu secretarul comitetului balcanic, d. Molw, care s'a aratat foarte mulţumit de cartea albă apărută şi care cuprinde toate propunerile Angliei în chestia reformelor din Macedonia.

Pînă acum, a zis acel secretar, propunerile Angliei n'au fost respinse de nici o putere şi se înşală aceia cari cred că Anglia va renunţa fără lupte la propunerile ei.

Proiectul Angliei este făcut pe considerente militare; proiectul Rusiei este fără folos pentru poartă şi nu va fi admis uşor de sultan; nu mai rămîne de cît proiectul Angliei şi în lipsă de ceva mai bun proiectul d-lui Grey trebuie adoptat.

Camera

Bucureşti.—Ministrul finanţelor depune proiectele *prin cari se desfiinţează taxele pe hectarul de prune şi se înfiinţează taxa pe decalitrul de ţuică.*

Deputatul botoşănean Smeltz cere să se fixeze termenul pentru desvoltarea interpelărei sale relativă la cartelurile societăţilor petrolifere şi fabricelor de steclării. D. Smelţ se plînge că dosariile cerute nu-i au fost puse la dispoziţie.

Ministrul Carp zice că nu va putea răspunde la interpelare pînă după votarea budgetelor şi cere amînarea pînă atunci.

D. Anton Carp depune apoi proectul casei rurale cu modificările de la Senat.

Camera trece în secţii.

Prima Societate de Economie

DIN

URBEA IAŞI

CONVOCARE

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi, sunt convocaţi în Adunare generală pe *Duminecă 23 Martie 1908*, ora 1 p. m. în localul propriu al Societăţei din str. Ştefan cel Mare şi Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni:

1), Raportul Comitetului de administraţie asupra mersului afacerilor Societăţei în lunile de la 1 Septembrie până la 31 Decembrie 1907.

2) Raportul comisiunei de control privitor la constatările făcute de dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate precum şi a operaţiunilor efectuate în intervalulul de mai sus.

3) Alegerea comisiunei de control conform art. 29 şi 41 din statute pentru verificarea gestiunei pe timpul de la 1 Ianuarie—30 Aprilie 1908.

4) Decisiunea asupra propunerei făcute în şedinţa din 27 Mai 1907, spre a se acorda împrumuturi cu ipoteca în primul rang asupra imobilelor industriale.

5) Lămurirea dreptului de vot al femeilor măritate societare şi societăţilor.

6) Cestiunile rămase pendinte din Adunarea precedentă, precum şi cele ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Preşedintele Comitetului de Administraţie
V. I. RADU

DE ARENDAT

Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, întindere aproximativă de cinci sute cinci zeci fălci, Pentru condiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

DE INCHIRIET

5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

NOUL CORSET HIGIENIC

solid şi elegant e

The American Long CLIGING CORSET

croială după sistemul prescris de medicii americani se găseşte şi se efectuiază numai la

FABRICA DE CORSETE

IANOVICI & WECHSLER

Iaşi Str. Lăpuşneanu 37, Iaşi

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bilete Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.—lei	1/4 Un sfert	8.—lei
1/2 Una jumătate	16.—lei	1/1 loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicîu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia
BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:
Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 — PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăr ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteadă iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de Incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÍR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că **Eléxirul Guillié** este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote **BOLELE CONGESTIVE.**

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie **FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez
Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

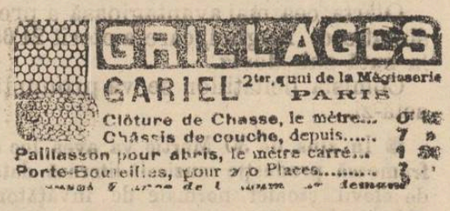

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 — Instalaţiune şi motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 396.—IAȘI, Duminecă 23 Martie 1908

Lege contra trusturilor

Legea contra trusturilor continuă să preocupe toate spiritele. Și cu drept cuvînt.

Din toate măsurile de ordine legislativă cu care guvernul liberal își propune să rezolve chestia agrară, aceasta e poate, cea mai puțin utilă, și în același timp cea mai nedreaptă.

Și iată pentru ce.

Ideea de la care pornește autorul legei pare a fi aceasta: să se degajeze populația sătească de toate piedicele pe care trustul arendășesc îl aduce libertății de a contracta învoelele agricole.

Or, ideea aceasta este fundamental greșită, pentru că în cazurile numeroase în care arendașii stăpînesc moșii situate la distanțe mari una de alta, primejdia nu mai este de cît imaginară.

Trec peste dispozițiunile de detaliu, a căror rațiune n'o găsesc nicăeri, cum sunt acele care fixează maximul de întindere pe care un arendaș o poate exploata. Și mă opresc la chestia de drept care restrînge capacitatea unei clase de oameni de a contracta în o anumită materie.

Este evident că legiuitorul are în principiu dreptul de a dispune în materie de capacitate personală. Dar cînd restrînge capacitatea normală, și reglementează restrîngeri de drepturi comune, nu-i e permis să lucreze de cît cu cea mai mare circumspecție, și numai pentru foarte grave motive de ordine socială. Căci nu trebue să se uite că și libertatea de a contracta, care e baza societății moderne, este și ea o mare și extrem de importantă chestie de ordine publică.

In cazul de față, care e marele interes social, în puterea căruia legiuitorul se decide să știrbească dreptul și libertatea de a contracta în materie de arendare? Garantarea unei bune stări a populației agricole, și apararea acesteia împotriva celor cari elimineazā libera concurență, și o nedreptățește cu condiții oneroase în materie de muncă agricolă.

Constatarea în fapt a unui asemenea abuz, este în parte exagerată. In tot cazul, în genere, nu s'a făcut dovada că pe moșiile „trusturilor" țăranii s'ar fi bucurat de o stare economică mai rea de cît acea a locuitorilor de pe alte moșii.

Dar chiar dacă ar fi așa, unde e primejdia veche, față de noua lege a tocmelilor agricole, care a fixat normele convențiilor viitoare? Căci din două una: sau noua lege a tocmelelor garantează suficient interesele sătești și ori ce alte garanții sunt de prisos, sau nu e în stare să facă acest lucru, și atunci ce încredere poate inspira legea contra trusturilor fără garanțiile celeilalte?

Partea cea mai gravă a legei e însă aceea, care lovește în drepturile cîștigate ale celor cari au contracte în vigoare, și care și-au angajat capitalurile în întreprinderi agricole. Arbitrarul acestei dispoziții nu poate avea de consecință de cît o gravă criză economică. Și începutul acestei crize se poate vedea chiar de pe acum, cînd legea nici nu s'a votat încă.

In fine chestia în care reaua inspirație a legiuitorului liberal culminează, e aceea a sancțiunilor penale pe care le edictează.

Sancțiuni penale, pentru Dumnezeu! De ce? Cînd singura sancțiune necesară e aceea a decăderei și a nulității? Sancțiune penală într'o materie care privește regularea capacității unei clase de oameni în chestiuni eminamente civile?

Confuzia și rigoarea aceasta excesivă, fac din proectul liberal o lege vexatorie și anarhică, o lege care în loc de a liniști spiritele, mai rău le va tulbura, după cum în loc de a garanta interesele unei clase, lovește gratuit în interesele unei alteia.

Nu mai vorbesc de efectul pe care-l va avea asupra stării noastre economice generale, care prin distrugerea marei culturi, va trebui să se resimtă adînc, și pe multă vreme. Lucrul acesta e prea bine știut, și prea lesne de constatat pentru a insista mai mult asupra-i.

„DELICAȚII"

„Noi suntem cinstiți".

Nababii, cei mari și cei mici, te vor întimpina totdeauna cu această „amenințare". In discuțiile lor, în gazetele lor, în discursurile lor—amenințarea aceasta ține locul și fondului și ideilor.

S'ar crede că, în afară de ei, toată populația romînească, tot restul de cinci milioane suflete, toți sunt tâlhari.

Dar faptele, acelea ce s'au putut descoperi pînă 'n prezent, au dovedit că „cinstiții" aceștia sunt, de fapt, niște lipitori, exploatatori, camatari.

Seniorul, care vinde ghiața cu chila și face comerț de ouă, renunță cu mare ifos la ceea ce n'are, dar contravine la legea comunală, cînd e vorba să plătească taxe de timbru pentru construiri.

Deliciosul mezin, prietenul Finuță, se dedă la acte care nu se pot întîlni cu cinstea: furnizează praf în loc de fîn, dă bani cu cămătă, se dedă la acte de despotism cînd ie vorba să plătească o despăgubire de 500 lei.

„Cinstiții" sunt și antisemiți. Dar patronează indigenatul lui Teiler, care are interese la Tețcani; patronează indigenatul lui Spanier, care a construit gratis o moară la Miclăușani și indigenatul lui Bercovici, cu care Griguță se află în daraveri.

O întreagă familie de negutitori interesați: băcani, cîrciumari, gainari, camatari—orbiți pentru franc, spoliatori, pentru care, totuși, restul lumei, acea care muncește, care asudă—este o bandă, de necinstiți.

Ei—hrăpareții—sunt bărbații delicați. detentorii, cinstei, acționarii virtuței. Pentru restul lumei n'a mai rămas nimic, doar necinstea.

Adevărul este tocmai invers. Noi, vecinic acuzați de necinstiți, nu speculăm nici asupra pămîntului, nici asupra nevoilor oamenilor, nici asupra finului.

Ei fac toate aceste matrapazlîcuri, dar cred—delicații—că cine are bonuri multe a cumpărat, inclusiv și cinstea.

Delicați bărbați, care își închipue că părțile lor rele le acopere milioanele.

Atita reu.

„DECLARAȚIILE" d-lui Cantacuzino

D. Matei B. Cantacuzino, fostul și actualul president al clubului carpist din Iași, a făcut „declarații" la întrunirea de alaltăeri a clubului.

D. Cantacuzino a fost atins în demnitatea sa de prezident; d. Cantacuzino a demisionat, s'a supărat—și tot d-sa face declarații, în loc să le fi făcut alții și d. Cantacuzino să le fi primit.

D. Cantacuzino și-a inaugurat declarațiile prin o plîngere: s'a plîns că pereții clubului carpist au urechi și că astfel s'a aflat în lume tot ce s'a petrecut, zilele din urmă, în acel club.

Represidentul clubului carpist s'a plîns astfel contra d-sale însuși, căci d-sa a fost acela, care, pretutindeni, a afișat supărarea sa și cauzele ei.

Dar d. Cantacuzino, după ce protestează contra urechilor pereților, afirmă că a fost supărat de faptul că, în club, s'au manifestat oare cari indicii că d-sa n'ar fi șeful ales al clubului—și de aceea a dèmisionat.

După aceea și-a retras demisia: fiind-că a simțit că retragerea sa va mâhni pe d. Carp și fiindcă adversarii au exploatat acea demisie.

D. Cantacuzino a avut și părți serioase în declarațiile sale: a recunoscut că cele două fracțiuni din partid, junimiștii și cantacuziniștii, sunt în luptă, că prietenii nu se cunosc încă bine, de și prietenia durează de multă vreme.

Lupta aceasta este naturală de vrème ce d. Cantacuzino împarte calitățile prietinilor în două categorii: gruparea cantacuzinistă se pricepe în ale bucătăriei politice, pe cînd gruparea junimistă are idei, tendințe și „procedeuri politice".

Lovitura ie evidentă. Cantacuziniștii au de capital oare-care pricepere în agentlicul electoral, pe cînd junimiștii, cari detestă bucătăria electorală, au idei, au tendințe, au „procedeuri politice".

Tovarășii luptei deci cu forțe cu totul inegale: agenți electorali tovarăși cu bărbați de idei, cu tendințe și cu procedeuri politice.

Lupta există și va exista.

O aberație

D'intr'un excelent articol al confratelui *la Roumanie*, reproducem următoarele:

Nimic nu este mai anevoios de cît să combați absurdul și legea trusturilor este absurdă.

Dar nu ie numai atît. Această lege, care zguduie însăși temelia ori cărei societăți civilizate, va aduce după dînsa enorme și incalculabile perturbații economice.

Marii arendași, cari au fost pînă acum cei mai mari capitaliști ai țărei aceștia, aproape singurii care știau să facă economii și să sporească ast-fel capitalul național, nu vor dispare fără ca, în acelaș timp, să nu se producă una din acele comoțiuni economice de care o țară se resimte multă vreme.

Cu obicinuita lor rea credință și cu spiritul de calomnie care face parte din firea lor, ziarele liberale se pregătesc de a pune în mișcare motive de naționalism ca să apere această lege, absurdă și proastă și care, în fond, nu este de cît o lege de invidie contra capitalului și contra activității.

Ziarele liberale pretind că legea trusturilor nu are în vedere de cît pe arendașii evrei și că cine este contra legei este filosemit.

Dar această afirmare este falșă, căci arendașii în imensa lor majoritate sunt creștini și cetățeni romîni.

Dar dacă guvernul nu voește de cît să lovească în arendașii străini, n'are de cît să vie cu o lege care să stabilească că numai romînii pot fi arendași.

Dar ca, sub pretextul de a lovi în arendașii evrei, guvernul să lovească în clasa cea mai muncitoare a țărei, aceasta este o adevarată aberație.

„GAZETA" LOR

In discursul său rostit alaltă eri la clubul carpist local, d. Cantacuzino a maltratat și ziarul partidului, acel *Evenimentul*, care a procurat atîtea amărăciuni represidentului clubului celor două tabere osebite.

Criza (adică demisia presidentului) a fost, zice d. Cantacuzino, consecința *unei stări de nemulțumire*, care a provenit din faptul că modul nostru de manifestare, prin presă, *nu corespunde cu toate tendințele și dorințele* pe care partidul le represintă, ci ie îndreptat *esclusiv* numai în sensul luptelor politice cu toate păcătoșiile inerente acestor lupte, fără a *ținea seamă de acel fi conducător de idei și de năzuinți*, care sunt mai presus de luptele de partide.

In această privință *gazeta noastră n'a făcut nimic* și e evident că, *astfel cum e organizată, n'a putut face nimic.*

D. Cantacuzino spune de ce gazeta n'a făcut nimic: fiind-că n'are mijloace.

Ce anume fel de mijloace — nu se spune.

Probabil, însă, că mijloace morale, de vreme ce cele materiale există, dovadă existența gazetei, deși ea are cel mai mic tiraj al ziarelor din țară.

D. Cantacuzino, care, pînă acum, a descalificat în două rînduri „gazeta" partidului cu două direcții, a profitat de momentul solemn al declarației „împăcărei" spre a descalifica ziarul pentru a treia oară, de astă dată în chiar localul redacției.

D. Cantacuzino a mai declarat că, imediat după reîntoarcerea sa din străinătate, va aviza la mijloace pentru reformarea definitivă a gazetei.

Pînă atunci lucrurile vor rămînea cum sunt și „gazeta" va rămînea cu cele patru discalificări: una din partea șefului partidului și trei din partea presidentului clubului local.

Vom avea prilej să înregistrăm și a cincea, dacă, bine înțeles, d. Cantacuzino nu-și va aduce redactori din străinătate.

OAMENI ȘI LUCRURI

Profani și profesioniști

21 Martie

Doi dintre medicii practicieni ai orașului se află bolnavi în pat. Unul, deadreptul victimă a profesiunii, se luptă anevoie în ghiarele unei teribile boli molipsitoare.

E prilejul de observat că împrejurarea îmbolnăvirii unui doctor prezintă pentru marele public și cu deosebire pentru straturile mai puțin intelectuale ale populațiunii o importanță deosebită și e urmărită nu numai cu un viu interes, cu o sinceră compătimire, dar și cu o anumită filosofie.

Publicul profan are, în adevăr, idei originale, uneori curioase în ce privește medicul și medicina. In aceasta din urmă el vede adeseori nu numai „profesiunea" propriu zisă, nu numai exercițiul unei ocupațiuni sociale, sau a unei specialități științifice la feliu cu atîtea altele, ci ea îi apare în genere ca întruparea unei forțe supra-omenești; el o vede prin prizma exagerată a unei însușiri extraordinare, întocmai după cum în persoana preotului nu vede numai pe omul cunoscător al dogmelor unei religiuni, după un studiu anevoios, ci pe cel uns cu o anumită putere supranaturală și o demnitate divină.

Legătura eternă între cauză și efect, constatarea infinit de des repetată a eficacității cu care intervine medicul în tămăduirea boalei, toate aceste au sfîrșit prin a consacra autoritatea socială a medicului și i-au dat acea aureolă care-i asigură un loc cu totul aparte în mijlocul semenilor săi.

Medicul reprezintă speranța, mîntuirea în cele mai grele momente din viața profanului. Gestul lui, gîndul lui, știința — și chiar neștiința lui—toate îmbracă pentru profan, în acele momente, forma unei puteri mistice, care scapă controlului și întrece mijloacele muritorului simplu. Și oricît medicina a suferit înfrîngeri și ridiculizări, ea păstrează—singură, poziționea triumfătoare pe care a cucerit-o și pururea omul se adresează ei cu acea încredere și recunoștință pe care Virgiliu Maro le exprimă în a sa «Odă» către medicul său Antonius Musa. Și oricîte decepții au fost și vor fi, medicina va rămînea, după expresia lui Cruveilhier, „binefăcătoarea virtuoasă a omenirii."

Un singur lucru îndreptățește și alimentează scepticizmul: îmbolnăvirea medicului,—lucru din nefericire frequent și fatal legat de o profesiune grea, plină de jertfe și de pericole. Profanul e torturat atunci de o problemă fără răspuns: cum nu poate doctorul să înlăture boala, s'o birue, s'o doboare? Iar, mai presus de toate, cazul de îmbolnăvire a unui medic face să treacă parc'că în rîndurile profanilor un fior de îngrijorare generală, împrăștie, mai mult ca orice, temerea de primejdia boalei,—mai tare și mai presus de puterea medicului însuși... E par'că în această îngrijorare, moartea unei speranțe obștești,—a speranței că în contra boalei, a suferinței, a morții le va sta într'ajutor atotputernicul lor biruitor,—doctorul. Cine însă să-l mîngîie, să-l înșele și să-l scape pe acesta în zile de primejdie?

Rodion

Nuveliștii nuoi și vechi

Volume apărute.—Edituri importante.—Nuvela veche și nouă.—Cei uitați.—Scriitori favoriți. — Păreri critice.—N'avem nuveliști?

In ultimele zile au apărut în diferitele edituri din Capitală, volume numeroase cuprinzînd operele în proză ale marilor noștri nuveliști.

La „Minerva" s'a retipărit un volum de „Nuvele și povestiri" ale maestrului Caragiale; tot acolo au apărut nuvelele d-lor I. Slavici și Al. Vlăhuță. In „biblioteca pentru toți"—o nouă edițiune a nuvelelor d-lui N. Gane. Cine mai lipsește dară? Dl. Delavrancea poate—și cu d-sa s'ar fi încheiat lista marilor noștri povestitori ai generațiunii de eri.

Putem zice că retipărirea nuvelelor sus pomeniților autori era o adevărată necesitate literară, pe vremea aceasta cînd luarea aminte e îndreptată de micii despoți ai criticei moderne esclusiv asupra unor nuveliști tineri, ale căror talente au fost exagerate și—oarecum—exploatate. Odată cu înmulțirea revistelor literare și cu răspîndirea lor tot mai mare, unele talente tinere—foarte însemnate—au izbutit a întuneca pe adevărații clasici ai prozei romîne și să abată de la ei toate laudele și tot succesul.

De aceea ni se pare interesant a urmări și reacțiunea pe care o determină în domeniul criticei reapariția în arenă a viguroaselor talente care cu drept cuvînt au fost odinioară consacrate și au bine meritat prin faptul că au fixat limba clasică a prozei romînești.

*

In momentul de față fiecare revistă își are nuvelistul favorit. Așa, la „Viața Romînească"—Brătescu-Voinești și Sadoveanu; la „Convorbiri literare"—dl. I. A. Basarabescu; la „Convorbiri critice"—d. Gărleanu; la „Arhiva" — d.l Caton Theodorian; la „Sămănătorul"—d. Sandu Aldea; la „Viața literară"—d Ioan Gorun și Constanța Hodoș etc.

Nu e locul aci de a compara talentele aceste și a releva superioritatea unuia față de celalalt. Remarcăm numai că popularitatea acestor „tineri" a înlăturat faima nuveliștilor vechi, pentru cari însă pare că sună acum ceasul unei reînvieri, grație—în parte—editurilor excelente.

Iată ce crede d. M. Dragomirescu, directorul „Convorbirilor critice", vorbind de al doilea volum de «Nuvele» al d-lui I. Slavici:

„.....în ce privește fundamentul sufletesc al e x p r e s i u n e i, originalitatea de „intuiție", sufletul scriitorului întru cît resfrînge personagiile și acțiunile lor —care dintre nuveliștii ce se ridică (fie acela Brătescu-Voinești sau Sadoveanu) pot zice că au un umor mai limpede, mai consistent, mai natural, mai cald, și mai pătrunzător de cît Slavici în „Popa Tanda" și mai cu seamă în „Budulea Taichii? Iar în ce privește puterea de plăsmuire, originalitatea plastică, prin care un scriitor, dintr'un material cunoscut, creează personagii noi, în carne și oase,—care din aceiași scriitori au putut plăsmui o figură atît de adîncă, puternică și de întreagă ca aceea a lui Lică Sămădaul din „Moara cu noroc"? sau un personagiu atît de complicat și atît de profund omenesc ca acela al cîrciumarului, sau un personagiu cu o țesătură atît de delicată și completă în desfășurarea ei ca a cîrciumăresei din aceiași nuvelă"? Și al doilea, care dintre ei a put înnoda o intrigă dramatică mai în stare să pună în relief stările fundamentale sufletești ale personagiilor așa cum o întîlnim în aceiași nuvelă?

Descrierile încărcate ale lui Sadoveanu, amploarea afinată a imaginațiunii lui, mascarea lirismului lui prin bogăția superficială a elementelor epice ce întrebuințează ne-au orbit și ne-au făcut să trecem cu vederea înțepenirea într'o atitudine a personagiilor lui, lipsa de desen și adîncime în arătarea substrucțiunei lor sufletești, slăbiciunea imaginațiunii cînd e vorba de plăsmuit o intrigă care să evidențieze evoluțiunea caracterelor în ceea ce ele au mai adînc și mai omenesc,—adică ne-a orbit tocmai în ceeace trebue să cerem de la un nuvelist sau un romancier adevărat. Cine va citi „Moara cu noroc" și (lăsînd la oparte cîteva cruditați care complică inutil intriga: omorul din pădure făcut de oamenii Sămădaului), își va mai potoli entuziasmul pentru literatura nouă și va cere fecunzilor noștri scriitori ceva mai multă adîncime și ceva mai multă intuițiune în temeiul etern și totuși veșnic mișcător al vieței."

*

Iar tot asupra nuveliştilor tineri părerea cea mai severă o exprimă d. Ovid Densuşeanu, în ultimul număr al revistei d-sale: „Viaţa nouă", unde nu se publică nuvele aproape de loc:

„Nuvela" a ajuns un gen compromis la noi. Uitaţi-vă la ce se publică sub acest nume dela revistele-gazetă pînă la revistele cu pretenţii de literatură înaltă. Veţi vedea pe pagini întregi înşirări de lucruri care te întrebi ce drept pot avea ca să figureze în literatură. A auzit cineva o conversaţie, i s'a povestit vre-o întîmplare sau a cetit-o printre faptele diverse, şi-a adus aminte de vre-o aventură sentimentală sau o plănueşte numai—şi iată'l aşezat la masa de scris şi începînd a povesti, mai grav ori mai glumeţ—după firea fiecăruia—ce crede că poate interesa şi pe alţii. Şi cînd „nuvela" e gata i se pare că o mare operă a eşit de sub condeiul lui. Pretenţiunea lui se poate însă asămăna cu a unui antreprenor de exibiţiuni cinematografice care şi-ar închipui că dă publicului tablouri de artă. E de sigur lume pentru toate, dar noi nu vrem să confundăm cetitorii noştri cu aceia pe care-i au în vedere anumite reviste şi care sînt fraţi cu admiratorii scenelor de cinematograf din Piaţa Teatrului.

Şi e curios că cei care patronează acest fel de literatură nuvelistică se ridică contra pieselor fără pic de artă care se văd mereu pe afişele dela noi ori de aiurea. De fapt nu e nici o deosebire între un gen şi celălalt. Şi de o parte şi de alta ni se dau aceleaşi platitudini ori meschinerii ale vieţei, aceleaşi figuri neînsemnate ori respingătoare.

Acest gen de literatură trebue lăsat unde-i este locul. Nu poate să dispară, de sigur, pentru că e un public care-l alimentează, dar e timpul să se spue hotărît că cei care cer altceva literaturei, cei care aşteaptă emoţiuni superioare, au dreptul să nu ia în samă ce se dă de un timp incoace cu atîta dărnicie sub numele de nuvele.

Nici un progres însemnat nu se vede în nuvelistica noastră nouă; scriitorii bătrîni, un Costache Negruzzi, Odobescu, dăduse—în măsura timpului—nuvele care se ţineau la o neîndoioasă înălţime literară, dar azi faţă cu schimbările care au atins alte părţi ale literaturei, nuvela a rămas cu zeci de ani în urmă".

*

Fără îndoială. N'avem în nuvela noastră un Maupassant, un Gorki, un Andrejew; n'avem astăzi o nuvelă ca „Păcat" ori „Făclia de paşti" ale lui Caragiale. Dar a esclude cu totul nuvelistica de astăzi din manifestările noastre literare—e cam exagerat. Dar asupra acestui subiect vom avea încă multe de zis. A.

Litere-Ştiinţe-Arte

Carmen Sylva. Ziarele din Capitală anunţă că M. S. Regina se află uşor bolnovă.

Suntem în măsură a da cîte-va noutăţi relative la activitatea literară de acum a Carmen Sylvei. Se ştie că nu de mult Augusta scriitoare a dat prin tribunal procură oficială d-lui avocat Mandy pentru a se interesa de tot ce s'a publicat în străinătate şi în ţară din operile Carmen Sylvei. Avocatul e acum în corespondenţă cu diferite persoane care s'au ocupat de traducerile în romîneşte a diferitelor scrieri literare ale Reginei. Ele au fost făcute în cele mai multe cazuri fără autorizaţiuni prealabile, căci intrau, în cadrul operelor străine pentru care nu există convenţiune. Aşa că aproape întreaga operă literară a fost rînd pe rînd tradusă în diferite edituri, fără ca Autoarea să fie consultată, necum să beneficieze. Acelaşi lucru cu reproducerile în revistele străine, unde însă Carmen Sylva era cel puţin prevenită pentru a da cuvenita autorizare.

Colaborarea directă a M. S. la ziare mari ca „Neue Freie Presse" şi la reviste importante, londoneze, berlineze şi pariziane, era şi este încă bine remunerată. Sumele realizate pe această cale au fost însă tot-deauna donate pentru opere caritabile după cum şi de astă-zi înainte sumele ce vor fi încasate prin procurator vor avea aceeaşi destinaţiune, în special vor fi dăruite „Vetrei Luminoase".

Al doilea volum din „Memoriile" Carmen Sylvei, sub titlul „Mein Penatenwinkel" e aproape terminat. In totul vor apărea 4 volume şi conţinutul va deveni din ce în ce mai important prin faptele şi amintirele ce cuprinde. Va fi un material nespus de bogat pentru istoria noastră contemporană. Peste puţin timp va apărea în traducere romînească primul din aceste importante volume. Celalalte vor apărea treptat. Folosul vînzării e cedat prin testament de M. S. Regina—instituţiunei căria s'a devotat; „Vatra Luminoasă".

*

Saloane artistice în România. — D. ministru Haret a însărcinat o comisiune compusă din d-nii: C. Ionescu administratorul Casei Artelor şi directorul învăţămîntului seeundar superior, ca preşedinte; Fr. Stork, sculptor; Victor Ştefănescu, architect şi Costin Petrescu pictor, cari să elaboreze un regulament, după care să funcţioneze expoziţiunile oficiale anuale ale artiştilor în viaţă.

Iată ce prevede în rezumat acest regulament.

*

Expoziţiunile se vor deschide în fiecare an şi vor dura două luni: Aprilie şi Mai.

Expoziţiunile vor conţine lucrări de pictură, sculptură, gravură, architectură şi artă decorativă.

*

Cu organizarea şi funcţionarea acestor expoziţiuni, ministerul va însărcina un juriu permanent, care va lucra sub preşidenţia de onoare a ministrului instrucţiunei.

Juriul va fi compus din zece persoane şi anume: 2 profesori ds pictură şi unul de sculptură, de la şcoala de belle-arte din Bucureşti; 2 profesori de la şcoala de belle arte din Iaşi; un profesor al şcoalei de arahitectură, un delegat al ministerului instrucţiunei, doi pictori, un sculptor şi un architect aleşi de expozanţi.

Acest juriu în plinul său, va alege pe preşedintele activ.

Membrii juriului vor funcţiona onorific şi vor fi însărcinaţi cu aranjarea lucrărilor, premierea lor, desemnarea acelora ce ministerul ar voi să le cumpere pentru pinacotecă.

Membrii juriului vor fi numiţi pe timp de un an.

*

Nu se vor primi, spre expunere, de cît lucrări originale; nici un expozant nu va putea trimite mai mult ca cinci lucrări, care vor fi însoţite de titlul şi preţul lor.

Lucrările vor trebui a fi trimese cu o lună înainte de ziua fixată pentru deschiderea expoziţiunei.

Juriul va alege lucrările şi va întocmi programul expoziţiei, împreună cu preţul lucrărilor expuse.

*

In fie-care an se va acorda cîte trei premii, pentru fie-care specialitate: premiul 1 de 2000 de lei şi două de câte 1000 de lei.

Aceste premii nu vor implica cumpărarea lucrărilor.

Cei care vor fi premiaţi nu vor mai putea primi alte premii de cît în al treilea an, de la data primei premieri.

Juriul, dacă va găsi de cuviinţă va putea invita şi artişti din străinătate, care vor avea o reputaţie stabilită, de a lua parte la aceste expositiuni.

*

Preţul intrării în expoziţie va fi de 50 bani de persoană, iar din vînzarea tablourilor şi obiectelor expuse, se va percepe 5 la sută, care împreună cu taxele de intrare vor servi la acoperirea a o parte a cheltuelelor de organizarea expoziţiei.

*

Acestea sunt în liniamente generale dispositiile regulamentului, care a fost aprobat de d-nul Sp. Haret, ministrul instrucţiunei.

*

In localul societăţei studenţeşti „Uniunea", în strada Lăpuşneanu se află expus un nou tablou al pictorului Octav Băncilă, un alt epizod din epopeea tristă a răscoalelor din Martie trecut. Vom vorbi la timp de noua lucrare a pictorului iaşan. In foiletonul de azi se vorbeşte despre doi artişti iaşani, Băncilă şi Nedelcu.

*

Joi, 27 Martie, va avea loc în sala circului Sidoli o mare reprezentaţie organizată de corporaţiile meseriaşilor. Pe lîngă cinematograf, va fi montată şi o „Apoteoză a meseriaşului", textul în versuri fiind scris de un meseriaş talentat, d. Gh. Necşanu. Vor figura artişti şi meseriaşi în interpretarea rolurilor.

*

La începutul lui Aprile va avea loc o reprezentaţie de beneficiu a simpaticului sufleor Nicu Pavelescu, cu celebra comedie „Don Cezar de Bazan" de D' Ennery.

*

Marele scriitor Anatole France a tipărit şi al doilea volum din însemnata sa operă istorico literară: Jeanne d'Arc, în editura Calmann Levy din Paris.

STRUNA ZILEI

FRINGHIERIE POLITICA

Ziarul «Epoca» încercînd să apere pe d. Nenişescu de acuzarea de a fi împămîntenit pe d. Wachtel a făcut afirmări false.

Nu cred să aibă legătură
Cu Wachtel—fostul deputat...
Dar ştiu că-l apără ziarul
Ca... frînghia pe spînzurat.

Informaţii

● *D. Teodor Rosetti, presidentul comisiei agricole superioare, a declarat ieri membrilor comisiei regionale brăilene:*

— **Legea tocmelelor agricole este ticăloasă şi noi o aplicăm cum putem.**

● Pînă acum nu se ştie încă definitiv dacă regimentul 7 calaraşi din localitate va fi prefăcut într'un regiment de roşiori, după cum s'a anunţat.

Mai sigur e că regimentul 7 va rămînea aşa cum este.

○ Ministrul şcoalelor Franţei a admis echivalenţa diplomelor de bacalaureat şi de licenţă pentru studenţii romîni, cari vor urma studiile în Franţa.

Pînă în prezent, se ştie, bacalaureaţii şi licenţiaţii din Romînia trebuieu să treacă un nou examen.

● La parchetul general din Iaşi se intocmeşte tabloul de graţieri ce urmează a fi făcute cu prilejul sărbătorilor de Paşti.

● D. Prim president al tribunalului a continuat ieri cu inspecţia gestiunei sinucisului grefier Romănescu.

● Complicii conductorului poştal Costăchescu, cari au tăinuit furtul comis de acesta, au stat ieri înaintea tribunalului secţia II.

Direcţia generală a poştelor, constituită parte civilă, era represintată prin d. Bogdan, şeful serviciului contenciosului şi prin d. G. Netter, avocat al statului.

Procesul s'a amînat, procedura nefiind împlinită.

La 4 April, la secţia I a tribunalului, se va judeca şi procesul lui Costăchescu.

● Administraţia comunală a prescris toate măsurile necesare prevenirei febrei tifoide.

Sfătuim şi noi publicul să nu bee de cît apă fiartă, întru cît microbul tifosului ie în apă.

● Au mai fost numiţi supraveghetori la lucrările de aducerea apei la Iaşi, d-nii: I. Roată, Răiculescu şi A. Casian.

Aceste numiri s'au făcut pe ziua de 25 Martie. Pe ziua de 1 Aprilie se vor face şi alte numiri.

● Asociaţia generală a studenţilor „Uniunea" organizează o frumoasă reprezentaţie pentru seara zilei de Luni 31 Martie, la Teatrul Naţional, cu concursul artiştilor teatrului.

Se va juca frumoasa comedie în 3 acte „Zig-Zag", a lui Valabregue.

● Duminică 23 Martie 1908 ora 4 jumătate p. m. va avea loc în Aula Universităţei, prima conferinţă a d-lui Gh. Beldiman despre „Gabriele d'Annunzio".

Intrarea liberă.

● Starea d-lui St. Dobrescu, director comptabil al casei şcoalelor, care acum cîtva timp a fost victima unui accident pe cînd se reintorcea cu trăsura de la Tăuteşti, s'a înbunătăţit mult. Se ştie că d-sa îşi fracturase piciorul drept.

Totuşi d. Dobrescu mai are nevoie să mai stea în sanatoriul, „Sf-ta Maria", unde se află internat, încă vre-o două septămîni.

● **Al 9-lea minister.**—Noul minister al comerţului şi industriei va cuprinde serviciile comerţului, industriei, a greutăţilor şi măsurilor pendinte actualminte de ministerul domeniilor.

Celelalte direcţiuni şi servicii: domeniile, serviciul agriculturei, pădurilor, pescăriilor statului şi minelor, vor rămînea ataşate la ministerul de domenii.

Noul minister va fi instalat probabil în imobilul altă-dată orupat de muzeul geologic, strada Cantacuzino.

● Comisiunea Universităţei din Capitală, însărcinată cu cercetarea lucrărilor candidaţilor la catedra de Farmacologie şi materie medicală, dela Facultatea de medicină din Iaşi, îşi va depune peste cîteva zile raportul.

Candidaţii sunt domnii Ionescu şi Teodorescu.

● „Noul Codice de şedinţă al judecătorului de Pace" de dl. Corneliu Bottez, Preşedinte la tribunalul Covurlui, cuprinzînd adnotarea şi comentarea tuturor materiilor şi legilor noi de competinţa judelui de ocol e terminat şi va apare negreşit la 1 Maiu 1908, odată cu punerea în aplicare a noii legi a judecătoriilor de ocoale.

Codicele e tipărit pe hârtie velină, va cuprinde 1.400 pagini şi va fi legat în pele flexibilă, spre a fi mai lesne mănuit de advocaţi şi magistraţi.

● Iată cum a fost modificat tabloul de împărţire al plăşilor din judeţul Iaşi:

Satul Zanea să se deslipească dela comuna Corneşti şi să se alipească la comune Galata; Reşedinţa comunei Corneşti să fie în satul Corneşti; Comuna Covasna să se treacă la judeţul Fălciu, repartizîndu-se la plasa Răducăneni; Reşedinţa comunei Galata să fie în satul Miroslava; Satele Cogeasca-Veche şi Hăsnăşeni să se deslipească de la comuna Dumeşti şi satul Brătuleni, de la comuna Uricani, şi să se alipească câte trele la comuna Cucuteni; Satele Dumitreştii-Ducăi, Schitu-Ducăi şi cătunul Blaga să se deslipească de la comuna Poeni şi să se alipească la comuna Poiana-Cîrnului, care să se treacă la judeţul Vaslui, repartizîndu-se la plasa Codăeşti; Satul Tăuteşti se se deslipească de la comuna Uricani şi să se alipească la comuna Rediu-Mitropoliei.

● Doamna Elena Cortazzi din Bacău, care a cerut punerea sub interdicţie a d-lui Gh. Exarcu, tatăl decedatului aghiotant al A. S. Prinţului Ferdinand, a făcut opoziţie, la curtea de Apel din Iaşi s. I, care, la termenul de la 11 Mart, a respins, ca nesuţinut, apelul reclamantei.

Termenul se va fixa astăzi.

● D. col Lupan, directorul şcolei militare, în urma unei anchete, constatînd că 15 elevi ai şcoalei au fumat în faţa pridvorului catedralei metropolitane, i-a pedepsit pentru acest fapt cu consemnarea în şcoală pe tot timpul vacanţiei de paşti.

● Doctorul Filip Braunstein, medicul primar al secţiei de boli interne de la spitalul israelit din Iaşi, a murit astănoapte la orele 2.

Doctorul Braunştein moare ca victimă a datoriei sale de medic: el se infectase, acum zece zile, de la un bolnav de febră tifoidă, internat în spitalul israelit.

Complicaţia renală, ce-a intervenit alaltaieri, a făcut să se prevadă desnodămîntul fatal. Regretăm dispariţia, în puterea vrîstei, a d-rului Braunstein şi presintăm mîngăieri văduvei şi familiei decedatului.

DIVERSE

— D. Dimitrie Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului va inspecta în cursul săptămînei viitoare şcoalele primare din localitate.

— Trupele din garnizoana locală vor începe săptămîna viitoare marşurile obicinuite, prin judeţ.

— Pădurea Golăeşti, cantonul Lunca de la Şes, de pe proprietatea Golăeşti, judeţul Iaşi, parchetele No. 17, 18, 19 şi 20, toate în întindere de 23 hectare, 6.300 mp. exploatabile în 4 ani a fost adjudecată asupra d-lui Isidor Brill din oraşul Iaşi, cu lei 701 hectarul.

— Iu astă-seară va avea loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică obicinuta serată dansantă săptămînală.

— Revizoratul şcolar al judeţului nostru a înaintat ministerului instrucţiunei publice un tablou cuprinzînd locurile vacante din învăţămîntul primar din acest judeţ, care urmează a fi complectate pe ziua de 1 April a. c.

Intre acestea se află şi locurile care rămîn vacante prin scoaterea la pensie din oficiu a unor învăţători.

— Autorităţile comunale din Sculeni au înaintat parchetului pe băietanul Alexandru Bruştoreanu în etate de 17 ani care o comis un mare număr de furturi în Stînca şi în Sculeni.

— Poliţia capitalei a cerut autorităţilor noastre sa urmărească pe fata Elena, cu pronumele necunoscut, în etate de 18 ani, care a dispărut din serviciul d-lui căpit. Aurelian Georgescu, din reg. 3 Dămboviţa şi de la care a furat mai multe obiecte preţioase şi o sumă de bani.

—In proectul de buget al ministerului instrucţiunei publice se suprimă postul de mecanic de la atelierul de construcţii al aparatelor de fisică de la Universitatea din Iaşi.

Acest post este ocupat de dl. I. Bacinski.

— Comisiunea de revizie a tinerilor din plasa Podul-Iloaie şi-a amînat lucrările pînă in ziua de 27 Mart a. c.

— Ministerul instrucţiunei publice avînd intenţia de a întroduce cultura albinelor pe la mănăstiri, casa bisericelor va procura pentru fie-care mănăstire cîte 10 stupi sistematici, cari vor fi daţi în sama stareţilor.

— De la cărciumarul Strul Zeilig Cohl diu str. Sf. Nicolae No. 4, s'a furat suma de 35 lei. Necunoscutul pungaş s'a introdus prin gura pivniţei în prăvălie şi apoi stricînd belciugul de la tejghea, a furat sus zisa sumă.

— Ştefan Vasiliu reclamă poliţiei că Gh. Frunză l'a escrocat la cărţi cu suma de 40 lei în cafeneaua lui Kircor Paroch, din strada Păcurari.

— Poliţia a reuşit să prindă pe vestitul pungaş Gh. Moraru autorul furtului făptuit alaltăeri la d. Ficher, din strada Vovideniei No. 4.

TABLOURI EXPUSE

Dacă 'n timpul din urmă laşul a fost lipsit de o expoziţie artistică sistematic organizată, care să ofere publicului toate lucrările noui ale pictorilor noştri, şi care să releveze, pe deoparte, toate manifestările artistice, iar pe de alta să contribuiască la formarea gustului publicului şi la educaţia artistică a acestuia—, ieşenii au avut însă prilejul să admire din cînd în cînd diferite producţiuni artistice ce s'au expus în cele mai principale vitrine din localitate.

Natural că toate aceste tablouri expuse şi de sigur alte lucrări de valoare ce au remas necunoscute publicului nostru, ar fi putut forma un mic salonaş artistic în care amatorii noştri de artă să constate manifestările artiştilor ieşeni, dar aceasta nu s'a făcut. Şi nu s'a făcut—ne permitem a afirma—din cauza lipsei de armonie între artişti, din cauza lipsei de entuziasm şi de avînt, şi din alte multe cauze cari nici de cum nu pot fi în onoarea artei.

De aceia unii dintre pictorii noştri cari simt necesitatea absolută de a crea,—de a se manifesta pe tărîmul artistic—s'au mulţumit a'şi expune nouile lucrări... prin diferite vitrine, spre a fi admirate în treacăt de public, şi arare relevate de presă.

*

Artistul care a ştiut să lupte mai mult cu micile mizerii artistice şi mai ales cu indiferenţa publicului pentru artele frumoase, artistul care a încercat mai des—pentru tablourile expuse—lumina mai mult sau mai puţin favorabilă a vitrinelor noastre, a fost, pare-mi-se, *Octav Băncilă.*

Pictorul acesta, ce-i drept, a întîmpinat multe dificultăţi, a luptat greu cu mizeria, dar reîntors din München s'a pus pe lucru şi a reuşit să organizeze singur două expoziţiuni care au stîrnit odinioară admiraţia publicului şi cari au provocat o serie de cronici artistice în publicistica noastră.

Dar... judecînd după lucrările ce expune astăzi, Băncilă ne arată că n'a mai făcut un singur pas înainte. De la desevîrşita compoziţie cunoscută sub titlul *„O afacere bună"* pictorul n'a mai putut da de cît o altă „afacere"—mai redusă în proporţie dar multiplificată în figuri—fără ca lucrarea să fie mai valoroasă, ba din contra cu o valoare artistică mult mai inferioară.

Tot atît de neînsemnată mi se pare şi acea epopeie tristă din mişcarea ţărănească pe care Băncilă ne-a zugrăvit'o în cursul anului. Tabloul nu fixează tocmai ceia-ce ar fi vrut să fixeze. Remîne cel mult să considerăm această lucrare ca un episod din mişcarea ţărănească. Căci un ţăran care fuge de oroarea armatei încă nu exprimă... o mişcare ţărănească, ca aceia care din nenorocire am avut'o în Martie trecut.

Mai caracteristic şi mai reuşit e acel tablou care represintă un băetan oprit dinaintea unei cărnăţării şi în ochii căruia predomină o vădită lăcomie şi o ispită de furt.

Expresiunea psihică a acestor stări sufleteşti sunt ireproşabile,—dar restul: coloritul?

Ne-am pus acuma această întrebare pentru a trece la partea cea mai „bătătoare la ochi"—la colorit.

Coloritul *actual* al lui Băncilă e une ori brutal. Nimic şi nici una din acele trăsături armonice pe cari le-am putut admira altă-dată, mai ales în lucrările ce au fost expuse în sala de pictură a Teatrului Naţional, prin 1900.

Această...neglijenţă a pictorului ar motiva o faptul că Băncilă trăieşte astă-zi în alte condiţiuni ca odinioară —şi că nu mai dispune de acea deplină libertate de care un artist are atîta necesitate...

*

Intr'un colorit mai dulce şi mai armonic ne apar lucrările de „genre" ale modestului dar talentatului pictor *G. Nedelcu* care îşi expune lucrările prin vitrinele noastre pentru prima oară. Dl. Nedelcu este unul din absolvenţii şcoalei noastre de Belle-Arte, fost profesor de desemn la liceul „Mihai Viteazul" din Bucureşti şi transferat de curînd în aceiaşi calitate la gimnaziul „Alexandru cel Bun" din Iaşi.

In timpul cît a ocupat catedra din Bucureşti, publicul de acolo i-a putut admira pînzele cari au găsit nu numai admiratori ci şi amatori cari l'au..cumpărat cu preţuri puţin obişnuite la noi. Pentru acel public, iubitor de artă, d. Nedelcu nu este strein, la noi însă e un nou venit, un artist necunoscut, şi ca atare trebuie să-l privim mai de aproape.

Cum am spus, d. Nedelcu este un muncitor modest în cîmpul frumoaselor arte; operele sale sunt iscălite *Azi*—de unde i-am putea prezice, judecînd după valoarea lucrărilor sale că-l aşteaptă un *mîine* strălucit.

Căci lucrările ce le expune d. Nedelcu nu determină în mod definitiv talentul său remarcabil. Lucrînd cu energie—şi cum d-sa îşi propune a face aceasta în vederea unui mic salonaş de pictură ce ni'l promite pentru toamnă—dl. Nedelcu va ocupa un loc de onoare printre puţinii noştri artişti ieşeni.

Din modul inteligent cum ştie să 'şi combine colorile şi să le însoţiască cu un suflu cald de poesie, artistul ne face să sperăm lucrări de incontestabilă valoare.

Şi dacă nu putem numi *Măţele*—o drăgalaşă lucrare plină de viaţă şi realism artistic—sau *„Capul de bou"* sau *„Raţa"*—ca lucrări geniale, ele însă sunt redate cu o adevărată măiestrie şi într'un colorit real, armonic şi viguros. Aceste lucrări prin subiectele lor nu pot atrage, în treacăt de cît ochiul ager şi pătrunzător al cunoscătorului în tainele picturei, şi nici de cum pe cel al marelui public. Il îndemnăm să continue şi cu încetul va sfîrşi prin a-şi cuceri locul printre cei dintăi.

Fidelio.

Ultime informaţii

● *Una din dispoziţiunele legi de organizare a armatei fiind reducerea serviciului militar la doi ani, contingentul 1906, care trebuia să se elibereze în Noemvrie, se va elibera la 1 Aprilie 1908, dată la care întră în vigoare noua lege.*

In schimb vor fi cdemaţi sub drapel acei soldaţi ai contingentului 1908, cari au fost trimişi la vetrele lor din causă de lipsă de locuri.

● *Concentrările militare de primavară la Şipote, vor avea loc precum urmează: la 16 April va fi chemată brigada XIII, compusă din regimentele 25 Racova şi 12 Cantemir; la 11 Mai va fi chemată brigada 14, alcătuită din regimentele 13 şi 14 infanterie.*

● *Cu toate numeroasele cazuri de febră tifoidă ce s'au constatat în oraş şi cu toată forma gravă a actualei epidemii, serviciul sanitar al comunei n'a găsit de cuviinţă să ia alte măsuri de cît doar de a interveni către administraţia comunală de a da o ordonanţă prin care să se puie în vederea proprietarilor de localuri publice, cafenele, birturi etc., să nu întrebuinţeze de cît apă fiartă şi să se curăţe bine ogrăzile!*

Şi atîta tot.

Nu crede oare d. dr. Buicliu, că măcar acum e nevoie de a eşi din nepasarea în care a întrat de atîta timp?

※ D. C. G. Dissescu, ilustrul nostru jurisconsult, a sosit astă-zi în Iaşi. D-sa pledează în procesul companiei apelor din Liége cu comuna Botoşani.

● D. colonel Lupan, directorul şcoalei militare, a dat un ordin de zi prin care toţi elevii care nu au obţinut media de trecere vor fi consemnaţi pentru vacanţia poştelor în şcoală.

Tot odată, serbarea anuală ce trebuia să iabă loc la 7 Aprilie a fost revocată.

● D. Alexandru Djuvara se află astă-zi în Iaşi, într'un proces.

Intrebat dacă este adevărăt că va intra în minister, d. Djuvara, fără a afirma faptul, a dat a înţelege că al nouălea minister îi este rezervat d-sale.

● Al treilea batalion permanent, la fiecare regiment, va fi reînfiinţat cu începere de la 1 April.

● Astă-zi s-a rîdicat sigiliile ce se aplicase pe casa şi via sinucisului grefier Victor Romanescu, de oare-ce s'a constatat că nu'i aparţineau, fiind proprietatea soţiei sinucisului.

● D. ministru al instrucţiunei publice a cerut avisul profesorilor şcolilor secundare asupra datelor cînd ar fi bine să se ţină cele două congrese ale profesorilor secundari din ţară, unul de limba latină şi altul de limbele străine.

● Examenul de înaintare pe loc al învăţătorilor, a fost suspendat pînă Luni, la ambele comisiuni.

Luni va începe să depue examen seria a XIV-a iar pentru Jouia viitoare va fi chemată ultima serie, cu examenul de înaintare pe loc din circumscripţia Iaşi, va lua sfîrşit.

● In locul rămas vacant prin moartea regretatului preot D. Constantinescu de la biserica sfîntul Nicolae cel nou, nu va mai fi numit alt preot, de oare ce locul ocupat de preotul Constantinescu fusese supra numerar.

● Sfinţia sa economul C. Stamate a plecat astăzi pentru a inspecta parohia din cotuua Pueşti, comuna Şipote.

● Lucrările decanatului facultăţei de drept din Iaşi, în tot timpul lipsei din ţară a d-lui Matei Cantacuzino, vor fi expeduite de d. profesor Dim. Alexandrescu.

● Direcţiunea învăţămîntului primar din ministerul instrucţiei, a înaintat directorilor şcoalelor urbane o circulară prin care le pune în vedere să caute ca elevele şi elevii şcoalelor de oraşe să poarte şorţuri.

Sorţurile vor fi negre şi dintr'o ştofă eftină.

Şcolarii săraci nu vor fi obligaţi să-şi facă şorţuri.

Cei cu dare de mînă îşi vor procura pînza de la „Furnica".

● La examenele de definitivat ale învăţătorilor şi institutorilor, care se vor începe în ziua de 18 Arilie, s'au înscris pînă în prezent 327 institutori şi învăţători.

Comisiunea examinatoare a candidaţilor din circumscripţia Iaşi, va fi prezidată de d. Solomon Haliţa, inspector al învăţămîntului primar.

● Romînia a fost invitată să ia parte la al XI-lea congres internaţional de navigaţie, care va avea loc la Petersburg de la 18—23 Maiu st. vechiu.

● La Senat s'a întîmplat eri o mare minune: alegerea d-lui Grigore Buicliu a fost în fine validată.

S'a întîmplat pentru prima oară ca o alegere fără candidat să fi fost validată abia 6 zile după scrutin

D. Grigore Buicliu se interesează foarte puţin de locul său de senator, de oare-ce n'a fost încă la Senat.

● **Militare.**—Prin noua lege a organizărei armatei, care se pune în aplicare la 1 April, desfiinţîndu-se serviciile de geniu de pe lîngă corpurile de armată, spre a se concentra într'un serviciu central la ministerul de răsboi, pe lîngă corpul IV de armată nu va rămînea decît un guard de geniu cl. II însărcinat cu încazarmarea şi va fi însărcinat, probabil, d. locot. Gane, actualul administrator al proprietăţei ministerului de răsboi „Şipotele".

— Cele 2 regimente de geniu se vor desface în 6 batalioane, dintre cari patru de pionieri, comandate de Locot. Coloneli Boian, Robescu, Panaitescu şi Negreanu; un batalion C. F. R. comandat de Maiorul Stefănescu şi un batalion de pontonieri, comandat de maior Ionescu Stelian.

— La Iaşi se va stabili batalionul 4 de Pioneri, comandat de lt. colonel Boian, iar ca ajutor va avea după toate probabilităţile pe d. maior Frim, actualul subdirector al şcoalei fiilor de militari din localitate, care va fi înlocuit la subdirecţia şcoalei de un profesor civil, conform dispoziţiilor nouii legi.

— Toţi comandanţii de regimente de infanterie vor fi numai coloneli, afară de comandantul regimentului 35, care se înfiinţează din nou, şi al cărui şef va fi un Lt.-colonel.

— Pe viitor, în întreaga ţară, nu va mai fi decît un singur intendant (colonel) care va fi ataşat la minister, iar şefii de intendenţe de pe lîngă corpurile de armată vor fi sub-intendanţi (Lt. coloneli).

— Administratorii domeniilor ministerului de răsboi, vor fi, pe viitor, guarzi de geniu cl. I (căpitani) iar nu guarzi de geniu cl. II (locotenenţi), ca pănă acum.

— Astăzi se fac verificările caselor de bani ale corpurilor de trupă din localitate, de către ofiţerii din intendenţă ai comandamentului corpului IV de armată.

— De la 1 April se pune în aplicare noile statute ale cercului militar votate de adunarea generală a ofiţerilor din localitate.

Conform noilor statute membrii comitetului vor fi numiţi pe viitor de comandantul corpului IV de armată, tot astfel vor fi numiţi şi casierul şi comisarul cercului.

— Consiliul de resboi de pe lîngă corpul IV este convocat pentru zilele de 26, 27, 28, 29 Mart. Se vor judeca procese de desertări şi furturi, toate privitoare la grade inferioare.

Consiliul va fi prezidat de d. colonel Aslan asistat de d-ii maior Kirculescu şi căpitani Fărcăşanu, Lupaşcu şi Dimitriu.

● Femeea Anica Lupu, servă la d. Ion Motăş, din Bulevărdul Ferdinand No. 7 a reclamat poliţiei că soţul ei C. Lupu, manipulant la tramvaiul electric, a încercat să o otrăvească, punîndu-i o cantitate de nitrat de argint într'o cafea.

Cazul a fost descoperit de o altă servitoare Tinca Cărăbuş şi fiind denunţat poliţia a început cercetările.

● Eri a încetat din viaţă în comuna Bărzeşti din jud. Vaslui, economul Gh. Maxim, parochul acelei comuni.

Defunctul era în etate de 85 ani.

● D-na Pulcheria Groholschi a fost numită directoare a şcoalei primare de fete din Tg.-Ocna, în locul d-nei Isabela Codreanu, care a demisionat din învăţămînt pentru a'şi regula drepturile la pensie.

● **Universitare.**—Eri, în faţa comisiunei compusă din d-nii profesori doctori Sculy, V. Bejan şi Socor, au trecut cu succes ultimul examen de clinică, următorii doctoranzi: B. Agaţştein, Vasile Theodorescu, d-na Theodorescu, Vasile Ionescu, d-ra Monaru şi C. Popa-Radu.

— S'a admis înscrierea tardivă la facultatea de drept a studenţilor Stănculescu V. Ioan şi Dimitrie Clapon.

— La decanatul facultăţei juridice a sosit diplomele următorilor licenţiaţi în drept: Scully Raul, Vasiliu C. Ioan, Botez Panaite, Dorin Nicolae, Simionescu Ştefan, Gheorghe Săghiuţă Nicolae şi Văsescu G. Petru, Tiron Ioan, Ivănescu C. Gheorghe, Viţu Cristian, Mircea N., Constantin şi Motăş Ioan.

— D. Gh. Aslan, profesor din Focşani a cerut rectoratului să-i echivaleze diploma sa de doctor în litere de la Paris şi diplomat al şcoalei de înalte studii, cu acea eliberată de facultatea de litere din Iaşi.

— Azi a fost chemat la rectorat dl. Gh. Gheorghiu-Bujor pentru a da lămuriri privitoare la acuzaţiunea ce i-a fost adusă că la revista „Viitorul Social" la care e colaborator ar fi scris articole cu tendinţi anarhiste.

Dl. Bujor va fi trimis înnaintea senatului universitar, care se va pronunţa dacă d. Bujor, fiind membru în cercul democrat „Romînia muncitoare" şi colaborator la un ziar social democrat, mai poate figura printre studenţii Universităţei.

— Comisiunea examinatoare pentru echivalarea diplomei de doctor în drept din străinatate a d-lui Em. Papamihalopol, a fost convocată pentru mîine dimineaţă la orele 9 jumătate, cînd candidatul are a-şi trece proba înscrisă.

Comisiunea se compune din d-nii I. Th. Burada, D. Alexandrescu, V. Dimitriu, Iulian Teodorescu şi I. Peretz.

● **Judiciare.**—La secţia I-a a Curţei se judecă astăzi procesul dintre compania apelor din Liége cu primăria comunei Botoşani. Aceasta refuză să achite o sumă de bani societăţei. Tribunalul Botoşani a dat cîştig primăriei. In procesul de astă-zi pledează domnii: C. G. Dissescu pentru societăte şi Al. Djuva pentru comuna Botoşani.

— In Camera de deliberare a secţiei I a tribunalului, se judecă astă-zi o serie de procese de expropieri, necesare rectificărei Bahluiului.

— Ministerul justiţiei a cerut primului president al tribunalului să-i recomande din actualii copişti-arhivari şi copişti grefieri de la judecătoriile de ocoale, spre a fi numiţi la nouile judecătorii comunale, ce vor începe a funcţiona de la Mai.

D. prim-president a recomandat pe următorii: Victor Mihăiescu, copist, grefier la judecătoria ocolului III; Richard Vasiliu, copist-arhivar la jud. oc. III; Dimitrie Luchiau, fost zece ani copist-arhivar şi grefier la jud. ocol. Bahlui; Gh. Teodorescu, practicant în grefa jud. ocol. III; Mihail Costăchescu, practicant şi I. Musteaţă.

— D. procuror general, care a fost în inspecţia penitenciarelor din Trg. Ocna şi Pîngaraţi, s'a întors ieri seara în localitate.

— D. Berman Rosenstein, droghist, str. Golia 50, a cerut să-i se prelungească moratoriul încă pe sease luni.

Tribunalul a ordonat să se convoace creditorii numitului comerciant.

● D. căpitan Spiridon Caimacan, care acum cîtă-va vreme a demisionat din rîndurile partidului conservator-democrat, a revenit asupra demisiunei luate şi a adresat preşedintelui clubului conservator-democrat următoarele:

„Sub-semnatul căpitan Spiridon Caimacan vă roagă să bine-voiţi a considera ca nulă şi neavenită demisiunea ce am dat'o din club, înţelegînd a reminea şi de astăzi înainte, ca şi în trecut, soldat devotat al partidului conservator-democrat.

In împrejurările de luptă internă din partidul conservator şi într'un mod de lipsă de energie am crezut de cuviinţă să mă îndepărtez de vechii mei tovarăşi şi să caut aiurea lucruri nuoi şi pe care le credeam folositoare pentru toţi.

Am stat ca observator al celor ce se petrec în lagărul carpist şi m'am convins că departe de a vedea acolo lucruri folositoare interesului general, nu există în acea grupare de cît lupte de ambiţii şi pretenţiuni fără sfărşit.

In aceste condiţiuni nu înţeleg să dau concursul meu unei astfel de grupări şi de aceea revin acolo unde astfel de lucruri sunt necunoscute."

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 22 Martie

Camera

Bucureşti — Se discută proectul pentru înfiinţarea consiliului administrativ superior.

D. Ienăşescu combate proectul ca inoportun şi neconstituţional.

D. Vintilă Brătianu răspunde, dar nici macar deputaţii majorităţei nu dau vre-o importanţă proectului, care se şi votează.

D. Ferekide anunţă că discuţia generală la proectul contra trusturilor va începe Luni.

Documente importante

Bucureşti.—Sub titlul „Pentru posteritate", ziarul „Ordinea" publică în numărul său de astă-zi actele încheiate între primăria de Bucureşti, primar fiind d. Mihail G. Cantacuzino, şi d. Alex. Marghiloman pentru expropierea unei porţiuni de teren din proprietatea acestuia din urmă.

Citirea acestor documente face de prisos ori-ce comentariu.

Remaniare ministerială

Bucureşti.—Este aproape sigur că d. Anton Carp va demisiona pe ziua de 1 April, spre a fi numit guvernator al Băncei Naţionale.

D. Gh, Assan va fi numit ministru al comerţului şi industriei.

Aderări

Bucureşti.—D-nii Titu Alexanxandrescu, mare proprietar şi agronom şi Virgil Alexandrescu, mare proprietar şi avocat, au aderat la acţiunea partidului conservator democrat şi au cerut înscrierea în clubul din Tg-Jiu.

Incetare din viaţă

Bucureşti.—Din Davos vine ştirea că în sanatoriul din acea localitate a încetat din viaţă d-na Adina R. Gărdeanu, fica regretatului V. Lascar.

Polemică violentă

Bucureşti.—Se ştie că d. Morţun a atacat cu mare violenţă administraţia d-lui Ionel Grădişteanu la ministerul lucrărilor publice.

Intre altele dl. Morţun l'a acuzat că şi-a construit o vilă la Sinaia cu banii statului şi că inspecţiile cu automobilul erau nişte adevărate voiajuri de plăcere.

D. Ionel Grădişteanu va respunde probabil astăzi la Senat în chestie personală, dacă nu cumva va cere satisfacţie pe altă cale.

Spor de cheltueli

Bucureşti.—Budgetul ministerului de interne va presenta un spor de 13 milioane la cheltueli.

Aceasta pentru a acoperi cheltuelele necesitate pentru aplicarea noilor legi în legătură cu acel minister.

Grevă

Sulina.—Muncitorii de la „Elevatorii" s'au pus în grevă.

Aceasta din cauza relelor condiţiuni de muncă şi de plată.

Mişcarea in armată

Bucureşti.—Se dă ca sigură următoarea mişcare în armată pe ziua de 1 Aprilie:

D. general Coandă, inspector general al artileriei, va fi numit şi comandant al div. IV, în locul d-lui general Angelescu demisionat.

D. general Gheorghiu, actual comandant al pieţei Bucureşti va fi numit comandant al brigăzei a VIII-a infanterie, în locul d-lui general Hiotu, demisionat.

D. colonel Georgescu, comandantul brigăzei 1 artilerie, va fi numit comandant al pieţei Bucureşti.

Intrunire

Bucureşti. In astă-seară are loc o întrunire de propagandă a partidului conservator-democrat, în coloarea de alb.

Nenorocire pe mare

Paris.— Incrucişătorul «Berwick» s'a ciocnit în timpul unei manevre de noapte în canalul Mănecei cu contratorpilorul «Tiger», care a fost tăiat în două; 36 oameni din echipagiu s'au înecat.

Linişte

Roma.—Ziua de azi a trecut fără incidente de relevat. Probabil că mîine dimineaţă după iniţiativa bursei muncei şi cu consimţimîntul autorităţilor un cortegiu se va duce la cimitir spre a depune coroane. Se crede că greva generală nu va fi de cît de scurtă durată.

Inăsipire de vapoare

Paris. — Insărcinatul de afaceri al Franţei la Tanger, telegrafiază că locuitorii indigeni din Adjera i-au anunţat cum că un vas englez şi unul francez s'au înăsipit din cauza unei ceţe, pe la miezul nopţei la Kraxteghi, la vest de Settat.

Nu ştie dacă sunt şi victime omeneşti.

DE ARENDAT

Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, intindere aproximativă de cinci sute cinci zeci fălci, Pentru coudiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

Jalnica familie, adînc lovită, vesteşte moartea

D-rului Philippe Braunstein

fost medic primar al spitalulni israelit, decedat în noaptea de 21 Martie.

Inmormîntarea va avea loc Duminecă, 23 a. c. ora 2.

Cortegiul va porni de la locuinţa defunctului, strada de Sus No. 193.

In locul ori cărei invitaţii.

Cu cea mai adîncă durere Epitropia Spitalului Israelit, face cunoscut pierderea unuia din distinşii săi medici

Dr. Philippe Braunstein

care a încetat din viaţă după o crudă şi scurtă suferinţă, victimă a zelului cu care a îngrijit bolnavii din secţia sa.

Epitropia, luînd o parte largă la durerea familiei, roagă pe toţi membrii şi donatorii Spitalului ca să asiste la înmormîntarea ce va avea loc

Duminecă, 23 Martie, ora 2 p. m.

Cortegiul va porni de la locuinţa defunctului, strada de Sus No. 193.

S'A DESCHIS!

= CE S'A DESCHIS? =

NOUA Boiangerie şi Spălătorie Chimică

„MODERNA"

Sub conducerea mai multor specialişti şi maiştri aduşi din străinătate.

Se primeşte pentru văpsit, spălat şi curăţit prin noile procedeuri chimice ori ce lucru precum: Haine de Dame, Domni şi Copii; Perdele, Covoare, Broderii, Mănuşi, Toalete de Bal, de Teatru, ori-ce Uniforme, etc.

Rugăm onaratul Public a ne onora cu comenzile asigurîndu'l de un serviciu prompt şi conştincios.

Direcţiunea

FABRICA Comuna Copou — FILIALA str. Lăpuşneanu 24 lîngă «Romînia Muzicală»

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

NOUL CORSET HIGIENIC

solid şi elegant e

The American Long CLIGING CORSET

croială după sistemul prescris de medicii americani se găseşte şi se efectuiază numai la

FABRICA DE CORSETE

IANOVICI & WECHSLER

Iaşi Str. Lăpuşneanu 37, Iaşi

LABORATOR SPECIAL

PENTRU

Analize medicale

Dr. Med. Ioan Nimereanu

Pentru a putea răspunde tuturor cererilor îşi asociază şi pe

Dr. Med. P. COSTIN

Medic secundar de spital

Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Vaccinări şi revaccinări

cu limfa garantată practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

DOCTOR SUZANA WECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun

Gonosan

TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii cu 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bilete Loz Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8 Una optime	Lei	17
1/4 Un sfert	Lei	34
1/2 Una jumàtate	Lei	68
1 Loz întreg	Lei	136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.—lei	1/4 Un sfert	8.—lei
1/2 Una jumătate	16.—lei	1/1 loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE COJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 PARIS

Tôtă lumea cunóşte proprietăţile iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăra ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, cancerose, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi evitează iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIE

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea ELIXIRULUI GUILLIÉ est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guíllié este le ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞI : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Stefan-cel-Mare—Iaşi

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

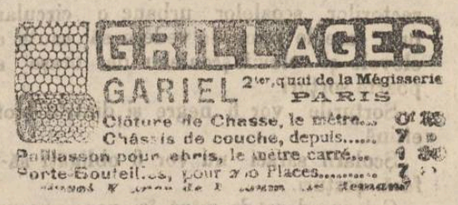

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 397.—IAŞI, Marţi 25 Martie 1908

Reprezentanţii „CINSTEI"

Cît de uşor dispar legendele ! Una singură mai rămăsese ne dărămată încă şi de care în orice moment făceau uz reprezentanţii plutocraţiei conservatoare : *„cinstea"* !

Ei raţionau astfel : bine, recunoaştem că inteligenţa şi cultura nu sunt de partea noastră ; recunoaştem că talentele ne cam lipsesc şi că singurii noştri oratori şi scriitori sunt recrutaţi din sînul democraţiei ; un singur lucru însă nu ne puteţi tăgădui : *„cinstea"* ; ne concedaţi cel puţin cinstea noastră ireproşabilă, atît în afacerile publice cît şi private.

La drept vorbind, cinstea, departe de a fi o calitate, e mai mult o datorie, o obligaţiune elementară, care se cere nu omului politic, dar celui din urmă cetăţean al ţărei. De aceea de la început nu putem să nu ne arătăm surprinderea că dintr'o elementară obligaţiune de om şi de cetăţean, se creiază o calitate, o legendă a unei anume „elite sociale", mai mult încă, un fel de apanaj al unei anume familii cu pretenţii de coborîtoare a unor prinţi din Bizantz.

Şi dacă e vorba de a se face din cinste o virtute, apoi nu archi-milionarii se pot lăuda cu această virtute. E o pretenţie grotească, o ironie care degenerează în ridicol, ca tu, milionar, din o datorie la care e obligat forţamente şi muncitorul cel mai sărac, să-ţi creezi o calitate, o virtute. Şi mai ales cînd e vorba de un om politic, cu veleităţi de a conduce destinele acestei ţări, a te lăuda numai cu cinstea, e a da o dovadă de lipsa celorlalte calităţi de om de stat.

Şi cu toate acestea... !

A fost dat se vede ca şi această ultimă calitate, această ultimă legendă a reprezentanţilor plutocraţiei burgheze sau din Bizantz, să se prăbuşească cu zgomot din înălţimea la care în mod artificial se rîdicase.

Descoperirile făcute acum în urmă cu privire la moravurile unora dintre aceşti reprezentanţi, socotiţi puri şi imaculaţi tocmai din cauza marilor averi ce posedă, au ridicat un văl nepătruns şi nebănuit pînă acum, dar care a pus în lumină un colţ urît al aptitudinelor hrăpareţe ale reprezentanţilor acestei plutocraţii. Şi atunci, ca un fel de revelaţiune, ne-am putut explica origina marilor averi ale unora, şi cum unele persoane cari nu fac nimic posedă totuşi milioane, şi cum alţii cari muncesc toată viaţa lor, cari au o profesiune onorabilă şi remunerătoare, totuşi trăesc modest şi mor săraci.

Vai,... cinstea, vă asigur, că nu este în tot deauna apanagiul milionarilor ci adese ori, şi mai ales, este patrimoniul celor săraci. Căci pentru cei săraci, cinstea şi munca e singura lor avere, e singurul lor scut de apărare.

De aceia nu cu puţină surprindere am aflat cu toţii în ultimul timp, cum marele „nabab" al ţărei romîneşti, omul cu venit anual de mai multe milioane, cel mai bogat cetăţean al ţărei, fiind prim-ministru, şi profitînd de împrejurarea că fiul seu era primar al Capitalei, a construit nişte magherniţe fără a cere autorizarea primăriei şi fără a plăti taxele de construcţie obligatorii pentru cel din urmă cetăţean. Şi cum că faptul este riguros exact, este că justiţia a şi condamnat pe contravenient la plata acestor taxe.

Tot în timpul primariatului fiului «nababului», un frate al primarului, deputat el însuşi, în contra legei de comptabilitate, se face furnizorul de fîn al grajdurilor primăriei, şi tot acest specimen furnisor, deputat şi fiu de prim-ministru, abuzînd de puterea politică ce avea, hotăreşte expulzarea unui creditor al seu grec, om cinstit şi negustor cunoscut din Călăraşi, pentru că acesta îndrăznise să acţioneze în judecată, cîştigînd procesul, pe ilustrul fiu al primului ministru şi ministru de interne al ţărei romîneşti !

Acum în urmă, gazetele ne-au adus detalii asupra unei bune afaceri, ce puritanul şi milionarul Al. Marghiloman a făcut'o cu primăria Capitalei, primar fiind tot fiul primului ministru, cu ocazia unei exproprieri a unor dependenţe şi a unui teren al său de pe strada Mercur, pe unde se aliniază bulevardul Colţei. Din faimosul contract ce gazetele publică, se vede lăcomia şi lipsa de scrupul a acestui reprezentant al milioanelor moştenite.

Şi cînd vedem că oamenii săraci au mult mai multe scrupule şi mult mai clară noţiunea cinstei de cît „nababii", ne întrebăm cu drept cuvînt : dacă această pretinsă „elită socială" nu are nici cel puţin această calitate, cu care s'a lăudat atît de mult pînă acum, atunci cari sunt calităţile ce i-a mai rămas ?

In orice caz, legenda „cinstei" a dispărut cu desăvîrşire din bagajul ei politic.

Lascar Antoniu.

Marghiloman-Răcăciuni

D. Al. Marghiloman, pe cînd era, nu ştim în ce anume an, ministru al justiţiei, ducea războiu cu elegantul Răcăciuni.

Din ordinul ministrului Marghiloman, autorităţile judiciare din Fălticeni lansară mandat de arestare în contra lui Răcăciuni şi acesta fu deţinut închis cîtă-va vreme, pentru că distruse un act judecătoresc.

Un deceniu mai tîrziu, sub curioasa domnie a Nababilor cu Rahtivanii şi Sfeteştii lor, ambii aceşti barbaţi — Marghiloman şi Răcăciuni—se întîlniră în acelaşi sistem de corupţie politică.

Politica nababistă avea nevoe şi de talentul lui Răcăciuni, cocheta şi cu d. Al. Marghiloman, ca să distrugă takismul

Atunci primarul Cantacuzino îndulci pe ambii la fel : 220,000 lei au fost daţi lui Răcăciuni pentru o casă şi 275,000 lei d-lui Marghiloman, pentru un început de casă.

Acum amîndoi îs împreună în acelaşi mare partid : în partidul cinstei. Ambii distrug takismul—tot pe tema cinstei.

Takismul nu poate fi cinstit, fiindcă n'are Răcăciuni ; iar d. Take Ionescu nu poate fi cinstit, fiindcă, în loc să aibă un triunghiular de casă şi să-l vîndă cu 275,000 lei, are un altfel de triunghiular —dar pe casă : are trei hipoteci pe casa sa din str. Cătunului.

Iar d. Marghiloman, care crede că d. Take Ionescu se ocupă de d-sa, îi zice acestuia : ascute-ţi armele, dacă vrei să te baţi cu mine.

D. Take Ionescu are armele ascuţite gata. De cît nu mai ie nevoe să se bată cu d. Marghiloman. Operaţia aceasta a făcut'o, în deajuns, d. M. Cantacuzino, fostul primar, cînd a lucrat pe d. Marghiloman pe aceeaşi parte sentimentală cu d. Răcăciuni.

Marghiloman Răcăciuni, un duo trivial al .. cinstei.

Repausul duminical

Senatul a respins proiectul referitor la introducerea repausului duminical întreg.

Chestia în sine n'are nici o importanţă. Osebirea între repausul duminical cum ie la noi după actuala lege şi cum ie în alte state, este prea mică. Ne repauzăm foarte destul în această ţară, în care, în oraşe, se munceşte foarte puţin şi în care sărbătorile abundă cu mare prodigalitate.

Dar respingerea de către Senat a proiectului are o latură politică şi asupra ei voim să insistăm.

D. Sturza se angajase faţă de Prelaţii din Senat că va susţinea legea. Primul ministru a votat pe faţă pentru proiect, dar el a căzut.

Generoşii n'au agreat proiectul. Ziarul lor—Independenţa—*s'a şi pronunţat contra şi era natural ca să cadă proiectul.*

Dar cum rămîne d. Sturza ? Un prim-ministru, mai ales unul cu trecerea d-lui Sturza, care se angajează într'o chestie, trebue să se ţie de cuvînt.

Dar, de astă dată, d. Sturza n'a voit să-şi arăte degetul. Aceasta este evident, de vreme ce votul de Sîmbătă n'a fost luat prin suprindere.

Vineri votul a fost nul asupra proiectului. D. Sturza a avut deci toată vremea să dee cuvenitele semne de deget şi proiectul ar fi trecut.

Dar generoşii erau contra. Şi dacă generoşii îs contra, ie contra şi d. Sturza.

Faptul că înalţii prelaţi s'au supărat, nu poate supăra şi pe d. Sturza.

Nu-i pasă d-sale de proprietari şi de arendaşi şi are să-i pese de cîţi-va prelaţi ?.

Primul-ministru este tratat în minor. El se angajează într'o chestie, promite solemn că va trece un proiect. Dar ziarul guvernului scrie altfel şi rezultatul ie după spusele ziarului, nu după angajamentul primului ministru.

D. Sturza ar face foarte bine să nu mai ieie angajamente, fără de consimţimîntul generoşilor. Aceştia l'au pus sub interdicţie şi ei consideră nul ori ce act făcut de pupilul lor în afară de voia lor.

E trist, dar foarte adevărat.

CATE-VA NOTE

145.000 cheltueli de deplasare.

D. Al. Marghiloman a primit 275.000 lei pentru un semi-imobil al d-sale situat în Bucureşti. Fericitul vînzător dă seamă, în public, despre această fericită operaţie : 130.000 lei, declară fostul ministru, valorează imobilul vîndut, iar restul— adică 145.000 lei—d. Marghiloman socoteşte că-i se cuvin pentru că trebue să se mute din casă.

Rare-ori aţa a costat mai mult de cît faţa în cazul spacial! 145.000 lei—despăgubire pentru mutatul din o casă în alta—se vor mira şi Sf. Gheorghe şi sf. Dimitrie de această minune a sfîntului Alexandru...Marghiloman.

Colegul d-nului Nădejde

Defunctul Ion Marghiloman, tatăl d-lui Al. Marghiloman, avusese un moment de mare sensaţie politică în banala sa activitate parlamentară : momentul debutului în Cameră al d-lui Ion Nădejde.

In 1888 sau 1889, şeful social-democraţiei romîne, actualul salariat al Voinţei Naţionale, *reuşi să intre în Cameră, ca trimis al colegiului III de Iaşi, prin un capriciu al defunctului Leon Negruţi.*

Intr'o zi ceru cuvîntul d. Nădejde şi, speriat de evenimentul acela, Iancu Marghiloman se aşeză îndărăptul oratorului, ca să-l audă mai bine, ca să nu piardă—el, marele proprietar—un cuvînt din discursul vorbitorului—şeful social-democraţiei romîne.

Cînd d. Nădejde îşi isprăvi discursul, bătrînul Marghiloman exclamă cu satisfacţie :

— De azi înainte nu-mi mai pasă de socialişti.

Douăzeci ani mai tîrziu, Nădejde complect transformat, fiul lui Iancu Marghiloman vine şi declară, sub o semnătură, că o întrebare făcută de Voinţa *l'a determinat să scrie d-lui Ion Nădejde, „onoratului seu coleg", care publică proza excelenţei sale la ultima coloană a paginei a II-a a ziarului d-lui Isaak Rubinstein.*

D. Al. Marghiloman face, în acea scrisoare, un fel de curs de architectură şi cată să-l convingă pe „onoratul coleg", pe care l'a ales de duhovnic, că primăria Bucureşti l'a păcălit pe el—Marghiloman—cînd i-a dat pe te mieri ce : 275,000 lei şi un loc viran.

In faţa unor asemenea argumente, a venit rîndul d-lui Nădejde, ca să exclame el, cum alta dată tatăl victimei primăriei Bucureşti :

— De azi înainte nu-mi mai pasă de viitorul şef al carpismului romîn.

Toate acestea ar fi foarte bune : dar cum rămîne cu mica afacere pe care d. Marghiloman a făptuit'o prin... naivitatea d-lui Mişu Cantacuzino ?

Cum rămîne cu biata cinste boierească, pe care afacerea aceasta a găurit-o şi mai tare ?

Căci scrisoarea d-lui Marghiloman către „onoratul coleg" confirmă excelenta pleaşcă—aceasta are drept s'o recunoască d. I. Nădejde, pe care d. Marghiloman l'a desemnat de arbitru.

OAMENI ŞI LUCRURI

UN APOSTOL

Luna Martie e cea mai importantă în istoria aniversărilor revoluţionare ; ea reaminteşte evenimente de cea mai mare însemnătate în diferitele ţări pe unde a trecut furtuna marilor revoluţiuni cari au pregătit transformarea omenirei, democratizarea tuturor ţărilor. Şi tot luna Martie a văzut născîndu-se acel părinte al ideei ştiinţifice ca bază a revoluţiunii aşteptate,—Karl Marx.

O broşură roşie apărută acum cîteva zile în oraşul nostru, ne aminteşte că s'au împlinit în Martie, anul acesta, două zeci şi cinci de ani de la moartea acestui uriaş sămănător, de numele şi fiinţa căruia s'au luat de-apururea formulele cu cari pornesc la luptă ostaşii devotaţi sau efemeri ai marilor legiuni socialiste,—preoţii internaţionalei.

Formule...Cuvîntul e poate riscat,—poate cel mai potrivit. Dar nu aici e locul nici de a discuta teoriile adepţilor lui Marx, nici de a le preamări. Karl Marx n'a fost nici cel dintăi, nici cel din urmă născocitor de utopii sociale. De la Plato pînă în zilele noastre „statul viitor" a fost aranjat de atîtea ori, a fost prezis şi construit în atîtea feluri mai mult ori mai puţin irealizabile. Singur el însă a găsit formula trainică, ştiinţifică pentru a fixa cu dinadinsul ideea socialistă, doctrina „luptei de clase", paradoxele captivante ale „plus voloarei" şi mai cu seamă a concepţiunii materialiste—căci după Marx, orice manifestare psihică, —morala însă'şi— sunt reflexe ale condiţiilor economice. Marxismul a încetăţenit definitiv doctrina neîmpăcatei lupte între armata proletariatului industrial şi a clasei capitaliştilor, luptă care trebuie să sfîrşească—zice el—prin victoria înceată, dreaptă a proletariatului unit.

El a avut geniul de a întemeia o nouă religiune, el a găsit în jurul teoriilor sale milioane de credincioşi, fanatizaţi de perspectiva acestui viitor frumos,—ziua atît de depărtată şi de imposibilă poate a egalităţii pentru toţi. Cine la o anumită vrîstă, n'a simpatizat cu doctrinele marxiste şi n'a visat la olaltă cu dezmoşteniţii soartei emanciparea lor de sub „jugul" economic ? Puţini, foarte puţini citesc „Capitalul", opera fundamentală a lui Marx ; dar uşor se alipeşte orice tînăr de legiunea de visători—luptători şi bucuros îi consacră o parte din activitatea, din energia anilor de adolescent, sub impresia fascinatoare a unui ideal de mîntuire universală, care însă nu ştie bine în ce ar consta anume : visul, generozitatea, idealismul sunt adînci trebuinţe sufleteşti ; ele sunt inerente firii expanzive, a tinereţei şi nenumăraţi din acei pe care'i vedem astăzi ducînd lupta fără scrupule, grăbiţi în a-şi cuceri locuri, situaţii la masa socială, toţi, toţi au închinat o parte din anii lor cultului dezinteresat al cărui mare preot este—Karl Marx.

Pînă să fie cumînţiţi de nevoi, biruiţi de lupte, ori ademeniţi de ambiţiuni ; pînăce din victime să devină ca ei ; pînă din ostaşi ai proletarilor să devină fraţi cu apăsătorii,—toţi, toţi au avut epoca lor frumoasă de avînt, de bunătate, de milă şi de apostolat şi dacă Marx n'ar fi făcut decît aceasta,—de a dărui societăţii atîţia efemeri binefăcători cari lui îi vor datori sentimentele de altruism şi generozitate, amintirile de devotament către o cauză pe care o credeau mare,—încă ar merita să fie privit ca unul din marii binefăcători ai omenirii. Intemeietorii religiunilor nu se măsoară nici-odată după acei neînţelegători care *urăsc* în numele lor, ci după cîtimea de iubire ce au revărsat asupra lumei.

Rodion

Moartea lui Gherşunin

Gherşunin, omul care a condus mişcarea revoluţionară teroristă din Rusia între 1901 şi 1904—e mort.

Oraşul Zurich a avut o zi mare. Gherşunin murise noaptea ; corpul său a fost adus a doua zi la 5 după amează la gară pentru a fi transportat la Paris. Toată suflarea revoluţionară din Zurich ţinu să facă ultimele onoruri tovarăşului dispărut. Vreo 1200 oameni urmau carul simplu cu sicriul învălit în negru şi acoperit cu flori şi coroane. Steaguri roşii, emblemele naţiunilor represiuntate în convoi, Ruşi, Poloni, Cehi, Slavi din sud, Italieni, Germani şi Francezi, dominau valurile de oameni cari cu capetele descoperite înaintau în tăcere. In urmă corul rusesc intona cîntecul morţilor, profundă şi tristă melodie a revoluţionarilor ruşi pe care o cîntă numai la înmormîntarea socialiştilor ucişi sau înaintea şi în urma luptelor cu armata sau jandarmeria. Cordonul poliţiştilor de la gară fu rupt şi mulţimea dădu năvală pe peron. Un revoluţionar rus vroi să salute pentru ultima oară pe cel dispărut ; dar după cîte-va cavinte se opri şi lacrămi îi ţîşniră din ochi. Trebui să plece. Nimeni nu încercă să-i urmeze. Vorbele lipseau!... Şi trenul porni în mijlocul cîntecelor revoluţionare şi a strigătelor entusiaste...

*

Cine era Gherşunin ?

Pe la 1890 reuşi să adune, în Dwinsk, un cerc restrîns de oameni pe care-i organizează după programul ziarului Narodnaia Wolia care propaga terorismul ca singurul mijloc de a dobîndi constituţia. De acolo trece în Kiew, „vechiul cuib revoluţionar unde-şi creiază un număr de aderenţi printre elementele studenţeşti.

Pleacă apoi prin toată Rusia, formează mici grupe de terorişti care nu comunică între ele şi a căror singură legătură e el.

Dar în inteligenţa rusească nu poate căştiga teren o ideie care are numai o bază practică, cum e terorismul. Trebuia o ideologie care să complecteze mişcarea. In 1900 se creiază partidul socialiştilor revoluţionari. Ca concepţie teoretică, baza mişcării e chestia agrară şi factorul important e ţărănimea şi nu proletariatul industrial. Socialiştii revoluţionari sunt adversari ai Marxismului şi ai concepţiei materialiste a istoriei. Ei nu recunosc legi naturale şi admit pentru Rusia alte norme de dezvoltare decît pentru apusul Europei. Această trăsătură subiectivă a teoriei lor îi face să deie o mare importanţă acţiunei de voinţă a persoanelor sau a grupelor ; căci nu evoluţia economică a societăţei ci voinţa conştientă a poporului —a ţărănimei — operează transformările sociale.

Din cauza acestei direcţii partidul adoptă terorismul şi primi cu plăcere propunerea lui Gherşunin de a se uni cu grupurile lui.

El găsise formula care asigura existenţa terorismului seu.

Odată cu aceasta dobîndea mijloacele materiale ale partidului care avea sute de mii de ruble în cassă.

*

De acum înainte devine iniţiatorul şi dirigintorul acelui lanţ de atentate care începu în 1901 cu asasinatul ministrului Sipiagin şi care atinse punctul culminant în ale lui Plehve şi Marele Duce Sergiu.

In Rusia unde orice propagandist socoteşte o activitate de 6 luni până la închiderea lui, Gherşunin lucră 5 ani neîntrerupt.

Nu era de găsit nicăiri. Numai puţini ştiau ceva despre el. In 1904 fu închis după indicaţiile unui ţăran Kaciur pe care-l hotărîse să ucidă pe Guvernatorul seu. Prins, fu judecat de autorităţile civile. La judecată nu se apără, ci susţinu numai punctul seu de vedere terorist. Fu condamnat la muncă silnică pe viaţă. Transportat mai întăi la Schlüsselburg fu dus în urmă în Siberia.

De acolo izbuti să fugă după puţin timp fiind trimis din închisoare într'un vas cu varză murată. Ajunse însă bolnav în Rusia. Plecă la sud, unde stătu cîţiva ani dar nu se putu îndrepta.

Cu Gherşunin moare nu numai revoluţionarul cel mai activ ci şi unul dintre cei mai inteligenţi. Dintr'o familie foarte bună a avut posibilitatea să-şi aproprie o cultură vastă.

*

Opera lui Gherşunin s'a nimicit. Partidul socialist-revoluţionar luînd parte la lucrările Dumei părăsi terorismul. Şi

chiar dacă ar vrea să-l reînceapă, naşte întrebarea dacă se pot repeta faptele unui Gherşunin fără de acest Gherşunin. Căci de la Sipiagin până la Plehwe, îndărătul fiecărui atentat era Gherşunin şi însemnătatea lui istorică e următoarea: mişcarea revoluţionară rusască cu toate înrîuirile ei politico-sociale în ultimii 3 ani—cum e pacea grabnică încheiată cu Japonia—datoreşte mult acestor atentate).

PENTRU POSTERITATE

Dăm mai jos, fără nici un comentar, următorul act de vînzare cumpărare, intervenit între d. Alexandru Marghiloman şi Primăria Capitalei, primar fiind d. Mihail Cantacuzino :

Spre neschimbare
ss) N. N. Ioanid

Contract de vînzare-cumpărare

Intre Primăria Comunei Bucureşti, reprezentată prin dl. ajutor de primar George G. Stroescu, autorizat prin votul Consiliului Comunal dat în şedinţa dela 13 Iulie 1906 cu No. . . şi confirmat prin deciziunea cu No. . . a Oonor. Ministerului de Interne, de o parte şi dl. Al. Marghiloman, rentier, domiciliat în strada Mercur No. 14, a intervenit prezentul contract de vînzare-cumpărare.

Eu Alexandru I. Marghiloman, declar că vînd „Onor. Primăriei Capitalei în interesul deschiderei şi prelungirei Bulevardului Colţei, în deplină proprietate şi liberă de orice sarcine porţiunele de teren cu clădirile ce se află pe dînsele care cad dincolo de linia despărţitoare a traseului B-dului, conform schiţei de plan ce ni s'a comunicat şi care fiind vizată şi semnată de ambele părţi contractante va face parte integrantă din acest contract.

Clădirile se vor putea dărîma de Primărie cu începere de la 1 (14) August viitor, şi anume : clădirea biuroului, vecină cu proprietăţile Palade şi Florescu se va dărîma în total adică şi pentru porţiunea care rămîne pe proprietatea mea ; iar clădirea remisei care face corp cu grajdul numai până în linia despărţitoare mai sus indicată.

Pentru această din urmă clădire sunt pe deplin drept autorizat, fără altă formalitate, să fac lucrările necesare pentru astuparea tăeturei cu faţada ei potrivită.

Din materialul acestor clădiri îmi rezerv nu numai tot ce este demontabil prin anticipaţiune precum panourile şi decoraţia şelăriei, raftul, maşine de bucate, cazane şi aparate de spălătorie, porţile remisei, poarta cea mare şi uşile de fer despre str. Eldorado, fântîni, etc., dar încă toate uşile şi ferestrele oricare cu tocurile lor, scările de lemn cu rampele lor şi materialul marchizei care acoperă curtea internă împreună cu stâlpii metalici ai becurilor de gaz. Demoliţiunea se va face cu îngrijire pentru ca acest material să fie predat unui reprezentant al meu.

Primăria îmi va da în schimb porţiunele de teren care cad despre proprietatea mea dincoace de linia despărţitoare mai sus indicată şi anume : una mai mică din proprietatea Palade şi alta cea mai mare din proprietatea Florescu.

Acest schimb de terenuri nu dă loc la nici o sultă în bani, de şi terenurile cedate de mine sunt mai mici ca suprafaţă totală decît terenurile cedate de Primărie.

Primăria îmi va lăsa intactă, ca locuinţă provizorie pentru biurourile şi personalul meu de serviciu, casa principală de pe proprietatea d-lui şi d-nei A. Florescu, cu începere de la 1 Octombrie viitor şi până la 1 Septembrie 1907.

Folosinţa va fi gratuită având eu să remit casa în starea în care o voi fi primit-o şi eu. Pentru înlesnirea, însă, a serviciului voi avea dreptul de a deschide o uşă de comunicaţiune între această casă şi proprietatea mea actuală.

La 1 Septembrie 1907 Primăria va avea dreptul să dărîme şi această clădire, aparţinîndu-i ei tot materialul şi *lăsîndu-mi mie terenul cedat nivelat. Bineînţeles că voi putea oricînd, înainte de termenul cuvenit, să cer Primăriei dărîmarea acestui imobil, spre a-mi putea eu face clădirile sau plantaţiunile cè aşi dori.*

Se declară că pe însăşi linia despărţitoare indicată mai sus sunt în drept de a clădi fără altă servitute de retragere.

Pentru aceiaşi linie şi cel mult până la finele anului 1907 sunt în drept de a-mi închide locul cu uluci pline de scînduri construite în chipul cel mai simplu.

Pentru clădirile ce mi se dărîmă şi pentru neajunsurile de tot felul ce mi se ocazionează prin aplicarea alinierei Bulevardului Colţea, Primăria îmi plăteşte suma de 275.000 lei (două-sute-şapte-zeci şi cinci mii lei) preţul vînzărei pe care declar că l-am primit azi la încheierea prezentului act.

Taxele de mutaţiune s'au plătit pe din două de fiecare parte contractantă.

Subsemnatul George G. Stroescu declar că am cumpărat dela dl. Al. Marghiloman parte din proprietatea d-sale în limitele şi condiţiunile prezentului act.

p. Primar (ss) **George G. Stroescu**
vînzător (ss) **Al. Marghiloman**
rentier, 14 str. Mercur.

Urmează autentificarea Trib. Ilfov sub **No. 7392 din 18 Iulie 1906.**

„Ordinea"

„Opinia" la Bărlad

De aproape şase luni, cîţi-va tineri profesori, avocaţi, etc., au înjghebat în oraşul nostru, nu fără multe greutăţi, o societate sub numele de *Cercul Cultural Tutova*. Datorită vigilenţei fondatorilor, acest cerc intelectual a ajuns astăzi a număra peste 200 de membri, persoane din elita Bărladului, între cari se numără şi mulţi ofiţeri, de oare ce se ştie că garnizoana oraşului acestuia este foarte numeroasă. Cercul se află instalat admirabil în vre-o patru saloane din str. Principală şi prima condiţie ce se cere pentru a fi admis ca membru, este să ai o reputaţie excelentă în societate şi orice jocuri la noroc, fie cărţi, etc., sunt oprite cu desăvîrşire. Distracţii însă sunt îndeajuns, aşa cercul a făcut o mulţime de abonamente la o mare mulţime de reviste romîne şi străine, la ziare, etc. ; apoi în fie-care seară aproape, se face muzică, mici concerte între familiile membrilor, graţie unui prea frumos piano cumpărat de comitet; în alte seri se dau serate literare, alte-ori dansuri şi multe alte petreceri în felul acestora. Cîteva tablouri pictate minunat de către maeştrii locali, d-nii Hîrlescu şi Ştefănescu, ornează pereţii saloanelor.

Comitetul cercului condus de dorinţa de a pune bazele şi a unei biblioteci, a dat o reprezentaţie teatrală în sala Iaskulowsky, Sîmbătă 22 curent, cînd s'a reprezentat de către d-nele şi d-nii membrii următoarele piese : *„Concina"*, de V. Alexandri, unde succesul l'a avut d. profesor Fotino de la Liceu, căruia nu-i lipsea nimic spre a'l putea compara cu un artist bun. Apoi bine au fost D-na Dimopol în rolul Princesei, precum şi în Lina, d-ra A. Popescu.

A doua piesă a fost *«Un leu şi un zlot»* de Rosseti-Max ; aici s'a distins prin un joc cu totul liber şi neforţat, d. profesor Forţu, care a interpretat rolul lui Sărăcilă cu un humor şi de o expresivitate ne mai pomenit de naturală ; era multă lume în sală care spunea că „tînărul ăsta şi-a greşit cariera". (Noi complectăm însă că d-sa este şi un excelent profesor. N. aut.). Dl. Fotino şi în rolul lui Trifan a fost la înălţimea ce se cerea pentru aşa rol, redînd tocmai tipul visat de autor, avînd şi o mască perfectă. Dl. Cezar Ştiubeiu a făcut tot ce s'a putut din rolul mirelui Mişu ; iar dl. avocat V. Georgescu-Bîrlad a stîrnit hohote de rîs, cînd a apărut în tipul lui Tertipof. Apoi d-nele Teodorescu, Dobrovici şi d-ra Diaconescu, se întreceau una pe alta în agilitatea şi gingăşia cum 'şi interpretau rolurile. Incă ceva : în această piesă a binevoit a apare ca figurante un mănunchi de domnişoare.

Spectacolul s'a sfârşit cu *Steaua*, de D. Nanu. Aici am făcut cunoştinţă cu voacea dulce a d-lui Gh. Alexandrescu, care a plăcut mult în rolul cobzarului Stan ; d. Forţu cu verva şi jocul său deghetat a fost perfect în ţăranul Radu, asemenea şi D. Ştiubei în micul său rol. Dar ceea ce era mai atrăgător era frumuseţa şi graţiile „ţărăncuţelor" de pe scenă, care purtau nişte costume naţionale ca din poveşti. Aşa de pildă: d-rele Artene, Vlaicu, Mitru, Corbea, Carp şi d-nele Teodorescu şi Dimopol, aveau un farmec nespus cînd le vedeai legănîndu-se pe scenă şi înmlădiindu-şi corpurile într'un mîndru danţ naţional.

Sala teatrului gemea de un public ales şi cult, care a aplaudat foarte mult pe aceşti artişti improvizaţi, dar care au obţinut un aşa mare succes. P.

Litere-Ştiinţe-Arte

Directoratul. Teatrul naţional din Iaşi rămîne din nou fără director. Se pare că de astă dată d. Lecca pleacă în mod serios, pleacă cu..contract, ba chiar cu două contracte, căci e, în acest moment angajat şi la trupa de operete a d-lui Grigoriu şi la teatrul naţional din Bucureşti,—măcar că nu e terminat încă angajamentul la Iaşi.

Foarte curios ni s'a părut de altmintrelea directoratul d-lui Lecca în actuala stagiune teatrală, dar nu acum—în momentul plecării—vom găsi oportun a-i mai face imputări sau sînge rău. Despărţirea are totdeauna un caracter de simpatie şi prietenie, chiar între acei cari nu s'au iubit tot-deauna: şi între Opinia şi d. Lecca dragoste n'a prea fost, et pour cause... Dl. H. G. Lecca e un temperament ciudat, cu o voinţă din calea afară hotărîtă şi unilaterală, cu apucături une-ori prea brutale şi în genere de o susceptibilitate excesivă. De observaţiile gazetei n'a vrut şi poate n'a ştiut să profite ; iar gazeta la rîndul ei nu s'a crezut datoare să renunţe la drepturile ei de critică dreaptă. *Inde irae.*

Dar în afară de aceste detalii de natură personală, era de multe ori în joc interesul superior al instituţiunii însăşi, de care ni se părea adeseori că d. Lecca nu ţine seamă în deajuns. Apoi era chestiunea budgetului, chestiunea repertorului, a traducerilor şi—last not least—a tantiemelor, chestiune extrem de sensibilă pentru fostul director importat la Iaşi. In aceste diferite chestiuni —şi mai cu seamă pe tema tantiemelor—s'a născut divergenţe de opinii între noi şi d. Lecca şi recunoaştem că d-sa personal n'a avut motive să fie încîntat de părerile gazetei.

Acum d. Lecca ne părăseşte pentru a doua oară, fără ca evenimentul să emoţioneze publicul din cale afară mult. Dar chestiunea directoratului rămîne şi o vom discuta, cu toată obiectivitatea ce comportă, în interesul teatrului.

*

A apărut numărul pe Martie al excelentei reviste ştiinţifice *Orion*, sub direcţia d-lui V. Anestiu. Sumarul foarte bogăt şi variat.

*

Marele artist rus Slavianski şi un răspînditor al muzicei şi al ariilor ruseşti, delectează în present publicul vienez cu corul său neîntrecut în acest gen. Se vorbeşte că Slavianski va veni şi în ţară pentru cîte-va concerte.

*

Belgienii au voit să onoreze memoria unui vecin al ţărei lor, dar care a trăit multă vreme în capitala regatului lor şi o plachetă depusă pe casa în care a locuit Multatuli va aminti pacinicilor Bruxeleni de viaţa acestui olandez răsvrătit contra tuturor legilor existente. La noi Multatuli a fost cunoscut prea puţin — cîteva traduceri făcute de d. N. Iorga au rămas într'un cerc restrîns. Francezii au tradus mai tot şi un volum publicat de *Mercure de France* cu o prefaţă de Anatole France cuprinde cele mai frumoase din lucrările lui, cari ar trebui să fie cunoscute de iubitorii de artă liberă.

*

Gloria lui Byron—considerat de unii ca cel mai mare poet al Angliei—începe să scadă dacă e să judecăm după părerea lordului Alfred Donglas, directorul revistei „Academy".

Intr'o recentă critică asupra celebrului autor al lui Childe Harold, Donglas se arată foarte sever. El zice între altele : „Părerea mea este că Byron nu numai n'a fost cel mai mare poet al timpului său, dar la dreptul vorbind n'a fost poet de loc".

Iată după Shakespeare şi pe Byron detronat.

Nu toţi însă vor fi de aceeaşi părere.

*

Mare senzaţie a produs la Roma faptul că Duze a primit în studiu o dramă a unui scriitor necunoscut, care se află acum în închisoare, în instrucţie preventivă.

E vorba de un tînăr, Guido Casale, care a fost închis acum trei ani sub bănuiala de a fi omorît pe un avocat şi care aşteaptă mereu ziua judecăţii. In anii de prevenţiune a scris o tragedie modernă «Anangke» în care descrie conflictul care l'a îndemnat la ura şi fapta contra avocatului. Insuşirile alese ale dramei au hotărît pe marea artistă. Duse să o reprezinte şi să joace rolul principal.

*

Berlinul a devenit centrul internaţional al teatrelor. Artista japoneză Hanako joacă la Passage-Theater. Duze e aşteptată cu trupa ei. In Octomvrie se deschide un teatru englez permanent. Tot atunci va juca şi Beerbonn-Tree repertorul seu modern. Theatrul intim din Stockholm va juca vara piesele lui Strindberg. Francezii Le Bergu, Mounet-Sully vor juca la Kroll-Teater. In fine se anunţă şi mai multe spectacole ale Operei ruseşti din St. Petersburg.

*

In cursul lunei April vor eşi de supt tipar vol. IV şi V din colecţia de documente Slavo-romîne a d-lui Gh. Ghibănescu, *Surete şi isvoade.*

Vol. IV al Suretelor cuprinde peste 250 de documente dintre care 1653—1672, adică de la Gh. Ştefan Vodă şi pînă la Ştefan Petriceicu Vodă.

Vol. V cuprinde iarăşi peste 250 doc. din sec. al XV pînă la 1692, moartea lui Const. Cantemir Vodă.

Un indice complect întovărăşeşte fiecare volum.

In curînd se vor pune supt tipar vol. VI şi VII din care vol VI va cuprinde documente slavo-româneşti din jud. Gorj colecţia d-lui Alex. Ştefulescu, iar vol VII va cuprinde documente pînă la 1700.

*

Comitetul teatrului Naţional din Bucureşti a luat hotărîrile următoare : 1) Să angajeze pe d-na Agatha Bîrsescu-Radovici pentru o serie de representaţiuni ; 2) a ales în unanimitate ca societar pe d. I. I. Livescu ; 3) a decis reîntegarea d-lui Petre Liciu ; 4) reangajarea soţilor Petre şi Alice Sturdza ; 5) în locurile vacante de societari de cl. I-a nu se vor face avansări, de oare ce comitul interpretează legea în sensul că nu există mai multe clase de societari ; 6) a hotărît scoaterea la pensie a d-nelor Amalia Hasnaş şi Al. Alexandrescu şi a d-lor Costescu şi Catopol, acordîndu-le cea mai mare pensie; 7) s'au mărit la 500 lei lefile a 8 societari ; 8) Comitetul anunţă 3 premii: unul de 2000 lei, 1000 lei şi de 500 lei, pentru cele mai bune lucrări dramatice ce se vor prezenta în timp de 2 ani. Premiile se vor distribui la 1 April 1910 ; 9) a redus numărul artiştilor angajaţi la 12 gagişti şi 12 gagiste, spre a li se putea da o leafă mai bună. Cea mai mică leafă de gagist va fi 150 lei lunar.

Informaţii

● *In cercuri de architecţi se afirmă că palatul administrativ din Iaşi nu va fi restaurat anul acesta.*

In budget era înscrisă suma de 830.000 lei pentru acest scop. Actualul ministru al justiţei a urcat lucrările la mult peste un milion şi a prevăzut ca, în anul curent, să se efectueze lucrări în limita sumei de 830.000 lei.

Dar această sumă a fost redusă la mai puţin de jumătate, şi iată cum : în suma de 830.000 erau cuprinşi şi 400.000 din excedentul de pe timpul ultimului minister conservator. Această sumă a fost anulată de d. Costinescu aşa că n'a rămas de cît suma primordială de 430.000 lei, care ea se află redusă prin diferitele cheltueli făcute cu dărîmarea palatului administrativ şi cu plata architectului supraveghetor.

Cum se vor putea, deci, executa lucrări pentru 830.000 lei dacă nu exista de cît vre-o 380.000 lei ?

Inregistrăm ştirea şi cerem lămuriri.

● *D. Take Ionescu va sosi Sămbătă în Iaşi şi va pleda în procesul Exarcu-Cortazzi.*

● *Clinica d-lui profesor doctor Ernest Juvara nu va fi desfiinţată.*

Cerem să fim desminţiţi.

● Senatul a recunoscut «Fraternone-Romîne», societate de bine-facere în Iaşi, calitatea de persoană morală şi juridică.

● *Din cauza sărbătoarei de mîne,* **Buna-Vestire**, *numărul viitor al* **Opiniei** *va apare mercuri, 26 c., la orele obişnuite.*

● Se ştie că toţi soldaţii bacalaureaţi au fost duşi la Bucureşti, spre a urma şcoala de ofiţeri în rezervă, ce s'a înfiinţat pe lîngă batalionul de vînători din Capitală.

Cum însă li s'a spus că cursurile aceastea nu sunt obligatorii, cea mai mare parte dintre bacalaureaţi din localitate s'au reîntors, renunţînd la gradul de ofiţer în rezervă.

● Conform unei dispoziţiuni a ministerului instrucţiunei publice, elevii şcoalelor secondare vor începe după sărbătoriile Paştelui, să facă escursiuni, sub conducerea directorilor şi a profesorilor lor.

● Serviciul sanitar al comunei s'a convins, în fine, de periculoasa existenţă a celor cîte-va fîntăni din mahalaua Broscăriei, care conţin baccili tifici şi din care populaţia din partea locului se alimenta cu apă, ceia-ce a făcut ca în cîte-va zile să se constate în acea parte a oraşului un mare număr de cazuri de febră-tifoidă.

Serviciul sanitar a intervenit la administraţia comunală pentru ca acele fîntăni să fie astupate.

※ In ziua de 6 April va avea loc la Vaslui o întrunire publică, provocată de partidul conservator-democrat în vederea alegerei parţiale la col. I de Senat.

Vor lua cuvîntul domnii: Take Ionescu, A. A. Bădareu, N. Xenopol, C. G. Dissescu, G. Beldiman, Fr. Botez şi Th. Mandrea.

Vor asista delegaţi din Huşi şi Bîrlad.

● D. Gr. Buicliu se va deda mîne marţi, la un act de curaj, care merită să fie înregistrat : d. Buicliu va pleca la Bucureşti şi—aci ie actul de curaj—va merge la Senat.

D. Buicliu va cere cuvîntul spre a-şi da părerea asupra legilor, cari au fost votate de maturul corp.

Senatorul col. I de Iaşi vrea să introducă sistemul discursurilor..postume.

● In unele cercuri politice se crede că d. G. Em. Bogdan, fost secretar general, va fi numit consilier al consiliului administrativ superior.

● La catedra de drept civil de la facultatea din Bucureşti, vacantă prin decesul lui Ştefan Şendrea, a fost numit agregat definitiv d. Sipsom.

Universitatea din Iaşi recomandase transferarea d-lui Tabacovici.

● D. dr. Jocu va ţinea la Teatrul Naţional, Vineri 4 April la ora 2 p. m., o interesantă conferinţă tratînd despre „O escursiune în Olanda".

● Regretatul doctor Braunstein, mort în cunoscutele condiţiuni, a fost dus ieri la mormînt.

Un public imens însoţea carul funebru. La cimitir a vorbit d. Mihăileanu, în numele eforilor spitalului israelit.

● Contractul ce există între comitetul teatral din Iaşi şi d. Haralamb Lecca şi care mai avea să dureze doi ani, va fi reziliat mîne.

DIVERSE

— Am vorbit acum cît-va timp despre prinderea unui bandit anume Malanciuc, şi al unui tovarăş al său, care au comis numeroase furturi în comunele aşezate la marginea Prutului.

S'a constatat că aceştia doui, în afară de crima, ce se ştie că au comis'o în Basarabia, au mai comis şi o crimă în apropiere de Sculeni, în complicitatea unui al treilea individ care încă n'a fost prins.

— Invăţătorii din Seria a XIV-a a învăţătorilor pentru înaintarea pe loc au fost chemaţi pentru astăseară în localul liceului Naţional pentru a proceda la tragerea plicurilor cu conferenţele, iar mîne vor da proba scrisă.

— Administraţia casei bisericelor a cerut direcţiunei Mitropoliei ca să'i înainteze, cel mai tărziu pînă la 1 Aprilie a. c. un tablou de parochiile vacante din eparchia Moldovei şi Sucevei.

— La începutul lunei viitoare membrii societăţei de gimnastică, sport şi muzică vor fi convocaţi în adunare generală, pentru a se face darea de samă pe anul trecut.

— Au mai fost internaţi la institutul antirabic : Pachiţa Mihalache Găină din Tîrnauca (Dorohoi) Gheorghe Sulcină (Bălueşeni) Botoşani şi elevul Draur C., Marin Sopulescu gendarm şi Brătescu Vasile.

— Duminică, 23 c., s'a făcut pe seama Casei de ajutor a corporaţiei «Artelor Grafice» din localitate, înmormîntarea bătrînului maşinist tipograf, Rusu Simion, decedat în seara zilei de Vineri 21 Martie. Cortegiul funerar a fost însoţit pînă la cimitirul «Eternitatea», de membrii corporaţiei cu drapelul.

La mormînt, d. Ioan Breabăn, vicele preşedinte a corporaţiei, a rostit o cuvîntare funebră, fiind delegat de către comitet.

— D-na Pulcheria Grohoschi a fost numită directoară a şcoalei de fete din Trg.-Ocna, în locul d-nei Isabela Codreanu, care nu a demisionat, după cum din eroare s'a anunţat şi care a trecut în locul altei institutoare.

— Autorităţile au fost înştiinţate că locuitorul Constantin al Babei, din comuna Şipote, lucrător la c. f. r., a venit în Iaşi în ziua de 21 a. c. pentru a intra în spitalul Sf. Spiridon, unde n'a putut intra şi cumpărînd dintr'o farmacie din localitate nişte medicamente, care luîndu-le pe drum, pe cînd se întorcea acasă, a murit.

S'a hotărît ca mîine să i se facă autopsia.

— In comuna Mironeasa a fost prins şi arestat soldatul Neculai I. Petru, dezertor din regimentul 3 roşiori din Bărlad.

El a fost trimes la Iaşi şi înaintat comenduirei pieţei.

— Poliţia Capitalei a cerut autorităţilor noastre prinderea şi arestarea lui Tanase Tatoianu, zis şi Gheorghe Stănescu care a comis mai multe escrocherii.

— De asemenea s'a cerut urmărirea caporalului Munteanu Alexandru, din regimentul 14 Roman, care a dispărut de cît-va timp, fără a i se da de urmă.

— Vasile Agape şi Dim. Leuşteanu doi băetani din com. Ciurea, au atacat în drum pe locuitorul Gh. Pamfil, l-au bătut şi i-au furat un cosciug cu mai multe obiecte. Numiţii au fost arestaţi de cătră jandarmii rurali.

— Ministerul de interne a pus în vedere prefecturei de judeţ, să ia măsuri ca pe viitor micii precupeţi ambulanţi care n'au de cît 15 ani, să nu mai transporte marfă cu coşurile, peste puterile lor şi să dea în judecată pe stăpînii lor care i-ar obliga să se încarce cu marfă mai mult de cît le permite puterile.

— Consistorul spiritual al mitropoliei va fi convocat din nou pentru două zile înainte de sărbătorile Paştelui.

Ultime informaţii

● *D. Iorga va face o interpelare în Cameră în chestia celor ce se petrec la şcaala de bele-arte din Iaşi, dovedite cu ocazia sinuciderei d-rei Argintaru.*

● *Unele ziare au anunţat că sesiunea Corpurilor legiuitoare, care se termină la 31 Martie, va fi prelungită încă cu cîteva zile.*

D. Ferechide, prezidentul Camerei, care avea să pledeze la 31 c., într'un proces pendinte de secţia II a Curţei de Iaşi, a telegrafiat astăzi d-lui prezident al acelei secţiuni rugîndu-l să preschimbe data termenului, de oare ce la 31 Martie va fi ultima zi a sesiunei parlamentare.

Prin urmare nu poate fi vorba de o prelungire a sesiunei.

● **O revistă italiană despre A. D. Xenopol.**—Marea revistă italiană „Nuova Rassegna", în numărul său din 25 Februarie 1908, pagina 252, conţine următoarea apreciere asupra valorei d-lui A. D. Xenopol:

„In Franţa," la Sorbona, puţin timp după al nostru Férrero, se află acuma ilustrul istoric romîn A. D. Xenopol, care, cu cea mai înaltă competenţă, pe care toţi i-o recunosc, a ţinut mai multe foarte apreciate conferinţe, care priviau în deobşte *teoria istoriei*—evoluţia şi caracterul ei ştiinţific.

Noi ne mărginim a da această notiţă, sperînd că în curînd vom putea face ceva mai mult: să dăm despre ilustrul istoric o schiţă ca acele cu care am deprins pe cetitorii noştri, schiţă fără pretenţie, dar cu atît mai mult sinceră şi conştiincioasă.

Să notăm atît numai că chemarea lui Xenopol la Paris onorează atît pe istoricul romîn cît şi Franţa care invitînd, cum face, celebrităţi streine, obţine două rezultate: întâi, întăreşte gîndirea franceză pe toate tărămurile, apoi face un omagiu din cele mai preţioase celorlalte popoare. Parisul arată că voieşte să urmeze înainte a reminea *Le cerveau du monde*. Calea aleasă nu putea să fie mai bine".

● Pe ziua de astă-zi s'a înregistrat un nou deces dintre bolnavii de febră-tifoidă internaţi la spitalul Israelit.

Repetăm că formele pe care le îmbracă actuala epidemie sunt din cele mai grele: complicaţiile indică că epidemia actuală ie una din cele mai grele din cîte s'au produs la Iaşi în ultimul timp.

● D. Mincof Crum, absolvent al şcoalei centrale de agricultură de la Herestrău, a fost numit conferenţiar din partea ministerului de interne, pentru judeţele: Iaşi, Botoşani şi Dorohoiu pentru a răspîndi printre săteni mijloacele cele mai bune pentru creşterea vitelor.

Acesta e unul din noile posturi înfiinţate de ministerul de interne şi care vor fi plătite din cele 5000 lei pe an, onorariul d-lui Barbu Ştirbey, de membru al comisiunei agricole superioare, la care d-sa a renunţat în acest scop.

De la 1 Aprilie d. Crum va începe conferenţele sale în judeţul nostru.

● După sărbătorile paştelui, elevii liceului internat vor forma, sub diriguirea d-lui A. Aurescu, maistrul lor de muzică, o operetă.

In acest scop a şi început a se pune în studiu drăgălaşa operetă „O lecţie de solfegiu" a lui Bernini, care se va juca la producţiunea generală de sfîrşit de an a şcoalei.

● D. prim president al Curţei de Apel a procedat astă-zi la tragerea la sorţi a consilierilor cari urmează să presideze birourile electorale la Vaslui, în ziua de 9 April şi la Dorohoi, în ziua de 20 April.

La Dorohoi, pentru alegerea unui deputat la col. III, vor presida: secţia centrală, d. Th. Crivăţ; secţia II d. Anton Suciu şi secţia III, d. G. Sturza.

La Vaslui, pentru alegerea unui senator la colegiul I, biroul va fi presidat de d. C. Buzdugan.

● D. procuror general a intervenit pe lîngă toţi şefii de parchet şi primarii comunelor rurale din judeţele din raionul Moldovei, ca să-i raporteze imediat ori ce mişcare ţărănească.

○ D. Sporea, profesor de limbele germană şi latină la seminarul pedagogic universitar, a ţinut eri în localul acelei şcoale o conferinţă ştiinţifică elevilor şi practicanţilor seminarului.

Cu această ocazie d-sa a luat iniţiativa ca elevii şcoalei împreună cu profesorii să facă anul acesta o excursiune prin munţii Moldovei.

● In astă seară are loc la liceul internat o serbare dată de elevii clasei a VI-a.

Din program menţionăm că corurile şi orchestra şcoalei vor fi conduse de elevul Silvius Demetrescu.

Aceasta este o isbîndă a maestrului Aurescu, care a reuşit să înfiinţeze cîte un cor aproape de fie care clasă a parte şi să-l facă să execute, sub diriguirea tot a unui elev, bucăţi, din cele mai alese şi cu foarte mare esactitate şi artă.

● D. Al. Teodoreanu a fost ales ieri decan al baroului de avocaţi din Iaşi.

Prin această alegere a devenit vacant un loc de membru în consiliul de disciplină, pentru care se va face alegere în curînd.

Consiliul de disciplină a fost convocat pentru mîne, marţi, ora 10 jum. dimineaţa, spre a rezolvi mai multe chestiuni urgente.

● De două zile se află în Iaşi Mister Scott, reprezentantul armatei salutului, ce fiinţează în Anglia, sub comanda generalului Boot.

Mister Scott va pleca de aci în Rusia.

● Am vorbit la timp despre dispariţia unui oare-care Constantin Otea, agent fiscal în comuna Cărniceni.

Numitul agent comisese o serie de falşuri în acte publice, escrocînd pe mai mulţi locuitori cu diferite sume de bani şi cînd cazul a fost adus la cunoştinţa autorităţilor, Otea a dispărut.

Cercetările pentru urmărirea numitului agent fiscal remaseră zadarnice. Ba, mai mult, după cum anunţasem şi noi, se svonise că Otea s'ar fi sinucis în capitală, cînd urma să fie prins.

Acum prefectura judeţului Dorohoiu a înştiinţat parchetul că Constantin Otea, a fost prins şi arestat într'o comună din apropiere de Dorohoiu.

El va fi adus mîine la Iaşi.

● Azi a sosit în localitate un major dr. Suedez, spre a vizita infirmeria şi spitalele din localitate.

La ora 11 d-sa a vizitat spitalul militar de la Copou, iar după prînz va vizita pe cel de la Galata şi ospiciul Socola.

● **Universitare.**—D. Const. Sachiţeanu dictor în drept de la universitatea din Bruxelles îşi va trece proba scrisă şi examenul oral de equivalare a diplomei sale de dr., Duminică 30 Mart.

Proba scrisă va avea loc la orele 9 jum. dimineaţă, iar oralul la 5 d. a.

— D. prefesor I. Th. Burada care şi-a suspendat săptămîna trecută cursurile de drept roman, s'a reîntors azi din capitală.

De asemeni d. profesor I. Peretz şi-a reluat cursurile azi.

— La seminarul pedagogic universitar urmează a mai ţinea lecţiuni de probă următorii practicanţi, licentiaţi în litere:

Lecţia de probă la limbele latină şi romînă, d-nul Mihailescu.

La Higienă, d. Iancu D., la matematică d. Giuncu şi la Chimie d. Borş.

— D. A. Bădărău, preşedintele societăţei „Uniunea", a înaintat rectorului conturile serbărei dată de acea societate, în seara de 18 Februar.

Societatea a avut un beneficiu de 239 lei şi 25 bani.

● **Judiciare.**—La 29 c. se va judeca la Curtea de Apel, secţia I, opoziţia doamnei Elena Cortezzi pentru punerea sub interdicţie a d-lui G. Exarcu.

— In camera de consiliu a tribunalului secţia III s'a întrunit astăzi sfatul de familie al erezilor defunctului Roneti Roman.

Jurisconsulţi pentru facerea raportului au fost numiţi domnii avocaţi Lascar Antoniu, Eugen Herovanu şi M. Codreanu.

— Curtea secţia I-a se va pronunţa la 29 c. în procesul dintre compania apelor din Liège eu primăria Botoşani.

— Prin numirea d-lui Al. N. Bîrzu ca secretar al comisiei regionale a judeţului Iaşi, a devenit vacant un loc de copist la s. II a Curţei.

D. prim-prezident al Curţei a intervenit la Minister să se numească pe unul din reuşiţii la ultimul concurs de copişti.

● **DIN HUŞI.**—Ni se scrie că o mişcare serioasă se începuse pe moşiile Pogoneşti şi Duda, unde autorităţile locale, duse de spiritul sediţios, aţîţase pe săteni contra arendaşilor. Departe de a fi o simplă demonstraţie, cum de obiceiu se fac primăvara, cînd ies oamenii la cîmp, sătenii pusese chiar plugurile şi începuse să are. Autorităţile locale stăteau nepăsătoare şi nu căutau de loc să oprească agresiunea.

Telefonîndu-se la prefectură, vestea se răspîndi ca fulgerul în tot oraşul, mai ales că şi Pogoneştii şi Duda sunt în coastele oraşului.

S'a expediat atunci ziarului *Ordinea* din Bucureşti următoarea telegramă:

„Sătenii de pe moşiile Pogoneşti „şi Duda au intrat cu plugurile fără „voia posesorilor, şi după indem„nul autorităţilor. Mare nelinişte".

Telegrama a avut fericirea să n'ajungă la destinaţie, ci interceptată la ministerul de interne, a avut ca urmare un mic vigavor dat prefectului, care a dat ordin să se facă linişte.

Cu ocazia aceasta relevăm faptul că d. inspector comunal N. N. Tiron, întrece în catolicism pe însuşi prefectul său, şi că persoana d-sale în plasă e un veşnic prilej de agitare de la un capăt la altul.

— *Preţurile muncilor.* Comisia regională de Fălciu luînd în vedere starea de lucruri practicată în judeţul Fălciu a dispus ca mai în toate părţile munca să se plătească în bani, nu cu dijmă. Singura moşie unde s'a admis plata în dijmă e moşia Ivăneştii a d-lui prefect Jenică Atanasiu de la Galaţi.

— D. Th. Cerquez, şeful conservatorilor democraţi de la Fălciu, a pierdut pe nepotul său d. Burghelea mort la Bucureşti.

Luăm parte la durerea fruntaşului nostru.

● Discuţia asupra proiectului trusturilor începe astă-zi, Luni, la Cameră.

Se crede că proiectul va trece absolut nemodificat şi va fi votat în patru zile de ambele corpuri.

● D. lot.-colonel Văitoianu, fost comandant al şcoalei militare din Iaşi, va fi înaintat colonel pe ziua de 1 April.

● Pe ziua de 1 April a. c. desfiinţîndu-se serviciul de geniu de pe lîngă corpul 4 de armată, toate planurile întocmite pentru diferitele lucrări ce urmează a se face în tabăra Şipote, au fost înaintate ministerului de răsboiu, spre a fi complectate.

Actualii architecţi şi desenatori din acest serviciu au fost transferaţi, pe ziua de 1 April, in serviciul ministerului de răsboiu.

● Duminică, 30 Mart a. c., la orele 2 şi jum., dl. Dim. Popovici, conferenţiar apicol al ministerului instrucţiunei publice, va ţinea o conferinţă despre apicultură, în aula universităţei.

● Se spune că d. generel Al. Averescu, ministrul de răsboiu, va veni pe timpul concentrărilor în localitate, pentru a se duce să viziteze tabăra de la Şipote unde se va face concentrarea trupelor.

● Duminică a avut loc logodna d-rei Ana Zaharia cu d. sub-locotenent N. A. Anastasiu, din regimentul 7 Racova No. 25.

● Doamna Gabriella Gheorghiu, directoara şcoalei de fete sfîntul Sava, va fi scoasă la pensie pe ziua de 1 Aprilie, înplinind 30 de ani de profesorat.

● Direcţiunea şcoalei de Bele-Arte a înaintat azi ministerului instrucţiunei, raportul profesorilor acelei şcoale, relativ la modificările pe care aceştia le socot absolut trebuitoare de făcut în regulamentul acelei şcoale.

● D. Mihai Popovici a fost numit director al poliţiei din Botoşani, în locul vacant.

● Pentru adăpostul de pe muntele Ciahlău s'au mai primit următoarele subscrieri de la D-nii.

Pr. Ec. P. Savin 21 lei, N. Gane 10 lei, Primar de Hangu 87 lei, Take Ionescu 20 lei, Gh. Nicolau 13 lei, Dr. Saabner-Tuduri 10 lei, Dr. C. Istrati 10 lei, Gh. Pascu 9 lei, şi V. Merica 5 lei.

In total s'au adunat până în prezent 3375 lei.—Comitetul de iniţiativă aducînd viile sale mulţumiri persoanelor subscriitoare, roagă pe toţi acei ce posedă liste să le trimeată pe adresa d-lui D. Cădere, str. Săulescu, împreună cu sumele adunate.

Heraldul Carpiştilor.—Carpiştii au în Iaşi un Herald, care are menirea de a trîmbiţa pretutindeni infamii la adresa conservatorilor democraţi. Cînd vom spune că acest Herald este Ghiţă Baltă se va înţelege uşor că infamiile ce le debitează zilnic nu au succesul dorit de carpişti.

Dar ca să învederăm şi mai mult cine este acest Baltă vom reproduce aci, fără nici un alt comentariu, o plîngere pe care d-na Profira Pilat a depus'o zilele acestea la tribunalul secţia II-a:

Domnule Preşedinte,

Am avut nenorocirea să încredinţez d-lui avocat Gh. Baltă, încasarea unor rate ce'mi datorau locuitorii, cărora le-am vîndut o moşie a mea din judeţul Dorohoiu şi pe care rate numitul domn avocat le-a scontat la casa de economie din Dorohoiu, primind dumnealui 17.000 lei, din care nu mi-a trimes de cît o parte, iar restul de peste 10.000 lei, zadarnic îl reclam de doui ani, numitul d. advocat nu poate sau nu voeşte să mi le restitue cu nici un preţ.

Faptul de mai sus constituind un adevărat abuz de încredere, subsemnata Profira Pilat, alegîndu-mi domiciliul în acest oraş, hotel Binder No. 14, mă constitui parte civilă şi cer să fiu despăgubită cu suma de 10.000 lei, de care am fost frustrată într'un chip nemai pomenit de d. avocat Baltă.

La ziua termenului voiu dovedi vinovăţia numitului avocat cu însuşi scrisorile d-sale prin care recunoaşte că mi-a mîncat banii, alegînd ca scuză că s'ar fi găsind într'o mare strîmtoare.

* * *

Observăm că avocatul d-nei Pilat în această afacere este d. Gh. Roiu, membru fruntaş al partidului carpist.

● Teatrul Circ Sidoli—Mercuci 26 Mart 1908. Ora 9 seara, debutul celebrilor gimnastici *Dumitrescu-Popescu*.

De 20 de ani, fraţii Dumitrescu-Popescu, obţin imense succese în circurile cele mai mari din cele 5 pontinente. Producţiile lor sunt neimitabile şi uimitoare. Ei au aratat lumei că ţară noastră posedă artişti de cea mai mare valoare cari rivalizează cu cei de peste hotare.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 24 Martie

Intrunire conservator-democrată

Bucureşti.—Eri a avut loc o mare întrunire a conservator-democraţilor din culoarea de alb.

La această întrunire au luat cuvîntul d-nii Take Ionescu, Hurmuzescu, Hernia, N. Cosăcescu, Colonel Cocea, şi căp. Cristescu, şeful culoarei.

Statua lui V. Lascar

Bucureşti.—Bustul regretatului Vasile Lascar fost ministru de interne, a fost aşezat în colţ cu strada Teilor.

Legea trusturilor

Bucureşti. — Camera prezintă aspectul zilelor mari.

In vederea unei eventuale discuţiuni a proiectului trusturilor foarte multă lume, în special agricultori şi bancheri, au venit să iee parte la şedinţă.

La deschidere se distribuie raportul redactat de d. I. Gh. Duca.

Raportul acesta nu atinge întru nimic chestia economică, ci se ocupă numai de chestia naţională.

Nu se ştie cu siguranţă dacă în şedinţă de astăzi, întru cît alte chestiuni sunt la ordinea zilei, va putea începe şi discuţia trusturilor. In caz negativ Camera va ţinea şedinţă şi mîine, de şi sărbătoare.

Numiri probabile

Bucureşti. — In consiliul superior administrativ se dă ca sigure numirile d-lor: Buzdugan membru al Curţei de Apel, Gh. Em. Bogdan şi Luca Ionescu, actualul prefect de Prahova.

Nou prefect

Bucureşti. — Se zice că în locul d-lui Luca Ionescu, care va fi numit membru în consiliul superior administrativ, prefect al judeţului Prahova va fi numit d. Radu Stanian.

Unele articole din proiectul trusturilor—modificate

Bucureşti—Comisia delegaţilor a modificat unele articole din proiectul asupra trusturilor arendăşeşti:

La art. 1 se prevede modificarea că rudele arendaşilor nu vor putea fi oprite de a ţinea şi ele moşii în arendă; art. 2, referitor la despăgubirile pe cari proprietarii vor trebui să le plătească arendaşilor pentru clădiri de acarete, sau îmbunătăţiri, a fost modificat în senzul că arendaşii vor fi despăgubiţi numai de îmbnnătăţirile sau clădirile ce le-au făcut în baza prevederilor exprese a contractelor, sau pentru acele îmbunătăţiri ce erau absolut necesare;

Art. 5 privitor la facultatea alegerei de către arendaş a moşiei ce va voi, s'a introdus următoarea modificare: „In cazul în care va fi loc a se desfiinţa contracte prin aplicarea nouei legi, se va ţinea seamă de vechimea contractelor şi vor fi desfiinţate în primul loc contractele cu data recentă".

O crimă

Atena.—Se comunică din Salonic agenţiei grece din Atena că notabilul grec Spiridon, ducîndu-se în trăsură cu cîţi-va amici de la Kruşova la Monastir, a părăsit trăsura la un moment, după care a dispărut cu totul.

A doua zi s'a găsit cadavrul său.

Demisia guvernului englez

Londra.—In urma demisiei primului ministrn Campbell Banermann, întreg cabinetul a demisionat şi el.

Furtul de la Almeira

Madrid. Furtul de la visteria generală a provinciei Almeira este confirmat în mod oficial, însă el nu este decît de 2 milioane pesetas.

Explozie

Oviedo.—Un cartuş de dinamită a exploadat în uzina Felicidale.

Sunt 4 morţi şi un rănit.

Disolvarea dietei filandeze

Stockolm.—Agenţia telegrafică suedeză atlă din Helsingfors că Ţarul va da un decret pentru disolvarea dietei filandeze-

Noile alegeri vor avea loc la 1 Iulie, iar dieta se va întruni la 1 August.

Un mare furt

Madrid. Ziarul „Correo" află că visteria generală a provinciei Almeira ar fi păgubit o sumă de 4.800.000 pesetas, care au fost furaţi de către arendaşul antreprenor al încăsărilor contribuţiilor şi care ar fi fugit în străinătate.

Demisia lui Campbel Bannerman

Biaritz.—Un curier special a sosit astă noapte pentru a aduce Regelui Angliei demisia lordului Bannerman.

Regele a primit această demisie în mod oficial, trimiţînd lui Bannerman expresiunea regretelor sale, a stimei şi a dorinţelor pentru însănătoşire.

Regele a rugat pe d. Asquitt să vie la Biaritz pentru a-i oferi succedarea în locul lordului demisionat.

Excesele trupelor turceşti

Atena.—Se semnalează excese ale trupelor turceşti asupra satelor greceşti din prejurul oraşului Monastir, aceasta pentru a răsbuna, zic grecii, lupta pe care au avut'o Turcii în ziua de 8 Martie lîngă Bukovon cu o bandă de greci—macedoneni în care trupele au pierdut un ofiţer şi 6 soldaţi.

DE ARENDAT

Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, întindere aproximativă de cinci sute cinci zeci fălci, Pentru condiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

Mobile

Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte

fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**

str. Lăpuşneaeu 38

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Pentru cei care au întîrziat să nu *peardă ocaziunea acuma la*

Clasa V a.a Lotériei

Tragerea are loc la

10 Aprilie

Iar cîştigul principal în caz norocos

LEI 100,000 LEI

Inştiinţez pe onor. Public că am pus în vînzare pentru această clasă ultimele rezerve de 20—25 lozuri, cu preţuri oficiele,

1/8 Una optime	17 Lei
1/4 Un sfert	34 Lei
1/2 Una jumatate	68 Lei
1/1 loz întreg	136 Lei

Comandele din ţară se efectuiază însoţite de valoare respectivă.

Vaccinări şi revaccinări

cu limfa garantată

practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

Doctor SUZANA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun

Fân de vînzare calitate superioară. Strada Romînă 49. Loco.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumàtate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.—lei	1/4 Un sfert	8.—lei
1/2 Una jumătate	16.—lei	1/1 loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia
BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:
Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carti şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile iodului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăra ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteadă iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-decĭ anĭ a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Stefan-cel-Mare—Iaşi

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 —Instalaţie şi motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 398.—IAȘI, Joi 27 Martie 1908

Prelații la Senat

Un incident asupra căruia presa n'a dat destulă atenție e acel al retragerei *în corpore* al I. P. S. S. L. L. Episcopi din sala de ședință a Senatului în urma proclamărei votului la legea rapausului duminical.

Prin situația constituțională ce ocupă în Senat Inalții Prelați, membri statornici ai Senatului ca și prințul moștenitor, Episcopii noștri sunt trăsătura de unire a conservărei unei tradiții în lucrările legislative ale maturului corp în ceia ce privește biserica.

Păzitori ai credinței strămoșești, reprezentanți ai bisericei lui Hristos pe pămînt, Inalții prelați au chemarea de a veghea ca toate legiuirile politicești nu numai să nu jignească unitatea morală a bisericei, dar nici să știrbească ceva din mecanismul ei administrativ, ca așezămînt social și lumesc.

Biserica—ca biserică—nu cîntărește atîta prin dogmele sale, cît prin tema morală pe care se pune. Tot așa și personalul bisericei are valoare nu atît prin slujba de ritual ce o săvîrșește, cît prin ținuta sa morală și socială față de poporani.

Societatea ține să vadă în biserică oglindirea vie și întreagă a ființei sale, iar în preoții săi întruparea vie a tuturor aspirațiunilor sale culturale și sociale.

O biserică străină și înstrăinată de problemele sociale, cu un cler cuprins în sine, și izolat de poporănii săi, nu mai răspund chemărei lor.

De acest adevăr social-teologic s'au pătruns Inalții noștri prelați, căci în locul dogmatismului și izolării pentru biserică, s'au făcut adepții unei activități sociale a clerului, făcîndu-l să ia parte la toată mișcarea culturală rurală.

Ce-i dreptul, în această mișcare impulsul a plecat tot de la puterea laică a ministrului, dar Episcopii s'au grăbit să activeze această mișcare și conferințele pastorale s'au pus pe o cale și bună și practică.

Nu era nimic mai natural, ca atunci cînd vine Senatul și propune o modificare la legea repausului duminical ca să se dea ansă ducerii la biserică și deci cultivării simțului religios, înaltul cler să se asocieze la această lege, chemată nu atîta a stînjeni afacerile materiale ale populațiunei, cît a le subordona altor cerinți de ordin mai înalt și moral.

Ce, adică; alte țări mai culte cred de cuviință să împuțineze Duminicile activitatea generală, prin reducerea chiar a trenurilor și a poștei și noi să ne credem prea loviți în afacerile noastre, dacă în oarele de *rugă* și de chemare la biserică gîndul întreg al societății va fi îndreptat către cel Prea Inalt și scutit de grijile zilei!

Și apoi în obiceiul vechiu al țării și al burgheziei credule era sistemul ca stăpînul să-și închidă regulat dugheana lui în vremea slujbei și luîndu-și pe toți ucenicii și calfele sale să vină la biserică, să-și dea tributul său de rugă către ceriu, ca așa întărit sufletește să poată da mai multă încordare meseriei sale.

Era un frumos exemplu de ordine și rînduire morală, care înălța sufletul tuturor, și dispunea la muncă pe cei inițiați.

Progresul nu stă în desordine, și în domnia bunului plac, și ceia ce a făcut Senatul e că trecînd peste considerentele de ordin mai înalt, au respins pur și simplu o lege, în a cărei apărare se pusese reprezentanții bisericei, în frunte cu bătrînul Mitropolit primat, și deci au descoperit biserica tocmai în partea ei socială ca chemare.

Nu ne interesează întru nimic încurcătura politică a guvernului; noi știm însă că mai presus de toți este unul care veghiază ca biserica noastră ortodoxă să nu fie întru nimic stînjenită în opera ei socială... și ceea ce a făcut Senatul — prin cele 39 bile *contra* — este o lege de surpare a bisericei, de slabire a prestigiului ei și al reprezentanților săi în Senat.

* * *

„Modificările" DELEGAȚILOR

Proiectul contra trusturilor arendășești, pe care raportorul d. I. G. Duca, îl discută din punct de vedere național—*a suferit oare-cari modificări în comitetul delegaților.*

Trebue să insistăm asupra acestor „modificări", fiind-că ele invederează că liberalii tratează cu bataie de joc o lege, care va aduce după sine o criză economică și financiară din cele mai mari.

Proectul prevedea că rudele arendașilor nu vor putea ține moșii în arendă. Acum rudele au fost escluse dintre interpuși.

O a doua modificare este aceea că alegerea contractelor de desființat nu va mai rămîneaa la alegerea arendașului, ci se vor prefera contractele de dată mai vechie.

Vrea să zică: cînd un arendaș va ținea în arendă două moșii din cari una cu data de 1902 și care, prin urmare, este aproape de expirare și celalalt contract va fi de dată foarte recentă, va fi preferat contractul aproape expirat!

Articolul privitor la despăgubirile ce se acordau arendașilor pentru acaretele făcute de ei, a fost redus aproape la zero.

Vedem, deci, că guvernul, departe de a se simți jenat de protestările ce s'au rădicat în contra unei legi nesocotite, nu numai că n'aduce nici o modificare acelei legi, dar o și înăsprește.

Unde vom ajunge cu aceste ambițiuni? Hotărît, ceea ce urmărește guvernul, tentat și inspirat de spiritul anarhist al generoșilor, este o expropriere silită a proprietății rurale.

Faptul reiese evident din raportul d-lui Duca. Acest raport face naționalism și nu are de cît un punct serios: acela că concurența d'intre arendași rădicase la maximum prețurile de arendă și că aceste prețuri erau artificiale.

Ne întîlnim aci în păreri cu d. Duca. Și declarăm încă o dată că o mărginire rațională a dreptului de arendă se impunea.

Dar colectiviștii, cu proectul lor sălbatec, cată să ajungă la desființarea marei proprietăți, la depreciarea valorei pămîntului și la o scădere nesocotită a prețurilor de arendă. Nu acesta este sistemul, nu prin sălbătăcie se ajunge la rațiune.

Colectiviștii vor să iee moșiile și să le dea țăranilor; vor să distrugă o clasă și să rădice o alta, cînd, cu cuminț nie, ar fi putut mulțumi amîndouă clasele.

Colectiviștii duc țara spre dezastru.

A. D. XENOPOL

Capitala țărei a sărbătorit eri pe A. D. Xenopol, a sărbătorit ultimul seu triumf de profesor, care a constituit o mare cinste pentru neamul romînesc.

Cu prilejul acelei serbătoriri, prietenul doctor Duscian publică în Ordinea *un frumos articol despre A. D. Xenopol. Împărtășim cititorilor noștri o parte a scrierei fostului nostru prim-redactor:*

Istoricii noștri îl vor sărbători azi, oamenii noștri de valoare vor saluta în el pe pionerul culturei și științei noastre, toată țara ar trebui însă să se unească la proslăvirea celui mai mare istoric și gînditor al nostru.

Am spus că afară de istorie, d. Xenopol s'a manifestat pe tărîmurile culturale și sociale. Societatea „Arhiva" a fost și este un mănunchiu puternic de idei nouă, de îndrumări nouă și această societate a trăit și trăește sub înrâurirea voinței și puterei d-lui A. Xenopol. Tot ce s'a publicat și se publică a fost controlat și revăzut de acest om neobosit. Nu e ședință a societății ca să nu asiste și ca să nu ia cuvîntul, să nu critice cu bunătate o încercare, să nu încurajeze un debutant, să nu aplaude o lucrare de valoare. Și aceste ședințe au un farmec deosebit, o intimitate plăcută și educătoare din care eși întărit, ducînd amintirea de a fi fost în contact cu un om nemuritor și cunoscător a tot ce e viață, putere, energie.

Evenimentele mari, evenimentele mici, toate au pentru d-sa o valoare cum am văzut că și oamenii mari și oamenii mici au valoarea lor; de aceea întîmplărilor din Martie 1907 le-a dat o deosebită atenție. In vara anului trecut, în tihnă și farmecul unui sat al Moldovei, a cugetat mult și adînc asupra chestiei țărănești. Insemnările d-sale publicate în „Archiva" din care reese sinteza reformelor agrare, pe care a conceput-o, arată și aci pe lîngă pregătirea și cultura sa economică și idealul social care l-a călăuzit.

Multe din reformele sale nu vor putea fi înscrise de nici un partid politic existent, iar încheerea la studiul său e de un radicalizm atît de înaintat în cît ar putea fi numit revoluționar.

Consecvent cu spiritul său științific d. Xenopol n'a voit să adapteze concluziile trase din factori sociali și economici studiați, la idealul și forma unui partid politic și a preferat ca aceste concluziuni să rămîe într'o formă irealizabilă, de cît să îmbrace o formă, minciunoasă și neconsecventă. Respectuos însă pentru tradițiile și evoluția lentă și logică a acestei țări, el n'a coborît în arena luptelor politice idealul său prea radical, pentru că marea revoluție socială nu se face prin mișcările de stradă și revoluțiile de răspîntii ci pe o cale pacinică la care trebuesc să contribue toți factorii sociali și istorici.

Ingăduitor și bun pentru cei mici el a admirat întotdeauna pe acei necunoscuți, cari lucrează în tihnă și departe de zgomotul și gloria celorlalți. Pentru presă a avut pururea o solicitudine specială, pentru ziariști o dragoste deosebită.

De aceea, vedem cu plăcere că la atîția admiratori ai d-sale s'a unit și un reprezentant al presei, a-i aduce prinosul de admirație, respect și devotament de care se bucură între noi toți.

O SPOVEDANIE

Cu prilejul ultimei campanii electorale din Iași, în luptele eroice ce s'au dat aci spre a... îmbogăți maturul corp cu semi-figura d-lui Gr. Buicliu, un incident a avut loc între d. C. Stere și „Opinia". O ieșire pe teren a vidat acel incident.

D. C. Stere, însă, după trecere de 15 zile de la vidarea incidentului, face o spovedanie publică, publică în înțelesul că se adresează numai oamenilor cinstiți.

Spovedania aceea de care noi n'avem drept să ne atingem, fiindcă incidentul d'intre noi și d. Stere este vidat—conține, în bună parte, auto-biografia d-lui Stere — și fiind-că ea ni se pare interesantă, vom insista asupra ei.

D. Stere aspiră la două demnități: d. Stere este ministeriabil și este candidat la șefia partidului liberal din Iași.

Om excesiv de modest—d. Stere, în spovedania sa, sublinează calitatea aceasta a sa—deputatul de Iași va protesta, poate, contra afirmărilor aceste, dar faptele așa sunt, așa trebue să fie.

D. Stere, incontestabil, este cineva în țara acessta, este cineva în politica acestei țări—și ie natural că vrea să ajungă să se poată afirma.

Dar dl. Stere ne spune, că d-sa trăiește retras, că nu acordă interviewuri, că nu ține conferinți, că nu vorbește în întruniri publice, că este un om lipsit de popularitate, necunoscut de contimporanii săi și că va fi treaba posterității să-l judece.

D. Stere ne mai spune—adică spune oamenilor cinstiți și nu știm dacă ne este îngăduit să ne numărăm între ei—spune că este un om discret. Așa de discret, că, în literatură chiar, în afară de rare excepțiuni, lucrările sale au apărut semnate de varii pseudonime, pe cari d. Stere, cu prilejul spovedaniei sale, le face cunoscut oamenilor cinstiți. Naște întrebarea: un om așa de discret, discret în politică, discret în literatură, discret în vizitarea teatrelor, discret chiar față de bătrîna Europă, pe care d. Stere afirmă —tot oamenilor cinstiți—că n'a vizitat-o încă— cu o astfel de exagerată discrețiune ce fel de șef de partid, ce fel de ministru va fi d. Stere?

D. Stere, în parcursul auto-biografiei sale, spune oamenilor cinstiți că d-sa se trage d'intr'o vechie familie moldovenească de boieri botoșăneni. Se prea poate că discreția exagerată de care d. Stere se plînge, să facă parte din acele obiceiuri boerești, cari nu îngăduiau boerilor să se amestece în ale poporului!

De cît vremurile acelor obiceiuri au trecut și astăzi omul politic, care vrea să se afirme, trebue să vie la popor, căci poporul la boier nu mai vine.

Cu discreția sa, d. Stere nu va putea ajunge nici ministru, nici șeful partidului seu la Iași.

Afacerea Marghiloman

— Socoteală exactă —

Pentru terenul și clădirele ce se expropriază d-lui Marghiloman, d-sa primește de la Primărie:

1) **Un teren ce se poate evalua 50000 lei;**
2) **Materialul dela casele dărămate 35000 lei;**
3) **Folosința unei case pe un an de zile 5000 lei;**
4) **Suma de 275000 lei, adică in total 365.000 lei.**

Ne întrebăm, care tribunal de arbitri, care Curte de Apel ar fi acordat d-lui Marghiloman o sumă așa de colosală?

De cît să insulte pe d. Cămărășescu și să acuze pe alții de incorectitudini, mult mai corect ar fi fost din partea d-nului Marghiloman ca să meargă înaintea justiției spre a fixa îndemnizarea.

OAMENI ȘI LUCRURI

IN AȘTEPTARE

Iată aproape luna de zile de cînd salutăm toate diminețele cu o privire în aer, o privire la cer. Și privirea se reîntoarce întristată; cerul e ascuns îndărătul norilor, iar vremea urmează a fi posomorîtă, o vreme sură, de toamnă, o vreme stearpă și rece, fără lumină, fără raze, — o lună de primăvară pierdută în zadar, răpită fără cuvînt.

Da, de-o lună întreagă totul e pregătit, totul e în chinuitoare așteptare și numai ea nu vine, adevarata primavară, anotimpul frumuseței, anotimpul soarelui dătător de tinerețe și de vlagă.

Țărîna e proaspăt tăiată și răsturnată în cadrul brazdelor înguste; sămințele sunt puse, dar încolțirea lor întîrzie; firele de iarbă se arată de-abia, rare, rare, decolorate și bătute de vînturi, subțiate de frig.

Și iată grădinile, iată grădinițile din jurul caselor: gătite ca de serbătoare, — dar serbătoarea nu vine, oaspeții nu se arată. Trunchiurile uscate ale trandafirilor legate prin cordele roșii de beț le verzi —boite verzi— în vîrful cărora tronează, strălucitoare ca golăciunea, baloanele de sticlă: singurele culori, singurele podoabe ale grădinilor, văduvite de flori. Iar pe la margini stau jinduind liliecii grăbiți, liliecii tremurînd de nerăbdare, liliecii înmuguriți, dar fără nici-o floricică și fără speranță de a înflori...

Și stau salcâmii uscați, triști ca niște sălcii pe margini de morminte, pentru că nimic nu-i cheamă încă la viață, nimic nu face să se umfle crengile de seva dătătoare de vigoare și de flori, — nimic, pentru că soarele stă ascuns. Iar curțile și ogrăzile, curățite de povoara ernei, pregătite să se acopere de covorul verde al ierbei stau goale. Nici smeele nu se înnalță în aerul greu și ursuz, nici mingea nu zboară cu ușurință, aruncată de vînjoasele mîni ale tinereței zglobii—căci totul, totul se face sub senina chemare a supremului izvor de traiu și de putere, —Soarele.

...Iar tu, soare, nu ne vii!

Tu ai atîta lumină și căldură de prisos, atîta frumusețe pe aiurea risipești, atîta viață în alte părți dăruești întinderilor mari,—și nouă ne apari atît de încet, atît de anevoie, atît de avar. Ne lași cîmpiile și grădinile fără formă, fără culoare, fără cîntec, căci toate nu au alte izvoare în afară de domnia ta, în afară de mila ta. Numai tu ai darul de a da într'o clipă strălucire și înțeles întregei acestei lumi, de a da dor și tărie de viață, frumusețe și plăcere și extaz unei lumi adormite într'un strat de nori nepătrunși; numai tu poți revarsa în suflete acel val binefăcător de lumină, reflex al luminei universale și de aceea numai către tine se ridică ochii în rugăciune, gîndirile cu dor, simțirile—în așteptare.

Rodion

„Iubirea" la D'Annunzio

—Fragment din conferința d-lui G. Beldiman, ținută în aula Universității duminică 23 Martie.—

...Trăim într'un timp încuminţit—cînd lucrurile sunt judecate după decența exterioară—De aceea îndrăznelele sincere ale lui *d'Annunzio* nu puteau fi admise de toți. De aceea și visează el despre un timp unde ar fi putut mai bine fi înțeles de elită și de mulțime. Idealul seu este de a se face contimporanul marilor signori literați, al artiștilor, a faimoaselor curtisane ce-au cunoscut Renașterea italiană.—Și asemenea precum în fața tulburărei simțurilor sale—își închipui că toți oamenii au aceleași emoțiuni fisice pe care le pricinuesc Elena Muti și Ginevra lui Spereli sau lui Episcopo-romane intim convins că cu el tot veacul al XX așteaptă reîntoarcerea moravurilor *Renașterei*.—Și nu se îndoiește că această reîntoarcere o va vedea.

Ori-care ar fi pasiunea pe care o profesează aci *d-l d'Annunzio* pentru această frumusețe și acest ideal grec—în practica faptelor el se arata prea puțin *grec* ci *roman*—pentru a iubi *frumusețea*. Visul grec este o împreunare între aceste două puteri omenești pe care continuăm a le numi—din lipsa de cuvinte mai clare, sufletul și trupul la Athena sub formele de marmoră. Idea răsbește.

Italia-romano—ca și Italia Renașterei nu a fost nici odată atît de idealistă. Ea a avut în simțul frumuseței—ca în toate celelalte—simțul precis ce îl are despre real.—Ea a pătruns mai profund în materie, ea a copiat pe Greci mai ales dînd importanță corpului care exaltează frumusețea prin voluptate.—Domnul d-Annunzio abordează prin urmare în voluptuos—și nu în impasibil—studiul omenirei și al lumei.

Precum un om se alcoolizează mai mult de la un an la altul prin abuzul esențelor otrăvitoare, de asemenea de la o operă la alta *dl. d'Annunzio* se face pe neștiute mai trist. In L'*Intrus*, romancierul este mai trist de cît în *l'Enfant de volupté*. Pe măsură ce se desvoltă facultatea sa de a simți și a pricepe tristeța sa tot crește!

Nu este remușcarea de a'și fi ales în viață calea plăcerei, *d'Annunzio* este în mod sincer păgânul care de pe pridvorul unui templu al Venerei a anathemisat Roma creștină. Problemele morale ale romanului rusesc nu îl ating—în treacăt de cît fiind-că aduc o alternanță oboselei dorințelor sale. In ziua cînd această saturare va fi mai puternică de cît dorința-i de a se reînnoi, nu se va pocăi ci va sfărâma femeia ca un instrument neprielnic pentru plăcerile sale.

„Triumful morții" a fost scris pentru a scapa pe artist de această urmărire — pe care în unele ceasuri de oboseală fisică—mai mult de cît intelectuală — poetul o întrezărește la orizont.

*

S'ar putea spune că nerorismul care în amorul eroilor *d-lui Annunzio* sfîrșește prin a isbucni ca un incendiu—și care astăzi a devenit un leit motiv a cărui melodie se amestecă fatal în tot ceia ce scrie artistul—este sfîrșitul necesar al universalelor abuzuri ce eroii săi au făcut cu voluptatea.

Ar însemna cu toate aceste a fi citit rău romanele acestui artist fără a fi distins din chiar primele sale opere—gustul de cruzime ce se manifestă în operile sale ca un instinct. Nu oare tot așa copiii își fac o plăcere în jocurile lor—să orbească, să tortureze vre-un mic animal ce le-ar fi căzut în mînă?

Această dispositiune sufletească a romancierului este foarte aparentă în primele sale lucrări. Terra Vergine sau Pantalcone—Les Vierges.

Voluptatea și cruzimea sunt ambele poluri necesarmente opuse ale unui univers construit conform cu imaginațiunea unui d'Annunzio—cele două regine rînd pe rînd aliate și dușmane, ale regatului ce voește a locui. El însuși a zugrăvit

acest soi de frenesie ce apasă asupra dorinţei lui pentru a transforma focul în cărbuni aprinşi.

Femeia, obiect al unei atare ardori nu se înşală; ea îşi citeşte destinul în ochii celui căruia i se abandonează şi-i strigă; Nu fii crud, Oh! nu îmi face nici un rău! Se ghiceşte acest suspin; nici nu ajunge la urechile poetului; deviza lui nu este: *a distruge pentru a poseda.* El judecă în faţa obiectului dorinţei sale ca felinul în faţa gazetei, o pândeşte, o sfărîmă o striveşte, chiar în afară de momentele foamei pentru simpla plăcere de a'şi ascuţi unghiile, de a'şi distinde corpul, de a răspîndi şiroae de sînge, de a-şi încerca puterea de distrugere.

Nu prin calcul, ci în mod inconştient acel om provoca suferinţa; *Il saisit les mains de la tragedienne et sans y prendre garde—il les lui tourmentait.*

Nu este suficient pentru acest voluptuos de a tortura mâinele; vrea să le sfărîme; il y a une atroce femme aux mains coupées devant qui rougeorent deux mares de sang" zice el reiese în unul din poemele sale—străbate teatrul seu cu figura *Jiocondei*—circulă printre romanele sale jalnică şi rănită.

Sărbătorirea d-lui A. D. XENOPOL

(*De la corespondentul nostru din Bucureşti*)

Marele nostru istoric d. A. D. Xenopol, a ţinut nu de mult la Sorbona din Paris un şir de prelegeri, pe cari ziarul nostru le-a rezumat la timp.

Faptul că unui savant romîn i s'a făcut onoarea rar acordată chiar savanţilor din lumea apuseană, de a urca treptele unei catedre de la Sorbona, în metropola lumei civilizate, nu putea de sigur, rămîne fără răsunet, la noi în ţară şi un comitet de profesori şi ziarişti au organizat pentru eri, la Ateneu, o sărbătorire în public a aceluia care onorîndu-se pe sine a onorat neamul întreg: a d-lui A. D. Xenopol.

Serbarea s'a făcut ieri la 10 ore dim. în sala cea mare a Ateneului, puţin încăpătoare pentru numerosul public,—profesori, studenţi, oameni de ştiinţă, oameni de litere—ce a ţinut să se asocieze la o sărbătorire ce pentru întâia oară se făcea în chip spontaneu, fără nici o pregătire, şi fără nici o oficialitate unui savant romîn.

D. Gr. Toeilescu a luat cuvîntul şi a spus că onoarea făcută neamului romînesc în persoana lui Xenopol mai dovedeşte că nu suntem atît de streini, atît de uitaţi ci avem fraţi cari la momentul hotărîtor vor şti să-şi spună cuvîntul în favoarea noastră şi urează sărbătoritului sănătate spre a'şi putea duce mai departe marea lui operă.

D. Virgiliu Dărăscu, directorul ziarul *Universul* a propus ca următoarea telegramă să fie trimisă M. S. Regelui.

„In momentul cînd un mănunchiu de admiratori sărbătoresc în public pe marele istoric profesorul Alexandru D. Xenopol, acela care cu atîta autoritate a dus peste graniţe strălucirea cugetărei româneşti şi de pe catedra străvechei Sorbone, a dat ştiinţei universale lumini noi, gîndul celor adunaţi cu mîndrie în jurul lui se îndreaptă în primul rînd către Majestatea Voastră.

„Sunteţi, Sire, edificatorul Romîniei moderne; în ori ce strălucită manifestare a cugetărei romîneşti aţi dat Inalt exemplu de dragoste de neam, de muncă fără preget, cu care aţi ilustrat fericita Majestăţei Voastre domnie.

„Sărbătorind acum pe un demn reprezentant al cugetărei româneşti pe un muncitor nepreţuit în ogorul ştiinţei româneşti, depunem omagiile noastre de devotament şi urările noastre de viaţă lungă, spre tot mai departea propăşire a neamului, la picioarele tronului romînesc, pe care stă cu fală Alesul Aleşilor.

„Să trăiţi, Sire:

„Să trăiască întreaga familie regală!

*

Au vorbit apoi domnii Ovid Densuşianu, doctor Duscian, şi sărbătoritul Xenopol, doctor Istrati şi studentul Hasnaş, al cărui frumos discurs îl reproducem aci.

Maestre Sarbătorit

Şi cei mai tineri dintre luptătorii pentru adevăr, studenţii universitari, îşi fac plăcuta datorie morală de a lua parte la sărbătorirea al căreia inspirator sînteţi D-voastră. Ei v'au urmărit cu gîndul în apusul îndepărtat, unde v'aţi dus ca sol al culturii româneşti, ca să arătaţi partea activă, pe care o ia aceasta în desfăşurarea culturei universale; ei au tresărit, pare că auzind aplauzele cu care un romîn, un mare romîn—a fost de ajuns atîta—era răsplătit în cetatea cea strălucită a înaintărei sufletului omenesc; ei s'au înfiorat la gîndul că acolo nu e numai un singur om şi o singură sală de ascultători, ce se potrivesc sufleteşte şi se înţeleg, ci e o întîlnire mai înaltă între sufletele a două popoare de aceiaşi obîrşie, ce se regăsesc iarăşi alături pe cîmpul cercetărilor ştiinţei, se recunosc şi încheagă din înoita lor înfrăţire sufletească simbolul viu al unităţii sufleteşti latine, de care noi prin spaţiu păream îndepărtaţi. Atunci au trimes ei spre Franţa spre reprezentanţii culturii şi spre studenţimea franceză un salut îndepărtat, plin de mulţumirea izbînzei maestrului lor şi astă-zi, cînd se sărbătoreşte această isbîndă, întruparea unui pas înainte în lupta pentru lumină, sufletul studenţimii romîne se îndreaptă iarăşi recunoscător către Franţa, care a oferit un adăpost primitor aceluia, ce voia să preziate pe o scenă mai largă, mai luminoasă un punct de culme din întreaga desfăşurare a vieţei ştiinţifice romîneşti. Camarazii noştri, întovărăşindu-şi simţirea cu a întregei Romînii culte din aceste clipe, mulţumea Franţei, care, ca şi în alte prilejuri, nu şi-a desminţit atenţia-i simpatică faţă de noi.

Studenţimea mai are a mulţumi apoi maestrului său şi Franţei care l'a primit în sînul ei, l'a ascultat şi l'a admirat cu sinceritate, pentru o înaintare preţioasă ce i s'a recunoscut acum şi în chip formal, după ce în chip real a fost cu prisosinţă dovedită. E vorba de recunoaşterea şi acordarea echivalenţii, fără nici o nouă examinare, diplomelor noastre academice. Admiraţia Francejilor n'a rămas contemplativă, ci ei au prefăcut-o în faptă. Au ascultat de concluzia logică a unui argument foarte simplu. Dacă Universităţile noastre au profesori, ce fac cinste uneia dintre cele mai strălucite catedre ale lumii, dacă sufletul nostru e latin şi cultura noastră înaltă în cea mai mare parte franceză, de sigur că şi studenţii formaţi în aceste împrejurări pot păşi deadreptul în rîndul acelora formaţi în Apus, în cele mai celebre instituţiuni de cultură. Pe cînd pînă astăzi noi, Romînii, eram socotiţi în privinţa titlurilor universitare pe aceiaş treaptă cu toţi vecinii noştri din peninsula balcanică şi cînd ni se acordau nouă titluri, ele purtau de multe ori menţiunea înjositoare „Bună pentru Orient", şi cînd prezintam noi titlurile noastre ni se cerea un examen de echivalenţă ce să le valorifice acolo, astăzi sîntem scoşi din tovărăşia vecinilor noştri prin aceia, că ni s'a acordat egalitatea cu cei din Apus, şi pe de altă parte sîntem recunoscuţi ca un factor real, puternic şi de sine stătător în desvoltarea culturală a orientului şi de aici a întregei civilizaţii omeneşti.

Acest pas înainte fu obţinut numai prin strălucirea acelor, şi astăzi a acelui reprezintant fruntaş al culturii noastre româneşti, care s'a dus în Franţa în această calitate, a obţinut lauri de glorie şi cu aceştia a făcut apoi mai strălucitoare fruntea ţării sale, ce îl priveşte astăzi cu mulţumire şi recunoştinţă.

In afară de această însemnătate imediată activitatea d-voastră, maestre, mai are o alta de un ordin moral, mai înalt, cu atît mai folositoare cu cît se iveşte într'o societate al căria suflet tînăr are nevoie de îndrumări sănătoase şi puternice, căci e încă în epoca de formaţiune, cînd trecutul nu reprezintă de cît un început şi viitorul rămîne să desăvîrşească întreaga operă. Ea arată generaţiei ce se ridică astă-zi înălţimea şi strălucirea, pînă la care munca şi talentul pot conduce mersul culturii noastre romîneşti, pînă la a-i da o însemnătate universal recunoscută şi prin aceasta serveşte de îndemn puternic şi veşnic activ celor ce astă-zi abia calcă pragul acestui aspru dar fermecător drum; ei învaţă să tindă şi să crează că vor ajunge mereu mai departe, mereu mai sus. Veţi avea mulţumirea că isbînda d-voastră nu se va închide în nişte volume sterpe şi neroditoare, ci se va săpa adînc în suflete dornice de muncă, devenind astfel un izvor veşnic viu, veşnic de folos în cursul vieţei sufleteşti a neamului romînesc.

Dacă studenţimea universitară—nu vorbesc în numele ei, dar vorbesc cu sufletul ei şi despre dînsa — ar vrea să facă un dar de preţ cu prilejul acestei sărbătoriri, ea nu vă poate oferi decît mărturisirea, că a putut să se pătrundă de valoarea morală a activităţii d-voastră, că va avea drept pildă, deapururea vie, calea de muncă şi isbîndă, pe care d-voastră aţi ajuns atît de departe, atît de sus, atît de strălucitor.

Litere-Ştiinţe-Arte

Nedelcu! Se ştia de mult că artiştii nu prea sufăr de boala...modestiei. De aici, pe semne, unii au putut crede că renunţînd la ori-ce pic de modestie vor putea trece în ochii lumei drept...artişti. Dintre aceştia din urmă face de sigur parte şi absolut necunoscutul „artist" Nedelcu, foarte zorit de celebritate şi pentru care publicistica iaşană a fost foarte indulgentă. Chiar în unul din ultimele numere ale „Opiniei" un colaborator ocazional i-a adus laude; tot aşa directorul „Revistei din Iaşi" i-a adresat cuvinte de încuragiare. Se pare însă că „artistul" zăpăcit de uşor dobînditele laude şi-a luat nasul la purtare şi renunţînd la penelul de pictor—ceea ce n'ar fi pagubă tocmai mare—a pus mîna pe condeiu: iar condeiul acesta e un soiu de par cu care vrea să..sperie criticii. Cine crede că exagerăm n'are de cît să citească proza publicată de acest ilustru diletant între anunciurile şi inserţiile „Evenimentului" cu data de duminică şi adresată d-lui profesor Ilie Bărbulescu, directorul „Revistei din Iaşi" şi se va convinge de ce e capabil să producă pe tărîmul...artei acest ratat vînător de glorie şi în ce termeni cutează a „polemiza« cu ceia cari nu-i recunosc genialitatea.

Cu un dispreţ suveran pentru stil şi gramatică, cu o totală lipsă de pudoare, îşi arogă dreptul de a pedepsi" îndrăzneala criticei obiective, lucru cu totul neobicinuit şi nepermis unui om pe care numai critica şi publicistica sunt chemate a-l consacra, iar nu ciomagul şi insultele. Asemenea temerare izbucniri trebuie pedepsite, deşi sunt mai pre jos de ori-ce atenţiune. Maistrul de desemn liniar merită cel mult—trei linii la palmă. Cît despre „opera" d-sale, o vom supune unui control riguros, în interesul artei şi al coloritului.

*

A apărut „Revista Celorlalţi" No. 1, cuprinzînd articole, nuvele şi poezii semnate de d-niĭ I. Mironescu, Eug. Speranţă, M. Cruceanu, Th. Cornel, Davidescu, Eug. Stefănescu etc. Apare la 1 10 şi 20 a fiecării luni. Despre directiva literacă a nouei publicaţiuni—se va vorbi mai pe larg în numărul de mîni.

*

O revistă pariziană a luat iniţiativa de a ridica în Capitala Franţei un monument lui Homer şi a deschis în acest scop o subscripţie publică.

Relativ la această iniţiativă Jules Claretie aminteşte în ultima sa cronică din „Le Temps" că acum cîţiva ani se luase iniţiativa ridicării unui monument operei clasice „De viris illustribus". Nu autorului latin, ci operei „De viris", căria, după părerea unora, i s'ar datori toate faptele şi exemplele mari istorice.

*

La 1 Iunie se va inaugura la Paris bustul lui Henri Becque, celebrul autor dramatic.

Bustul e executat de sculptorul Rodin.

*

Păcălelile de 1 Aprile sunt la ordinea zilei. Cea mai reuşită în acest an a fost acea a revistei berlineze „März" care a publicat textul scrisoarei Impăratului Wilhelm către lordul Tweedmouth, scrisoare care nu de mult provocase un enorm scandal european.

Mai toate ziarele au reprodus scrisoarea, fără a se gîndi, fireşte, că e un.... „poisson d'Avril".

*

Dramaturgul Hejermans a avut la Bruxelles un frumos succes cu două nuoi lucrări dramatice: „Sluga" şi „Serbarea" Vom vorbi despre aceste lucrări într'o cronică viitoare.

*

In luna Septembrie are loc la Dresda congresul nuoei limbi „esperanto", la care va lua parte şi d-rul Samenhof din Warşau, născocitorul limbei internaţionale.

Cu această ocaziune se va juca „Iphigenia" de Goethe în limba esperanto; tot în această limbă va da o serie de reprezentaţii o trupă dramatică din New-York.

Două zeci de poliţişti din Dresda sunt acum instruiţi în esperanto, pentrn a putea face servicii congresiştilor.

*

La 7 Mai se va inaugura la Wiena monumentul compozitorului Brahms. Se va organiza atunci un mic muzeu Brahms şi teatrele vor executa numeroase opere ale ilustrului componist.

*

„Cum trebuie cetit un roman".—Sub acest titlu Paul Gauthier în Revue Bleue, faţă de indiferenţa generală pentru romane pledează pentru acest gen. Nu numai intriga trebue urmărită într'un roman ci mai des sentimentele care contribuesc la redeşteptarea în sufletul nostru a sentimentului naturii şi plăcerea estetică care reese pentru noi din formă. Numai astfel poate avea interes un roman cînd facem aceste observaţiuni.

*

Mulţumită iniţiativei unui editor american în luna Noembrie a anului acesta vom avea la Paris, primul *congres internaţional de literatură*. Scopul congresului va fi stabilirea unui pact între scriitorii tuturor ţărilor asupra traducerilor şi apărarea drepturilor de autor. Noul congres presintă particularitatea de a fi ambulant. In fiecare an se va ţine în cîte o capitală de ţară. E probabil dar ca după câţiva ani să-i vină rîndul şi Bucureştiului..

*

STRUNA ZILEI

SENATORII...

Cu majoritate de voturi Senatul liberal a respins proiectul de lege a repausului duminical.

Ziarele.

Cum pentru liniştea de-o zi
Să-şi dea dînşii bilele,
Cînd ei ieau leafă, spre-a... dormi
Acolo 'n toate zilele?

Informaţii

Sîmbătă s'a întrunit consiliul comunal şi a votat budgetul pe exerciţiul anului financiar viitor.

S'au făcut următoarele modificări: s'a creat un post de şef perceptor retribuit cu trei sute lei lunar, care post va fi încredinţat d-lui Simionescu, actualul perceptor al statului la Buciumi; s'a creat un post de medic al biroului de servi, retribuit cu o sută lei lunar, care va fi încredinţat d-lui doctor Herdan; un post de farmacist-chimist, retribuit cu 400 lei anual, va fi încredinţat d-lui farmacist Răteanu; s'a creat cîte un post de ajutor la registratură şi copist la contabilitate.

D. Gane va pleca cu budgetul la Bucureşti.

● Mîine va fi chemată a XV-a şi ultima serie a învăţătorilor pentru înaintarea pe loc, din circumscripţia Iaşi, iar Mercuri, 2 Aprilie, toţi candidaţii, cari au reuşit până acum, vor trebui să se prezinte la liceul Naţional spre a da ultima probă definitivă, cu care examenul de înaintare pe loc va lua sfîrşit.

● La începutul lunei Aprilie ministerul instrucţiunei publice va numi doui membri în comisiunea examinatoare a institutorilor şi învăţătorilor din circumscripţia Iaşi pentru obţinerea titlului de definitivat. Comisiunea va fi prezidată de d. inspector S. Haliţa.

Examenul va începe în ziua de 18 Aprilie şi, după toate probabilităţile, se va ţinea în localul seminarului din localitate.

● D. Lecca, regretabilul fost director al teatrului nostru, a fost ieri în Iaşi şi a făcut declaraţie scrisă că renunţă la contractul ce are cu teatrul din localitate.

D. Lecca a plecat apoi fără a se coborî să-şi ieę rămas bun de la artiştii locali.

● Directoratul teatrului din Iaşi 'a fost propus d-lui Petre Liciu, care a declinat această onoare.

● Asociaţia studenţească *Uniunea* din Iaşi a trimis eri d-lui A. D. Xenopol, la Bucureşti, telegrama ce urmează:

Asociaţia studenţească *Uniunea* din Iaşi, este cu tot sufletul printre acei cari vă sărbătoresc astă-zi.

● Ştirea pe care noi am dat-o încă cu două luni în urmă, că d. colonel Musteaţă, comandantul cavaleriei din Iaşi va fi numit comanandant al jandarmeriei rurale, se confirmă astă-zi oficial.

D. loct. colonel Mirinescu, actualul comandant, va fi retrecut în armata activă.

● Pe ziua de 2 April se va da teza în scris la examenul de înaintare pe loc.

La această probă vor fi primiţi toţi cei reuşiţi la cele 3 probe orale.

● Toate trupele din garnizoana Iaşi, vor face în ziua de Vineri 28 şi Sîmbătă 29 Martie un marş până la Podul-Iloaia, sub comanda d-lui colonel Musteaţă.

● Simpaticul dr. Gh. Jocu, inspector al serviciului sanitar veterinar, va ţinea, în ziua de 4 Aprilie, o conferenţă în sala Teatrului Naţional.

D. dr. Jocu va vorbi despre interesanta sa escursiune în Olanda.

Conferenţa va fi întovărăşită de numeroase proecţiuni cu fermele, diferitele rase de vaci şi lăptării moderne, pe care dr. Jocu vrea să le introducă şi la noi.

Venitul conferenţei va fi întrebuinţat la înfiinţarea unei lăptării higienice.

● Comisiunea de judecată a institutorilor şi învăţătorilor din circumscripţia a II Iaşi, în şedinţa sa de azi a fixat pentru Duminică 21 Aprilie, ora 4 p. m. judecarea învăţătorului Ioan Teodorescu de la şcoala din comuna Poiana lungă—judeţul Botoşani.

● Astăzi se vor întruni în localul cercului didactic din strada Lăpuşneanu profesorii de muzică, iniţiatori ai formărei unei societăţi corale în oraşul nostru, cu scop de a decide asupra titlului ce are a'l purta societatea şi a sealege comitetul.

● D. colonel dr. Acontz, şeful serviciului sanitar al corpului IV de armată, a întrunit la spitalul militar pe toţi medicii militari, spre a le propune să facă o primire deosebită şi a organiza un banchet în onoarea medicului maior suedez, care a anunţat că va vizita spitalele oraşului nostru.

● Sătenii din comuna Rediul lui Tatan comuna Tăuteşti, au înmînat azi primăriei comunei Iaşi o plîngere prin care cer să li acorde lor la licitaţia ce va avea loc, cele 46 hectare de imaş vecine satului, pe care proprietarul moşiei Constantinescu caută prin toate mijloacele să le iee el.

● In locul decedatului dr. Braunştein, Epitropii spitalului israelit au numit pe d. dr. H. Burstin medic al secţiei bolilor interne, iar pe d-nii d-ri Margulies, Silberştein şi Iweiner, medici auxiliari.

Cu aceste numiri, corpul medical al spitalului israelit din localitate se compune din 7 medici şi 2 interni, avînd în frunte pe eminentul chirurg, profesor dr. E. Juvara.

● Consiliul de higienă al oraşului a fost convocat pentru seara zilei de Marţi, 1 Aprilie, în şedinţă ordinară.

Consiliul va avea a se ocupa în această şedinţă de măsurile ce trebuesc luate faţă de proporţia mare ce a luat'o febra tifoidă în localitate.

● Fraţii Dumitrescu Popescu celebri artişti cu înalta şcoală de gimnastică apar astă-seară Mercuri pe scena Teatrului Circ Sidoli. De 15 ani ei au plecat din ţară şi prin superioritatea producţiilor lor artistice în această grea ramură, ei au obţinut enorme succese în circurile cele mai mari din toate continentele lumei. Ei au aratat lumei întregi că ţara noastră posedă artişti de cea mai mare valoare, cari sunt capabili a rivaliza cu cei de peste hotare.

Mîndri de ţara şi originea lor, pretutindenea unde au apărut, au lasat ca afişul lor să anunţe: „Artiştii romîni". Ei au deja angajamente pentru străinătate şi imediat după ce isprăvesc ciclul de puţinele representaţii din oraşul nostru ei întreprind din nou un turneu în Franţa; Paris, Bordeaux, Lyon, Marseille etc.

Pe lîngă debutul artiştilor Dimitrescu-Popescu, programul cinematografului cuprinde un mare număr de noutăţi, ultimele apariţii ale casei Pathé Freres din Paris.

DIVERSE

— Cu începere de la 1 Aprilie a. c., va intra în vigoare noul itinerar al tramwaiurilor.

De la acea dată vagoanele vor circula pe toate liniile de la orele 6 dimineaţa şi până la 12 noaptea.

— Sub-ofiţeri plutonieri Alfons Herovanu din batalionul IV vînători şi I. Motăş, din acelaşi batalion, au fost înaintaţi ofiţeri în rezervă şi repartizaţi primul la batalionul VI şi al doilea în batalionul III vînători.

— Asociaţia medico-farmaceutică din Iaşi a închiriat ca local de club, un apartament în casele Vechsler, str. Păcurari, peste drum de cofetăria Tuffli.

— D. I. Frunză, impiegat în gara Iaşi, va fi mutat pe ziua de 1 Aprilie în gara de nord din capitală.

Tot pe aceiaşi zi se vor face mai multe transferări şi numiri în circumscripţia de mişcare Iaşi.

— Regimentul 7 calaraşi, care după cum se ştie se află la Slatina, se va reîntoarce în cursul acestei săptămîni în localitate.

— Toate şcoalele secondare şi primare din localitate vor lua vacanţă în vederea sărbătorilor Paştelui, în ziua de 5 Aprilie.

Vacanţa va dura până la 20 Aprilie.

— A fost arestat şi înaintat comenduirii soldatul desertor Mihai Popovici, din batalionul 4 de vănători.

— A fost prins de poliţie evreul Avram Svartz, din str. Păcurari, cu mai multe burdufuri furate de pe la birjari.

— Au fost arestaţi, ca suspecţi, următorii indivizi: Ion Harbuz, Nestor Ioan, Solomon Leizer şi Gheorghe Ionescu zis Sdrelea.

— De la d-na Adela Cateliu, din str. Albă, s'au furat, prin forţarea uşei, mai multe obiecte şi lengerii.

— Am anunţat că mulţi dintre soldaţii bacalaureaţi, care se duseseră la şcoala de ofiţeri în rezervă înfiinţată în capitală, au renunţat de a mai obţine gradul de ofiţeri în rezervă şi au părăsit şcoala.

In prima săptămînă 50 de soldaţi bacalaureaţi au părăsit şcoala, iar în ultimul timp alţi 30.

— Cu începere de la 1 Aprilie tramvaele vor circula dela 6 dimineaţa până la 12 noaptea.

— Au fost internaţi la institutul antirabic Petre Thoader Tanase din Liteni Suceava, Dumitru Coman din Dersca Dorohoiu şi George Theodor elev al gimnaziului Ştefan cel Mare muşcaţi de cîni turbaţi.

— Eri la orele 3 d. a., un incendiu a distrus casele locuitorului Gheorghe S. Rotariu, din comuna Bivolari.

—Un alt incendiu a izbucnit astă nópte în satul Munteni, din comuna Belceşti şi a prefăcut în cenuşă casele şi două şuri ale locuitorilui Gheorghe Cornea, cauzîndu-i pagube însemnate.

— Eri după amiazi s'a făcut înmormîntarea lui E. Ermacov, unul dintre vechii noştri comercianţi.

— Eri s'a făcut autopsia cadavrului săteanului Gh. a Babei, care a murit subit la Vlădeni. S'a constatat că decesul a provenit prin intoxicare cu medicamente.

La autopsie a asistat d. procuror Winkler.

— Acum cîte-va zile s'a operat un furt la librăria Abermann şi Goldenber-, str. Stefan cel mare.

Ca autor al furtului se bănueşte pe un anume Gh. Dănilă, un băietan de 20 ani, domiciliat str. Socola.

Numitul a fost arestat şi la percheziţia ce s'a făcut la domiciliul seu, s'au găsit mai multe lucruri furate.

Ultime informaţii

● *După toate probabilităţile d. Ioan Corjescu se va retrage curînd din comisiunea agricolă a judeţului Iaşi chiar dacă ministrul va găsi că există compatibilitate între această demnitate şi acea de preşedinte de tribunal.*

● *Se crede că procesul pentru interdicţia d-lui G. Exarcu, sorocit la 29 c. se va amîna pentru ziua de 3 April, aşa că d. Take Ionescu nu va mai veni sămbătă la Iaşi.*

● De oare-ce prin noul budget ministerul de războiu a redus lefurile tuturor profesorilor şcoalei de fii de militari, profesorii acelei şcoli s'au întrunit şi au redactat o plîngere în potriva acestei decisiuni.

In acest scop d-nii profesori Sinigaglia şi Prassa au plecat aseară la Bucureşti, spre a înmîna plîngerea d-lui ministru de războiu.

● Pînă în prezent, administraţia financiară n'a fost înştiinţată în mod oficial să aplice cu începere de la 1 Aprilie noile legi prin cari întră în vigoare taxa pe decalitru în locul aceleia pe hectar nici noile taxe asupra licenţelor.

● Pe ziua de 1 Aprilie se vor încheia de către serviciul administrativ al administraţiei financiare, tablourile de centralizare a lucrărilor comisiunei de prefacere.

● Pentru mîne seară Joi, orele 8 este convocat senatul universitar spre a decide dacă studentul Ghiorghiu-Bujor, trebuie sau nu să fie exclus dintre studenţii universităţei.

● D. Gr. Buicliu a stăruit din resputeri ca primăria să sporească subvenţia ce-o acordă teatrului, în sensul ca să ia asupră-şi achitarea ratei de asigurare a teatrului, care se urcă la 7000 lei anual.

D. Buicliu a fost refuzat.

○ Consiliul de disciplină al baroului din Iaşi s'a întrunit ieri.

A ales de casier pe d. Eugen Herovanu şi a înscris în tabloul definitiv de avocaţi pe stagiarii Toma şi Ivănescu.

S'a făcut cunoscut d-lui procuror general vacanţa la un loc de membru în consiliul de disciplină, ca să fixeze data alegerei.

● De la 1 Aprilie vom avea în localitate un regiment de roşiori.

Ministrul de războiu a decis, în fine, ca de la acea dată regimentul 7 calaraşi din localitate să fie transformat în regiment de roşiori.

S'au şi început pregătirile în acest scop.

● Consulatul rus din localitate a intervenit la ministerul de interne ca să se redeschidă punctul Sculeni pentru călătorii cari vin din Basarabia.

Punctul acela a fost închis de astă toamnă, cu prilejul ivirei holereî în Rusia.

Ministrul de interne a satisfăcut cererea, aşa că punctul a fost deschis.

● Confratele nostru M. Papamihalopol, directorul ziarului *Ţara* a trecut Sîmbăta, înaintea facultăţei juridice din Iaşi, examenul de echivalenţă de licenţă în drept.

● Serviciul sanitar al judeţului a fost înştiinţat că în comuna Şipotele s'au constat cîte-va cazuri de febra-tifoidă.

● Parchetul de Brăila a cerut autorităţilor din Iaşi prinderea şi arestarea lui Vasile Georgescu, încasator la „Societatea Naţională", care a comis mai multe falşuri, şi încasînd o sumă de bani, a dispărut.

● Ministerul de interne a trimes prefecturei noastre de judeţ un număr de 5000 de librete de munci agricole, pentru a fi distribuite comunelor rurale, după nevoile fie-cărei comuni,

Fie-care libret costă 20 bani şi ministerul a debitat partida judeţuluî nostru cu suma de 1000 lei.

Sumele încasate vor trebui din trei în trei luni să fie depuse.

La finele anului acesta agricol comunele vor înainta prefecturei situaţia de: numărul libretelor primite de la prefectură, a celor vîndute, a celor rămase nevîndute şi sumele varsate la prefectură.

※ Comisiunea de recrutare îşi va termina lucrările definitiv în ziua de 31 Martie.

Pînă la cea dată comisiunea va continua cu statuarea asupra reclamaţiilor pentru diferite motive făcute de tinerii care au fost recrutaţi.

● **Comisiuni profesorale.** — In vederea alcătuirei noilor programe analitice ce se vor pune în aplicare de la 1 Septembrie 1908, ministrul instrucţiunei a invitat direcţiunile şcoalelor secundare să pună în vedere profesorilor secundari, ca să se întrunească în comisiuni, pe obiecte, şi să-şi exprime desideratele printr'un referat ce va fi înaintat ministerului.

In acest scop ministerul a şi numit profesori delegaţi pentru fiecare obiect, cari vor trebui să convoace pe profesorii secundari, cel mai tîrziu pînă la 1 April.

Convocarea se va face la liceul naţional. Iată şi numele profesorilor delegaţi de minister pe obiecte:

Pentru Religie, economul C. Georgescu; la Latină, d. X. Gheorghiu; I. Romînă, d. Gh. Scobai; l. Germană, d. I. Paul; l. Franceză, d. A. D. Ionescu; filosofie, d. Garabet Ibrăileanu; Istoria, d. C. Praja; Matemateca, d I. V. Praja; Şt. Naturale, d. M. Tomida; Şt. Fisico-chimice, d. V. Popescu; Igiena d. dr. Stihi; Desemn şi Caligrafie, d. Gh. Scorpan; Muzica, d. D. Dimitriu; Gimnastica, d. V. Negruţi.

Pentru Geografie, d. Tufescu, delegatuf ministerului, a convocat pe d-nii profesori încă săptămîna trecută. Desideratele au şi fost remise ministerului.

● La întrunirea publică pe care partidul conservator-democrat o va ţinea la Roman, Duminecă, 30 a. c., vor lua cuvîntul d-nii: Take Ionescu, C. Cantacuzino-Paşcanu, C. G. Dissescu, dr. Istrati, I. L. Caragiale, I. Th. Florescu, dr. Riegler şi Ciuntu.

● **Universitare.** — Senatul universitar împreună cu consiliul facultăţei juridice a fost convocat pentru astăzi la ora 5 p. m. pentru a lua cunoştinţă de raportul făcut de delegatul senatului d. I. Th. Burada, asupra lucrărilor candidaţilor la catedra de drept roman, de pe lîngă facultatea juridică din Iaşi.

— D. profesor I. Th. Burada pleacă în astă seară în capitală pentru a lua parte la cercetarea tezelor candidaţilor la examenul de magistraţi stagiari şi judecători de ocol.

— Lucrările de cancelarie, privitoare pe decanatul facultăţei juridice vor fi girate de d. profesor D. Alexandrescu, în tot timpul absenţei din ţară a d-luî M. B. Cantacuzino, care a plecat eri la orele 10 în străinătate.

— In cursul acestei săptămîni vor avea loc următoarele 3 lecţii de probă, la seminarul pedagogic universitar:

Azi Mercuri 26 a. c. la orele 2 p. m. lecţia de probă la higienă (clasa IV) a d-lui practicant N. Iancu. Critic va fi d. Rădulescu iar raportor d. Nicolau.

Vineri 28 a. c. orele 8 dimineaţă lecţia de probă la Fisică cu elevii clasei a VI a d-lui practicant Rădulescu, avînd critic pe d. Borş, iar raportor pe d. N. Iancu,

Tot Vineri, la orele 2 d. a. practicantul Al. Ghiorghiu care va ţinea lecţia de probă la Geografie cu cl. IV. Critic şi raportor vor fi d-nii Cr. Macovei şi N. Borş.

● Inspectorul regional al judeţului Iaşi a intervenit la comisia agricolă superioară ca să-i trimeată toate ofertele ce a primit pentru islazurile în judeţul Iaşi.

— D. Al. Bîrzu, secretarul inspectoratului, va depune mîne, joi legiuitul jurămînt.

● Din ultima serie a învăţătorilor chemaţi la examenul de înaintare pe loc, pentru astă-seară, fac parte următorii învăţători;

La comisiunea I-a: Cîrlan Ioan (Tecuciu), Cosmescu Vasile (Bacău), Georgescu Ioan (Iaşi) Ivănescu Alexandru (Brăila), Rădulescu Neculai (R.-Sărat), Schîfîrneţ Vasile (Roman) şi Teodorescu Ioan (Suceava).

La comisiunea a II-a Iacomic Steriana (Tecuciu), Popovici Constantin (Suceava), Florian Elvira (Iaşi), Dimitriu Ioan (Bacău), Ţiţu loan (Iaşi), Rădulescu Neculai (R.-Sărat, şi Porcescu Gheorghe (Roman).

✱ **Judiciare.**—Intre d. Anton Pruncu şi foasta sa soţie doamna Maria Ciolac, există un vechiu proces referitor la faptul de a şti, care din doi trebue să se ocupe cu creşterea copilului, care s'a născut din această căsătorie. Curtea de Apel din Iaşi, s. I, a zis că mama va creşte copilul pînă va deveni mai mare. Implinind şase ani copilul, d. Anton Pruncu a cerut tribunalului Roman, să-i redee copilul. Tribunalul a admis cererea şi a acordat şi execuţia provizorie.

Doamna Ciolac a făcut apel şi contra sentinţei şi contestaţie contra execuţiei, care se vor judeca la 29 c. la secţia II a curţei. Pentru doamna Ciolac va pleda d. M. Ferechide.

— La secţia I-a a curţei se judecă azi apelurile faliţilor Faubiş şi Goldner, din Huşi, cari au fost condemnaţi: primul la 15 luni, al doilea la un an închisoare.

○ D, colonel Musteaţă, comandantul diviziei a VII-a de cavalerie va inspecta Duminică regimentul 7 calaraşi din localitate.

● Se zice că în locul defunctului preot D. Constantinescu va fi transferat ca institutor la şcoala pe băeţi Trei-Erarhi d. M. Pastia de la şcoala „Gh. Asachi" unde este numai detaşat.

In locul d-lui Pastia se zice că va fi detaşată la Iaşi D-na Isabela Codreanu, institutoare din Tg.-Ocna, şi cumnata d-lui revizor şcolar Dim. Sachelarescu, care după-cum se ştie deja a şi demisionat din postul său de la Tg.-Ocna.

Şcolare.—Prin noul budget al ministerului instrucţiei se prevăd lefuri pentru directorii de şcoli secundare.

Directorii de licee vor primi 100 lei lunar, iar cei de gimnazii câte 50 pe lună.

— Tot prin noul budget se vor ridica lefurile profesorilor secundari, de la 1 Septembrie la 360 lei lunar plus gradaţiile.

— Pe viitor profesorii civili de la şcolile militare vor fi plătiţi cu 5 lei ora.

● D. Alex. Suţu, actual copist la serviciul pensiilor dela epitropia Sf. Spiridon, a fost numit, pe ziua de 1 Aprilie, ţiitor de scripte al II-lea la serviciul contabilităţei, în locul d-lui Teodor Gheorghiu, care şi-a regulat drepturile la pensie.

D. Constantin Teodoru a fost numit copist la serviciul pensiilor, în locul d-lui Suţu.

● Duminică 30 Martie, la orele 4 şi jumătate, va avea loc în Aula Universităţei, a doua conferenţă a d-lui Georges Beldiman.

D-sa va vorbi despre «Ibsen».

● Mâine, Joi, 27 Martie, va avea loc la Teatrul Circ Sidoli, o frumoasă reprezentaţie, organizată de corporaţia meseriaşilor de încălţăminte, sub patronajul Camerei de Meserii.

Profitul va servi pentru „Vatra Luminoasă" şi pentru „Azilul meseriaşilor bătrâni".

Pe lîngă bogatul program cinematografic, corul meseriaşilor, compus din 40 persoane, va cînta bucăţile cele mai alese din repertoriul său.

Spectacolul se va sfîrşi cu „Apoteoza meseriaşului", piesă în versuri, cu un tablou vivant, care va reprezenta simbolul muncei, autorul versului este d. Gh. Necşanu, comisarul guvernului al corporaţiei metalurgicce.

● Ministerul instrucţiunei publice a invitat revizoratul şcolar să se puie în înţelegere cu d. Cristescu, maistru de dans, asupra unei representaţii ce acesta vrea s'o organizeze cu elevii şcoalelor primare.

Revizoratul a convenit cu d. Cristescu să-şi aleagă elevi şi eleve de la şcoalele: Carol I, Păcurari No. 3, V. Alexandri, Elena Doamna, Trei-Erarhi şi şc. de fete No. 8, cu condiţiunile prevăzute de minister ca din venitul acelui bal să dea o sumă pentru o instituţie de bine-facere şi ca să fie responsabil de întîmplările elevilor în timpul cînd vor fi puşi sub ascultarea sa pentru a face exerciţiile gimnastice şi de dans.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 26 Martie

Criza in guvern

Bucureşti.— In sinul guvernului au isbucnit mari neînţelegeri în privinţa persoanei chemată a fi numită la noul departament ce se creiază.

Aseară a avut loc un consiliu de miniştri, în care s'a pus în discuţie aceestă chestiune. D. Brătianu şi ceilalţi miniştri, pînă şi d. general Averescu, au fost pentru d. Al. Juvara, pe cînd d. Dim. Sturdza, a fost pentru d. V. Missir.

Văzîndu-se izolat în consiliul de miniştri, d. Sturdza furios, a declarat că renunţă la ideia înfiinţărei noului minister şi că în orice caz d-sa nu va contrasemna mesajul prin care se propune înfiinţarea noului departament.

Discursul d-lui Take Ionescu

Bucureşti.—Discursul pronunţat eri la Cameră de către d. Take Ionescu este considerat de toată lumea politică ca unul din cele mai mari discursuri din cîte le-a pronunţat şeful partidului conservator democrat.

Ori cît s'ar strădănui liberalii este sigur că în urma acestui discurs, nu vor putea trece proiectul de cît cu numeroase modificări, care vor privi iarăşi economia legei.

Incidente la Cameră

Bucureşti.—La sfîrşitul discursului pronunţat eri la Cameră de către d. Titu Frumuşeanu, d. Vintilă Brătianu s'a apropiat de d-sa şi i-a spus:

— „In urma acestui discurs nu'ţi mai rămîne de cît să ceri înscrierea în partidul d-lui Take Ionescu".

La aceasta, extraordinar de enervat, d. Frumuşeanu a răspuns:

— „Te rog, d-le Vintilă, să nu-ţi iei faţă de mine aere de censor al partidului, căci pe cînd eu luptam în partidul liberal, d-ta purtai pantaloni scurţi".

La aceasta a intervenit d. Enăşescu, spunînd:

— „De cît ne-aţi admonesta mereu, mai bine ne-aţi consulta la vreme, căci în partidul acesta noi am fost deprinşi cu alte moravuri de cît cu apucăturile de astă-zi.

O declaraţie semnificativă

Bucureşti.—Caracteristică pentru situaţia internă a partidului carpist este următoarea declaraţie solemnă, pe care a făcu-to într'un cerc de amici politici şi ziarişti, d. Nicu Filipescu la Capşa:

—„Nu mă întrebaţi de direcţia partidului; asta îi treaba lui Marghiloman. Eu nu mă mai ocup de cît cu lucruri care corespund zefirului de primavară".

Şedinţă plenară

Bucureşti.—Mîine seară are loc la clubul conservator democrat, sub preşedenţia d-lui Take Ionescu, o şedinţă plenară.

D. dr. Manolescu va vorbi, cu această ocaziune, despre învăţămîntul primar.

Discuţia la Cameră

Bucureşti.—La Cameră va continua astă-zi discuţia asupra legei trusturilor.

Cel dintăi va vorbi d. Enăşescu, apoi d. P. P. Carp şi la sfîrşit raportorul d. Duca, dacă nu cum-va la sfîrşit şi alţii oratori din majoritate vor interveni, în urma turnurei luate în discuţia de eri.

O sinucidere

Bucureşti.—Tînărul Kiparisus în vrîstă de 30 ani, sosit zilele acestea din Paris şi dintr'o familie foarte bună, s'a sinucis astăzi la ora 1 şi jumătate.

Până acum nu se cunoaşte motivul sinuciderei.

Meeting

Sofia. — Azi după amiazi s'a ţinut un meeting de 10000 persoane. S'a luat rezoluţiunea de a exprima guvernului englez cea mai sinceră recunoştinţă pentru propunerea sa care prevede reale reforme în Macedonia.

Dezmintire

Petersburg.—Agenţia telegrafică din Petersburg se declară autorizată a declara că sunt neexacte ştirile privitoare de răsboi ale Turciei la frontaria Caucazului. Ambasadorii Turciei la Petersburg a comunicat ministrului de externe că toate aceste măsuri de resboiu au fost luate în ultimul timp de teama dezordinelor care ar putea isbucni în districtele fruntariilor.

Situaţia în Serbia

Belgrad.—Un consiliu de miniştri, care a ţinut mai multe ore, a avut loc azi dimineaţă, sub preşedenţia regelui. S'a discutat situaţia politică creată în urma declaraţiilor şefilor partidelor opoziţiei, în şedinţa de ieri a Skupcinei. Se afirmă că guvernul ar fi propus dizolvarea imediată a Skupcinei. Regele a insistat să se voteze mai întâi tratatul de comerţ austro-sîrb şi să se facă o încercare de acord cu opoziţia, spre a evita noi alegeri.

Camera Ungară

Buda-Pesta.—Camera. Se continuă cu discuţia articolelor proectului de reformă a Camerei. Deputatul romîn Vlad şi Hofman din stînga independentă, propun amendamente.

Preşedintele la cuvîntul d-lui Petrovici, romîn, precum şi d-lui Ivanca slovac. D-nii Maniu romîn şi Hodka slovac, protestează contra procedeului preşedintelui, declarînd că în asemenea condiţii discuţia serioasă nu este cu putinţă.

Preşedintele Rakovaky ia cuvîntul d-lui Hodka pentru că acesta a declarat că libertatea cuvîntului este stirbită.

Majoritatea aplaudată. Naţionalităţile protestează părăsind sala de şedinţe şi declarînd că nu vor mai lua parte la discuţiuni.

Rusia şi Macedonia

Petersburg.—Agenţia Westnic publică textul răspunsului Rusiei la propunerile de reforme engleze pentru Macedonia. Guvernul rus a aprobat sporirea în măsura posibilul a jandarmeriei.

Aprobă în principiu propunerea Angliei privitoare la numirea unui guvernator general pentru Macedonia, dar această propunere nu are nici o şansă de a fi primită de puteri şi adoptată de sultan.

In ce priveşte chestia financiară, Rusia aprobă propunerea Angliei. Memoriul încheie astfel: Dată fiind dorinţa sinceră a puterilor de a contribui la binele populaţiunei din cele trei vialete macedonene şi date fiind măsurile practice care trebueşc luate pentru a ajunge acest scop, guvernul imperial speră că dorinţa unanimă a puterilor va schimba fără întîrziere actuala situaţie, a cărei gravitate a fost relevată de Anglia.

DE ARENDAT

Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, ntindere aproximativă de cinci sute cinci zeci fălci, Pentru condiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

Mobile

Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri

0 Expoziţie de 40 odăi Complecte fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**
str. Lăpuşneaeu 38

S'A DESCHIS!
= CE S'A DESCHIS? =
NOUA Boiangerie şi Spălătorie Chimică
„MODERNA"

Sub conducerea mai multor specialişti şi maiştri aduşi din străinătate.

Se primeşte pentru văpsit, spălat şi curăţit prin noile procedeuri chimice ori ce lucru precum: Haine de Dame, Domni şi Copii; Perdele, Covoare, Broderii, Mănuşi, Toalete de Bal, de Teatru, ori-ce Uniforme, etc.

Rugăm onaratul Public a ne onora cu comenzile asigurîndu'l de un serviciu prompt şi conştincios.

Direcţiunea

FABRICA Comuna Copou — FILIALA str. Lăpuşneanu 24 lîngă «Romînia Muzicală»

Fân de vînzare calitate superioară. Strada Romînă 49. Loco.

NOUL CORSET HIGIENIC
solid şi elegant e
The American Long
CLIGING CORSET

croială după sistemul prescris de medicii americani se găseşte şi se efectuiază numai la

FABRICA DE CORSETE
IANOVICI & WECHSLER
Iaşi Str. Lăpuşneanu 37, Iaşi

Doctor SUZANA VECHSLER
Boli de femei.—Faceri.
Consult. 2—4 p. m. Căpitan Păun

Gonosan
TRADE MARK
ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii cu 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumàtate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	4.—lei	1/4 Un sfert	8.—lei
1/2 Una jumătate	16.—lei	1/1 loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zeştre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia
BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:
Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carti şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS – 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 – PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile Iodurului de potassium. Doctorii Ricord, Blanche, Trousseau, Nelaton, Piorry, Roger, au obţinutăra ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul** de **potassium** asociându'l **Siropului Laroze** de **cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteadă iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numitu jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÎR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORĬ EPIDEMICE. FRIGURILORĬ PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORĬ DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORĬ DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. ~~398~~ 399.—IAŞI, Vineri 28 Martie 1908

Arendaşi şi proprietari

Prin legea contra trusturilor se pune din nou pe tapet chestia raporturilor dintre *proprietari* şi *arendaşi*.

Nu e nici o ţară din lume unde sistemul *arendării* să fi luat proporţia de la noi. Din 4331 proprietăţi mari de la 100 Ha în sus, ocupînd o suprafaţă de 2083598 Ha., numai 1753 proprietari îşi cultivă singuri moşiile; 330 de proprietari mai iau în arendă şi alte moşii pe lîngă cele ce au, nefiindu-le îndestulătoare pentru fructificarea capitalului depus în exploatare, *iar 2248 sunt arendaşi.*

Deci 48 la sută, sunt proprietari cari îşi cultivă direct moşiile, *iar 52 la sută sunt arendaşi.* Iar dacă socotim pămîntul cultivat direct faţă cu cel arendat găsim:

799996 Ha, cultură directă,
1283602 Ha *arendate*,

deci 38 la sută cultură directă şi 62 la sută *arendăşie.*

Proporţia e răsturnată la mica proprietate.

Din 1013748 exploataţiuni agricole mai mici de 100 Ha, numai 139252 sunt arendate, din care numai 37852 la persoane străine de localitate, restul de aproape 874487 de exploataţiuni mici agricole îşi cultivă direct pămîntul.

Deci 68 la sută culturi directe şi numai 32 la sută culturi prin *arendăşie.*

Ce rezultă de aici?

Că arendăşia e practicată în teză generală şi la proprietatea mică ca şi la proprietatea mare; că deci în sine nu e condamnabilă, pentru că există, şi sunt raţiuni puternice care o fac să se susţină.

Luarea în posesie a unei moşii e un fapt care se petrece de mult la noi în ţară şi dar istoriceşte existenţa arendăşiei nu se poate desbîrna.

De cît, ceea ce ne interesează pe noi e lipsa de proporţie.

32 la sută, arendăşie la mica proprietate!

62 la sută, arendăşie la marea proprietate!

Răul dar stă în lipsa de proporţie; şi cum orice lucru nu e bun ori rău *în sine* ci în relativitatea lui, arendăşia la mica proprietate e indiferentă, arendăşia la marea proprietate în proporţia de azi e îngrijitoare.

La noi se arendează $^2/_3$ din marea proprietate, pe cînd în Ungaria numai o *şesime*! A sili dar pe proprietar să se reîntoarcă pe toată linia la cultura directă a pămîntului e a cere imposibilul de fapt; tot aşa precum şi a desfiinţa de a totului tot arendăşia, care e un rău necesar.

Intru cît proprietatea e o funcţie socială, arendaşul nu poate îndeplini în aceiaşi măsură ca adevăratul proprietar funcţia sa socială.

Arendaşul are mai mult aerul de a exploata pămîntul şi pe muncitor, de cît de a-i face educaţia lui economică. Arendările pe termen scurt au dus la aceste urmări. Arendarea pe termen lung de 15—25 ani desvoltă în mai mare măsură puterinţa funcţiunii sociale şi a arendaşului.

Precum în materie de proprietate urbană nu posesorul locului, ci stăpînul acaretului făcut pe locul străin a dat valoare pămîntului şi deci a rîdicat valoarea aşezărilor urbane, din care el a tras folos *bezmănul*, aşa şi proprietarul unei moşii, care nu-şi poate căuta singur moşia, îşi vede mărindu-se preţul moşiei prin arendarea sistematică şi concurenţa de la arendare.

Arendaşul complectează pe proprietar, se substitue lui, şi valorifică pămîntul ca instrument de muncă.

Nu e dar un neadevăr cînd se afirmă că arendaşii au sporit valoarea pămîntului, au urcat preţul muncii, au crescut averea ţării, căci ei au valorificat economia generală a ţării.

Pe cît e de lăudabil că *330 de proprietari mari harnici* nu se mulţumesc numai cu moşia lor, ci mai iau în arendă şi alte moşii pentru a le valorifica şi mai mult, pe atît e de regretat că alţi 2248 de proprietari mari nu-şi văd de moşii, ci se mulţumesc a încasa folosul de la o rentă rurală permanentă.

Lipsa acestor 2248 de proprietari de la datoria lor socială au adus răul social, care a format obiectul legei trusturilor, căci pe cînd prin cultura directă se cultivă abia 799996 Ha. prin arendare se cultivă 1283602 hectare!

In cercul proprietăţii mici vedem acelaşi lucru.

Pe cînd 333482 proprietari mici îşi mai închiriază şi alt pămînt străin pentru a-şi spori agonisita muncii lor, numai 139252 de proprietari îşi închiriază pămîntul la alţii lipsind de la datoria lor legală şi socială.

Ce a făcut legiuitorul cu aceşti 139252 de ţărani cari nu-şi caută de pămîntul lor, de şi au fost improprietăriţi? A dispus să li se ia loturile şi să li se dee la alţii.

Ce ar trebui să facă statul acum cu acei 2248 de proprietari mari cari nu-şi caută de moşii? Să-i silească prin căi legale şi legi speciale a se demite de la moşie, a-şi petrece trîndăvia lor tăind cupoane, iar nu să înstrăineze moşia lui de la chemarea ei socială faţă de săteni.

A se face legi cari să zaticnească pe cei 330 de proprietari mari *harnici*, cum şi pe cei 333482 proprietari mici harnici, să nu sporească prin munca lor, e a face operă de siluire socială şi a nu vedea bine şi lămurit problema socială.

Din cei 333482 de proprietari arendaşi mici noi putem forma proprietatea mijlocie la ţară; din cei 330 de proprietari arendaşi mari noi putem spori fermele rurale în o măsură necunoscută nouă astă-zi.

Iată de ce cu atîta competinţă şi cu atîta dreptate şeful nostru d. Take Ionescu s'a rîdicat contra legei trusturilor, căci aşa cum este alcătuită este o lege care opreşte şi stînjineşte sporul social al celor harnici şi sănătoşi şi nici o lege nu trebue să tindă la aceasta şi să le sporească acţiunea.

Gh. Ghibănescu

UN FARSOR

Legea contra trusturilor este o lege contra bandei fischereşti. Aceasta este esplicaţia ce-o dau colectiviştii cînd sunt interpelaţi asupra noimei acestei lègi nesocotite. Că aşa este, dovedeşte şi cuprinsul raportului d-lui Duca, dovedeşte toată campania ce s'a dus în contra fişerismului şi în care campanie s'au întîlnit cele trei elemente principale, cari pregătesc anarhismul în Romînia: colectivismul altoit cu generoşii, filipescianismul şi Iorghismul.

Colectiviştii s'au executat, tot aşa şi d. Iorga: primii au adus proiectul, al doilea a ţinut un discurs de descărcare.

Dar al treilea din formidabilul concubinaj, marele romîn Filipescu, a desertat de la sfînta datorie. Dacă n'ar fi fost ceea ce este, om bogat, s'ar fi zis, cu siguranţă, că s'a înfruptat cu banii fişerismului.

Dar aşa, trebue să zicem că d. Filipescu a fost sincer combătînd trusturile. A fost sincer cînd a combătut-o şi a fost farsor cînd a agitat pregătirea legei nesocotite.

D. Filipescu este unul din mulţii bărbaţi politici români, care pierd vremea în zădar. Deputatul de Vaslui fierbe, se agită, intrigheazǎ—de la moartea lui Lascar Catargi. Dacă nu este aşa, să ni se spună ce a făcut d-sa bun şi util în aceşti nouă ani.

In aceşti nouă ani de farse proaste, d. Filipescu şi-a clădit infamiile mai ales pe o invenţie: pe fişerism. Şi cînd a venit ziua să se pună stavilă fişerismului, d. Filipescu, renegînd un întreg trecut de intrigi şi de infamii, a declarat că va vota în contra legei adversare lui Fischer.

Este aceasta serios? Sau mai bine, fost-a serioasă, motivată, campania aceea care a făcut din N. Filipescu pereche la Iorga?

Dacă n'a fost serioasă şi evident că n'a fost, ce fel de bărbat politic este d. Filipescu, ce fel de caracter este?

Ba Epoca *revendică chiar pentru d. N. Filipescu dreptul de a combate acea lege.*

Pe d. Take Ionescu îl acuză că a combătut-o contra obiceiului său şi numai *„cu oare-care energie", pe cînd, cu siguranţă, va zice că d. Filipescu a combătut trusturile* din obiceiu *şi cu* multă energie.

D. Filipescu ie un mare farsor.

Trusturile şi Islazurile

— Din discursul d-lui Take Ionescu —

D. Take Ionescu, în discursul seu asupra trusturilor, a arătat că legea ie absurdă.

Fără să mai inziste asupra contrazicerei că se poate arenda un domeniu mai mare chiar de cît 4000 hectare, dar nu se pot arenda două decît cu o suprafaţă totală de maximum 4000 hectare—d-nul Take Ionescu arată cu exemple la ce absurdităţi dă loc această disposiţie. In Suceava doi ţarani au luat în arendă trei moşioare cu un total de vre-o 800 hectare. Vor trebui să renunţe la una din cele trei moşioare.

Intrebarea este pentru ce s'a admis această cifră cabalistică de *două*. Ea nu are nici o raţiune de a fi. Adică de ce ai admite să se poată lua în arendă două moşii cu o suprafaţă totală de 4000 hectare şi n'ai admite să se poată lua trei sau patru cu aceeasi suprafaţă sau chiar cu una mai mică? Argumentul acesta ni se pare atît de convingător în cît nu credem ca el să poată rămînea neţinut în seamă.

Dar cu articolul privitor la dsfiinţarea contractelor? Proectul original lăsa alegerea—şi aceasta era unica soluţie — arendaşilor. Comisiunea delegaţilor a schimbat disposiţia aceasta, spunînd că se vor desfiinţa contractele începînd cu cele mai noui în dată pentru că acestea ar fi cele mai oneroase. Dar de unde—zice d. Take Ionescu—această siguranţă că ele sînt cele mai oneroase? Oare nu puteau arendaşii să ştie aceasta mai bine?

Şi iarăşi oratorul citează cîteva exemple drastice. Un arendaş a luat în arendă la interval de 24 ore, 2 moşii,—una mică mai întăi şi apei una mare. Moşiile trecînd de 4000 hectare,—după lege el se va pomeni cu contractul pentru domeniul cel mare desfiinţat, iar ca unică afacere cu moşioara cea mică. Un alt arendaş care are în arendă trei moşii, a construit pe una din ele o moară de 120 mii lei. După lege 'i se va desfiinţa tocmai contractul privitor la moşia pe care a construit moara.

*

D. Take Ionescu trece apoi la chestiunea de principii generale şi găseşte prilej să arate cum ar fi realizat d-sa reforma agrară. Nu izlazuri ar fi creat, ci ar fi expropiat, la nevoie prin revizuire de constituţie, a cincea parte din toate moşiile pentru a le revinde imediat la ţărani şi a schimba astfel de odată proporţia proprietăţei rurale la noi în care rezidă tot răul. Ideia exproprierei nu e în contrazicere cu ideia conservatoare, dovadă pentru aceasta partidul conservator din Camera lorzilor care a votat o lege de expropriere.

Proectul contra trusturilor însă este, după d. Take Ionescu, încă o dovadă a tendinţei caracteristice pentru politica partidului liberal. Este tendinţa de a întrona a tot puternicia statului şi de a trunchia independenţa, autonomia şi iniţiativa individuală. Oratorul a terminat spunînd că iubeşte prea mult şi libertatea şi progresul pentru a putea aproba asemenea tendinţe.

CATE-VA NOTE

Enfoncer de portes ouvertes—această spusă franţuzească este acum la ordinea zilei în Bucureşti.

O spargere s'a făptuit la o... demimondenă. Demi-mondena la care s'a făptuit spargerea este, totuşi, *domnişoara* Didina, care locueşte în strada Columb. In bani şi în obiecte de valoare—produsele unei carieri, cari la noi, în Iaşi, nu rentează nici de pîne seacă, s'au furat Didinei, prin spargere 120.000 lei.

Evenimentul acesta s'a petrecut în seara de Buna-Vestire, care este, precum se ştie, ziua Peştilor.

Nu va fi greu poliţiei să descopere pe autorul spargerei şi d-ra Didina va reintra în posesiunea produselor anevoioasei ei carieri.

*

In spovedania sa, d. Stere spune oamenilor cinstiţi, că d-sa este pus în imposibilitate să pottească lume străină la d-sa la masă, pentru două motive de expunere: primul, fiind-că nu poate expune serviciul său de masă şi al doilea, fiind-că nu poate expune servitoarea, care dacă ar vedea lumea străină, şi-ar pierde capul. Şi cînd te gîndeşti că sunt mii de oameni, cari n'au de expus nici servicii de masă fie cît de proaste, nici servitoare—fiind-că nu le-au—şi cari, totuşi, nu se spovedesc!

*

Epoca, specială în celebrităţi necunoscute, publică un articol intitulat „O lămurire" şi semnată Stan Stănescu.

Lămurirea—dedicată lui Caragiale—este aşa de asfixiată, în cît nimeni, nici măcar autorul, nu poate şti ce vrea.

Lămurirea are nevoie de o lămurire, la care noi, însă, renunţăm cu plăcere.

OAMENI ŞI LUCRURI

SPOVEDANII

Cîtva timp încă cele publicate de curînd de d. C. Stere sub titlul „Spovedanie" vor fi la ordinea zilei. Nu însă tema polemicei în sine poate interesa rubrica aceasta, străină discuţiilor şi intereselor politice. Interesant de relevat mi s'a părut însă faptul că odată pentru totdeauna autorul zisei spovedanii îşi dă în vileag toate, dar absolut toate pseudonimele de cari s'a servit în publicistică, în polemică, în decurs de cincisprezece ani—căci atîta numai a trecut de la sosirea în ţeară, în Iaşi, a directorului „Vieţii Romîneşti", astăzi—fără îndoială—o personalitate în publicistică şi în politică.

Revăd încă acea dup' amiază agitată, zgomotoasă, în localul primei societăţei studenţeşti, în etagiul de sus al caselor ce formează colţul între strada Goliei şi Primăriei. La ordinea zilei—alegerea comitetului, discuţiuni nesfîrşite, o risipă de...eloquenţă ocazională. Iată că pe neaşteptate întră un coleg de universitate care „cere cuvîntul" cu un ton grav, aproape solemn, pentru „a recomanda adunării pe un confrate universitar, sosit din Basarabia..." A fost un moment de reculegere, apoi o reacţiune de entuziasm, —o furtună de aplauze. Noul venit—d. Stere—era extrem de emoţionat şi foarte anevoie a rostit cîteva cuvinte de mulţumire. Era o interesantă figură incadrată de plete castanii, o figură care de atuncea a fost totdeauna pe planul dintăiu în toate mişcările studenţeşti mai importante; era o nesecată trebuinţă de viaţă şi mişcare, de manifestare în exoticul acesta care a evoluat repede, care nu pierdea nici un prilej de a'şi spune cuvîntul şi pe care mulţi îl ghiciau ori îl recunoşteau chiar cînd se servia de numeroasele pseudonime pe care acum le divulgă cu un curagiu extraordinar.

Două dintre ele mai cu seamă: „Observator ipocondric" cu care a semnat—pe cînd se mutase la Ploeşti în vederea unei reviste ce avea să apară sub direcţia lui Gherea—foiletoanele din „Adevărul", afirmări de pesimist incorigibil dar pe care de sigur nu le-ar mai semna astăzi; apoi pseudonimul de Şărcăleanu, în jurul căruia pe vremuri se'ntinsese atâta războiu. Era cu ocazia polemicei brutale dintre „Viaţa" d-lor Vlăhuţă, Urechiă şi noi, din jurul „Evenimentului literar". Fericită vreme, fericită vrîstă cînd rezboiul cel mai crîncen era purtat pentru triumful „artei cu tendinţi" în potriva „arţei pentru artă"! Pe cine mai mînă astă-zi la luptă un asemenea conflict?

In fruntea luptătorilor noştri era Stere, student încă pe atunci şi el punea tot sufletul, toată vigoarea stilului său în polemicele semnate C. Şărcaleanu. Era însă un jurămînt făcut: nimeni nu va divulga cine se ascunde sub acest pseudonim, întrebuinţat întăi în josul unei nuvelete pe care mi-a dictat'o într'o seară, tîrziu, în mica locuinţă din Sărărie: „Crăciunul unui osîndit".

Intr'o zi însă ziarul, strîns cu uşa, a publicat un articol prim: „Cine e Şărcaleanu?" şi a... divulgat că pseudonimul aparţine d-rului Q..., astă-zi în cercul „Vieţii Româneşti". Lumea a crezut şi discuţia s'a închis.

Iată însă că d. Stere, profesor universitar, deputat, director al unei mari reviste, îşi revendică pseudonimul cel mai renegat odinioară. E acea stare sufletească a părintelui care-şi înfiiază un copil din flori,—din florile tinereţei, ori starea sufletească a poetului care nu vrea să renunţe la o strofă publicată altădată fără semnătură... E un egoism firesc, logic, lesne de înţeles, căci e omenesc

Spovedaniile nu sunt oare făcute pentru a linişti sufletul asupra „pacatelor de tinereţe"? Şi entuziasmul pentru o cauză ce credeai sfîntă e păcatul cel mai vrednic de ertare. Cei loviţi odinioară de asprimea lui Şărcăleanu, nu vor duşmani de sigur pe Stere de astăzi.

Rodion

INDRUMĂRI NOUĂ

NECESARE ÎN ÎNVĂŢEMÎNTUL PRIMAR

c) Activitatea extraşcolară

Am aratat în articolele trecute că prin alcătuirea orariului pe jum. zi, pe lîngă foloasele aduse şcoalei se va realiza şi foloase reale din activitatea extra-şcolară raţională desfăşurată de învăţători.

Să vedem ce este şi cum ar trebui îndrumată această activitate extraşcolară, pentru ca ea să nu ştirbească din cea şcolară, ci una pe alta aceste două activităţi să se complecteze în vederea scopului bine definit: „progresul şcoalei — prin şcoală la lumină, la civilizaţie."

Prin activitate extra-şcolară înţeleg întinderea activităţei învăţătorilor în afară de şcoală, asupra chestiunelor de ordin social şi economic întru cît aceste chestiuni stau în strînsă legătură cu necesitatea progresului şcoalei şi progresului civilizaţiei şi binelui obştesc a mediului în care trăeşte învăţătorul.

Invăţătorul trebue să fie un agent de civilizaţie în satul său, în mediul în care trăeşte şi totdeauna în serviciul Patriei. Moral, cinstit, harnic, veşnic sfătuitor de bine şi de ordine, bun patriot, iată calităţile cu care poate să desfăşoare o activitate extra-şcolară ideală şi numai această activitate extra-şcolară trebuie să desfăşoare învăţătorul.

Pentru a putea desfăşura un învăţător o aseminea activitate extra-şcolară se cere să aibă o pregătire ideală, pregătirea ideală a lui Victor Cosmin, eroul romanului social: „Străin în ţara lui" al lui Redulescu Niger *)

Dar să mai cere şi timp suficient pentru a se putea desfăşura o activitate extraşcolară intensă.

Ori, timp mult nu prea are învăţătorul mai cu seamă cu orariul actual. Deci trebue să se mărginească la un quantum de activitate extraşcolară aşa fel, ca să nu primejduiască activitatea lui şcolară, activitatea profesională de carieră pentru care a fost destinat din capul locului şi să se mai mărginească la atâta, întru cît pregătirea lui îi permite.

De unde să înceapă şi pînă unde să meargă această activitate extra-şcolară?

Inţeleg, în primul loc, că activitatea extra-şcolară trebue să plece de la necesitatea ca învăţătorul să deştepte şi să cheme familia să colaboreze cu toată inima la activitatea din şcoală a învăţătorului.

Pentru aceasta trebuiesc găsite mijloace potrivite a se influenţa asupra nepăsărei familiei în interesul ce-l poartă pentru educaţia copiilor.

Intre mijloacele potrivite ce se pot găsi, pentru a se convinge familia de bine-facerile educaţiunei şi instrucţiunei, ar fi: mici conferinţe, şezători, contactul individual, întruniri intime prieteneşti, ocaziuni nimerite în care învăţătorul desfăşoară activitate extra şcolară sfătuind şi chemînd familia sa colaboreze la progresul şcoalei.

Invăţătorul nu trebuie să neglijeze nici pe absolvenţii şi pe tinerele generaţiuni eşite din şcoală sfătuindu-i în orice ocaziuni să nu uite drumul croil de şcoală.

Pentru a interesa însă pe oamenii tineri şi pe familiile lor, cît şi pe absolvenţii despre afacerile şcoalei şi viaţa lor socială, economică; pentru a interesa pe cît mai mulţi, de odată, la colaborarea muncei pentru binele general, propun pentru acest scop: „înfiinţarea la noi de protecţiuni şcolare bine organizate ca în Franţa şi asociaţiuni prieteneşti de foşti colegi".

a) Protecţiuni şcolare ar fi societăţi care să exercite influenţa adulţilor asupra tinerilor.

Se vor da subiecte de distracţiuni morale, îi îndepărtează dela pericolele răului contact, li se dă sfaturi în alegerea carierei şi în începuturile ei etc.

Pe lîngă acestea, aceste protecţii şcolare, aceste asociaţiuni conduse de fruntaşii satului sub ochiul vigilent al învăţătorului, vor studia şi alte chestiuni importante pentru binele populaţiei ca: Cooperarea la experienţe agricole în afară de grădina şcolară, corurile de adulţi, frequentarea bisericei, împădurirea coastelor, îngrijirea pomilor, protecţia animalelor, hrana săteanului, construirea caselor, concubinajul, alcoolismul etc.

Se înţelege ce rol însemnat ar avea aceste societăţi bine organizate, deşteptînd iniţiativa privată, deşteptînd şi desvoltînd interesul ce trebuie să poarte să-

*) Roman pe care-l recomand să-l citească învăţătorii cari nu l-au citit.

tenii pentru viaţa lor economică şi socială, căutînd ca prin ei însăşi, prin colaborare, să rezolve nenumăratele probleme a nevoilor vieţei, neaşteptînd numai de la stat mură în gură toate de-a gata.

Învăţitorul va avea grija totdeauna şi în toate ocaziunele să influenţeze spiritele sătenilor despre raportul între ştiinţa de carte şi factorii gospodăriei săteşti.

Învăţătorul va putea uşor convinge pe sătenii noştri că între pricinele mizeriei este lipsa de cultură a populaţiunei. Nu numai împroprietărirea ţaranilor îi va scoate din mizerie ci în primul loc educaţia lor ar contribui la aceasta.

Învăţătorul să nu uite în desfăşurarea activităţei lui extra-scolare, că şcoala trebuie să pregătească generaţii de oameni cari trebuie să ştie să găsească căştigul vieţei lor şi în afară de îndeletnicirea cu plugăritul. Trebuie să cucerim comerţul şi industria. Ţara noastră e un cîmp enorm de afaceri pentru ţărani doritori de muncă şi exemplele vii vedem cu ochii cum miile de străini în fie care an duc de la noi economii cu care trăesc familii întregi.

Munca şi economia—iată calităţile esenţiale ce trebuesc desvoltate în săteni şi cînd săteanul se va convinge de bine-facerile acestor calităţi, cînd se va stabili raportul între ştiinţa de carte şi starea materială înfloritoare a ţaranilor, atunci vom putea spune că s'a stabilit şi raportul „între activitatea şcolară şi extra-şcolară a învăţătorului".

b). „Societăţi prieteneşti ale foştilor elevi".

Aceste asociaţiuni vor avea de scop, continuarea relaţiunilor de prietenie începute în şcoală între foştii elevi, relaţiuni continuate prin mijlocul întrunirilor, distracţiilor luate în comună.

Aci chemarea învăţătorului e mai delicată. Aceste societăţi trebuesc înfiinţate de foştii elevi, întreţinute din cotizaţiile lor, administrate de ei. Elevii vor dori ca ei însă-şi să le administreze, să le fie la dispoziţie şi să fie stăpîni cu totul pe ele.

Trebuie dar ca învăţătorul să înlesnească numai înfiinţarea lor, dar să nu se gîndească să comande, dacă nu vrea ca la urmă să cadă în ochii lor din cauza nepăsării tinerilor, cari nu vor voi să'şi asume greutatea conducerei unei societăţi la direcţia căreia nu vor lua parte de cît în aparenţă.

Trebuie ca învăţătorul să ştie că dacă el se amestecă acolo direct îşi pune în joc respunderea sa, căci tinerii din cauza respectului vor primi părerile sale şi vor sfărşi prin a se descuraja de a hotărî, fără să poată discuta, sau să aibă iniţiativă.

Astfel conduse aceste două feluri de asociaţiuni vor putea servi la cauza educaţiunei populare, fiindcă vor avea ca rezultat de a face „ca tinerii cari au părăsit şcoala, să nu uite drumul croit de ea.

Victor Munteanu

LA ROMAN

— Intrunirea partidului conservator-democrat —

Duminică, 30 Martie, partidul conservator-democrat va ţinea o întrunire publică la Roman.

Cu acest prilej prietinii noştri din acel oraş au lansat următorul manifest către cetăţeni.

Duminică, 30 Martie, orele 2 d. a., partidul conservator-democrat va ţinea o întrunire publică în sala teatrului.

Pornind o luptă energică în numele libertăţei şi al democraţiei, cele două puternice baze pe cari se sprijină întreaga activitate politică modernă, partidul conservator-democrat, în frunte cu valorosul seu şef, d. Take Ionescu, reprezentantul colegiului I-iu de Cameră al Romanului, face apel la sprijinul ţărei. Numai în popor se găseşte acea neînvinsă putere fără de care un partid nu poate întreprinde nici o luptă pentru a asigura ţărei îndeplinirea idealului către care tinde întreaga noastră muncă naţională.

Intrunirea partidului conservator de Duminică, este o protestare în contra sclaviei politice impusă poporului.

Partidul conservator-democrat face apel la voi ca să sprijiniţi îndrumarea vieţei noastre politice pe o nouă cale sănătoasă.

Să facem o călduroasă primire şefului partidului conservator-democrat, alesul Romanului, aceluia al cărui patriotizm admirabil a impus respect celor mai înverşunaţi adversari, acelui care vine în mijlocul vostru să vă dea seamă de activitatea sa politică.

Suntem siguri că şi de astă dată Romanul va dovedi că iubeşte democraţia şi libertatea.

Suntem siguri că, şi de astă dată, Romanul va fi în fruntea oraşelor, cari au primit cu entuziasm ideia care a dat naştere partidului conservator-democrat.

Suntem siguri că întreg Romanul va saluta cu entuziasm pe Take Ionescu, barbatul în care ţara pune speranţele sale, omul care vine în numele dreptăţei pentru toţi să ceară sprijinul vostru pentru regenerarea politică a ţărei.

Prezenţa voastră va fi o dovadă că vă asociaţi la lupta partidului conservator democrat pentru regenerarea noastră politică, generalizarea muncei politice în popor şi respectarea dreptului dobîndit prin muncă şi aptitudini.

Avem credinţă, că veţi da această dovadă şi nu ne îndoim că întrunirea de Duminică va avea un strălucit succes pe care vi-l va datora partidul conservator-democrat.

Litere-Ştiinţe-Arte

O apoteoză. O mică şi elegantă broşură sosită la redacţie; titlul: „Apoteoza meseriaşului" piesetă în versuri de Gh. Necşanu, argintar. E o improvizaţie ocazională destinată a fi reprezentată astă seară pe scena teatrului Sidoli şi constatăm cu plăcere că mica lucrare descopere un real talent, cu atît mai remarcabil, cu cîtă e datorită unui meseriaş şi—după cum ne explică într'o frumoasă şi entuziastă prefaţă d. N. V. Ştefăniu, inspirată din bucuria şi foloasele „legei meseriilor", dobîndită după grele şi răbdătoare lupte din partea meseriaşilor.

Nu e un fenomen necunoscut ca literatura să celebreze anumite colţuri şi manifestări din traiul şi activitatea meseriilor. Un Sully Prudhomme s'a învrednicit să cizeleze în versuri sublime „Cîntecul meseriilor", iar poeta Ada Negri ne-a dus în atelierul de fierărie pe care l'a idealizat în strofe celebre. Din însăşi clasa meseriaşilor s'au găsit adese ori cîntăreţi glorioşi.

Cine nu cunoaşte în Germania pe cizmarul Hans,

... .Schuh
Macher und Poet dazu

în Rusia şi America pe Morris Rosenfeld sau în ţeară la noi pe reposatul Neculuţă, poet de un talent superior?

„Apoteoza" d-lui Necşanu e numai un început, dar un frumos şi promiţător început care pune în evidenţă o pană iscusită şi o imaginaţie cutezătoare, elemente din cari se poate făuri un talent de o reală valoare poetică.

Lucrul nu poate de cît să ne bucure; clasa meseriaşilor nu poate de cît să se mîndrească—şi să aplaude.

*

«Evoluţia Capitalului» de Gabriel Deville, traducere de P. Muşoiu, a apărut în biblioteca „Revistei ideei". O broşură de 114 pagini, preţul 1 leu.

*

Numărul 3 al excelentei publicaţiuni: „Revista din Iaşi" apare la finele acestei săptămîni.

*

Suntem informaţi că „Viitorul social" va publica un important studiu al d-lui C. Dobrogeanu-Gherea.

E regretabil că directorul „Vieţei Româneşti" d. C. Stere n'a publicat încă închierea studiului d-sale „Poporanism sau socialism", la care excelentul critic ploeştean a promis a răspunde fără întîrziere.

*

„Biblioteca pentru toţi" — această publicaţiune de popularizare a celor mai de seamă scriitori romîni şi străini şi care şi-a asigurat un loc de cinste în publicistica romînă — s'a îmbogăţit cu încă o operă de valoare. No. 320—321 ale acestei biblioteci coprind celebra tragedie a lui *Goethe*, *Faust*, traducere de d. Iosif Nădejde.

Faust este opera capitală a celui mai mare scriitor pe care l'a avut Germania şi una din acele rare apariţiuni care fac epocă în istoria literaturei universale. Renumele acestei poeme a trecut de mult graniţele Germaniei şi o viaţă de o sută de ani a consacrat-o ca pe cea mai genială operă ce a apărut în vre-o limbă în veacul al XIX-lea. Aşa fiind traducerea ei în româneşte, într'o ediţie populară, era mai mult de cît indicată şi «Biblioteca pentru toţi» face cititorilor săi şi literaturei romîne în genere un real serviciu oferindu-le această lucrare.

Traducerea d-lui Iosif Nădejde are meritul de a fi păstrat tot fondul filosofie al poemei şi de a-l fi redat în întregime într'o formă din cele mai reuşite. D-nu Nădejde este un traducător iscusit, care a ştiut să tălmăcească pe *Faust* într'o limbă românească corectă şi într'un stil curgător, neştirbind, totuşi, nimic din subtilităţile de gîndire din original. Chiar şi frumuseţile poetice sunt păstrate în această traducere, se înţelege în măsura în care ele pot fi păstrate într'o traducere în proză.

*

Jubileul lui Tolstoi — care în contra voinţei marelui scriitor tot va fi sărbătorit cu entuziasm—e la ordinea zilei. In Rusia se aşteaptă cu nerăbdare apariţia unei lucrări a contesei Tolstoi despre soţul ei, întitulată: „Relaţiunele mele cu Tolstoi şi activitatea lui ca scriitor". Cartea va apare în limba rusă, engleză, franceză, germană şi italiană. Se ştie că contesa a fost secretarul marelui literat, tovarăşul şi sfătuitorul lui cel mai constant.

*

Pe malurile apelor, în Africa, a apărut o nouă boală, asemănătoare cu acea a somnului; ea se cheamă „baleri" şi nu atinge decît animalele: calul, cînele, mîţa, porcul etc. Se propagă de către insecte care o duc la distanţa de peste 15 km. şi se caracterizează prin un cathar al mucoaselor nazale şi oculare. Pîn'acum nu-i se cunoaşte nici un leac.

*

Prinţul Albert de Monaco publică într'o revistă germană un articol asupra ultimelor descoperiri pe tărîmul cercetărilor marine. Se ştie că prinţul e un pasionat oceanograf. El a început escursiunile ştiinţifice în 1885 cu un mic vapor cu pînze de 105 tone «Hirondelle», mai tîrziu le-a continuat cu un vapor mai mare, iar de zece ani încoace îşi urmează studiile pe un vapor de 1400 tone, adaptat pentru a scruta toate adîncimele şi care adăposteşte totdeauna 7—8 învaţaţi recrutaţi din diferite ţări. Intre alte mijloace pentru a culege date de studii prinţul a lansat în ocean, între Europa şi America, 1700 de «înnotătoare», fiecare conţinînd o coală de hîrtie cu chestionare şi cari-i sunt reîntoarse cu răspunsuri din partea călătorilor specialişti. Sunt înnotătoare de aceste lansate acum 20 de ani şi care rătăcesc încă în vastele întinderi oceanice...

*

A apărut No. 3 (anul III) din revista „Viaţa Românească" cu următorul cuprins:

M. Sadoveanu. — Duduia Margareta.— E. Lovinescu. — Contesa de Noailles ca prozatoare.—D. D. Pătrăşcanu.—O audienţă la Ministerul de Războiu. — Ioan Drăgănescu. — Versuri. — Izabela Sadoveanu-Evan.—Simbolismul. — Ion I. Mironescu.—Furtună Veteranul... (fragment). Elena Farago. — Ispita (versuri). — Pompiliu Eliade. — Richard Wagner. — Radu Rosetti.—Povestea Ţigancii. — Dr. Petru Bogdan.—Fotografia colorilor—AlTzigara-Sarmucaş.—Cronica artistică (Din operile sculptorului Fr. Stork, cu 5 ilustraţii).— Dr. D. Călugăreanu.—Cronica Ştiinţifică (Alcoolul este aliment ori otravă?) — C. Stere.—Cronica Internă (Latifundiile şi progresul economic).—I. G. Duca.—Cronica Externă (Situaţia în Anglia). — A. Mirea. — Cronica Veselă (Caleidoscop).— George Ranetti.—Cronica Veselă (Fărîmituri). — G. Bucovineanu.—Viaţa Romînească în Bucovina (Un nou curent politic).—P. Nicanor & Co.—Miscellanea.

Recenzii.—Revista Revistelor. — Varietăţi. — Mişcarea intelectuală în străinatate.—Bibliografie.

Informaţii

● **Budgetul general** a fost întocmit definitiv şi va fi depus la Cameră astăzi, Joi.

In urma modificărei budgetelor ministerelor cu diferitele budgete speciale, cu excepţia budgetelor Casei de Depuneri, budgetul general al statului prezintă, la cheltueli şi venituri, 411 milioane.

● Comitetul executiv liberal din Vaslui, întrunit ieri, a fixat definitiv candidatura d-lui Călinescu la colegiul I Senat.

Alegerea se va face la 20 April.

● D. Colonel A. Georgescu, din divizia a IX-a care a fost numit intendent al corpului IV de armată, în locul d-lui col. Mihăiţă se va prezenta Marţi la comandament spre a 'şi lua postul în primire.

*

S'a primit demisiunea din armată, pe ziua de 1 Aprilie, a d-lui locot. colonel A. Renescu, comandantul regimentul de infanterie din Vaslui.

*

Avansările în locul celor retraşi la pensie, precum şi transferările după cerere ale ofiţerilor se vor face pe ziua de 8 Aprilie a. c.

● Pînă acum institutorii nu au decis unde vor face escursiunea, după conferenţele generale.

E foarte probabil, însă, că escursiunea se va face la Constanţa.

Direcţiunea c. f. r. în urma intervenţiei ministerului instrucţiunei publice, a acordat escursioniştilor o reducere de 75 la sută.

● In vederea numirilor de comisiuni pentru examenul particularilor ministerul instrucţiunei publice a cerut ca la sfîrşitul iunei viitoare, să-i i se înainteze un tablou de profesorii. cari funcţionează la şcoalele particulare.

Aceşti profesori nu vor putea fi numiţi în comisiunele examinatoare.

● D. general Tătărăscu comandandul corpului IV de armată, a plecat la Bucureşti pentru a lua parte la lucrările comitetului inspectorilor generali ai armatei, cari încep mîne Vineri.

● Iată cum a caracterizat foarte nemerit, un fruntaş liberal pe d. Iorga, după cuvîntarea sa la legea trusturilor.

— Iorga păcătueşte din două puncte de vedere: Nu ştie să tacă şi nu ştie să vorbească. Incolo e bine.

● Se ştie că există un proces pentru revendicarea averei de milioane rămasă pe urma lui Vartic, mort acum cîţi-va ani în Kişinău.

Ziarele ruseşti se ocupă acum din nou de acest proces şi anunţă că el se va judeca foarte curînd la curtea de casaţie (Senatul) din Petersburg.

Judecarea se va face în baza codicelui lui Donici.

● Revizoratul şcolar al judeţului a pus în vedere învăţătorilor că chiar înainte de sărbătorile Paştelui, să trimeată obiectele de lucru manual, pentru expoziţia ce se organizează cu ocazia conferenţelor generale.

Obiectele vor fi expuse în unul din localurile şcoalelor, unde se vor ţinea conferenţele.

● D. decan al baroului corpului de avocaţi din localitate a făcut cunoscut avocaţilor stagiari să treacă pe la barou şi să-şi fixeze zilele şi subiectele pe cari au a le ţine, conform art. 5 din legea pentru organizarea corpului de avocaţi.

Se ştie că seria conferinţelor a fost întreruptă prin declararea grevei.

● Din Kişinău ni se scrie următoarele:

— Un număr de 57 elevi au fost eliminaţi din seminarul din localitate, găsiţi vinovaţi în urma anchetei făcute de revizorul Tihanurow.

Reprimirea lor se va face numai cu petiţie individuală.

— Comisiunea rurală (Zemleustroitelnaia), care s'a întrunit în ziua de 23 Martie în Uprava Zemstvei, a hotărît între altele înzestrarea ţaranilor cu pămînt.

— Kişinăul va fi iluminat cu electricitate.

Indată după serbătorile Paştelor se vor începe lucrările de instalare.

— In urma hotărîrei ce s'a luat, peste puţin timp Novasuliţa şi Unghenii vor fi prefăcute în oraşe.

— Elevele de la gimnaziul de fete din Urelsc au adus la şcoală rachiu şi s'au cinstit pînă s'au îmbătat.

Curat ţigăneşte, dacă nu ruseşte!

— La toamnă se va deschide la Bender o expoziţie de plugărie şi lucrări casnice.

Va fi prima expoziţie ce se va ţinea în Basarabia şi vor fi expuse multe lucruri moldoveneşti şi tătărăşti.

— „Bucherul moldovenesc" este prima carte de citire pentru şcoalele din Basarabia, de P. Vrajă.

● Curtea de casaţie secţia II, prin o dicisie dată la 6 Martie, a stabilit că un alegător, care-şi exercită drepturile politice într'un judeţ, nu poate fi înscris în alt judeţ, numai pe simplul motiv că a fost ales deputat în mai multe rînduri în acel judeţ, căci legea nu prevede un asemenea mod de dobîndire a unui nou domiciliu politic.

Prin urmare, numai declaraţiunea prescrisă de art. 35 din legea electorală şi făcută în condiţiunile acelui articol, poate avea de efect schimbarea domiciliului politic.

● In ziua de 7 Aprilie se va oficia un Te-Deum la Mitropolie, cu ocazia aniversărei a 69 a naşterea M. S. Regelui.

● D. Cezar Menciu, poliţaiul oraşelului Trg.-Frumos a fost inlocuit.

Şef al poliţiei Trg.-Frumos a fost numit d. N. Drăguţescu, actual sub-comisar cl. II în Capitală.

● Procesul disciplinar intentat d-lui doctor Ghelerter, directorul şcoalei „Cultura" din Iaşi, se va judeca la 3 April.

● In cercuri militare se crede că d. Colonel Anastasiade va fi numit director al şcoalei militare din Iaşi şi d. maior Văitoianu—sub director.

● Carpiştii vor susţ unea candidatura doctorului Alex. Peride la colegiul I de Senat din Vaslui.

○ De oare ce Senatul universitar nu s'a putut întruni în număr complect aseară, s'a amînat pentru o altă şedinţă, avizul cerut de ministerul instrucţiunei publice, cu privire la excluderea studentului Gheorghiu-Bujor dintre studenţii universitari.

● In ziua de 23 Mart, a avut loc la şcoala No. 1 de fete din Huşi o frumoasă serbare şcolară cu ocazia aniversărei a 50 de ani de la înfiinţarea şcoalei.

D-na Lucia V. Ghiorghiu, directoara şcoalei, a ţinut o frumoasă şi instructivă coonferinţă, făcînd o excursiune istorică a învăţămîntului în şcoala primară, dela 1858 şi pînă azi. Cu acest prilej d-na Gheorghiu a dovedit că pe lîngă că e o eminentă institutoare are şi o aleasă putere de vorbire. Publicul a ascultat-o timp de o oră cu o vădita atenţie şi simpatie şi i-a răsplătit munca prin vii aplause.

D-na Hortense Homoceanu institutoare, vorbeşte apoi despre „şcoală şi familie", arătînd rolul ce are familia în şcoală, şi idealul urmărit de şcoala primară. D-sa a fost întreruptă adeseori de vii aplauze pentru spiritul vioi cu care şi-a presurat întreaga expunere.

Urmează apoi o producţiune a elevelor şcoalei, compusă din diferite coruri şi soluri executate de elevele şcoalei, dintre care au fost bizate cele mai multe.

Corurile au fost conduse de d-na Lucie Ghiorghiu.

Un prea frumos tablou alegoric representînd „şcoala, familia şi munca" închee această serbare, după ce se represintă o drăguţă piesă de teatru „Meşteşug nu slujbă."

● Eri a avut loc în salonul cercului didactic întrunirea membrilor iniţiatori ai formărei unei societăţi muzicale în localitate.

S'a decis în chip definitiv constituirea societăţei şi membrii fondatori se vor prezenta d-nei Maria Al. Hinna, care e o eminentă pianistă, spre a o ruga să binevoiască a primi preşedinţia acestei noi societăţi. De esemeni se va propune vice-preşidenţia d-nei Ana Conta-Kernbach, distinsa compositoare şi mult duioasa poetă.

Pentru Duminică la orele 2 jum. sînt din nou convocaţi membrii.

● Duminică 30 Martie, la orele 4 şi jumătate, va avea loc în Aula Universităţei, a doua conferenţă a d-lui Georges Beldiman.

D-sa va vorbi despre «Ibsen».

● Astăzi, Joi, 27 Martie, va avea loc la Teatrul Circ Sidoli, o frumoasă reprezentaţie, organizată de corporaţia meseriaşilor de încălţăminte, sub patronajul Camerei de Meserii.

Profitul va servi pentru „Vatra Luminoasă" şi pentru „Azilul meseriaşilor bătrâni".

Pe lîngă bogatul program cinematografic, corul meseriaşilor, compus din 40 persoane, va cînta bucăţile cele mai alese din repertoriul său.

Spectacolul se va sfîrşi cu „Apoteoza meseriaşului", piesă în versuri, cu un tablou vivant, care va reprezenta simbolul muncei. Autorul versului este d. Gh. Necşanu, comisarul guvernului al corporaţiei metalurgicce.

● Cu ocazia serbătorilor paştelor se vor face trei hirotonisiri de preoţi, dintre care una pentru Dorohoiu.

● Duminică 30 Martie la orele 3 p. m. va avea loc la şcoala Normală „Vasile Lupu", o producţiune a elevilor.

Cum pentru această producţiune nu se fac invitaţii speciale, d. Mitru, directorul şcolei, ne roagă'a anunţa pe iubitorii scoalei şi ai progreselor ei că-i roagă să participe la această serbare.

● Societatea generală a artiştilor din ţară, care s'a constituit sub preşidenţia de onoare a A. S. Principesa Maria în Bucureşti, a făcut aceasta cunoscut prin adrese, tuturor membrilor săi din Iaşi, trimiţîndu-le tot odată şi statutele.

DIVERSE

— Eri s'a ţinut licitaţie pentru antrepriza confecţionărei încălţămintelor necesare întregului corp IV de armată.

Au concurat domnii Grigoriu Briese şi Macri.

— D. Chiţu Vasile a fost numit factor gradul IV la oficiul poştal Iaşi.

— Proectul pentru iluminarea cu electricitate a gărei locale a fost definitiv întocmit şi înaintat direcţiei generale.

După toate probabilităţile gara nu va putea fi luminată electric de cît prin a doua jumătate a lunei Aprilie.

— Azi au fost achitate lefurile profesorilor universitari şi ale personalului administrativ al Universităţei.

— Aflăm cu părere de rău că d. institutor L. Matasaru se află suferind.

— Alaltăeri s'a prezentat la parchet copila Dvoira Nuderman şi s'a plîns că stăpînul său, un comerciant din strada Veche, a necinstit'o.

Medicul legist al parchetu'ui supunînd'o unei examinări. a constatat că plîngerea ei e întemeiată.

— Direcţiunea generală a închisorilor a pus în vedere direcţiunei penitenciarului central din localitate, ca cel mai tîrziu până Joia viitoare să transporte pe toţi deţinuţii la destinaţia lor, căci de la acea dată încetează circulaţia trenurilor penitenciare, până după serbătorile Paştelui.

— Primarul comunei Belceşti comunică prefecturei că azi dimineaţă un locuitor ducîndu-se să scoată apă din fîntîna din faţa casei locuitorului Gh. Irimia, a găsit în fîntînă cadavrul femeei Maria C. Nechită, în etate de 60 ani.

De oarece se bănueşte că la mijloc ar fi o sinucidere s'a dispus să se facă o anchetă şi autopsia cadavrului.

— Pe ziua de 1 (14) Aprilie a. c. următorii funcţionari telegrafo-poştalî au fost scoşi la pensie:

D-nii Nicolae Alexandrescu casier general, Modreanu Dumitru, oficiant superior gradul II, Crăsnaru Ioan oficiant superior gradul II. Lupescu Simion, oficiant superior gr. II. Teodoride Radu oficiant superior gr. II. Danielescu Mihail eficiant superior gr. III. Breăhnă Gh. oficiant gr. III. Bordeanu Alexandru, oficiant inferior gr. I. Petrescu Simion, oficiant inferior gr. I. Pantelimon Anastase, oficiant inferior gr. I. Zottu Alexandrina of. inf. gr. I. Lascarade Gh. of. inf. gr. I. Bradu Ioan, of. inf. gr. I. Irimescu Andrei oficiant inf. gr. I. Teodorescu Sofia elevă gr. I. Marinescu Nicolae, conductor gr. I. Hărbălău Constantin conductor gr. I. Mihailescu Mihail conductor gr. I. Iliescu Constantin conductor gr. I.

Ultime informaţii

● *In cercuri politice se crede că sesiunea parlamentară va fi prelungită până la 5 April, din cauza discuţiilor legei trusturilor.*

● *Incă o modificare va fi întrodusă în proiectul contra trusturilor; cine-va va putea ţinea în arendă ori cîte moşii dacă întinderea lor totală, socotită pe pămînt cultivabil, nu va trece de 4000 hectare.*

● *Se pare că parchetul va lămuri în curînd 'misterul ce învăluie chestia sinuciderei elevei Elena Argintariu, de la şcoala de Belle-Arte, chestie care intrighiază foarte mult de oare-ce nu s'au devedit până acum în deajuns cauzele care au determinat pe nefericita elevă să recurgă la actul disperat.*

In adevăr parchetul a început astă-zi instruirea afacerei. D. prim-Procuror M. Ghinea Ionescu, care conduce ancheta, a ascultat astă-zi pe d. Em. Bardasare, directorul şcoalei de Belle Arte, iar mâine şi poimâne vor fi ascultaţi şi alţi profesori ai şcoalei precum şi alte persoane.

● D. general Mavrocordat, mareşalul Curţei, a trimis d-lui Gr. Tocilescu care a presidat festivalul în cinstea d-lui A. D. Xenopol, scrisoarea ce urmează:

Domnule Preşedinte,

M. S. Regele m'a însărcinat să vă fac cunoscut că a primit cu vie satisfacţie telegrama ce-aţi adresat cu prilejul adunărei pentru a sărbători pe d. profesor A. D. Xenopol, care a dus d'incolo de hotare înaltele sale cunoştinţi din domeniul Istoriei.

M. S. mulţumeşte călduros tuturor persoanelor intrunite împreună cu D-v pentru omagiul de credinţă şi urările ce-I-au exprimat şi doreşte ca în viitor ştiinţa romînă să pătrundă încă mai departe.

Primiţi ş. c. l *General Mavrocordat*

● *Senatul universitar luînd eri în şedinţa de la orele 5 p. m., cunoştinţă de concluziile din raportul d-lui I. Th. Burada, a decis în unanimitate recomandarea d-lui Gr. Demetrescu ca agregat la catedra de drept roman de la facultatea juridică din Iaşi.*

● D. Take Ionescu va sosi Sîmbătă la Iaşi. Cu trenul de 5.55 în aceiaşi zi, şeful nostru va pleca la Roman.

※ La începutul lunei Mai—şi pînă la restaurarea definitivă a palatului administrativ—oficiile centrale ale poştei,telegrafului şi telefoanelor, vor fi instalate în casele foaste Negruţi, strada Arcu.

● Acum două săptămîni a fost găsit rătăcind prin apropiere de Ungheni un tînăr rus.

El a declarat că se numeşte Gherasim Caraleow şi că a dezertat din armata rusească, diu cauza persecuţiilor.

Ministerul de interne a admis stabilirea lui în ţară, nu însă în judeţul nostru, ci în judeţul Gorj, aceasta în urma dispoziţiei luată de a nu se mai admite stabilirea dezertorilor străini în judeţele limitrofe cu statele vecine.

● Duminică 30 Martie, oarele 2 d. a. partidul conservator democrat din Roman va ţine o mare întrunire publică în sala teatrului, la care vor lua parte delegaţiuni din mai multe oraşe.

Vor lua cuvîntul la această întrunire d-nii: Take Ionescu, C. Disescu, C. Cantacuzino-Paşcanu, N. Xenopol dr. C. Istrati, Ioan Th. Florescu dr. Rigler, Ştefan Ciuntu şi alţi. După întrunire va avea loc un mare banchet de 100 tacămuri, în saloanele fraţilor Ciuntu.

D. Take Ionescu, şeful partidului conservator democrat şi fruntaşii noştri, d-nii C. Disescu, N. Xenopol, dr. C. Istrati D. Moruzii şi Ioan Th. Florescu, sosesc la Roman Duminică 30 Martie,

La gară vor fi primiţi de toţi membrii partidului conservator democrat în frunte cu d. C. Cantacuzino-Paşcanu.

In aceaşi zi vor sosi delegaţiunile de la Bacău şi Piatra Neamtz.

Delegaţiunile din Botoşani, Dorohoi, Fălticeni şi Iaşi, vor sosi parte la orele 10 dim. parte la orele 1 jumătate d. a.

De asemenea vor sosi pentru întrunire reprezentanţii ziarelor Roumanie Ordinea, Acţiunea din Bucureşti şi Opinia din Iaşi.

● Parchetul de Tutova a înştiinţat telegrafic autorităţile noastre că astă-noapte a reuşit să fugă din arestul preventiv din Bîrlad, deţinutul Gheorghe a Popei, un periculos hoţ, intervenind în acelaş timp pentru prinderea şi arestarea lui.

● **De la consiliul de războiu.** — După cum am anunţat, consiliul de resboi de pe lîngnă corpul IV de armată, a fost convocat pentru zilele de 26, 27, 28 şi 29 Martie.

Consiliul este presidat de d. colonel Aslan, asistat de d-nii maiori Gheleme şi Georgescu Cristodulo şi d-nii căpitani Lupaşcu şi Fărcăşanu. Fotoliul ministerului public este ocupat de d. substitut de comisar regal, locotenent Cantuniar. Eri consiliul a judecat 15 procese, iar astăzi s'au judecat următoarele 8:

Soldatul Ghiorghiu Enescu din Regimentul 27, dat judecăţii pentru dezertare în streinătate; Ioniţă Ilie, de la divizia de mare, pentru dezertare şi furt de efecte; Dimitriu Ion din Rgt. 13 pentru desertare în streinatate şi furt de efecte; Preduş I. din re-. 3 roşiori pentru desertare şi rîsipă de efecte şi Niţu Ion din Reg. 14 pentru furt de efecte.

Apărători din oficiu, pentru ziua de azi, au fost numiţi d. locotent Borcescu şi sublocotenenţii Andrievici şi Lăzărescu.

● Au mai fost numiţi supraveghetori la lucrările de aducerea apei de la Timişeşti, d-nii Eug. Hett, Răiculescu şi I. Casian.

● D-şoara Paulina Neculcea, institutoare la Bivolari, a obţinut un concediu de 20 zile.

● Ministerul de finance a intervenit la prefectul judeţului în ziua de 31 Martie a. c, să asiste la închiderea registrelor cu care s'a servit biroul vamal din Iaşi, precum şi să asiste la controlul registrelor trimise acelui birou de către direcţia R. M. S. pentru încasarea diferitelor taxe.

● Am anunţat că zilele trecute un sătean, anume C. a Babei din satul Vlădeni comuna Şipote, venind în localitate a cumpărat nişte medicamente şi luîndu-le, pe drum a murit.

Procedîndu-se la autopsiarea cadavrului, care s'a făcut de către d. dr. Grossi în faţa d-lui procuror A.Vincler, s'a constatat că moartea numitului locuitor a provenit datorită ingerărei unei cantităţi de heroină, pe care bolnavul a luat'o într'o singură dată, în loc să urmeze prescripţiile meditului.

La el s'a găsit o sticlă care conţinea 10 centigrame de heroină, şi cu prescripţia de a lua de trei ori pe zi cîte 15 picături.

Se ştie că 5 cgr. din această substanţă e toxică.

● D. M. Statachiu, bolnav internat la spitalul Socola, a evadat din acel ospiciu alaltă eri seara şi luînd o trăsură, s'a dus acasă la locuinţa soţiei sale, din curtea mitocului maicelor din strada de Sus.

Aci a început a plînge şi a se ruga să nu-l mai ducă din nou între nebuni, căci îşi va pune capăt vieţei. Fapt curios e că bolnavul de îndată ce s'a simţit între ai lui şi-a revenit în toate minţele.

● Dirigintele şcoalei din comuna Brăeşti a adus la cunoştinţa revizoratului şcolar că copiii numitei şcoli continuă a fi angajaţi de proprietarii şi arendaşii din acea comună la plugărie, sustrăgîndu-i astfel de la şcoală şi călcînd tot-odată dispoziţiile legei tocmelilor agricole în această privinţă.

Revizoratul şcolar a intervenit la prefectura judeţului pentru a lua măsuri în consecinţă.

● Consiliul profesoral al facultăţei de medicină s'a întrunit aseară şi a recomandat pe d. dr. Alexandru Lambrior profesor suplinitor la catedra de higienă rămasă vacantă în urma trecerei la Bucureşti a d-lui profesor dr. Proca,

● De oare ce în Duminica Floriilor şcoalele sunt în vacanţă, ministerul instrucţiunei publice a dispus ca să suspende obicinuitele conferenţe lunare ale institutorilor, din acea Duminică.

● Comisiunea de remontă a cumparat din Rusia un număr de 170 de remonţi necesari artileriei.

Remonţii au fost expediaţi regimentului de artilerie din Roman.

● D. Gheorghe Popovici, pictor şi profesor al şcoalei de Belle-Arte din localitate, şi-a dat demisia din organizaţia junimisto-cantacuzinistă, din localitate.

● Tînărul Macri, fiul infiiat al defunctului avocat Gr. N. Macri, a devenit major zilele acestea şi cum tînărul acesta ie un prodig mama lui a făcut cerere pentru punerea lui sub interdicţie.

Dar pînă a se face cele trebuitoare tînărul Macri, devenit major, a hipotecat partea sa din moşia Ruseni, judeţul Tutova, cofetarului Alexiade din Iaşi.

Hipoteca s'a făcut pentru suma de *trei zeci mii lei*, pe cînd sînt probe că împrumutatul n'a primit de cît *150 lei*.

Doamna Macri a făcut cunoscut cazul parchetului, care a şi citat pe Alexiade. S'a intervenit tot-odată şi la tribanalul Tutova, ca să nu elibereze lui Alexiade, obligaţia ipotecară.

● **Judiciare.**—Tribunalul Iaşi, s. II, are să cerceteze astă-zi un număr de şase procese intentate tramvaiului de erezii şi de acei ce-au suferit accidente cu prilejul deraiărei din 1905.

Reclamanţii sunt: Lelia Panuş, Sultana Furtună, Hava Goldman, Herşcu Marcu, Arnold Bercovici şi M. I. Răducanu.

Domnii P. Sion, L. Antoniu, E. Herovanu, C. M. Drăcşăneanu şi H. Suţu, asistă părţile civile. Direcţia tramvaiului este represintată prin d. avocat Neculaide.

La începutul audienţei s'a rădicat incidentul ca tribunalul să admită joncţionarea celor şase reclamaţiuni.

Incidentul fiind respins, reclamaţiunele se vor judeca fie-care în parte.

— La parchet se cercetează o afacere de viol: o servă evreică a fost necinstită de stăpînul ei, un oare care Şaraga, neguţitor de haine în str. vechie.

— Procesul referitor la interdicţia d-lui G. Exarcu, fixat pentru 29 c., şi care urma să se amîne, se va judeca definitiv la acel termen.

— Numirea d-lui Şeptelici ca ajutor de grefier la s. I a tribunalului, se va face pe ziua de 1 April.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 27 Martie

Budgetul Epitropiei Sf. Spiridon

Bucureşti.—D. C. B. Pennescu, epitrop al cassei sf. Spiridon, a sosit azi dimineaţă în Bucureşti, întovărăşit de contabilul şef al epitropiei şi a prezentat ministerului de interne proectul de buget al numitei instituţiuni pentru a fi depus pe biroul Camerei.

Din acest proect se constată că epitropia se va resimţi de o pierdere de peste 65000 lei prin obligaţiunile ce le contractează această epitropie faţă de noua lege a tocmelelor agricole.

Se mai prevede începerea lucrărilor pentru construirea farmaciei spitalului central, lucrare care va fi repartizată, în ce priveşte plata, pe 3 exerciţii budgetare; complectarea lucrărilor pentru construirea spitalului din Hîrlău.

Se mai prevede un reviriment de fonduri pentru acoperirea sumei de 110,000 lei, cheltuiţi cu construirea localului unde se află instalate epitropia şi ospătăria „Iordache Popovici".

Desfiinţarea unui imposit

Bucureşti.—Ministrul de finanţe va depune astă-zi proiectul prin care se desfiinţează taxele pe chirie astă-zi existente.

Numiri de inspectori

Bucureşti.—Se ştie că prin noul budget se creiază două posturi de inspectori financiari.

Este sigur că în aceste posturi vor fi numiţi d-nii ing. Hălăceanu şi Săvescu administrator, financiar al Capitalei.

Promulgare

Bucureşti.— Prin Monitorul de mêne se va promulga legea pentru înfiinţarea consiliului superior administrativ.

Numirile pentru locurile create prin noua lege se vor face pe ziua de 1 Aprilie.

Inaintare

Bucureşti—D. C. Dimopol actual subdirector al contribuţiilor indirecte de la ministerul de finanţe, va fi numit director pe ziua de 1 Aprilie.

Noul minister

Bucureşti.—Pare că s'a restabilit acordul între membrii guvernului cu privire la persoana ce va ocupa al 9-lea minister ce se înfiinţează şi iarăşi pare că acordul s'a restabilit în persoana d-lui Al. Djuvara.

Proectul pentru înfiinţarea celui de al 9-lea minister va fi depus azi sau mîine pe biroul Camerei.

Răspuns la o sfidare

Bucureşti.— Drept răspuns la îndrăzneala „Epocei" de a declara apocrifă scrisoarea d-lui Voiculescu din Gorj, apărută în „Ordinea", şi prin care arată că d-sa s'a ales ca conservator-democrat în comisiunea regională, pe cînd candidatul carpist d. Săftoiu a căzut în mod ruşinos, ziarul „Ordinea" apărut astăzi publică în facsimile textul acelei scrisori.

Concurs

Bucureşti. —In cursul lunei Iunie va avea loc concursul aspiranţilor la titlul de administratori comunali ai comunelor rurale.

Numirile celor reuşiţi se vor face pe ziua de 1 Iulie.

Situaţia la Prahova

Bucureşti. — Prin numirea d-lui Luca Ionescu, actual prefect de Prahova în consiliul superior administrativ, au isbucnit noui mari neînţelegeri printre liberalii ploeşteni.

Pentru postul vacant candidează d-nii: Dimitrescu Agraru, ing. Gheorghiu, C. D. Ionescu şi Anghel actualul prefect de Olt.

In ce priveşte numirea unui străin de localitate, amicii d-lui Radovici i-au comunicat că sub nici un chip nu vor admite aşa seva.

După toate probabilităţile va fi numit prefect d. Dimitrescu-Agraru, sau Ionescu Quintus.

Modificarea legei contra trusturilor

Bucureşti.—Este sigur că cu ocazia discuţiei pe articole a proectului legei trusturilor se vôr admite amendamente care vor modifica unele dispoziţii importante ale legei.

Intre altele e definitiv hotărît ca termenul de reziliare să fie prelungit pînă la 23 Aprilie 1911.

Duel

Viena.—Un duel a avut loc aseară între deputaţii Bergmann şi Sternberg.

Bergmann a fost rănit la braţul drept. Adversarii s'au împăcat pe teren.

Dejun presidenţial

Paris.—Preşedintele Falliéres a oferit azi un dejun în onoarea prinţului şi a prinţesei de Gallés.

Manifestaţii

Sofia.—Un redactor al ziarului socialist, fiind bătut de doui ofiţeri, au avut loc aseară mari manifestaţii socialiste în contra armatei.

A fost nevoie de intervenţia cavaleriei pentru a se putea împrăştia pe manifestanţi.

Proiect votat

Paris.—Senatul a adoptat cu 184 voturi contra 62 proectul prin care se modifică legea separaţiunei cu privire la devoluţiunea bunurilor eclesiastice şi a votat cu 173 de voturi contra 93 un credit de 35000 lei pentru transportarea rămăşiţelor lui Zola la Pantheon.

Noul minister englez

Biaritz. In urma mai multor conferenţe cu Regele Eduard, Lord Asquit a acceptat misiunea de a forma cabinetul. Regele şi Asquit a căzut de acord asupra principiilor programului ministerial, însă Asquit va decide la Londra lista definitivă a colaboratorilor săi. Lord Asquit va pleca mîine dimineaţă, iar regele va pleca în ziua de 15 Aprilie, pentru a asista în ziua de 16 la întrunirea consiliului privat.

Asasinate

Lisabona. — Ziua de azi a trecut fără incident însemnat; 5—600 indivizi au fost arestaţi şi duşi la fortoreaţa Cazias, pentru a li se face ancheta.

S'au luat severe măsurt pentru astă noapte.

*

Azi dimineaţă către orele 3 şi jum., doi soldaţi îmbrăcaţi civil făceau de rond în faţa porţei domiciliului comandantului unui escadron din garda municipală, în apropiere de şoseaua Necessitades, cînd se auziră o mulţime de focuri de revolver.

Agenţii alergînd găsiră pe cei doi soldaţi într'o baltă de sînge, unul ucis, iar celalalt în agonie.

De asemenea se văzură cîţiva indivizi fugind.

In afară de scest asasinat, noaptea a fost liniştită.

Camera

Bucureşti.—D. Stelian depune un proect prin care un împrumut contractat de com. Bîrlad îşi schimbă destinaţia.

D, E. Costinescu depune proectul de budget general al statului.

Generalul Averescu cere să se interverteasca ordinea de zi spre a se vota proectul referitor la reorganizarea armatei, aşa cum a fost amendat de senat.

Se primeşte şi se votează.

D. Stelian ia cuvîntul ca să susţie proectul contra trusturilor.

D-sa răspunde în special d-lui Take Ionescu şi se miră de faptul că după ce d. Take Ionescu s'a angajat să susţie nu numai represiunea ci şi reformele, a găsit de cuviinţă acum să atace cu vehemenţă proectul contra trusturilor.

După ce analizază motivele politice pentru ce d. Take Ionescu susţine clasa arendăşască, d. Stelian spune că puterea arendaşilor streini devenise îngrijitoare prin faptul că au reuşit să stăpînească organele administrative şi să trimeată pe vatavii lor în parlament.

(Mare mişcare în Cameră căci se consideră acest atac ca fiind la adresa unui marcant liberal).

Legea se ia în consideraţie cu 73 voturi contra 20.

Şedinţa continuă.

Senatul

Bucureşti. — D. Ionel Grădişteanu îşi dezvoltă interpelarea adresată ministrului lucrărilor publice şi primului ministru în chestia liniei ferate de interes privat.

Viitorul budget

Bucureşti.—La Cameră a fost depus astă-zi proiectul budgetului general al statului. Toate budgetele care până acum erau în număr de 36 au fost condensate în unul singur.

Budgetul se soldează la venituri cu 410957035 lei.

Veniturile presintă un plus total de 29250242 l. dintre care 14400000 la impozite indirecte şi 4160000 la monopoluri,

Cheltuelele se soldează cu 403456242 lei presentînd un spor repartizat astfel: pentru finanţe 7795983 lei, răsboiu 4931982 lei, culte 3191546 lei, interne 13580156, justiţie 2246564 lei; noul minister 663568 lei.

※ ※

BELLA GOLDENBERG

MAX FELDSOHN

logodiţi

Iaşi Martie 1908

In locul ori cărei alte invitaţiuni.

※ ※

DE ARENDAT

Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, întindere aproximativă de cinci sute cinci zeci fălci, Pentru condiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

Mobile

Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri

O Expoziţie de 40 odăi Complecte fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.

Dormitoare complecte de Bronz

paturi, Noptiere, Lavabouri etc.

tot ce este mai bun

GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.

Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.

Magasinul **HIRSCH**

str. Lăpuşneaeu 38

Fân de vînzare calitate superioară. Strada Romînă 49. Loco.

Vaccinări şi revaccinări

cu limfa garantată

practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

Doctor SUZANA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. Căpitan Pă in

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romană

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bilete Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumătate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.—lei	1/4	Un sfert	8.—lei
1/2	Una jumătate	16.—lei	1/1	loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carti

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE COJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 — PARIS

Tóta lumea cunóşte proprietăţile iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutăra ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea preseriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteadă iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vind cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÍR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Elexirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, *—strada Stefan-cel-Mare—* **Iaşi**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

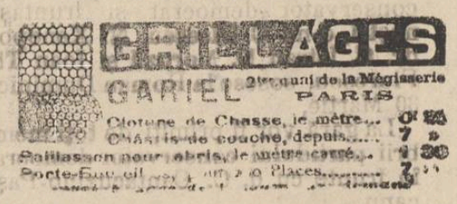

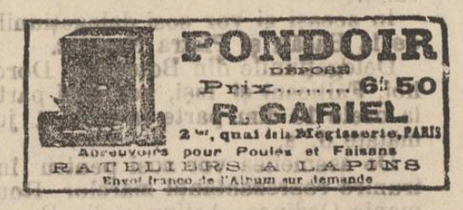

Iasi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie şi motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iasi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. ~~399~~ 400.—IAŞI, Sâmbătă 29 Martie 1908

NOUL BUGET

Eri s'a depus pe biuroul Camerei budgetul general de venituri şi cheltueli ale statului pe exerciţiul 1908—1909.

Faţă cu trecutele budgete, noul budget se prezintă într'o faţă cu totul nouă.

Camera, în loc de a vota o serie nesfîrşită de zeci de budgete, a căror conexiune era aşa de încurcată cu venituri şi cheltueli de ordine, că de multe ori erai oprit de a face o modificare, căci economia ei era în altă parte, azi Camera va avea icoana generală şi totală a întregei mişcări financiare a ţării cum şi întregul resort al mecanismului de stat.

Sunt multe lucruri, care nu se spun încă în budget, sau dacă se spun, se zic numai pe jumătate. Cetitorul, doritor de a pătrunde mecanismul budgetului, se loveşte la fiecare pas de greutăţi, care-i fac cu neputinţă dumerirea. Aşa o sumă de cifre globale arată în bloc un soiu de cheltueli, al căror detaliu scapă Camerii.

Ştim că în 1901, cînd cu reducerile budgetare, s'a întrodus în budgetul general al statului o sumă de budgete speciale, care înainte scăpau controlului Camerei, şi nici nu se ştia personalul acelor case.

A trebuit ca să vină legiferări de natura celor provocate de mişcarea din primăvara anului trecut pentru ca budgetul să fie şi mai cuprinzător şi mai lămurit.

Budgetul ţării să fie real, era o cerinţă a tuturora. Ne aducem aminte că în repetate rînduri s'a afirmat în Cameră de miniştrii de resort că budgetele noastre sunt departe de a fi reale, căci de ani de zile ţara s'a deprins a merge cu 2 budgete: unul *ordinar* şi altul *extraordinar*.

Anii graşi, cari au îmbogăţit colectivitatea, escelau în budgete cu *rentă* şi ori ce lipsă era acoperită cu emisiuni de rentă, cu bonuri de tezaur. Aceste bonuri ajunsese să umble pe piaţa Spaniei chiar, şi atinsese cifra de peste una sută milioane.

Criza din 1899 a pus căpăt budgetelor extraordinare bazate pe bonuri de tezaur şi a deschis ochii guvernanţilor liberali—da, liberali, mai ales că a înscrie cheltueli de medicamente şi combustibil pentru a fi plătite cu bonuri de tezaur nu mai merge. Se ducea ţara la faliment.

Şi atunci ne-a fost dat să auzim teoria emisă de d. Costinescu că budgetul *ordinar* trebue să cuprindă din cheltueli numai acele strict necesare, rămînînd ca din excedent să se facă faţă la alte cheltueli tot ordinare.

Deci budgetul economiilor forţate a d-lui Sturza a avut de urmare că budgetul nu putea fi real, căci nu cuprindea toate cheltuelile cerute de mecanismul statului, ci se reduceau acele cheltueli la atîta cît cuprindeau veniturile reduse.

Şapte ani s'a mers cu acest sistem, care a avut de urmare realizarea pe hîrtie a mari excedente, pe cînd de fapt toate acele excedente nu erau de cît amînări de plăţi pentru nevoi ordinare budgetare.

De astă dată lumea noastră politică s'a copt în materie de finanţe. Invinuiri ca acele ce se aduceau acum 7 ani de budgete selbatece nu se mai aduc. Opera financiară e conlucrarea continuă şi statornică a îmbelor partide.

Liberalii au avut darul de a înfrîna, în o largă măsură, cheltuelile statului. La această operă conservatorii au făcut să sporească cu peste 30 milioane pe an veniturile prin urcări de taxe şi noui biruri, aşa că îmbinînd cele 2 măsuri s'a ajuns la un budget mai mult sau mai puţin stabil, în care jocul hasardat al suirei şi scoborîrei să fie de tot redus.

Dovadă; un an agricol mediocru, cu o mişcare agrară aproape de revoluţie şi budgetul se va solda cu cele mai mari escedente. Este ceva în această legiferare fiscală.

Şi partea de conlucrare a partidului conservator e foarte mare în această îndrumare spre realitate a budgetului ţării.

Şi cînd zicem partid conservator, zicem în special d. Take Ionescu, căci el a fost ministrul cel mai hulit in materie de finanţe, dar şi cel mai chibzuit prin legile votate pentru ocrotirea budgetului.

Iar azi cînd în budgetul depus cetim oglinda întregii vieţi a statului în complexul lui organism, a stărui asupra-i e o datorie de prima mână, căci în budget noi cetim osătura fiinţei noastre ca stat, el fiind concretizarea tuturor năzuinţelor de progres ce le-a făcut şi le face ţara.

Gh. Ghibănescu

DUPLICITATEA „prietinilor"

D. Take Ionescu a combătut, cu toată energia necesară, proiectul contra trusturilor. Şeful partidului conservator-democrat, a vorbit două ore de a rîndul, a arătat toată nesocotinţa proiectului şi dacă unele modificări au fost introduse—ele se datoresc energiei cu care d. Take Ionescu a combătut acel proect.

După ce a vorbit d. Take Ionescu, ziarele carpiste, chiar şi de prisosul *Conservatorul*, au explicat, după ticălosul lor chip de a judeca, noima discursului şefului nostru: a vorbit pentru Fischer.

Dar a vorbit şi d. N. Filipescu, combătînd legea, insistînd asupra nesocotinţei ei. Ziarele carpiste au subliniat atunci „cuvîntarea înălţătoare" a fruntaşului lor.

D. Filipescu n'a combătut, doar, proiectul pe alte considerente de cît d. Take Ionescu. De ce nu-l acuză şi pe d. Filipescu de prietin al Fischerilor?

Dacă d. Filipescu ar fi susţinut proiectul, ticăloşia ziarelor carpiste ar fi avut o noimă oare-care. Dar fiind-că ambii oratori s'au întîlnit în păreri, de ce n'ar fi ambii trataţi la fel?

Carpismul credea că mai era nevoe să dee dovadă de duplicitatea lui.

Nu era nevoe, căci cu toţii ştim că duplicitatea este singura lor armă şi că ea dovedeşte că partidul carpist boleşte, că n'are pic de vlagă—că nu ştie ce face, precum noi nu ştim de ce mai are fiinţă acest carpism.

Legea lui Fischer

Proiectul contra trusturilor a fost luat în consideraţie de Cameră şi va fi votat şi pe articole cu modificările deja cunoscute.

In contra proiectului s'a vorbit destul în Cameră. D. Take Ionescu a luptat eroic contra; doi liberali au arătat de asemenea toate defectuositătile legei. D. N. Filipescu a devenit filo-semit cu această ocazie; d. Carp a combătut proiectul în—culise.

Cine a vorbit pentru proiect? Numai d. Panu. Căci era natural să vorbească raportorul proiectului şi ministrul care l'a reprezintat. Dacă escludem dar pe d-nii Duca şi Stelian, cari au avut datoria să susţie proiectul lor, vedem că el n'a fost susţinut din partea majorităţei, de cît de d. Panu.

Aşa se presintă lucrurile cu faimosul proiect, care, dacă a trecut, a fost numai fiind-că sclăvia Parlamentului, sub actualul guvern, este din cele mai intense. Căci trebue să ne dăm bine seama, că legea care s'a votat şi care, spre ruşinea partidului liberal, avea un caracter pur personal, a ajuns, prin modificări, o lege în favoarea fischerismului.

Prin modificarea articolului privitor la dreptul rudelor arendaşilor de-a ţinea moşii, s'a uşurat fişerismului, care are, slavă Domnului, destule rude şi care, la nevoe, îşi va procura şi altele—s'a uşurat fişerismului posibilitatea de a eluda legea după plac.

Fişerismul este o intreprindere comercială şi, ca toate intreprinderile, are afaceri bune şi afaceri rele. Intreprinderea aceasta, în ultimul timp, s'a lăţit, s'a isbit de concurenţă şi a făcut, fireşte, multe afaceri hazardate, după cum, din vechiu, cînd lumea nu prinsese încă gustul afacerilor de arendă, acelaşi fişerism, fără concurenţă—şi atunci exista adevăratul trust — a luat numai afaceri rentabile.

Legea liberală, care cată să stărpească fişerismul — vine de două ori în ajutorul aceluiaşi fişerism: el se va putea debarasa de toate afacerile hazardate, încheiate în ultimul timp, pe cari le va denunţa ca fiind contra legei trusturilor, iar afacerile cele bune — multele moşii luate cu 20—25 lei falcea, le va ţinea înainte, foarte puţine sub numele contractanţilor actuali, cele mai multe sub numele rudelor.

Proprietarii vor suferi deci, iar fişerismul se va vedea scapat de a mai plăti arenzi colosale.

Legea contra lui Fischer a ajuns astfel legea ce-i convine mai bine lui Fischer.

Discursul şefului nostru

Marţi, la Cameră, în discuţia generală asupra legei trusturilor arendăşeşti, d. Take Ionescu a luat cuvîntul şi a rostit un foarte important discurs. Timp de două ore iubitul nostru şef a combătut proiectul de lege adus în discuţiune, arătînd toate dispoziţiunele arbitrare şi primejdioase, în consecinţele lor, pe cari le conţine.

D. Take Ionescu a făcut să reiasă în chip luminos adevăratul temeiu al acestui proiect de lege. D-sa a dovedit că guvernul, prin legea trusturilor arendăşeşti, nu urmăreşte nici împedicarea cauzei ce a fost presupusă la începutul revoltelor, din anul trecut, că le-ar fi determinat şi anume faptul că în nordul Moldovei — unde răscoalele începuse — exista o prea mare arendăşie, cauză care a fost chiar atunci şi foarte repede desminţită prin faptul că revoltele s'au întins în tot restul ţării unde nu mai putea fi vorba de trusturi arendăşeşti; nici împedicarea străinilor de a nu mai arenda moşii, căci legea în discuţie nu-i împedică întru nimica de la aceasta.

Singura diferenţă va fi că numărul de astăzi al arendaşilor străini va creşte cu siguranţă şi că în locul arendaşului bogat de acuma vom avea în viitor alţii noi, mai numeroşi dar lipsiţi de capital şi nebucurîndu-se de credit.

In orice caz ţăranii noştri nu vor scăpa de străini şi dacă e adevărat că ei sufăr de pe urma lor, vor avea pe viitor să îndure şi mai mult, numărul lor mărindu-se.

Temelia acestei legi residă, spunea d. Take Ionescu, în dorinţa guvernului de a sili pe proprietari să'şi cultive direct pămînturile lor.

Această dorinţă—unanim împărtăşită—care va trebui să fie opera timpului şi a unor anumite circumstanţe economice firesti—guvernul vrea să o aducă la îndeplinire prin *siluirea* arendaşilor, care conform tendinţei din ce în ce mai marcate a partidului liberal, urmează să se facă în specie, tot după obiceiul consacrat a intervenţiunei puterei statului în activitatea şi raporturile părţilor.

Ori acest procedeu constitue *tirania* statului şi ne va duce cu siguranţă la înnăbuşirea individualităţilor şi va însemna în mod fatal o scoborîre în energia, bogăţia şi producţiunea noastră. Cu această ocaziune d. Take Ionescu a schiţat şi programul partidului conservator-democrat în chestiunea agrară şi a arătat ceea ce-ar fi făcut d-sa dacă ar fi fost chemat să o rezolve.

In prima linie ar fi ales soluţiunea cea dreaptă şi ar fi recurs la o nouă împroprietărire prin expropriarea unei cincimi din proprietatea mare.

In a doua linie ar fi creiat o instituţiune judecătorească cu putere de a reduce învoelile uzurare.

Prin acest sacrificiu şi prin creiarea acestei instituţiuni, ar fi respuns şi celei mai mari dorinţe a ţărănimei care cere pămînt, ar fi creiat şi o proprietate mijlocie şi ar fi împedecat şi învoelile neomenoase, fără însă a stîrbi prin intervenţiunea continuă a Statului, din libertatea convenţiunilor.

Discursul de Marţi al d-lui Take Ionescu a fost cu siguranţă cel mai important discurs ce s'a rostit în actualul Parlament liberal, şi conţine nenumărate observaţiuni şi probleme economice pe cari le vom comenta şi pune în evidenţă rînd pe rînd toate fiind de cea mai mare importanţă.

Intreaga Cameră a ascultat cu religiositate pe şeful partidului conservator-democrat şi la sfîrşit, cînd d. Take Ionescu a vorbit de *autonomia libertăţei omului*, care trebuie menţinută şi apărată în contra deselor şi inutilelor călcări a puterei Statului, suntem siguri că toţi deputaţii şi toată lumea din tribune, fără osebire de culoare politică, a trebuit să aducă în adîncul sufletelor lor, prinos de recunoştinţă aceluia care se ridică întru apărarea libertăţei, cea mai nepreţuită bogăţie pentru omul liber, dar cea mai greu încercată şi mai crud lovită în ţara noastră de către actualul guvern.

CATE-VA NOTE

Stan Stănescu, despre a cărui proză asifixiată am vorbit ieri, este—după cum aflăm din „Ordinea"—un vechiu inspirator al rubricei noastre.

Stan Stănescu nu este altul de cît frazochilometricul Mehedinţi—profesorul, nu judeţul, care scrie înălţător şi înăbuşitor.

Mehedinţul a făcut progrese uimitoare: pînă şi lui i—îi e ruşine de acest nume, care a compromis, pe degeaba, un întreg district—şi de aceea s'a metamorfozat în Stan Stănescu.

De cît Mehedinţul, schimbîndu-şi districtul, nu şi-a putut schimba şi stilul—aşa că se ştie că Stan şi cu Bran şi cu Mehedinţi formează unul şi acelaşi bărbat—prost cît un district întreg.

D-nii membri al partidului conservator-democrat, sunt convocaţi pentru mîine Sâmbătă 29 Martie, la ora 4 p. m., în întrunire generală.

La această întrunire va lua parte şi d. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat.

Tot afacerea Marghiloman

Epoca *a atins recordul insultelor la adresa prietenilor noştri: grajdarii tocmiţi redactori la acel ziar au desfundat tot depozitul de înjurături de maidan de care dispun.*

Motivul atacurilor le lesne de priceput: afacerea Marghiloman.

Cu toate aceste o diversiune nu este cu putinţă. Afacerea Marghiloman trebueşte lămurită.

Toată chestiunea la care trebue să răspundă organele junimiste este aceasta şi numai aceasta: dacă aceia ce a dat d. Marghiloman primăriei, adică o suprafaţă de teren de cîţiva m. p. şi cărămizile aflate pe acel teren, valorează aproape 400000 lei, atît cît a primit în total d. Marghiloman de la primărie.

Pentru moment, căci afacerea se va desvolta pe larg şi în toate detaliile ei, trebue să se ştie *că doi arhitecţi ai comunei*, unul mai competinte de cît altul, *expertizînd paguba care se aducea d-lui Al. Marghiloman prin zisa expropiere, unul a estimat-o de la 65,000 la 75 mii lei, iar cel de al doilea, la maximum 75,000 lei*, pe cînd d. Marghiloman primeşte de la primărie aproape 400,000 lei—şi aci stă tot scandalul, căci cu kilogramul dacă s'ar fi vîndut cărămida d-lui Marghiloman şi tot nu putea să ajungă la fabuloasa cifră de 400,000 lei!

Aci stă toată chestiunea şi asupra acestor puncte trebuie lămuriri complecte.

Insultele nu schimbă cu nimic adevărul real.

IZVOADE

„Ce amu era trecut rîndul la izvodul cel curat; şi scriitorii cari isvodesc puţini se află, iar tipar nu se află".

M. Costin

Cine citeşte cronicarii şi alte hîrtii vechi, negreşit că a întîlnit des acest cuvînt de izvod, luat în diferite înţelesuri.

Aşa, de pildă, la începutul seriei manuscriptelor romîneşti dăm de aşa zisul izvodul lui Clanău, scris în Vaslui în 1495, de Petru Clanău Spatar, după învingerea Polonilor.

Pentru autorii izvodului lui Clanău, acel Paharnic C. Sion, urma că Clanău a „tradus" din latineşte vechea cronică a lui Huru, cancelarul lui Dragoş Vodă, care şi el ar fi complectat la rîndul seu vechile note ale lui Arbore Campodux.

Izvodul lui Clanău ar fi copia tradusă de Clanău de pe latineşte; deci a izvodi ar fi a traduce.

Acest înţeles de traducere nu prea reesă din vechile texte. De cîte ori ai prilejul de a da în pachetele de documente de originale şi traduceri a actelor slavone, de atîtea ori ceteşti în susul traducerei cuvîntul „suret de pe ispisocul sîrbesc a lui Ştefan Vodă".

Suret era în vechi termenul pentru tradus, iar cel ce scria suretul s'a numit mai apoi talmaciu, talpiz, luîndu-se termenul turcesc, iar mai în vechi găsim simplu vorba: „scos-am acest suret de pe limba moldovenească".

A scoate din o limbă străină un text pe limba ţărei, era a-l traduce, a face un suret, a-l tălmăci.

Ce să fi însemnat mai de mult cuvîntul *izvod*? Ceea ce noi zicem azi *copie* era mai de mult *isvod*. A face şcopie de pe un text dat, era a *izvodi*.

Avem putinţa de a reînvia o fază însemnată din istoria literelor romîne cu prilejul cuvîntului *izvod*.

Se ştie că unii din vechii noştri boeri duşi de dorul de a nu lăsa să treacă cele vechi, însemnau faptele la care luau ei singuri parte, sau le culegeau de prin cărţi.

Aşa a făcut Ureche Vornicul cu vechile texte slave, ce se găseau pe la unele mănăstiri mai însemnate în ţară.

Iar după Ureche alţi boeri, doritori de a însemna cele trecute pentru a nu lasa neamul plin de ocară, s'au pus şi au scris istoria ţărei, între care în primul loc vin Costineştii, Neculcea, Axinte, Cantemir şi alţii.

Cum obicinuiau vechii cronicari în scrisul letopiseţelor lor?

Nu era în usul timpului ca să se tipărească cărţile de istorie. Pentru ce şi cum nu e locul a stărui aici; atîta ştim că cronicarii, în dorul lor de a scrie şi însemna faptele Domnilor, adunau ştire cu ştire, legau filă cu filă, notă cu notă şi aşa complectîndu-şi notele cu amintirile lor personale să puneau să scrie.

Dar de oare-ce despre unele fapte mai vechi găseau că au scris şi alţi boeri, căutau să capete o copie de pe acel text şi aşa să puneau s'o complecteze potrivit cunoştinţelor lor.

Dacă copiatorul era un slab cărturar se mulţumea a copia literar şi neştirbit textul original. Dacă din contra era un scriitor cu pretenţii, ca N. Costin, copia lua o faţă nouă şi se deosebia radical de original. Şi copia se amplifica aşa de tare că ne e greu azi a deosebi originalul de adause.

Aşa a păţit textul lui Ureche, care ni se pare a fi prea amplificat în textele moderne, de oarece toţi au crezut de cuviinţă să adaoge cîte ceva la puţinele şi răzleţele note, adunate de pe vechile letopiseţe moldoveneşti. De aici nepotrivirile între diferite manuscripte şi copii; de aici greutatea de a stabili în mod critic textul primitiv a lui Ureche.

Miron Costin, unul din cei mai de valoare cronicari ai Moldovei, continuînd cronica lui Ureche, a scris istoria timpului de la 1594—1662. In deosebitele note scrise pe file (fişe), şi acele în restimpuri deosebite, era ertat a uita unele fapte, mai ales că vremurile erau vitrege şi nu arare ori primele feţe scrise în Moldova trebuia să le isprăvească în Polonia, unde era dus în surghiun. Faţă cu acele valuri şi vremuri cumplite nu se mai putea avea gînd limpede, care se cere la scrierea complectă a unei cărţi de istorie, ci se mulţumea omul cu ce putea face.

Cînd credea că e isprăvit textul şi că dar s'ar putea da ultima redacţiune se aduna filă cu filă, se lipeau, se uneau, se complectau şi aşa manuscriptul gata în loc de a'l da la tipar, căci tipar nu

era pentru scrisorile istorice, căuta un gramatic, un scriitor, de cari erau puţini pe atunci, şi se arvonea cîţi-va care să scrie o condică de letopiseţ.

Care din noi n'a dat de asemenea condici de manuscripte, de documente, bine legate, bine scrise, aşa că era o întrecere între marii boeri de a'şi avea în biblioteca lor mai multe de asemenea condici.

Gramaticul odată găsit, şi mai ales pe lîngă curţile domneşti, boereşti şi mănăstiri se găseu de asemenea scriitori, el se punea şi copia, adică izvodea textul scris repede şi neglijat de autor.

Un Radu Gramaticul din Măreşti a izvodit pentru Petru Cercel o Evanghelie după Coresi, aflătoare azi la Londra. Intr'o lună abea a putut isprăvi de scris această condică.

Aşa şi Miron Costin. După ce şi-a scris cronica sa pe file deosebite, boerul neavînd vreme de a-şi scrie cu mîna lui proprie textul, mai ales că copiarea era migăioasă şi plicticoasă, a tocmit un scriitor, bun caligraf şi i-a dat să copieze textul. Negreşit că zilnic boerul cerceta cum se copiază, ca să nu se greşească şi întîmplîndu-se pe ici pe colea să se dea de scăpări de vedere, de uitări de fapte importante, el putea opri pe scriitor, şi complectînd cele uitate să intercaleze la loc străin fapte cu referinţă la anii din urmă.

Aşa a păţit Miron Costin cu povestirea faptelor domniei lui V. Lupu. Intîmplîndu-se să vadă norul de lăcuste, pe cînd era mic (1640) şi era pe drum spre Bar în Podolia, cum şi alte semne ca cometa sau steaua cu coadă şi de şi aceste fapte trebuiau puse la 1640, el le uită şi le interpune la 1653, după căderea lui V. Lupu.

Simţind însă că nu e locul acolo, el cere ertare cetitorului de această scapare din vedere, cu care prilej se da notiţă asupra stării culturii în timpul său, cum şi asupra procedării scrierii manuscriptelor.

Roadele şcoalelor noastre de meserii

— Un raport îmbucurător al d-lui **inspector Hazu** —

Domnule ministru,

Am onoare a vă prezenta in alăturare un tablou de situaţia absolvenţilor şcoalelor elementare şi inferioare de meserii.

Din tabloul relativ la şcoalele elementare de meserii se observă că un număr însemnat de absolvenţi practică meseriile ce au învăţat pe contul lor, în ateliere proprii fie în mod permanent, fie ca ocupaţiune pe timp de iarnă. Acest număr de absolvenţi care practică pe contul lor este relativ foarte însemnat şi constitue cea mai bună dovadă de marele folos al reformei din 1901 şi de rezultatele în totul îmbucurătoare ce ea a dat pînă acum şi va da şi de aci înainte, căci şcoalele sunt abia la începutul activităţii lor.

O altă parte dintre absolvenţi lucrează ca meseriaşi angajaţi la proprietari şi arendaşi, ori prin diferite ateliere private sau ale Statului. Nici nu se poate pretinde ca absolut toţi absolvenţii, imediat după eşirea din şcoală, să practice pe contul lor propriu. Pentru aceasta trebuesc diferite condiţiuni, între cari: oare-care maturitate, experienţă, iniţiativă şi spirit de întreprindere, înlesniri de instalare, etc., pe cari nici odată toţi absolvenţii, fără deosebire, nu le vor putea îndeplini, ori cîte măsuri s'ar lua. De altmintrelea este şi în această direcţie o întrebuinţare folositoare ţărei şi absolvenţilor şi un mijloc pentru aceştia de a-şi desăvîrşi pregătirea şi a căpăta experienţa şi maturitatea necesară pentru ca mai tîrziu să ajungă a putea exercita pe contul lor propriu.

Adaug că, în afară de absolvenţii prevăzuţi în tablouri, cari au terminat cursul complet şi au obţinut atestate, un mare număr de elevi dintre acei cari au făcut numai 1—2 ani în şcoalele elementare sau 1—4 ani în şcoalele inferioare, fără a termina şcoala, exercită totuşi meseria.

Lipsa de mijloace de a se întreţine şi dorinţa de a cîştiga cît mai repede cu ceea ce au apucat să înveţe, precum şi uşurinţa de a găsi de lucru, sunt cauzele care i-au îndemnat pe cei mai mulţi dintre ei de a părăsi şcoala înainte de absolvire.

Toate aceste elemente nu sînt însă pierdute din punctul de vedere al scopului urmărit.

Şcoalele inferioare de meserii avînd cursul de 5 ani, au produs primele serii de absolvenţi. Toţi aceşti absolvenţi, în afară de neînsemnate excepţii, s'au aplicat la meseriile lor.

In genere, atît în şcoalele elementare, cît şi în cele inferioare, se munceşte foarte serios. Se constată peste tot o mare însufleţire, un sincer şi real ataşament către meserie.

Nu va trece mult timp şi se vor putea învedera rezultatele strălucite ale acestor şcoale, înfiinţate şi întreţinute în condiţiuni atît de modeste şi avînd a lupta cu mari dificultăţi pe cari d-voastră le cunoaşteţi mai bine ca ori-cine.

Litere-Ştiinţe-Arte

Bugetul Teatrului din Bucureşti. — D. Spiru Haret, ministrul instrucţiunei publice, a aprobat eri bugetul Teatrului Naţional din Bucureşti pe 1908—1909. Subvenţia a fost ridicată de la 40000 lei la 60000 lei. Evaluarea totală a veniturilor se rîdică la 350,000 lei.

La capitolul cheltuelelor s'au întrodus următoarele modificări: S'a redus personalul gagiştilor, s'au instituit două burse de călătorie de cîte 1000 lei fie-care şi 3 premii pentru cele mai bune creaţiuni; s'a sporit fondul gratificărilor şi s'au instituit 3 premii pentru cele mai bune piese originale.

*

Un congres al presei romîne din Transilvania va avea loc la Braşov, după vacanţa Paştelui.

Congresul va sărbători jubileul de 70 ani de existenţă a «Gazetei Transilvaniei» şi se va ocupa de organizarea presei romîne.

*

In ultimul timp s'a vorbit de un inginer scoţian, care ar fi inventat un tun electric, în stare de a arunca un proectil de la Londra la Paris, cu o viteză de 9000 metri pe secundă.

Lucrul era semnalat ca o curiositate şi nimeni nu a luat lucrul în serios.

Gazetele franţuzeşti se ocupă de invenţia inginerului Pouteaux din Lille, care e pe cale de a revoluţiona arta militară prin invenţia ingenioasă a unui nou soiu de tun, care va înlocui tunul cu pulbere. E vorba de tunul electric.

De şi secretul invenţiunei se păstrează totuşi tunul va fi un tub deschis la ambele capete, energia va fi electrică, care aplicată asupra unui punct determinat, undeva se transformă în travaliu şi forţă propulsivă.

Tunul electric ar avea avantaje colosale, căci pe lîngă înlăturarea fumului, reîntrebuinţarea materiilor explosive şi a pericolelor, iuţeala aruncărei proectilului creşte cu înmulţirea cailor putere întrebuinţaţi.

*

Negocierile între Anglia şi Statele-Unite pentru limitarea captărei forţei motrice a cascadei Niagara, an fost suspendate.

Canada vrea ca chestia să fie rezolvată de o comisiune specială.

Această suspendare are mare importanţă căci dacă nu intervine un acord cît de repede, concesiile forţei motrice acordate atîtor usine americane vor sfîrşi prin a nimici celebra cataractă.

*

In seara de 2 April va avea loc o producţiune muzicală a elevelor Institutului de domnişoare *Humpel*, în localul acelei şcoli, str. Carp, 2.

Iată programa:

1) a. Hübsch: Imnul Regal cor, b. I. Concove: Voici l'orage cor; 2. Wilhelm Ganz: Grand galop de concert p. piano la 4 mîni; 3) Schulhoff: Galop de bravură p. 2 pianuri la 8 mîni; 4) a. Th. Lack: Saltarelle-Caprice solo p. piano; b. C. Lange: Habanera din „Carmen" p. piano; 5) a. Heller: Prèlude p. piano; b. Chaminade: Pierette p. piano; c. Massenet: Aragonaise p. piano; 6) Tchaikowski: Barcarolle p. piano; 7) Brahms: Dans Hongroises p. 2 pianuri, la 4 mîni; 8) a. Franz von Holstein: Wandervöglein... cor: b) W. Bargiel: Libelule; 9) Schubert-Heller: Die Foralle solo p. piano; 10) Chopin: a. Nocturnă solo p. piano; b) Vals p. piano; 11) Grieg: piese lirice solo p. piano; 12) a. Sinding: Frühlinsrauschen p. piano; b. Glück-Saint-Saëns: Alceste, air de ballet; 13) Beethoven: Trio în si bemol major, p. piano, violină şi violoncel; 14) Gounod-Listzt: Vals din „Faust" p. piano; 15) Ed. Caudela: „Umbra lui Ştefan", fantezie naţională p. 2 pianuri la 8 mîni; 16) Ed. Caudella: Marşul institutului „Humpel".

Informaţii

● *In afară de modificările anunţate de noi şi care vor fi întroduse în proiectul trusturilor, se va mai modifica şi art. 6, privitor la îndemnizările pe care proprietarul va avea să le deie arendaşului.*

Modificarea constă în aceia că îndemnizarea va putea fi plătită în doui ani de la data anulărei contractului şi nu într'un an după cum prevede proectul primitiv.

● *Se zice că în locurile vacante de membri ai academiei să fie aleşi d-nii N. Gane, Duiliu Zamfirescu şi George Coşbuc.*

● Comuna Iaşi posedă o porţiune de imaş în comuna Tăuteşti, în măsură de 40 de hectare, care porţiune este arendată de mai mult timp d-lui C. Constantinescu.

Locuitori din Rediul-Tatar au cerut primăriei să le cedeze lor acea porţiune, fiind lipsiţi de imaş.

Primăria a cerut lămuriri prefecturei de judeţ în această privinţă.

● Am anunţat că consiliul profesoral al facultăţei de medicină din Iaşi, a recomandat pe d. dr. Al. Lambrior la suplinirea catedrei de igienă.

Suplinirea aceasta au cerut-o şi d-nii doctori Slătineanu, Tiron şi Possa. Acesta de pe urmă, membru în partidul liberal, a plecat la Bucureşti să se plîngă d-lui Haret şi să-i ceară să fie numit el.

● Mai multe regimente din localitate au plecat astă-zi dimineaţă în judeţ, în călătorii de stat major.

● O companie din regimentul XIII Stefan cel mare va pleca la 1 Aprilie la Pîngaraţi. Va fi comandată de d. căpitan Vivoski.

● D. G. Vivescu, actualul director al Creditului vitico!, a fost numit procuror pe lîngă curtea de conpturi în locul d-lui Iarca, trecut la pensie.

● **De la consiliul de războiu.** — Prezidează d. colonel Aslan; fotoliul ministerului public este ocupat de d. căpitan Dimitriu, comisar regal. Consiliul are a se ocupa cu următoarele procese: soldatul Livadariu Ion, din regimentul 7, dat judecăţei pentru dezertare; Radu Gh., din regimentul 25, pentru ofensă adusă superiorului şi insubordonanţă· Archip Gh. din regimentul 14, pentru dezertare şi furt de efecte militare; caporalul Stan D. de la compania 4 sanitară, pentru înşelăciune; Chilianu V., din compania de geniu, pentru mituire; Dascalu Th. din regimentul 29, pentru furt.

Apărători din oficiu au fost numiţi pentru ziua de astăzi: d-nii locotenenţi Roiu I., Genoi Aslan, Dorobanţu şi d. căpitan medic Popescu.

○ Ziarul liberal „Secolul" descrie cu mult avînt ultima consfătuire de la d. Stoicescu; anunţă apariţia unui ziar a vechilor cadre şi dă un rezumat al discursului fostului ministru, din care reţinem următoarele pasagii:

«Casa mea este casa partidului, precum o spunea odinioară C. A. Rosetti — căci într'însa s'au alcătuit ministerele liberale; programul meu este programul partidului naţional-liberal.

Scopul pentru care ne-am adunat aci, dorinţa care ne însufleţeşte, este de a lupta cu toată ardoarea şi credinţa pentru ca partidul *să reintre în tradiţiunea sa*».

Şi pe urmă:

„Avem numai adînca mîhnire a unor adevăraţi liberali de a vedea că se caută a *se abate politica partidului liberal de la tradiţiune* nesocotindu-se multe elemente valoroase, pline de speranţă şi de putere de muncă".

● **Pe terenul cinstei.**—Sub acest titlu ziarul „Secolul" publică un foarte judicios articol în chestia Marghiloman in care între altele se spune:

Or ce ar spune ziarele amice despre cinstea rigidă a acestui multimilionar, şi or cîte ar explica d-sa însuşi în scrisoarea trimisă „Voinţei Naţionale", nu credem că va intra în înţelegerea aprobativă a nici unui om nepreocupat, justificarea încasării unei sume de 275 mii lei dela primărie (e vorba tot de primăria d-lui M. Cantacuzino) pentru cedarea unui teren, în schimbul căruia dl. Alex. Marghiloman primeşte, după propria d-sale mărturisire, altul mai mare, plus deschiderea proprietăţii d-sale în frumosul şi de mare viitor bulevard al Colţii! A fost o clădire pe terenul mai mic cedat de d. Marghiloman; dar această clădire, după propria d-sale evaluare, nu valora de cît 130.000 şi încă d-sa şi-a rezervat tot ce era mai de preţ din material, dărîmarea avînd să privească pe primărie... Faţă de acestea, faptul că terenul mai mare acum al d-lui Marghiloman nu mai e patrat ci triunghiular, sau acela că d-sa va fi nevoit să locuiască sau să se plimbe în altă parte în timpul cît se vor face reparaţii casei d-sale (unde nici altfel n'ar fi locuit în acest timp)— nu pot justifica de loc enorma despăgubire ce a pretins şi dobîndit din banii atît de scumpi ai contribuabililor Capitalei.,.

Nu, nu. In toate acestea este or ce s'ar zice, dacă nu altceva, dar de sigur ceva din acea lăcomie, despre care romînul zice că mănîncă omenia...

● Autorităţile judiciare au cerut I. P. S. S. Mitropolitului ca archidiaconul Varlam de la Mitropolie, care se ştie că a fost introdus în cauză în procesul intentat maniacului Loghin, care a maltratat pe un călugăr, să fie suspendat pînă ce tribunalul va da hotărîrea în acest proces.

Tribunalul a cerut de asemeni I. P. S. S. Mitropolitului să dea autorizarea diaconilor Chesarie Ştefănescu, Galaction şi Simionescu care sunt martori principali în acest proces să depună jurămînt în faţa tribunalului.

In cercurile clericale se spune că cererea tribunalului nu va fi admisă de oare-ce canoanele opresc pe preoţi să depună jurămînt şi ele prevăd ca mărturia acestora să fie depusă în baza jurămîntului făcut la hirotonisire.

● **Unificarea fondurilor sanitare.**—S'a depus la Cameră proectul centralizărei fondurilor şi administraţiei sanitare la direcţia generală a serviciului sanitar superior.

Cu această ocazie se află cît cheltuia în mediu judeţele noastre pentru scopurile sanitare,

In frunte vine judeţul Ilfov cu 221000 lei, Dolj cu 167000 lei, Ialomiţa cu 151000 lei, Buzău 145000 lei, Teleorman cu 120000 lei, Mehedinţi 107000 lei, Iaşi 102000 lei. In ultimul loc vine judeţul Vaslui cu 28900 lei.

In ce priveşte comunele urbane, reşedinţe de districte, Craiova ocupă locul întâiu cu 251000 lei, Galatz 164000 lei, Brăila 157000 lei. Ploeşti 110009 lei, Iaşi 87000 lei, Constanţa 77000 lei, cele de pe urmă vin Vasluiul şi Tîrgovişte cu cîte 19000 lei.

● Partidul conservator-democrat din Putna a încercat o nouă lovitură prin moartea lui Vlădoianu, un bun şi credincios prietin.

Inregistrînd cu părere de rău vestea morţei lui Vlădoianu, transmitem familiei expresiunea sincerilor noastre condoleanţe.

● D. colonel A. Musteaţă, comandantul brigăzei a VII-a de cavalerie a plecat să inspecteze trupele din Roman.

● Invăţătorii din ultima serie, care dau examen pentru înaintarea pe loc, vor da astăzi proba practică pedagogică, iar rezultatul se va cunoaşte în astă seară.

Comisiunele examinatoare îşi vor suspenda lucrările pînă Mercuri 2 April, cînd cei reuşiţi, din toate seriile, vor fi chemaţi a depune o ultimă probă scrisă.

● Am anunţat acum cîtva timp că maiştrii de muzică din localitate au luat iniţiativa de a organiza un congres în Capitală a tuturor maiştrilor de muzică din ţară.

Acest congres se va ţinea după toate probabilităţile, în primele zile ale lunei Maiu a. c.

● D. dr. Lebell, plecînd în capitală, d. dr. L. Silberstein îl va înlocui la institutul antirabic din localitate.

DIVERSE

— **Reprezentaţia de aseară.**—La teatrul Circ-Sidoli, a avut loc aseară, reprezentaţia organizată de către corporaţia meseriaşilor de încălţăminte sub patronajul Camerei de meserii, al cărui beneficiu va servi pentru *Vatra Luminoasă*, care s'a înfiinţat pe lîngă sus zisa Corporaţie şi a azilului pentru meseriaşii bătrîni.

Imnul meseriaşilor, cîntat de corul corporaţiilor, sub conducerea secretarului inspector al Camerei de Meserii, d. Dimitriu Păuşeşti, cît şi alte bucăţi esecutate de acest cor au fost cît se poate de bine reuşite, cu toate că înjghebarea lui a fost într'un timp relativ foarte scurt.

După reprezentaţia de cinematograf, care a fost foarte bogată în tablouri, s'a reprezentat apoteoza meseriaşului, de d. Gh. Necşanu argintar.

Scena era frumos decorată cu brad şi steaguri naţionale, în mijlocul scenei o columnă deasupra căreia stătea, în picioare, simbolul muncei, în costum naţional reprezentat de d-ra Botez elevă a conservatorului, la dreapta columnei era un lucrător ferar, în haine de lucru, cu un ciocan mare în mînă, sprijinit pe un ilău reprezentat de autorul apoteozei, d. Gh. Necşanu, la stînga un meseriaş tîmplar avînd uu robanc în mînă sprijinindu-se pe un butuc de lemn, reprezentat de d. Teodosiu, meseriaş, în josul columnei, mai multe obiecte de cari se servesc meseriaşii. După terminarea marşului cîntat de muzica militară, care se auzia ca de îndepărtare se începe recitarea apoteozei în mijlocul aplauzelor entuziaste a spectatorilor.

Pe măsură ce s'a terminat recitarea membrii corporaţiilor din localitate în frunte cu drapelele, defilează prin faţa columnii iar elevii cîte doi, depun la picioarele simbolului muncei cununi de flori atrăgînd admiraţia publicului.

— In ziua de 26 Martie, cînd a avut loc o întrunire, s'a reînfiinţat „Societatea de bine facere a meseriaşilor bărbieri din Iaşi", alegîndu-se, tot odată, şi un comitet compus din următoarele persoane: Grigore Iacob preşedinte, Ion Teodorescu vice-preşedinte, I. Munteanu, Gh. Vasiliu, V. Popovici, V. Propoteanu, Petru Niţă şi Ion Bratu membri, Ion Munteanu, casier şi Const. P. Mihalcea secretar.

— I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, care se află în Capitală, a anunţat că va sosi Marţi dimineaţă în localitate.

Inaltul Prelat va rămînea în localitate pînă după sărbătorile Paştelui.

— Ministrul instrucţiunei publice a admis ca taxele pentru înscrierea în conservatorul de muzică şi declamaţie din localitate să fie acele fixate de directorul acestei instituţiuni.

Evoluţia moralei sexuale

Ellen Key este apărătorul drepturilor legitime ale dragostei de care, nici legea nici obiceiurile nu ţin samă. Ea voeşte să întemeeze căsătoria pe dragoste curată nu pe interese, înţelegînd prin aceasta—prin dragoste—satisfacerea totală a sufletului şi a simţurilor, fără a perde o clipă din vedere legătura supremă: maternitatea. Numai acest fel de dragoste aduce fericire individului în folosul unei umanităţi superioare.

Căsătoria fără dragoste e o umilire pentru soţi. „Totul prin dragoste" este deviza lui Ellen Key.

Concepţia moralei sexuale e pe cale de transformare radicală. Spiritele conservatoare văd în căsătorie un fapt istoric, o nevoie socială de neînlăturat.

Novatorii însă, recunoscînd autoritatea morală a legilor şi a obiceiurilor, resping părerea celor dintăi de vreme ce necesitatea istorică e rezultatul voinţei unei majorităţi sau a unei elite.

Forma actuală a căsătoriei fiind în contrazicere cu trebuinţele sufletului, majoritatea cere legi nouă. Novatorii nu cred în eficacitatea legilor care ar rezolvi lupta dintre conservarea speciei şi trebuinţele individuale. Aceştia cer întrebuinţarea cu folos a forţelor dragostei, convinşi fiind că dragostea adevarată e preţul suprem al vieţei pentru individ.

Această concepţie nouă a moralei sexuale a plecat din Nord unde monogamia e considerată ca singura formă de legătură a dragostei adică: o singură femee pentru un barbat în tot timpul vieţei acesteia şi un singur barbat pentru o femee în toată viaţa acesteia. Vitalitatea unui popor se măsoară numai după activitatea materială şi morală, după spiritul de sacrificiu şi după sentimentul de solidaritate a indivizilor. Decadenţa unui popor vine numai din istovirea puterilor în excese.

Binefacerile monogamiei sunt multe: cruţarea puterilor, asigurarea subsistenţei pentru posteritate, desvoltarea ruşinei şi a gingăşiei, progresul în educaţie, protejarea copiilor şi a femeilor de către lege, cîştigarea spiritului de solidaritate şi devotament. Iar autoritatea barbatului a găsit un corectiv în sentimentul responsabilităţei morale şi materiale.

Rămîne de ştiut însă: dacă unirea liberă, sau unirea indisolubilă, are acţiunea moralizatoare mai eficace.

Doctrina lui Luther a fost un compromis între două concepţii logice: concepţia catolică a bisericei şi cea individualistă, a monismului. Nimeni ca el n'a aratat mai bine puterea instinctelor naturei. Luther cunoştea natura, dar nu ştia, în schimb, acest fruct al civilizaţiei—dragostea. El predica căsătoria oamenilor de biserică fără a avea în vedere noţiunea unei dragoste unice, personale, unei alegeri de suflet. Şi societatea de astăzi ia căsătoria ca o necesitate naturală, alegerea soţilor puţin interesează.

Creştinismul, dînd moralei sexuale o bază religioasă, a lipsit-o de orice legătură cu principiul conservărei speciei, neputînd vre-odată să împace cerinţele individului cu ale speciei, nici nevoile sufletului cu ale corpului.

Pentru monişti doctrina conjugală a lui Luther ca şi cea a creştinismului duce la imoralitate căci nu ţine samă nici de drepturile rasei, nici de cele ale individului: biserica permite să se iee tînăr cu bătrîn etc...

Dragostea personală aşa cum a desvoltat-o civilizaţia actuală, a devenit aşa de puternică, încît e o valoare vitală care creşte sau micşurează pe toate celelalte valori. Şi nimeni nu va taxa de imorali pe cei cari, înşelaţi în dragoste, se vor sustrage de la asigurarea viitorului rasei prin căsătorie precum nici pe cei cari vor rămînea uniţi fără să aibă copii. Aceştia urmează sentimentele în paguba rasei. Monistul cere ca viaţa comună să fie astfel: „sufletul să nu fie înşelat de simţuri, şi nici simţurile înşelate de suflet".

Căsătoria prin constrîngere compromite moralitatea vieţei comune: e o ameninţare pentru rasă.

E deosebire între femeea care se mărită ca să aibă copii şi cea care o face pentru a-şi satisface luxul, dar ori-care ar fi motivele în afară de adevărata dragoste, tîrgul rămîne tot tîrg şi morala nouă nu-l admite. Apărătorii zic că idealismul trebue să se supue nevoilor vieţei reale. Pentru aceasta ar trebui ca celor flămînzi să li se dee de mîncare iar căsătoriile să se facă la timp—foamea şi dragostea fiind cele două instincte puternice ale vieţei. Dar despre aceasta nu se poate vorbi cîtă vreme se găseşte că prostituţia e un rău necesar—prostituţie, care e un expedient pentru a potoli cele 2 trebuinţe ale umanităţii: foamea şi dragostea.

(Va urma)

Ultime informaţii

● **Budgetul comunei.**—Prin noul budget al comunei, s'a urcat retribuţia primarului de la 900 la 1000 lei pe lună; s'a prevăzut un post de al doilea ajutor de primar cu salar de 500 lei pe lună, pentru care în anul 1907—1908 a fost deschis un credit din paragraful extraordinar.

S'au mai făcut, în afară de acestea, următoarele sporiri:

Diurna ofiţerului stărei civile s'a sporit cu 25 lei lunar; la doi ţiitori de scripte cu cîte 15 lei lunar; medicilor de dispărţire cu cîte 20 lei lunar.

S'au înfiinţat apoi: un post de copist la contabilitate, cu 100 lei lunar, un post de medic pentru inspectarea servitorilor ce se dau la stăpîni, cu o diurnă de 100 lei lunar, un post de farmacist-chimist pentru verificarea reţetelor, cu 400 lei pe an, un post de şef perceptor cu salar de 300 lei lunar.

Pentru plata datoriilor de lucrări de pavaje pe anii din urmă, s'a prevăzut 100,000 lei. iar pentru noile lucrări de pavaje s'a prevăzut 80,000 lei.

S'au mai prevăzut apoi 70,000 lei pentru facerea unui local de şcoală primară şi o subvenţie de 25,000 lei pentru fondul de pensii.

Budgetul ordinar al comunei are la venituri 2,986,964 lei 80 bani, iar la cheltuieli 2,976,544 lei şi 67 bani, prin urmare un excedent de 10,420 lei şi 13 bani.

◕ Locuitorii din comuna Brăeşti, care au luat în arendă moşia cu acelaş nume, au reclamat prefecturei de judeţ că nu pot ara din cauză că societatea de aducerea apei la Iaşi a aşezat un mare număr de tuburi pe acea moşie şi în afară de aceasta zilele acestea urmînd a se începe lucrările în acea parte pentru a demarca zonele conductei de aducerea apei.

Locuitorii acelei comuni cer prefecturei să intervie la primăria de Iaşi ca să oblige societatea de aducerea apei să rîdice imediat tuburile de pe moşie şi tot odată ei să fie despăgubiţi băneşte de daunele ce le-au suferit din cauza acestor lucrări, căci condiţiunile lor cu arendaşul e ca perderile de pămînt să fie pe sama locuitorilor.

○ D. Gh. Panu maltratează, în ultimul număr al „Săptămînei", pe d. Th. Rosetti, prezidentul consiliului agricol superior:

„In aplicarea ei de la început se observă oare-care neexperienţă şi oare-care nedumeriri în capul celor însărcinaţi de lege pentru a rezolvi dificultăţile.

Să fie oare vina legei? Oare nu cumva în mare parte este şi vina celor cari sunt chemaţi a o aplica? Este uşor de pus în gura d-lui Theodor Rosetti cuvintele că legea este idioată. Cu aceasta n'ai dovedit nimic. Şi chiar dacă d. Theodor Rosetti s'ar fi exprimat astfel, crede d-sa că cu vorbe îşi poate declina răspunderea?

Legea se va aplica, cu concursul sau fără concursul d-lor, cu d-nul Theodor Rosetti, sau fără d. Theodor Rosetti".

● La seminarul pedagogic universitar au început în ultimul timp a se înscrie un foarte mare număr de licenţiaţi ai universităţei noastre, spre a face practica necesară pentru specialităţile în care şi-au obţinut licenţele, în vederea anunţatului examen de capacitate.

Numărul noilor înscrişi e atît de mare în cît nu se ştie de vor avea timpul necesar să facă cuvenitele lecţii de probă.

● In ziua de 5 Aprilie se va da vacanţie elevilor conservatorului de muzică şi declamaţie.

● Astă-noapte un incendiu a isbucnit la casele din str. Kogălniceanu, colţ cu str. Tăutu, locuite de d. căpitan Gheorghiu, care nu se afla acasă.

Sosind pompierii, au reuşit să localizeze focul.

Din cercetările făcute s'a constatat că focul a luat naştere de la bucătăria caselor unde se afla ordonanţa d-lui căpitan Gheorghiu.

Un lucru curios: ordonanţa a dispărut chiar în timpul incendiului şi nici până acum nu se ştie unde se află.

Parchetul fiind înştiinţat de acest fapt a orînduit o anchetă.

● D. Sihleanu, inspectorul învăţămîntului secundar, va sosi Luni în Iaşi, în anchetarea cazului Bălăcescu, la şcoala Artelor frumoase.

● Pe cînd în Cameră, cu ocazia discuţiei asupra legei trusturilor, căpiteniile liberale tună şi fulgeră în contra evreilor arendaşi, care s'au îmbogăţit pe spatele ţărănimei, actualul ministru de interne, intervine către toate Prefecturele de judeţ şi poliţie din ţară ca prin mijloacele de care dispune, să împiedece pe cît posibil emigrarea evreilor în America.

Mai zilele trecute un comisar s'a prezentat la o casă de vapoare din localitate şi i-a impus să nu mai elibereze pe viitor bilete de călătorie cu destinaţia pentru America.

● Concursul de medici primari de spitale a luat sfîrşit aseară.

Rezultatul, după toate probabilităţile, nu se va cunoaşte de cît mîine.

● Consiliul comunal a fost convocat în şedinţă extra-ordinară pentru Luni 31 Martie, la ora 4 p. m.

Consiliul se va ocupa cu: fixarea preţurilor la zilele de prestaţie; votarea de credite şi scutiri de taxe.

● In ziua de 30 Martie va avea loc la Pomîrla o serbare corală dată de elevii liceului de acolo, sub conducerea profesorului I. Ciocîrlan, absolvent al conservatorului nostru.

● Cu începere dela 12 Maiu, societatea funcţionarilor tramvaiului electric va începe a acorda ajutoarele prevăzute prin statutele acelei societăţi.

● Duminică 30 Martie, la orele 4 şi jumătate, va avea loc în Aula Universităţei, a doua conferenţă a d-lui Georges Beldiman.

D-sa va vorbi despre «Ibsen».

● Parchetul a fost înştiinţat că azi dimineată locuitorul Petru Leahu din Cotnari, pe cînd se ducea spre casă, a încetat subit din viaţă.

● Azi dimineaţă regimentul 13 Ştefan-cel-Mare, batalionul 4 de vînători şi escadronul de jandarmi călări din localitate, au plecat în marş la Rediul Mitropoliei, unde vor rămânea până mâine.

● Toţi primarii din comunele rurale din judeţul nostru au fost chemaţi pentru astă-zi la prefectură pentru a prezenta budgetele comunelor pe exerciţiul viitor.

● Comisiunea examinatoare a candidaţilor la posturile de medic secundar, va da în astă-seară rezultatul concursului.

● Ministerul instrucţiunei publice a cerut prefecturei de judeţ ca serviciul technic judeţean să întocmească de urgenţă planurile şi devizele reparaţiilor şi lucrărilor de restaurare a bisericilor din acest judeţ.

● In seara de 4 Aprilie va avea loc la institutul liceal de domnişoare din strada Carol, o producţiune literară muzicală, a elevelor acestui institut.

● Epitropia casei spitalelor sf. Spiridon a decis ca sezonul băilor Slănic, să înceapă anul acesta de la 15 Maiu.

● Poetul George Coşbuc va fi numit membru în comitetul teatral din Bucureşti.

● Sătenii din Şoldana au adus la cunoştinţa prefecturei că biserica din acel sat e cu totul deteriorată, cerînd ca să ia măsuri pentru restaurarea ei.

● Primarii comunelor rurale din judeţul nostru au fost convocaţi pe rînd la Prefectură pentru a se chibzui şi întocmi budgetul pe anul viitor.

Cum aceste budgete urmează să fie puse în concordanţă cu nouile reforme, ele nu se vor întocmi decît provizor, pe timp de trei luni, adică până la 1 Iulie, cînd se va stabili definitiv cifra veniturilor şi cheltuelilor.

Ori cum, budgetele cu greu vor putea fi echilibrate, întru cît veniturile sunt foarte slabe la multe comuni iar cheltuelile exagerate, faţă cu sarcinele ce li se impun de nouile legi votate de Parlament.

● D. colonel Musteaţă a decis ca soldaţii bacalauriaţi care au renunţat de a mai continua studiile la şcoala de ofiţeri în rezervă, şi s'au reîntors în localitate, să plece la Slatina.

In astăseară ei vor pleca sub conducerea brigadirului Osvald Racovitza la Slatina.

● **Judiciare.**—Afacerea escrocheriei tînărului Macri, despre care am vorbit eri a început a fi cercetată azi la parchet. Cofetarul Alexiade a fost supus unui lung interogatoc.

— La s. II a Curţei s'a judecat ieri apelurile procurorului şi al falitului Faibiş Buium din Huşi, căruia tribunalul de acolo i-a admis eliberarea pe o cauţiune de 1.500 lei. Curtea, primind apelul procurorului, a rîdicat quantumul cauţiei la 3000 lei.

— Un proces, interesant ca moravuri administrative, urma să se judece eri la s. II a curţei.

Ministerul de interne, motivat de un vot al Sinodului, dăduse, acum doi ani, circulări către primarii rurali, îndemnîndu-i să stăruo ca sătenii, cari trăesc în concubinaj cu sătence să se însoare legitim.

Neculai Pricop din comuna Tomeşti, judeţulul Iaşi, trăia şi el în concubinaj şi ajutorul de primar, P. Andrievici, îl sfătui să se însoare. Pricopie spune lui Andrievici că nu se poate însura cu concubina sa, divorţul seu de soţia sa legitimă nefiind terminat încă.

Dar Andrievici face hărtiile, ia două zeci lei de la Pricopie şi îl cunună la primărie.

Faptul se denunţă şi procurorul deschide acţiune publică, pentru bigamie, în contra lui Pricopie şi a ajutorului de primar, cari au fost condemnaţi de tribunalul s. II, primul la 15 zile închisoare al doilea la 100 lei amendă.

Eri, în apel, procurorul a declarat, în instanţă, că face apel a minima, de oare ce minimul pedepsei pentru bigamie este de un an.

— Rabinul Niemirower refuzînd să oficieze un jurămînt mare judaico, tribunalul s. II l'a invitat să esplice în scris motivele refuzului.

Rabinul înaintînd un raport netimbrat tribunalul l'a pus la dosar. Astăzi a înaintat un raport timbrat.

— Procesele contra direcţiei tramvaiului au continuat ieri pînă la ora 6. Avocatul direcţiei d. Nicolaide a opus o fine de neprimire susţinînd lucrul judecat, întru cît funcţionarii tramvaiului au fost achitaţi de orice penalitate.

D. Nicolaide va continua mîine, Sîmbătă, căruia i vor respunde avocaţii părţilor civile.

— Tribunalul s. II s'a pronunţat astă-zi în procesul d'intre principele Albaniei şi firma forestieră Vuk şi fiu din Budapesta, pentru daune. Tribunalul a respins acţiunea prinţului şi l'a condemnat şi la o mie lei despăgubiri.

● Faţă de epidemiile ce bîntuie în oraş, s'a dispus ca în timpul vacanţei de Paşti, toate localurile şcoalelor, clasele şi celelalte săli să fie complect desinfectate.

● In urma renunţărei ministerului de resboiu de a nu mai înfiinţa herghelia la Graşi, s'a însărcinat o comisiune, care va cerceta chiar zilele acestea locul convenabil unde poate fi înfiinţată herghelia ministerului de răsboiu.

După toate probabilităţile această herghelie va fi înfiinţată în judeţul Neamtz.

● Epidemia de febră-tifo dă a inceput să se întindă şi în comunele rurale.

In afară de cazurile constatate în comuna Şipotele, s'au mai constatat cîte-va cazuri şi în satul Măcăreşti, comuna Costuleni.

● Fraţii Dumitrescu Popescu celebrii artişti în înalta şcoală de gimnastică apar astă-seară Vineri pe scena Teatrului Circ Sidoli. De 15 ani ei au plecat din ţară şi prin superioritatea producţiilor lor artistice în această grea ramură, ei au obţinut enorme succese în circurile cele mai mari din toate continentele. Ei au aratat lumei întregi că ţara noastră posedă artişti de cea mai mare valoare, cari sunt capabili a rivaliza cu cei de peste hotare.

Mîndri de ţară şi originea lor, pretutindenea unde au apărut, au lasat ca afişul lor să anunţe: „Artişti Români". Ei au deja angajamente pentru străinătate şi imediat după ce isprăvesc ciclul de puţinele reprezentaţii din oraşul nostru, ei întreprind din nou un turneu în Franţa; Paris, Bordeaux, Lyon, Marseille etc.

E în deajuns să-i vedem o singură dată în uimitoarele lor producţiuni, pentru ca să ne formăm o imediată convingere că fraţii Dumitrescu-Popescu sunt incomparabile în arta lor, e ultimul cuvînt al exerciţiilor moderne pe bare americane.

Pe lîngă debutul artiştilor Dumitrescu Popescu. Programul cinematografului este cu totul nou, cuprinzînd ultimele apariţii ale casei Pathé Frères din Paris.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 28 Martie

Camera

— Şedinţa de astă-noapte —

Bucureşti. — Şedinţa se deschide la ora 9 jum.

La ordinea zilei discuţia pe articole a proiectului de lege a trusturilor.

Primul ia cuvîntul d. Dim. Sturza care arată că legea contra trusturilor este un compliment absolut necesar blocului de reforme propus de guvernul liberal pentru remediarea relelor evidenţiate prin răscoalele din prima-vara trecută. Se miră cum unii oamenii politici au putut combate cu violenţă şi răutate acest proect şi să considere ca dăunătoare pentru ţară măsurile prevăzute în acel proiect.

Un lucru este cert: fost-au sau nu revolte? Izbucnit-au ele la început în judeţele Dorohoi şi Botoşani, adică tocmai acolo unde funcţionează trusturile? Intră aceste trusturi cu o parte macar în cauza acelor răscoale? Trebuie deci să evităm şi această cauză a neorînduielelor şi a relei stări de lucruri existente?

Legea contra trusturilor este prevăzută în manifestul regal şi noi suntem legaţi cu acel manifest. De alt-fel arendăşia—din cauza indolenţei proprietarilor—a luat la noi o dezvoltare absolut nenormală. Din 3.800,000 ha cît posedă marii proprietari 2.000.000 ha sunt arendate. Văzutu-s'a în vre'o ţară ca 60 la sută din pămîntul marei proprietăţi să fie arendat?

In toate ţările din lume se duce o luptă crîncenă ca pămîntul să aparţie naţionalilor. Noi nu legiferăm contra evreilor—dar trebuie să căutăm ca exploatarea pămîntului să fie dată romînilor—mai ales cînd în 1905 Fişereştii exploatau 160,000 ha. Aş vrea să cunosc şi eu un romîn care exploatează o întindere atît de mare.

Şi dezvoltarea aceasta a arendăşiei aduce un spor de influenţă despre care cu drept cuvînt s'a vorbit şi sporeşte îndrăzneala arendaşilor, Ajunge spre a vă face dovadă asupra acestui punct cînd vă voi cita cazul cpntractului dintre d-nii Calmutzky şi Froim Fischer. D. Calmutzky îşi rezervă dreptul de a anula actul de vînzare şi arendă în caz dacă d. Fischer nu va deveni cetăţean romîn până 'n 1906. Se poate mai mare îndrăzneală? D-sa spune că legea trebue votată—prevăzîndu-se toate măsurile necesare pentru ca nimenea să nu fie nedreptăţit.

Se votează apoi articolele din lege cu următoarele modificări—**aşa cum au fost cerute de d. Take Ionescu în discursul pronunţat asupra acestui proiect.**

1) S'a prevăzut că cine-va poate ţinea mai mult de două moşii cu condiţiune ca întinderea lor să nu depăşească de 4000 ha.

2) Termenul de respectarea contractelor a fost fixat la 31 Martie 1912 —d. Sturdza ceruse până la 1913, dar în secţiuni s'a fixat până la 1912.

3) S'a lasat la facultatea arendaşilor să-şi aleagă moşia pe care voieşte să o păstreze în arendă iar restul să fie anulat.

4) S-a fixat la doi ani—în loc de un an cum era în proiectul iniţial—termenul de restituirea a avansurilor de arendă şi a cheltuielelor făcute pentru diferite îmbunătăţiri.

5) Părţile băltoase şi muntoase, pentru păşune, nu vor fi socotite în întinderea de 4000 ha.

Cercul studiilor conservator-democrate

Bucureşti.—Aseară a avut loc la clubul conservator democrat inaugurarea conferenţelor septămînale, în vederea vulgarizărei ideilor conservator-democratice.

D. Rădulescu-Motru, după ce anunţă înfiinţarea unui cerc pentru studiarea ideilor conservatoare democratice, spune că acest cerc îşi propune înainte de toate de a cerceta o sumă de chestiuni relative la starea populaţiunei rurale.

Inceputul îl face d. dr. Manolescu, care vorbeşte despre învăţămîntul rural, şi spune că acest învăţămînt se face în spiritul societăţilor moarte, că în capul elevilor se vîră o sumă de cunoştinţi banale, inutile, sau chiar vătămătoare şi nu se dă nici o pregătire serioasă pentru viaţa practică.

Dl. Gr. Tocilescu recunoaşte necesitatea învăţămîntului practic, dar cere să se menţie instrucţia în senzul părţei idiologice şi etice.

Sub nici un chip d-sa nu admite ca să se renunţe la această parte importantă a învăţămîntului primar.

D. Take Ionescu recunoaşte necesitatea reformei integrală a învăţămîntului urban şi rural, după cum este absolută necesară schimbarea felului de cum se face învăţămîntul secundar.

D-sa nu voeşte să anticipeze asupra modului cum trebue făcută acesstă reformă întru cît aşteaptă soluţia ce o va preconiza d. dr. Manolescu în conferenţa sa din săptămîna viitoare. De acum însă d-sa se declară partizan al menţinerei părţei etice şi umanistice a învăţămîntului primar.

D. C. Disescu intervine şi d-sa în discuţie şi îşi exprimă marea bucurie de a vedea înălţătoarea discuţiune care se urmează la inaugurarea conferinţilor cercului. Spune ca copilul la şcoală să fie deprins cu ideia că lumea este bună, căci viaţa practică de mai tîrziu îl va deprinde în deajuns de a cunoaşte gradul de bunătate a semenilor.

D. Barbu Păltineauu anunţă la sfîrşit că astă-seară va avea loc în sala „Edison" conferinţa d-lui C. Disescu despre „democraţia conservatoare" şi „naţionalismul" şi întrunirea ia apoi sfîrşit.

Banchet pentru d. A. D. Xenopol

Bucureşti.—Amicii şi admiratorii d-lui A. D. Xenopol îi vor oferi un banchet în Capitală în ziua de Mercuri 2 Aprilie.

Iarăşi al 9-lea minister

Bucureşti.—Chestiunea creărei celui de al 9-lea minister continuă să dea de furcă guvernului liberal.

In primul loc este nemulţumit d, Anton Carp, care este convins că un ministru muncitor poate foarte bine conduce toate serviciile pendinte astă-zi de acel minister.

Dacă d-sa a cedat la scindarea ministerului său, aceasta se datoreşte insistenţelor mari puse de fraţii Brătianu, dar sub nici un chip d-sa nu vrea să primească a conduce ministerul industriilor, ci reclamă pentru d-sa ministerul domeniilor pentru a prezida la aplicarea importantelor reforme pendinte de acel minister, în special a casei rurale.

Pe cînd însă d. Carp nu vrea să cedeze asupra acestui punct, brătieniştii şi d. Sturza sunt de acord asupra unui lucru ca d. Carp să treacă la ministerul industriei, chiar fără voia lui, şi sunt în mare desacord asupra persoanei care va fi viitorul ministru al domeniilor. Căci pe cînd d. Sturdza susţine din răsputeri pe d. V. Missir, brătieniştii susţin pe d. Al. Djuvara, care ar fi după spusa dumnealor, persoana indicată de întreaga majoritate a Camerei.

Comisia budgetară

Bucureşti.—Eri, după ridicarea şedinţei Camerei, la ora 4, comisia budgetară a lucrat sub preşidenţia d-lui Costinescu, ministru de finanţe.

D. Dim. Sturdza a stat tot timpul alături de d. Costinescu, de strajă, pentru a apara pe d. Costinescu de insistenţele deputaţilor care cereau modificări în budget. Junimiştii s'au obţinut de la discuţia în comisia budgetară.

D Take Ionescu luînd cuvîntul, a început prin a aproba încorporarea budgetului şi spune că acest lucru era să'l facă şi d-sa anul trecut—ceia-ce se poate vedea din expunerea de motive a budgetului acelui an—lucru ce nu s'a putut însă face din causa grabei cu care s'a votat anul trecut budgetul, în toiul răscoalelor.

D. Take Ionescu cere cîte-va modificări şi anume:

Lefurile funcţionarilor să fie sporite la toţi aşa cum au fost în 1901 şi cu această ocaziune a spus că diurnele deputaţilor nu vor putea fi sporite pînă nu vor putea fi sporite şi lefurile tuturor funcţionarilor.

A cerut cîte-va reduceri de impozit pe consumaţie: zahar, petrol, sare etc.

A criticat desfiinţarea impozitului pe chirii.

La evaluarea impozitului fonciar a propus să se scadă datoria hipotecară pe termene lungi şi a cerut ca cu vremea să se facă astfel ca impozitul pe moştenire se devie progresiv.

D. Costinescu s'a opus la schimbări de nomenclatură, cerute de d. Take Ionescu; de asemeni s'a opus la sporirea lefurilor tuturor funcţionarilor şi-a susţinut necesitatea ca aceste sporiri să se facă pe categorii de funcţionari şi treptat.

A admis însă ca justă cererea d-lui Take Ionescu în ce priveşte impozitele şi s'a pronunţat pentru impozitul pe venit şi progresiv.

Camera

Bucureşti.—Proiectul trusturilor a fost votat cu 65 voturi din 73.

D. Costinescu, depune proiectul prin care se desfiinţează taxa pe chirii.

Brătăniştii nu sunt mulţumiţi de modificările ce s'au introdus în proectul trusturilor şi vor stărui ca Senatul să le reducă.

*

La *Senat* dl. I. Grădişteanu vorbeşte în chestia personală cu d. V. Gh. Morţun.

Prima Societate de Economie

DIN

URBEA IAŞI

CONVOCARE

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi, sunt convocaţi în adunare generală pe **Duminică 30 Martie 1908**, ora 1 p. m. în localul propriu al Societăţei din str. Ştefan cel Mare şi Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni:

1) Raportul Comitetului de administraţie asupra mersului afacerilor Societăţei în lunile de la 1 Septembrie pîna la 31 Decembrie 1907.

2). Raportul Comisiunei de control privitor la constatările făcute de dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate, precum şi a operaţiunilor efectuate în intervalul de mai sus.

3). Alegerea comisiunei de control conform art. 29 şi 41 din statute pentru verificarea gestiunei pe timpul dela 1 Ianuarie—30 Aprilie 1908.

4). Decisiunea asupra propunerei făcute în şedinţa din 27 Mai 1907, spre a se acorda împrumuturi cu ipotecă în primul rang asupra imobilelor industriale.

5). Lămurirea dreptului de vot al femeilor măritate societare şi societăţilor.

6) Cestiunile rămase pendinte din Adunarea precedentă, precum şi cele ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Aceasta fiind a doua convocare, adunarea poate lua decisiuni obligatorii pentru toţi membrii Societăţei cu majoritatea voturilor asociaţilor presenţi, conform art. 53 din statute.

Preşedintele Comitetului de Administraţie

V. I. Radu

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea

la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bilete Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumàtate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.—lei	1/4	Un sfert	8.—lei
1/2	Una jumătate	16.—lei	1/1	loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicîu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carti

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 - PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile foduru lui de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON. PIORRY, ROGER, au obţinutăr ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi evitează iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de cóji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-decĭ anĭ a demonstrat că Eléxirul Guíllié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞI : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Stefan-cel-Mare—Iaşi

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftine

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie şi motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 400.—IAŞI, Duminică 30 Martie 1908

ŞEFUL

Azi Take Ionescu e oaspele Cetăţei noastre.

Take Ionescu vine la Iaşi de astă dată şi mai mărit, după marele discurs ţinut în chestia economică a trusturilor.

Netăgădnit că şeful nostru e într'o încordare de activitate, care-l pune într'o vădită superioritate tuturor oamenilor noştri politici.

Croit din o stofă superioară, şeful nostru a consacrat şi consacră ţării şi neamului său toată vlaga ingeniului său. Rădicat prin propira-i muncă, el şi-a croit o situaţie, care zi pe zi creşte nu numai în ochii prietinilor săi, ci chiar în acel al adversarilor săi naturali.

Noi, cei încălziţi de aproape de darurile superioare ale sufletului lui Take Ionescu, ne-am pus toată încrederea în el, că va duce pe căi bune şi pline de izbîndă acţiunea politică a partidului conservator.

Rare ori s'a văzut atîta elan şi unire sufletească între şef şi partid şi între partid şi şef ca în acţiunea dusă de la 27 Ianuarie la 3 Februarie, cînd cu închegarea politică a partidului conservator sub haina sa democratică!

Era un destin al cerului ca fiul burgheziei să fie recunoscut de Şef al unui partid conservator, ca un fel de răspuns şi închegare a evoluţiei politice operată în cei 20 de ani din urmă.

Activitatea politică a unui om de talia lui Take Ionescu nu-şi putea găsi ecou de cît în sînul unui partid conservator, căci pe cînd la liberali curentul merge spre stabilirea *autorităţei descendenţei paternele*, la conservatori era în drum de creştere autoritatea *muncii* şi *talentului*.

La liberali curentul reacţionar şi retrograd mînă spre şefie pe Ionel Brăteanu; la conservatori suflul evolutiv al democraţiei a impus ca şef pe Take Ionescu!

Care om politic ca Take Ionescu şi-a făcut o doctrină prin contactul cu partidul, cu ţara!

De mult Take Ionescu nu-şi mai aparţine sie-şi ci partidului, ţării, neamului!

Nulla dies sine linea, ziceau străbunii; nici o clipă n'a trecut pentru Take Ionescu, în care el să-şi fi întrerupt contactal cu partidul.

Din acest contact el a eşit mare, căci avea însuşirile fireşti de a fi mare, dar şi partidul a eşit închegat în aşa măsură, cum s'a manifestat la constituirea sa.

Astăzi cînd cele 2 partide zise istorice dau dovadă de lipsă de omogenitate, de unitate sufletească, căci la fiecare pas apar deosebirile de vederi la fruntaşii lor, singurul partid care întruneşte condiţiunile morale de a face operă salutară de guvern, e acel condus de Take Ionescu.

Experienţa şefului ca barbat de stat l'a făcut aşa de necesar ţării, că cuvîntul lui e ascultat ca o dogmă de toţi, şi cine va veni să scrie istoria politică a zilelor de la 12 Martie 1907 încoace, va vedea că cel care a avut cuvîntul precumpănitor în directiva afacerilor, acel care a dat nota dreaptă şi înaltă patriotică a fost Take Ionescu.

Şi care om politic a dat în zile aşa de mari şi solemne mai multă pildă de abnegaţie ca şeful nostru!

Increzător în puterile lui, el nu caută nici rîvneşte puterea. El ştie că puterea vine fără să fie căutată, căci cine caută puterea şi-i sacrifică totul ei, n'are capacitatea de-a o deţinea.

Nu puterea este idealul unui om politic superior. Adesea-ori puterea este un prilej de uzare de forţă, de popularitate, şi omul politic trebue s'o primească ca o sarcină, nu ca un drept.

A servi ţara, şi a o servi cît mai bine, cu ceia ce are mai bun de dat sufletul său, iată ţinta spre care rîvneşte omul politic.

Şi poţi servi ţara nu numai deţinînd puterea, ci înlesnind celor ce deţin puterea calea cea bună a legiferării spre binele obştesc.

De un an de zile cumpăna politică stă *în cuvîntul luminat* al lui Take Ionescu, şi punctul culminant al acestui *cuvînt luminat* a fost în discuţia legei economice a trusturilor.

Şeful ne vine mărit la Iaşi; şi cetatea noastră care se făleşte că numără între cei mai aleşi ai săi cetăţeni pe şeful nostru, ştie să-l primească cu căldură, căci aici la Iaşi Take Ionescu şi-a făurit drepturi neşterse la atenţiunea noastră a tuturora.

Aici evoluţia politică a partidului conservator s'a operat întreagă în direcţia pe care a ştiut s'o impună şeful, căci prezidentul nostru e sufletul viu şi real al acestei evoluţii.

Moldova întreagă şi Iaşii în special au răspuns fără ezitare la apelul lui Take Ionescu.

Fie bine venit la noi.

* * *

Sporirea lefei primarului

De sigur că foarte puţini, dintre acei cari sunt în curent cu mersul lucrurilor din sînul partidului liberal local, sunt necunoscători ai împrejurărilor care au făcut ca d. Gane să fie astăzi primarul Iaşilor. Ei ştiu bine că acest primariat—mai mult de nume de cît în fapt—este rezultatul unor combinaţiuni şi concesiuni reciproce între cei doi matadori, cari au avut rolul de distribuitori ai demnităţilor, atunci cînd partidul liberal a venit la putere.

Şi iarăşi foarte puţini dintre aceşti cunoscători ignorează întru cît folosul general se resimte în bine sau în rău de trecerea d-lui Gane la primăria de Iaşi. Cu toţii ştim că d. Gane are astă-zi o concepţie foarte simplistă despre politică, şi că confundă de multe ori dragostea binelui public cu dragostea pentru ai sei—aceasta fiind-că d-sa este astă-zi, ca şi odinioară, „un bun părinte de familie".

Şi lucrul acesta nu trebue luat cu totul în senzul cel rău. D-sa nu aduce prin aceasta vr'o atingere prea gravă interesului public, doar atît că d. Gane nu poate concepe politică fără buna stare a acelora care-i sunt şi trebue să-i fie dragi.

Lucrul ie explicabil, dacă nu scuzabil, şi în cele din urmă n'ar constitui o primejdie prea mare, dacă n'ar interveni şi exagerare.

Or, se pare că d. Gane se află astă-zi la această etapă, că d-sa începe să neglijeze un element foarte important: măsura.

Căci dacă nu putem pretinde cui-va să aibă măsura exactă a superiorităţei, nu se poate admite ca la acel cine-va să dispară conştiinţa inferiorităţei vădite.

Dacă aceasta din urmă nu mai există se întîmplă ceea ce se întîmplă cu d. Gane astăzi: jigneşte prin actele sale bunul simţ.

Şi este evident că bunul simţ a fost nesocotit atunci cînd d. Gane a găsit de cuviinţă să-şi mărească leafa cu 100 lei lunar.

Prin ce se poate justifica această augmentare? Noi nu suntem pentru munca neresplătită, căci sistemul acesta are mari inconveniente, între care în primul loc neglijenţa, întru cît trebue să-ţi îndrepţi munca în altă parte spre a-ţi agonisi cele trebuincioase. Dar nici nu putem admite sporiri ca acele ale d-lui Gane. Pentru ceea ce face d. Gane la primărie era suficient şi 900 lei lunar—dacă nu cum-va poate chiar prea mult.

Aşa cum a procedat actualul primar, sporul acesta de 1200 lei anual este menit a învedera în mod definitiv concepţia politică a acestui „bun tată de familie".

Noua dovadă era, însă, de prisos pentru cei iniţiaţi—şi în or-ce caz prea costisitoare pentru comuna Iaşi.

Paguba Epitropiei

Am frunzărit budgetul Epitropiei aşa cum a fost întocmit şi înaintat parlamentului. Dela primele rînduri epitropii constată că „principalele venituri ale casei sfîntului Spiridon sînt arenzile moşiilor. Creşterea ori scăderea arenzilor influenţază hotărîtor asupra mersului întregii instituţii a Sfîntului Spiridon, pentru că nu-şi poate crea alte venituri, cu care să îndestuleze nevoile spitalelor, ospiciilor şi celorlalte instituţii, pe care le întreţine".

In răstimpul ultimilor 7 ani veniturile Epitropiei din arenzi au crescut de la 900.000 lei la 1.300.000 lei, adică cu peste 40 la sută. Această creştere colosală în venituri a înlesnit un zbor în îmbunătăţirile de adus spitalelor şi tuturor aşezămintelor atîrnătoare de Epitropie. In locul venitului fixat prin cupon, epitropia îşi vede veniturile supuse fluctuaţiunei situaţiei agrare.

Din cele 64 moşii, din care 5 în Basarabia, Epitropia caută în regie 14 moşii al căror venit l'a evaluat la 235.574 lei; a arendat la obştiile sătesti 6 moşii integral, în sumă de 646.227 lei; faţă cu 826.312 lei ce plătesc arendaşii. Din arendaşi avem 27 romîni din numărul de 44 al arendaşilor casei.

Toate acestea arată că puterea economică a sătenilor luată în totalitatea lor e destul de înfloritoare, căci ei pot garanta casei rotunda sumă de 650.000 lei arenzi.

Epitropia conservatoare a înlesnit lăţirea arendării la obşte, luînd toate garanţiile cerute! Epitropia liberală a dus mai departe sistemul, mai ales că şi împrejurările au silit'o la aceasta.

Numai dela moşia Puţureni diferenţa de arenzi dela arendaşi la obşte e de peste 30.000 lei anual, căci de unde se lua arendă neto 71.000 lei, azi obştea abia dă 52.000 lei fără dări şi accesorii.

Fixarea forţată a preţurilor a adus scăderea arenzii într'un mod aşa de simţitor. Expunerea de motive nu ne spune alt amănunt asupra acestei scăderi de arendă, de cît zice textual: „rezultă o diferenţă în minus de 65.075 lei; *acesta este sacrificiul destul de însemnat făcut de Epitropie pentru dămolirea mişcărilor săteşti şi pentru liniştea ţării.*

Supt forma bombastică a frazei sforăitoare şi demagogice am vrea să ştim felul cum se deduce această pierdere şi scădere de arendă, căci dacă îmbinăm şi evaluările cu aproximaţie la venitul moşiilor exploatate în regie, se prea poate ca diferenţa la sfîrşitul anului să fie mai mare, dat fiind greutăţile de la încasat cîşturile.

Obştiile sătesti se prezintă destul de bine; forţa lor economică va merge crescînd căci dacă azi ele pot garanta Epitropiei plăţi de cîşturi în sumă de 650.000 lei, ce vor fi mîine cînd puterea lor se va încinci; deci nu-s scăderi de arenzi acolo unde forţa economică prinde temei.

Pentru moment Epitropia pierde 65.075 lei de dragul mişcărei anarhice de astă primavară.

Vorba ceia: cine plăteşte? *E-pi-tro-pi-a.*

PICTORUL OCTAV BANCILA

Incă un suflet de poet care se manifestă cu acelaş curaj ca şi marii noştri scriitori, Vlăhuţă şi Caragiale. E pictorul Octav Băncilă.

Poetul Vlăhuţă ne-a aratat în versuri lapidare *o cauză* a dramei sîngeroase din 1907. Caragiale, în stilul său impecabil, *o altă cauză*; iar acum pictorul O Băncilă, cu un gest puternic, ne dezvălue un colţ al acestei drame, desigur cea mai dureroasă din cîte a existat vr'o dată în ţara noastră.

Pictorul Băncilă e un curajos ca şi Vlăhuţă, ca şi Caragiale.

In viaţă nu sunt curajoşi decît aceia cari au o doză puternică de simţire şi de convingere. Şi cînd e vorba de dreptate şi de adevăr, un act de curaj preţueşte de multe ori cît zece acte de prudenţă.

Cît trebue să sufere, mai ales oamenii politici, dornici de a lupta pentru adevăr şi dreptate, dar cari, din lipsa de curaj, nu pot să sfarme lanţurile unor împrejurări vitrige care îi ţin încătuşaţi.

Desigur, mulţi vor fi impresionaţi în mod straniu în faţa tabloului *1907* al pictorului Băncilă.

De ce atîtea grozăvii desfăşurate pe pînză? se vor întreba unii. Simţit-a oare pictorul toate acestea?, se vor întreba alţii.

Cine nu-şi aduce aminte cu cîtă răutate au fost primite *1907* ale lui Vlăhuţă şi Caragiale. Unii, mai cu samă din tagma politicianilor, au mers cu răutatea pînă acolo, afirmînd că Vlăhuţă şi Caragiale au pierdut mult în faţa opiniei publice, scriind pe *1907* al lor. Eu cred cu totul din contra.

Ei, ce voiţi! Se vede că nici Vlăhuţă nici Caragiale, precum desigur nici pictorul Băncilă n'au venit pe lume cu menirea de a legăna somnul celor prea fericiţi.

Hotărît, Octav Băncilă e un pictor care din punctul de vedere al concepţiei, şi-a croit o cale a lui proprie în ţara noastră.

Fire de artist prea simţitoare, el nu putea să nu fie sguduit puternic de evenimentele dureroase din primăvara anului 1907.

Cîţi din noi n'am vărsat lacrimi de durere în acele momente. Cunosc studenţi, fii de săteni, cari, în timpul răscoalelor, plîngeau ca nişte copii, gîndindu-se că poate în momentul acela părinţii lor, fraţii lor stau în bătaea focului ucigător, dar neavînd nici o putere, nici un dar artistic la îndămînă, ei îşi înecau durerea în lacrimi.

Ei bine, pictorul Băncilă, cu darul lui de artist, le uşurează azi durerea. El le spune azi că suferinţele celor mulţi şi obijduiţi nu se uită. El a immortalizat acele suferinţi în trăsături artistice şi viguroase.

Contemplînd un astfel de tablou, de sigur devenim mai buni, mai umani. De ce oare nu înţăleg aceasta aceia cari nu voesc să îngădue un colţ de lumină acestei bucăţi de pînză ruptă din sufletul artistului? Nădăjduesc însă că opinia publică va avea îndestul curaj ca să îndrepte această atitudine pe cît de neînţeleasă pe atît de copilărească.

Această ultimă pînză care face parte din un ciclu de pînze ale pictorului Băncilă spune multe adevăruri, poate prea multe pentru acei cari nu sînt încă complect smulşi din atmosfera comună a vieţii noastre de azi.

Cele două planuri de cadavre din faţa tabloului, executate cu măestria pictorului stăpîn pe penelul lui, ne arată jertfa de sînge pe care, şi de data asta, a trebuit s'o facă tot cei umiliţi, pentru dezrobire.

Paroxismul dramei e închegat în martirul din planul al doilea care, în agonia morţii, muşcă pămîntul de durere.

Ce atmosferă de chinuri sfăşietoare pluteşte în jurul soldaţilor cari sapă groapa părinţilor şi fraţilor lor, pe cînd soarele, mijind în dosul unei pînze subţiri de nour, stropeşte cu razele sale trupurile celor căzuţi, dînd astfel ultima binecuvîntare cerească: „Să fie numele *Dreptăţii* slăvit, că a voastră va fi împărăţia pămîntului".

P. Bujor.

OAMENI ŞI LUCRURI

ŞOARECELE

...Intăiu răsună un ţipet de spaimă, strident şi lung; apoi—un hohot de rîs umplu camera... Trecerea aceasta bruscă îmi trezi curiozitatea şi mă făcu să aflu întîmplarea, o nespus de banală întîmplare...

Servitoarea, ocupată cu aranjarea unor saltare de hîrtii şi imprimate prăfuite găsi, pe neaşteptate, între foile unei cărţi,—trupul uscat şi pipernicit al unui şoarece...

Numai după culoarea pielei doară şi după forma păstrată de rămăşiţa corpului se mai cunoştea micuţul animal, din care se uscase ciolanele şi dispăruse muşchii...

Cînd şi cum pătrunsese în sertarul întunecos? Cine poate şti! L'a mînat acolo foamea şi lăcomia; în mormanul de cărţi şi hîrtii şi-a amăgit stomacul cîtva timp până ce, lipsit de hrană, de apă, de aer, s'a sfîrşit între filele roase ale unei cărţi, înnăbuşit, pierind într'o tortură groaznică, fără să-i ştie cineva de urmă, fără să-i poată da cineva un ajutor,—şi acum de-abia, după cine ştie cîte luni de zile, i s'a descoperit scheletul presat între foile învechitei cărţi, spre spaima şi hazul servitoarei care a comunicat numai decît stăpînei întîmplarea...

Ce banală şi uricioasă întîmplare!

Şi cu toate aceste nu ştim cum se face că în acest moment mă urmăreşte imaginea şi par'că mă enervează, obsedantă, soarta neînsemnatului rozător, duşmanul primejdios al bibliotecelor, distrugătorul volumelor, oaspetele scîrbos al sertarelor şi manuscriselor noastre. Şi nu ştiu prin ce asociaţie de idei m'a purtat gîndirea la soarta unor vieţuitoare mult mai sus puse,—la unii dintre noi înşine...

Ca şi rozătoarele acele, noi aşteptăm tăcerea sării, singurătatea nopţii pentru a ne înfunda cu mintea—nu cu dinţii, ce-i dreptul—între foile tomurilor vechi unde căutăm hrana minţii.

Şi atît de mult ne absorb adeseori cărţile încît, fără să ne dăm samă, lăsăm mereu, mereu cîte ceva din fiinţa noastră, din vlaga noastră, din existenţa noastră între paginile acelor cărţi.

Cea mai bună vreme de trai şi de plăcere ni se consumă acolo şi în loc de a lua partea cuvenită la existenţă şi la voioşie, la libertate şi la frumuseţe, ne stingem privirea şi ne istovim gîndul, primblîndu-le în lumina îndoelnică a cărţilor roase, căutînd în ele, numai în ele, înţelepciunea şi rostul vieţei,—fără să avem măcar scuza foamei şi a lăcomiei,—mai de ertat şi mai de înţeles, a uriciosului animal...!

...Şi astfel ne surprinde vremea cu tinereţa trecută, cu vigoarea ofilită, cu corpul trudit, cu ochii osteniţi, — iar toate aceste au fost perdute acolo, între foile cărţei, irosite în tăcerea sărilor tîrzii, jertfite pe altarul unui bizar instinct de a „roade" cărţile; astfel s'au îngropat acolo tinereţe, putere, muşchi şi întocmai ca pe sărmanii şoareci, timpul ne va regăsi scofălciţi şi săcătuiţi de o stranie boală a civilizaţiei—boala cetitului.

...Fireşte, e un simplu joc îndrăsneţ de imaginaţie şi nu facem nici unui om învăţat şi modern ofensa de a-i asămăna activitatea şi soarta ca ale şoarecelui uricios pe care moartea l'a surprins între cărţile sertarului meu...

Rodion

Simbolisto-decadentă

Literatura nouă.—Apus şi răsărit.—Simbolismul.—Definiţie grea.—Imitaţie sau originalitate.—Aprindeţi torţele!—Versuri şi proză.

Acum de curînd ziarele din capitală anunţau într'o notiţă identică apariţia unui nou organ literar: „Revista Celorlalţi" — publicaţiune simbolistă-decadentă, avînd numeroşi şi cunoscuţi colaboratori.

Intr'un număr anterior al „Opiniei"—înainte de apariţia primului număr al „Revistei Celorlalţi" s'a comentat titlul cam curios al revistei, relevîndu-se nota cam pretenţioasă ce se degajează din el.

Acum—în sfîrşit—avem revista aevea şi putem să ne dăm seama *de visu* despre viitoarea activitate literară a nouei grupări şi cam la ce înălţimi se va ridica şcoala simbolistă.

...Dar pentru mulţi termenul acesta de „simbolism" e încă prea puţin lămurit. Iar încercările de a clarifica înţelesul lui ne inspiră frica de a... nu-l întuneca încă şi mai mult. Căci aşa se întîmplă în cele mai multe cazuri, de cîte ori criticii se încumetează a lămuri senzul „simbolismului" şi o dovadă despre aceasta ne-a dat încă odată „Viaţa Românească" unde găsim, în ultimul număr, un articol al d-nei Isabela Sadoveanu despre „Simbolism".

Acum zece, cinsprezece ani în literatura Apusană, cu deosebire în Franţa şi Belgia, simbolismul era „en vogue". Se părea că în adevăr marea reacţiune anunţată acum un sfert de secol în contra formei clasice, parnasiane stă să se întemeieze, să se înrădăcineze adînc, mulţumită unor talente strălucite ca Verlaine, Maeterlinck, Verhaeren, Henri de Regnier, Jean Moréas, Kahn, Rimbaud şi alţii.

*

Ce vroiau simboliştii?

Se pare—căci o definiţie clară nu ecsistă—că urmăreau un efect muzical mai pronunţat al versului; simbolul—avea să ţină locul expresiunei precise, pozitive din cale afară lămurită; ei comptau mai mult pe puterea sunetului, a vocalei combinate, de cît pe concisiunea şi forţa suggestivă a termenilor înşişi; cu alte cuvinte idealul lor nu era „cuvîntul ce exprimă adevărul", ci armonia sunetului care trezeşte o anumită senzaţie şi imagine. De aci şi faptul că drept definiţie a simbolismului a făcut încunjurul lumei acea curioasă născocire de poetică colorată a lui Rimbaud, cunoscută şi la noi sub prizma ridicolului cum ne-a înfăţişat-o Gherea odinioară:

A noir, I rouge, U vert, O bleu, voyelles,
Je dirai quelque jour vos naissances latentes

Promisiunea lui Rimbaud nu s'a împlinit, după cum nu s'au realizat nici falnicele făgăduieli ale întregei şcoli simbolisto-decadente: căci de simbolişti s'au alipit decadenţii, toată bohema literară care aducea numai capitalul unei vieţi şi

maginații desordonate și care a făcut să aibă atîta răsunet opera lui Max Nordau: „Dégénérescence“ grație căreia în mare parte fu compromisă faima literară a simboliștilor. Școala lor nu s'a ținut de cuvînt. In afară de puține talente mari, simbolismul n'a mai produs nimic. O parte din adepții lui s'au „cumin--ît“. Henri de Régnier e astăzi candidat la Academie unde a pătruns un «bohem» ca Jean Richepin. Maeterlinck face știință poetică sau scrie lucrări limpezi ca „Monna Vanna“.

Cine se mai alarmează de revoluțiile literare ale d-lor Moreas și Gustav Kahn? Iar versul preferat în Franța este tot cel clasic în care au scris Lamartine, Masset, Hugo, Lecomte de Lisle, Hérédia, Baudelaire, Sully Prudhomme, Rostand și atîți alții.

In ultimul număr din „Mercure de France“ Ed. Dujardin recunoaște că simbolismul n'a dat în literatură o operă durabilă și crede că poate o va putea realiza în... muzică. Era și mai firesc s'o caute acolo!

*

Dar noi cum stăm cu „Simbolismul“? Odinioară gruparea restrînsă a d-lor Macedonski, Mircea Demetriade, Obedenaru a isbutit să atragă atențiunea, mai mult pentru că în Apus simbolismul, decadentizmul, misticismul, obscurantizmul erau la modă.

Acum cei din jurul nouei publicațiuni «Revista Celorlalți» ne promit orizonturi noui, artă nouă și bat la poarta luării aminte cu glasul cam umflat, cu tonul cam emfatic, investindu-se cu titlul de «preoții religiei de mîne»:

„Este bine să se știe de către toți care se interesează de mersul literaturei în țara noastră, ce vor acești cîți-va tineri care au curajul să se rupă din gloată.

Ei nu sunt nici alchimiști căutători de pietre filosofale, nici inventatori moderni. Ei nu sunt de cît expresia fatalelor legi ale evoluției. Ei nu caută lucruri nuoi, căci lucruri noui nu există. Ei nu caută de cît forme nuoi pentru lucrurile vechi.

Pentru a'și închipui o nouă artă, ei zdrobesc arta veche. O sdrobesc însă nu pentru a o distruge, ci pentru a da noui forme ruinilor.

Pentru trecut ei nu au nici o dragoste. Pentru trecut nu pot avea de cît respect. Dragostea însă și-o rezervă pentru viitor.

Libertatea și individualitatea în artă, părăsirea formulelor învățate de la cei mai bătrîni, tendința spre ceea ce este nou, ciudat, bizar chiar, a nu extrage din viață de cît părțile caracteristice, a da la o parte ceea ce este comun și banal și a nu da atenție de cît acelor prin care un om se deosebește de altul, iată cîte-va din principalele jaloane cu care cei cîți-va au curajul să-ți însemne calea lor.

...Aprindeți dară torțele!...“

*

Iar ca ilustrațiune a școalei noui avem o poezie de Eug. Stefănescu, unde nu lipsea tradiționalele jocuri de culori:

Iarăși mi-am visat castelul
Alb din insula tăcerei —
Cu lumini în flori de crin,
Cu femei în rochi de iris,
Și de aur, parfumate,
Cu minuni în rochi albastre,
...Nimfele cu părul galben
Și ciorapi trandafirii
Mi-am visat salonul verde
Și vitrinele aurii...

...Am văzut ninsoare roză
Stîlci de zahăr, piersici albe
Și oglinzi care trăiau,
Am sorbit din violetul
Atmosferelor nervoase,
Și-am băut parfum de sînge
Și de carne de femeie
Și șampanie de flori.

Dacă însă gama de culori și nuanțele de zori, viori, fiori și flori nu ne supără auzul cel puțin, nu pricepem modelul de proză ce ni se servește și în care ne întîmpină „graiu topitor“, „grupuri greșelnice“, „umblet aieric“, „goană haihnie“, „fier năsălnic“, „mulțimi împrilosite“, „nebunii sparii“, „rînduri tristelnic de rare“, „om vrajnic“, „lacrămi navalnice“, „femee vârtoșelnică“, „măreție lăptoasă“, „ochi omătoși“, „corp cășos“, „minți zălude“, „figuri cugetoase“, „plete sfredelinde“, „ochi noptoși“, „fire mutăcioasă“ și atîtea alte expresiuni deopotrivă de... cășoase.

Iată de ce privim, încă, cu scepticizm încercarea tinerilor „celorlalți“ și dacă vedem torțele arzînd, nu vedem încă forțele producînd.

A.

Discursul d-lui A. D. Xenopol

Rostit la serbarea de la 25 Martie 1908 în sala Ateneului din București

Nu serbați un om, ci o faptă, cu toate că faptele istorice și sociale sunt legate de persoane. De aceia voiu fi nevoit, contra obiceiului meu, de a vă vorbi implicit de mine.

Lucru pentru care, de altfel, nu simt nici o plăcere.

Nu era lucru ușor ca un profesor romîn să țină la vestita universitate din Paris un curs asupra unei materii ca pe acel care l'am ținut eu, și nu era ușor din următoarele puncte de vedere:

Mai întâi, pentru a putea ține un curs la Sorbona, trebue ca consiliul facultății respective să voteze autorizarea în unanimitate, asprime ce'și are motivul său de a fi în paza în care francezii țin înalta lor instituție, apoi mai era împrejurarea că romînii pînă acum s'au distins foarte puțin pe tărîmul culturei generale, încît ei nu prea sunt cunoscuți în Franța, în această privință Dacă ar fi fost un englez, un german, un italian care să țină un asemenea curs, lucrul nu ar fi fost extra-ordinar, întru cît aceste popoare sunt toate din aceiași familie și pe același tărîm de cultură,—și cu toate acestea, cînd vreun profesor de la aceste popoare ține un curs la Sorbona sau la Collège de France, el se crede foarte onorat pentru că orice s'ar zice, tot Parisul a rămas pînă acum consacratorul reputațiilor universale și cum s'a spus prea bine: creierul lumei.

Dar ca un romîn, un membru al unui popor pînă acum necunoscut în cîmpul cel mare al civilizației, să urce treptele Sorbonei, era ceva cam afară din cale și trebuia să fie bine înarmat pentru a nu risca o primire nesimpatică din partea exigentului public francez.

Mai era încă o greutate, cînd e vorba de-a se ținea o singură conferință, lumea vine de curiositate, oricine ar fi vorbitorul, cînd însă sunt să se țină zece lecții, acel care face asemenea îndrăzneață întreprindere, riscă, dacă nu știe, să ferece interesul ascultătorilor, să rămîie cu sala goală la a doua sau a treia.

Nu numai atîta, francezii sunt un popor care pun mare preț pe formă, rostindu-și lecțiile în limba cea mai îngrijită și căutînd să facă ca ideile ce le emit să se alipească de suflet și prin mijlocirea frumosului, trebuia deci ca ideile mele, de care nu mă temeam că nu vor plăcea întrucît sunt un mănunchi bogat de cugetări și adevăruri nouă, asupra naturei istoriei, să fie îmbrăcate și în o formă plăcută și o limbă aleasă, și pot să mă măgulesc că și în această privință am răspuns așteptărilor.

Intr'un cuvînt, onorată adunare, cursul meu a izbutit pe deplin și nu voesc să vă aduc altă dovadă culeasă de prin presa străină, de cît împrejurarea mult mai însemnată că, în urma succesului dobîndit de mine la Sorbona, am fost chemat, să țin în Noembrie viitor un șir de alte opt lecțiuni asupra istoriei și stării sociale a Romînilor, la *Collége de France*, unde în anul trecut fusese chemat marele istoric italian Guilelmo Ferraro.

Onorată adunare, serbarea de azi are însă o mare însemnătate morală.

Ea arată unde se poate ajunge cu munca și stăruința, căci rezultatele obținute de mine la Paris, nu sunt rodul unei improvizațiuni momentane, ci unei lucrări stăruitoare și încordate de 27 de ani, în timpul căreia am fost pe rînd, coronat de Academia franceză, onorat cu scrierea unei prefețe magistrale de către fostul ministru al instrucției al Franței, Alfred Rambaud, la cele două volume publicate în franțuzește: *Histoire des roumains de la Dacia Trajan*; cu alegerea mea de corespondent al Institutului de Franța, care a avut de urmare chemarea mea la Sorbona și acum la *Collége de France*, cea mai înaltă distincțiune, pe care știința europeană poate s'o acorde unui străin.

Măsura civilizației noastre sta în gradul nostru de apropiere de civilizația apuseană, căci suntem o frîntură din marele corp al imperiului roman, zămislitorul civilizației moderne, aruncat aici, la hotarele răsăritului, prin o providențială cucerire, și acest vechi strat cultural al minței noastre, după ce a stat înăbușit zeci de secole sub urgia timpurilor, cînd razele deșteptării au venit iar să'l lumineze, s'a îndreptat iarăși spre apusul din care se trăgea. Pasul ce s'a făcut prin ținerea unor prelegeri în centrul intelectual al lumei apusene, însemnează un pas spre progresul țării și al poporului nostru.

Doresc ca exemplul dat de mine să cadă ca o rază deșteptătoare în mintea tinerilor ce mă ascultă pentru că cu toții să se întreacă de a ajunge acolo unde o muncă și o sărguință neîntreruptă m'au urcat pe mine. (Aplauze, ovațiuni nesfîrșite).

Litere-Științe-Arte

Academicianii.—Pentru cele trei locuri vacante în sînul „Academiei Romîne“ se zice că sunt indicați a fi aleși scriitorii N. Gane, Duiliu Zamfirescu și G. Coșbuc. Știrea circulă prin ziare și e posibil să fie perfect adevarată.

Sunt trei nume cunoscute, toate legate de cîte o activitate literară fecundă deși cu totul osebită. D. Gane —despre a cărui activitate poetică nu vor vorbi istoricii viitori—rămîne autorul unui număr de frumoase nuvele, la care însă nu ar fi trebuit să adaoge prea numeroase „amintiri“ publicate în anii din urmă și scrise cu o neglijență bătrînească de neiertat și—poate—nici traducerea „Infernului“.

Duiliu Zamfirescu e un mare talent poetic, un „clasic“ în ale versului și autorul unor remarcabile lucrări în proză, deși nu chiar de mîna întâi.

Poetul Coșbuc, extraordinar de abil mînuitor al versului romînesc, fecund și neobosit făuritor de strofe minunate are, pe lîngă aceste mari însușiri, defectul de a-și fi încheiat activitatea literară propriu zisă prea din vreme, în dauna literaturii.

In afară de Academie vor rămînea însă—în caz cînd știrea se adevereşte—alți trei scriitori: I. L. Caragiale, necontestat cel mai mare scriitor romîn după moartea lui Eminescu, prozatorul absolut clasic și, pe lîngă aceasta, unicul însemnat dramaturg romîn. Ce ar putea prezenta oare d. N. Gane în cumpănă cu opera lui Caragiale?

D. Delavrancea, autorul atîtor nuvele scrise într'un graiu de o bogăție unică, cel mai viguros și mai fermecător povestitor al nostru.

Iar dacă acești doi mari reprezentanți ai prozei romîne au neajunsul de a face—unul mai de curînd, altul mai de mult timp—politică militantă, de ce rămîne în afară de Academie cel de al treilea: Al. Vlăhuță, poet de mîna întâia, prozator excelent, cronicar delicios, beletrist admirabil? D-sa are de asemenea un mic... păcat: fabula „1907“...

*

A apărut în editura Petroff din Bărlad «Călăuza practică legală și exactă a Măsurătoarei ogoarelor». Prețul 3 lei.

*

«Le Cobzar» se intitulează o dramă lirică a d-rei Elena Văcărescu. Ea va fi representată pe scena teatrului din Monaco sub îngrijirea admirabilului artist și impresariu Raoul Günsburg.

*

Din Bruxelles se anunță că inginerul Tournay a primit din partea comitetului expoziției universale bruxelese din 1910 însărcinarea de a construi un turn uriaș, de 400 metri înălțime, adecă cu 100 metri mai mult ca turnul Eiffel.

Costul construcțiunii va fi de 1,200,000 franci. Turnul e menit a aduce mari foloase telegrafiei fără sîrmă.

*

O placă comemorativă va fi pusă la casa unde s'a născut în 1831 inventatorul automobilului cu benzină, Siegfried Marcus. El s'a născut în orășelul Malchin din Mecklemburg dintr'o familie israelită, a învățat mecanica și a locuit mult timp la Hamburg, iar de la 1852 în Viena unde a lucrat în laboratorii chimice și a făcut cîteva importante descoperiri. (Primul seu automobil cu benzină l'a terminat în 1875 și se află încă în pastrarea clubului de automobiliști în Viena.

*

«Arta pentru toți» — așa sună programul pe care l'a desvoltat ca o supremă cerință socială marele scriitor Anatole France la un banchet de intelectuali. Vom reproduce în numărul viitor pasagii din acest important discurs-program.

*

«Gaulois» povestește că pe bordul vaporului „Savoie“ se găsește actualmente cu destinația pentru Paris importanta reproducțiune a celebrei fosile „Diplodocus“ animal uriaș, cel mai mare viețuitor al timpurilor preistorice.

Reproducțiunea ar avea — dacă ar fi instalată — o lungime de 25 metri pe o înălțime do 6 metri; dar e transportat în 34 lăzi enorme cari închid părțile diferite ale acestui organism colosal. Miliardarul Carnegie posedă scheletul animalului în muzeul din Pittsurg creat de dînsul, iar cele 3 reproducțiuni fidele — costînd fie-care cîte 400,000 franci — sunt dăruite: Regelui Eduard, Imparatului Wilhelm și Republicei Franceze.

*

D. P. Liciu a fost reangajat la teatrul național din București cu onorar lunar de 600 lei.

*

Despre «Apoteoza Meseriașului» anunțată de noi, vom publica în numărul de luni un articol al d-lui G. D. Șerban.

*

STRUNA ZILEI

SCENA LUMEI...

Societatea studențească «Uniunea» dă în astă seară o reprezentație cu piesa «ZIG-ZAG».

Multora din lumea noastră
Titlul ăsta le e drag:
Prea puțini merg drept la țintă,
Cei mai mulți merg în... zig-zag.

Informații

D. Take Ionescu, șeful partidului conservator, a sosit astăzi dimineață în Iași.

D. Take Ionescu va lua parte la ședința de azi, sâmbătă, a clubului nostru și va pleca la Roman cu trenul de 5.55.

● „Liberalul“ îndrăznește în numărul de aseară să facă o întrebare perfidă în modul cum e formulată: „Ce zice d. Lascar Antoniu *care vrea* să treacă de om cinstit!?“

Pentru pretinșii imaculați cari pun această întrebare, d. Lascar Antoniu, la care noțiunea cinstei în afacerile publice și private este mult mai clară de cît a multora dintre liberali cu toate *duelurile* (?) lor, le poate spune părerea ori cînd și fără de încunjur, așa cum de altfel le-au spus'o în această privință de mai multe ori prin ziărul *Opinia*.

Nici d. Lascar Antoniu nu fuge de *spovedanie*; însă, ceia ce suntem siguri este că provocîndu-se *spovedania* prietenului nostru, ea nu va conveni la mulți liberali.

Pentru aceasta însă trebue să cunoaștem cine anume sunt aceia cari au curiozitatea întrebărei de mai sus; nu de alta dar nu față cu ori care dintre omenii politici ai partidului liberal te poți scobori să-ți discuți cinstea.

● Ni se scrie din Focșani:

Scurt timp după decesul lui Gogn Constantinescu și al căpitanului Țanovici, un nou doliu lovește, prin moartea lui Ion Vládoianu, partidul conservator-democrat.

Vlădoianu a murit la Panciu, al cărui primar a fost. A fost și deputat, fruntaș cetățean și membru marcant al partidului nostru. Clubul a arborat drapelul negru. Inmormîntarea a avut loc ieri. Prefectura de Putna și clubul nostru au depus coroane.

La mormînt au vorbit domnii: Toma Georgescu, N. Rainu, D. Nicolescu și V. Stănescu.

Domnii Take Ionescu și A. A. Bădăreu au trimis familiei telegrame de condoleanțe.

● D. M. Ferechide presidentul camerei, a sosit astăzi în localitate, D-sa va pleca într'un proces la secția a II-a a Curței.

● Ministerul de interne a trimes o circulară prefecturei de județ, prin care'i pune în vedere să ia măsuri ca monumentele istorice să fie păzite și păstrate în cea mai bună stare.

● La parchet a continuat eri instrucția în afacerea escrocărei tînărului Macri, care, pentru o sumă cu totul minimală, a hipotecat o moșie cofetarului Alexiade pentru 30.000 lei.

In cele din urmă mama prodigului, d-na Elena Macri, a ajuns la o trasactie cu cofetarul; i-a dat 6000 lei și hipoteca va fi radiată.

● La camera de comerț vor avea loc mîne două ședinți: una a celor patru corporații a meseriașilor pentru votarea noului statut, care va intra în vigoare la 1 April; a doua, a societății viticole, pentru discutarea propunerei unei case străine, care oferă să furnisezе membrilor societății sulfat de cupru cu 73 bani kilogramul.

● Prefectul poliției a plecat eri sara la București, în afaceri de serviciu.

● O bandă întreagă de hoși de vite a fos prinsă de către autoritățile din com. Brăești.

Din această bandă fac parte: Enache Dăniuluc, Zaharia Cojocariu, N. Popa, Frăsina Dobreanu și Gh. Simion.

S'a constatat că aceștia au comis un mare număr de furturi de vite la noi în județ.

Hoții au fost aduși astăzi în Iași și înaintați parchetului.

● Consiliul profesoral al facultății juridice a fost convocat pentru Luni la orele 10 dim. pentru a se pronunța asupra cererei de equivalență a diplomei de dr. în drept a d-lui Gr. Stoichițan.

● Preotul Baltag din parochia Goești a fost permutat ca paroh al bisericei din cot. Rediul lui Tatar, în locul preotului Dim. Constantinescu, retras la pensie.

● D. Cristescu, maistru de dans, a alcătuit lista celor 200 elevi și eleve din școlile primare care au a urma în școala sa pentru a da o representație în cursul lunei April, în folosul cantinei universitare.

Elevii vor urma cursurile de dans Joia după prînz și Duminica.

● Direcțiunea școalei de Arte și meserii din București a făcut cunoscut revizoratului școlar că a pus în lucru un număr de 200 mașini de filat matasa, mașini, care le va vinde învățătorilor cu prețul de 40 lei bucata.

● **Somațiunele contra contribuabililor.**—Senatul a votat ieri următorul proiect de lege:

Somațiunile prevăzute de legea pentru urmăriri se dau contribuabililor o singură dată, la începutul fie cărui an financiar și pentru întregul an. In aceste somațiuni se vor arăta sumele cu cari sunt debitați contribuabilii pentru tot anul, cu specificarea epocilor cînd au a face plățile.

In caz de modificare a debitului în cursului anului se vor da noui somațiuni rectificative, iar în caz de impuneri noui, somațiunile se dau atunci cînd se constată acele impuneri. In ambele aceste cazuri, se va da iarăș numai o singură somațiune pentru întregul debit pînă la finele anului, cu indicațiunea epocilor cînd urmează a se face plățile.

Pentru ori-ce sumă neachitată la vre-una din epocile arătate în somațiune, se va proceda la sechestrare din averea debitorului pînă la concurența sumei datorate în termenul și cu formele prevăzute de legea pentru urmăriri, socotindu-se acel termen de la fie-care data de plată prevăzută în somațiune.

Ultimul aliniat al art. 10 din legea pentru urmărire se înlocuește cu următorul:

Vînzarea averei sechestrate se va face însă numai în a treia lună a trimestrului și în temeiul unei autorizări dată de administratorul financiar pentru datoriile Statului și județului, de primar pentru datoriile comunei și de administrațiile superioare respective ale stabilimentelor publice pentru datoriile ce le privesc.

Ori-ce dispozițiuni contrarii legii de față sunt și rămîn abrogate.

Legea de față se va pune în aplicare cu începere de la 1 Aprilie 1908.

● Frații Dumitrescu Popescu celebrii artiști în înalta școală de gimnastică apar astă-seară Sîmbătă pe scena Teatrului Circ Sidoli. De 15 ani ei au plecat din țară și prin superioritatea producțiilor lor artistice în această grea ramură, ei au obținut enorme succese în circurile cele mai mari din toate continentele. Ei au aratat lumei întregi că țara noastră posedă artiști de cea mai mare valoare, cari sunt capabili a rivaliza cu cei de peste hotare.

Mîndri de țară și originea lor, pretutindenea unde au apărut, au lasat ca afișul lor să anunțe: „Artiști Romîni“. Ei au deja angajamente pentru străinătate și imediat după ce isprăvesc ciclul de puținele reprezentații din orașul nostru, ei întreprind din nou un turneu în Franța; Paris, Bordeaux, Lyon, Marseille etc.

E în deajuns să-i vedem o singură dată în uimitoarele lor producțiuni, pentru ca să ne formăm o imediată convingere că frații Dumitrescu-Popescu sunt incomparabile în arta lor, e ultimul cuvînt al exercițiilor moderne pe bare americane.

Pe lîngă debutul artiștilor Dumitrescu Popescu. Programul cinematografului este cu totul nou, cuprinzînd ultimele apariții ale casei Pathé Frères din Paris.

Mâine Duminică 2 Mari reprezentații, la 3 ore ziua Matineu, pentru familii, copii și elevi. — Prețurile pe jumătate la toate locurile. Seara la 9 ore mare reprezentație prețurile obicinuite.

DIVERSE

— Mîine, Duminică, la orele 4 și jumătate, d. Dim. Popovici, conferențiarul ministerului instrucțiunei publice, va ținea o conferență în aula Universității, despre appicultură.

— Elevul Raiovici Constantin din clasa V-a a școalei militare din Iași, s'a înapoiat familiei, pentru caz de boală.

— La 15 Aprilie a. c. se va ținea la prefectura de județ licitația pentru darea în exploatare a mai multor păduri ale statului.

— Pentru parochiile remase vacante, în eparchia Moldovei și Sucevei, s'a întocmit un tablou.

Hirotonisirele pentru aceste parochii nu se vor face de cît de serbătorile Paștelui.

— Membrii consiliului comunal au fost convocați pentru poimîne, Luni, la orele 4 și jumătate, în ședință extraordinară, sub presidența d-lui N. Gane, primarul orașului.

— Din cauza epidemiei de febră-tifoidă, ce bîntue în comuna Șipotele, școala din acea comună va fi închisă până după vacanța Paștelui.

— La 15 Aprilie va avea loc întrunirea membrilor societății pentru proteguirea animalelor, în localul școalei primare „Costache Negruzzi.

— O nenorocire s'a întîmplat aseară în str. Veche, nenorocire ce putea să aibă urmări mai grave de cum le-a avut.

Femeea Ida Goldștein, aprinzînd lumînările, din nebăgare de sama a răsturnat o lumînare, de la care au luat foc niște covoare. Biata femee vroi să stingă focul, dar hainele de pe ea luară foc.

In acel moment sosind soțul ei acasă, reuși să scape pe biata femee de la nenorocire. Ea s'a ales cu o rană gravă la mîna dreaptă.

— D. Gh. Cardaș actual intendent al spitalului rural Negrești din jud. Vaslui este transferat în asemenea calitate la spitalul rural Podul-Iloaei, din jud. Iași, în locul lui Petru Șimu, care se revoacă.

D. C. Frasin este numit în postul de intendent al spitalului rural Negrești din jud. Vastui în locul d-lui G. Cardaș, transferat.

— In confor. cu dispositiile art. 10 din regulamentul pentru instituirea Medaliei Jubilare Carol I, se retrage dreptul de a purta această medalie numitului Simion Carp, soldat din bat. 8 vînători, care, prin decisiunea No. 529 din 1906, a Curții de apel din Iași, a fost condamnat la 3 luni închisoare corecțională pentru furt.

Ultime informaţii

● *D. D. A. Sturdza continuă să se opuie la crearea celui de al nouălea minister.*

Primul-ministru, epuizînd toate argumentele ce le avea contra, a recurs ieri la unul de ordin foarte umoristic :

— Unde să aşezăm pe al noulea ministru, a întrebat primul-ministru : nu vedeţi că n'are loc pe banca ministerială.

● *D. M. Ferekide, prezidentul Camerei, care se află astăzi în Iaşi, a declarat că sesiunea va fi închisă Luni 31 c.*

Camera nu va mai fi convocată în altă sesiune extra-ordinară, de oare ce actualul palat al Camerei va fi dărîmat şi se vă începe imediat clădirea noului edificiu al Camerei.

● *D. Vintilă Brătianu a declarat că nu va mai veni la Cameră, de oare-ce actuala Cameră „ie a şefului partidului conservator-democrat".*

Şi generoşii sunt furioşi că proiectul trusturilor a fost modificat în sensul vederilor d-lui Take Ionescu.

● **Budgetul epitropiei.**—Prin noul buget al epitropiei casei Sf. Spiridon, epitropii au ţinut în primul rînd să îşi sporească diurna de la 500 la 600 lei.

In noul buget s'au mai prevăzut o sumă pentru mari reparaţii ce urmează a se face în cursul acestui an spitalului din Roman, precum şi spitalului central din localitate. Partea unde a fost epitropia va fi transformată, pentru a se instala acolo o secţie de spital, s'a mai prevăzut sumr pentru alimentarea cu apă a Ospiciului Socola, pentru care se ştie că epitropia a convenit, în schimbul unei sume de 60000 lei, cu primăria ca să ducă o conductă pînă la Socola, renunţîndu-se la planul ca ospiciul să fie alimentat că apă din dealul Repedea. De asemeni s'a prevăzut iluminarca cu electricitate a Ospiciului, lucrări care vor costa 57.859 lei 60 bani, plata se va face ast-fel; 10.000 lei în Aprilie 1908, apoi 23929 lei şi 80 bani în Aprilie anul viitor şi 23959 lei şi 80 bani în Aprilie 1910.

Pentru reorganizarea serviciului silvic, epitropii au prevăzut un spor de 13.800 lei. S'a sporit cu 15000 lei fondul pentru mobilier şi articole de gospodărie, iar acel pentru reparaţii cu 27.000 lei.

S'a înfiinţat un post de copist la serviciul contencios, un post nou de fochist la calorifere cu 30 lei lunar, sporindu-se salariile inginerilor silvici, brigadirilor şi gardienilor silvici. S'a prevăzut 50 lei diurnă, ca îndemnizare de chirie pentru farmacistul prim şi 35 lei pentru farmacistul ajutor. De asemeni, epitropii au sporit salariile medicilor secondari ai spitalilor.

● Subvenţia pe care ministerul instrucţiunei o acordă teatrului naţional din Iaşi, a fost sporită cu 20 mii anual, adică la 60,000 lei.

● Ministerul instrucţiunei publice a telegrafiat revizoratului şcolar al judeţului, că statele pe luna Aprilie să le facă cu vechile lefuri şi vechile gradaţii.

Revizoratul a pus în vedere, în acest scop, directorilor şcoalelor primare să formeze de urgenţă statele pentru a se primi lefurile înainte de sărbătorile Paştelui.

● Senatul universitar şi consiliul profesoral al facultăţei de medicină se vor întruni în astă seară pentru a cerceta raportul comisiunei însărcinată cu recomandarea unui profesor de farmacologie la facultatea de medicină din Iaşi.

Se ştie, că pentru această catedră sunt doui candidaţi: d-nii d-rii Teodorescu şi Ionescu din Bucureşti.

● La punerea în aplicare a nouei legi a judecătoriilor de ocoale, numărul actualelor judecătorii din Iaşi va fi redus de la trei la două: una din ele va cuprinde trei despărţiri şi cealaltă restul de două.

Judecătoria rurală va fi instalată în suburbia Tataraşi.

● Prin noul budget al ministerului instrucţiei se sporesc lefurile profesorilor secundari şi învăţătorilor; lefurile profesorilor universitari şi acelea ale institutorilor rămîn aceleaşi că şi în present.

● Luni se va recomanda ministerului două delegaţiuni din partea facultăţei juridice pentru ca împreună cu alţi doi delegaţi numiţi de minister, sub preşidenţia decanului facultăţei să procedeze la recomandarea comisiunelor, care urmează a examina pe d-nii Nicolae Titulescu şi Vasile Buşilă d-ri în drept de la Paris.

Se ştie că d. Titulescu urmează a-şi trece docenţa în specialitatea dreptului civil, iar d. Buşilă în a dreptului roman.

● **De la consiliul de războiu.** — Astăzi a fost ultima zi când consiliul de război a ţinut şedinţă. Iată procesele judecate astă-zi: Soldatul Petrescu Gheorghe, din regimentul 13, dat judecăţei pentru *adormire la post*, a fost condemnat la 2 luni închisoare; soldatul Bolocan N., din regimentul 8 artilerie, dat judecăţei pentru desertare repetată, risipire de efecte şi înşălăciune, a fost condamnat la 2 ani închisoare şi 200 lei despăgubiri; soldatul Corneanu C., din regimentul 16 Suceava, dat judecăţei pentru furt de bani şi efecte militare prin întrebuinţarea de chei mincinoase, a fost condamnat la 3 ani închisoare; în fine soldaţii rezervişti Zamfira C. Ciocmată Voicu, Surdu Gavril, Manea Ion, Negre Gh. şi Niţă Gh. toţi din regimentul 3 roşiori, au fost daţi judecăţei pentru furt de struguri din viile din jurul Bîrladului, în toamna anului 1907 cînd remăsese să păzească cazarma în timp ce regimentul era dus la manevre, acuzarea a fost susţinută de d. comisar regal căpitan Dimitriu, iar apărarea reprezentată prin d-nii locotenent Hermeziu şi sub-locotenent Cujbă. Consiliul acordînd inculpaţilor circumstanţe uşurătoare i-a condemnat la cîte 15 luni închisoare.

● Faţă de numeroasele cazuri de febră tifoidă ce s'au ivit în oraşul nostru, direcţiunea generală a serviciului sanitar a trimes în localitate pe d. dr. Slăţineanu inspector sanitar.

D-sa a sosit eri dimineaţă în localitate şi a inspectat mai multe puncte din oraş.

● In proectul contra trusturilor arendăşeşti nu s'a prevăzut—spre marea mirare a celor interesaţi—ca administraţiile financiare să restitue taxele de 50 bani la sută de lei, ce se percep la contractele de arendare.

Prin desfacerea atitor contracte şi prin nerespectarea contractelor, cari nu sunt în curs de executare, cei interesaţi au tot dreptul să reprimească taxele plătite.

Senatul va trebui să introducă articolul trebuitor.

● Ministrul de războiu a făcut cunoscut comandamentului corpului 4 de armată, că revoacă ordinul prin care rămăşiţele contingentului 1908, trebuiau să fie încorporate la 1 Aprilie a. c.

● Deputaţii, întruniţi în consfătuire intimă, au respins propunerea de a li se spori diurna cu 5 lei pe zi, dar au admis propunerea de a rădica indemnizările preşedinţilor. corpurilor legiuitoare la 15,000 lei anual fiecărui.

○ Legea tocmelilor agricole va fi modificată chiar în sesiunea aceasta, în ce priveşte pămînturile pentru islazuri de pe moşiile statului şi ale instituţiilor de binefacere.

Modificarea va fi făcută în senzul că de pe acele moşii se vor da, mai întâi, pămînturi locuitorilor localnici şi pe urmă—dacă vor mai rămînea disponibile—ţăranilor din vecinătate. In tot cazul nu se va dă mai mult de cît $^1/_5$ din întinderea moşiei, iar restul de $^4/_5$ va fi rezervat culturei.

● D. maior Boureanu, comandantul batalionului de vînători din Botoşani, pregăteşte să facă un raid cu soldaţii din acel batalion.

Distanţa propusă e de la Botoşani la Dorohoiu. Antrenările au şi început.

Toţi soldaţii din acel batalion vor porni pe jos la aceeaşi oră şi în aceiaşi zi din Betoşani, pe drumuri anume fixate.

Ofiţerii batalionului vor face poliţia pe drumurile pe unde vor trece turiştii soldaţi.

S'a instituit trei premii pentru acei soldaţi, care vor ajunge cei dintâi, la Dorohoiu.

● „Evenimentul" de aseară zice că e autorizat a desminţi ştirea dată de noi cum că d. profesor Gh. Popovici, pictor, a demisionat din gruparea junimistă.

Cine a autorizat pe „Evenimentul" să dea această desminţire, nu ştim. In orice caz această autorizare nu poate veni din partea d-lui Popovici care, Mercuri seară, aflîndu-se pe strada Lăpuşneanu, a declarat în gura mare unui redactor al nostru şi în faţa mai multor persoane, între care şi d. Enrico Mezetti, că a demisionat din aceą grupare, de oarece i s'a refuzat publicarea unui articol în chestia sinuciderei elevei Argintariu de la Belle-Arte.

● Pe ziua de 1 April escadronul de Jandarmi călări va fi transformat în un simplu regiment de escortă, rămînînd ca soldaţii să poarte aceiaşi uniformă de pînă acum, fără să aibă însă cai.

● Joi se va hotărî de către serviciul silvic al Casei sfîntului Spiridon planul campaniei lucrărilor de vară, în ce priveşte moşiile şi pădurile acestor instituţiuni.

● Se ştie că direcţiile penitenciarelor au întocmit tablouri de deţinuţii propuşi a fi graţiaţi cu ocazia serbătorilor Paştelui.

Tabloul penitenciarului central din localitate cuprinde 30 de deţinuţi propuşi a fi graţiaţi.

● Este neexact svonul despre scoaterea la pensie a d-lui colonel Tarnoski.

D-sa va mai rămînea încă doi ani în cadrele armatei pînă ce'şi va împlini anii de serviciu.

● Pictorul Gh. Popovici va începe de Luni restaurarea marelui tablou. Executarea lui Hori a.

● Odată cu ultimul număr al „Analelor ştiinţifice" ce apare redactată în limba franceză, va apărea peste cîteva zile şi suplimentul redactat în romîneşte şi scris de către distinşii noştri oameni de ştiinţă.

Asemeni suplimente vor întovărăşi regulat toate numerile viitoare ale Analelor şi vor cuprinde diferite dări de seamă asupra tuturor publicaţiunilor scrise în ţară şi străinătate, de autori romîni sau străini, dar privitoare la ţara noastră.

In fascicola a doua, care va apărea imediat după prima fascicolă, vor fi între alte lucrări de valoare şi cele două comunicări pe cari d. profesor Vasile Buţureanu le-a făcut la societatea Geografică asupra manganeziului de la Broşteni şi studiul său asupra Calimanilor.

● Societatea Internationale Transport Actien-Gesellschaft, fost E. Kohn & Mittler, a încredinţat reprezentanţa Sucursalei sale din Iaşi, d-lui Adolf Hescheles, vechiu specialist în branşa de expediţiuni. D-sa a şi intrat în funcţie în locul fostului reprezentant d. Goldenberg.

✱ In afacerea sinuciderei d-rei Elena Argintaru, foasta elevă a şcoalei de Bele Arte, parchetul a ascultat pe chelnerii unui hotel din localitate, unde locueşte profesorul Bălăcescu.

Chelnerii au declarat că d-ra Argintaru dădea dese ori vizite profesorului ei.

Astăzi va fi ascultat d. I. Alexandrescu secretarul şcoalei de belle-arte.

Luni, după cum am mai anunţat începe ancheta inspectorului Bălăceanu.

● Duminică va avea loc la prima cassă de economie adunarea generală a membrilor ei pentru a proceda la alegerea comisiunei de control.

● Producţiunea muzicală a institutului liceal de d-re «Humpel» de sub diriguirea d-nei Elena C. Meisner va avea loc Mercuri 2 Aprilie, orele 8 jum. seara.

● Ministerul instrucţiei subvenţiona societatea ştiinţifică «Arhiva» din Iaşi cu o mie lei anual. Această subvenţie, în vedere că directorul „Arhivei" ie d. A. D. Xenopol, a fost suprimată prin noul budget.

Revistei „Analele ştiinţifice", tot din Iaşi, i se dă o subvenţie de 1500 lei anual.

● Alaltă-eri parchetul de Tutova înştiinţase telegrafic autorităţile noastre că un oare-care deţinut Gheorghe N. a Popei, a reuşit să rupă lanţurile cu care era încătuşat şi să evadeze din arestul preventiv din Bărlad.

Astă-zi parchetul de Tutova a înştiinţat autorităţile locale că numitul hoţ a fost prins în Bărlad, ascuns în curtea unei biserici.

● D-na Fatma Ismail Paşa care a fotografiat toate şcoalele din oraş în scopul arătat în numerile precedente ale ziarului, pe lîngă alte autorităţi din localitate ca personalul gării, vama, atelierele Frumoasa, Administraţia financiară etc., a mai fotografiat în grup pe toţi funcţionarii Primăriei în frunte cu d. Primar şi funcţionarii superiori pendinte de primărie.—Corul mitropolitan de asemenea a fost fotografiat şi reuşit admirabil.—D-na Ismail mulţumeşte tuturor şefilor autorităţilor pentru buna voinţă arătată şi în special d-lui Primar din localitate care şi-a arătat cea mai mare bună voinţă.

● Anunţăm la primele informaţii că o transacţie a intervenit în chestia spoliărei făcute în prejudiţiul tînărului Macri.

Macri a declarat că Alexiade i-a dat 5000 lei în bani şi restul de 25,000 în poliţe, pe care el—Macri, le-a perdut.

Adevărul este că Macri n'a primit de cît 150 sau 200 lei. Transacţia s'a făcut pe 6000 lei, cari vor fi achitaţi lui Alexiade peste un an.

● **Noul budget şi şcoalele din Iaşi.**—Prin noul budget al ministerului instrucţiunei publice, în ceia-ce priveşte şcoala normală de învăţătoare din localitate, nu s'a introdus nici o modificare. La şcoala normală de băeţi „V. Lupu" s'a sporit salarul maistrului de muzică cu 30 lei lunar, de la 1 Septembrfe a. c. plus gradaţia de 67 lei. Ca şi la toate şcoalele normale din ţară, s'a prevăzut şi la cele normale din Iaşi, sporirea lefei profesorilor de la 335 lei la 360 pe lună precum şi sporirea gradaţiilor, socotite la leafa de 380 lei.

La şcoala profesională de fete s'a înfiinţat un post de maistră de ţăsătorie de covoare cu 225 lei lunar.

La şcoala comercială gr. I s'a prevăzut de la 1 Septemb. 1908 o diurnă de 50 lei lunar pentru director.

Şi la şcoalelele comerciale de la 1 Octombrie 1908 lefurile profesorilor se rîdică la 360 lei lunar plus gradaţiile respective.

La liceul Naţional s'a prevăzut o diurnă de 100 lei lunar directorului iar maistrului de gimnastică 150 lei pînă la 1 Septembrie, iar de la această dată 180 lei salar plus gradaţia respectivă.

La gimnaziul Alexandru cel Bun cei doui profesori ce se prevăzuseră pentru înfiinţarea clasei V Moderne pe lîngă acel gimnaziu, au fost desfiinţaţi. Directorului acelui gimnasiu i s'a prevăzut de la 1 Sept. 1908 o diurnă de 50 lei lunar.

La gimnaziul Ştefan cel Mare s'a prevăzut aceiaşi diurnă directorului, iar maistrului de muzică 180 lei de la 1 Septemb- plus gradaţia.

*

In ceia-ce priveşte universitatea iată cum se prezintă noul budget.

La facultatea de drept s'a desfiinţat catedra de procedură civilă (agregat), înfiinţîndu-se o catedră de istoria dreptului public şi privat în general şi cu referinţă la vechiul drept românesc (agregat) cu leafa de 430 lei lunar.

De asemeni s'a prevăzut înfiinţarea de la 1 Octombrie 1908, a 6 catedre pentru doctoratul în drept, a 430 lei pe lună.

La facultatea de litere şi filozofie: s'a desfiinţat catedra de limba şi literatură romînă (agregat), înfiinţîndu-se catedra de istoria literaturei romîne moderne şi estetica literară de la 1 Noembrie 1908 (agregat) cu leafă de 430 lei lunar.

La facultatea de medicină s'a desfiinţat postul de bibliotecar.

La şcoala de Belle-Arte, s'a prevăzut de la 1 Ooctombrie 1908, înfiinţarea a două catedre şi anume: de perspectivă, şi aceia de desen după antie şi natură, cu cîte 320 lei lunar. Tot de la acea dată lefurile profesorilor de la acea şcoală se ridică la 360 lei plus gradaţiile respective.

La biblioteca Universităţei se înfiinţează de la 1 Octombrie 1908 un post de ajutor-bibliotecar cu 200 lei lunar.

● Proprietarul celui mai însemnat grajd de cai din Iaşi, avocatul I. Stavăr, a cerut înscrierea sa în clubul „Jockey" din Iaşi.

● In cercuri militare se crede că ministrul general Averescu va veni la Iaşi cu d. Fischer, ataşatul militar austro-ungar, ca să-i arăte instituţiile militare de la noi.

● **Judiciare.**—La Curtea de Apel s. I se judecă astăzi apelul d-nei Elena Cortazzi, pentru punerea sub interdicţie a d-lui G. Exarcu.

D. avocat V. Sculi, din partea apelantei, a rădicat două incidente: a cerut anularea interogatorului luat d-lui Exarcu întru cît reclamanta n'a fost faţă la acel interogator, a cerut apoi să se admită proba testemonială întru cît vrea să dovedească, că d. G. Exarcu este un om violent, care nu-şi dă seamă de actele sale.

D. Take Ionescu a arătat că interogatoriul ce se ia cuiva în asemenea împrejurări, nu trebue confundat cu interogatoriile în materie civilă şi că reclamantul nu trebueşte citat în ssemenea cazuri ci interogatoriul trebue să-l iee numai judecătorul.

In ce priveşte proba cu marturi ea este inutilă faţă cu interogatoriul luat d-lui Exarcu.

D. Take Ionescu a pus concluzii şi în fond şi a cerut respingerea apelului.

Curtea suspendă şedinţa şi, la reintrare, dă cuvîntul, în fond, d-lui Sculy.

Pentru d. Exarcu vor mai pleda d-nii A. A. Bădăreu şi L. Sakelary.

— In procesul contra tranvaiului a pledat azi d. Neculaide, după care a luat cuvîntul d. E. Herovanu pentru, partea civilă.

— La s. III a trib. s'a autentificat astăzi transacţia Macri-Alexiade, despre care vorbim în altă parte a ziarului.

— D. M. Ferechide pledează azi pentru d-na Ciolac, la s. 2 a curţei, în apelul pentru suspendarea execuţiei în sentinţa trib. Roman, privitoare la eliberarea copilului din căsătoria d-nei Ciolac cu d. Ant. Pruncu. Pentru acesta va pleda d. Nicoleanu.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 29 Martie

Camera

Bucureşti.—La ordînea zilei discuţia la budgetul general al statului.

Oratorii înscrişi renunţă toţi la discuţie.

Se pune la vot şi budgetele se votează absolut fără nici o modificare.

Intre altele se votează şi budgetele ministerilor industriei şi comerţului, adică noul minister ce se creiază, fără însă a se vota şi legea prin care se înfiinţează noul minister.

Legea trustnrilor

Bucureşti.—Legea trusturilor va fi discutată şi votată în şedinţa de Luni a Senatului.

Conferinţa d-lui Disescu

Bucureşti.—In sala Edison şi în mijlocul unei afluenţe foarte mari, d. Disescu şi-a desvoltat aseară conferinţa sa desprs democraţia conservatoare şi naţionalism.

Criza în Serbia

Belgrad.—Regele a primit demisia ministerului Pasici şi a însărcinat tot pe d. Pasici cu formarea noulni cabinet.

Raportul budgetelor

Bucureşti.— D. Victor Antonescu, raportorul general al budgetelor, pregătise un raport foarte larg şi documentat, care între altele cuprindea şi două pasagii:

I) O comparaţie financiară statistică dintre Romînia şi finanţele diferitelor ţări.

II) O polemică cu conservatorii în privinţa politicei lor financiare.

D. Costinescu a impus eliminarea acestor două pasagii primul ca fiind deplasat şi al doilea fiind inoportun întru cît s'a cerut opoziţiei se renunţe la discuţiunea budgetelor.

D. Costinescu despre d. Ferechide

Bucureşti. — Eri a lucrat comisiunea Camerei pentru examinarea planurilor viitorului palat al parlamentului.

D. Costinescu a venit în comisiune şi pe cînd examina plannrile, d. Ferekide i le-a luat din mînă şi i-a spus:

— „Ministrul de finanţe n'are nici o cădere în această chestiune".

La aceasta d. Costinescu a răspuns:

— *„Am, însă, cădere în altă parte şi anume de a nu inscrie în budget îndemnizaţia ce şi-a votat'o singur preşedintele Camerei".*

BELLA GOLDENBERG
MAX FELDSOHN
logodiţi
Iaşi Martie 1908
In locul ori cărei alte invitaţiuni.

DE ARENDAT
Moşia Borzeştii, comuna Bogdana, plasa Trotuş, judeţul Bacău situată pe şesul Trotuşului şi începînd din gara Rădeana, linia Adjud-Ocna, ntindere aproximativă de cinci sute cinci zeci fălci, Pentru coudiţii a se adresa D-lui G. Em. Bogdan str. 40 de Sfinţi Casele Negruţi Iaşi.

DE INCHIRIET 5 odăi şi una bucătărie în curtea caselor d-lui C. Lepădatu str. Lăpuşneanu 39.

Mobile
Dormitoare, Sufragerii Saloane, Birouri
O Expoziţie de 40 odăi Complecte
fie care alt model; tot ce este mai nou şi frumos cu preţuri foarte eftine.
Dormitoare complecte de Bronz
paturi, Noptiere, Lavaboari etc.
tot ce este mai bun
GALERIE DE BRONZ *extra fine* (nu subţire) **de la 20 lei** *fereastra complectă* în loc de 35 lei.
Bonne Femme, Brise Bise, Perdele Portiere etc.
Magasinul **HIRSCH**
str. Lăpuşneanu 38

Vaccinări şi revaccinări
cu limfa garantată
practică
Dr. A. Steuerman
Str. Golia No. 13

Doctor SUZANA VECHSLER
Boli de femei.—Faceri.
Consult. 2—4 p. m. CăpitanPăun

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu pearză ocaziunea acum la:

Clasa V-a a Loteriei

Tragerea la 10 Aprilie 1908

LEI 100,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bilete Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 17
1/4	Un sfert	Lei 34
1/2	Una jumatate	Lei 68
1	Loz întreg	Lei 136

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.—lei	1/4	Un sfert	8.—lei
1/2	Una jumătate	16.—lei	1/1	loz întreg	32.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia
BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:
Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carti

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

Se mută la 23 Aprilie 1908

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE COJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 — PARIS

Tóţă lumea cunóşte proprietăţile iodului de potassium. Doctorii Ricord, Blanche, Trousseau, Nelaton, Piorry, Roger, au obţinutăra ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, cancerose, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteadă iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu **BROMURUL DE POTASSIUM**

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vind cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaş

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guilliè este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN IAŞI: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Stefan-cel-Mare— Iaşi

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez
Durata trascului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagaje şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie şi motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi